

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC

OSNUTEK

GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

RADLJE - DESNI BREG

2024 - 2033

Štev.: 11 - 10 / 24

Kazalo vsebine

POVZETEK.....	8
UVOD.....	11
1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	13
1.1 Opis naravnih razmer	13
1.1.1 Lega.....	13
1.1.2 Relief	14
1.1.3 Podnebne značilnosti	14
1.1.4 Hidrološke razmere	15
1.1.5 Matična podlaga in tla	15
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	17
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	19
1.1.8 Živalski svet.....	27
1.2 Površina in lastništvo gozdov	33
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	34
1.4 Družbeno gospodarske razmere	37
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom	38
1.5.1 Lovstvo	38
1.5.2 Kmetijstvo	38
1.5.3 Poselitev	39
1.5.4 Infrastruktura	40
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	40
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	41
1.6 Požarno ogroženi gozdovi	42
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	43
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe	43
2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	44
2.1 Ekološke funkcije	45
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	46
2.1.2 Hidrološka funkcija	47
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	47
2.1.4 Klimatska funkcija.....	51
2.2 Socialne funkcije.....	51
2.2.1 Zaščitna funkcija.....	52
2.2.2 Higiensko-zdravstvena funkcija.....	52
2.2.3 Obrambna funkcija	52
2.2.4 Rekreativna funkcija.....	52
2.2.5 Turistična funkcija.....	53
2.2.6 Poučna funkcija	53
2.2.7 Raziskovalna funkcija	53
2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot	53
2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine	55
2.2.10 Estetska funkcija	57
2.3 Proizvodne funkcije	57
2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija.....	58
2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.....	58
2.3.3 Lovnogospodarska funkcija.....	59
3. OPIS STANJA GOZDOV	60
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	60
3.2 Lesna zaloga	61
3.3 Prirastek.....	63
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	64
3.5 Tipi sestojev.....	66
3.6 Ohranjenost gozdov	67
3.7 Kakovost drevja	67
3.8 Poškodovanost drevja	68
3.9 Objedenost gozdnega mladja.....	68
3.10 Odmrlo drevje	70
4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	71
4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	71
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	71
4.2.1 Posek.....	73

4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	79
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	81
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	82
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014 – 2023	82
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014 - 2023.....	83
5.	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	86
5.1	Razvoj gozdnih fondov	86
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	89
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	89
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	90
6.	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	92
6.1	Splošni cilj.....	92
6.2	Usmeritve.....	95
6.2.1	Splošne usmeritve	95
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	101
6.2.3	Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti.....	111
6.2.4	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	122
6.2.5	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	122
6.2.6	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	125
6.2.7	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	125
6.2.8	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	126
6.2.9	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	128
6.2.10	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore).....	130
6.3	Ukrepi	131
6.3.1	Možni posek	131
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	133
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	135
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda.....	136
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	136
7.	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	137
8.	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	139
9.	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	141
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	141
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	144
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna bukovja - 062	144
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 063	152
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini - 081	161
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Jelovja na revnejših tleh - 162	172
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Jelovje s praprotmi – 163.....	180
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 200	189
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi s posebnim namenom - 210	195
10.	LITERATURA	199
11.	NAČRT SO IZDELALI.....	200
12.	PRILOGE.....	202
12.1	Priloge v načrtu.....	202
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	202
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	206
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	225
12.1	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	229
12.2	Seznam tarif po odsekih	229
12.3	Seznam gozdnih cest	233
13.	PROSTORSKI DEL NAČRTA	236
13.1	Stanje in razvoj gozdnih površin.....	236
13.2	Večfunkcionalna območja.....	236
13.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	237
13.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	238
13.5	Gozdovi za sanacijo	238
13.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	238
13.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	239
13.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje	240
13.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture	241

Kazalo preglednic

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	13
Preglednica 2/D-K: Krajinski tipi v GGE Radlje - desni breg (vir: digitalizacija)	17
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	18
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov	20
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	33
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	33
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave	33
Preglednica 8 /SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste spravila).....	34
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	36
Preglednica 10/D-C: Odrprtost gozdov s cestami	37
Preglednica 11:Primerjava demografskih kazalcev za lokalne skupnosti GGE in RS (2021)	37
Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč.....	38
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	45
Preglednica 14/N-PSCI: Območja Natura 2000 in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi, ki se nahajajo znotraj GGE Radlje – desni breg	48
Preglednica 15/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Radlje – desni breg	48
Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Radlje - desni breg	48
Preglednica 17/Pregled naravnih vrednot na območju GGE Radlje – desni breg	54
Preglednica 18/Pregled jam in pripadajočega režima vstopa ter konkretnih varstvenih usmeritev	55
Preglednica 19/Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	55
Preglednica 20/Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot.....	55
Preglednica 21/Seznam objektov kulturne dediščine v gozdu (in bližini gozdnega roba) GGE Radlje - desni breg	56
Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	60
Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	60
Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	61
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	61
Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	63
Preglednica 27/**PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	64
Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	64
Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	64
Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	65
Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	65
Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	66
Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	67
Preglednica 34/K: Kakovost drevja.....	67
Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja.....	68
Preglednica 36/ Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah na območju OE Slovenj Gradec - 87 ploskev) in GGE Radlje - desni breg (10 ploskev) v letu 2020	68
Preglednica 37/ Objedenost gozdnega mladja - skupaj na območju OE Slovenj Gradec po letih.....	69
Preglednica 38/ Objedenost gozdnega mladja - skupaj v GGE Radlje desni breg po letih	69
Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	70
Preglednica 40/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	73
Preglednica 41/P: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco	74
Preglednica 42/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	74
Preglednica 43/D-PL1: Primerjava realizacija poseka po lastniških kategorijah in SVP.....	76
Preglednica 44/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Zasebni gozdovi	76
Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Državni gozdovi.....	76
Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Skupaj GGE	76
Preglednica 47/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	77
Preglednica 48/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	77
Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE	79
Preglednica 50/ Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak po lastništvu in odsekih (2013 – 2021).....	81
Preglednica 51/D-KRC: Krčivte gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu.....	83
Preglednica 52/D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1953 do 2024.....	86
Preglednica 53/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1962 do 2024.....	86
Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1963 do 2024	87
Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %	87
Preglednica 56D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva - GGE.....	88
Preglednica 57/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Zasebni gozdovi	88
Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Državni gozdovi.....	88

<i>Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem</i>	89
<i>Preglednica 60 Ogrožena območja po predpisih o vodah</i>	125
<i>Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3)-Skupaj GGE</i>	131
<i>Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3)-Zasebni gozdovi</i>	131
<i>Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3)-Državni gozdovi</i>	132
<i>Preglednica 64/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah</i>	134
<i>Preglednica 65/EP1: Prikaz prihodka od lesa</i>	139
<i>Preglednica 66/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti</i>	139
<i>Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove</i>	139
<i>Preglednica 68/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove</i>	140
<i>Preglednica 69/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi</i>	142
<i>Preglednica 70/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	144
<i>Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	145
<i>Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	145
<i>Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	146
<i>Preglednica 74/K: Kakovost drevja</i>	146
<i>Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	147
<i>Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024</i>	147
<i>Preglednica 77/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024</i>	148
<i>Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	148
<i>Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	151
<i>Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	151
<i>Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	152
<i>Preglednica 82/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	153
<i>Preglednica 83/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	154
<i>Preglednica 84/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	154
<i>Preglednica 85/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	155
<i>Preglednica 86/K: Kakovost drevja</i>	155
<i>Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	156
<i>Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024</i>	156
<i>Preglednica 89/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024</i>	157
<i>Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	157
<i>Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	160
<i>Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	160
<i>Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	161
<i>Preglednica 94/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	162
<i>Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	163
<i>Preglednica 96/DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	163
<i>Preglednica 97/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	164
<i>Preglednica 98/K: Kakovost drevja</i>	164
<i>Preglednica 99: Odmrila biomasa</i>	165
<i>Preglednica 100/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	165
<i>Preglednica 101/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2024</i>	166
<i>Preglednica 102/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2012 do 2022</i>	166
<i>Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	167
<i>Preglednica 104/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	169
<i>Preglednica 105/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	170
<i>Preglednica 106/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	170
<i>Preglednica 107/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	172
<i>Preglednica 108/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	173
<i>Preglednica 109/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	173
<i>Preglednica 110/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	174
<i>Preglednica 111/K: Kakovost drevja</i>	174
<i>Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	175
<i>Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024</i>	175
<i>Preglednica 114/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024</i>	176
<i>Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	176
<i>Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	179
<i>Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	179
<i>Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	180

Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	181
Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	182
Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	183
Preglednica 122: Kakovost drevja.....	183
Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	184
Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	184
Preglednica 125/NGD: Drevesna sestava.....	185
Preglednica 126/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	185
Preglednica 127/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	188
Preglednica 128/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	188
Preglednica 129/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	189
Preglednica 130/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	190
Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	191
Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	191
Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	191
Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	192
Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2023.....	193
Preglednica 136/D-GFR2: Delež razvojnih faz v RGR.....	193
Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	193
Preglednica 138/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	194
Preglednica 139/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	194
Preglednica 140/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	194
Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	195
Preglednica 142/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	196
Preglednica 143/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	196
Preglednica 144/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	196
Preglednica 145/K: Kakovost drevja.....	196
Preglednica 146/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2024.....	197
Preglednica 147/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2014 do 2024	197
Preglednica 148/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	197

Preglednice v prilogah

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, ,OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD,RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Seznam tarif po odsekih

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Kazalo grafikonov

<i>Grafikon 2: Površine po načinu spravila (obstoječe)</i>	35
<i>Grafikon 3: Deleži površin po pravilnih razdaljah (obstoječe)</i>	35
<i>Grafikon 4: Površine po načinu spravila (potencialno)</i>	36
<i>Grafikon 5: Deleži površin po pravilnih razdaljah (potencialno)</i>	36
<i>Grafikon 6: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah</i>	62
<i>Grafikon 7: Pregled in struktura poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	78
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah gozdov</i> ..	89
<i>Grafikon 9: Delež posameznih RGR v GGE (glede na lastništvo)</i>	142
<i>Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev</i>	148
<i>Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	158
<i>Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	167
<i>Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	177
<i>Grafikon 14: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF RGR</i>	185

Kazalo kart

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	13
Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote Radlje – desni breg	13
Karta 2: Krajinski tipi	19
Karta 3: Gozdni rastiščni tipi v GGE Radlje – desni breg	21
Karta 4: Pregledna karta lovišč.....	38
Karta 5: Požarna ogroženost gozdov v GGE Radlje – desni breg	42
Karta 6: Revirji v GGE Radlje - desni breg	43
Karta 7: Ekološke funkcije v GGE Radlje – desni breg	46
Karta 8: Socialne funkcije v GGE Radlje - desni breg.....	52
Karta 9: Proizvodne funkcije v GGE Radlje – desni breg.....	58
Karta 10: Prikaz sanacijskih površin v Radlje - desni breg (2017 - 2023)	73
Karta 11: Rastiščnogojitveni razredi v GGE Radlje – desni breg	143

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.014,77	1.472,13	0,00	8.486,90
Delež (%)	82,7	17,3	0,0	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR	
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	8.456,88	366,4	86,5	453,0	8,37	2,54	10,91	20,0	17,8	19,6	81,4	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	11,51	442,3	73,9	516,2	12,48	2,43	14,91					
Varovalni gozdovi	18,51	123,5	63,1	186,6	1,72	1,08	2,80	10,0	8,3	9,4	62,9	
Skupaj vsi gozdovi	8.486,90	366,0	86,5	452,5	8,36	2,54	10,90	20,0	17,8	19,6	81,3	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	7.004,61	371,4	81,5	452,9	8,65	2,42	11,07	20,2	18,0	19,8	80,9	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	4,33	400,5	59,8	460,3	8,74	1,78	10,52					
Varovalni gozdovi	5,83	35,7	92,8	128,5	0,67	1,72	2,40	10,1	7,8	8,4	45,1	
Skupaj vsi gozdovi	7.014,77	371,1	81,5	452,6	8,64	2,42	11,06	20,1	18,0	19,8	80,9	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	1.452,27	342,5	110,9	453,4	7,01	3,11	10,12	19,3	17,0	18,7	83,9	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	7,18	467,5	82,5	550,0	14,73	2,82	17,55					
Varovalni gozdovi	12,68	163,9	49,4	213,3	2,19	0,78	2,98	10,0	8,8	9,7	69,4	
Skupaj vsi gozdovi	1.472,13	341,6	110,2	451,8	7,01	3,09	10,10	19,1	17,0	18,6	83,1	

Gozdnogospodarski načrt GGE Radlje - desni breg velja za obdobje od 01.01.2024 do 31.12.2033. V gozdnogospodarski enoti, ki meri 11.100,77 ha, je skupna površina gozdov 8.486,90 ha. Gozdovi se nahajajo v 9 katastrskih občinah oziroma treh občinah, Radlje ob Dravi, Vuzenica in Ribnica na Pohorju.

Gozdovi so v GGE opredeljeni v tri kategorije gozdov. Prevladujejo večnamenski gozdovi s površino 8.456,88 ha (99,7%). Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 191/20) je izločenih tudi 18,51 ha (0,2%) varovalnih gozdov in 11,51 ha (0,1%) gozdnih rezervatov (gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni).

Prevladujejo gozdovi v zasebni lasti (82,7%). Ob koncu leta 2023 je bilo 7.014,77 ha zasebnih gozdov, državnih pa je bilo 1.472,13 ha (17,3%). Povprečna gozdna posest je glede na solastništvo je 5,96 ha. Glede na število posestnikov (647), je povprečna posest 10,7 ha. Po površini prevladuje večja gozdna posest (30 do 100 ha), ki predstavlja 36,3 % vseh gozdov. To so celki, kot značilna oblika poselitve in dohodek iz gozda predstavlja lastnikom pomemben ali celo glavni vir dohodka. Posebnost v GGE so gozdovi Pahernikove ustanove (posest 574,87ha).

GGN GGE Radlje - desni breg je neposredno potreben za ohranjanje območij Nature 2000 za naslednja območja: SI5000006 POV Pohorje, SI3000182 POO Velka s pritoki in SI3000172 POO Zgornja Drava s pritoki. Skupna površina gozda v območju Natura 2000 je 2.307,27 ha (26,9% površine vseh gozdov). V GGE je tudi 4.931,68 ha (58,1% vseh gozdov) ekološko pomembnih območji (EPO), ki pa v celoti pokrivajo območje Nature 2000.

Za enoto sta značilna reliefna in rastiščna pestrost. Prevladuje gozdnata krajina z večjo gozdno posestjo in celki kot oblike poselitve. V vršnem delu prehaja v gozdno krajino z večjo gozdnatostjo ter večjim deležem državnih gozdov. V ravninskem delu enote je značilna kmetijska krajina s prevladujočimi kmetijskimi površinami. To so urbane površine z večjo poseljenostjo, gozd pa se pojavlja v pasovih, skupinah in šopih ter predstavlja pomembno zaščitno vlogo. Povprečna gozdnatost v GGE je 76,4%. V GGE je evidentiranih tudi 161,79 ha zaraščajočih površin, kar je posledica opuščanja kmetijske obdelave na strmih terenih.

V enoti Radlje - desni breg je skupna lesna zaloga 3.840.088 m³ oziroma 452,5 m³/ha. Naravna drevesna sestava je zaradi človekovega vpliva spremenjena, zato v strukturi lesne zaloge prevladujejo iglavci (80,9%), listavci dosejajo 19,1 %. Med iglavci je najbolj zastopana smreka (57,8%) kot graditeljica sestojev, pri listavcih pa bukev (14,2%). Delež listavcev narašča. V zasebnih gozdovih je lesna zaloga podobna in znaša 452,6 m³/ha, v državnih pa je nižja (451,8 m³/ha).

Skupni letni prirastek je v GGE 92.445 m³ oziroma povprečno 10,90 m³/ha. V zasebnih gozdovih je višji (11,06 m³/ha) kot v državnih (10,10 m³/ha).

POVZETEK

V enoti je velik delež odraslih sestojev, med katerimi prevladujejo debeljaki (57,1%) in sestoji v obnovi (22,6%). Razmerje razvojnih faz je neuravnoteženo. Primanjkuje površina drogovnjakov, ki so zastopani na 10,9% in sproščenih mladovij (6,8%). V manjšem obsegu so v GGE opredeljeni tudi posamezno do šopasto raznomerni sestoji (1,2%), ki so pretežno v varovalnih gozdovih. Na manjšem delu površine je zgradba opredeljena tudi kot prebiralna (1,4%).

Evidentiran je tudi podmladek na površini 1.556,6 ha, predvsem pod zastorom v starejših sestojih, kar je dobra osnova za povečanje deleža mladovij in posredno drogovnjakov.

Osnovne ureditvene enote (oddelki/odseki) so za usmerjanje razvoja gozdov glede na rastiščne značilnosti razdeljene v sedem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Posebej sta opredeljena RGR za varovalne gozdove in RGR za gozdne rezervate. Znotraj RGR se na podlagi postavljenih ciljev in ukrepov načrtuje in izvaja gospodarjenje z gozdovi. Pri tem je poudarek na sonaravnosti in trajnosti, ki zagotavljata optimalne donose, upoštevanju dejanskega stanja, potreb lastnikov gozda, širše družbe in vseh funkcij, ki jih opravlja gozd.

Pri gospodarjenju z gozdovi je v prihodnjem ureditvenem obdobju (2024 - 2033) poudarek na sanaciji po ujmah poškodovanih sestojev, spremljanju in preprečevanje razvoja podlubnikov ter sekundarnih škod. Gospodarjenje naj bo v skladu z rastiščnimi danostmi in prilagojeno razvojni dinamiki. Pri vnosu in pospeševanju drevesnih vrst je potrebno upoštevati podnebne spremembe, pospeševati naravno obnovo in kvalitetne listavce. Pomembna je realizacija načrtovanega poseka in gojitvenih del, pri tem pa optimalna odprtost z gozdno infrastrukturo ter uporaba sodobnih tehnologij. Na območjih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami je potrebno upoštevanje različnih interesov in usklajevanje ukrepov.

Na osnovi stanja sestojev, rastiščnih danosti, razvojne dinamike ter potreb lastnikov, sta načrtovana višina in struktura možnega poseka. Najvišji načrtovan možni posek je v GGE Radlje - desni breg za obdobje 2024 - 2033 v višini **751.121 m³** (620.589 m³ iglavcev in 130.532 m³ listavcev). Možni posek predstavlja intenziteto **8,85 m³/ha/leto** oziroma 81,3 % od prirastka (pri iglavcih 87,5%, pri listavcih pa je nižji 60,6%). V strukturi načrtovanih sečenj prevladujejo pomladitvene sečnje (58,70%). Načrtovane so v pomlajenih zrelih debeljaki in v sestojih v obnovi, s ciljem povečanja deleža mladovij in drogovnjakov.

Gojitvena dela (obnova in nega gozdov) so za ureditveno obdobje 2022 - 2031 v enoti Radlje - desni breg načrtovana na površini 2.235,51 ha. Obnova predstavlja 15,6%, nega pa 84,4% delež. V okviru načrtovanih gojitvenih del je 53,3% (1.190,51 ha površin) del nujnih, ker so vezana na ogolele površine, sproščena mladovja in drogovnjake ter potrebna za sproščanje listavcev, doseg kvalitete in stabilnega mladovja. Ostala nega je načrtovana v odraslih sestojih in je pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj. Po izvedeni sečnji je potrebna tudi ta nega.

Obnova je načrtovana na površini 349,03 ha. Poudarek je na naravni obnovi in pripravi sestojev za naravno pomladitev (290,8 ha oziroma 83% obnove). Sadnja skupaj s pripravo tal za sadnjo pa predstavlja 17% delež. Načrtovana je predvsem na površinah, nastalih zaradi ujma in podlubnikov ter v vrzelastih mladovjih s slabo zasnovano. Velik delež načrtovanih ukrepov naravne obnove se nanaša na sestoe, poškodovane po ujmah in podlubnikih. Obnova je nujna na 32,2% površin, skoraj v celoti (91% pa sta nujna ukrep sadnje in priprave tal za sadnjo). Priprava sestoja je v 80% vezana na pomladitvene sečnje in sanacijo poškodovanih sestojev. V okviru sadnje so predvideni tudi ustrezni ukrepi varstva sadik pred objedanjem od divjadi.

Nega s ponovitvami je načrtovana na površini 1.886,48ha. 57,1% površin nege je nujne, saj je vezana na površine, ki bodo obnovljene, na sproščena mladovja in pomanjkljivo negovane drogovnjake. Med nujnim ukrepi nege prevladujeta obžetev sadik (95% obžetve), ki je vezana na posajene površine in obstoječe mladje ter nega drogovnjaka (94% nege drogovnjakov). Ostala nega je vezana na izvedbo pomladitvenih sečenj.

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, večanje biotske pestrosti ter ohranjanje ugodnega stanja habitatov redkih in ogroženih živalskih ter rastlinskih vrst, so načrtovana biomeliorativna dela s ponovitvami na površini 186,76 ha, sadnja in vzdrževanje plodonosnih vrst, ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje, naravni razvoj biotopov, postavitve gnezdnice in vzdrževanje vodnega vira. Na površini 12,77 ha težje dostopnih terenov so izločene ekocelice brez ukrepanja z namenom, da se gozd prepusti naravnemu razvoju, na površini 35,23 ha pa ekocelici z ukrepi.

Glavni ukrepi na področju tehnologije pridobivanja lesa so novogradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje obstoječih gozdnih prometnic. Predvideno je cca 14,5 km gradnje gozdnih vlak. Gradnja se bo prednostno izvajala na predelih, kjer poteka kombinirano spravilo (ročno - traktor).

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	239,62	51,14	290,76
Priprava tal	ha	20,94	6,02	26,96
Sadnja	ha	23,29	6,02	29,31
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)- ujma	ha	1	0	1

POVZETEK

Sadnja - ujma	ha	1	0	1
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	38,46	12,61	51,07
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	39,06	13,7	52,76
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	2	8	10
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	225	15	240
Postavitev gnezdnic	kos	15	5	20
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0	2	2
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	570	230	800
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0	0,12
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	2.780,00	450	3.230,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	77,61	5,2	82,81
Naravni razvoj biotopov	m3	107	886	993
Obžetev	ha	65,93	33,85	99,78
Nega mladja	ha	455,85	117,12	572,97
Nega gošče	ha	358,64	73,52	432,16
Nega letvenjaka	ha	223,36	44,88	268,24
Nega drogovnjaka	ha	381,82	112,77	494,59
Nega v preb. gozdu	ha	14,53	0	14,53
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	4,21	0	4,21
Premazi vršičkov	ha	8,08	0	8,08
Zaščita s količenjem	kos	1.550,00	0	1.550,00
Zaščita s tulci	kos	29.079,00	8.400,00	37.479,00
Zaščita pred obgriz. in luplj.	kos	800	0	800
Zaščita mladja z ograjo	m	0	200	200
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120	300	420
Obeleževanje sadik	kos	1.920,00	0	1.920,00
Vzdrževanje tulcev	kos	0	860	860
Odstranjevanje tulcev	kos	1.700,00	0	1.700,00

V GGE Radlje – desni breg funkcije določajo gozdni prostor na površini 8.603,69 ha, ki ga določajo funkcije gozdov v gozdu (8.486,90 ha) in na negozdnih površinah, ki so funkcionalno vezane na gozd (116,79 ha). Pomembna je poudarjenost in prisotnost ekoloških ter socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti, ki narekujejo gospodarjenje in predstavljajo pri gospodarjenju ter poseganju v gozd določene omejitve. S 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij je opredeljenih 4.825,92 ha površin (56,1% gozdnega prostora), socialnih funkcij 814,49 ha površin (9,5 %) in proizvodnih 8.491,09 ha površin (98,7%). Lesnoproizvodna funkcija je v enoti pomembna in je poudarjena na 1. stopnji na površini 8.458,37 ha (99,7% gozda). Na površini 615,47 ha površin se prekrivajo ekološke, socialne in proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti. Na teh območjih je pri gospodarjenju pomemben načrten pristop ter usklajevanje interesov in ukrepov vseh porabnikov prostora.

Lesnoproizvodna funkcija s stopnjo 0 (posek ni načrtovan) je v enoti Radlje - desni breg določena na površini 24,28 ha oziroma 0,3% gozda (gozdni rezervat in ekocelice brez ukrepanja).

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami – D- F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	Ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	3.946,55	46,50	45,87	134,98	1,59	1,57	4.522,16	53,28	52,56	8.603,69	100,00
Hidrološka funkcija	8,37	0,10	0,10	40,55	0,48	0,47	8.554,77	100,80	99,43	8.603,69	100,00
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.581,76	18,64	18,38	3.457,72	40,74	40,19	3.564,21	42,00	41,43	8.603,69	100,00
Klimatska funkcija	238,23	2,81	2,77	164,57	1,94	1,91	8.200,90	96,63	95,32	8.603,69	100,00
Zaščitna funkcija	16,28	0,19	0,19	60,58	0,71	0,70				76,86	0,89
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	118,51	1,40	1,38	8.485,18	99,98	98,62	8.603,69	100,00
Obrambna funkcija	189,18	2,23	2,20	0,00	0,00	0,00				189,18	2,20
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	238,18	2,81	2,77	8.365,51	98,57	97,23	8.603,69	100,00
Turistična funkcija	96,76	1,14	1,12	7,25	0,09	0,08	8.499,68	100,15	98,79	8.603,69	100,00
Poučna funkcija	551,40	6,50	6,41	126,30	1,49	1,47	7.925,99	93,39	92,12	8.603,69	100,00
Raziskovalna funkcija	11,53	0,14	0,13							11,53	0,13
Funkcija varovanja naravnih vrednot	11,53	0,14	0,13	123,78	1,46	1,44				135,31	1,57
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,00	0,00	15,39	0,18	0,18				15,39	0,18
Estetska funkcija	45,37	0,53	0,53	8.458,37	99,66	98,31				8.503,74	98,84
Lesnoproizvodna funkcija	8.458,37	99,66	98,31	4,25	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00	8.462,62	98,36
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	6,31	0,07	0,07	80,33	0,95	0,93				86,64	1,01
Lovnogospodarska funkcija	201,36	2,37	2,34	2.414,28	28,45	28,06				2.615,64	30,40

UVOD

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radlje - desni breg velja za ureditveno obdobje od 1.1. 2024 do 31.12. 2033. Obravnava vse gozdove, državne in zasebne, ki se nahajajo na območju treh občin, Vuzenica, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju, kamor spada 9 katastrskih občin (v nadaljevanju KO). Del KO Hudi kot in Orlica spada pod OE Maribor. Meje GGE so usklajene z občinsko mejo in mejo GGO Maribor.

Na območju GGE Radlje - desni breg so v delu gozdov (bivši državni gozdovi) s strokovnim in načrtnim gospodarjenjem pričeli že leta 1953, zasebni gozdovi pa so z gozdnogospodarskimi načrti sistematično urejeni od leta 1963 naprej. Do leta 1994 so bili ureditveni načrti izdelani ločeno za državne in zasebne gozdove z zamikom enega leta. Leta 1994 je bil narejen skupni ureditveni načrt za obdobje od 1.1.1994 - 31.12.2003, ki je kompleksno obravnaval gozdove ne glede na lastništvo. Omenjeni načrt je sedmi načrt za GGE Radlje - desni breg.

GGN GGE Radlje - desni breg temelji na usmeritvah Gozdnogospodarskega in lovsko upravljaljskega načrta GGO Slovenj Gradec za obdobje veljavnosti 2021 - 2030. Narejen je v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l.RS, št. 91/2010 in 200/20). Usklajen je tudi z Naravovarstvenimi smernicami za gozdnogospodarski načrt GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033), ki jih je izdal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor (september 2023).

Načrt je neposredno potreben za upravljanje in ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst območij Natura 2000 za naslednja območja:

	Ime in status	Koda	Gozdni prostor (ha)
NATURA 2000	Pohorje - POV	SI5000006	1.831,84
NATURA 2000	Velka s pritoki - POO	SI3000182	0,17
NATURA 2000	Zgornja Drava s pritoki - POO	SI3000172	475,26
Skupaj NATURA 2000			2.307,27

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni enoti, so vsebinsko vključene v poglavjih 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.3 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Ukrepi, ki upoštevajo varstvene usmeritve, so navedeni v poglavjih 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, gozdnogospodarskega načrta GGE Radlje - desni breg.

GGN GGE Radlje - desni breg vključuje tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (MOP, Direkcija RS za vode, Ljubljana, februar 2020). Načrt vključuje še Splošne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine in Podrobne kulturno varstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Radlje - desni breg (ZVKDS, Služba za kulturno dediščino, OE Maribor, februar 2024). Usmeritve s področja upravljanja z vodami so vključene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij (hidrološka funkcija). V poglavje 6.2.2 so zajete tudi usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine.

V načrtu so za pogostejše izraze uporabljene naslednje okrajšave imen in strokovnih pojmov:

GGO	- gozdnogospodarsko območje
GGE	- gozdnogospodarska enota
GGN	- gozdnogospodarski načrt
LZ	- lesna zaloga
P	- prirastek
GR	- gospodarski razred (za preteklo obdobje)
RGR	- rastiščnogojitveni razred
SVP	- stalne vzorčne ploskve
Ur. l. RS	- Uradni list Republike Slovenije
IGL (igl)	- iglavci
LST (lst)	- listavci
ZG	- zasebni gozd
DG	- državni gozd (RS - zanj SiDG –Slovenski državni gozdovi)
ZGS	- Zavod za gozdove Slovenije
OE	- Območna enota
ZOG	- Zakon o gozdovih
ZV-1	- Zakon o vodah

UVOD

ZVKD -1	- Zakon o varstvu kulturne dediščine
KE	- Krajevna enota
KC	- kamionska cesta
NV	- nadmorska višina
UE	- upravna enota
KO	- katastrska občina
ODD	- oddelek
ODS	- odsek
GGN GGO	- gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja
PSR	- proizvodna sposobnost rastišča
P	- proizvodne funkcije
E	- ekološke funkcije
S	- socialne funkcije
LD	- lovska družina
LPN	- lovišče s posebnim namenom
EPO	- ekološko pomembna območja
POO	- posebna ohranitvena območja - direktiva o habitatih
PVO	- posebna varstvena območja - direktiva o ptičih
GPN	- gozd s posebnim namenom
GRT	- gozdni rastiščni tip
RK	- rastiščni koeficient
GZK	- gozdnata krajina
GOK	- gozdna krajina
KPK	- kmetijska in primestna krajina
GGK	- gorska krajina
ARSO	- Agencija republike Slovenije za okolje
SURS	- Statistični urad republike Slovenije
MOP	- Ministrstvo za okolje in prostor
ZVKDS	- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	- Zavod republike Slovenije za varstvo narave

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Radlje - desni breg leži na skrajnem vzhodnem delu gozdnogospodarskega območja Slovenj Gradec.

Zajema gozdove na severnih pobočjih Pohorja vse od reke Drave na severu do grebena Pohorja na jugu. Na zahodu poteka meja po katastrski meji Danijel pri Trbonjah in Pameče, kjer se v trbonjskem jarku dvigne do Kremžarjevega vrha in teče po grebenu Pohorja od Male Kope do Črnega vrha in Ribniške koče. Ob meji z GGO Maribor se spusti mimo Pesnika in Ribnice na Pohorju preko pobočij Orlice do reke Drave ob Vuhredu.

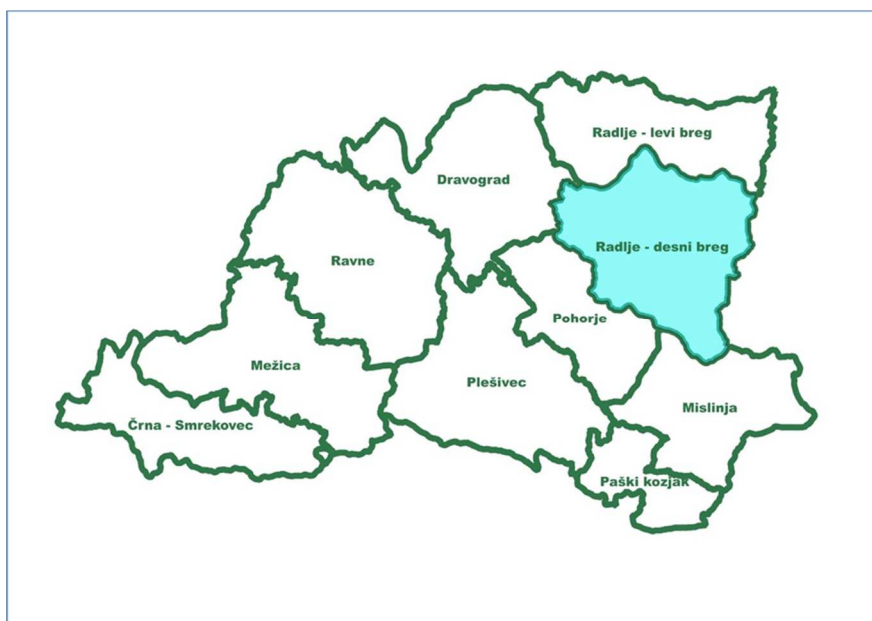
Celotna površina GGE Radlje - desni breg je 11.100,77 ha in zajema vse gozdove s površino 8.486,90 ha, ne glede na lastništvo. GGE pokriva v celoti občino Vuzenica, delno pa občini Radlje ob Dravi Ribnica na Pohorju. Enota spada v upravno enoto Radlje ob Dravi. Gozdovi se nahajajo v 9 katastrskih občinah, del površine katastrske občine Orlica in Hudi kot spada tudi v OE Maribor. Meje so usklajene z občinskimi mejami.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. KO v GGE	Pov. gozda KO v GGE	Opomba
Radlje ob Dravi			3.372,27	2.639,98	
	816	Planina	2.147,61	1.760,81	
	817	Vuhred	517,81	295,93	
	818	Orlica	706,85	583,24	
Vuzenica			5.004,27	3.525,24	
	811	Dravče	606,30	417,74	
	812	Šentjanž nad Dravčami	1.525,59	1.065,40	
	813	Vuzenica	211,79	107,50	
	814	Šentvid	1.008,35	618,01	
	815	Primož na Pohorju	1.652,24	1.316,59	
Ribnica na Pohorju			2.724,23	2.321,68	
	818	Orlica	485,82	384,91	36,86%
	824	Hudi Kot	2.238,41	1.936,77	57,41%
Skupaj		Skupaj	11.100,77	8.486,90	

Pod opombo je vpisan del KO Orlica in Hudi kot, ki leži v GGE, (gozd in nego zd skupaj).

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote Radlje – desni breg



1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1.2 Relief

Gozdnogospodarska enota je reliefno zelo razgibana. Severna pobočja Pohorja, kjer so večji strnjeni gozdni kompleksa, spada geografsko Ribniško Lovrenškemu podolju. Značilno podobo daje celotnemu pohorskemu masivu prevladujoča silikatna geološka podlaga. Značilne so zaobljene planote, ki jih ostro razmejujejo številni globoki jarki in potekajo v smeri proti Dravi.

Glede na reliefne značilnosti lahko GGE razdelimo v tri značilna območja:

- Dravska dolina in ravninski, nekoliko razširjen nižinski pas dravskih teras na Dravčah in Šentviška terasa med Vuzenico in Vuhredom.
- Strma, zelo razčlenjena pobočja, ki se dvigajo od Dravske doline v pasu 600 do 100 m NV. Nižinsko hribovje vzdolž desnega brega reke Drave z značilnimi slemeni v smeri sever – jug razmejujejo številni jarki glavnih pritokov reke Drave. Pritočni jarki dodatno razčlenjujejo relief v stranske grebene in doline različnih smeri.
- Vršni grebenski del Pohorja na NV nad 1200 m, kjer so grebeni zaokroženi in podolgovati ter med kopastimi vrhovi s smeri glavnega grebena prehajajo v položna slemena in kotanje.

Najnižja točka v GGE je pri hidroelektrarni Vuhred 316 m NV, najvišja pa je Velika Kopa 1.542,7 m NV. Prevladujejo severne lege s povprečnim nagibom okrog 30°. Reliefna razgibanost enote ima pomemben vpliv na razvoj vegetacije.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Gozdovi GGE ležijo na območju dveh podnebnih tipov. Prevladuje področje z podnebjem nižjega gorskega sveta, ki je značilno za nižje gorske in hribovite predele do vrha Pohorja. V tem območju pade največ padavin v jesenskem, najmanj pa v zimskem času, od decembra do februarja. Povprečna količina padavin je med 1100 in 1700 mm na letno. Temperatura v poletnih mesecih je okrog 17°C, v hladnih zimskih mesecih pa okrog -2°C. Povprečje celega leta se giblje med 6 in 7°C (primerljivi podatki postaje Rateče).

Značilna je obilnost padavin predvsem v južnem delu enote (Hudi kot 1400–1500 mm letno). V nižinskem delu enote ob reki Dravi (Dravče, Šentvid in Vuhred), kjer je opredeljeno zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije, je količina padavin manjša (od 1000 in 1400 mm letno). V Ribnici na Pohorju, kjer je meteorološka postaja (583 m NV), je padlo v obdobju 1961-1990 povprečno 1.355 mm padavin letno.

Vdori hladnega zraka čez zahodno Pohorje prinašajo poletne nevihte, ko tudi pade največ padavin.

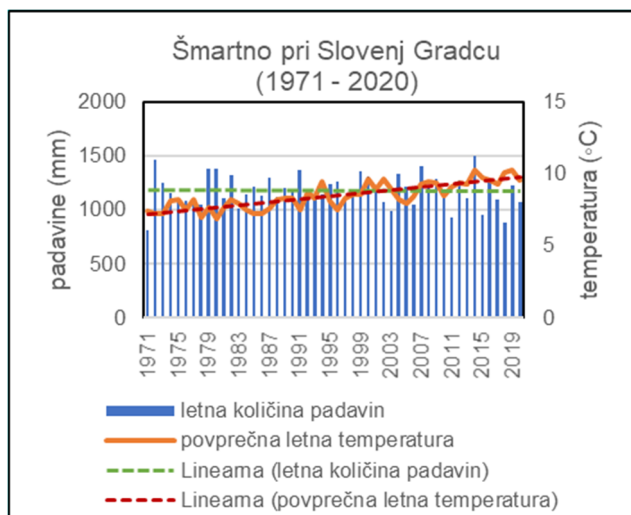
V nižinskem delu ob reki Dravi se pojavljajo temperaturne inverzije, ki vplivajo na višino povprečnih temperatur in število meglenih dni (preko 100 dni). V višjih delih enote je meglenih dni manj, pogoste pa so spomladanske pozebe.

Dolžina snežne odeje je po podatkih merilne postaje v Ribnici na Pohorju povprečno okrog 90 dni (1961-2008). Z nadmorsko višino se število snežnih dni veča in v višjih delih enote (greben Pohorja) presega povprečje nad 100 dni. Večanje temperature v zadnjih letih vpliva tudi na milejše zime in manjšanje števila dni s snežno odejo.

Vegetacijska doba traja v enoti 6 mesecev in več, krajša pa se z nadmorsko višino. Količina in razporeditev padavin je ugodna, kar daje dobre pogoje za razvoj vegetacije.

Zaradi razgibanega reliefa vetrovi ne predstavljajo večje nevarnosti. Izjema so vrhovi, grebeni in močno izpostavljene lege. V nižinah se pojavljajo jugovzhodni in severovzhodni vetrovi. Severni vetrovi se pojavljajo v višjih legah, ki pa so izrazitejši na grebenih in odprtih legah. Nevarnost predstavljajo vlažni jugozahodni vetrovi, ki prinašajo padavine ter pri neugodni kombinaciji temperature in padavin povzročajo škodo v gozdovih. V preteklem obdobju sta bili v enoti dve naravni ujmi (vetrolom 2017 in 2023), predvsem v predelih na območju Šentvida, Orlice in Primoža.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE



Slika: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 (vir osnutek GGN GGO (2021-2030))

Podatki meteorološke postaje Šmartno pri Slovenj Gradcu (za obdobje 1971 - 2020) kažejo, da glede padavin niso opazni večji ekstremi. Kažejo pa se nihanja in spremembe ter večanje temperature (do 2° C). Večanje temperature se gotovo odraža tudi v enoti Radlje - desni breg. Posledica so močnejše nevihte z nalivi, sušna obdobja, vetrolomi in gradacija podlubnikov. Klimatske spremembe in napovedane spremembe temperature ter padavin bodo imele povečan vpliv v gozdnih sestojih, še posebej v predelih, kjer prevladuje smreka.

1.1.4 Hidrološke razmere

Območje enote je zaradi manj propustnih metamorfni kamnin in velike količine padavin bogato s površinskimi vodami. Pohorski masiv prepletajo v smeri jug - sever številni potoki. Glavni vodotok in hidrološko najbolj pomembna je reka Drava. Kot osrednji vodotok dravskega vodozbirnega območja zbira vodo s potokov Reka, Cerkevica, Šentviški potoka in Vuhreščice z vsemi manjšimi pritoki. V enoti je evidentiranih 392,2 km vodotokov.

Številni manjši potoki in studenci so v strmih pobočjih izoblikovali globoke jarke. Za vse potoke je značilna obilna vodnatost tekom celega leta, usahnejo le izjemoma. Ob obilnih padavinah in večjih nalivih dobivajo številni tudi hudourniški značaj. Ob njih potekajo pomembnejše prometnice v GGE. Prihaja do poškodb (spodjedanja) cestnih brežin, zato so struge teh vodotokov regulirane s pregradami za preprečevanje globinske in bočne erozije. Zaradi obilnih padavin lahko poplavlja tudi reka Drava, ki je sicer regulirana s hidroelektrarnama v Vuzenici in v Vuhredu.

Celotno hribovito pobočje zahodnega Pohorja od Drave do grebena predstavlja veliko vodozbirno območje. Mreža trajnih izvirov in potokov predstavlja potencialni rezervoar in vir stalne pitne vode. Številne kmetije imajo urejena lastna vodna zajetja.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

Matična podlaga se določa na osnovi geološke karte Slovenije iz leta 1975 (merilo 1:25000). Geološka podlaga v enoti Radlje - desni breg je pestra in raznolika, saj se posamezne kamnine prepletajo tudi na manjši površini. V osnovi jo oblikujejo prevladujoče silikatne metamorfne kamnine, v manjšem obsegu pa kamnine z bazično (karbonatno) podlago.

V enoti prevladujejo metamorfne kamnine, Pohorske in deloma tudi Kobanske serije. Pohorsko serijo na tem območju litološko predstavljajo **biotitno-muskovitni blestnik s prehodi v gnajs**, muskovitno-biotitni gnajs s prehodi v blestnik in amfibolit s prehodi v amfibolitni skrilavec (območje Vuhreda in Orlice). Meja med gnajsi in blestniki s kloritno amfibolskimi skrilavci Kobanske serije in s filiti je večinoma narivna. Na filite so narinjene zelo šibkometamorfne kamnine starejšega paleozoika, ki je na območju zastopana z **zelankastim in vijoličnim filitoidnim skrilavcem z vložki apnenca** (območje Šentjanža nad Dravčami). V enoti so tudi permotriasne plasti, kjer gre za sedimente kontinentalnega izvora. Zastopani so z **vijoličastim do svetlo sivim kremenovim peščenjakom** (na Dravčah od Ornika do

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Mravljakovega sedla na Šentjanžu nad Dravčami). Zgornjekredne plasti so **zastopane z sivozelenkastim laporjem** le v obliki manjših krp.

Najmlajše sedimentne kamnine, ki v enoti prevladujejo, so zastopane s **konglomeratom, laporovcem in peščenjakom** (ivniške plasti) v večjem obsegu od Šentvida, Primoža na Pohorju in Planine do spodnjega dela Hudega kota na vzhodu GGE. Pojavljata se tudi magmatski kamnini **dacit in dacitni tuf** (zgornji del Primoža in Hudega kota do grebena Pohorja). Na južnem delu območja (zgornji del Hudega kota do grebena Pohorja, od Pungarta do Črnega vrha) se pojavljajo kontaktno metamorfne kamnine, ki so vezane z **dacitom in granodioritom**. Na kontakt med magmatskimi in metamorfnimi kamninami so vezana tudi **železova orudjenja**. Na obdravskih terasah so **rečne terase**, mešane s pobočnim gruščem.

b) Gozdna tla

Razvoj in nastanek gozdnih tal je dolgotrajen proces. Kemična sestava in fizikalne lastnosti tal so odvisne od matične podlaga, klimatskih razmer, vegetacije in človekovega vpliva v preteklosti. Dolgoletno gospodarjenje v korist smreke je posredno vplivalo na zmanjšanje konkurenčne sposobnosti naravnih drevesnih vrst (bukve) ter pripomoglo k hitrejšemu zakisanju in izpiranju tal. Posredno so imeli velik vpliv človeški dejavniki tudi na razvoj gozdnih rastiščnih tipov v enoti. Zaradi mešanja matične podlage in človekovih vplivov, je tipičnost gozdnih tal v enoti neizrazita, kar se kaže v pojavljanju več različnih talnih tipov na manjši površini.

GGE Radlje – desni breg pedološko ni kartirana, zato so podatki o talnih tipih posredno vzeti preko gozdnih rastiščnih tipov.

1. Na silikatni matični podlagi so se razvila:

- **Distrična rjava tla (kisla rjava tla)**, ki v enoti prevladujejo in se pojavljajo na silikatnih metamorfnih kamninah, za katere sta značilna zakisanost, propustnost in zračnost ter ugodne vodne razmere. Na revnejših silikatnih kamninah z neugodno reliefno strukturo (grebeni, vrhovi, slemena in zgornji deli pobočij), kjer je izpiranje hranilnih snovi iz tal večje kot pa pritok in kroženje snovi, se je razvila revnejša oblika distričnih rjavih tal. Negativni vplivi človeka v preteklosti (pospeševanje smreke) so povzročili talno degradacijo, ki se kaže v poslabšanju humusnih oblik. Tla so revna s hranili, imajo kisli humus z neugodno talno strukturo (surovi humus do prhnina). So rastiščna osnova za razvoj kisloljubnega GRT: *Kisloljubno bukovje z rebrenjačo* (izravnani zgornji deli pobočij).
- **Globlja distrična rjava tla s prhninasto do sprsteninasto obliko humusa**, zmerno kisla, peščeno ilovnata, pretežno sveža, na bogatejših silikatnih kamninah (dacit in tonalit) z bolj ugodnimi talnimi razmerami (manjše izpiranje hranilnih snovi). Tu so pogoji za razvoj GRT *Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico*. Na predelih z vlažno klimo se pojavlja GRT *Jelovja s trikrpim bičnikom* (osojne lege, položna pobočja, zaprte lege). Večinoma so distrična rjava tla porastla z večjim deležem iglavcev. Kisel humus in hladnejša klima povzročajo razvoj humusa slabše kakovosti (prhlina in surov humus). Surov humus še dodatno nastaja z opadom večjega deleža iglavcev. Zato je na omenjenih tleh pomembno ohranjati zadosten delež listavcev.
- **Globoka koluvijalna tla** v jarkih in spodnjih, strmejših pobočjih na silikatnih kamninah v manjšem obsegu, kjer prevladuje GRT *Jelovje s praprotmi*, v odvisnosti od vlage in toplote pa so primešani tudi drugi GRT. Značilnost tal je neprestano mešanje talnih horizontov, ki zaradi tega niso izoblikovani, zelo dobra preskrbljenost s hranilnimi in organskimi snovmi ter vlago. Prevladuje zelo ugodna humusna oblika. Zasmrečenost tu dolgoročno nima negativnih posledic na razvoj tal.
- **Obrečna tla** ob vodotokih, večinoma s sprsteninasto obliko humusa. So rastiščna osnova za GRT *Pobočno velikojesenovje* s plemenitimi listavci, ki s koreninskim spletom dobro vežejo tla in optimalno izkoriščajo rastiščne danosti.
- **Distrični rankerji** so slabše razvita talna oblika na zelo kisli silikatni matični podlagi kot je granodiorit. V enoti se pojavljajo na strmih, slabo poraščenih pobočjih, neustaljenih in podvrženih eroziji. So zelo kisli, imajo znake podzoljevanja s slabo mineralizirano obliko humosa (prhnina, surovi uhumos), revna s hranili ter slabe rodovitnosti. V enoti se pojavlja na GRT *Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico*.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Na karbonatni matični podlagi so se razvila:

- **Rjava pokarbonatna** tla s prhninasto-sprsteninasto obliko humusa ter iolvnato-glinenim B horizontom, na redkih nahajališčih apnenca v ravninah in v kotlinah, ob vznožjih pobočij, ugodnih legah in zmernih nagibih. Zaradi boljše oblike humusa in večjega deleža glinene komponente imajo v primerjavi s kislimi rjavimi tlemi mnogo večjo »pufersko« sposobnost in so tudi odpornejša na močnejše degradacijske vplive. Pri manjši površinski skalovitosti so tla pretežno globoka, pri večji skalovitosti pa so plitvejša. Rodovitnost tal je dobra. V enoti sta na razvita pokarbonatna tla vezana gozdna rastiščna tipa *Predalpsko jelovo-bukovje in Predalpsko gorsko bukovje*.
- V manjšem obsegu **rendzine - humozno karbonatna tla** so manj razvita talna oblika na karbonatu, pretežno na apnencu. Rendzine se razlikujejo glede na matično podlago, globino tal, vlažnost/sušnost rastišč in lastnosti humusa. Na strmih pobočjih dolomita in prisojnih legah, v višjih nadmorskih višinah, na neugodnih legah se pojavljajo najmanj rodovitne rendzine. Tla so plitva s surovim humusom, suha in zelo podvržena eroziji in degradaciji. Porasla so s termofilno vegetacijo. Tu sta v enoti v manjšem obsegu zastopana GRT *Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje in Predalpsko – alpsko toploljubno bukovje*. Ekstremne talne razmere najboljše prenašajo termofilni listavci in črni bor.

Na rečnih terasah, obrežjih in zaravninah: obrečna tla, aluvialni prodnati nanosi

- Rečne terase so pretežno spremenjene v tla za kmetijsko rabo. Dravske terase s pretežno globokimi ilovicami so podlaga za GRT *Dobovje in dobovo belogabrovje*.
- Ob vodotokih so se razvila vlažna, do mokra **obrečna tla**, ki imajo večinoma sprsteninasto obliko humusa. Ta tla so rastišče plemenitih listavcev (AFr), skoraj vedno pa je prisotna siva jelša.
- V enoti na manjših površinah, na blagih nagibih, zaravninah in depresijah, največkrat na dnu pobočij nastaja srednje globo **pobočni psevdoglej**, ki je distričen in plitvo humosen. Neprepusten sloj fine glinaste teksture, sive do modrikaste barve poslabšuje zračnost tal in onemogoča prodiranje korenin v globlje talne plasti. Prisotni so oksidacijsko redukcijski procesi v odvisnosti od nihanja podtalnice. Na splošno so psevdogleji srednje do slabo rodovitni. Vegetacija na teh tleh je tipična (črna jelša, veliki jesen, črni bezeg, leska, navadna trdoleska, bujna zeliščna plast). V enoti so omenjena tla za potencialno združbo *Gorsko obrežno svojelševje, črnojelševje in velikojesenovje* (611).

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Gozd je pomemben element krajine. Glede na naravne pogoje ter bolj ali manj intenzivno poseganje človeka v gozd in prostor se je značilno oblikovala tudi krajina.

Površina celotne GGE je 11.100,77 ha in zajema 8.486,90 ha gozdnih površin, kar predstavlja 76,4% povprečno gozdnatost.

Preglednica 2/D-K: Krajinski tipi v GGE Radlje - desni breg (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Pov. gozda (ha)	Površina krajine (ha)	Gozdnatost (%)	Delež krajine v GGE (%)	Delež gozda (%)
Kmetijska in primestna krajina	56,72	702,29	8,08	6,33	0,67
Gozdna krajina	1.800,62	1.954,29	92,14	17,60	21,22
Gozdnata krajina	6.629,56	8.444,19	78,51	76,07	78,12
Skupaj	8.486,90	11.100,77	76,45	100,00	100,00

V GGE Radlje - desni breg so opredeljeni trije krajinski tipi:

1. Kmetijska in primestna krajina opredeljuje v enoti najmanjši del površine (702,29 ha) in predstavlja 6,33% površine enote. Izločena je v nižinskem delu, kjer gre za širši pas rečnih teras. Tu so kmetijske površine, ki imajo v tem delu krajine glavno vlogo. Je urbano območje, kjer je nekoliko večja poseljenost. Gozdnatost je le 8,1%. Manjše negozdne površine se prepletajo z drevjem na manjši površini v obliki šopov, skupin drevja in drevja kot zaščitnega pasu.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

2. Gozdnata krajina v GGE prevladuje in je zastopana na 76,07% površin GGE ter predstavlja 78,5% gozdnatost. Zajema osrednja hribovita pobočja od 400 do 1000 m NV, ugodnejše in dostopne lege, primerne za kmetijstvo. Krajino oblikujejo značilne kmetije v obliki celkov in manjši zaselki, ki so nastali na ugodnejših in dostopnih legah (Sv. Primož na Pohorju, Sv. Anton na Pohorju, Tajzl, Šentjanž nad Dravčami). Gozd ima za lastnike pomembno vlogo, prisotno pa je opuščanje strmih kmetijskih površin in trend zaraščanja.

3. Gozdna krajina predstavlja 17,60% površin GGE, gozdnatost krajine je največja (92,1%). Zajema vršne del GGE, v pasu nad 1000 m NV vse do grebena Pohorja. Za krajino so značilni večji gozdni kompleksi nad kmetijam. Prevladuje srednja in velika gozdna posest v obliki celkov. Na območju Primoža je tudi večji delež državnih gozdov, v Hudem kotu pa so kot večja posest gozdovi Pahernikove ustanove. Prisoten je manjši delež negozdnih površin (zaraščajoče površine), ki pa ima velik pomen za divjad z vidika funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti.

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

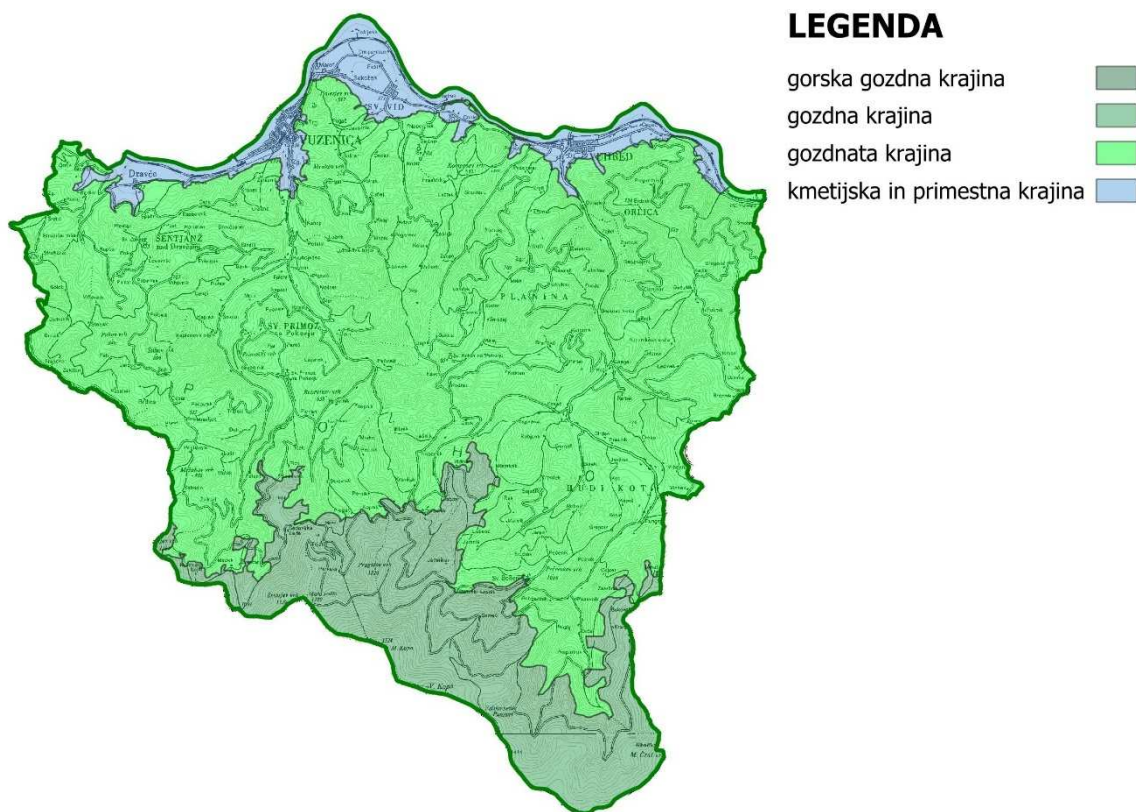
	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdnogospodarska enota	11.100,77	100,00
Gozd	8.486,90	76,45
Ostala gozdna zemljišča	23,06	0,21
Daljnovodi	20,35	0,18
Obore	2,71	0,02
Gozdni prostor	8.603,69	77,51
Močvirja	0	0,00
Pobočni grušč	0	0,00
Skalovja in površine pod gozdno mejo	0	0,00
Senožeti in lazi	0	0,00
Zaraščajoče površine	90,60	0,82
Infrastrukturni objekti	3,13	0,03
Drugo (infrastrukturni objekti)		0,00
Negozdni prostor	2.497,08	22,49
Zaraščajoče površine	71,19	0,64
Ostale površine znotraj gozda		0,00
Drugo	2425,89	21,85

Opomba: Površine negozdnih in zaraščajočih površin so pridobljene z digitalizacijo kart.

V GGE Radlje - desni breg je površina gozdnega prostora 8.603,69 ha. Gozdni prostor določajo gozd (8.486,90 ha) in negozdne površine (116,79 ha), ki so funkcionalno vezane na gozd. Največjo površino predstavljajo zaraščajoče površine (90,60 ha). Gre za manjše površine po enoti, ki niso primerne za kmetovanje in so pomemben habitat, ki veča rastlinsko pestrost. Zaraščanje je v enoti pomembno tako z vidika prehranskih pogojev za divjad kot z vidika podobe kulturne krajine. V gozdni prostor so opredeljena še druga gozdna zemljišča, kamor spadajo daljnovodi (20,35 ha) in obora za rejo divjadi (2,71 ha) ter infrastrukturni objekti (3,13 ha). Negozdni prostor predstavlja 22,49 % vseh površin v GGE.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 2: Krajinski tipi



1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Vegetacijski oris v GGE Radlje - desni breg ostaja podoben, kot je bil v preteklem ureditvenem obdobju (2014 - 2023). V enoti so bile izdelane prve fitocenološke karte po metodi značilnic dr. M. Piskernika. Potem so bili na podlagi primerjalne analize sorodnih značilnic popisi usklajeni po Srednjeevropski fitocenološki metodi. Gozdne združbe se vsebinsko niso spreminjale. Z GGN GGO Slovenj Gradec (2011 - 2020) so se uskladile z enotnim slovenskim poimenovanjem. Z novim GGN GGO (2021 - 2030) se gozdne združbe preimenujejo v gozdne rastiščne tipe (GRT).

Rastiščni koeficienti izražajo trajno proizvodno sposobnost rastišča in so vezani na posamezne GRT. Ne odražajo trenutnega dejanskega stanja gozda. Podani so kot rangirana razmerja med najnižjim (1) in najvišjim koeficientom (17). Dobljeni so iz podatkovne baze ZGS (kot podlaga za vrednotenje proizvodne sposobnosti GRT in ocenjevanje katastrskega dohodka iz gozda). Zaradi prepletanja GRT na manjših površinah in slabšega upoštevanja rastiščnih razlik pri gospodarjenju z gozdovi, so dejanski rastiščni koeficienti bolj izenačeni. V bogatejših GRT večji delež smreke znižuje rastiščni koeficient, saj je manj produktivna kot jelka. V manj produktivnih in revnejših pa rastiščni koeficient povečujejo, kjer so na manjših površinah primešani bogatejši rastiščni vložki. Tudi v GRT, kjer je na silikatni kamnini primešana karbonatna podlaga, je dejanska produktivnost praviloma višja. Rastiščni koeficient za GGE je izračunan iz posameznih GRT (ponderirana sredina).

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Skupina gozdnih rastiščnih tipov/Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež(%)
16	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	4.708,54	55,5
771	Jelovje s praprotmi	4.088,00	48,2
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	108,98	1,3
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	511,56	6,0
8	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	2.618,98	30,9
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	1.394,28	16,4
781	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	1.224,70	14,4
6	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	556,72	6,6
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	556,72	6,6
10	javorovja, velikojesenovja in lipovja	237,04	2,8
601	Pobočno velikojesenovje	237,04	2,8
9	Jelova bukovja	207,23	2,4
643	Predalpsko jelovo bukovje	207,23	2,4
7	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	63,91	0,8
632	Predalpsko gorsko bukovje	63,91	0,8
2	Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	53,02	0,6
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	53,02	0,6
11	Toploljubna bukovja	31,62	0,4
592	Predalpsko – alpsko toploljubno bukovje	31,62	0,4
14	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	9,84	0,1
621	Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje	9,84	0,1
Skupaj		8.486,90	100,0

V GGE Radlje - desni breg je evidentiranih dvanajst GRT. Zaradi pestre geološke podlage je v enoti tudi rastiščna pestrost. Na današnje drevesno sestavo je močno vplivalo preteklo gospodarjenje, zato dejanska floristična sestava posameznih GRT odstopa od opisanih rastišč v naravnem okolju. Naravna rastišča v enoti omogočajo razvoj mešanih gozdov z večjim deležem listavcev in jelke. Prvotno prevladujoči bukovje jelovi gozdovi so bili spremenjeni zaradi človekovega vpliva in pospeševanja smreke skozi daljšo obdobje. Tako v enoti prevladujejo mešani gozdovi s prevladujočim deležem iglavcev. Macesen se je uveljavil predvsem kot pionirska vrsta na zaraščajočih površinah, delež jelke in bukve kot klimatogeni vrsti se je zmanjšal. Te spremembe so bile bolj intenzivne na silikatni podlagi, kjer je smreka po naravi konkurenčnejša. Listavci se v preteklosti niso uveljavili kot gospodarsko zanimive vrste, razen za kurjavo. Na karbonatni podlagi je vpliv človeka manj izrazit, saj je konkurenčnejša moč naravnih vrst proti smreki večja kot na silikatu. Kljub temu so sestoji zasmečeni tudi na teh rastiščih.

Podatki o površinah GRT so povzeti iz baze odsekov kot seštevek delnih površin GRT po odsekih. Zaradi razgibanega površja in rastiščne pestrosti se nekateri GRT prepletajo, pojavljajo na manjših površinah, v ozkih pasovih ob potokih, njihov prehod v večje in bolj tipične GRT pa je pogosto zabrisan tudi zaradi načina gospodarjenja.

V enoti prevladujejo jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah na 56% površine, kjer so ugodne razmere z večjo zračno in talno vlago. Tu so zastopana v največjem obsegu najproduktivnejša rastišča Jelovja s praprotmi (48%), ki se nahajajo pretežno na severnih pobočjih. Na površini 31% so zastopana gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah. V skupini bukovij predstavlja največji delež RGT Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (16%), ki se na zmerno kislih kamninah pojavlja nad 1000 m NV, v nižjih legah pa prehaja v Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (14%). Ob jarkih se v pasovih pojavljajo Pobočna velikojesenovja (3%).

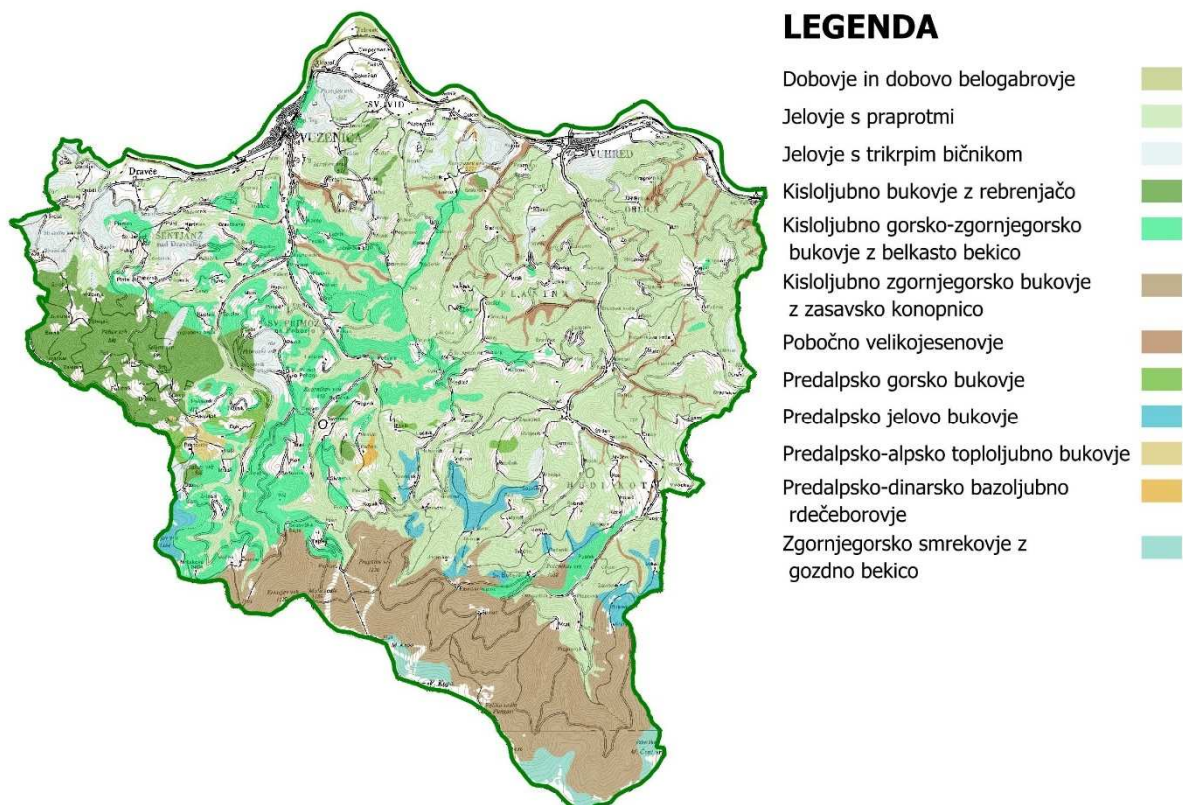
1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Na revnejši silikatni matični podlagi v nižjih legah (revni skrilavci in gnajsi) se pojavlja Jelovje s trikrpim bičnikom (6%), v podgorskem pasu pa Kislojljubno bukovje z rebrenjačo (7%). Najvišje predele enote na grebenu Pohorja porašča Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (1%).

Na karbonatnih in mešanih kamninah ter apnenčastih vložkih je v manjšem obsegu prisotno Predalpsko jelovo bukovje (1%), na prisojnih pobočjih pa Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje (manj kot 1%). Na dravskih terasah je zastopano Dobovje in dobovo belogabrovje (1%).

Manjši delež površin predstavlja Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje na rastiščih borovih gozdov. Med GRT, ki so zastopani na manjših površinah, je prehod v večje in bolj tipične GRT pogosto zabrisan tudi zaradi načina gospodarjenja.

Karta 3: Gozdni rastiščni tipi v GGE Radlje – desni breg



OPIS POMEMBNEJŠIH GOZDNIH RASTIŠČNIH TIPOV

771 Jelovje s praprotni (Dryopterido-Abietetum) RK=17 (4.088,00 ha, 48,2 % površine)

V GGE Radlje - desni breg je GRT površinsko največji. Pojavlja se od 300 do 900 m NV, na vlažnih in hladnih, pretežno osojnih legah, v uravnanih spodnji delih strmih pobočjih vzdolž vodotokov, ob vlažnih jarkih s poudarjeno orografsko pogojeno zračno vlago, kjer je dotok hranilnih snovi večji kot njihovo izpiranje. Geološka matična podlaga so magmatske in metamorfne kamnine, skrilavi glinavci, peščenjak, laporovec. GRT porašča distrična rjava tla.

V enoti je v največjem obsegu zastopan na Orlici, v Hudem kotu in na Sv. Antonu na Pohorju. V manjšem obsegu se pojavlja na osojnih pobočjih v osrednjem delu Šentvida, kjer se meša z GRT Jelovje s trikrpim bičnikom. Ob vodotokih in osojnih legah se pojavlja tudi v Vuzenici, Šentjanžu nad Dravčami in Sv. Primožu na Pohorju, kjer prevladuje vlažna klima, ki ustreza jelki.

Drevesno plast zastopajo jelka, bukev, gorski javor, beli gaber, pravi kostanj. Grmovno plast porašča mlajše drevesnih vrst, srhkostebelna robida, leska (prevladuje), črni bezeg, divji bezeg, malinjak. Zeliščna plast je mešanica kisloljubnih vrst in vrst nevtralnih tal. Po pokrovnosti prevladujejo praproti (neprava ali širokolistna glistovnica, navadna podborka, orlova prapot, bukovčica, gorske krpače, hrastovke) in žlezasta robida. Med kisloljubnimi vrstami so najpogostejše okroglostna lakota, belkasta in dlakava

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

bekica, navadna zajčja detelja, gozdna škržolica, navadna zajčja deteljica in navadni zajčji lapuh. Vrste nevtralnih tal so podlesna in trillistna vetrnica, lepljiva kadulja, gomoljasti gabez, bršljan, trillistna penuša, lepljiva kadulja, gomoljasti gabez, bršljan, navadni kopitnik, salamonov pečat in druge.

Rastiščno gojitveno so primerni malo do večjepovršinsko mešani raznodobni gozdovi iglavcev (smreke in jelke) z znatnim deležem listavcev (bukve, plemenitih listavcev, češnje, pravega kostanja). Na položnejših in izravnanih delih je ob večjem deležu bukve smiselna tudi skupinsko prebiralna oblika. Zaradi večje biodiverzitete in opravljanja ostalih funkcij gozda je bolj smiselno pospeševati rastišču primernejšo jelko, ob jarkih pa plemenite listavce. Pomlajevanje poteka dobro s smreko, jelko, tudi s plemeniti listavci. Ob prehitrem odpiranju sestojev se pogosto razširi leska, se zapleveli z žlezasto robido in orlovo praproto. Močna zapleveljenost ovira in upočasni naravno obnovo, predvsem pa podraži pomladitev z umetno obnovo. Obnova naj poteka na majhnih površinah. Z dolžino pomladitvene dobe in doziranjem svetlobe je potrebno prilagajati sestavo naravnega podmladka. V razmerah z manj svetlobe je konkurenčnejša jelka, v delih z več svetlobe pa smreka in plemeniti listavci. Ob hitrih in večjih presvetlitvah se razraste robida. Z umetno obnovo, ki se izvaja le izjemoma za sadnjo plemenitih listavcev, uravnavamo njihov delež v slabše izkoriščenih in vlažnih delih rastišča (zapleveljene površine ob vznožju pobočij in ob jarkih). V sušnih delih je mogoče vzgojiti kakovosten rdeči bor in graden. Na teh rastiščih so dobre izkušnje z vnosom macesna in duglazije. Bogatejša koluvijalna tla brez večje škode prenesejo tudi daljšo in močnejšo zasmrečenost.

To so visoko produktivna rastišča, primerna za pridelavo najkvalitetnejšega lesa iglavcev in listavcev. Zato so pravočasna in dovolj intenzivna gojitvena vlaganja tukaj potrebna in opravičena.

782 Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (Cardamini Savesni Fagetum) RK=7 (1.394,28 ha, 16,43 % površine)

V GGE Radlje – desni breg RGT se pojavlja v višinskem pasu od 950 m NV vse do grebena Pohorja (od Krajncu v Hudem kotu, Kralja, Ribniškega in Antonskega Kopnika do Bukovske ride na Sv. Primožu na Pohorju). Porašča uravnana, položna do zmerno strma pobočja (0 – 25°), prevladujejo pa osojne lege. Geološka matična podlaga so skrilavi glinavci in peščenjaki, magmatske in metamorfne kamnine. Združba porašča distrična rjava tla.

Drevesno sestavo zastopajo bukev, jelka, pogosta sta smreka in gorski javor. V združbi je visok delež smreke in manjši delež listavcev, kar kaže na močan vpliv človeka pri razvoju sestojev na tem rastišču. Grmovno plast predstavljajo kljub zasmrečenosti bukev in jelka, gorski javor, robida, malinjak in navadna jerebika. Zeliščno plast pokrivajo pretežno kisloljubne vrste kot so borovnica, orlova praproto, dvolistna senčnica, belkasta, dlakava in gozdna bekica, navadna zajčja deteljica in vijugasta mastnica. Primešane so tudi mezofine vrste: podlesna vetrnica, trillistna penuša, volčja jagoda in zasavska konopnica. Ob navzočnosti listavcev in boljši preskrbi z vodo se pojavljajo tudi zahtevnejše vrste (rumena mrtva kopriva).

V vegetacijski karti ZGS je združba zabeležena na obsežnejšem območju v zgornje gorskem pasu Pohorja, v katerem je na splošno težko najti večje število značilnih vrst, ki jih za to navaja Košir. Na osnovi pojavljanja številnih acidofilnih rastlin kot so bekice, škržolice, borovnica, navadna zajčja deteljica, dvolistna senčnica, brinolistni lisičjak ter ob odsotnosti značilnic tega RGT (Cardamine...), bi lahko rastišča bukovega gozda uvrstili v združbe bukve in belkaste bekice. Na to je opozoril tudi Kutnar in je upoštevano v monografiji o GRT (Bončina in sod., 2021). V skladu z novimi spoznanji kisloljubne bukovje združbe zgornje gorskega pasu na Pohorju lahko uvrstimo v enotno asociacijo Luzulo-Fagetum z različnimi subasociacijami.

Rastiščno gojitveno so skupinsko in malo površinsko enomerni ter raznomerni mešani sestoji iglavcev in listavcev, z manjšim deležem jelke, bora in macesna. Med listavci naj bosta poleg bukve primešana še posamezno jerebika in gorski javor na najbolj svežih mestih. Bukve opravlja tudi pomembno vlogo izboljšanja tal. Izbor drugih drevesnih vrst je omejen glede na edafske in mikro rastiščne pogoje.

Gozdnogojitveno ukrepanje mora potekati v smeri zmanjšanja deleža smreke ter pospeševanja bukve z naravnim pomlajevanjem. Najbolj sveža rastišča je smiselno spopolniti s sadnjo. Kot pionirski meliorator ima veliko vlogo tudi jerebika. Naravna obnova smreke in jelke je ob postopnem odpiranju sestojev zadovoljiva, potrebna je daljša pomladitvena doba. Pomlajevanje poteka počasneje kot na revnih rastiščih v nižjih predelih. Težave nastopijo ob močnejših presvetlitvah zaradi zapleveljenosti. Razgibana, raznomerna sestojna zgradba in mešana drevesna sestava imata na teh rastiščih pomembno vlogo, saj so taki sestoji odpornejši na pogoste vetrolome in snegolome v tem višinskem pasu. Ob enakomernem in postopnem rahljanju sklepa (enakomerne branike) ter daljši proizvodni dobi, je možna proizvodnja kvalitetne hlodovine.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Izzivi pri gospodarjenju so zasmrečenost in objedanje mladja. Posebej priporočljivo je puščanje stoječe biomase in prisotnost odmrle lesne biomase, ki je pomemben kazalnik kvalitete habitata, obenem pa je nujen element obnove tal.

781 Kisloljubno gorsko – zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (Luzulo Fagetum) RK=9 (1.224,70 ha, 14,4% površine)

Združba se površinsko v enoti pojavlja od nižin do 950 m NV na območju zgornjega Šentvida, Šentjanža nad Dravčami in Primoža na Pohorju. Pogojuje zmerna do strma pobočja, najpogosteje prisojne lege, ugodnejše in tipično zgornje dele pobočij. Združba se mikro reliefno prepleta z jelovji, posebej na strmih pobočjih proti jarkom, kjer se meša tudi z aceretalnimi vložki in tako onemogoča tipičnost večje površinskih kompleksov. Geološka matična podlaga so glinavec, laporovec, ponekod primes karbonatov, magmatske in metamorfne kamnine, kjer pogojuje močnejše nihanje vodnega režima v tleh. Tla so rankerji in distrična rjava tla.

Drevesno plast predstavljajo bukev, pogosta je smreka, posamezno se pojavljajo tudi jelka, macesen in gorski javor. Grmovna plast je zastopana s podmladkom bukve in smreke, srhkostebelne robide in jerebike. Zeliščna plast je vrstno zelo skromna, tla so lahko videti skoraj prazna, neporasla. Značilne so kisloljubne vrste: belkasta bekica, borovnica, orlova prapro, škrlatnordeča zajčica, gozdni šaš, svilničasti svišč, navadna zajčja deteljica, gozdna in dlakava šašuljica, vijugasta mastnica, gozdna škržolica. Na bogatejši matični podlagi in na ugodnejših legah so v rastlinski kombinaciji prisotne nekoliko zahtevnejše vrste. Tudi delež listavcev je v teh razmerah večji. Na neugodnih reliefnih pogojih, kjer je običajno prisotna tudi občasna sušnost, je zasmrečenost večja, vendar je v enoti močnejša in dolgotrajna sušnost redka.

Rastiščno gojitveno so primerni malo in večje površinsko skupinsko enomerni mešani sestoji iglavcev (smreke, rdečega bora, macesna, na svežih tleh še jelke in duglazije) in listavcev (bukve, gradna, lipe, belega gabra in češnje ter gorskega javorja na globjih tleh) okrog 30%. Na sušnejših delih rastišča je smiselni večji delež bora, macesna in listavcev. Smreka je v teh ekoloških razmerah zelo občutljiva na stresne situacije (suša-emisije-lubadar). Potrebno je zmanjševati delež smreke, posebej na sušnejših delih, kjer je smiselno pospeševati večji delež listavcev. Naravna obnova smreke in bukve pod zmernim zastorom poteka v glavnem dobro do zadovoljivo, bor in macesen se pojavljata le v večjih odprtinah. Pri obnovi je potrebna zadržanost, da ne prihaja do zatravljenosti, ki otežuje naravno obnovo. Talni melioratorji v zasmrečenih sestojih so tudi lipovec, kostanj in rdeči hrast.

Izziv pri gospodarjenju je objedanje mladja in zasmrečenost. Priporočljivo je puščanje stoječe biomase in prisotnost odmrle lesne mase kot pomemben kazalnik kvalitete habitata, obenem pa nujen element obnove tal. Produktivnost rastišč je dobra in so primerna za pridelavo povprečne in dobre kvaliteta lesa.

751 Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (Blechno - Fagetum) RK= 9 (556,72 ha, 6,6 % površine)

To so najrevnejša rastišča v podgorskem pasu od 480 do 800 m NV. K dejanskemu stanju in degradaciji rastišča je pripomoglo negativno gospodarjenje v preteklosti (steljarjenje, iznos organskih snovi, ponovna zarast pašnikov). GRT je pogojen z zelo revno silikatno podlago (gajsi, glinavec, peščenjak, kremenov keratofir). Tla so distrična rjava tla.

Združba se pojavlja na položnejših do strmih pobočjih (5 - 35°), manj ugodnih reliefnih razmerah, na položnejših legah v zgornjih delih pobočij, kjer je izpiranje hranilnih snovi in baz iz tal večje kot je dotok. Prevladujejo pa osojne lege. V enoti so večje površine v zgornjem delu Dravč (Golobovo), Šentjanža nad Dravčami (Pehovo, Štihovo) ter na Primožu na Pohorju (Grobelsko), na revnih rdečih peščenjakih in konglomeratih.

Od drevesnih vrst so zastopane smreka, bukev in bor, v manjšem deležu macesen, pri listavcih pa pravi kostanj. V nižjih in toplejših legah se pojavlja graden. Med rastlinskimi vrstami prevladujejo acidofilne vrste (borovnica, vijugasta mastnica, mah trokrpovec, belkasta bekica). Rastlinska kombinacija je zelo podobna pri GRT Jelovju s trikrpim bičnikom (manj je mahov, prevladuje pa beluh) in Kisloljubnemu gorsko - zgornjegorskemu bukovju z belkasto bekico, je pa nekoliko sušnejša, diferencialna vrsta je brusnica. Delno se pojavljajo tudi zmerno toploljubne rastlinske vrste (orlova prapro, mah beluh).

Rastiščno gojitveno so primerni malo do veliko površinsko enomerni mešani sestoji, kjer je zaradi revnega substrata izbira drevesnih vrst omejena. Pri iglavcih prevladuje smreka, z zmernim deležem se pojavljata še jelka in rdeči bor, pri listavcih je bukev glavna primešana in meliorativna vrsta. Kot talni meliorator se v toplejših in nižjih legah lahko pojavljata še graden in rdeči hrast, v važnejših razmerah pa dob. Naravna obnova poteka sorazmerno dobro, predvsem s smreko in jelko, pa tudi z bukvijo. Zaradi ekstremnih razmer in tveganj večanje deleža smreke ni željeno. Naravna obnova macesna in bora

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

zahteva sečnjo na večjih odprtinah. V presvetljenih delih naravno obnovo pogosto ovira orlova praprotna, zato je žetev mladja smiselna in potrebna. Ob negativnih človekovih dejavnikih poteka razvoj gozda v smeri acidofilnega borovega gozda, pozitivni dejavniki in pospeševanje listavcev pa nakazujejo razvoj združbe v smeri Kislopljubnega gorskega - zgornjegorskega bukovja z belkasto bekico. Pospeševanje listavcev (zaščita obstoječih, vnos bukve in hrasta) je smiselno zaradi izboljšanja talnih lastnosti. Na teh rastiščih je smiselno pospeševati graden in rdeči bor, ki lahko dosežeta tudi boljše kvaliteto.

772 Jelovje s trikrpim bičnikom (Bazzanio - Abietetum) RK= 15 (511,56 ha, 6,0% površine)

Omenjeni GRT se pojavlja v pasu od nižin do 1200 m NV, v enoti Radlje - desni breg v pasu od 340 do 750 m NV, v nekoliko večjih kompleksih na severnih pobočjih nad Vuhredom in Šentvidom, v Šentjanžu nad Dravčami in na Dravčah. Kot posamezni vložki se pojavlja med GRT Jelovje s praprotmi tudi na Primožu na Pohorju in na Sv. Antonu na Pohorju (spodnji Vitrih). Porašča uravnana, položna do zmerno strma pobočja (0 - 25 °), prevladujejo pa osojne, pretežno zaprte in kotanjaste lege, ki zagotavljajo bolj vlažno mikroklimo. Geološka matična podlaga so pretežno skrilavi glinavci in peščenjaki, magmatske in metamorfne kamnine. Tla so distrična rjava, mestoma tudi podzol, sveža do vlažna, precej globoka, z razvojno težnjo k surovi obliki humosa.

V drevesni sestavi rastišče najbolj ustreza jelki in smreki. Pojavljajo se še gorski javor, kostanj, jerebika in jelša. Bukev je na primarnih jelovih rastiščih redka, saj ni konkurenčna in se težko uveljavi. V zeliščni plasti prevladujejo kisloljubne vrste, najbolj pa borovnica, rebrenjača, širokolistna glistovnica in druge. Zaradi višje pritalne vlage je močno razvita mahovna plast, kje prevladujejo kisloljubne vrste, najbolj trikrpi bičnik, beluh in navadni lasasti kapičatr.

Značilno je dobro pomlajevanje jelke in smreke. Pogosto prihaja do prehitrih pomladitvenih sečenj in posledično pre nizkih lesnih zalog. Za ohranitev in pozitivni razvoj tal bi bilo potrebno pospeševati listavce (vsaj 15%) ter jelko na račun smreke.

Rastiščno gojitveno so primerni raznomerni, skupinsko prebiralni, malopovršinsko enomerni mešani gozdovi iglavcev (smreka, jelka, bor) in listavcev. Bukev in dob sta primerna kot melioratorja zakisanih tal. Delež smreke in jelke naj bi bil približno enak, uravnavati ga je možno z intenziteto odpiranja sklepa sestojev. Povečanje deleža jelke pospešujeta zmernejše odpiranje in prebiralen način gospodarjenja. Intenzivnejše odpiranje in skupinsko enomeren gozd pa pospešujeta smreko. Zaradi močnih sečenj v preteklosti in zaraščanja opuščanih pašnikov se je povečal delež bora, ki daje na tem rastišču kvaliteto hlovovino. Pospeševanje rdečega bora ni smiselno. Za izboljšanje talnih lastnosti je potrebno povečati delež listavcev do 15% (bukve v pobočjih, doba v ravninskem delu) ter pospeševati jelko na račun smreke. Rastiščna zmogljivost in vzgoja kvalitetnega lesa nista izkoriščeni zaradi bujnega pomlajevanja jelke in smreke, ki pogosto privede do prehitre obnove.

Izziv pri gospodarjenju sta objedanje mladja jelke, ponekod neugodno razmerje jelke in smreke, predvsem v korist smreke.

601 Pobočno velikojesenovje (Aceri - Fraxinetum), RK=7 (237,04 ha, 2,8% površine)

GRT se značilno pojavlja vzdolž vodotokov, pretežno na osojnih legah, z relativno visoko zračno vlago. V GGE so evidentirane površine ob večjih jarkih: Polnarjev, Bundrov, Antonski in Greglov jarek, ob Vuhreščici, ob potokih na Orlici in v spodnjih delih pritokov Plavžnice ter Cerkvenice. Površina GRT je dejansko nekoliko večja, saj je določitev ozkih pasov ob potokih otežkočena in se prepleta z bogatejšimi GRT kot je Jelovje s praprotmi. Deloma je v tem GRT zajeto tudi rastišče črne jelše, ki zaradi majhnih površin na fitocenološki karti ni evidentirano. Tla so vlažna, ilovnata, največkrat skeletna in humozna s stalno podtalnico. Humusni sloj je običajno sprsteninast. Rastišče izkazuje veliko rodovitnost za vse drevesne vrste. Le naravna sestava drevesnih vrst lahko optimalno opravlja varovalno in zaščitno vlogo labilnih hribin nad hudourniki. Značilno rastlinsko kombinacijo sestavljajo za vlago in dušik zahtevnejše vrste kot so črni bezeg, pekoča kopriva, nedotika, valovitolistni cvetič in srpje.

Rastiščno gojitveno so primerni malopovršinsko raznodobni mešani sestoji plemenitih listavcev (gorskega javorja, velikega jesena in gorskega bresta) s primesjo črne jelše ter iglavcev (predvsem jelke). Rastišče je zelo produktivno, vendar naj bo delež smreke čim manjši, zaradi velike nevarnosti izval (plitvo koreninjenje) in rdeče gnilobe. Zaradi kratkih proizvodnih dob ter močne konkurence visokega zeliščnega sloja, ki ovira naravno mladje, je na tem rastišču smiselna tudi umetna obnova s sadnjo plemenitih listavcev in ustrezno zaščito le-teh. Prevladujoč delež plemenitih listavcev na tem rastišču zagotavlja tudi boljše izpolnjevanje vseh ostalih, predvsem varovalnih vlog gozda (preprečevanje erozije vzdolž potokov). Sestoji vzdolž potokov so izpostavljeni poškodbam po spravilu (spravilne poti), zato je dejanski donos manjši kot je rastiščna sposobnost.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

643 Predalpsko jelovo bukovje (Homogyno - Fagetum), RK= 11 (207,23 ha, 2 % površine)

GRT se pojavlja na razvitih rjavih pokarbonatnih tleh, tudi na boljših rendzinah, pretežno na osojnih in zaščiteneh legah. Pogojen je z bogatejšimi karbonatnimi in mešanimi kamninami v zgornjem delu gorskega in spodnjem delu zgornjegorskega pasu. V enoti so to razpršena manjša območja od 760 do 1.050 m NV. Pojavljajo se na Planini (Kramljak) proti Hudemu kotu (Šajnsnik, Bukovnik) ter v manjšem obsegu pod Kremžarjevim vrhom. Zaradi humidne klime in relativno visoke zračne vlage so ugodni pogoji za bukev, pa tudi jelko. V drevesnem sestavu prevladuje smreka z večjo primesjo bukve. Od iglavcev je primešan še macesen, jelka zaradi umiranja v preteklosti ne dosega večjega deleža. Zaradi zasmrečenosti je rastlinska kombinacija v primerjavi z jelovim bukovjem na karbonatni podlagi precej slabša. Prevladujejo zmerno acidofilne vrste (borovnica, podborka, navadna glistovnica, širokolistna glistovnica), v manjšem obsegu pa se pojavljajo zahtevnejše mezofilne vrste (fuksov grint, trilitna penuša, beli repuh, vretenčasti pečatnik). Značilna je velika pestrost različnih vrst praproti ter močna pokrovnost žlezaste robide. Med grmovnimi vrstami je predvsem zastopana leska. Pomlajevanje s smreko in jelko poteka dobro, zadovoljivo tudi s plemenitimi listavci. Naravno obnovo otežkočajo v presvetljenih sestojih leska, žlezasta robida in orlova praprot.

Rastiščno gojitveno je najprimernejši skupinsko enomeren gozd smreke in jelke (okrog 70%), bukve in gorskega javorja (okrog 30%). Pri večjem deležu jelke je primerna tudi raznomerna do skupinsko prebiralna zgradba. Naravna obnova poteka ob primerni intenziteti gospodarjenja dobro. Pri vnosu drevesnih vrst so primerni v višjih delih macesen, v nižjih tudi plemeniti listavci. Na omenjenem rastišču je možna proizvodnja kvalitetnega, debelega lesa iglavcev in listavcev. Za dosego kvalitetnega lesa bukve so potrebna zgodnja in pogostejša redčenja s primerno intenziteto za oblikovanje sproščenih krošenj.

803 Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (Luzulo silvaticae - Piceetum) RK= 7 (108,98 ha, 1,3% površine)

V GGE Radlje - desni breg porašča najvišje predele in predstavlja širši pas (gozdni rob) ob pohorskih planjah od Male Kope do Velike Kope, mimo Pungarta, Črnega vrha do Ribniške koče od 1.330 do 1.540 m NV. V širši okolici Ribniškega jezera meji specifične združbe pohorskih barij (smrečje zamočvirjenih tal - Sphagno Piceetum). Geološka podlaga je silikatna kamnina, pretežno revnejši skrilavci. Omenjena rastišča poraščajo smrekovi gozdovi, ki so nastali pod dolgotrajnim vplivom človeka. Dr. M. Wraber je združbo še pojmoval kot klimatogeno tvorbo. V preteklih ureditvenih načrtih je bila opredelitev površin širša in se je prepletala na delih, kjer je intenzivno zaraščanje planj s Sekundarnim smrekovim gozdom z vijugasto masnico in v nižjih delih z Zgornjegorskimi bukovji. Pri kasnejših popisih (Hauser - Piskernik) je prevladalo, da gre za antropogeno smrečje na jelovo - bukovem rastišču, kjer je na mokrih, hladnih in kislih tleh smreka vedno prevladovala. Vitalnost bukve v združbi je glede na smreko močno oslABLJENA, vendar se še vedno najdejo manjši sestoji, kjer prevladuje.

Zaradi visokogorskega značaja rastišč (ekstremne razmere, naklon) je bil na spremembo naravne drevesne sestave vpliv antropogenih dejavnikov še večji. V zaostrenih klimatskih in slabih talnih razmerah je na silikatni matični podlagi smreka konkurenčnejša od bukve in jelke. Zato je potrebno za povečanje deleža bukve glede na naravno sestavo daljše obdobje. V rastlinski kombinaciji prevladujejo kisloljubne, piceetalne vrste (vijugasta masnica, gozdni črnilec,...). Ob prisotnosti listavcev in boljši preskrbi z vodo se pojavljajo tudi fagetalne vrste (vretenčasti pečatnik, fuksov grint, malina, rušnata masnica, ilirska zvezdica), ki nakazujejo boljše rastiščne pogoje. Za GRT je značilna stalna prisotnost velike bekice, zlasti ob večjih presvetlitvah sestojev. Močnejša prisotnost bekice nakazuje slabše talne razmere. Večje površine velike bekice, dlakave šašuljice in lasovne predstavljajo velike težave pri obnovi ter nakazujejo negativni trend razvoja.

Rastiščno gojitveno so primerni skupinsko enomerni sestoji iglavcev 70% (smreke z manjšo primesjo jelke ter macesna) in listavcev 30% (bukve in jerebike ter gorskega javorja ob povirjih, kjer to dopuščajo naravne danosti). Zaradi nevarnosti snegoloma in boljše kvalitete je primernejša primes macesna kot primes bora. Listavci imajo predvsem pomembno meliorativno vlogo in pospešujejo potek naravne obnove, ki je na tem rastišču zelo otežena zaradi smrekovih monokultur. Kjer naravne danosti dopuščajo (povirja), je pomembna tudi primes javorja. Zasmrečenost in zatavljenost sta glavna problema rastišča. Visokogorski značaj rastišča zahteva gospodarjenje z višjimi lesnimi zalogami, strpno poseganje, dolge proizvodne in pomladitvene dobe. Optimalno izpolnjevanje lesnoproizvodne funkcije in povečana vloga ostalih funkcij gozda zahtevajo skrbno načrtovanje, optimalna gozdnogojitvena vlaganja in izvedbo ukrepov (posebej obnovo z listavci, zaščito sadik in nego listavcev).

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

632 Predalpsko gorsko bukovje (Lamio orvalae-Fagetum) RK= 9 (63,91 ha, 0,8% površine)

V enoti so to manjše površine v pasu karbonatnih vložkov, v Hudem kotu (Repišnik in Zapečnik), na Planini (Ebjenk, Hribernik, Antonski Kopnik, Kramljak) in na Šentjanžu nad Dravčami (Mravljakovo sedlo, pobočje Tratnika in Duha). GRT je pogojen s karbonatno geološko podlago oz. njenim vplivom na bogatejšo silikatno kamenino. Spada med klimatogene združbe na razvitih globljih pokarbonatnih tleh, z zelo ugodno sprsteninasto do prhninasto obliko humusa. Zaradi zasmrečenosti in izoliranega položaja v prevladujočem silikatnem okolju enote je netipično razvita. Za sedanjo drevesno sestavo je značilno ugodno razmerje med iglavci in listavci, le delež jelke in plemenitih listavcev bi lahko bil večji na račun smreke in bukve. V značilni rastlinski kombinaciji združbe prevladujejo mezofilne rastline. Kot nakazovalka površinske zakisanosti, zaradi velikega deleža smreke, se pojavlja žlezasta robida.

Rastiščno gojitveno je najbolj primeren skupinsko enomeren mešan gozd iglavcev (smreka, jelka, na izpostavljenih delih tudi macesen) in listavcev (plemeniti listavci, bukev, lipa) v razmerju 40:60. Zaradi možnosti širokega izbora drevesnih vrst, velike rastiščne zmogljivosti in stabilnih tal je gojitveno ukrepanje lahko zelo pestro. Pri obnovi sestojev so smiselna nekoliko večja vlaganja. Naravna obnova, zlasti listavcev, poteka ob zmernih posegih zadovoljivo, ob močnejših pa se tla zaplevelijo. Ob ustreznem (polnilni sloj) in dovolj intenzivnem gojitvenem ukrepanju je kvaliteta vseh vrst, še posebej plemenitih listavcev lahko zelo velika v sorazmerno kratki proizvodni dobi. Ob jarkih je smiselni prevladujoč delež plemenitih listavcev tako z ekonomskega vidika kot varovalne vloge gozdnov.

531 Dobovje in dobovo belogabrovje (Quercu robori - Carpinetum) RK=11 (53,02 ha, 0,6% površine)

GRT porašča male površine na rečni nanosih in dolinskih ravninah nad Dravo na Šentviškem in Dravškem polju, deloma tudi na Vuhreškem polju. Tla so globoka, sveža do vlažna, deloma ilovnata, zmerno do močno zakisana, mestoma tudi zaglejena. Zaradi ugodnih reliefnih in talnih lastnosti je bila večina tega rastišča izkrčena za poljedelske in urbane namene. V enoti se na manjših površinah, ki niso primerna za kmetijstvo, pojavljajo močno spremenjeni zasmrečeni gozdovi.

V drevesnem sloju so poleg prevladujoče smreke še bor, dob, veliki jesen in črna jelša. Med značilnicami prevladujejo zahtevnejše mezofilne vrste: bezeg, leska in podborka, navadna krhlika in širokolistna glistovnica. V zeliščnem sloju po pokrovnosti izstopajo šaši »lasovna«, podlesna vetrnica, praproti in robida. Med značilnice uvrščamo tudi črna jelšo, ki se pogosto pojavlja. V izravnanih ulekninah na zakisanih tleh GRT prehaja v jelševje.

Rastiščno gojitveno je primeren malopovršinski enomeren mešan gozd smreke in jelke, z dobom kot glavno primešano vrsto. Med listavci so kot posamezna primes primerni še gorski javor, veliki jesen, beli gaber, češnja, črna jelša in lipa. Naravna obnova poteka dobro do zadovoljivo s smreko, jelko, dobom in plemenitimi listavci. Pri predčasnih in premočnih presvetlitvah se lahko zelo razbohoti robida.

Gozdni robovi imajo pomembno vlogo in naj bi bili zaradi stabilizacijskih učinkov sestavljeni predvsem iz listavcev (estetska funkcija, prehrana divjadi). GRT je ob ustreznem gojitvenem ukrepanju primeren za vzgojo kvalitetne hlodovine močnih dimenzij tako iglavcev kot listavcev. Pri smreki je zelo pogosta rdeča gniloba, medtem ko črna jelša opravlja pomembno melioracijsko funkcijo in pripravo tal za plemenite listavce ter dob. Ob ustreznih negi je mogoča tudi vzgoja kvalitetne jelševje hlodovine (zgodnja pozitivna selekcija in sproščanje krošenj). Proizvodna in pomladitvena doba sta sorazmerno kratki, razen pri dobu, kjer bi morala biti proizvodna doba sestojev kvalitetnih zasnov dve obhodnji. Pri iglavcih dati prednost jelki pred smreko. Povečati je treba delež listavcev (predvsem doba in plemenitih listavcev).

592 Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje (Ostryo - Fagetum) RK = 5 (31,62 ha, 0,4% površine)

RGT je vezan na plitva rendzinasta tla in sušno mezoklimo, zato se pojavlja največ na prisojnih strmih pobočjih dolomita ali dolomitiziranih apnencev. V enoti se pojavlja razpršeno na manjši površini na Šentjanžu na Dravčami (med Juštom in Pristovnikom), na Kompoševem vrhu na Šentvidu in na Planini (med Pečnikom in Pernikom). Značilno se pojavlja skupaj z GRT Bazoljubno rdečeborovje. Ekstremne razmere najbolj prenaša bukev s primesjo malega jesena in gradna. V drevesnem sloju sta prisotna tudi smreka in rdeči bor. V rastlinski kombinaciji so značilne termofilne, kalcifilne in deloma kserofilne vrste. V grmovnem sloju so prisotni mokovec, mali jesen, redkeje črni gaber. Zeliščni sloj zastopajo šaš, sinjezeleni šaš, apnenčasta šašuljica, žanjevec, vres, lepljiva kadulja in ciklama. Zaradi reliefne razgibanosti in prepletanja s peščenjaki manjkajo nekatere tipične značilnice tega GRT (črni teloh, črni gaber in druge). Močnejši posegi povzročijo regresijo v smeri grmišč termofilnih listavcev. Rastišča imajo poudarjen varovalni značaj. Naravna obnova je močno otežena. Ekstremna rastišča in težavna obnova zahtevajo posege, ki naj bodo zmerni in premišljeni.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Rastiščno gojitveno so primerni mešani, malopovršinsko enomerni sestoji bukve, bora, macesna in smreke. Delež smreke naj ne bi presegel 50%, delež listavcev pa naj bi bil vsaj 30% (predvsem bukve). Posamezno naj bodo primešani tudi črni gaber, mali jesen, mokovec. Na izrazito sušnih rastiščih naj bo delež bora in listavcev povečan na račun smreke. Tu je vitalnost smreke oslABLJENA in je bolj izpostavljena napadu podlubnikov. V višjih legah ima prednost macesen pred borom. Pričakovana kvaliteta lesa je slabša do srednja. Tudi požarna ogroženost je na teh rastiščih večja. GRT ima zmerno varovalen značaj in je občutljiv na večje površinske posege (erozija).

621 Bazoljubno rdečeborovje (Genisto - Pinetum), RK 1 (9,84 ha, 0,1% površine)

RGT se pojavlja na apnenčastih tleh in je pogojen je s plitvimi rendzinami in suho mezoklimo. V GGE se nahaja le na dveh manjših površinah, na Primožu na Pohorju pri Pečniku na dolomitu in na Šentvidu nad Coklerjem. Gre verjetno za razvojno fazo v smeri termofilnega bukovega gozda, vendar na bolj strmih, erodibilnih tleh in prisojnih pobočjih.

Drevesni sestav predstavljajo poleg prevladujočega bora še smreka, bukev, mali jesen, mokovec in brin. V zeliščni plasti po pokrovnosti prevladujejo apnenčasta šašuljica, vres in žanjevec, pogoste pa so še cipresasti mleček, primožek, navadni vrednik ter mah.

Rastiščno gojitveno je primeren skupinsko enomeren mešan gozd iglavcev (predvsem bora in macesna, v manjšem deležu tudi jelke) in bukve (na globjih in vlažnejših delih tudi gorski javor). Smiselna je proizvodnja macesna, ki na tem rastišču dosega povprečno, a nekoliko kvalitetnejšo hlodovino in je manj ogrožen kot smreka.

1.1.8 Živalski svet.

Gozdno gospodarska enota leži na S delu širšega življenjskega prostora prostoživečih živali, ki ga obravnavamo v okviru Pohorskega lovsko upravljaljskega območja (LUO). Vpeta je med reko Dravo na S in grebenom Pohorja na J. Reliefno izredno razgibana in z gozdom poraščena enota (gozdnatost 76 %) sega od manjših ravnin ob reki Dravi v okolici Dravč, Sv. Vida in Vuhreda (330 m NV) preko gričevnatih predelov Šentjanža, Sv. Primoža, Sv. Antona in Hudega kota do Ribniškega vrha, Črnega vrha (1.543 m NV), Velike Kope in Kremžarjevega vrha na samem grebenu Pohorja. Veliki gozdni kompleksi v višjih legah in mozaična struktura kmetijskih površin predstavljata pestro in razgibano življenjsko okolje prostoživečih živali.

Izločitev posebnega varstvenega območja Natura 2000, naravnih vrednot in ekološko pomembnih območij v tej gozdno gospodarski enoti priča o pestri biotski raznovrstnosti. Veliko število različnih živalskih vrst (tako s seznama redkih in ogroženih kot tudi vrst iz skupine divjadi) zahteva skrbno načrtovanje vseh usmeritev in ukrepov tako v živalski kot v rastlinski komponenti biocenozo. Pri tem je potrebno upoštevati dejstvo, da sta v GGE prisotni živalski vrsti (navadni jelen in divji prašič), ki v Pohorskem LUO spadata med ekološko bolj vplivne in konfliktne vrste divjadi.

Omenjena raznolikost narekuje dva značilna tipa življenjskega prostora, ki daje osnovo razvoju živalskega sveta:

1. Poseljena območja v nižjih legah ob vodotokih in prevladujoč gričevnat prostor z dokaj enakomerno prepletenostjo gozdnih in kmetijskih površin.
2. Gozdnato območje Orlice, Hudega Kota, Sv. Antona, Sv. Primoža in višjih predelov Pohorja.

1. Reka Drava je s svojimi pritoki (Cerkvenica, Vuhreščica ...) izoblikovala značilno dolino. Ožje območje omenjene reke s pritoki je vključeno v Naturo 2000 – Zgornja Drava s pritoki (SI3000172) in Velka s pritoki (SI3000182).

Z nanosi je izoblikovala manjše terasaste ravnine v okolici Dravč, Vuzenice, Sv. Vida in Vuhreda, ki jih prekinjajo strma, z gozdom poraščena pobočja. Tu je koncentrirana poseljenost in infrastrukturno omrežje, kar ima ob intenzivnem kmetijstvu izrazito negativen vpliv na živalski svet in upravljanje z njim. Nekoč primerni habitati za malo divjad (poljski zajec, fazan, poljska jerebica) so danes močno spremenjeni. Robovi med strugo reke Drave in terasastimi polji so primerne drevesne sestave in vertikalne zgradbe, kar na videz predstavlja razmeroma dobre bivalne pogoje za omenjene vrste, vendar primanjkuje primerno razpršenih remiz, grmišč in skupin drevja v prostoru. Po drugi strani pa tudi intenzivno monokulturno kmetijstvo (hmelj, koruza) ne nudi primernih prehranskih pogojev za omenjene vrste. Zato je poljska jerebica popolnoma izginila, fazan je še komajda prisoten. Opisane razmere še najbolj ustrezajo vsestransko prilagodljivi srnjadi.

Proti J dolino zapira gričevje s kmetijskimi površinami v obliki celkov. Značilnost prevladujočega dela obravnavane enote je dokaj enakomerna porazdelitev gozdnih in negozdnih površin, kjer gozd pokriva dobri dve tretjini površine. Drevesna sestava gozdov je spremenjena. Okrog 81 % delež iglavcev

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

(prevladuje smreka) je prevelik, manjkajo listavci in plodonosno drevje. Rastiščne in sestojne razmere omogočajo pomlajevanje, vendar je trenutni delež mladovja premajhen in koncentriran na večjih strnjjenih površinah nastalih zaradi ujm in gradacije lubadarja. Mladovja so primerne drevesne sestave (prisotna tudi jelka) s premajhnim deležem plemenitih listavcev, ki pa se močneje pojavljajo na večjih razgaljenih površinah. Ocenjujemo, da bi se ob intenzivnejšem ukrepanju (dotok svetlobe) njihov delež povečal. Polnilnega sloja je dovolj, ni pa primerne drevesne sestave in vertikalne zgradbe. Kot polnilo se ob gospodarsko pomembnejših drevesnih vrstah pogosto pojavljata leska in jerebika, ki pa nista dovolj vertikalno strukturirani. Primanjkuje predvsem mlajših osebkov, katerih poganjki lahko predstavljajo pomemben vir hrane divjadi. Sestoji niso zatravljeni, vrstna pestrost zeliščnega sloja (visok delež robide) je v prehranskem smislu divjadi primerna.

Razporeditev gozda, kmetijskih površin in razvojnih faz zagotavlja zadosten delež gozdnega roba kot pomembnega habitata za številne živalske vrste. Drevesna in grmovna sestava gozdnih robov je primerna, primanjkuje le plodonosnih vrst. V smislu dobrih bivalnih in prehranskih pogojev za prostoživeče živali bi gozdni robovi morali biti širši in bolj vertikalno razgibani.

Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki, njiv je malo. Kmetovanje je intenzivno. Pogosta košnja in uporaba umetnih gnojil zmanjšuje vrstno pestrost travnikov in pašnikov. Na redkih njivah se goji malo različnih kultur, prevladujeta koruza in krompir. S primerno časovno koordinacijo in strokovno pomočjo pri odstranjevanju zarasti pod elektrovoodi je mogoče izboljšati prehranske in bivalne pogoje rastlinojedi divjadi (srnjad).

Opisani habitati najbolj ustrezajo srni kot najštevilčnejši divjadi na tem področju. Gams se je prostorsko razširil in pomaknil v nižje predele. Še vedno pa so največje gostote v nekaterih strmih in skalovitih predelih Sv. Primoža, Dravč, Sv. Antona in Orlice. V manjšem številu je prisoten divji prašič. Najintenzivnejše prostorsko in številčno širjenje ocenjujemo pri jelenjadi. V zadnjem obdobju se je glavnina jelenjadi preselila iz vršnih predelov Hudega Kota v obravnavano območje.

2. Obsežni gozdovi območja Hudega Kota, Sv. Antona, Sv. Primoža in višjih predelov Pohorja na prvi pogled predstavljajo slabše bivalne in prehranske razmere za večino prostoživečih živali. Značilna je velika gozdnatost (okrog 92%) in redka poselitev. To življenjsko okolje s posebnimi razmerami ustreza le redkim živalskim vrstam. Kljub temu so se tu izoblikovali specifični habitati nekaterih zaščitenih in ogroženih živalskih vrst (divji petelin, ruševac, triprsti detel, planinski zajec ...), ki so izjemnega pomena. Na pretežno silikatni podlagi prevladujejo iglavci (smreka) starejših razvojnih faz, velikih lesnih zalog in z malim deležem pomlajenih površin. Primanjkuje vrstne pestrosti predvsem plodonosnega drevja in grmovja. Polnilnega sloja je malo. Kot polnilo se ob gospodarsko pomembnejših drevesnih vrstah (smreka, redko bukev) pojavljata le leska in v višjih legah jerebika, ki pa nista dovolj vertikalno strukturirani. V zeliščnem sloju prevladujejo trave, v nižjih legah bi delež maline in robide moral biti večji. V višjih legah zaraščanje izredno negativno vpliva na borovnico.

Obstoječe žične ograje za zaščito gozdnega mladja pred objedanjem divjadi v območjih življenjskega prostora koconogih kur (ruševac, divji petelin, gozdni jereb) povečujejo možnost trka, ki je lahko usoden za te živali. Z označitvijo žičnih ograj ter načrtovano uporabo lesenih ograj na najvrednejših delih življenjskega prostora koconogih kur v te namene se bo verjetnost naletov minimalizirala.

Razporeditev gozda in kmetijskih površin ne zagotavlja zadosten delež gozdnega roba kot pomembnega habitata za številne živalske vrste. Drevesna in grmovna sestava gozdnih robov kaže na prevladovanje iglavcev, primanjkuje listavcev in plodonosnih vrst. V smislu dobrih bivalnih in prehranskih pogojev za prostoživeče živali bi gozdni robovi morali biti širši in bolj horizontalno ter vertikalno razgibani. Gozdnih jas, travišč in goličav je dovolj, vendar so predvsem na grebenu Pohorja, nekatera še vedno v različnih fazah zaraščanja. Veliko teh površin se je v okviru različnih projektov že očistilo zarasti, ponekod se intenzivno zaraščanje nadaljuje. Obsežne negozdne površine (smučarske proge) predstavljajo primerne prehranske pogoje za divjad (malina, trave ...), v primeru interesa po aktivnejši izrabi teh površin (paša) je potrebna strokovna koordinacija (čas paše, št. živali/ha, uporaba trakov za ograditev in njihova jesenska odstranitev ...).

Kjer je mogoče, je potrebno v večjih gozdnih kompleksih in na zaraščajočih površinah oblikovati jase in grmišča, ki bodo začasno ali trajno namenjena predvsem prostoživečim živalskim vrstam. Ocenjujemo, da bi lahko s širšim dogovorom in primernejšim ukrepanjem zaraščanje na grebenu Pohorja ustavili. Hkrati bi oblikovali ekoton na način, ki bi ustrezal številnim redkim in ogroženim tako živalskim kot rastlinskim vrstam.

V zadnjem desetletju je v GGE zaradi ujm (žled, vetrolomi ...) in posledičnih gradacij podlubnikov nastalo preko 155 ha ogolelih površin. Te površine so v različnih fazah zaraščanja in sanacije. Vpliv rastlinojede divjadi na pomladitvene procese večjih ogolelih površin v Sloveniji sistematično še ni bil raziskan. Bujna in vrstno bogata zarast na omenjenih površinah predstavlja dobre bivalne in prehranske pogoje za divjad in omogoča večje koncentracije predvsem rastlinojedih vrst. Izvajanje lova na teh

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

površinah zahteva drugačen pristop, saj tradicionalni načini (čakanje, zalaz ...) ne bodo dovolj učinkoviti, pa tudi lovskih objektov (prež, lovskih stez) je tu premalo. Po naši oceni izvajanje lova na teh površinah zahteva načrtno pripravo in vzdrževanje različnih oblik pašnih površin (tudi v obliki linijskih objektov širine do 5 m) in grmišč, na katerih dolgoročno ne bomo dopustili zaraščanja, kar bo omogočilo izvajanje lova. Potrebna bo strokovna pomoč upravljavcem lovišč v obliki koordinacije in predstavitve ukrepov lastnikom zemljišč, pa tudi strokovnim delavcem ZGS, saj je tovrstnih izkušenj in dobrih praks pri nas malo. Na ta način se bo možen negativen vpliv rastlinojede divjadi na zaraščanje teh površin zmanjšal, delež površin pasišč in grmišč, ki jih v GGE primanjkuje, pa lahko povečal.

Negativni dejavniki, povezani z množičnim turizmom, kot je smučanje, tek na smučeh, pohodništvo, vožnja z motornimi kolesi in motornimi sanmi, prihajajo do izraza tako na grebenu Pohorja kot v nižjih legah. Posebej se kaže negativen vpliv vožnje z motornimi kolesi v biodiverzitetno najvrednejših predelih (rušavec, divji petelin ...), ki v zadnjem času narašča in že presega vse meje. Na vsak način je potrebno s primernimi smerokazi, napisi, sporočili usmeriti obiskovalce v zeleno smer – koridor (primeri dobrih praks iz projektov WETMAN, SUPORT, POHORKA ...) in tako na nevsiljiv način vplivati na njihovo zavest, da ne posegajo na področja, ki so z vidika biodiverzitete najbolj ranljiva. Širše območje Pohorja je vključeno v Naturo 2000 SI5000006 .

Upravljanje s populacijami divjadi in njenim življenjskim okoljem podrobno obravnavajo dolgoročni in dvoletni načrti Pohorskega lovsko upravljaljskega območja (LUO).

Lovne vrste

Sesalci: srna (*Capreolus capreolus*), navadni jelen (*Cervus elaphus*), gams (*Rupicapra rupicapra*), divji prašič (*Sus scrofa*), šakal (*Canis aureus*), lisica (*Vulpes vulpes*), jazbec (*Meles meles*), kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*), poljski zajec (*Lepus europaeus*), navadni polh (*Glis glis*) in pižmovka (*Ondatra zibethica*), ki je tujerodna vrsta. Občasno se zaradi pobegov iz obor na območju obravnavane enote pojavi vrsta damjak (*Dama dama*).

Ptiči: raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*), siva vrana (*Corvus cornix*), šoja (*Garrulus glandarius*) in sraka (*Pica pica*).

Ugodne življenjske razmere na pretežnem delu obravnavane GGE omogočajo nekoliko višji odvzem srnjadi kot v drugih GGE, odvzem ostalih vrst pa je nižji:

- največji odvzem je pri srni (*Capreolus capreolus*) - okrog 3,3 osebka/100 ha,
- sledi lisica (*Vulpes vulpes*) - okrog 0,9 osebka/100 ha,
- gams (*Rupicapra rupicapra*) - okrog 0,4 osebka/100 ha,
- siva vrana (*Corvus cornix*) - okrog 0,22 osebka/100 ha,
- navadni jelen (*Cervus elaphus*) – okrog 0,2 osebka/100 ha,
- šoja (*Garrulus glandarius*) - okrog 0,14 osebka/100 ha,
- jazbec (*Meles meles*) - okrog 0,13 osebka/100 ha,
- divji prašič (*Sus scrofa*) – okrog 0,11 osebka/100 ha,
- kuna belica (*Martes foina*) - okrog 0,11 osebka/100 ha,
- odvzem ostalih vrst je manjši.

Primerjava podatkov povprečnega letnega odvzema posameznih vrst divjadi v loviščih GGE kaže, da je povprečni odvzem v zadnjem 6-letnem obdobju (2017 – 2022), v primerjavi z zadnjim 6-letnim obdobjem prejšnjega načrta (2007 – 2012) pri jelenjadi enkrat večji, ravno tako je večji pri srni, gamsu, lisici, jazbecu, sivi vrani in šoji. Manjši odvzem je pri divjem prašiču, kuni belici in poljskem zajcu, odvzem rase mlakarice je ostal na podobni višini.

Srna (Capreolus capreolus)

Kot najštevilčnejša pa tudi lovnogospodarsko najpomembnejša vrsta rastlinojede parkljaste divjadi je prisotna na celotnem področju GGE. V nižinah in gričevnatem prostoru je najštevilčnejša, prisotna je tudi v višjih legah bolj gozdnate krajine. Lahko rečemo, da je življenjsko okolje za to živalsko vrsto na pretežnem delu enote dokaj ugodno. Nekoliko slabši pogoji so v višjih gozdnatih legah enote, kjer primanjkuje rastlinske pestrosti, pomladka, polnilnega sloja, pa tudi delež pašnih površin je tu premajhen. Številčnost srne se spreminja v odvisnosti od naravnih dejavnikov in življenjskega okolja. Po letu 1996 biološki kazalci kažejo, da se populacija srne postopno usklajuje z življenjskimi zmožnostmi okolja. Ukrepi morajo biti usmerjeni v ohranjanje številčnosti ter v regulacijo spolne in starostne strukture. V pretežnem delu enote srna bistveno ne vpliva na pomlajevalne procese.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Jelenjad se je razširila po celotnem območju. Po naselitvi se je vrsta širila iz vzhoda in osvajala predvsem višje ležeče predele enote (Hudi Kot). V zadnjih nekaj letih se je glavčina jelenjadi premaknila nižje v prehransko boljša območja. Pomemben vpliv na preseljevanje ima tudi občutno povečanje nemira, zaradi voženj v naravnem okolju na območju strnjenih gozdov Hudega Kota. Najbolj ustrezajo ji lege med 500 m in 900 m NV v pasu, kjer leži večina kmetijskih površin. Najbolj številčna je na območju Orlice, Hudega Kota in Sv. Antona. Konflikt se pojavlja predvsem na kmetijskih površinah, medtem, ko v gozdu, razen manjših lokalnih škod, zaenkrat ni zaznati negativnega vpliva. Dolge zime z debelo snežno odejo lahko botrujejo večjim koncentracijam jelenjadi, ki si predvsem v gozdovih na sončnih legah išče ugodne življenjske pogoje. Tu lahko pride do občutnih zimskih poškodb po glodanju na deblih gozdnega drevja. Morebitno povečevanje številčnosti jelenjadi v GGE ni dopustno. Dolgoročno lahko negativno vpliva tudi na populacijo gamsa in srne. S primernimi posegi v populacijo je potrebno to preprečiti.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Življenjski prostor populacije gamsa sega vse od obronkov Pohorja na J GGE, kje je prisoten praktično povsod, do gozdnih kompleksov na strmejših legah, kjer je populacija proti S GGE vedno bolj fragmentirana (Kavčevo, Požarski graben, Perušovo, Brekovo, Cigajnerjevo, Skačedovnikovo, Vorovnikovo ...). Ocenjujemo, da se je nekoliko umaknil iz samega platoja oz. vrha Pohorja v nižje ležeča strma in jarkaste pobočja. Glavni razlog je zagotovo povečanje nemira zaradi voženj v naravnem okolju in rekreacijskih dejavnosti. Prisotnost gamsa v tej gozdnati krajini je posledica naraščanja številčnosti v njegovih tipičnih habitatih visokogorja (Peca, Raduha, Olševa) ter posledične širitve v začetku dvajsetega stoletja na Pohorje, od tu pa v ostale predele. Pašne površine si deli z jelenjadjo in srnjadjo, v gozdnem prostoru se umika na strmejše skalovite predele, kjer ima več miru. Pohorske planje so izrednega pomena za to vrsto predvsem v poletnem času. Preprečiti je potrebno njihovo zaraščanje in zagotoviti upravljanje, ki bo dolgoročno ohranjalo prehransko bazo in bivalne pogoje ne le za gamsa, ampak tudi za druge prostoživeče živalske vrste. Populacija je vitalna, tradicionalne bolezni, ki se pojavljajo pogosteje pri tej vrsti (gamsje garje, gamsja slepota ...) v tem prostoru še niso bile evidentirane. Ocenjujemo, da je številčnost v zadnjem obdobju v rahlem naraščanju. Nadaljevanje prostorske širitve bi pomenilo širitev v manj primeren življenjski prostor in ni dopustno.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Divji prašič je prisoten v manjšem številu in je izrazito migratorna vrsta. Dinamika številčne prisotnosti je močno odvisna od semenskih obrodov v bližnjih z listavci bolj bogatih GGE. Po semenski letih se prirastek izrazito poveča. Z njegovim povečanjem pa tudi prisotnost divjega prašiča v enoti. Populacija divjih prašičev je v GGE v primerjavi z ostalimi vrstami parkljaste divjadi zastopana v nekoliko manjšem številu. V zadnjem šestletnem obdobju ni opaziti povečanja številčnosti. Škode, ki jih z ritjem povzročajo prašiči na kmetijskih površinah, se pojavljajo občasno in v malem obsegu. Zaradi prisotnosti pomembnih habitatov gozdnih kur je stalna prisotnost divjega prašiča na tem prostoru nezaželena in jo je potrebno s primernimi ukrepi preprečiti.

Zveri

Lisica (*Vulpes vulpes*) je najštevilčnejša vrsta v tej skupini divjadi. V zadnjih letih je opazen ponoven trend povečevanja številčnosti te vrste, kar se odraža tudi na večjem odvzemu. Upravljalci lovišč (Zeleni vrh, Janžev vrh in Orlica) sledijo tem trendom z večjim odvzemom te vrste. Ocenjujemo, da je populacija neusklajena z okoljem, saj je njen negativen vpliv na številčnost ostalih (manjših) živalskih vrst prevelik. Kuna belica (*Martes foina*) je zelo pogosta. Njena številčnost narašča v bližini naselij, prisotna pa je tudi v samih urbanih središčih, kjer imajo upravljalci lovišč omejene možnosti izvajanja lova. Kuna zlatica (*Martes martes*) poseljuje višje lege gozdnate krajine in je redka. Številčnost jazbeca (*Meles meles*) se je rahlo povečala, kar je razvidno tudi iz odvzema. Populacija je vitalna. Znaki prisotnosti šakala (*Canis aureus*) so bili evidentirani v sosednji GGE, ko je bil povožen šakal v lovišču Muta. To je bila prva informacija o prisotnosti šakala v Pohorskem LUO. V zadnjem času, so informacije o znakih prisotnosti šakala v obravnavani enoti redke.

Mala divjad

Prepletanja gozdnih in negozdnih površin z velikim deležem gozdnega roba pomeni predvsem na terasastih poljih navidezno primeren življenjski prostor za malo divjad. Poljski zajec (*Lepus europaeus*) še pojavlja v večjem številu na širšem področju Dravškega in Vuhreškega polja in severno proti gričevju. Že opisane razmere so vzrok, da je številčnost fazana (*Phasianus colchicus*) izredno nizka, poljska jerebica (*Pedrix pedrix*) pa je izginila. Ob vodotokih se pojavlja stabilna in vitalna populacija race

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

mlakarice (*Anas platyrhynchos*). Siva vrana (*Corvus cornix*) je preštevila, največja gostota se pojavlja v okolici urbanih naselij in polj.

Zavarovane vrste

V GGE so prisotne naslednje evropsko pomembne oziroma kvalifikacijske vrste posebnih ohranitvenih območij - območja Natura 2000.

1. Zgornja Drava s pritoki:

Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), bober (*Castor fiber*).

2. Velka s pritoki:

Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*).

3. Pohorje:

Koconogi čuk (*Aegolius funereus*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), črna žolna (*Dryocopus martius*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), kovaček, severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), sloka (*Scolopax rusticola*), ruševca (*Tetrao tetrix tetrix*), divji petelin (*Tetrao urogallus*).

Prisotnost populacije divjega petelina (*Tetrao urogallus*) na območju je kritična. Območje Erterjevega vrha, Drč, Progatovega vrha, Paherskega križa, Samčevega in Poštarske planine je v preteklosti veljalo kot najboljše petelinsko območje. Danes je to eno izmed najbolj obremenjenih območij zaradi voženj v naravnem okolju na Pohorju. Rastišča so popolnoma izginila in znaki prisotnosti so redko opazni. Prisotnost vrste se pogosteje zazna na območju Črnega vrha in Dornikove planine do meje z OE Maribor. Črni vrh - Vaukanca (odd. 10290,10291) je verjetno eno redkih aktivnih rastišč na območju GGE.

Ruševcu (*Tetrao tetrix tetrix*) habitatno najbolj ustrezajo pohorske planje in strukturiran gozdni rob, ki je ključnega pomena za varnost. Na območju Kop je prisotnost redka, med Črnim vrhom in Ribniško kočo pa je stalna. Ocenjujemo, da so ukrepi čiščenja pohorskih planj ugodno vplivali na vrsto. Zaskrbljujoč pa je trend naraščanja voženj z motornimi sanmi v omenjenem območju.

Tudi v prihodnje bo potrebno tem območjem posvečati posebno pozornost in nadaljevati z ukrepi (ohraniti vrste iz rodu *Vaccinium*, malinovja, gozdne mravlje; ohranjati visokogorske travnike in preprečevati njihovo zaraščanje; zagotoviti primeren delež dreves, ki so pomembna v prehrani koconogih kur – jerebika, bukev, macesen, bor; ob sečnji na območjih, kjer potekajo razmnoževalni ciklusi biomase – vejevje spraviti na kupe ...), s katerimi ohranjamo primerne bivalne in prehranske pogoje za to vrsto.

Gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) je iz nižjih leg izginil, najdemo ga v višjih legah.

Ocenjujemo, da je trenutna obremenitev lokalnega prebivalstva na to okolje v obliki pohodništva za gozdne kure na meji sprejemljivosti. Nedovoljene vožnje z motornimi kolesi, štirikolesniki in motornimi sanmi v vršnem delu enote presegajo vse meje razumnega. Gozdni nadzor, ki smo ga izvajali v okviru projekta Pohorka v obdobju od aprila 2022 do oktobra 2023 je pokazal, da praktično ni bilo nadzora, kjer v tem delu ne bi bile zabeležene kršitve voženj v naravnem okolju. Kakršnokoli nekoordinirano razvijanje in povečevanje drugih oblik množične rekreacije (gorsko kolesarjenje, motorne sani, motorna kolesa ...) in turizma v tem okolju pa bi poslabšalo razmere za omenjene živalske vrste.

Prvi znaki prisotnosti bobra (*Castor fiber*) v GGE so bili zabeleženi v zimi leta 2009 na območju Radeljskega zaliva. Glede na to, da je v sosednji Avstriji bil bober ob reki Dravi opažen že veliko prej, ocenjujemo, da je prisotnost bobra na obravnavanem območju posledica širitve te vrste ob reki Dravi navzdol. To oceno potrjujejo tudi dejstva, da so že v letu 2007 opaženi prvi znaki prisotnosti vrste na območju nad akumulacijo hidroelektrarne Dravograd, nato v letu 2009 v lovišču Radlje, v lovišču Podvelka in Radvanje v letu 2015.

Ocenjujemo, da se vidra (*Lutra lutra*) v zadnjem času širi v prostoru in se vrača tudi v pritoke reke Drave. Na to nam kažejo izropani »ljubiteljski« ribniki in dejstvo, da se na širšem območju Pohorskega LUO povečuje delež izgubljenih živali vrste vidra zaradi prometa.

Izmed velikih zveri se v GGE občasno pojavljajo živali vrste rjavi medved (*Ursus arctos*). V letu 2023 so bili na območju lovišča Zeleni vrh fotografirani znaki prisotnosti te vrste (sledovi krempljev na drevesu).

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) je prisoten ob reki Dravi in njenih pritokih.

Ostale prisotne zavarovane vrste

Ptice

Mali ponirek (*Tachybaptus ruficollis*), črna liska (*Fulica atra*), velika bobnarica (*Botaurus stellaris*), mala bobnarica (*Ixobrychus minutus*), reglja (*Anas querquedula*), zelenonoga tukalica (*Gallinula chloropus*), siva čaplja (*Ardea cinerea*), labod grbec (*Cygnus olor*), sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*), skobec (*Accipiter nisus*), navadna kanja (*Buteo buteo*), navadna postovka (*Falco tinnunculus*), škrjančar (*Falco subbuteo*), golob duplar (*Columba oenas*), golob grivar (*Columba palumbus*), turška grlica (*Streptopelia decaocto*), divja grlica (*Streptopelia turtur*), kukavica (*Cuculus canorus*), čuk (*Athene noctua*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), lesna sova (*Strix aluco*), kozača (*Strix uralensis*), mala uharica (*Asio otus*), črni hudournik (*Apus apus*), vodomec (*Alcedo atthis*), smrdokavra (*Upupa epops*), veliki kljunač ali sloka (*Scolopax rusticola*), vijeglavka (*Jynx torquilla*), siva žolna - pivka (*Picus canus*), zelena žolna (*Picus viridis*), tripsti detel (*picoides tridactylus*), veliki detel (*Dendrocopos major*), mali detel (*Dendrocopos minor*), krekovt (*Nucifraga caryocatactes*), krokar (*Corvus corax*) in mnogi pevcji (red *Passeriformes*).

Sesalci

Navadna veverica (*Sciurus vulgaris*), podlesek (*Muscardinus avellanarius*), beloprski jež (*Erinaceus concolor*), navadni krt (*Talpa europaea*), navadni netopir (*Myotis myotis*), dihur (*Mustela putorius*), mala podlasica (*Mustela nivalis*).

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.014,77	1.472,13	0,00	8.486,90
Delež (%)	82,7	17,3	0,0	100,0

V GGE Radlje - desni breg je površina gozdov 8.486,90 ha. Ugotovljena je na podlagi terenskih ogledov pri opisih sestojev, digitalnih ortofoto posnetkov iz leta 2022 (DOF25) in RABE tal iz leta 2023. Skupna površina gozdov se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečala za 114,03 ha. Povečanje površin predstavljajo zaraščajoče površine, za katere smo na terenu ugotovili, da se v skladu z Zakonom o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93 z dne 10. 6. 1993 in naslednji...) opredelijo kot gozdna površina. Površine so bile vključene v gozd z vednostjo lastnikov gozdov in terenskih delavcev ZGS. Hkrati je bilo po uradni evidenci posegov v prostor izkrčenih 19,00 ha gozdov (17,91 ha za kmetijske namene in 1,09 za infrastrukturo). Ostale razlike v površini so nastale zaradi natančnejših zarisov gozdnega roba, in odprave napak.

V GGN GGE so kategorije lastništva gozdov prikazane tako, da je upoštevan večinski lastniški delež v okviru osnovne ureditvene enote (odsek). Upoštevani so podatki lastništva iz Zemljiškknjižnega načrta, kjer je v okviru odseka tudi več parcel. Večina odsekov ima eno lastništvo, v nekaterih je evidentirano mešano lastništvo. Med zasebnimi lastniki gozdov so tudi gozdovi Pahernikove ustanove (574,87 ha) in gozdovi občine Radlje ob Dravi (0,89 ha), Ribnice na Pohorju (2,64 ha) in Vuzenice (4,03 ha). V odsekih z mešanim lastništvom je upoštevano prevladujoče lastništvo, zato občinskih gozdov ne prikazujemo posebej. Glede na prevladujočo lastništvo je v GGE 82,73% zasebnih in 17,3 državnih gozdov.

Lastništvo se je najbolj spremenilo v ureditvenem obdobju od 1990 do 1999 zaradi denacionalizacije, ko se je delež zasebnih gozdov povečal zaradi vračanja odvzetih gozdov. V zadnjem obdobju so v strukturi lastniške kategorije nastale manjše spremembe zaradi odkupa gozdov na Primožu na Pohorju (odseki 10124B, 10132A, B in 10133), zato se je razmerje lastništva med zasebnim in državnim povečalo v korist državnih gozdov (iz 15,5% na 17,3%). Do sprememb prihaja tudi v okviru zasebne gozdne posesti zaradi prometa z gozdnimi parcelami (zaradi dedovanja).

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.

Velikost gozdne posesti	Sestava v %						
	solastniki	po številu posestnikov				po gozdni površini	
		število	število	% v razredu	kumulativa število	kumulativa (%)	% v razredu
do 1 ha	631	303	46,8	303	46,83	0,74	0,74
1 do 5 ha	190	107	16,5	410	63,37	3,83	4,57
5 do 10 ha	80	52	8,0	462	71,41	5,32	9,89
10 do 30 ha	171	123	19,0	585	90,42	32,81	42,70
30 do 100 ha	81	57	8,8	642	99,23	36,34	79,03
nad 100 ha	7	5	0,8	647	100,00	20,97	100,00
Skupaj	1.160	647	100,0			0,74	

Opomba: (Vir: Zemljiško knjižni načrt, s solastniki)

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%)		Število lastnikov-posestnikov	Število lastnikov-posestnikov (kumulativa)
	Leto 2013	Leto 2023		
do 1 ha	41,2	46,8	303	303
1 do 5 ha	22,0	16,5	107	410
5 do 10 ha	9,3	8,0	52	462
10 do 30 ha	16,0	19,0	123	585
30 do 100 ha	10,9	8,8	57	642
nad 100 ha	0,6	0,8	5	647

Opomba: (Vir: Zemljiško knjižni načrt)

Podatki za analizo posestne sestave zasebnih gozdov so pridobljeni iz Zemljiško knjižnega načrta. Analiza prikazuje podatke o lastništvu in solastništvu. V tabeli je velikost gozdne posesti v GGE Radlje - desni breg prikazana glede na število lastnikov - posestnikov (647) in znaša 10,69 ha. Glede na solastništvo (1.160) je povprečna gozdna posest le 5,96 ha.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V enoti prevladuje večja gozdna posest (30 - 100 ha), ki pokriva kar 36,3% vseh gozdov. To je značilna posest v obliki celkov. Gre za večje kmetije, kjer je navezanost na gozd, ki jim pomeni glavni ali pomemben vir dohodka. Število lastnikov s srednjo gozdno posestjo je 19% in predstavljajo 32,8% gozdov. V GGE je tudi 5 večjih lastnikov (0,8%), ki pokrivajo 21,0% vseh gozdov v GGE, med njimi je tudi Pahernikova ustanova.

Po številu lastnikov v enoti prevladujejo mali posestniki (46,8%), ki imajo gozdno posest manjšo od 1,0 ha, predstavljajo pa le 0,7% delež vseh gozdov. Posestnikov z velikostjo posesti od 1 - 5 ha je 16,5% in predstavljajo 3,8% vseh površin. V obeh primerih gre za manjšo gozdno posest pretežno v nižinskem delu enote in lastnike, ki niso kmetje. Gozd jim ne pomeni glavni vir dohodka in naj niso navezani. Ti lastniki v glavnem ne izvajajo sami sečenj in nimajo interesa za izvedbo gojitvenih del. Prisotni so tudi lastniki, ki živijo izven območja enote, zato je tudi pri teh lastnikih manjši interes za gospodarjenje z gozdom ter izvajanje potrebnih gozdnogojitvenih ukrepov.

Glede na preteklo obdobje se je število posestnikov rahlo zmanjšalo, povečala pa se je povprečna gozdna posest iz 10,64 ha na 10,69 ha. V strukturi zasebnih gozdov se je spremenil delež tudi zaradi prodaje zasebnih gozdov (Erterjevo, Šulerjevo) RS.

Večanje števila lastnikov, ki imajo manjšo posest in niso odvisni od gozda, je potrebno upoštevati tudi pri načrtovanju ukrepov za prihodnje obdobje. Pri gospodarjenju z gozdom sta velikost gozdne posesti in lastniška struktura pomembna dejavnika, saj odločilno vplivata na realizacijo načrtovanih ukrepov sečnje in izvedbo potrebnih gojitvenih del.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Zelo poseljena gozdna krajina je pogojevala hitro odpiranje kmetij in gozdov z gozdnimi cestami. Večina gozdnih cest je bila zgrajenih že v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Gastota produktivnih cest (gozdne in produktivne javne) znaša v GGE Radlje – desni breg 31,7 m/ha in ne zahteva dodatnega zgoščevanja. S povečevanjem javnega prometa je bilo veliko prometnejših gozdnih cest prekategoriiranih v javne, na katere pa je z modernizacijo vozišč večinoma onemogočeno direktno zbiranje (ročno in strojno). V preteklem ureditvenem obdobju sta bili prekategoriirani dve gozdni cesti (Koča Planinc in Polnarjev jarek II) v skupni dolžini 0,9 km. Gastota gozdnih vlak znaša 118 m/ha.

V enoti prevladujejo spravilno zahtevni tereni zaradi zelo razgibanega reliefa, velike vodnatosti in strmih terenov, ki se nahajajo med vršnimi položnejšimi deli in dolino. Prevladuje traktorsko spravilo (84%), sledi kombinirano traktorsko in ročno spravilo (11%), ostalih načinov je malo. Zaprtih gozdov po Uredbi o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest v GGE Radlje - desni breg ni, ker ni strnjenih 100 ha kompleksov gozdov brez gozdnih cest.

Preglednica 8 /SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
traktor	7.090,09	83,54%	7%	52%	33%	7%	0%	
žičnica	342,07	4,03%	45%	52%	3%			
ročno	116,16	1,37%	100%					
kombinirano traktor	908,12	10,70%	9%	48%	29%	12%	1%	
kombinirano žičnica	0,64	0,01%	100%					
zaprti	29,82	0,35%	100%					
Skupaj	8.486,90	100,00%	10,74	50,56	31,06	7,08	0,56	0,00

Iz pregleda deležev po načinih spravila in deležih spravilnih razdalj po intervalih v okviru posameznih načinov spravila je razvidno naslednje:

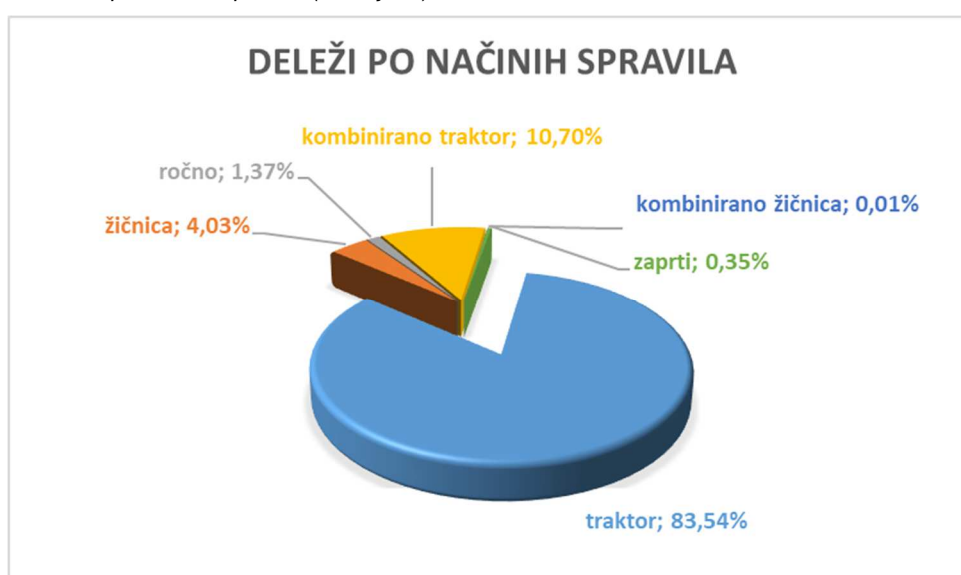
- **Spravilo s traktorjem** - Delež popolnoma odprtih terenov za spravilo s traktorji je v GGE 84%, kar je nadpovprečno v območju. Tu prevladujejo spravilne razdalje do 400 m, kar kaže na sorazmerno veliko gostoto cest na traktorskih terenih. Sledi kategorija od 400-600 m, ki prevladuje na strmeh terenih. Daljših spravilnih razdalj je zelo malo. Potencialno je predvideno povečevanje deleža traktorskega spravila.
- **Z žičnico** - Ob dobri odprtosti z gozdnimi cestami in vlakami ter večinoma zasebni lastniki gozdov, se uporablja žičničarsko spravilo na štirih odstotkih površine.
- **Ročno** - Čistega ročnega spravila direktno na ceste je minimalno, ker je večinoma zgrajeno vsaj minimalno omrežje gozdnih vlak. Veliko je tudi javnih cest, na katere večinoma ni

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

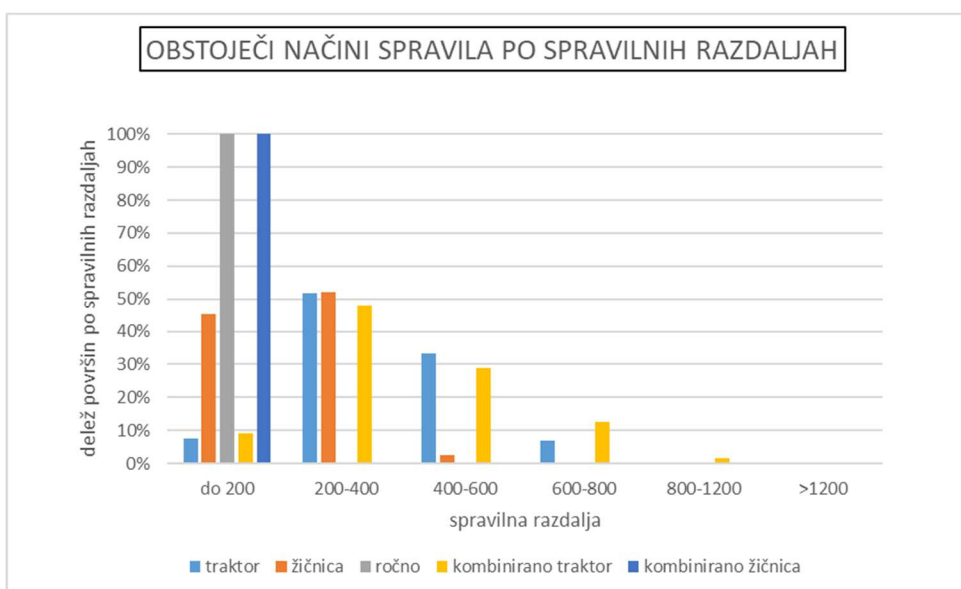
dovoljeno ročno spravljati lesa. Perspektivno se bo delež ročnega spravila z izgradnjo gozdnih vlak še zmanjšal.

- **Kombinirano ročno-traktor** - 11% delež tega načina spravila je posledica nedograjenega omrežja gozdnih vlak v strmih terenih, predvsem zaradi drage gradnje in omejitve zgoščevanja. Perspektivno ne pričakujemo bistvenega zmanjšanja deleža kombiniranega načina. Z dograjevanjem omrežja vlak se bodo krajšale razdalje zbiranja.
- **Kombinirano žičnica-traktor** - Ta način spravila je posebnost v Sloveniji. Zaradi nedograjenega omrežja gozdnih cest na strmih terenih je ob uporabi lažjih žičnic možno zbiranje lesa na vlake in nato vlačenje s traktorjem do kamionske ceste. V GGE Radlje – desni breg je omenjeni način spravila prisoten v minimalnem obsegu.
- **Strojna sečnja** je teoretično sicer možna na položnejših pobočjih in na ravninskih delih v dolini, vendar se zaradi razdrobljenosti posesti in sestojnih razmer izvaja zelo malo. V prihodnje je smiselno intenzivirati strojno sečnjo v vršnih položnejših delih enote, kjer to dopuščajo terenske in sestojne razmere (državni gozdovi in večja zasebna gozdna posest). Takih površin je okrog 470 ha in se natančneje opredelijo z gozdno gojitvenimi načrti.

Grafikon 1: Površine po načinu spravila (obstoječe)



Grafikon 2: Deleži površin po spravljenih razdaljah (obstoječe)



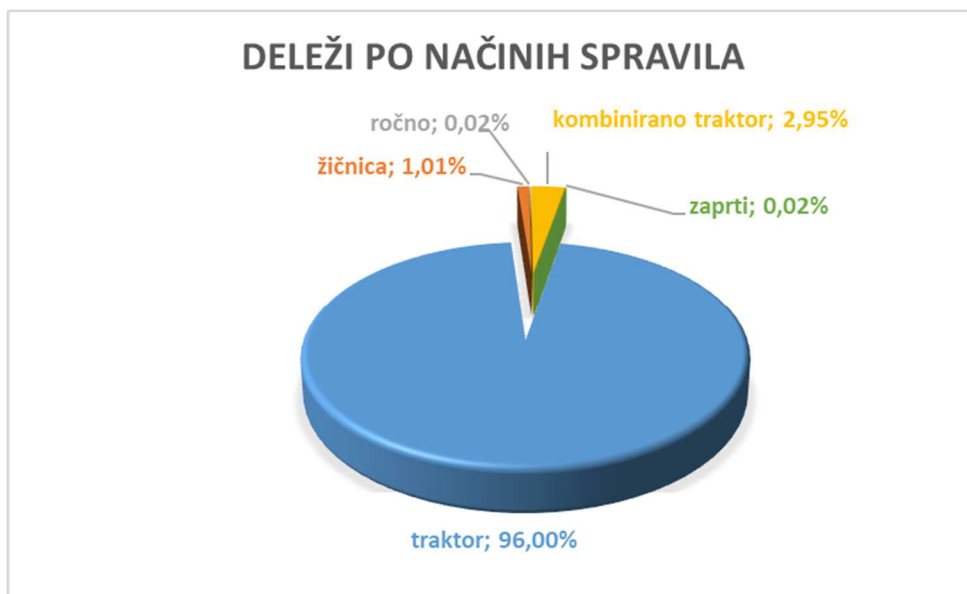
1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

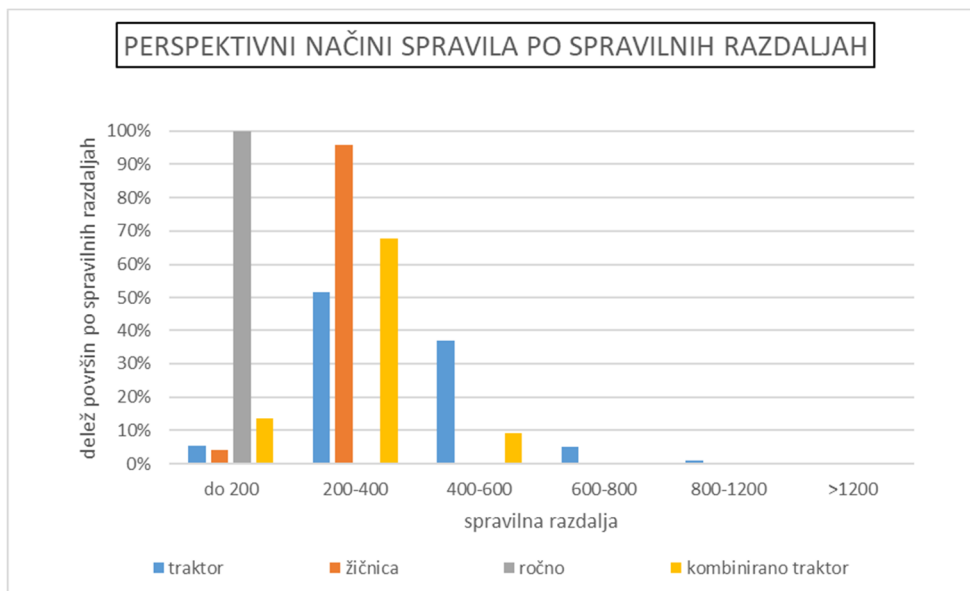
Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
traktor	8147,56	96,00%	5%	52%	37%	5%	1%	
žičnica	86,10	1,01%	4%	96%				
ročno	1,86	0,02%	100%					
kombinirano traktor	249,96	2,95%	13%	68%	9%			
Zaprti	1,41	0,02%	100					
Skupaj	8486,90	1,0	5,70	52,48	35,64	5,17	1,01	0,00

Opomba: Kombinirano I = traktor + ročno; Kombinirano II = žičnica + ročno

Grafikon 3: Površine po načinu spravila (potencialno)



Grafikon 4: Deleži površin po spravilnih razdaljah (potencialno)



1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota pr. cest m/ha
Gozdne ceste	181,10	58,10	239,20	21,37
Javne ceste	87,90		87,90	10,37
Skupaj	269,00		327,10	31,74

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove (tudi varovalne), razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepanja (11,51ha).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Radlje - desni breg leži na območju treh občin, upravno pa spada v Upravno enoto Radlje ob Dravi. Površina občine Vuzenica je v celoti v GGE. KO Planina in Vuhred sta v celoti v občini Radlje ob Dravi. KO Orlica in Hudi kot sta upravno razdeljeni med občino Radlje ob Dravi in občino Ribnica na Pohorju. V GGE Radlje - desni breg je samo del KO Hudi kot in Orlica, del spada pod OE Maribor. Prav zaradi tega primerljivost in kompleksen pregled družbeno gospodarskih razmer po statističnih kazalcih za GGE ni popoln.

Po zadnjih podatkih statističnega urada RS za leto 2023 živi v občini Vuzenica 2.667 prebivalcev, v občini Radlje ob Dravi 6.142 in občini Ribnica na Pohorju 1.099 prebivalcev, skupaj v vseh treh občinah 9.908 prebivalcev. Zmanjševanje števila prebivalstva je prisotno v vseh treh občinah. Glede na popis leta 2012 se je v Vuzenici zmanjšalo za 192, v občini Radlje ob Dravi za 115 in v občini Ribnica na Pohorju za 178 prebivalcev (*Op.: Podatki so povzeti iz statističnega urada Republike Slovenije*).

Večina prebivalcev je poseljenih v naseljih v Vuzenici in Ribnici na Pohorju ter Radljah ob Dravi, ki pa nista v GGE Radlje - desni breg. To so tudi urbana središča. Večji del prebivalstva živi še v nižinskih naseljih (Dravče, Sv. Vid in Vuhred). Manjši del prebivalstva je razpršen po manjših bolj ali manj oddaljenih zaselkih (Šentjanž nad Dravčami, Sv. Primož na Pohorju, Sv. Anton na Pohorju, Bolfenk) in značilnih pohorskih kmetijah - celkih. V preteklosti so bili omenjeni manjši zaselki bolj poseljeni. Z razvojem industrije in možnostjo zaposlitve so se ljudje intenzivno preseljevali v dolino, kjer so dobili zaposlitev.

Zaradi pomanjkanja delovnih mest in reševanja stanovanjskih problemov, danes mladi ostajajo na podeželju in v okviru kmetij iščejo dodatne dejavnosti za zaslužek. Spreminja pa se število članov kmečkih gospodarstev in se z leti manjša. Na kmetijah ostajajo starejši ljudje, nekatere kmetije se celo praznijo. Z veliko kmetij se vsaj en član družine dnevno vozi na delo v dolino. V vseh treh občinah so prisotne dnevne delovne migracije v druge kraje koroške regije (Dravograd, Slovenj Gradec, Maribor) in v sosednjo Avstrijo. Tako primanjkuje delovne sile na kmetijah, spreminja se raba zemljiških kultur na kmetiji in poteka proces zaraščanja strmih delov kmetijskih površin ali pašnikov. Večanje starostne strukture na podeželju in pomanjkanje mlade delovne sile se odraža tudi pri gospodarjenju z gozdom, predvsem pri slabšem izvajanju potrebnih gozdnogojitvenih in varstvenih del. V zadnjem času se proces zaraščanja nekoliko zmanjšuje zaradi kmetijskih subvencij v okviru programov GERK.

Preglednica 11: Primerjava demografskih kazalcev za lokalne skupnosti GGE in RS (2021)

občina	Št preb/km ²	Naravni prirast	Selitveni prirast	N+S skupaj	Povprečna starost
Vuzenica	53	0	11	1,1	43,8
Radlje ob Dravi	66	-6,2	9,6	3,4	45,1
Ribnica na Pohorju	19	-1,7	0	-1,7	44,8
RS	104	-2,0	0	-0,9	43,8

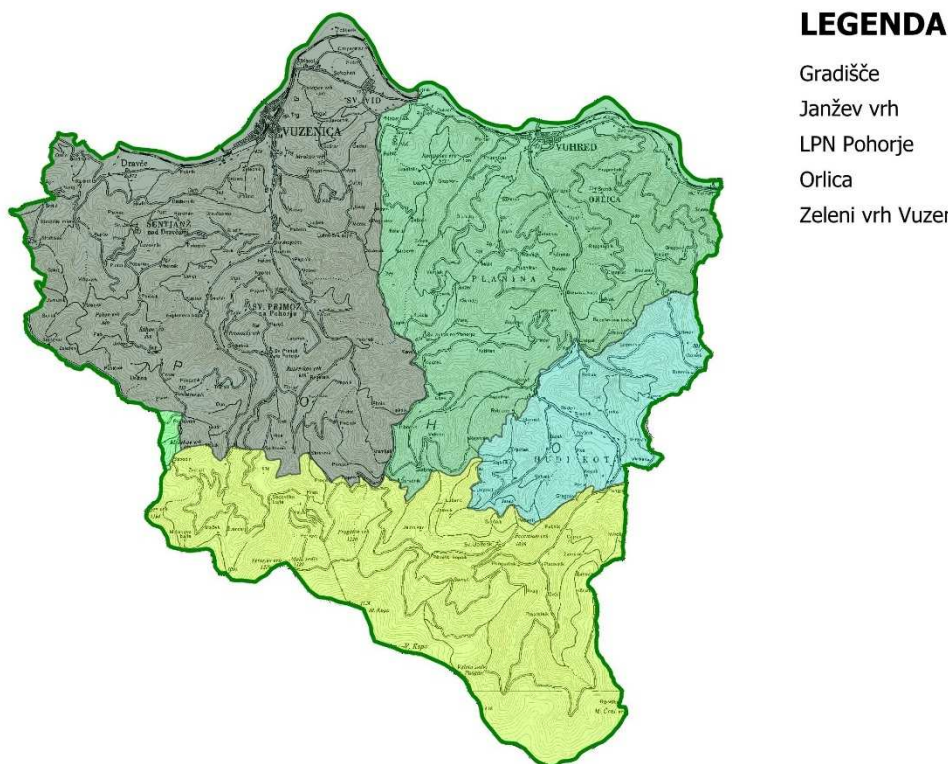
Vir podatkov: Občina Vuzenica, občina Ribnica, občina Radlje ob Dravi - podatki Statističnega urada RS za leto 2021

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Karta 4: Pregledna karta lovišč



Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Lovišče		Površina lovišča v GGE		Površina gozda v lovišču v GGE	
Šifra	Ime lovišča	ha	%	ha	Gozdnatost - %
618	Zeleni vrh	4.185,77	95,00	2.843,90	67,94
621	Orlica	3.122,00	100,00	2.358,00	75,53
617	LPN Pohorje	2.767,00	10,00	2.519,00	91,04
622	Janžev vrh	986,00	31,00	734,00	74,44
613	Gradišče	40,00	2,00	32,00	80,00
Skupaj			11.100,77	76,45	8.486,90

V GGE se nahaja 5 lovišč. Lovišče Orlica v celoti leži v obravnavani enoti, Zeleni vrh skoraj v celoti, lovišča Janžev vrh je v enoti 1/3, LPN Pohorje 1/10 in samo 40 ha lovišča Gradišče.

Za lovišča je značilna razmeroma visoka gozdnatost, ki znaša 76%. Najvišja gozdnatost je v LPN Pohorje (91%), ki zajema vršni del enote med 900 in 1.543 m NV (Črni vrh), območje redkih kmetij z ekstenzivnim načinom kmetovanja.

1.5.2 Kmetijstvo

Glavno podobo krajine oblikujejo sredi obsežnih gozdov zaokrožene srednje in velike kmetije - celki, ki so med seboj precej oddaljeni.

Celotno območje enote spada v območje z omejenimi dejavniki - gorsko območje, ki zaradi reliefa ni primerno za intenzivnejšo poljedelstvo. Delež njivskih površin se je na gorsko višinskih, hribovskih in strmih kmetijah zmanjšal na minimum, za obdelavo najmanj primerne površine pa se žal že zaraščajo. Ravni del zajema slabih 20% in se pretežno razprostira v dolini ob reki Dravi. To so predvsem njive, na katerih kmetije pridelujejo krmne rastline za potrebe živinoreje.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V hribovitem območju prevladuje na kmetijskih površinah trajno travinje, kar omogoča glavno usmerjenost v živinorejo. Naravne danosti omogočajo govedorejo oziroma rejo živine za meso, krav dojlj in mlečno proizvodnjo ter rejo drobnice. V zadnjem času je na strmih in neugodnih predelih porast reje drobnice. Mlečna proizvodnja se na območju Pohorja zmanjšuje, predvsem se opušča na manjših kmetijah. Ostaja na večjih celkih, kjer si kmetije ugodne površine za strojno obdelavo pridobivajo s krčitvami gozdnih površin (Šentjanž nad Dravčami). Prašičereja je prisotna le za lastne potrebe. Prisotne so tudi posamezne ekološke kmetije, vendar v manjšem obsegu zaradi slabih subvencij, birokracije in omejitev pri gospodarjenju. Strmi predeli, ki niso primerni za strojno obdelavo, se izkoriščajo kot pašniki. Ugodne travne površine v veliki meri predelajo v silažo. Poljedelstvo je na manjših površinah, predvsem za lastne potrebe, kjer pridelujejo pretežno koruzo, sledijo posevki trav, strna žita ter druge kulture kot so krompir ter mešana raba poljščin in zelenjadnic. V zadnjih letih se povečujejo površine intenzivnih sadovnjakov predvsem na manjših kmetijah. Na tem območju so tudi manjši nasadi orehov ter manjši intenzivni nasad ameriških borovnic.

Intenzivnejše poljedelstvo se razvija v bolj ugodnem nižinskem delu GGE (Dravče, Sv. Vid in Vuhred), kjer so večje površine njiv, pretežno koruze, krompirja in hmelja. Na Sv. Vidu sta poleg lesne predelave še proizvodnja piščancev in jajc.

V območju se posamezne kmetije ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo, kjer gre za predelavo kmetijskih pridelkov (sadje, zelenjava, mesa), peko kruha, storitveno dejavnost (pretežno sečnja in spravilo lesa, razrez hlodovine, zimsko vzdrževanje gozdnih cest, zelo malo turizem) in druge dejavnosti, ki so povezane s kmetijstvom in gozdarstvom. Sečnjo in spravilo lesa opravijo večji kmetije večinoma sami, razrez lesa pa predvsem za svoje potrebe. Večje potrebe po dodatnih izvajalcih za sečnjo in spravilo lesa so bile v letih 2018 - 2021, ko je območje prizadela ujma (vetrolom) in posledično podlubniki. Gozdarska dejavnost je kljub temu najpomembnejša, saj gozd pokriva velik del površine in kmetom pomeni glavni vir dogodka za preživetje, za investicije in vzdrževanje poslopij. V GGE Radlje - desni breg je registrirana tudi 1 obora za rejo divjadi.

S kmetijsko proizvodnjo je pretežni del kmetij vezanih na Koroško kmetijsko gozdarsko zadrugo. Načrtne organiziranosti kmetov lastnikov gozdov, ki bi skupno nastopali na tržišču, je malo. V letu 2007 je bila ustanovljena LAS MDD - zadruga, ki dejavnosti posameznikov s podeželja povezuje v skupno ponudbo območja Dravske in Mislinjske doline.

Zaznan je trend opuščanja oziroma zmanjševanja staleža živali na določenih kmetijah, kar prispeva neposredno na zaraščanje najmanj primernih površin za obdelavo. Veliko se govori o negativnih vplivih živinoreje (predvsem prežvekovalcev) na izpuste toplogrednih plinov, vendar si obdelane krajine Pohorja oziroma teh gorskih območjih ne moremo predstavljati brez živinoreje.

Pomembno je, da se ohrani obdelana kulturna krajina, kajti tako bo poskrbljeno za prehransko varnost na lokalnem nivoju. Ohranjanje naravnih virov in samooskrba sta ključna za trajnostno kmetijstvo (*Vir: Suzana Pušnik, KGZS Zavod, Vodja izpostave Radlje ob Dravi*).

1.5.3 Poselitev

Naravne danosti in kasneje gospodarski razvoj, so pogojevali razvoj krajev in poselitev tudi na območju GGE Radlje - desni breg. Najugodnejša poselitev je bila v ravninskem delu vzdolž reke Drave že v daljni preteklosti.

Tudi danes živi večina prebivalstva v nižinah in je značilna poselitev v okviru zaselkov in manjših krajev. Največji zaselek je Vuzenica, ki skupaj z vasjo Dravče in Sv. Vid predstavlja pretežni del poselitve na dravskih terasah. Nižinska poselitev se nadaljuje še v drugem največjem zaselku v Vuhredu. Zaradi povečane gostote prebivalcev so prisotni procesi urbanizacije. Potrebe po gradnji stanovanjskih objektov se širijo na dostopna pobočja, gozdne robove in kmetijska zemljišča. Posegi oziroma krčitve gozdnih površin, ki jih je v tej enoti malo, se ustrezno rešuje v okviru prostorskega plana občin.

V spodnjem delu hribovitih pobočij, v pasu od 400 do 800 m NV so značilni manjši zaselki (Šentjanž nad Dravčami, Sv. Primož na Pohorju in Sv. Anton na Pohorju), kjer živi manjši del prebivalstva. Zaradi razgibanega terena večje gradnje v hribovitih predelih ni. Na ugodnih legah so manjše novogradnje, ki so nastale zaradi razdrobljenosti (dedovanja).

Ostali del prebivalstva je razpršen v višje ležečih predelih na kmetijah - celkih kot obliki poselitve v gozdnati krajini. V pasu nad 1000 m NV ni več žive kmetije, najvišji sta Kralj v Hudem kotu (980 m NV) in Sabodin na Šentjanžu nad Dravčami (930 m NV). Kmetije in ljudje so oddaljeni od urbanih središč, reliefna razgibanost je pestra, klimatski pogoji na tej višini so ostri, poselitev redkejša.

Celki so zaokrožena celota, kjer se kmetijske in gozdne površine prepletajo in se znotraj meja samo oskrbujejo. Gozd običajno pokrivajo strmejša in osojna pobočja, vsa poslopja in kmetijske površine so na prisojnih in položnejših pobočjih. Danes prihaja tudi v okviru celkov do sprememb, saj mladi lastniki

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

kmetij opuščajo tradicionalno gospodarjenje. V okviru celkov je malo gradenj, pojavlja se le kot gradnja nadomestnih objektov.

Opuščanje kmetij in kmetijske dejavnosti ter posledično proces zaraščanja strmih površin se pojavlja v višje ležečih hribovitih predelih. Zaraščanje je GGE v zadnjem desetletju precej intenzivno. Z večanjem zaraščanja bo tudi problem z vidika ohranjanja krajine in biotske pestrosti. V enoti je prisotna tudi naselitev v obliki posameznih počitniških hiš ali manjših počitniških zaselkov (Pungart, Tajzel). Omenjeni način poselitve dodatno obremenjuje gozdni prostor (lastni dovoz, elektrika) in zahteva dodatno ureditev infrastrukture in njeno vzdrževanje.

1.5.4 Infrastruktura

Prometna infrastruktura je pomemben dejavnik pri razvoju in gospodarjenju z gozdovi tudi v GGE Radlje - desni breg. Regionalna cesta po dolini reke Drave predstavlja glavno prometno povezavo Koroške z Mariborom, preko Slovenj Gradca z osrednjo Slovenijo in čez mejni prehod Radelj tudi povezavo s sosednjo Avstrijo. Poleg glavne žile potekata na območju enote še regionalna cesta Vuhred - Ribnica na Pohorju in Dravograd - Trbonje - Vuhred. Povezavo s Pohorjem omogočata prometnici Vuzenica - Kaštivnik in Ribnica na Pohorju - Ribniška koča. Pomembna prometna povezava je tudi železniška proga Dravograd - Maribor. Na glavne ceste se navezujejo vse lokalne in gozdne ceste, ki imajo v tem prostoru zaradi poselitve v obliki celkov tudi poseben pomen. Prepletajo pobočja Pohorja, povezujejo vasi, zaselke in kmetije z dolino, kar je bistveno za ohranitev poseljenosti podeželja. Nekatere omogočajo tudi promet v primeru zaprtja glavne ceste po dolini. Dobra odprtost pa je bistvenega pomena za gozdno proizvodnjo.

Gozdne ceste in makadamske lokalne ceste zahtevajo velik obseg vzdrževanja zaradi razgibanega reliefa, večjih naklonov in deloma labilne geološke podlage. Vedno več lokalnih cest je asfaltiranih. Na asfaltiranih cestah so problemi direktnega zbiranja in nakladanja lesa. Pri vzdrževanju cestnega omrežja na podeželju imajo pomembno vlogo občine Vuzenica, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju, ki zagotavljajo dodatna sredstva za njihovo vzdrževanje.

V gozdovih in hriboviti krajini omenjene enote potekajo tudi planinske, turistične, kolesarske in tematske poti. Pomembne so Slovenska turno kolesarska pot in Evropska pešpot E6 ter Pohorska slovenska transverzala. Številne pohodne in planinske poti vodijo na Kremžarjev vrh, Planinski dom na Primožu na Pohorju, na Kope, Ribniško kočo in Črni vrh. Ob obronkih vuzeniških gozdov so speljane GUP Pistrov grad, Vidova pot in Jakobova pot. Na Sv. Antonu na Pohorju je Romarska pot Sv. Anton na Pohorju, v Vuhredu pa Vodna učna pot Vuhreščica. Na območju GGE je tudi gorski rekreacijsko turistični center Kope, ki se je razširil v zadnjem letu ter smučišča na Kaštivniku, v Ribnici na Pohorju in na Ribniški koči.

Številne kolesarske poti potekajo pretežno po lokalnih in gozdnih cestah. V Ribnici na Pohorju so od leta 2014 lokalne kolesarske poti (na območju Natura 2000) tudi označene.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

V GGE se na reki Dravi nahajata dve hidroelektrarni, Vuzenica in Vuhred. Iz omenjenih hidroelektrarn so po dolini in pobočjih enote speljani visokonapetostni daljnovodi, ki s preseki gozdnih površin in širokimi trasami posegajo v gozdni prostor predvsem v nižinskem delu. V enoti potekajo tudi nizkonapetostni daljnovodi z ožjimi trasami, ki napajajo predvsem posamezne porabnike električne energije in gozdnih površin ne obremenjujejo. Na površini daljnovodov v gozdu (20,35 ha) poteka intenzivno zaraščanje (maline, robida, borovnice, številne grmovne vrste), ki predstavlja svojevrsten habitat. Na večjem delu gozdnega prostora (v glavnem po gozdnih cestah in vlakah) poteka tudi fiksno telekomunikacijsko omrežje.

Na območju GGE, v občini Vuzenica, predstavlja največji prostorski poseg gramoznica na Sv. Vidu, kjer gre za dejavnost izkoriščanja gramozja in peska dravskih teras več desetletij. Tu so bili posegi v zaščitni pas gozda ob železnici in kmetijska zemljišča nad progo. Del gramoznice, ki je že saniran, se zarašča z gozdno vegetacijo, ki je pomembna kot ekocelica za biotsko pestrost.

V enoti ni odlagališča komunalnih odpadkov. Urejeno je v okviru Regijskega centa v Mislinjski Dobravi. Posegi predstavljajo tudi oboro za rejo divjadi. V enoti ostaja je le še 1 obora, ki zajema 2,71 ha gozdnih površin. Gre za površino v okviru celka na Sv. Antonu na Pohorju, v kateri gojijo damjake in muflone. Tako se strme površine, ki jih zaradi pomanjkanja delovne sile ne obdelujejo in ne kosijo, ohranjajo in ne zaraščajo.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Naravne danosti, pokrajina in večja gozdnatost ter tradicija tu živečih ljudi so povezani z gospodarsko dejavnostjo, ki se v razvija v določenem okolju. Tako se v Vuzenici poleg sodobne hidroelektrarne in prenovljene Livarne razvija še kovinska in predelovalna dejavnost (podjetje Bijol in izdelava nadgradnje za gozdarsko mehanizacijo). Pojavljajo se posamezni obrtniki lesnopredelovalne in kovinske smeri, prevoznitstva, zemeljskih in gradbenih del ter storitvene dejavnosti, v manjšem obsegu trgovina in gostinska dejavnost.

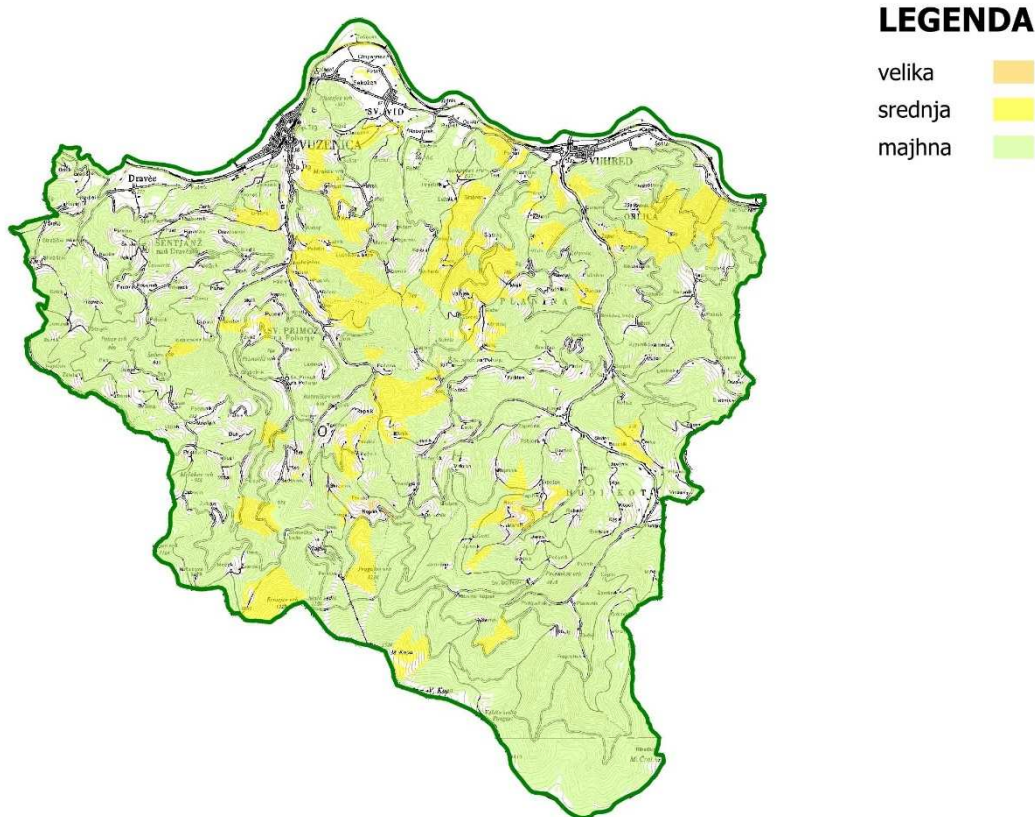
Poleg kmetijske pridelave ostaja gozdarstvo na območju enote pomembna dejavnost. V preteklosti je skupaj z lesno predelovalno industrijo zaposlovalo večje število ljudi. Danes vse bolj upada, predvsem lesna predelava. Ostajajo posamezni zasebni podjetniki (Javušnik na Sv. Vidu, Ržen in Mravljak v Vuhredu). Odkup lesa vršijo poleg Koroško kmetijsko gozdarske zadruge Vuzenica posamezni obrtniki, razrez pa je zmanjšan zaradi tržnih razmer. Danes prodajajo les pretežno v obliki hlodovine in ga v veliki meri izvažajo v sosednjo Avstrijo. Nekateri kmetje opravljajo dopolnilno dejavnost pluženje gozdnih cest. V Ribnici na Pohorju se ukvarjajo z žagarstvom in turizmom. Danes je v Ribnici apartmajsko naselje smučišč in posamezne turistične kmetije.

Na področju gozdarskih storitev se v enoti pojavlja tudi registracija sečnje in spravila lesa. Lastniki gozdov, predvsem večji, opravljajo sečnjo in spravilo kar sami. Nekateri imajo za to registrirano dopolnilno dejavnost in opravljeno NPK (nacionalno poklicno kvalifikacijo za sečnjo in izvajanje gojitvenih del).

Precej ljudi je zaposlenih v sosednjih občinah Dravograd, Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem ter v Slovenj Gradcu in v sosednji Avstriji. V vseh treh občinah postaja turizem pomembna dejavnost. Številne naravne in kulturne znamenitosti nudijo možnosti razvoja zimskega in letnega turizma. V projektu »Drava kot priložnost« sodelujeta občina Vuzenica in Radlje ob Dravi, preko katerega se urejajo turistične točke ob reki Dravi (v Vuzenici obrežje ob izlivu potoka Cerkvenice v reko Dravo).

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Karta 5: Požarna ogroženost gozdov v GGE Radlje – desni breg



Požarna ogroženost gozdov je pomemben dejavnik pri načrtovanju ukrepov za gospodarjenje z gozdovi. Potencialna ogroženost je narejena na podlagi enotne državne metodologije. Kriteriji, po katerih se gozdovi razvrščajo v stopnje požarne ogroženosti so: razvojna faza, zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost ter reliefni dejavniki (geološka podlaga, talne razmere, lega, nadmorska višina) in klimatski dejavniki. Pri požarni ogroženosti postajajo vse pomembnejše klimatske spremembe (povprečna letna temperatura in količina padavin, zračna vlažnost, moč in pogostnost vetra ter obdobje suhega vremena). Pomembna je tudi dostopnost terena.

Gozdovi so razvrščeni po naslednjih kategorijah stopenj požarne ogroženosti:

- 1.stopnja – zelo velika ogroženosti (0)
- 2.stopnja – velika ogroženost (7,22 ha)
- 3.stopnja – srednja ogroženost (1.261,53 ha)
- 4.stopnja – majhna ogroženost (7.218,15 ha).

V GGE Radlje - desni breg gozdov z zelo veliko ogroženostjo ni evidentiranih. Površina gozdov z veliko ogroženostjo je 7,22 ha. To so predvsem sestoji južnih ekspozicij na področju Planine (Kopnik) in Hudega kota (Marolt in Rek) z večjim deležem rdečega bora. Gozdovi s srednjo ogroženostjo so na 14,9% površine gozdov, kjer so predvsem varovalni gozdovi in gozdovi na izpostavljenih južnih pobočjih. Pretežno pa so v GGE gozdovi z majhno ogroženostjo (85,1% gozdov). Zaradi vse pogostejših sušnih obdobj, višjih temperatur in podnebnih sprememb, bo potrebno pri gospodarjenju z gozdom upoštevati požarno nevarnost ne glede na stopnjo ogroženosti. Za zagotavljanje požarne varnost se pri gospodarjenju z gozdovi za spremljanje požarov in dostop načrtuje ukrep vzdrževanja protipožarnih stez.

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

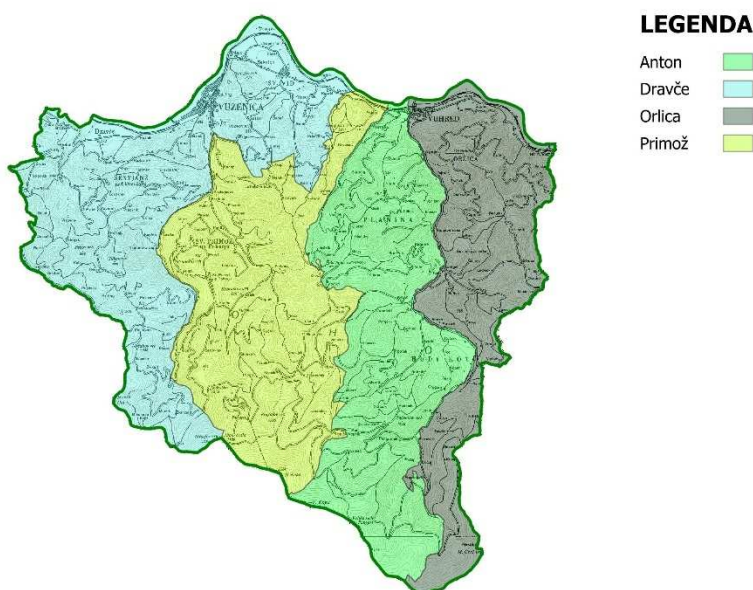
V GGE Radlje - desni breg se število osnovnih ureditvenih enot ni spremenilo in ostaja enako tudi za ureditveno obdobje 2024 - 2033. Izločenih je 417 odsekov. Znotraj odsekov so nastale manjše spremembe zaradi urejanja parcelnih mej po ZKN (Zemljiško knjižni načrt) in lastniških parcelah ter urejanja zarisa gozdnega roba, kar pa ni vplivalo na število osnovnih ureditvenih enot. Povprečna velikost odseka je 20,35 ha in se je glede na preteklo obdobje malo povečala (prej 20,08 ha). V odseku so praviloma združene parcele enega lastništva, le v manjšem številu odsekov je lastništvo mešano (zasebno in državno). Prikaz lastništva po omenjenih odsekih je narejen na osnovi prevladujoče površine lastništva. Odseki so bili oblikovani v skladu s Pravilnikom o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih že v prejšnjem ureditvenem obdobju. V nižinskem delu so zaradi majhnosti lastniških enot in prepletanja lastništva posamezni manjši odseki. Celki oziroma večje kmetije so praviloma obravnavani kot samostojne in zaokrožene ureditvene enote. Meje odsekov so usklajene z mejami katastrskih občin, ki so v celoti le v občini Vuzenica. V občini Radlje ob Dravi je del KO Orlica tudi v občini Ribnica na Pohorju. V občini Ribnica na Pohorju je del KO Hudi kot in KO Orlica tudi v GGO Maribor. Meja z GGO Maribor je usklajena.

V GGE sta dva odseka brez gozda; v KO Vuzenica (odsek10020) in v KO Hudi kot (odsek 10250).

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Strokovno gospodarjenje z gozdovi je na območju GGE Radlje - desni breg v pristojnosti Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec, Krajevne enote Radlje, s sedežem v Radljah ob Dravi, Koroška cesta 68. Na KE je v letu 2023, v času terenskih del in obnove GGN, poleg vodje KE zaposlenih še 5 revirnih gozdarjev. GGE Radlje - desni breg je razdeljena na 4 revirje. Revir Dravče (2.334,61 ha), revir Primož (2.296,84 ha), revir Anton (2.157,07 ha) ležijo v celoti v omenjeni enoti, revir Orlica pa pokriva GGE Radlje - desni breg na površini 1.698,38 ha in sega preko reke Drave v GGE Radlje - levi breg. Največ sprememb in menjav revirnih gozdarjev je bilo v revirju Dravče. V skladu z reorganizacijo in racionalizacijo javne gozdarske službe so se v preteklem ureditvenem obdobju nekoliko spreminjale tudi meje revirjev in ne pokrivajo v celoti KO ali zaselkov. Z vidika celostnega gospodarjenja v prostoru, komunikacije z lokalno skupnostjo in večjimi lastniki gozdov, dolgoročno večje in pogoste spremembe, predvsem pa pomanjkanje revirnih gozdarjev, niso prave rešitve. Z gozdovi v lasti Republike Slovenije upravlja od 1.7. 2016 družba SiDG d.o.o (Slovenski državni gozdovi).

Karta 6: Revirji v GGE Radlje - desni breg



2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno upoštevati vse funkcije gozda, ki postajajo vedno bolj pomembne. Funkcije odražajo tudi potrebe javnosti do gozda, ki so v veliki meri odvisne od gospodarskih in družbeno ekonomskih razmer. Različne funkcije vplivajo na gospodarjenje z gozdom različno, glede na stopnjo poudarjenosti. Posebej so pomembne funkcije, opredeljene na 1. stopnji poudarjenosti, ki določajo način gospodarjenja z gozdovi.

Skladno z 39. členom Pravilnika je prikaz funkcij v GGE Radlje - desni breg povzet iz sloja funkcij veljavnega GGN GGO Slovenj Gradec (2021 - 2030). Pri določanju funkcij za območni načrt je bil upoštevan spremenjen Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št.91/10 in 200/20 z dne 22.12.2020). V okviru obnove GGN GGE Radlje - desni breg so bile upoštevane tudi Naravovarstvene smernice za omenjeni GGN, ki jih je izdal ZRSVN OE Maribor (september 2023), Smernice s področja upravljanja z vodami, ki jih je posredovala Direkcija Republike Slovenije za vode (februar 2020). Upoštevane so bile tudi Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine in vključene Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta enote Radlje - desni breg, ki jih je izdal ZVKDS OE Maribor (februar 2024).

Funkcije za GGN GGE Radlje - desni breg so povzete po GGN GGO, z manjšimi dopolnitvami.

- Pri površinah s poudarjenimi funkcijami so izločene površine, ki so v GGN GGO spadale pod gozdni prostor, pri obnovi GGN GGE pa ne predstavljajo več gozdnega prostora. Gre za površine, ki so bile izkrcene ali pa je prišlo do spremembe zarisa gozdnega roba.
- Površinam, ki so bile pri obnovi GGN GGE Radlje - desni breg vključene v gozd v skladu z ZG, poudarjenost funkcij ni določena oziroma spadajo v 3. stopnjo poudarjenosti. Tem površinam bo opredeljena ustrezna stopnja poudarjenosti funkciji pri naslednji obnovi GGN GGO.
- Pri obnovi in določitvi funkcij za GGN GGE Radlje - desni breg smo pregledali sloje od ZRSVN (naravovarstvene smernice, september 2023), sloje s portala e-vode, ki so dostopni na [\zgsnas0010.zgs.gov.si/gis/MapVODE](https://zgsnas0010.zgs.gov.si/gis/MapVODE) in eVRD – sloje ZVKDRS (Karta kulturne dediščine, februar 2024). Pri pregledu slojev ni bilo sprememb, ki določajo opredelitev hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcije varovanja kulturne dediščine. Manjše razlike so zaradi spremenjenega zarisa gozdnega roba.

Površina **gozdnega prostora** je v GGE Radlje - desni breg glede na funkcije opredeljena na 8.603,69 ha. Določa ga gozd (8.486,90 ha) in 116,79 ha negozdnih površin, ki so funkcionalno vezane na gozd.

V enoti so zastopane vse funkcije gozda. Večja gozdnatost na eni strani ter strmi in ekološko ranljivi tereni na drugi strani pogojujejo poudarjenost tako ekoloških kot proizvodnih funkcij. Pomembne so predvsem proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti (8.491,09 ha oziroma 98,7% gozdnega prostora), med njimi pa prevladuje lesnoproizvodna funkcija na 1. stopnji, ki je zaradi prevladujoče zasebne posesti v enoti zelo pomembna. Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so opredeljene na površini 4.825,92 ha (56,1% gozdnega prostora). Izstopa funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki na strmih terenih opravlja vlogo varovanja tal in sestojev pred vsemi erozijskimi pojavi. Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so evidentirane na površini 814,49 ha (9,5% gozdnega prostora). Opredeljene so v gozdovih ob planinskih, rekreacijskih in učnih poteh, v gozdovih s poudarjeno poučno funkcijo, ob smučišču, na območju naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine ter vodovarstvenega območja, na strmih pobočjih, kjer gozdovi opravljajo zaščitno vlogo in gozdovih v neposredni bližini naselij, ki ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	Ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	3.946,55	46,50	45,87	134,98	1,59	1,57	4.522,16	53,28	52,56	8.603,69	100,00
Hidrološka funkcija	8,37	0,10	0,10	40,55	0,48	0,47	8.554,77	100,80	99,43	8.603,69	100,00
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.581,76	18,64	18,38	3.457,72	40,74	40,19	3.564,21	42,00	41,43	8.603,69	100,00
Klimatska funkcija	238,23	2,81	2,77	164,57	1,94	1,91	8.200,90	96,63	95,32	8.603,69	100,00
Zaščitna funkcija	16,28	0,19	0,19	60,58	0,71	0,70				76,86	0,89
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	118,51	1,40	1,38	8.485,18	99,98	98,62	8.603,69	100,00
Obrambna funkcija	189,18	2,23	2,20	0,00	0,00	0,00				189,18	2,20
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	238,18	2,81	2,77	8.365,51	98,57	97,23	8.603,69	100,00
Turistična funkcija	96,76	1,14	1,12	7,25	0,09	0,08	8.499,68	100,15	98,79	8.603,69	100,00
Poučna funkcija	551,40	6,50	6,41	126,30	1,49	1,47	7.925,99	93,39	92,12	8.603,69	100,00
Raziskovalna funkcija	11,53	0,14	0,13							11,53	0,13
Funkcija varovanja naravnih vrednot	11,53	0,14	0,13	123,78	1,46	1,44				135,31	1,57
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,00	0,00	15,39	0,18	0,18				15,39	0,18
Estetska funkcija	45,37	0,53	0,53	8.458,37	99,66	98,31				8.503,74	98,84
Lesnoproizvodna funkcija	8.458,37	99,66	98,31	4,25	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00	8.462,62	98,36
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	6,31	0,07	0,07	80,33	0,95	0,93				86,64	1,01
Lovnogospodarska funkcija	201,36	2,37	2,34	2.414,28	28,45	28,06				2.615,64	30,40

Funkcije na 1. stopnji poudarjenosti določajo način gospodarjenja z gozdom in sicer:

- proizvodne funkcije na površini 8.491,09 ha,
- ekološke funkcije na površini 4.825,92 ha
- socialne funkcije na površini 814,49 ha.

V enoti je evidentirano tudi 615,47 ha, kjer se na isti površini prekrivajo vsi sklopi funkcij (P1E1S1), lesnoproizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij, ki so poudarjeni na 1. stopnji. To so gozdovi ob GUP Pistrov grad, Pahernikovi gozdovi, gozdovi na območju turističnega naselja Tajzel in smučišča Kope. V enoti Radlje - desni breg je prisotna tudi lesnoproizvodna funkcija 0 na površini 24,28 ha (0,3% vseh gozdov). Opredeljena je v gozdovih rezervata Repiško (11,51 ha) in ekocelicah (12,77 ha), kjer posek ni načrtovan. V vseh gozdovih, kjer se prekriva več funkcij, posebej na ekološko pomembnih in ranljivih območjih, izvajanje ukrepov krepi eno vrsto funkcij, drugo funkcijo pa zavira. Zato je potrebno načrtno ukrepanje, upoštevanje tako naravovarstvenega vidika kot ekonomskega interesa lastnikov gozda in vseh porabnikov prostora. Intenzivno gospodarjenje zahteva usklajeno poseganje in upoštevanje vseh funkcij hkrati.

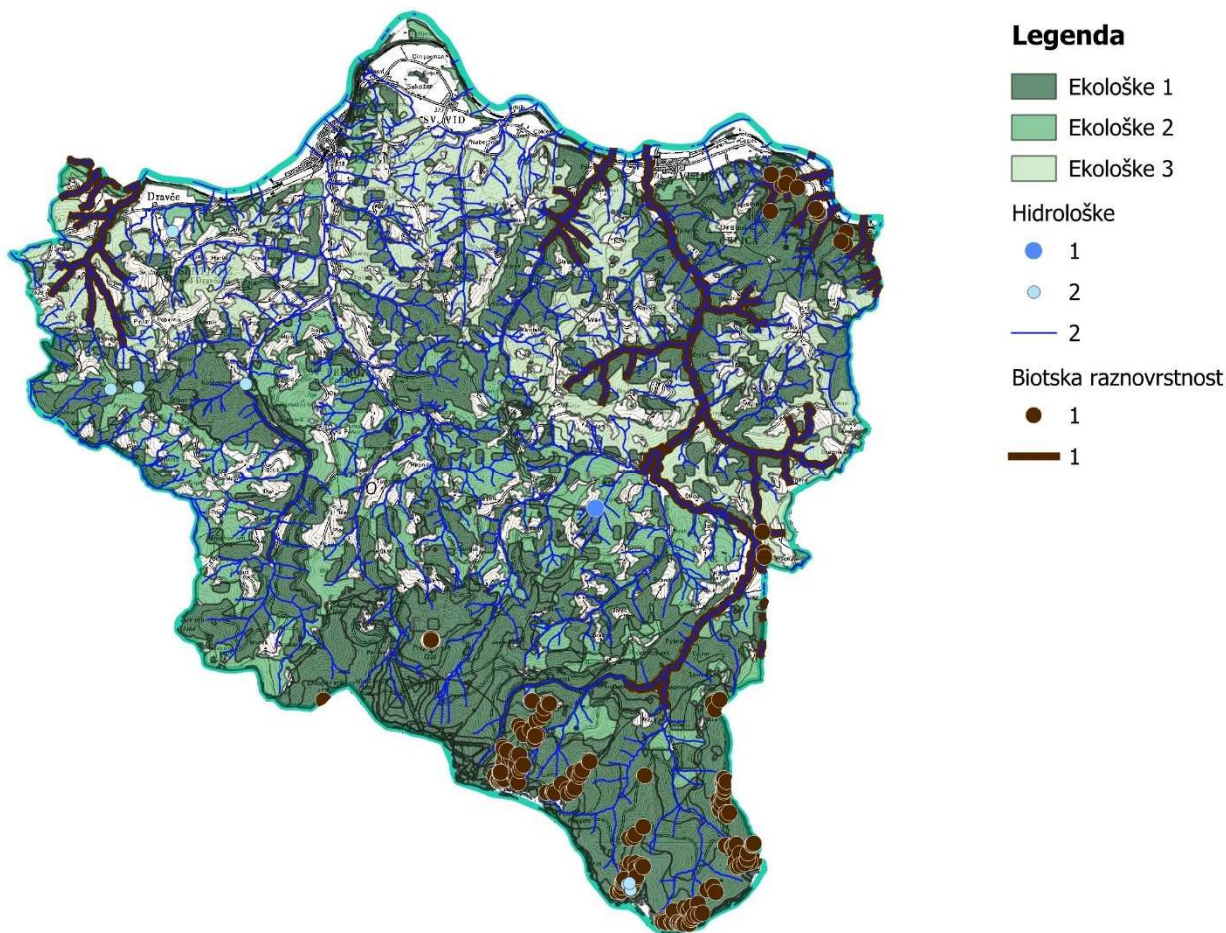
Na 2. stopnji poudarjenosti je opredeljenih 76,42 ha proizvodnih funkcij (0,9% gozdnega prostora), 1.919,73 ha ekoloških funkcij (22,3%) in 371,37 ha socialnih funkcij (4,3% gozdnega prostora).

2.1 Ekološke funkcije

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so opredeljene na površini 8.491,09 ha. Posamezne funkcije se med seboj prekrivajo. Najbolj zastopani sta funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na 2. stopnji poudarjenosti so ekološke funkcije opredeljene na površini 1.919,93 ha.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Karta 7: Ekološke funkcije v GGE Radlje – desni breg



2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Zaradi razgibanega reliefa imajo gozdovi v Radlje - desni breg velik varovalni pomen. Gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev varujejo rastišča in njegovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter.

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je na 1.stopnji poudarjenosti opredeljena na 3.946,55 ha gozda (45,9% gozdnega prostora) in določa način gospodarjenja z gozdom. Funkcijo opravljajo:

- v največjem obsegu gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° ter gozdovi na erodibilni ali pazljivi matični podlagi z naklonom nad 25,° strma pobočja nad železnico v Vuzenici in Vuhredu in strma pobočja nad večjimi potoki (Požarnica, Cerkvénica, Polnarjev jarek, Vuhreščica, Ebjenkov, Sgermov in Šošnarjev jarek) ter njihovimi stranskimi pritoki,
- vsi varovalni gozdovi, opredeljeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (UR. I. RS 39/2015 in 191/2020 z dne 16.12.2020), v gozdovih (GPN), kjer ukrepi niso dovoljeni (rezervat Repiško),
- tudi gozdovi, ki zmanjšujejo možnost pojavljanja zemeljskih in snežnih plazov ter premeščanja skalnih podorov (območje nad železnico v Vuzenici),
- gozdovi ob erozijskih jarkih, kjer je pogostejša nevarnost erozijskih pojavov,
- ter gozdovi v območjih gozdnih združb na ekstremnih rastiščih gozdnega rastiščnega tipa Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje (3,87 ha - Pečnikovo na Sv. Antonu).

2. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je evidentirana na 134,98 ha oziroma 1,6% celotnega gozdnega prostora, kjer funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdovi. Sem spadajo:

- gozdovi na območju GRT Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje in Pobočno velikojesenovje (125,7 ha);
- gozdovi v območjih z večjo navzočnostjo erozijskih pojavov.

Tretja stopnja poudarjenosti se pojavlja na ostalih površini 4.522,39 ha oziroma 53,3% gozdnega prostora.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1.2 Hidrološka funkcija

Gozdovi GGE Radlje - desni breg predstavljajo s svojimi številnimi potoki pomembno vodozbirno območje. Ne glede na stopnjo poudarjenosti funkcij, vplivajo na vodni režim v gozdnih tleh, zadržujejo vodo, uravnavajo odtok in stanje podtalnice. Poudarjeno hidrološko funkcijo opravljajo vsi gozdovi v vodovarstvenih območjih, ki so določeni s predpisi o zaščiti pitne vode.

Na 1. stopnji poudarjenosti je v enoti evidentiranih 8,37 ha oziroma 0,1% površine gozdnega prostora. To je območje 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (območje Male Kope).

Na 2. stopnji poudarjenosti je evidentirano 40,55 ha (0,5% gozdnega prostora). To so:

- pretežno gozdovi na karbonatnem svetu (apnencu) s podzemnimi vodnimi viri (Ebjenk, Repišnik, Vidman, Res in manjši vložki na vrhu Šentjanža nad Dravčam),
- širše vodozbirno območje (območje 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode),
- gozdovi ob manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin in na prispevnih območjih jezer (Velika Kopa).
- gozdovi v vplivnem pasu ob vodotokih v gozdu (40 m ob večjih potokih in 25 m ob manjših potokih), v skupni dolžini 330,49 km v gozdnem prostoru.

Večina kmetij v GGE uporablja svoja zajetja, ki so praviloma v gozdu. Skupna dolžina vseh vodotokov v GGE je 392,19 km, ki pomembno vplivajo na vodni režim v gozdnih tleh.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Je ekološka funkcija, ki pomeni zagotavljanje življenjskega prostora vsem rastlinskim in živalskim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, pomeni ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja.

Na 1. stopnji poudarjenosti je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti v enoti opredeljena na površini 1.581,76 ha oziroma 18,4% gozdnega prostora. To so:

- predvsem rastišča divjega petelina v zgornjem delu GGE do grebena Pohorja (1.369,9 ha),
- redki gozdni in drugi ekosistemi, pomembni za ohranitev rekih ali ogroženih živalskih in rastlinskih vrst (gozdovi na območju NV Črni vrh - planje in visoko barje, Kope - planje in Jezerski vrh - planje ter NV - Repiško gozd, ki so opredeljene skladno z Naravovarstvenimi smernicami),
- vzdrževane travne površine v gozdni krajini - pasišča (103,96 ha), ki prispevajo k izboljšanju življenjskega okolja prosto živečih živali ter zagotavljanje ugodnega stanja,
- stoječe vodne površine, pomembne za prosto živeče živali (kaluže), manjše ekocelice v gozdnem prostoru (namenjene povečanju pestrosti gozda),
- območja mirnih con za jelenjad (62,0 ha na Šentjanžu nad Dravčami), območja zimovališč (59,7 ha - Baronovo, Bolfenk, Mala Kopa); območja grmišč (26,0 ha predvsem v Orlici), območja gozdnega rezervata Repiško,
- manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 5% (14,2 ha - ravninski del Dravč, Šentvida in Vuhreda).

Gnezdišča divjega petelina in ruševca so označena na Karti 7: Ekološke funkcije v GGE Radlje – desni breg

Gozdovi s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na 2. stopnji poudarjenosti so opredeljeni na površini 3.457,72 ha oziroma 40,2% gozdnega prostora. To so:

- vsa **ekološko pomembna območja (EPO) in posebna varstvena območja Natura 2000**,
- območja NV, ki je opredeljena skladno z Naravovarstvenimi smernicami (NV Požarnik),
- ostale pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25% (ravninski del GGE).

V GGE Radlje - desni breg je ekološko pomembno območje na površini 4.931,68 ha gozdov. EPO opredeljujeta dve območji, ki se prekrivata z območji Natura 2000:

1. EPO 41200 Pohorje – se prekriva z območjem SI5000006 – Pohorje, SI3000182 – Velka s pritoki in - SI3000172 – Zgornja Drava s pritoki,
2. EPO 44300 - se prekriva z območjem Zgornja Drava SI3000172 – Zgornja Drava s pritoki.

Posebno varstveno območje **Natura 2000** je v enoti Radlje - desni breg izloženo na podlagi direktive o habitatih in direktive o pticah na površini. 2.307,27 gozda. Opredeljena so tri varstvena območja:

- SI5000006 – Pohorje - POV (1.831,84 76 ha gozda),
- SI3000182 – Velka s pritoki - POO (0,17 ha gozda),
- SI3000172 – Zgornja Drava s pritoki - POO (475,26 ha gozda).

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 14/N-PSCI: Območja Natura 2000 in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi, ki se nahajajo znotraj GGE Radlje – desni breg

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Radlje - desni breg
SI3000172 Zgornja Drava s pritoki	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) bobber (<i>Castor fiber</i>) (9180) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*
SI3000182 Velka s pritoki	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI5000006 Pohorje	POV	koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) sloka (<i>Scolopax rusticola</i>) ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT. POO-posebno ohranitevno območje, POV-posebno varstveno območje.

Pregled evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov in vrst, ki se nahajajo znotraj gozdov v GGE z njihovimi ekološkimi zahtevami in referenčnimi vrednostmi ugodnega stanja na območju nahajanja, je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Radlje - desni breg (2024-2033), ki jih je izdelal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor.

Preglednica 15/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Radlje – desni breg

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(9180) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih *	SI3000172 Zgornja Drava s pritoki Upravljalvska cona: CGP Radlje – desni breg	- Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	286 ha	1 ha	(9180) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih *

Opomba: Z * so označeni prednostni kvalifikacijski habitatni tipi.

VIR: Poročilo HT 2019 – poročanje po habitatni direktivi (**na celotnem območju celinske biogeografske regije).

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Radlje - desni breg

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000182 Velka s pritoki Upravljalvska cona: Cona koščaka - potoki	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je po navadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi boleznih račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	18 ha	manj kot 1 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
	SI3000172 Zgornja Drava s pritoki Upravljalvska cona: Cona	Skalovje, odprta krajina, pašniki in nad drevesno mejo goličave. Stalnica, gnezdi od IV do VIII. Za uspešno gnezditev potrebuje skalne stene z mirnimi conami.	206 ha	74 ha	

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	koščaka - potoki				
Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000172 <u>Zgornja Drava s pritoki</u> Upravljavska cona: CGP Radlje – desni breg	Spretni del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrast, po prezimivki pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebk hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	852 ha	158 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	SI3000172 <u>Zgornja Drava s pritoki</u> Upravljavska cona: Cona koščaka - potoki	Hrošč je velik okoli 3 cm, ima podolgovato, ovalno telo motnosvetleče črne barve z obokanimi, zgrbančenimi pokrovkami z jamicami. Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebk ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhelem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebk so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),... Možnost izlova pripisujejo le na območjih z manjšimi populacijami vrste (primer je okolica Trsta).	1.496 ha	162 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Bober (<i>Castor fiber</i>)	SI3000172 <u>Zgornja Drava s pritoki</u> Upravljavska cona: CGP Radlje – desni breg	Z okoli 20 kg (do 30 kg) telesne teže je največji evropski glodavec. Okoli 70 cm dolgo valjasto telo je pokrito z gostim kožuhom, katerega spodnja plast je vodo-odporna, saj bober preživi večino časa v ali ob vodi. Pri plavanju uporablja veslast, okoli 30 cm dolg rep in noge, ki imajo med prsti plavalno kožico. Kadar ga preplašimo z repom plosko udari po površini vode, preden se potopi in odplava stran. Pod vodo lahko ostane do 15 minut. V brežini jezera, reke, potoka ali v močvirju si izkoplje rove v katerih preživi neugodno zimo in koti mladiče, zaradi česar potrebuje dovolj visoke ilovnate brežine (najmanj 1,5 m). Bobrova družina potrebuje od 3 do 50 km brežine, porasle z visokimi vrhami in topoli manjšega premera (manj kot 8 cm), debelejša drevesa (več kot 20 cm) so zanje manj primerna. Primerne so še: topol, breza, leska, češnja in hrasti, bezga bober ne uživa. Prisotnost bobrov pa najlažje opazimo po značilno obzrtih in podrtih manjših drevesih na obrežju. Bolj občutljiv za anorgansko kot organsko onesnaženje, moteči ali uničujoči so tudi fizični vplivi na življenjski prostor (obdelovanje ali paša na površinah neposredno ob vodi, čiščenje brežin in podobno). Življenjski prostori morajo biti z vodnimi potmi povezani med seboj.	1.073 ha	166 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	SI5000006 <u>Pohorje</u> Upravljavska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona) Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobjenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hraní se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	18.634 ha	1.834 ha	nihajoč trend (F)***
Planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	SI5000006 <u>Pohorje</u> Upravljavska	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer	5.970 ha	1.834 ha	stabilen trend (S)***

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona) Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	naseljujejo skalovlja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).			
Gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašata s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogrožata ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	18.634 ha	1.834 ha	padajoč trend (D)****
Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Črna štoklja je precej redkejša in živi bolj skrito življenje kot njena sestrška vrsta, bela štoklja. V zraku jo od čapelj ločimo po iztegnjenemu vratu, od bele štoklje pa po popolnoma temni glavi, vratu, in perutih. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdilke, so to najpogostejše belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepredeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasadah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	17.892 ha	1.755 ha	stabilen trend (S)***
Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona) Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhomom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4-5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	18.479 ha	1.823 ha	neznan trend (UNK)***
Mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona) Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čizki ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	18.625 ha	1.831 ha	neznan trend (UNK)***
Kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)	Severni kovaček je do 12 cm velik ptič. Zgornji del telesa je zelenkasto rjave barve, spodnji del pa je blede rumen. Na glavi ima značilno rumeno nadočesno progo. Gnezdi v svetlih listnatih gozdovih. V Sloveniji je znan le kot redka preletna vrsta.	18.634 ha	1.834 ha	neznan trend (UNK)***
Triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	<u>SI5000006</u> Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)	Triprsti detel je posebej v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglastih, najpogostejše smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	11.575 ha	831 ha	padajoč trend (D)***

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	SI5000006 Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)	Sloka je bolj čokata in večja sorodnica kozice, ki prebiva v nižinskih in gorskih vlažnih gozdovih s plodonosno podrastjo (maline, robide, leska, navadna bodika, orlova praprota). Samci zvečer in zgodaj zjutraj izvajajo značilen svatovski let, katerega glavni namen ni označevanje teritorija, temveč privabljanje še nesparjenih samic. So poliginični, naenkrat imajo tudi do 4 samice. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka, pogostejša pa je na preletu. Gnezdo je na tleh, skrito v vegetaciji, pogosto v robidovju. Hranijo se z deževniki in ličinkami žuželk, ki jih išče tako, da kljun zabada v razmočena tla ali pa z njim obrača liste ter vejice. Nekatere populacije so selivske, druge stalnice, prezimujejo v Zahodni Evropi, Sredozemlju in Severni Afriki, vrnejo se marca. Ogroža jih osuševanje poplavnih gozdov, intenzivno gospodarjenje z njimi in lov v času jesenskega preleta.	6.763 ha	25 ha	neznan trend (UNK)***
Rušavec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	SI5000006 Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)	Samec rušavca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogostejše glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	3.983 ha	457 ha	neznan trend (UNK)***
Divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	SI5000006 Pohorje Upravljalvska cona: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samec ima temno zelene prsi, rjave peruti in rdečo nadočesno gubo, samica je varovalnih rjavih tonov. Samci se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdi v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	5.537 ha	1.340 ha	padajoč trend (D)***

Opomba: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste;

VIR: Poročilo HT 2019 – poročanje po habitatni direktivi (** na celotnem območju celinske biogeografske regije); Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2019, Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic na območjih Natura 2000 v letu 2020 in sinteza monitoringa 2019-2020 (***). Preverjeno še z ocenami stanja ohranjenosti vrst na posameznih območjih Natura 2000: ocene so bile pridobljene v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000 – še neobjavljeno (****).

2.1.4 Klimatska funkcija

V GGE je na 1. stopnji poudarjenosti opredeljena le na površini 238,23 ha (2,8% gozdnega prostora). Zajema pas gozda, ki varuje turistično naselje Tajzl, rekreacijske in turistične objekte na smučišču Kope, pred škodljivimi vplivi vetra in mraza.

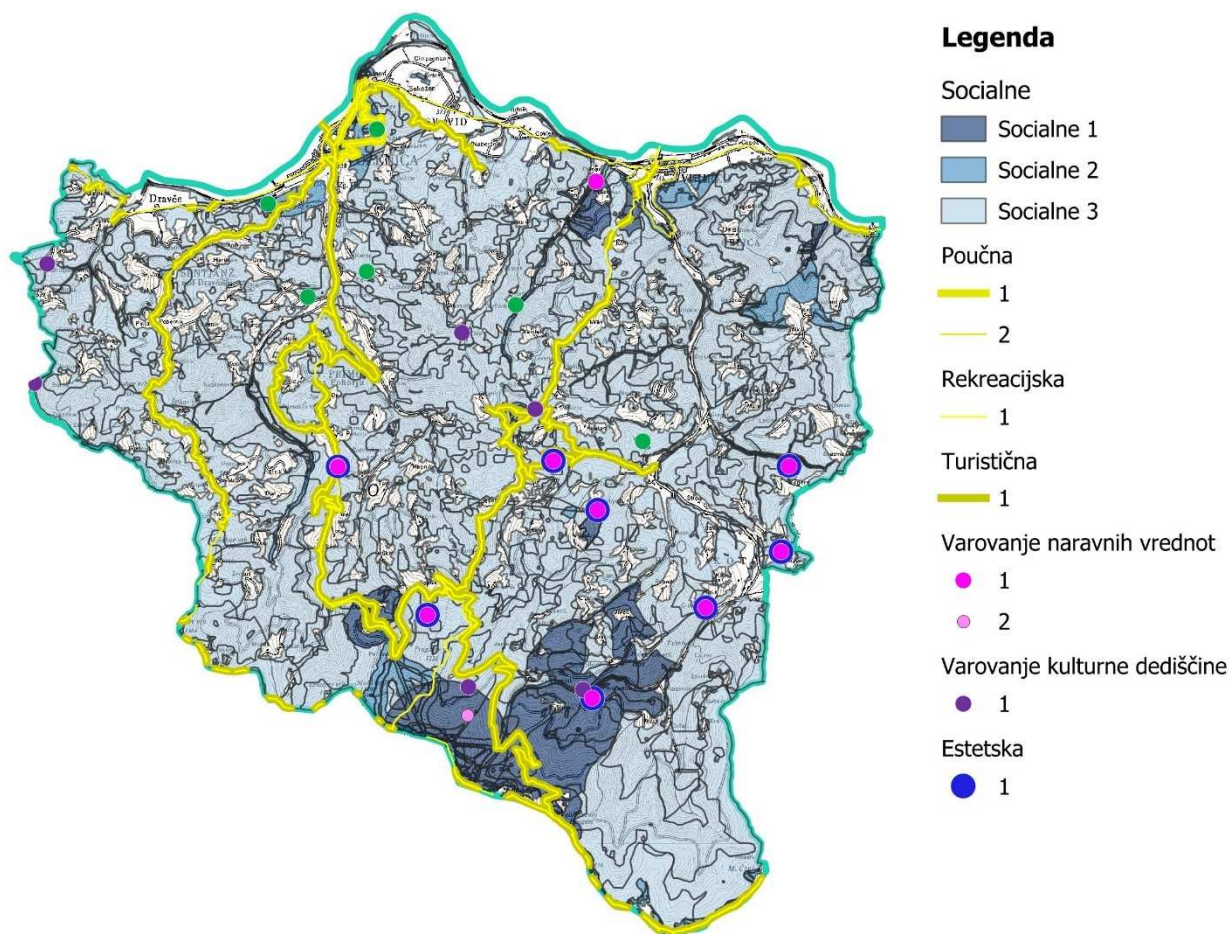
Na 2. stopnji poudarjenosti je klimatska funkcija opredeljena na 164,57 ha gozdov oziroma 1,9% ha gozdnega prostora. To so gozdovi v oddaljenosti 100 – 500 m okrog strnjenih naselij, v velikosti do 100 ha, ki varujejo naselja in druge objekte pred škodljivimi vplivi klimatskih dejavnikov (gozdovi nad naseljem Vuzenica, okrog Sv. Vida in nad Vuhredom).

2.2 Socialne funkcije

V GGE Radlje - desni breg so zastopane vse socialne funkcije. Na 1. stopnji poudarjenosti socialnih funkcij je evidentiranih le sedem, ki so opredeljene na 814,49 ha oziroma 9,5% gozdnega prostora in se med seboj prekrivajo. Najpomembnejši funkciji na 1. stopnji poudarjenosti sta poučna in obrambna funkcija. Na 2. stopnji poudarjenosti je evidentiranih 371,37 ha (4,3% gozdnega prostora). Različne socialne funkcije se med prekrivajo.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Karta 8: Socialne funkcije v GGE Radlje - desni breg



2.2.1 Zaščitna funkcija

Z zaščitno funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti je v enoti Radlje - desni breg opredeljenih 16,28 ha površin oziroma 0,2% gozdnega prostora. Gozdovi varujejo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi. Gre za:

- zaščitni pas gozdov nad železnico od Vuzenice proti Sv. Vidu ter gozdovi nad HE Vuhred, ki so zaščita pred skalnimi podori,
- pas gozda nad železnico proti Sv. Vidu, ki je zaščita pred zemeljskimi plazovi.

Na 2. stopnji poudarjenosti je zaščitna funkcija določena na 60,58 ha gozdov oziroma 0,7 % gozdnega prostora. Zajema gozdove v hudourniških območjih - odseke hudourniških potokov nad naselji, ki lahko vplivajo na poplavno varnost. To so odseki Požarnice, Polnarjevega potoka, Vuhreščice in Sgermovega jarka.

2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija

V GGE Radlje - desni breg higijensko-zdravstvena funkcija na 1. stopnji poudarjenosti ni opredeljena.

Gozdovi s funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti so opredeljeni na 118,51 ha ha površin oziroma 1,4% gozdnega prostora. Opredeljeni so na območju okoli večjega strnjenegega naselja oziroma drugih večjih emisijskih virov (okrog Vuzenice) v pasu 1 do 3 km ter gozdov v pasu do 1 km okrog manjših strnjenih naselij (okrog Vuhreda). Gozdovi izboljšujejo kakovost življenja in ohranjajo zdravo življenjsko okolje, blažijo škodljive vplive imisij in hrupa.

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je v enoti evidentirana na 189,18 ha površin (2,2% gozdnega prostora). Gre za območje gozdov znotraj obsežnih stalnih poligonov za urjenje policijskih in vojaških enot (Mala Kopa in Partizanka). Na 2. stopnji poudarjenosti obrambna funkcija ni evidentirana.

2.2.4 Rekreativna funkcija

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Rekreacijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer so možne razne oblike rekreacije, telesno in duševno sproščanje, so dostopni in opremljeni z ustrežno infrastrukturo in pripadajočimi objekti (informacijske table, klopi). V GGE Radlje - desni breg je opredeljena na 1. stopnji poudarjenosti v gozdovih v bližini vplivnega pasu številnih planinskih, pohodnih, kolesarskih poti in gozdne učne poti, ki vodijo skozi omenjene gozdove v skupni dolžini 47,96 km (Slovenska turno kolesarska pot, Evropska pešpot E6, Romarska pot Sv. Anton na Pohorju, Dravska kolesarska pot in GUP Pistrov grad).

Rekreacijska funkcija na 2. stopnji poudarjenosti je opredeljena na površini 238,18 ha oziroma 2,8% gozdnega prostora. Gre za gozdove v bližini poligonov, ki so namenjeni izvajanju zimskih športov (smučišče na Kopah). Tu so še gozdovi v bližini (vplivni pas 50 m) ostalih planinskih, kolesarskih in lokalno pomembnih poteh, ki vodijo skozi gozdove v obravnavani enoti. Večina teh poti poteka skozi gozdove, kjer se prepletajo z vlakami ali lovskimi stezami, kolesarske poti pa večina potekajo po gozdnih cestah, ki so del gozda. Rekreacijske poti v GGE so ustrezno urejene in opremljene.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistična funkcija je opredeljena v gozdovih, kjer obiskovalci iščejo svoj oddih in razvedrilo. V GGE Radlje - desni breg so gozdovi s turistično funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti evidentirani na 96,76 ha (1,1% gozdnega prostora). To so gozdovi v okolici turističnih in počitniških naselij Tajzl, Mala Kopa in Pungart. Na 1. stopnji je evidentirana tudi v vplivnem pasu gozdov ob Evropski pešpoti E6, Slovenski turno kolesarski poti, Dravski kolesarski poti, Vidovi poti, Romarski poti Sv. Anton na Pohorju in GUP Pistrov grad v skupni dolžini 46,4 km. Na omenjenih poteh se prekriva z rekreacijsko funkcijo 1. stopnje.

Na 2. stopnji poudarjenosti je turistična funkcija opredeljena v gozdovih ob obiskanih izletniških točkah (Sv. Anton na Pohorju in Marija na Kamnu). Delno se prekriva z rekreacijsko funkcijo na ostalih peš poteh in kolesarskih poteh po celi GGE.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je v GGE Radlje - desni breg med socialnimi funkcijami najbolj poudarjena ter evidentirana na površini 551,40 ha (6,4% gozdnega prostora). Opredeljena je v gozdovih, kjer poteka GUP Pistrov grad v Vuzenici (2,257 km) in v gozdovih Pahernikove ustanove, ki so učni objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja. Gozdovi so tudi primer sonaravnega gospodarjenja za domačo in tujo strokovno javnost. GUP je primerno označena, opremljena z ustrežno infrastrukturo in namenjena šolski mladini in širšemu krogu obiskovalcev.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija evidentirana na 126,3 ha površin oziroma 1,5 % gozdnega prostora. Gre za gozdove, v katerih se javnost, zlasti mladina, občasno seznanja z gozdom, niso pa posebej opremljeni za ta namen. To so gozdovi ob Romarski poti Sv. Anton na Pohorju (2,71 km), Vodni poti Vuhreščica in Sgermov gozd.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je v enoti opredeljena 1. stopnji poudarjenosti na površini 11,51 ha oziroma 0,1% gozdnega prostora. To so gozdovi gozdnega rezervata Repiško, ki je bil razglašen na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05, št. 56/07, št. 29/09, št. 91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20 z dne 18.12.2020). Rezervat zajema odsek 10177B v KO Planina in odsek 10255B v KO Hudi kot.

Raziskovalne funkcije na 2. stopnji poudarjenosti ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcija pomeni varovanje redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali deli gozdov, ki imajo po predpisih status naravne vrednote, zavarovanega območja in izjemna drevesa v gozdnem prostoru.

V GGE Radlje - desni breg je opredeljena na površini 11,51 ha (0,1% gozdnega prostora). Gre za gozdni rezervat Repiško, ki je opredeljen kot območje naravne vrednote, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine.

Funkcija je na 1. stopnji poudarjena tudi na območjih in v okolici (50 – 100 m) naravnih vrednot, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. To so NV, za katere je določen blažji varstveni režim, ki določa izkoriščanje gozdnih dobrin.

Opredeljenih je 9 NV (drevesne in hidrološka NV), od tega jih je 6 lokalnega, 3 pa so državnega pomena (Pahernikova smreka, Sgermova smreka in Gregornova bukev).

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije so evidentirani na površini 123,78 ha oziroma 1,4% gozdnega prostora. To so površine na območjih naravnih vrednot, ki niso vključena v 1. stopnjo, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin: Evidentiranih je 9 NV, 5 državnega in 4 lokalnega pomena.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vse naravne vrednote so našteje v spodnjih dveh preglednicah in točkovno prikazane na Karti 8: Socialne funkcije v GGE Radlje – desni breg. Seznam naravnih vrednot za GGE je povzet iz Naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarski načrt GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033), ki jih je izdal ZRSVN OE Maribor. Skupaj je evidentiranih 18 NV. Naravne vrednote so tudi zapisane na obrazcu E4 za osnovno ureditveno enoto (odsek), v kateri se nahajajo.

Za NV 6568 Repiško in NV 7344 Kopniški hrib - nahajališče kamnin in mineralov se upošteva zaris v predlogu popravkov, NV 6581 se spremeni v ime Repiške peči, NV 6684 je identična z ZO 1453. NV Spremembe so prikazane v slojih, kjer so predlogi_popravki_območja. V obrazcu E4 so prikazane spremembe oziroma točne lokacije.

Preglednica 17/Pregled naravnih vrednot na območju GGE Radlje – desni breg

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	Stopnja poudarjenosti*	
					NV	BR
119V	Jezerski vrh - planje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na planjah ovršja Pohorja na Jezerskem vrhu, južno od Ribnice na Pohorju	BOT, ZOOL	lokalni	2	1
336	Kope - planje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na planjah ovršja Pohorja med Pungartom in Malo Kopo	BOT, ZOOL	državni	2	1
38	Črni vrh - planje in visoko barje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in visoko barje na Črnem vrhu na Pohorju, severovzhodno od Mislinje	ZOOL, BOT	državni	2	1
6567	Požarnik - gozd	Naravni gozdni sestoji s prehodom v sekundarni pragozd nad Požarskim jarkom na Pohorju, južno od Vuzenice	EKOS	državni	2	2
6568 ¹	Repiško – gozd	Ohranjen gozdni sestoj v Hudem kotu na Pohorju, zahodno od Ribnice na Pohorju	EKOS, GEOMORF, GEOL	državni	2	1
6571	Kompošev vrh - rastišče tis	Rastišče tis na Kompošovem vrhu nad Vuhredom, južno od Radelj ob Dravi	BOT	državni	2	/
6581 ²	Repiške peči	Osamela apnenčasta vzpetina na Svetem Antonu na Pohorju, južno od Radelj ob Dravi	GEOMORF	lokalni	2	/
6701	Sveti Florjan - nasad dreves	Nasad dreves na Svetem Florijanu pri Vuhredu, južno od Radelj ob Dravi	ONV	lokalni	2	/
6680	Sveti Primož na Pohorju - lipa	Lipa na križišču pri Pohorski kapeli, južno od Primoža na Pohorju	DREV	lokalni	1	/
3883	Sgermova smreka	Najvišja slovenska smreka na Orlici, severno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	1	/
6589	Pahernikova smreka	Orjaška smreka v Hudem kotu, zahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	1	/
6606	Progatova bukev	Velika bukev pri domačiji Progat na Svetem Antonu na Pohorju, južno od Radelj ob Dravi	DREV	lokalni	1	/
6704	Držečnikov bor	Velik bor severozahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	lokalni	1	/
6601	Gregornova bukev	Orjaška bukev pri Gregornu v Hudem kotu, zahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	1	/
6641	Feferlova lipa	Velika lipa nad Feferlovo domačijo na Orlici, severno od Ribnice na Pohorju	DREV	lokalni	1	/
6684 ³	Šentjanž nad Dravčami - lipi	Veliki lipi pri cerkvi sv. Janeza na Šentjanžu nad Dravčami, jugozahodno od Vuzenice	DREV	lokalni	1	/
6587	Polnarjev potok - slap	Manjši slap na Polnarjevem potoku, desnem pritoku Drave, južno od Radelj ob Dravi	HIDR	lokalni	1	/
7344 ⁴	Plavznica - nahajališče kamnin in mineralov	Nahajališče kontaktno metamorfni kamnin in železovih rudnih mineralov v opuščnem rudniškem rovu na Kopnikovem hribu severovzhodno od Male Kope na Pohorju	GEOL	lokalni	2	/

Opombe: *- V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

1 - Za NV 6568 Repiško – gozd naj se upošteva zaris, ki je priložen v sloju NV_predlogi_popravki_obmocja_TM.shp.

2 - Sprememba imena NV 6581: iz Zapečka peč v Repiške peči (Popravek imena - pravičen toponim glede na lokacijo. Odprava pomanjkljivosti, do katerih je prišlo zaradi napačnega poimenovanja Zapečkih in Repiških peči na topografski karti).

3 - NV z ident. št. 6684 Šentjanž nad Dravčami - lipi je identična z ZO z zap. št. 1453 V Št. Janžu nad Dravčami pri cerkvi dve pokrajinsko lepi lipi.

4 - Za NV 7344 Plavznica - nahajališče kamnin in mineralov naj se upošteva zaris, ki je priložen v sloju.

NV_predlogi_popravki_obmocja_TM.shp. Predlog spremembe zarisa naravne vrednote iz točke v poligon in predlog spremembe imena je

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

podan v Prilogi 7: Predlogi novih območij z naravovarstvenim statusom (Predlagane naravne vrednote). Prejšnje ime NV 7344: Kopnikov hrib - nahajališče kamnin in mineralov.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen),
- z oznako OP označene naravne vrednote, pri katerih so Gauss-Kruegerjeve koordinate zaokrožene na 5 km (4. člen).

Za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst) so določene tudi vse znane jame. Za jamo je predlagana 1. stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot. V preglednici je navedena jama, ki se nahaja v gozdnem prostoru GGE Radlje – desni breg.

Preglednica 18/Pregled jam in pripadajočega režima vstopa ter konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
43208	Zapečke peči	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 3.2.2.

Zavarovano območje, ki ga obravnavajo Naravovarstvene smernice, je navedeno v preglednici in zajema odsek 10034B na Št. Janžu nad Dravčami.

Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, navedenih v preglednici, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju, navedenih v poglavju 1.2 (Pravne osnove naravovarstvenih smernic).

Preglednica 19/Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

EVID. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN *	Stopnja poudarjenosti**	
						NV	BR
1435** *	V Št. Janžu nad Dravčami, pri cerkvi dve pokrajinsko lepi lipi	NS	Uradni vestnik OLO Maribor, št. 10/63	Na podlagi Odloka o zaščiti naravnih znamenitosti na Območju Radlje ob Dravi je prepovedano posekati ali poškodovati drevje, ki je zaščiteno po tem odloku.	/	1	2

Opombe:

* - Predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

*** - ZO z zap. št. 1453 je identično NV ident. št. 6684 Šentjanž nad Dravčami - lipi.

V GGE je opredeljeno tudi **območje pričakovanih naravnih vrednot**, kjer gre za spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenja in ohranjanje novo odkritih naravnih vrednot.

Preglednica 20/Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

IME	KRATKA OZNAKA
Pohorje	Nahajališče redkih mineralov in kamnin
Mala in Velika Kopa	Nahajališče rudnih mineralov in kontaktno - metamorfni kamnin

Splošne in konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote in območja pričakovanih naravnih vrednot so podane v poglavjih 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov in 6.2.3. Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcija pomeni varovanje in ohranjanje območij ali objektov kulturne dediščine, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka skozi posamezna obdobja. Poudarjeno funkcijo opravljajo gozdovi v neposredni okolici objektov kulturne dediščine, ki omenjene objekte tudi varujejo. Seznam objektov kulturne dediščine in predlog za opredelitev 1. stopnje poudarjenosti je povzet iz Podrobnih kulturno varstvenih smernic za GGN GGE Radlje - desni breg (2024

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

- 2033), pridobljenih na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Službe za kulturno dediščino, Območne enote Maribor.

Funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjenosti je v enoti Radlje - desni breg točkovno opredeljena v gozdovih in v vplivnem pasu polmera 50 m okoli 7 objektov kulturne dediščine (Pohorska kapelica, Vamlekova in Koglarjeva kapelica, Rečnikova in Volbanška kapelica ter Črešnikova kapelica in Partizanska bolnica Svoboda), kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin.

Našteti objekti so točkovno prikazani na Karti 8: Socialne funkcije v GGE Radlje – desni breg.

Na 2. stopnji poudarjenosti so izločeni gozdovi na površini 15,39 ha (0,2% gozdnega prostora) na območjih gozdov in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin (Dravče - domačija Kurej, Šentjanž nad Dravčami - cerkev sv. Janeza Krstnika, cerkev Sv. Antona Padovanskega, Vuzenica - Trško jedro, Vuzenica.- Rimsko grobišče, Vuzenica – Cerkev Devica Marije).

Objekti kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu, so zapisani v obrazcu E4 za posamezne ureditvene enote (odsek), v katerih se nahajajo.

Območje kulturne dediščine EŠD 1 - 09182 Dravče – Mlin domačije Dravče je porušen. EŠD 1 - 08189 Sveti Anton na Pohorju – Domačija Kordež je porušena. Objekti v E4 niso navedeni.

Splošne in konkretne varstvene usmeritve za objekte kulturne dediščina so podane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Preglednica 21/Seznam objektov kulturne dediščine v gozdu (in bližini gozdnega roba) GGE Radlje - desni breg

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	OPOMBE	ODDELEK/ODSEK
1-00724	Šentjanža nad Dravčami - Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10034A
1-00724	Šentjanža nad Dravčami - Cerkev sv. Janeza Krstnika	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10034B
1-02854	Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega	vplivno območje spomenika	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10163B
1-2854	Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega	spomenik	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10163B
1-03322	Hudi kot – cerkev sv. Bolfenka	vplivno območje spomenika	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10260B
1-03511	Sveti Vid pri Vuzenici – Cerkev sv. Vida	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10075, 10076A
1-03512	Vuzenica – Cerkev Device Marije	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	stavbe	10061A
1-08133	Vuzenica – Rimsko grobišče	spomenik	arheološka dediščina	arheološka najdišča	10061A
1-08136	Vuzenica – Trško jedro	spomenik	naselbinska dediščina	naselja in njihovi deli	10061A, 10062B
1-08138	Sveti Vid pri Vuzenici – Arheološko območje sv. Vid	spomenik	arheološka dediščina	arheološka najdišča	10075, 10076A
1-08141	Vuzenica – Stari grad	spomenik	profana stavbna dediščina	stavbe	10061B
1-08182	Dravče – Mlin domačije Dravče 21	spomenik	profana stavbna dediščina	Stavbe – mlin je porušen	10008, 10010, 10036
1-08189	Sveti Anton na Pohorju – Domačija Kodrež	dediščina	profana stavbna dediščina	Stavbe-domačija je porušena	10169A, 10169B
1-08230	Hudi kot – Partizanska bolnišnica Svoboda	spomenik	memorialna dediščina	spominski objekti in kraji	10140A,
1-11702	Sveti Danijel – Rečnikova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	spominski objekti in kraji	10013A
1-18280	Sveti Anton na Pohorju – Koglarjeva kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	spominski objekti in kraji	10165
1-18281	Sveti Anton na Pohorju – Vamlekova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	spominski objekti in kraji	10163B
1-19913	Dravče – Črešnikova kapelica	dediščina	sakralna stavbna	spominski objekti in	10007

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	OPOMBE	ODDELEK/ODSEK
			dediščina	kraji	
1-19935	Sveti Primož na Pohorju – Pohorska kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	spominski objekti in kraji	10119
1-20985	Dravče - Domačija Kurej	dediščina	profana stavbna dediščina	stavbe	10006
1-23937	Sveti Primož na Pohorju – Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	naselja in njihovi deli	10111, 10112, 10120
1-27580	Hudi kot – Volbanška kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	spominski objekti in kraji	10272

2.2.10 Estetska funkcija

Estetska funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je v GGE opredeljena na površini 45,37 ha, kar pomeni 0,5% gozdnega prostora. Funkcijo opravljajo gozdovi v neposredni bližini naravnih vrednot, ki so kot kulisa namenjeni zakrivanju motečih dejavnikov v krajini. Opredeljena je:

- na območju, kjer je gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe (gozdovi okrog Male Kope in Pungarta),
- točkovno na območju 10 NV (Pahernikova smreka, Sgermova smreka, Gregornova bukev, Držečnikov bor, Feferlova lipa, Čavkova smreka, Zapečke peči, Progatova bukev, Lipa na Sv. Primožu na Pohorju in lipi na Šentjanžu nad Dravčami).

Estetsko funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 59,52 ha oziroma 0,7% gozdnega prostora. To so gozdovi na območju:

- kjer je gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe (greben Pohorja, vas Primož na Pohorju, Devica Marija na Kamnu,...),
- gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini (gozd ob gramoznici na Šentvidu).

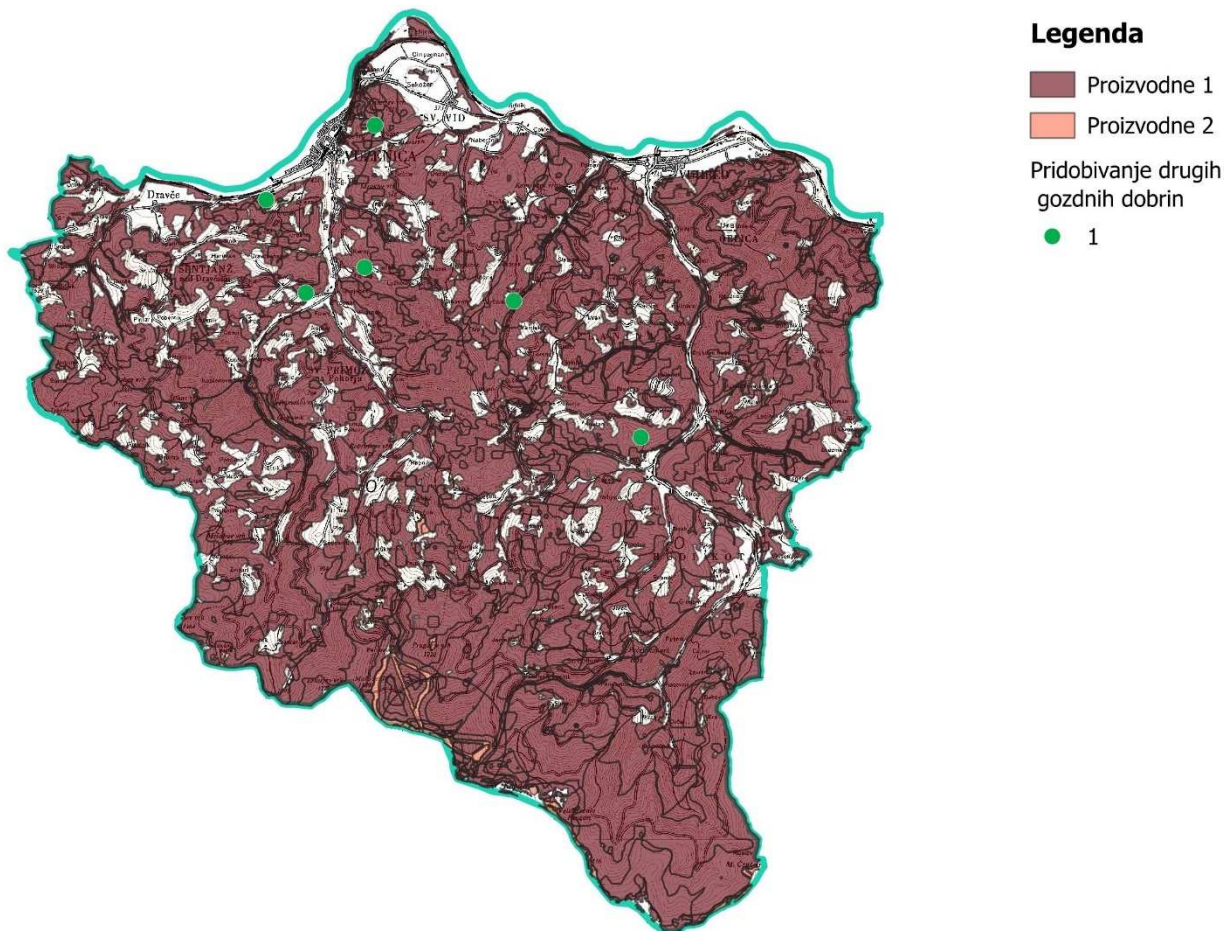
Enoto Radlje - desni breg značilno oblikujejo kmetije - celki s prepletanjem dolgih in pestrih gozdnih robov, kar je pomembno tudi z estetskega vidika.

2.3 Proizvodne funkcije

V GGE so zastopane vse proizvodne funkcije, ki so na 1. stopnji poudarjenosti opredeljene na površini 8.491,09 ha oziroma 98,7% gozdnega prostora. Najpomembnejša je lesnoproizvodna funkcija. Na 2. stopnji poudarjenosti proizvodnih funkcij je opredeljenih 76,42 ha površin oziroma 0,9% gozdnega prostora. Funkcije se med seboj prekrivajo tako na 1. stopnji kot na 2. stopnji poudarjenosti.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Karta 9: Proizvodne funkcije v GGE Radlje – desni breg



2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji poudarjenosti določena na površini 8.458,37 ha oziroma 99,8% gozda. To so pretežno vsi gospodarski gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Posebej pomembna je v zasebnih gozdovih, kjer so lastniki kmetij v veliki meri odvisni od dohodka iz gozda.

Gozdovi, kjer je lesno proizvodna funkcija opredeljena na 2. stopnji poudarjenosti, predstavljajo 4,25 ha oziroma 0,1% gozda. Funkcija je opredeljena v gozdovih, kjer se gospodari manj intenzivno (posek 2 do 5 m³/ha /leto). Tu so zajeti gozdovi, kjer se gospodari manj intenzivno: gozdovi, ki so bili poškodovani po vetrolomu in gradaciji podlubnikov, gozdovi v ekocelicah ter varovalni gozdovi na delu površin, kjer je dostopno in je možno intenzivneje ukrepati.

V GGE lesnoproizvodna funkcija poudarjena na 3. stopnji, kjer je dolgoročno možno sekati manj kot 2 m³ bruto lesne mase na hektar, ni evidentirana.

Lesnoproizvodna funkcija z nulto (0) stopnjo poudarjenosti je v enoti Radlje - desni breg prisotna na površini 24,28 ha oziroma 0,3 % površine gozda. Zajema gozdove rezervata Repiško in ekocelice brez ukrepanja.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 6,31 ha oziroma 0,1% gozdnega prostora. To so:

- Izločeni semenski sestoji za jelko - *Abies Alba* Mill. (registrska številka 2.0403) na Orlici »Vinšek - jelka« in v Hudem kotu »Miheličevo - jelka« (registrska številka 2.0400). Semenski sestoji v Orlici za rdeči bor - *Pinus silvestris* L. (registrska številka 2.402) »Vinšek - bor in v Hudem kotu »Miheličevo - bor« (registrska številka 2.0401).
- Čebelarstva stojišča za premične in stalne čebelnjake (6) v gozdnem prostoru s polmerom 100 m.

2. PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Gozdovi s poudarjeno funkcijo na 2. stopnji so opredeljeni na površini 80,33 ha površin oziroma 0,9% gozdnega prostora. Zajemajo površine gozdne čebelje paše po celotni GGE. S čebelarjenjem se ukvarjajo pretežno v okviru kmetij, nekateri pa pripeljejo čebele na pašo tudi od drugod. Čebelnjaki so označeni na Karti 09: Proizvodne funkcije v GGE Radlje – desni breg. Stojišča so pridobljena iz katastra čebelarske zveze.

Gozdne sadeže in zelišča nabirajo ljudje po celotnem območju, vendar ne delajo škode na gozdnem drevju in ne omejujejo gospodarjenja z gozdovi.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

Gozdovi so z lovnogospodarsko funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti opredeljeni na površini 201,36 ha gozdov oziroma 2,3% gozdnega prostora. Funkcija pomeni gospodarjenje s populacijami divjadi. Evidentirana je na območjih rukališč: pod Malo in Veliko Kopo, pod Črnim vrhom, v Hudem kotu nad Praprotnikom in v Kraljevem.

Na 2. stopnji poudarjenosti je lovnogospodarska funkcija v enoti opredeljena na območju intenzivnega lovnega turizma (LPN Pohorje) na površini 2.414,28 ha (28,1% gozdnega prostora).

3. OPIS STANJA GOZDOV

3. OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Radlje - desni breg so opredeljene tri kategorije gozdov. Prevladujejo večnamenski gozdovi na površini 99,7% površine. Predstavljajo osnovno gospodarjenje in se izvajajo vsi gozdnogospodarski ukrepi. V enoti so še varovalni gozdovi na površini 18,51 ha (0,2% vseh gozdov), ki so na strmih pobočjih nad železniško progo in reko Dravo ter na grebenu Pohorja ob smučišču Kaštivnik. V manjšem obsegu so še gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (rezervat Repiško) in predstavljajo površino 1,51 ha (0,14% površine gozdov).

Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Večnamenski gozdovi	7.004,61	1.452,27	8.456,88
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	4,33	7,18	11,51
Varovalni gozdovi	5,83	12,68	18,51
Skupaj	7.014,77	1.472,13	8.486,90

Opomba 1: Gospodarske kategorije gozdov so prikazane na pregledni karti 1.4 Karta kategorij gozdov (M 1:25000) v Prilogi 2.

Opomba 2: Podlaga za uvrstitev gozdov med varovalne je Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.L.RS 88/05 z dne 04.10.2005, 56/07 z dne 26.06.2007, 29/09 z dne 14.04.2009, 31/2010 z dne 15.11.2010, 1/2013 z dne 19.01.2013, 39/2015 z dne 05.06.2015, 191/2020 z dne 18.12.2020).

Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
062-Kisloljubna bukovja	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	502,05	83,2
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	29,43	4,9
	77100-Jelovje s praprotni	25,51	4,2
Skupaj RGR		603,64	100,0
063-Zmerno kisloljubna bukovja	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	871,98	65,6
	77100-Jelovje s praprotni	285,43	21,5
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	36,46	2,7
Skupaj RGR		1.329,38	100,0
081-Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini	78200-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	1.310,27	84,6
	80300-Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	107,05	6,9
	77100-Jelovje s praprotni	72,13	4,7
Skupaj RGR		1.549,10	100,0
162-Jelovja na revnejših rastiščih	77200-Jelovje s trikrpim bičnikom	325,85	66,9
	77100-Jelovje s praprotni	107,21	22,0
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	20,16	4,1
Skupaj RGR		487,05	100,0
163-Jelovja s praprotni	77100-Jelovje s praprotni	3.587,72	79,9
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	284,19	6,3
	60100-Pobočno velikojesenovje	215,68	4,8
Skupaj RGR		4.487,71	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		8.456,88	100,0
200-Varovalni gozdovi	78200-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	6,83	36,9
	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	4,53	24,5
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	4,3	23,2
Skupaj RGR		18,51	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		18,51	100,0
210-Gozdni rezervati	77100-Jelovje s praprotni	9,12	79,2
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	2,39	20,8
Skupaj RGR		11,51	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		11,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi		8.486,90	100,0

Opomba: V posameznem RGR so prikazane le tri gozdne združbe z največjim deležem.

3. OPIS STANJA GOZDOV

3.2 Lesna zaloga

V GGE Radlje - desni breg je povprečna lesna zaloga 452,5 m³/ha. Lesna zaloga v večnamenskih gozdovih je 453,0 m³/ha. V varovalnih gozdovih je 186,60 m³/ha, v gozdovih, kjer ukrepi niso dovoljeni pa je 516,2 m³/ha.

V skupni zalogi prevladujejo iglavci z 80,9%, delež listavcev pa je 19,1%. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je lesna zaloga kljub ujмам povečala za 26,4 m³/ha (6,2%). Pri iglavcih je narasla za 4,7%, pri listavcih pa za 12,4%. V strukturi lesne zaloge se je povečal delež listavcev za 0,9 %.

V zasebnih gozdovih je lesna zaloga 452,6 m³/ha, v državnih gozdovih pa je nižja (451,8 m³/ha). Glede na preteklo ureditveno obdobje se je zaloga v zasebnih gozdovih povečala za 29,3 m³/ha (6,9%), v državnih za 10,3 m³/ha (2,3%). Delež listavcev je v zasebnih gozdovih 18,0%, v državnih gozdovih pa je višji in znaša 24,40%.

Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,0	13,7	17,9	23,6	39,8	261,7	57,8
Jelka	5,0	13,5	17,2	23,1	41,2	83,2	18,4
Bor	4,4	12,6	18,5	25,3	39,2	18,1	4,0
Macesen	4,8	12,7	18,3	24,6	39,6	2,1	0,5
Ostali igl.	4,3	11,9	18,3	24,8	40,7	0,9	0,2
Bukev	9,0	20,8	22,5	21,4	26,3	64,2	14,2
Hrast	10,8	20,8	23,4	21,3	23,7	2,1	0,5
Pl. lst.	13,2	26,2	21,5	17,4	21,7	16,4	3,6
Dr. tr. lst.	12,9	23,5	23,4	20,1	20,1	0,9	0,2
Meh. lst.	13,6	25,5	22,4	18,6	19,9	2,9	0,6
Iglavci	4,9	13,6	17,8	23,6	40,1	366,0	80,9
Listavci	10,1	22,0	22,3	20,5	25,1	86,5	19,1
Skupaj	5,9	15,2	18,6	23,0	37,3	452,5	100,0

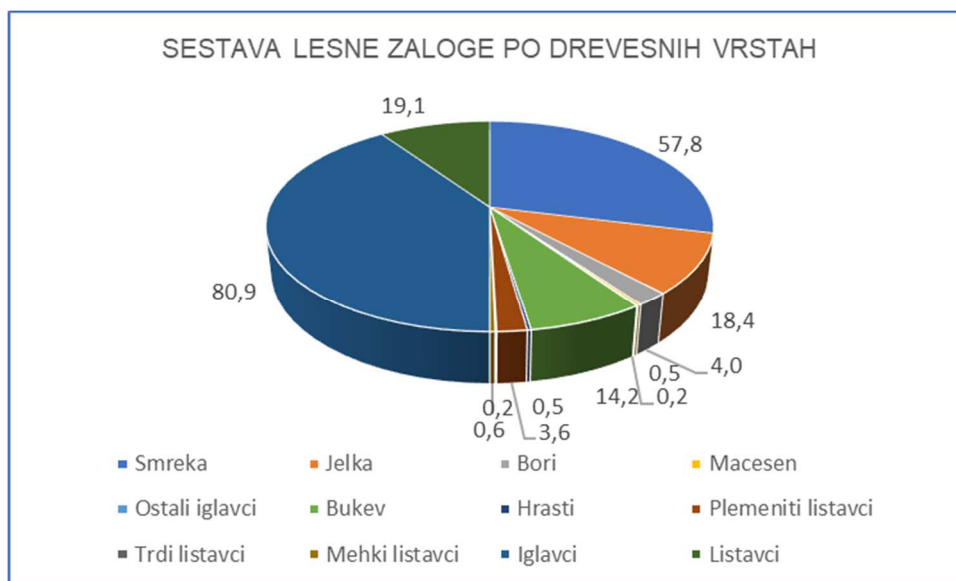
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	3.106.174	2.603.335	502.839	0
	m ³ /ha	366,0	371,1	341,6	0,0
Listavci	m ³	733.914	571.667	162.247	0
	m ³ /ha	86,5	81,5	110,2	0,0
Skupaj	m ³	3.840.088	3.175.002	665.086	0
	m ³ /ha	452,5	452,6	451,8	0,0

Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na prevladujoč delež debelega drevja (60,2% delež drevja s premerom nad 40 cm), od tega je več kot tretjina (37%) zastopana v petem debelinskem razredu. Delež tanjšega drevja (do 30 cm premera) je 21,1%. Pri iglavcih je delež debelega drevja nad 50 cm še višji (40,0%), delež tanjšega drevja do 30 cm premera pa manjši (14,0%). Pri listavcih je razporeditev zaloge bolj uravnotežena po debelinskih razredih, kar je ugodno za večanje njihovega deleža v lesni zalogi. Struktura razporeditve lesne zaloge in delež debelega drevja (nad 50 cm premera) je glede na lastništvo nekoliko večji v zasebnih gozdovih

3. OPIS STANJA GOZDOV

Grafikon 5: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah



V strukturi lesne zaloge prevladuje smreka (57,8%). Kot graditeljica sestojev se v največjem deležu pojavlja v vseh rastiščnogojitvenih razredih. Njen delež se je iz prejšnjega obdobja znižal za 3,4%, vendar ostaja zaradi svoje gospodarske vloge ne glede na rastiščne danosti tudi v prihodnje najpomembnejša gospodarska drevesna vrsta. Pomemben delež dosega pri iglavcih jelka (18,4%), ki je vitalna in se tudi dobro pomlajuje. Pojavlja se na vseh gozdnih rastiščnih tipih, najbolj pa je zastopana na Jelovjih s praprotni, ki v enoti prevladuje in Jelovjih na revnejših rastiščih. Bor predstavlja 4,0% in se pojavlja v vseh GRT. V največjem obsegu je zastopan na rastiščih Kisloljubna bukovja in Zmerno kisloljubna bukovja ter Jelovja na revnejših rastiščih (Dravče, Šentjanž nad Dravčami in Primož). Macesen v skupni lesni zalogi predstavlja le 0,5%, pojavlja se posamezno po vsej enoti, nekoliko več pa na rastišču Kisloljubna bukovja in Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini. Med ostalimi iglavci se kot primes pojavljajo posamezno in v šopih še duglazija, tisa in zeleni bor (manj kot 1%).

Pri listavcih predstavlja največji delež bukev z 14,2% in se je iz prejšnjega obdobja povečala za 0,5%. Skupinsko in sestojno se pojavlja na rastiščih vseh gozdnih združb. Največji delež dosega v GRT Zasmrečena zgornjegorska bukovja in Zmerno kisloljubna bukovja. Delež plemenitih listavcev je 3,6%, iz preteklega obdobja se je povečal za 0,2%, kar je rezultat strokovnega pristopa pri gospodarjenju. Med plemenitimi listavci sta najbolj zastopana gorski javor (2,3 %) in veliki jesen (1,3%), kot posamezna primes se pojavljata gorski brest in češnja. Hrast graden in dob sta prisotna posamezno predvsem v nižinskem delu. Med trdimi listavci prevladuje beli gaber, med mehkiimi pa črna jelša. Posamezno so prisotni tudi kostanj, oreh, robinija, lipa in topokrpi javor, rdeči hrast, trepetlika, breza, siva jelša, vrba in jerebika. Trdi in mehki listavci skupaj predstavljajo le 0,7% lesne zaloge.

3. OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	Jelovja s praprotmi RGR 163	4.487,71	459	351	4,8
2	Kisloljubna bukovja in jelovja na revnejših rastiščih RGR 062, RGR 063, RGR162	2.420,07	440	199	6,6
3	Gozdovi višjih predelov-zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnin bukovja) RGR 081	1.549,10	456	125	7,1
4	RGR 200, RGR 210	30,02	516	3	
OKULARNA OCENA					
1	Jelovja s praprotmi RGR 163	4.487,71	363		
2	Kisloljubna bukovja in jelovja na revnejših rastiščih RGR 062, RGR 063, RGR162	2.420,07	367		
3	Gozdovi višjih predelov-zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnin bukovja) RGR 081	1.549,10	380		
4	RGR 200, RGR 210	30,02	313		

Način ugotavljanja lesne zaloge

V GGE Radlje - desni breg je bila lesna zaloga določena na osnovi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah (četrti meritev) in okularne ocene pri opisih sestojev na nivoju odsekov. Izmerjenih je bilo 675 ploskev v gospodarskih gozdovih, 1 v gozdnem rezervatu in 2 v varovalnih gozdovih. SVP so postavljene na mreži 250 x 500 m, ne glede na lastništvo in ne glede na rastiščnogojitveni razred. Za gospodarske gozdove so bile okularne ocene korigirane s podatki stalnih vzorčnih ploskev. Na osnovi reliefnih in rastiščnih značilnosti, geološke podlage ter zadostnega števila podatkov so bili za korekcijo okularne ocene oblikovani trije stratumi. Stratumi so oblikovani enako kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. V prvi stratum so zajeti gozdovi na rastiščih Jelovja s praprotmi - RGR 163, ki zajemajo dobro polovico površin v GGE (52,9%). Drugi stratum predstavljajo gozdovi na rastiščih Kisloljubna in Zmerno kisloljubna bukovja ter Jelovja na revnejših rastiščih, kamor spadajo RGR 062, RGR 063 in RGR 162 ter zajemajo 28,5% vseh površin. V tretji stratum so bili opredeljeni gozdovi v vršnem delu enote oziroma RGR 081. Interval zaupanja ocene lesne zaloge (s 5% tveganjem) je v vseh treh stratumih (večnamenski gozdovi) pod 10 (od 4,8 do 7,1).

Način ugotavljanja tarif

Za obdelavo sestojnih parametrov, določitev gozdnih fondov in gospodarjenje z gozdovi v prihodnjem ureditvenem obdobju v GGE Radlje - desni breg, smo določili nove povprečne tarife po drevesnih vrstah za posamezno ureditveno enoto (odsek). Tarife smo določili na podlagi izmerjenih višin na SVP in na osnovi okularnih ocen pri opisih sestojev. Te smo korigirali z dejansko uporabljenimi tarifami po odsekih iz uradne evidence (program xTi). Revirni gozdarji so izpostavili odseke, kjer so bila ob kontroli sečenj ugotovljena večja odstopanja med bruto in neto količino lesne mase.

Za analizo preteklega gospodarjenja (posek) so bile upoštevane stare tarife (2014 - 2023), ki so bile uporabljene pri vseh podatkih evidenc. Novo določene tarife so glede na stare v povprečju višje za eno stopnjo. Največji dvig je pri smreki, bukvi, hrastu in ostalih listavcih.

Opomba: Seznam tarif je v Prilogah (Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih)

3.3 Prirastek

V gozdovih GGE Radlje - desni breg znaša povprečni prirastek 10,90 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 76,7% delež, prirastek listavcev je 23,3%. V primerjavi s preteklim obdobjem se je povečal za 0,28 m³/ha (2,6%). Pri iglavcih je povečanje 1,1%, pri listavcih pa 8,1%. Prirastek je v prvih dveh debelinskih razredih padel, pri ostalih je prirast pozitivna, najbolj izrazita pa je v petem debelinskem razredu. Kljub padcu je delež prirastka v absolutni vrednosti največji v drugem debelinskem razredu in absolutno predstavlja skupaj s prvim razredom 37,6% delež, pri listavcih celo 50,8%. Tu so zajeti drogovnjaki, ki imajo največji delež listavcev (28%). V petem debelinskem razredu, kjer je največji delež LZ (37%), je absolutni delež prirastka 21,5%.

3. OPIS STANJA GOZDOV

Letni prirastek v zasebnih gozdovih je 11,06 m³/ha, v državnih pa je nekoliko nižji in znaša 10,10 m³/ha. V strukturi prirastka imajo listavci večji delež v državnih gozdovih (30,6%) kot v zasebnih (21,9%). V zasebnih gozdovih se je glede na preteklo obdobje povečal za 0,44 m³/ha (4,1%), v državnih pa je padel za 0,56 m³/ha oziroma za 5,3%.

Preglednica 27/**PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,99	1,82	1,74	1,8	2,01	8,36	77
Listavci	0,55	0,74	0,53	0,38	0,34	2,54	23
Skupaj:	1,54	2,56	2,27	2,18	2,34	10,89	100

Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija			Gozdovi lokalnih skupnosti
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi		
Iglavci	m ³	70.918	60.604	10.314		0
	m ³ /ha	8,36	8,64	7,01		0,00
Listavci	m ³	21.527	16.977	4.550		0
	m ³ /ha	2,54	2,42	3,09		0,00
Skupaj	m³	92.445	77.581	14.864		0
	m ³ /ha	10,89	11,06	10,1		0,00

Način ugotavljanja prirastka

Izračun prirastka temelji na podatkih SVP. Pri izračunu je bila uporabljena kontrolna metoda (Kušar, 2010; popravki Poljanec in Kušar, 2012). V obdelavo so bila zajeta samo drevesa na ploskvah, kjer se je premer korektno izmeril pri dveh meritvah (8.322 dreves). Pri izračunu so upoštevana posekana drevesa s petletnim prirastkom in delna vrast. Izračun prirastka je bil narejen s pomočjo prirastnih nizov, ki so bili izravnani s prilagoditvenimi funkcijami za glavne drevesne vrste po posameznih RGR, po stratumih in skupno za GGE. Pri izračunu so bili uporabljeni prirastni nizi iz uradnega programa xPl. Stratumi za korekcijo lesnih zalog so bili tudi stratumi za izravnavo prirastnih nizov.

Opomba: Seznam prirastnih nizov je v Prilogah.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Sestoji, ki so bili opredeljeni za preteklo ureditveno obdobje (2014 - 2023), so bili uporabljeni kot osnova pri izdelavi nove sestojne karte. V sodelovanju z revirnimi gozdarji na KE Radlje smo obstoječe sestoje ažurirali na podlagi obnovljenih gozdnogojitvenih načrtov na 67% vseh gozdov GGE. Na 33% površin so bili zarisi sestojev in vrednosti ocenjenih parametrov korigirani s terenskimi ogledi sestojev v letu 2023. Terenski ogledi so bili opravljeni pretežno v revirju, kjer je bila pogosta menjava revirnega gozdarja, v sestojih, ki so bili močno prizadeti in poškodovani po vetrolomu in podlubnikih, v sestojih z intenzivnim gospodarjenjem ter na površinah intenzivnega zaraščanja kmetijskih površin. Kot osnova so bili uporabljeni digitalni ortofoto posnetki iz leta 2022 (BDOF25) in digitalni model reliefa iz leta 2016 (DMR LIDAR) ter RABE TAL (december 2023).

Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga	+-E	Srednji premer		
			Površina		Zasnova %						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	%
Mladovje	573,67	6,8									
Drogovnjak	923,68	10,9	44,66	4,8	28,6	69,8	1,6	0,0	290,0	10,6	21
Debeljak	4.848,88	57,1	539,38	11,1	34,6	63,0	2,4	0,0	536,0	3,8	30
Sestoj v obnovi	1.921,77	22,6	864,10	45,0	38,2	60,8	1,0	0,0	457,0	6,3	25
Raznomerno (ps-šp)	97,63	1,2	80,88	36,9	43,8	44,5	11,7	0,0	228,0		29
Tipični prebiralni sestoji	121,27	1,4							500,0		0
Skupaj:	8.486,90	100,0	1.479,20	17,4	0,0	0	0	0	452,5	3,4	27

Opomba: Podatki o srednjem premeru po razvojnih fazah izhajajo iz stalnih vzorčnih ploskev, kjer se je posamezni ploskvi pripisala tista razvojna faza, ki jo je imel sestoj, na območju katerega se je ploskev nahajala.

Glede na strukturo gozda prevladujejo v GGE debeljaki (57,1%), ki predstavljajo skupaj s sestoji v obnovi kar 79,7% vseh gozdov. Med starejšimi sestoji so evidentirani še posamezno do skupinsko raznomerni sestoji (1,2%)

3. OPIS STANJA GOZDOV

in prebiralni sestoji (1,4%). Mlajše razvojne faze predstavljajo 17,7% in so se glede na preteklo ureditveno obdobje povečale za 4,2%.

Mladovje predstavlja 6,8% vseh površin, delež se je povečal za 2,6%. Manjše površine so nastale s sproščanjem naravnega podmladka v okviru pospešenih in zaključenih pomladitvenih sečenj, predvsem v prvi polovici ureditvenega obdobja. Pretežni del mladih površin pa je nastal zaradi sanitarnih sečenj (vetrolom in posledično napad podlubnikov). V mladovjih je delež listavcev 28%, prevladujeta pa bukev (11%) in gorski javor (9%). Glede na rastiščne danosti se delež listavcev tudi povečuje.

Drogovnjaki so se povečali za 1,6%, povečala se je tudi LZ za 5,1%. Glede na strukturo lesne zaloge (SVP) je slabih 45% drogovnjakov, ki bodo prerastli v debeljake. Pretežno so to starejši drogovnjaki iglavcev, listavci pa so kot tanjši drogovnjaki. V strukturi lesne zaloge imajo 29,0% listavcev, z največjim deležem gorskega javorja in bukve.

Debeljaki so se zmanjšali za 5,4%. Lesna zaloga se je povečala za 10,2%. V strukturi lesne zaloge so listavci zastopani z 19,0% deležem. Pomlajeni so na 11,1% površine, s podmladkom dobrih in bogatih zasnov. V podmladku je delež listavcev nekoliko manjši (18,0%), prevladuje pa bukev (14%).

Sestoji v obnovi so se povečali le za 1,8%. Povečala se je tudi lesna zaloga (za 10,2%). Pomlajeni so na 45,0% površine, s podmladkom pretežno dobrih in bogatih zasnov pa predstavljajo dobro osnovo za večanje mladovij in posredno drogovnjakov v prihodnjem obdobju. V podmladku predstavljajo listavci 19%, najbolj pa je zastopana bukev (14%).

Posamezno do skupinsko raznomerni sestoji so se zmanjšali (1,2%), delež prebiralnih gozdov pa je ostal v podobnem obsegu. Gre za sestoje na revnejših rastiščih, v varovalnih gozdovih in v ekocelicah, ki imajo pomembno vlogo pri krepitvi funkcije biotske raznovrstnosti.

Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. lis.	Meh. list.	Skupaj
ha	730,8	527,43	6,59	0,07	2,22	208,76	1,71	54,53	3,22	21,29	1.556,62
%	46,95	33,88	0,42	0,00	0,14	13,41	0,11	3,50	0,21	1,37	100,00

Pri opisih sestojev je bil evidentiran tudi **podmladek**, ki se v enoti pojavlja na 1.556,62 ha površin, pretežno pod zastorom starejših razvojnih faz. Največ (55,5%) podmladka je pod zastorom v sestojih v obnovi. V podmladku so zastopane v glavnem vse drevesne vrste, ki so pomembne za razvoj bodočih sestojev. Delež listavcev v podmladku je nižji (18,6%) kot v lesni zalogi (19,11%), prevladujeta pa bukev (13,4%) in plemeniti listavci (3,5%). Od plemenitih listavcev je pretežno gorski javor, velikega jesena je manj. Med iglavci prevladujeta smreka (47,0%) in jelka (33,9%), posamezno duglazija. Delež svetloljubnih vrst iglavcev (rdeči bor, macesen) je v podmladku manjši kot v drevesni sestavi.

Delež naravnih listavcev v podmladku se je glede na preteklo obdobje zvišal, vendar je 0,5% nižji kot v lesni zalogi. Njihov delež je prenizek glede na rastiščne danosti in nakazuje potrebo po izvajanju ukrepov za naravno pomlajevanje in sproščanje. Obstoječi podmladek in kvaliteta podmladka, ki je prisoten, pa zagotavlja pogoje za zadovoljivo naravno obnovo predvsem v sestojih, ki so bili manj poškodovani po ujmah in podlubnikih. S primerno intenziteto odpiranja sestojev je potrebno usmerjati vse ukrepe v sproščanje in pospeševanje naravnih listavcev ter jelke v podmladku. Umetna obnova in **dopolnilna sadnja ciljnih drevesnih vrst, predvsem pa listavcev**, bosta potrebni predvsem na ogolelih površinah. S sadnjo bomo izkoristili bogata rastišča, povečali mešanost, predvsem pa večali delež listavcev.

Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	573,67	26,5	53,9	19,3	0,3	28,1	42,3	29,6	0,0	18,1	29,6	23,3	29,0
Drogovnjak	923,68	29,7	66,3	4,0	0,0	30,9	57,6	10,8	0,7	46,1	46,4	7,0	0,5
Debeljake	4.848,88					58,9	31,6	9,5	0,0	6,3	60,9	30,7	2,1
Sestoj v obnovi	1.921,77					67,8	24,3	7,9	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	97,63					8,0	79,0	13,0	0,0				
Tipični prebiralni sestoji	121,27					41,0	57,0	2,0	0,0				
Skupaj	8.486,90												

Legenda: Sestojna zasnova: (1 bogata, 2 dobra, 3 pomanjkljiva, 4 slaba), Negovanost: (1 negovan sestoj, 2 pomanjkljivo negovan, 3 nenegovan, 4 nenegovan ogrožen sestoj, Sklep: (1 tesen, 2 normalen, 3 rahel, 4 vrzelast do pretrgan).

Zasnova, negovanost in sklep sestojev ter površina podmladka so okularno ocenjeni pri opisih sestojev na terenu. Podatki so pomembni pokazatelji pri diferenciranem načrtovanju ukrepov za gospodarjenje v prihodnjem ureditvenem obdobju.

3. OPIS STANJA GOZDOV

Mladovja imajo pretežno dobre (54%) in bogate sestojne zasnove, na 19% površin pa so zasnove pomanjkljive. To so površine mladovij z vrzelastim in pretrganim sklepom (29%), nastale zaradi sanacijskih sečenj in prehitrega odpiranja, kjer bo potrebna dopolnilna sadnja in spopolnitev s sadnjo listavcev. Dobro negovana mladovja so na slabi tretjini površin (28%). Na 30% so nenegovana, na kar kaže tudi delež mladovij s tesnim sklepom (18%), kjer bodo potrebni intenzivnejši ukrepi.

Drogovnjaki imajo pretežno dobre (66,0%) in bogate zasnove. V glavnem so pomanjkljivo (58%) negovani. Slaba negovanost in nenegovnost (12%) se kaže tudi v deležu drogovnjakov s tesnim sklepom (46%). V teh drogovnjakih bo potrebno izvajati intenzivna redčenja, posebej v skupinah z listavci. Drogovnjaki z normalnim in rahlim sklepom predstavljajo 53 %delež, od katerih bo večji del v naslednjem obdobju prerasel v debeljake.

Debeljaki so dobro negovani na 59% površin. Pretežno imajo normalen sklep (61%). 33% debeljakov ima rahel in pretrgan sklep in so v delih z naravnim podmladkom predvideni za uvajanje v obnovo.

Sestoji v obnovi so dobro negovani na 68%, nenegovani na 8% površin. Posamezno do šopasto raznomerni sestoji so pretežno slabo negovani (79%), prebiralni sestoji pa dobro negovani na 41%.

Primerjava podatkov kaže, da je v vseh sestojih premalo bogatih zasnov, kar bi omogočalo intenzivnejše gospodarjenje. Pomanjkljiva negovanost je pretežno pri mladih sestojih, kar se kaže v večjem deležu sestojev s tesnim sklepom in je posledica pomanjkljivega izvajanja nege. Načrtovane usmeritve in ukrepi so bili v preteklosti postavljeni v pravo smer, vendar ukrepi zaradi ujma niso bili izvedeni v načrtovanih sestojih. Za usmerjanje razvoja k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz bo v prihodnjem obdobju potreben selektiven pristop pri načrtovanju in izvajanju ukrepov pri vseh razvojnih fazah (intenzivna izbiralna redčenja mladih faz, v starejših sestojih različne intenzitete pomladitvenih sečenj).

3.5 Tipi sestojev

Navodila in šifrant Pravidnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 12/08, 91/10 in št. 200/2020 z dne 29.12.2020) so bili osnova za določitev sestojev in razvojnih faz. Opredeljenih je 2.285 sestojev s povprečno velikostjo sestaja 3,71 ha. Največja povprečna velikost sestaja je v debeljakih (5,54 ha) in prebiralnih sestojih (7,13 ha), najmanjša pa v mladovijih (1,19 ha). Znotraj odseka je ponekod opredeljenih več prostorsko ločenih sestojev, ki so združeni v en sestoj z enako razvojno fazo in usmeritvijo. Izločeni sestoji so praviloma večji od 0,5 ha. Manjši sestoji so bili opredeljeni le pri mladovijih in odraslih sestojih, poškodovanih po ujmah, z namenom, da se evidentirajo kot manjša jedra in ne zanemarijo pri bodočem gospodarjenju. Osnova za izločitev novih sestojev so bili sestoji preteklega ureditvenega obdobja (2014 - 2023), ki smo jih ažurirali na podlagi terenskih ogledov in gozdnogojitvenih načrtov. Sestoji so izločeni na podlagi razvojnih faz, drevesne sestave, vrednosti gozdnih fondov, ocen sestojnih parametrov (negovanost, zasnova, sklep,...), lastništva in na podlagi načrtovanih usmeritev ter ukrepov za prihodnje gospodarjenje.

Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
3 - Bukovi gozdovi	42,85	0,50
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	143,42	1,69
5 - Gozdovi bukve in jelke	8,22	0,10
6 - Gozdovi bukve in smreke	723,04	8,52
7 - Jelovi gozdovi	20,69	0,24
8 - Smrekovi gozdovi	1.873,09	22,07
9 - Borovi gozdovi	6,50	0,08
11 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	4.344,88	51,20
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.324,21	15,60
Skupaj	8.486,90	100,00

V GGE so najbolj zastopani smrekovi gozdovi, ki skupaj z drugimi pretežno iglastimi gozdovi, jelovimi in borovimi gozdovi pokrivajo 73,6% površine. Mešani gozdovi iglavcev in listavcev se v enoti pojavljajo na 24,2% površine, v drevesni sestavi pa prevladujeta smreka in bukev. Čistih bukovih gozdov in drugih pretežno listnatih gozdov je 2,2%. Poleg bukve se najbolj pojavljajo plemeniti listavci z 3,6% deležev v lesni zalogi.

3. OPIS STANJA GOZDOV

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.211,13	14,3	7.159,04	84,7	86,71	1,0	0,00	0,0	8.456,88	99,7
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	11,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	11,51	0,1
Varovalni gozdovi	9,33	50,4	9,18	49,6	0,00	0,0	0,00	0,0	18,51	0,2
Skupaj vsi gozdovi	1.220,46	14,4	7.179,73	84,6	86,71	1,0	0,00	0,0	8.486,90	100,0

Ohranjenost gozdov v GGE Radlje desni breg temelji na izračunu Evklidskih razdalj (razlik) med dejansko in naravno drevesno sestavo za vsako osnovno ureditveno enoto. Pri izračunu je bila upoštevana naravna drevesna sestava za posamezne gozdne rastiščne tipe (GRT) in RGR, ki je bila uporabljena za območni načrt. V enoti prevladujejo spremenjeni gozdovi (84,6%). Ohranjenih gozdov (odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne drevesne sestave je pod 30%) je le 14,4% gozdov. Odstopanje je zaradi preteklega gospodarjenja in prekomernega izkoriščanja bukve ter vnosa in pospeševanja iglavcev (posebej smreke). Tudi GPN, kjer ukrepi niso dovoljeni, so zaradi premajhnega deleža bukve glede na naravno stanje spremenjeni. Varovalni gozdovi so na 50% ohranjeni, ostalo so spremenjeni. Ohranjenost po posameznih RGR je opredeljena pri opisu posameznih RGR (poglavje 9.2). Prisotnost tujerodnih drevesnih vrst (duglazija, zeleni bor) je v enoti majhna, zato so glede na delež tujerodnih drevesnih vrst v dejanski sestavi drevesnih vrst po sestojih, gozdovi v enoti ohranjeni.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 34/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3.226	0,0	15,0	78,0	6,0	1,0
Jelka	919	0,0	16,0	81,0	3,0	0,0
Bor	294	3,0	26,0	61,0	10,0	0,0
Macesen	59	10,0	24,0	64,0	2,0	0,0
Ostali igl.	17	12,0	6,0	82,0	0,0	0,0
Bukev	868	4,0	18,0	63,0	13,0	2,0
Pl. lst.	33	0,0	27,0	48,0	24,0	0,0
Dr. tr. lst.	209	3,0	19,0	61,0	14,0	2,0
Mehki listavci	20	0,0	5,0	35,0	35,0	25,0
Skupaj iglavci	4.515	1,0	16,0	78,0	5,0	0,0
Skupaj listavci	1.165	4,0	18,0	61,0	15,0	3,0
Skupaj	5.680	1,0	16,0	74,0	7,0	1,0

Opomba: Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, kjer se je lesna zaloga ugotavljala s stalnimi vzorčnimi ploskvam (6.486,90 ha). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm. Podatki so vzeti iz programa xPI.

Kakovost drevja je ocenjena na SVP glede na vzorec 5.680 dreves s premerom nad 30 cm. V GGE prevladuje tako pri iglavcih kot listavcih povprečna kvaliteta drevja oziroma ocena dobra kakovost (74%), s prav dobro oceno je opredeljenih 16% dreves. Delež dobre kvalitete je višji pri iglavcih kot pri listavcih. Najboljšo kvaliteto dosejata macesen in bor, ki sta na tretjini ocenjena z odlično in prav dobro kvaliteto. Pri smreki kot graditeljici sestojev prevladujeta dobra (78%) in prav dobro kvaliteta (15%). Pri listavcih dosega najboljšo kvaliteto bukev. Plemeniti listavci in trdi listavci so povprečne kvalitete. Pri velikem jesenu je v zadnjih letih prisotna gliva *Chalaria fraxinea*, ki zmanjšuje kakovost, povzroča sušenje krošenj in postopno odmiranje dreves. Najslabše so ocenjeni mehki listavci, ki so pretežno (60%) zadovoljive in slabe kvalitete.

Delež drevja odlične (1%) in prav dobre (16%) kvalitete je za dana rastišča premajhen. Kvaliteta drevja je povezana z intenzivnimi ukrepi nege v mlajših razvojnih fazah (pravočasna in intenzivna redčenja letvenjakov in drogovnjakov).

3. OPIS STANJA GOZDOV

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,9
VEJE	1,5
OSUTOST	0,0
Skupaj	4,4

Podatki o poškodovanosti so pridobljeni pri meritvah na SVP, kjer je bilo v enoti evidentirano 4,4% poškodovanega drevja. Prevladujejo poškodbe na deblu in koreničniku, nastale zaradi dela v gozdu, pretežno pri sečnji in spravilu. Poškodbe na vejah (krošnjah) predstavljajo 1,5% delež. Zaradi osutosti v GGE ni bilo evidentiranih poškodb. Obseg vseh poškodb drevja je v meji, ki ne vpliva na gospodarjenje z gozdovi.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2020 smo opravili četrti popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi, ki bo na podlagi dolgoročnega in periodičnega izvajanja omogočala korektno analize tudi s pomočjo statističnih orodij. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne gozdnogospodarske enote glede na območne rastiščno – gojitvene tipe.

Gozdnogospodarska enota Radlje - desni breg je del PE Pohorje, katere del leži na območju OE Slovenj Gradec (17 ploskev), del na območju OE Celje (7 ploskev), ostalo PE pa na območju OE Maribor (28 ploskev). V obravnavani GGE je bil popis gozdnega mladja izveden na desetih popisnih ploskvah (izbor ploskev s pomočjo funkcije RAND za posamezno popisno enoto). Analiza uspešnosti pomlajevanja in preraščanja samo na ravni GGE je zaradi malega števila popisnih ploskev manj zanesljiva in ni smiselna. Zato v nadaljevanju predstavljamo podatke popisa objedenosti za celotno območno enoto Slovenj Gradec (87 ploskev) in jih komentiramo oziroma primerjamo z rezultati popisa v GGE Radlje - desni breg.

Analizo smo opravili na podlagi preraščanja deležev posameznih drevesnih vrst po višinskih razredih. Z vidika vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje in preraščanje je pomembno, da do višine, kjer osebki niso več ogroženi zaradi objedanja, preraste zadostno število osebkov posameznih drevesnih vrst. Ti predstavljajo osnovo, ki jo z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo k zeleni ciljni drevesni sestavi. V tem smislu predstavlja najvišji razred iz popisa objedenosti (R4 100-150 cm) osnovo posameznim drevesnim vrstam za nadaljnji razvoj.

Preglednica 36/ Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah na območju OE Slovenj Gradec - 87 ploskev) in GGE Radlje - desni breg (10 ploskev) v letu 2020

SKUPAJ DV	R1-R4 % DV		<15 cm (%)		R1 15–30 cm (%)		R2 30–60 cm (%)		R3 60–100 cm (%)		R4 100–150 cm (%)		R1-R4 (%)	
	Delež		Delež		Objedenost		Objedenost		Objedenost		Objedenost		Objedenost	
	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB	OE SG	GGE Rad. DB
Smreka	57,4	23,7	37,2	21,7	0,1		0,1	1,4	0,2				0,1	0,4
Jelka	13,4	43,9	25,8	52,8	5,2	6,4	9,3	10,9	12,3	10,0	6,4		7	7,5
Bori	0,2	0,4	0,2											
Macesen	0,5													
Bukev	14	24,0	5,3	7,5	8,9	19,1	14,2	15,5	15,1	37,9	7,7	27,3	11,7	20,5
Hrasti	0,8	0,2	0,4	1,2	30,8		38,5		85,7				40	
Plemeniti list.	9,3	2,9	28	6,2	27,4	60,7	38,8		36				29,2	60,7
Drugi trdi list.	1,2	2,2	0,9	2,5	18,8	21,4	16,7	16,7	21,1		11,1		17,8	19,0
Mehki listavci	3,2	2,7	2,2	8,1	15,3	22,2	43,4	42,9	45,6		27,3		34,7	26,9
Skupaj iglavci	71,5	68	63	74,5	1,3	4,4	1,3	7,1	1,9	4,7	1,6		1,4	5
Skupaj listavci	28,5	32	37	25,5	19,3	26,2	24,3	17,5	24,8	36,7	9,9	25,0	21	24,4
Skupaj	100	100	100	100	7,1	11,1	6,8	10,8	8,4	14,9	3,7	7,3	7	11,2

Rezultati popisa objedenosti gozdnega mladja na nivoju OE Slovenj Gradec kažejo, da v mladovjih prevladujejo iglavci (71,5 %), največ je smreke (57,4 %), sledi jelka (13,4 %), prisotna sta tudi bor in macesen (1 %). Listavcev je 28,5 %, med njimi prevladuje bukev (14 %), sledijo plemeniti listavci (9,3 %), drugi trdih in mehki listavci (4,4 %), hrasta je malo (0,8 %). Če podatke o drevesni sestavi tega mladovja primerjamo s podatki mladovja v GGE Radlje - desni breg ugotovimo, da je v tej GGE delež iglavcev za spoznanje manjši (68 %). Manj je smreke (23,7 %),

3. OPIS STANJA GOZDOV

bistveno več pa je jelke (43,9 %). Listavcev je več, predvsem je več bukve (24 %), delež plemenitih listavcev (2,9 %) je bistveno manjši, delež ostalih listavcev je podoben.

V sloju vznika, oziroma v višinskem razredu do 15 cm, ki je po številu osebkov v primerjavi z ostalimi višinskimi razredi najštevilčnejši, znaša na nivoju OE Slovenj Gradec delež iglavcev 63 % (prevladuje smreka), listavcev je v primerjavi z ostalimi višinskimi razredi več 37 % (prevladujejo plemeniti listavci). V GGE Radlje desni breg je v tem razredu razmerje med iglavci in listavci večje v prid listavcev, vendar močno prevladuje jelka (52,8 %). Smreke je v primerjavi z OE manj (21,7 %). Med listavci je bukve več (7,5 %), plemenitih listavcev pa bistveno manj (6,2 %). Ostalih listavcev je v GGE v primerjavi z OE več.

Skupna objedenost na nivoju OE Slovenj Gradec v višinskih razredih R1–R4 znaša 1,4 % pri iglavcih in 21 % pri listavcih, kar OE Slovenj Gradec s skupno objedenostjo 7,0 % uvršča med manj objedene OE v Sloveniji. V GGE Radlje - desni breg je v primerjavi z OE Slovenj Gradec v razredu R1-R4 zabeležena večja objedenost pri iglavci (5 %) in tudi nekoliko večja pri listavcih (24,4 %), kar pomeni višjo skupno objedenost v višini 11,2 %.

Smreke v obeh obravnavanih enotah skoraj ni objedena. Objedenost jelke je v GGE Radlje desni - breg podobna objedenosti te drevesne vrste na nivoju OE (7,5 %), njen delež je v primerjavi z OE Slovenj Gradec bistveno večji. Objedenost bukve, kot ene izmed pomembnejših graditeljic bodočih sestojev, je v GGE Radlje - desni breg večja (20,5 %) kot v OE Slovenj Gradec (11,7 %).

Plemeniti listavci so zastopani v nižjih višinskih razredih, v višjih so redki. V višinskem razredu R1–R4 znaša objedenost plemenitih listavcev v OE Slovenj Gradec 29,2 %, v GGE Radlje - desni breg pa je večja in znaša 60,7 %.

Preglednica 37/ Objedenost gozdnega mladja - skupaj na območju OE Slovenj Gradec po letih

Razred mladja	2010 - 87 ploskev		2014 - 87 ploskev		2017 - 87 ploskev		2020 - 87 ploskev	
	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)
R1. 15 – 30 cm	22.079	5,8	21.767	4,4	20.660	9,2	26.005	7,1
R2. 30 – 60 cm	16.250	9,2	17.290	7,1	17.003	10,3	18.230	6,8
R3. 60 – 100 cm	5.643	10,1	6.534	5,1	7.945	8,1	7.479	8,4
R4. 100 – 150 cm	2.129	4,1	2.340	3,2	2.877	4,5	2.932	3,7
Skupaj R1 – R4	46.101	7,4	47.931	5,4	48.485	9,1	54.646	7,0

Preglednica 38/ Objedenost gozdnega mladja - skupaj v GGE Radlje desni breg po letih

Razred mladja	2010 - 5 ploskev		2014 - 4 ploskve		2017 - 6 ploskev		2020 - 10 ploskev	
	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)
R1. 15 – 30 cm	37.168	4,0	29.140	6,1	28.129	9,7	39.767	11,1
R2. 30 – 60 cm	19.877	9,6	26.383	8,2	23.801	9,6	19.848	10,8
R3. 60 – 100 cm	6.535	12,5	15.948	4,9	9.794	5,8	6.687	14,9
R4. 100 – 150 cm	1.089	25,0	6.300	12,5	4.555	10,0	2.917	7,3
Skupaj R1 – R4	64.670	6,9	77.771	7,1	66.279	9,1	69.218	11,2

Iz preglednic 37 in 38 je razvidno, da se število osebkov na hektar z višinsko rastjo zmanjšuje. Skupno število osebkov na hektar, po posameznih letih izvedenega popisa v razredu R1–R4 v OE Slovenj Gradec narašča, v GGE Radlje- desni breg pa niha. Pri vseh popisih je skupno število osebkov na hektar večje v GGE Radlje - desni breg.

Skupna objedenost po posameznih letih popisa na območju OE Slovenj Gradec niha, v GGE Radlje - desni breg pa postopno narašča. V letu 2010 je znašala v OE Slovenj Gradec 7,4 %, v GGE Radlje - desni breg pa je bila nižja in je znašala 6,9 %. V letu 2014 je evidentirana manjša (5,4 %) skupna objedenost v OE Slovenj Gradec, v GGE Radlje - desni breg pa je bila višja in je znašala 7,1 %. Popis objedenosti v letu 2017 kaže povečanje skupne objedenosti v OE Slovenj Gradec in v GGE Radlje - desni breg (9,1 %). Pri zadnjem popisu, se je objedenost v OE Slovenj Gradec (7,0 %) zmanjšala, v GGE Radlje - desni breg pa še nekoliko povečala (11,2 %).

Če primerjamo skupno objedenost po posameznih letih popisa po višinskih razredih ugotovimo, da se je v OE Slovenj Gradec, objedenost pri zadnjem popisu v primerjavi s popisom leta 2017 v vseh višinskih razredih zmanjšala oziroma je ostala na podobnem nivoju (R3. 60 – 100 cm). Objedenost v GGE Radlje - desni breg je pri zadnjem popisu v večini višinskih razredov za spoznanje večja, vendar je potrebno omeniti, da gre za GGE z eno izmed najmanjših objedenosti gozdnega mladja v Sloveniji, zelo malo število popisnih ploskev pa ne zagotavlja realne ocene stanja.

Kljub temu, da je pri zadnjem popisu popisni vzorec razmeroma mali (10 ploskev), ob upoštevanju drugih »mehkih informacij« ocenjujemo, da v obravnavani GGE divjad z objedanjem sicer vpliva na deleže, s katerimi preraščajo nekatere drevesne vrste v višje razrede (listavci), vendar je v tem trenutku ta vpliv majhen. Menimo, da ta vpliv ni

3. OPIS STANJA GOZDOV

tolikšen, da bi bila ogrožena primerna zastopanost ciljnih drevesnih vrst v starejših razvojnih fazah. Zadovoljiv delež listavcev v razredu do 15 cm je potrebno s primernimi ukrepi nege izkoristiti (ključna svetloba) in zagotoviti preraščanje bukve ter javorja v višje višinske razrede. Ne glede na to, da je objedenost v GGE med najnižjimi v Sloveniji, se je potrebno zavedati, da le ta postopno narašča, zato je potrebno tudi v prihodnje ohraniti relativno visok odzvem rastlinojede divjadi, predvsem srnjadi.

Ostale poškodbe parkljaste divjadi na gozdni vegetaciji

V obravnavani enoti so poškodbe zaradi drgnjenja rogovja, glodanja in lupljenja lubja, lomljenja ter teptanja v mladovjih zanemarljive. Od naštetih poškodb je potrebno največjo pozornost posvečati v zadnjem času novo nastajajočim poškodbam na deblih iglavcev (smreka, jelka) zaradi glodanja in lupljenja jelenjadi. Takojšnje angažiranje vseh deležnikov in ukrepanje v smislu sanacije škod je ključno pri reševanju tovrstnih konfliktov na relaciji lastniki gozdov - lovci - gozdarji.

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju so bili pridobljeni pri meritvah na SVP in se nanašajo na vse gozdove. V popis niso zajeti panji in veje. Puščanje in ohranjanje odmrle biomase je pomembno za razvoj zavarovanih in ogroženih živalskih vrst. V enoti Radlje - desni breg je posebej pomembno na izločenem zavarovanem območju Natura 2000 SI3000172 Zgornja Drava s pritoki. Tu je habitat kvalifikacijske vrste močvirski krešič, ki ima svoj življenjski cikel vezan na trhel in razpadajoč les. V izločenem območju SI500006 Pohorje je pomemben habitat za vrsti tripusti detel in žolno, ki imata življenjski cikel vezan na debelo stoječo mrtvo biomaso.

V GGE je bilo evidentiranih 17,3 m³/ha odmrlega drevja, kar pomeni 3,8% od skupne lesne zaloge v enot (452,5 m³/ha). To je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov (Uradni list RS, št.114/09 in 31/16) in Naravovarstvenimi smernicami ZRSVN, kjer je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo. V gospodarskih gozdovih je največ odmrlega drevja v RGR 163 - Jelovja s praprotni (20,4 m³/ha) in v RGR 081 - Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini (17,6 m³/ha). Omenjeni RGR 081 se nahaja na območju NV Kope – planje in NV Črni vrh - planje in visoko barje, kjer je evidentirano rastišče divjega petelina. Najmanjši delež evidentiranega mrtvega drevja je v RGR 062 - Kisloljubna bukovja in v RGR 063 - Zmerno kisloljubno bukovje. Stanje mrtve biomase je na tem območju pod 3% lesne zaloge in je ocenjeno kot neugodno.

Neugodna je razporeditev odmrlega drevja po razširjenih debelinskih razredih. Prevladuje (8,65 m³/ha) drevje v prvem razširjenem debelinskem razredu (10 - 29 cm), primanjkuje pa debelo drevje tako pri iglavcih kot listavcih. Največ debelega drevja je na bogatih rastiščih v RGR 163. Revirni gozdarji evidentirajo in v soglasju z lastniki gozdov v sestojih načrtno puščajo posamezna debelejša odmrta drevesa in jih označijo s črko P. Na težje dostopnih in spravilno nerešenih predelih ostaja tudi več odmrlega drevja (sušic, podrtic).

Glede na terenska opažanja in pogovore s strokovnimi delavci na KE Radlje velja, da je odmrle mase v gozdu še več, kljub temu, da veliko tega lastniki pospravijo za drva (posebej v dostopnih delih gozdov).

Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
10 - 29 cm	8,17	1,12	9,29	6,78	3,72	10,5	14,96	4,84	19,79	8,65
30 - 49 cm	0,77	0,59	1,36	1,12	1,06	2,18	1,89	1,65	3,54	6,06
50 in več cm	0,18	0,06	0,24	0,29	0,27	0,56	0,47	0,32	0,8	2,62
Skupaj	9,12	1,77	10,88	8,20	5,04	13,24	17,32	6,81	24,13	17,32

Opomba: V prikaz so zajeti gozdovi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami (vsi gozdovi 8.486,90 ha).

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Razvoj gozdarstva in poseganje v gozd je bilo povezano s poselitvijo podeželja in razvojem gorskih kmetij. Velike gorske kmetije (celki) so segale vse do grebena Pohorja. Z razvojem fužinarstva in glažutarstva je prišlo do opuščanja najvišje ležečih kmetij. Začeli so se večji posegi v gozdove in nastali so obsežni pašniki ter planjave na grebenu Pohorja.

V času največjega razcveta fužinarstva in glažutarstva so bili posegi v gozdove še močnejši, posebej posek listavcev za potrebe oglarjenja. Posekane so bile večje površine bukovih gozdov, gole površine pa so prepustili naravni zarasti in jih snovali s smreko. V sestojih je prevladala smreka, pomemben delež je imela tudi jelka.

Gozd je bil vseskozi povezan z ljudmi. Večjim kmetom v višjih predelih je zagotavljal obstoj in preživetje. V nižinah, ugodnih za kmetijstvo, kjer je posest manjša in razdrobljena, je gozd služil predvsem kor dodaten vir zaslužka. V obdobju pred drugo svetovno vojno so bili kmečki gozdovi degradirani. V gozdovih so pridobivali predvsem les za domače potrebe, za kurjavo in za gradnjo. Obdobje obvezne oddaje je stanje kmečkih gozdov še poslabšalo.

Uveljavljeno je bilo kmečko prebiranje in usmerjeno predvsem v vzgojo iglavcev, ki so bili tudi tržno zanimivi v obdobju splavarjenja. Kmečko prebiranje je na Pohorju (na rastišču jelovih gozdov s praprotni) ustrezna oblika prebiralnega gospodarjenja, ki zagotavlja trajen donos in trdnost kmetij (celkov). Večji gozdni posestniki so gospodarili po principu maksimalne zemljiške rente, čeprav so pri tem upoštevali že strokovne osnove in načrtno gospodarjenje. Pahernik je v svojih gozdovih izdelal prvi gozdnogospodarski načrt že leta 1935.

Z izdelavo prvega gozdnogospodarskega načrta so na območju GGE začeli načrtno in strokovno gospodariti z vsemi gozdovi. V delu bivših državnih gozdovih je bil izdelan prvi načrt že leta 1953 in je obravnaval skupaj gozdove na desnem in levem bregu reke Drave. V zasebnih gozdovih se načrtno gospodari od leta 1963. V prvih ureditvenih obdobjih so bili za državne gozdove in za zasebne gozdove ureditveni načrti ločeni glede na lastništvo, z zamikom enega leta. Z letom 1994 je bil izdelan prvi ureditveni načrt, ki obravnava gozdove vseh lastništev.

Načrti so nastajali v različnih obdobjih in razmerah, zato so skozi obdobja poudarjali različno problematiko gospodarjenja z gozdovi, glede na razmere, v katerih so načrti nastajali. V začetnih ureditvenih obdobjih se je površina enote glede na lastništvo zelo spreminjala (proces nacionalizacije do leta 1958 in kasneje proces denacionalizacije po letu 1990). Prvi načrti so imeli poudarek na prikazu stanja gozdov, načrtovanju možnega etata in gojitvenih ukrepov. Z letom 1982 so bili na osnovi rastišč postavljeni gospodarski razredi kot osnovne kategorije, ki omogočajo analizo gospodarjenja za naslednja obdobja. Po tem letu temelji izdelava načrtov in gospodarjenje z gozdovi na analizi preteklega gospodarjenja. Poleg proizvodne funkcije so upoštevane tudi druge funkcije gozdov. V zadnjem desetletju so pri gospodarjenju vključene še usmeritve s področja upravljanja z divjadjo, s področja naravo varstva, kulturne dediščine in področja upravljanja z vodami.

Gospodarjenje z gozdovi je potekalo skozi obdobja v okviru različne organiziranosti (Gozdno gospodarstvo, Temeljne organizacije kooperantov). ZGS kot javni zavod pa gospodarjenje z gozdovi usmerja in načrtuje od leta 1994. Ne glede na organiziranost gozdarstva, je bilo načrtovanje in gospodarjenje z gozdovi skozi vsa obdobja strokovno, predvsem pa načrtno. Temeljilo je na sonaravnem konceptu v vseh gozdovih, s poudarkom na pospeševanju listavcev in pestrosti drevesnih vrst. Rezultati preteklega gospodarjenja se kažejo v današnjem stanju gozdov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Načrtno gospodarjenje in usmerjanje razvoja gozdov mora temeljiti na analizi preteklega gospodarjenja. Analiza nakazuje smer razvoja, kaže oceno (vrednotenje, pravilnost) načrtovanih in izvedenih ukrepov ter nakazuje probleme, ki se pojavljajo pri gospodarjenju. Pri vrednotenju načrtovanih in izvedenih ukrepov za preteklo ureditveno obdobje so upoštevani: lastniška struktura, površina gozdov in rastiščnogojitveni razredi GGN GGE Radlje - desni breg (2014 - 2023).

Gospodarjenje z gozdovi je bilo v preteklem obdobju načrtno in strokovno, večinoma v okviru postavljenih ciljev in usmeritev za GGN GGE Radlje - desni breg (2014 - 2023). Intenzivnost gospodarjenja (sečnja ter izvajanje gojitvenih del) in odklon od načrtovanih ukrepov sta v veliki meri odraz naravnih ujm, gradacije podlubnikov in tudi družbenoekonomskih razmer. Na gospodarjenje z gozdovi in realizacijo poseka imajo zaradi prevladujoče zasebne posesti v GGE vpliv tudi potrebe lastnikov gozdov in razmere na trgu lesnih sortimentov. Zaradi bližine in ugodnejših razmer (višja cena lesa) je ob povečanem deležu sanitarnih sečenj bila v zadnjem obdobju prodaja lesa v velikem deležu usmerjena v Avstrijo.

Slabša realizacija opravljenih gojitvenih del je bila iz različnih razlogov. Prav gotovo je pogojena z manjšim interesom lastnikov gozda za delo v gozdu, predvsem pa pomanjkanjem delovne sile in sredstev za sofinansiranje gojitvenih del.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Sodelovanje z lastniki gozdov je na KE Radlje vseskozi dobro, predvsem na področju izobraževanja. Izvajali so se predvsem tečajji varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem. Organizirali so številne strokovne ekskurzije ter sodelovali pri razpisih na projektih za razvoj podeželja (PRP). V okviru projektov je bilo v GGE dobro sodelovanje na področju izgradnje številnih gozdnih vlak in nabave gozdarske mehanizacije, kar posledično vpliva na ekonomično in varnejše spravilo lesa iz gozda. Z izobraževanjem se je krepilo tudi znanje lastnikov tako na področju tehnologije kot na področju nege. Prepoznali so pomen listavcev.

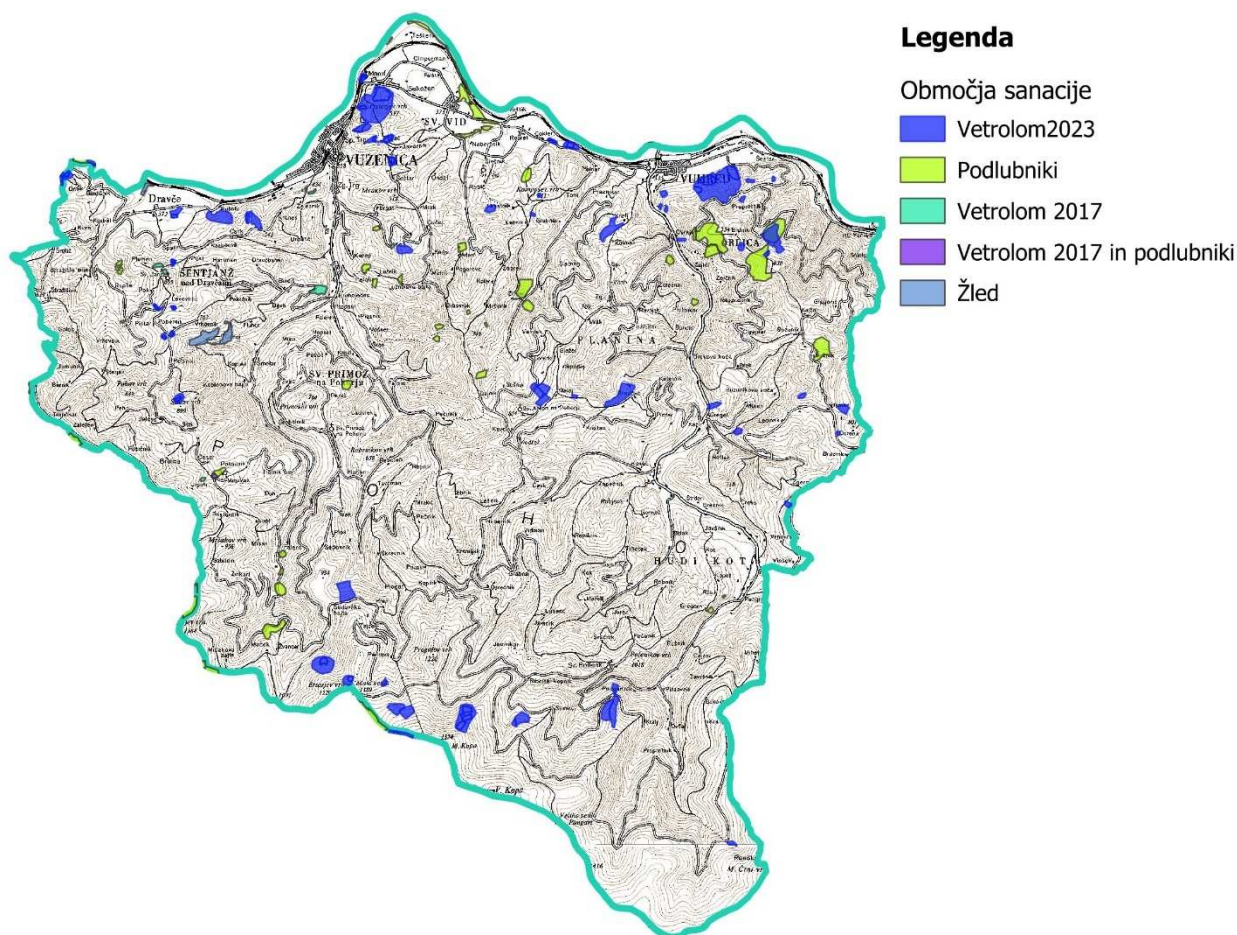
Gozdarji sodelujejo tudi z drugimi porabniki prostora, od državnih institucij do lokalnih skupnosti in Pahernikovo ustanovo. Gozdovi GGE Radlje - desni breg (Pahernikovi gozdovi, kmetija Sgerm in Kajžer ter GUP) so primer dobre prakse, kjer gozdarji več desetletij študentom gozdarstva, strokovni in širši javnosti predstavljajo stanje gozdov in praktične izkušnje koncepta sonaravnega gospodarjenja z gozdovi na Pohorju.

Posebnosti in ujme, ki so se zgodile v preteklem ureditvenem obdobju:

- V letu 2014 je bil med 31. januarjem in 4. februarjem močan **žledolom** po vsej Sloveniji, prizadel pa je tudi gozdove v obravnavani GGE. Po uradni evidenci je bil v enoti evidentiran posek zaradi žledoloma okrog 12.000 m³ lesne mase. Žledolom je v tem letu predstavljal slabih 27% letnega poseka, sanacija poškodovanega drevja pa je bila še v letu 2015. Najbolj prizadeti in poškodovani so bili gozdovi na območju Dravč, Šentjanža nad Dravčami, Šentvida in deloma Primoža. Uničenih in poškodovanih je bilo 10,8 ha gozdov.
- V dneh med 11. in 12. decembrom 2017 je povzročil ogromno škodo močan **veter**, ki je bil v gozdovih OE Slovenj Gradec. V gozdovih GGE Radlje - desni breg je bilo podrto in poškodovano okrog 19.900 m³ lesne mase. Na Pohorju je lomilo stara, votla in rakasta drevesa. Sanacija je bila izvedena pretežno v letu 2018, kar je predstavljalo 38% poseka v tem letu. Najbolj so bili prizadeti gozdovi v zgornjih predelih Šentjanža nad Dravčami, Šentvida, spodnji del Orlice in zgornji deli Hudega kota. Zaradi vetroloma in podlubnikov je bilo uničenih 6,04 ha gozdov in poškodovanih 90,95 ha gozdov.
- Zaradi posledic sušnega obdobja v letu 2015, močnejšega semenskega obroda smreke in večje količine poškodovanega lesa, je prišlo v letih 2016 in 2017 do **gradacije podlubnikov**. Žarišča podlubnikov so se najprej pojavila v poškodovanih nižinskih gozdovih, v letu 2017 so se razširila tudi v višje predele. Posek zaradi podlubnikov je bil v letu 2017 okrog 19.000 m³ lesne mase (34% delež v tem letu).
- Sanacija vetroloma iz leta 2017 se je izvedla pretežno v letu 2018. Večje količine posekane lesne mase so posledično povzročile ponovni napad in gradacijo podlubnikov. V letu 2018 je bilo posekano okrog 10.240 m³ lesne mase in oslavljenega drevja posekane zaradi podlubnikov (19,7% letnega poseka) in leta 2019 okrog 17.530 m³ posekane lesne mase (35% letnega poseka).
- V GGE Radlje - desni breg je bil tako v preteklem obdobju (2014 - 2023) zaradi **podlubnikov** evidentiran posek okrog 88.130 m³ lesne mase, kar predstavlja **17,7% delež** vsega poseka v enoti.
- V letu 2021 so poletne nevihte povzročile probleme na gozdnih cestah. Na območju Šentjanža nad Dravčami se je sprožil močan plaz pri Bindišu. Ceste so bile močno poškodovane po neurju v Ribnici na Pohorju
- Neurja z močnim vetrom so prizadela gozdove po vsej Sloveniji še v juliju 2023, tudi v gozdovih GGE Radlje – desni breg. Močan veter v kombinaciji z veliko namočenostjo gozdnih tal je podiral posamezna drevesa in cele sestoje. Zaradi izredno sušnega in vročega poletja 2022 ter naravnih ujm je bila v letu 2023 ponovna namnožitev in gradacija podlubnikov. V zimskih mesecih so bile tudi poškodbe zaradi vetrov in težkega snega, posledično tudi napad podlubnikov. Posek poškodovanega drevja zaradi vetroloma, snegoloma in podlubnikov v letu 2023 predstavlja po evidenci 28.732 m³ oziroma 40,8% letnega poseka. Del sanacije se bo prenesel v leto 2024.
- V dneh 4. in 5. avgusta 2023 so bile v Slovenije obilne padavine, ki so povzročile poplavljanje vodotokov in proženje plazov, v gozdnih sestojih večjih poškodb ni bilo. V GGE Radlje - desni breg so bili manjši plazovi, velike poškodbe pa so bile na gozdnih cestah. Najbolj so bile prizadete lokalne ceste Dravče - Šentjanž nad Dravčami in Kosov jarek.
- Poškodovanost gozdov zaradi podlubnikov in poletnih neurij 2023 je bila na nivoju GGE **na površini 162,4 ha**, delež površin močno poškodovanih in uničenih gozdov pa je bil 47 ha. To so površine, kjer bo potrebna obnova sestojev (kombinacija naravne in umetne obnove).
- V GGE so bila dela v gozdovih v času ujm (2017 - 2023) podrejena sanaciji žledoloma, vetroloma in podlubnikov na skupni površini 270 ha.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Karta 10: Prikaz sanacijskih površin v Radlje - desni breg (2017 - 2023)



4.2.1 Posek

Preglednica 40/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje 2014 -2023	Načrtovani posek m3	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
		m3	%	točkovno m3	interval +- m3	%
Iglavci	552.305	441.149	79,9	525.150	73.655	95,1
Listavci	110.060	52.529	47,7	73.229	18.805	66,5
Skupaj	662.365	493.678	74,5	598.379	78.346	90,3

Načrtovan možni posek za preteklo ureditveno obdobje 2014 - 2023 je bil za GGE Radlje - desni breg v višini 662.365 m³ (iglavci 552.305 m³, listavci 110.060 m³). Realizacija poseka je pridobljena iz podatkov uradne evidence (program xTi), ki jo vodijo revirni gozdarji in iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah (program xPI). Po **evidencah** je bilo posekano 496.722 m³ lesne mase. Zaradi korektnosti primerjave je od evidentiranega poseka odštet posek izven gozda 3.044,40 m³ (573 m³ iglavcev, 276 m³ listavcev). Posek v gozdu je tako 493.678 m³ (441.149 m³ iglavcev, 52.529 m³ listavcev), kar pomeni intenziteto 5,90 m³/ha in predstavlja 74,5% realizacijo načrtovanega poseka.

Po podatkih iz **stalnih vzorčnih ploskev** je bilo posekano 598.379 m³ (525.150 m³ iglavcev, 73.229 m³ listavcev) oziroma 7,16 m³/ha, kar pomeni 90,3% realizacijo. Podatki o poseku na SVP so povzeti iz programa xPL. Pri izračunu so bile uporabljene stare tarife in stara površina tako pri SVP kot pri evidenci .

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica 41/P: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco

	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	8.361,33	5,28	659	6,28	11,537	0,881	14,0
	Listavci	8.361,33	0,63	659	0,88	2,945	0,225	25,7
	Skupaj	8.361,33	5,90	659	7,16	12,272	0,937	13,1
Državni gozdovi	1.294,59	7,74	92	8,39	17,759	3,629	43,3	
Zasebni gozdovi	7.066,74	5,57	567	6,96	11,140	0,917	13,2	

Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom (rezervati), kjer ukrepi niso dovoljeni. Stara površina gozdov v GGE brez rezervatov je 8.361,33 ha.

Primerjava med točkovno oceno poseka po evidencah in poseka na SVP je podana na ravni GGE. V primerjavo so zajeti tudi varovalni gozdovi (18,72 ha), ker je bil varovalnih gozdvov tudi načrtovan in realiziran posek. Zaradi korektnosti primerjave je za obračun poseka na SVP bila uporabljena stara površina gozdov brez rezervatov (8.361,33 ha) in stare tarife, po katerih je bila izračunana tudi evidenca. Po podatkih evidence je bilo v obdobju 2014 - 2023 v gozdvovih GGE posekano **5,90 m³/ha**, po podatkih SVP pa **7,16 m³/ha** (+0,94 m³/ha, SD = 12,27, e=13,1%). Posek po evidencah predstavlja 82,5% poseka na SVP.

Podatek o poseku iz evidence na ravni GGE ni v mejah zaupanja poseka ugotovljenega na SVP (ob 5% tveganju). Zaradi tega se v skladu z navodili (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanjem z divjadjo, Ur.l.RS 91/2010) pri analizah in preglednicah v GGN GGE navaja in upošteva tudi podatek o poseku na SVP.

Za izračun poseka po RGR je uporabljen količnik, ki smo ga dobili iz razmerja poseka na SVP in poseka iz evidenc na ravni GGE (za iglavce 1,19 in listavce 1,39). Ker je delež državnih gozdov v GGE 15,5%, je primerjava točkovne ocene opravljena tudi po sektorjih lastništva. V državnih gozdvovih je odstopanje med posekom po evidenci (7,74 m³/ha) in posekom na SVP (8,39 m³) manjše kot v zasebnih gozdvovih. V zasebnih gozdvovih je posek po evidenci 5,57 m³/ha, posek po SVP 6,96 m³/ha, odstopanje ni v mejah zaupanja. Zato se pri analizah po sektorjih lastništva navajajo tudi podatki poseka po SVP.

Do razlik med evidenco in posekom na SVP prihaja zaradi različnih vzrokov. Ne glede na lastništvo gozdov je bila evidenca otežena zaradi večjega obsega sanitarnih posekov (žledolom, vetrolomi, snegolom in podlubniki). Kjer so bile sečnje razpršene po manjših deloviščih, je vzrok za razhajanje še večji. Naknadno poročanje lastnikov o količini posekanega lesa in dodatno napadle lesne mase je bilo pomanjkljivo, posebej tam, kjer zaradi večje količine lesa lastniki niso sami izvajali sečenj. Težave so bile tudi zaradi kadrovskih težav in menjave revirnih gozdarjev, posebej v revirju Dravče. Sanitarne sečnje so bile tudi ob koncu ureditvenega obdobja (v letu 2023), ko so se izvajali opisi sestojev in terenske meritve na SVP, kar je še dodaten razlog za razhajanje med podatki SVP in uradno evidenco. Razlike so večje pri listavcih, kjer je težji nadzor poseka zaradi drv, ki jih lastniki običajno spravljajo brez predhodnega odkazila direktno iz gozda do kmetije. Na terenu poteka tudi čiščenje gozdnih robov (zaradi uveljavljanja GERK-ov) in se predhodno označevanje dreves običajno ne izvede dosledno ali v celoti. Ne glede na lastništvo je zahtevnejši nadzor tudi pri ujmah v mlajših razvojnih fazah, pri gradnji gozdnih prometnic in krčitvah, kjer se panji zakrijejo ali odstranijo in je evidenca dodatno posekanega drevja skoraj nemogoča. Zaupanje, dobro sodelovanje gozdarjev z lastniki gozdov in izvajalci ter komunikacija (povratne informacije) so tako nujno potrebni in postajajo vse pomembnejši.

Posek po gospodarskih razredih in primerjava z načrtovanim

Za izračun poseka na SVP po posameznih RGR je uporabljen količnik, ki smo ga dobili iz razmerja poseka na SVP in poseka iz tekočih evidenc na ravni GGE (za iglavce 1,19 in listavce 1,39).

Preglednica 42/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2014 do 2023 leta

Rastiščno gojitveni razred RGR		Načrtov. posek	Realiziran posek - evidenca	Real. sečnje - evidenca	Skupna real. mož. poseka	Real. posek - SVP	Real. sečnje - SVP	Skupna real. mož. poseka
		m3	m3	%	%	m3	%	%
00001-01_Kisloljubna bukovja	Iglavci	34.635	17.372	50,2	2,62	20.680	59,7	3,1
	Listavci	7.640	2.729	35,7	0,41	3.804	49,8	0,6
	Skupaj	42.275	20.101	47,5	3,03	24.484	57,9	3,7
00002-02_Zmerno kisloljubna bukovja	Iglavci	189.661	76.101	84,9	11,49	90.592	101,0	13,7
	Listavci	18.499	9.089	49,1	1,37	12.671	68,5	1,9
	Skupaj	108.160	85.190	78,8	12,86	103.262	95,5	15,6
00003-03_Jelovja na revnejših rastiščih	Iglavci	31.287	21.595	69,0	3,26	25.707	82,2	3,9
	Listavci	5.370	2.856	53,2	0,43	3.981	74,1	0,6
	Skupaj	36.657	24.451	66,7	3,69	29.688	81,0	4,5

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Rastiščno gojitveni razred RGR		Načrtov. posek	Realiziran posek - evidenca	Real. sečnje - evidenca	Skupna real. mož. poseka	Real. posek - SVP	Real. sečnje - SVP	Skupna real. mož. poseka
		m3	m3	%	%	m3	%	%
00004-04_Jelovja s praprotni	Iglavci	317.504	274.518	86,5	41,45	326.790	102,9	49,3
	Listavci	53.321	25.427	47,7	3,84	35.447	66,5	5,4
	Skupaj	370.825	299.945	80,9	45,28	362.237	97,7	54,7
000081-011_Zgornjegorska bukovja na silikatu	Iglavci	78.952	51.179	1,0	7,73	60.924	77,2	9,2
	Listavci	25.151	12.385	49,2	1,87	17.266	68,6	2,6
	Skupaj	104.103	63.564	61,1	9,60	78.190	75,1	11,8
00021-21_Varovalni gozdovi	Iglavci	266	384	144,4	0,06	457	171,8	0,1
	Listavci	79	43	54,4	0,01	60	75,9	0,0
	Skupaj	345	427	123,8	0,06	517	149,9	0,1
skupaj	Iglavci	552.305	441.149	66,6	66,6	525.150	95,1	79,3
	Listavci	110.060	52.529	7,9	7,9	73.229	66,5	11,1
	Skupaj	662.365	493.678	74,5	74,5	598.379	90,3	90,3

Opomba: Navedena so imena starih RGR, ki so bila veljavna v GGN GGE Radlje - desni breg (2014-2023). Dodane so tudi šifre novih RGR.

Ureditveno obdobje od 2004 do 2013 leta

Ureditveno obdobje		Načrtov. posek	Realiziran posek - evidenca	Real. sečnje - evidenca	Skupna real. mož. poseka	Realiziran posek - SVP	Real. sečnje - SVP	Skupna real. mož. poseka
2004-2013		m3	m3	%	%	m3	%	%
2004-2013	Iglavci	330.657	323.916	98,0	84,1	403.827	122,1	104,8
	Listavci	54.644	36.729	67,2	9,5	65.815	120,4	17,1
	Skupaj	385.301	360.645	93,6	93,6	469.642	121,9	121,9

V preteklem ureditvenem obdobju (2014 - 2023) je bil glede na obdobje 2004 - 2013 možni posek višji za 277.064 m3 oziroma 71,9%. Realizacija poseka je bila v obdobju 2014 - 2023 po podatkih evidence 74,5%, po podatkih iz SVP pa 90,3%. Višja realizacija je pri iglavcih, predvsem zaradi večjega deleža sanitarnih sečenj in poseka zaradi podlubnikov. Realizacija poseka je različna tudi po gospodarskih razredih, kar je pretežno posledica ujm in napada podlubnikov. Višina poseka je v zasebnih gozdovih odraz potreb lastnikov in tržnih razmer. Najvišja skupna realizacija in poseka iglavcev je v bogatejših rastiščih RGR (02,03,04), najslabša pa na rastišču RGR 01. V varovalnih gozdovih je realizacija presežena zaradi pojava močnih sanitarnih sečenj. V vseh RGR je realizacija iglavcev bistveno večja od realizacije listavcev.

V zadnjih dveh ureditvenih obdobjih rastišnogojitveni (gospodarski razredi) v GGE niso bili enako opredeljeni. Gospodarski razredi za obdobje 2004 - 2013 vključujejo RGR 05, ki je v obdobju 2014 - 2023 bil združen z RGR 11, zato vsebinsko niso primerljivi. Analiza poseka za dvajsetletno obdobje je prikazana le skupno za GGE.

Po uradni evidenci je bila v obdobju 2004 - 2013 skupna realizacija 93,6% načrtovanega poseka (pri iglavcih 98,0%, pri listavcih 67,2%). V preteklem obdobju 2014 - 2023 je bil realiziran posek po evidenci precej nižji - 74,5% (pri iglavcih 79,9%, pri listavcih 47,7%). Količinsko gledano pa je bilo 133.033 m3 lesne mase posekane več kot v obdobju 2004 - 2013. Razlika poseka je večja pri iglavcih predvsem zaradi sanitarnih sečenj po ujmah in napada podlubnikov.

Posek po lastniških kategorijah

Podatki o poseku po lastništvu so pridobljeni iz evidence poseka (program xTi), kjer je lastništvo vodeno po parcelah. V osnovnih ureditvenih enotah (odsekih), kjer je lastništvo po parcelah mešano, je za prikaz lastniške kategorije uporabljen prevladujoč delež lastništva. Posek v gozdovih Dravskih elektrarn in v občinskih gozdovih je zajet pri poseku zasebnih gozdov.

Za preteklo ureditveno obdobje je posek v zasebnih gozdovih po evidenci 396.355 m3, od tega predstavlja 2.872 m3 posek izven gozda. Realizacija poseka v zasebnih gozdovih je 70,3% oziroma 393.483 m3. Posek v državnih gozdovih je po evidenci 100.367 m3, od tega je posek izven gozda 172 m3. Realizacija poseka je v državnih gozdovih višja in predstavlja 97,9% načrtovanega poseka (100.195 m3).

Po podatkih iz SVP je posek v zasebnih gozdovih 491.619 m3, kar pomeni 87,8% realizacijo. V državnih gozdovih je posek 108.571 m3 oziroma 106,1% realizacija.

Slabša realizacija v zasebnih gozdovih je odraz posestne strukture in potreb lastnikov. Lastniki večje gozdne posesti kljub odvisnosti od gozda, zaradi neugodnih tržnih razmer, možni posek praviloma niso realizirali. Pri manjših gozdnih posestnikih je realizacija praviloma večja, predvsem pri tistih, kjer je bil večji delež sanitarnih sečenj.

V obeh lastništvih je posek večji pri iglavcih, kar je tudi posledica sanitarnih sečenj. Posek listavcev v zasebnih gozdovih predstavlja pretežno posek za drva. V manjših količinah se v zadnjem obdobju sekajo tudi kvalitetni listavci za licitacijo najvrednejših sortimentov, ki jo organizirajta Društvo lastnikov gozdov Mislinjska dolina in ZGS.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Povprečno posekano kubno drevo v zasebnih gozdovih je 1,49 m³, v državnih pa 1,65 m³, v GGE 1,52 m³. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečalo tako v zasebnih (prej 1,24 m³) kot v državnih gozdovih (prej 1,16 m³) predvsem zaradi sanitarnih sečenj in manjšega deleža redčenj.

Preglednica 43/D-PL1: Primerjava realizacija poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	468.968	91.081	560.049	83.337	18.979	102.316	552	110	662.365
Izveden – evidenca-m ³	350.726	42.757	393.483	90.423	9.771	100.195	441.149	52.529	493.678
Izveden - SVP - m ³	426.951	64.668	491.619	100.373	8.199	108.571	525.150	73.229	598.379
Realizacija evidence - %	74,8	46,9	70,3	108,5	51,5	97,9	79918,3	47753,6	74,5
Realizacija SV - %	91,0	71,0	87,8	120,4	43,2	106,1	95135,9	66571,8	90,3
Povp. drevo – m ³ (evid)	1,67	0,81	1,49	1,77	1,00	1,65	1,69	0,84	1,52

Posek po vrstah sečenj

Preglednica 44/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek drugo	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.												
Iglavci	m ³	45.457	137.091	4.963	630	14	61.904	88.120	5.796	5.547	1.203	350.725	14,0	58,8
	%	13,0	39,1	1,4	0,2	0,0	17,7	25,1	1,7	1,6	0,3	100,0		
Listavci	m ³	6.087	18.769	294	45	0	8.620	6.459	1.071	755	657	42.758	8,1	26,5
	%	14,2	43,9	0,7	0,1	0,0	20,2	15,1	2,5	1,8	1,5	100,0		
Skupaj	m³	51.544	155.860	5.257	674	14	70.524	94.580	6.868	6.302	1.860	393.483	13,0	51,9
	%	13,1	39,6	1,3	0,2	0,0	17,9	24,0	1,7	1,6	0,5	100,0		

Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek drugo	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir. in drugo										
Iglavci	m ³	9.250	22.700	19	56	0	14.693	40.438	2.142	1.119	7	90.424	20,0	88,1
	%	10,2	25,1	0,0	0,1	0,0	16,2	44,7	2,4	1,2	0,0	100,0		
Listavci	m ³	1.368	6.032	0	16	0	835	759	277	476	9	9.772	7,9	26,8
	%	14,0	61,7	0,0	0,2	0,0	8,5	7,8	2,8	4,9	0,1	100,0		
Skupaj	m³	10.618	28.732	19	72	0	15.528	41.197	2.419	1.595	16	100.195	17,4	72,0
	%	10,6	28,7	0,0	0,1	0,0	15,5	41,1	2,4	1,6	0,0	100,0		

Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah - Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek drugo	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir. in drugo										
Iglavci	m ³	54.707	159.791	4.982	686	14	76.597	128.559	7.938	6.666	1.210	441.149	15,0	63,1
	%	12,4	36,2	1,1	0,2	0,0	17,4	29,1	1,8	1,5	0,3	100,0		
Listavci	m ³	7.455	24.800	294	60	0	9.455	7.218	1.348	1.231	666	52.529	8,1	26,6
	%	14,2	47,2	0,6	0,1	0,0	18,0	13,7	2,6	2,3	1,3	100,0		
Skupaj	m³	62.162	184.591	5.276	746	14	86.052	135.777	9.286	7.897	1.876	493.678	13,7	55,0
	%	12,6	37,4	1,1	0,2	0,0	17,4	27,5	1,9	1,6	0,4	100,0		

*Opomba: Podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka (posek izven gozda je odštet)

Podatki o poseku po vrstah sečenj temeljijo na uradni evidenci (**program xTi**). V preteklem obdobju predstavljajo ne glede na lastništvo v strukturi sečenj velik delež sanitarne sečnje, ki skupaj s posekom oslabelega drevja obsegajo 44,9 % posekane lesne mase. Delež sanitarnih sečenj je višji v državnih gozdovih (56,6%) kot v zasebnih (41,9%).

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Pomladitvene sečnje, ki so bile načrtovane v obsegu 64,3% možnega poseka, so bile realizirane 37,4%. Delež realiziranih pomladitvenih sečenj je bil večji v zasebnih gozdovih (39,6%) kot v državnih (28,7%).

Redčenja drogovnjakov in debeljakov predstavljajo pri realizaciji le 12,6%, v strukturi načrtovanega možnega poseka pa je bilo predvidenih 33,6% vseh sečenj. Delež izvedenih izbiralnih redčenj je bil višji v zasebnih gozdovih (13,1%) kot v državnih (10,6%). V obeh sektorjih pa je manjši delež redčenj predvsem zaradi sanitarnih sečenj. Posek za izgradnjo infrastrukture predstavlja 1,9% delež, kar je posledica gradnje novih vlak (18,5 km), od tega v zasebnih 15,0 km. Posek zaradi krčitev gozdnih površin predstavlja 1,6 % vsega poseka enako v obeh lastništvih. Od ostalih vrst poseka predstavljajo prebiralne sečnje le 1,1% poseka, pretežno v zasebnih gozdovih.

Evidentirana sta tudi nedovoljeni posek (0,4%) in posek izven gozda v višini 3.044 m³ (0,6%), oba pretežno v zasebnih gozdovih. Posek izven gozda predstavlja predvsem čiščenje zaraščajočih kmetijskih površin.

Posek po skupinah drevesnih vrst

V strukturi poseka po drevesnih vrstah prevladujejo iglavci z 89,4% deležem. Listavci predstavljajo v poseku 10,6%, v lesni zalogi pa so zastopani z 19,1%, kar kaže na njihovo akumulacijo in postopno povečanje. Smreka kot glavna drevesna vrsta predstavlja tudi največji delež v poseku (71,7%) in presega delež v skupni lesni zalogi (57,8%). Pri vseh ostalih iglavcih je delež poseka majhen in tudi manjši kot je njihov delež v lesni zalogi.

Preglednica 47/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	71,7	16,2	9,9
Jelka	15,5	13,5	2,2
Bor	1,9	6,2	0,3
Macesen	0,2	7,1	0,0
Ostali igl.	0,1	8,0	0,0
Bukev	7,5	7,6	1,0
Hrast	0,3	10,8	0,0
Pl. lst.	2,0	8,2	0,3
Dr. tr. lst.	0,3	28,6	0,0
Meh. lst.	0,5	14,8	0,1
Skupaj iglavci	89,4	15,1	12,4
Skupaj listavci	10,6	8,1	1,5
Skupaj	100,0	13,8	13,8

Opomba: podatki temeljijo na SVP

Posek po debelinskih razredih

Preglednica 48/PDR: Posek po debelinskih razredih

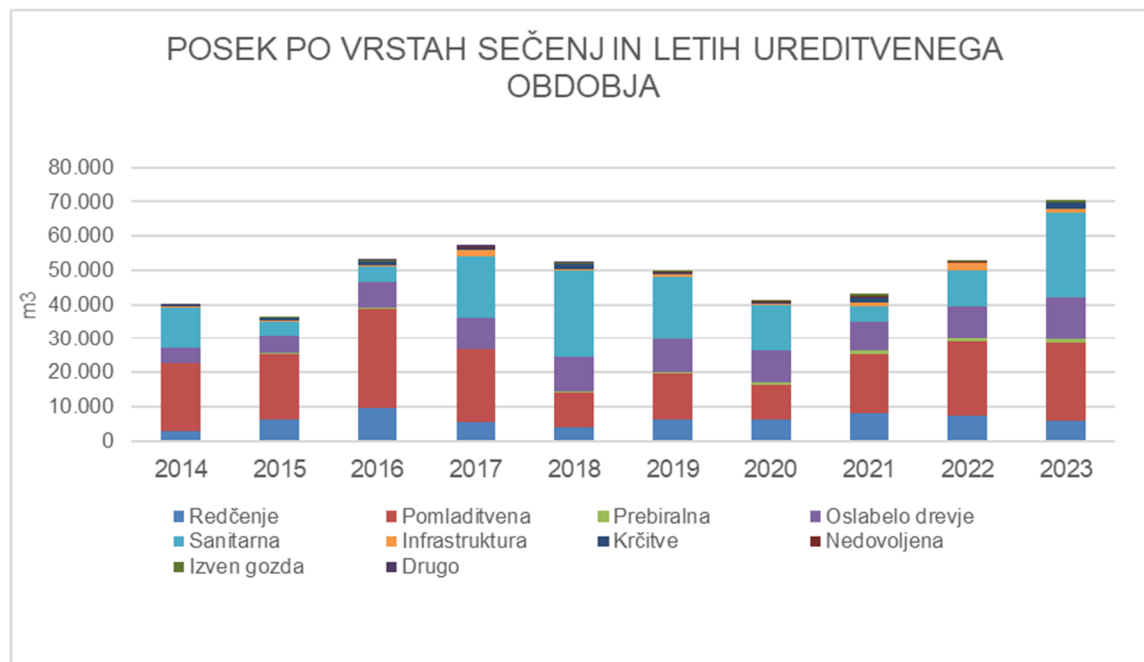
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ dr.v	m ³ /ha
Iglavci	4,6	6,9	11,3	14,8	22,6	15,2	52,9
Listavci	4,1	6,1	8,7	9,1	12,0	8,3	6,4
Skupaj	4,5	6,7	10,7	13,9	21,4	13,9	59,3

*Op .:podatki temeljijo na SVP

V debelinski strukturi je največji delež posekane lesne mase tako pri iglavcih kot pri listavcih v petem debelinskem razredu, kar kaže tudi povprečno kubno drevo. Debelinska struktura poseka je posledica povečanih sanitarnih sečenj in manjšega dela izbiralnih redčenj.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Grafikon 6: Pregled in struktura poseka po letih ureditvenega obdobja



Skupna količina poseka in struktura sečenj sta različni po letih ureditvenega obdobja. Evidenca kaže, da je največji posek v letih 2017 in 2023, ko je gozdove prizadel močan vetrolom in posledično gradacija podlubnikov. Do leta 2017 je v strukturi poseka prevladoval delež pomladitvenih sečenj, ki so bile načrtovane v pomlajenih sestojih. Leta 2017 se je letni posek rahlo povečal zaradi sanitarnih sečenj (31,3%) in poseka oslabelega drevja (15,9%), ki skupaj predstavljata 47,2% delež. Posledično se je zaradi večjega napada podlubnikov in neugodnih vremenskih razmer (močna sušna obdobja) delež sanitarnega poseka (49,2%) in oslabelega drevja (19,2%) še povečal v letih 2018 na 68,4% in leta 2019 na 56,5%. Največji letni posek je bil v zadnjem letu 2023, kar je posledica ponovnega vetroloma in snegoloma. Delež varstveno sanacijskih sečenj in posek oslabelega drevja je to leto zajemal 52,4% delež.

Pomladitvene sečnje predstavljajo v ureditvenem obdobju (2014 – 2023) 37,4% delež. V strukturi poseka so bila v prvi polovici obdobja v večjem obsegu, največji delež letnega poseka pa so predstavljala v letih 2015 (53,2%) in 2016 (55,0%).

Redčenje je bilo v celem obdobju le 12,6% vsega poseka. Največji delež je bil v letih pred ujmani, v letu 2016 (18,3%) in 2021 (19,1%). Izbiralna redčenja so bila evidentirana predvsem v drogovnjakih in sklenjenih debeljakih. Skozi vso ureditveno obdobje so bila izvedena v manjšem obsegu kot pomladitvene sečnje.

Posek za gozdno infrastrukturo izstopa v letu 2017 (3,2%) in v letu 2022 (4,1%), ko je bila intenzivna izgradnja gozdnih vlak preko projektov razvoja podeželja (PRP).

Izveden posek po vrstah sečenj se razlikuje od načrtovanega poseka. Obseg ter struktura poseka sta bila v načrtu za preteklo ureditveno obdobje opredeljena ustrezno, v skladu s takratnim stanjem gozdov ter cilji in usmeritvami za razvoj gozdov. Glavni vzrok za odstopanje izvedenih sečenj od načrtovanih so predvsem sanitarne sečnje. Povečanje njihovega deleža in neizvajanja negovalnih sečenj pa otežkoča načrtno in strokovno usmerjanje razvoja.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	67,67	34,09	50,38	18,48	7,06	38,20
Priprava tal	ha	20,45	8,64	42,25	1,87	5,67	303,21
Sadnja	ha	27,96	19,27	68,92	5,71	5,87	102,80
Obžetev	ha	116,08	62,00	53,41	17,66	21,87	123,84
Nega mladja	ha	19,45	14,38	73,93	43,88	4,12	9,39
Nega gošče	ha	232,08	21,37	9,21	70,97	8,07	11,37
Nega letvenjaka	ha	436,06	40,66	9,32	69,32	9,29	13,40
Nega ml. drogovnjaka	ha	357,54	41,11	11,50	99,55	19,88	19,97
Obžagovanje vej	ha	396,09	46,10	11,64	0,00	0,00	0,00
Nega prebiralnega gozda	ha	1,78	0,86	48,31	0,00	0,00	0,00
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	376,82	0,00	0,00	37,46	0,00
Zaščita s premazom	ha	7,36	5,35	72,69	0,30	2,61	870,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	41.440,00	9.903,00	23,90	10.620,00	3.250,00	30,60
Zaščita z ograjo	m	0,00	709,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	330,00	0,00	7.800,00	5.800,00	74,36
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	24,48	13,41	54,78	0,00	0,00	0,00
Vzdrževanje grmišč	ha	16,34	3,19	19,52	3,88	0,00	0,00
Vzdrževanje travinj	ha	67,41	22,91	33,99	40,41	1,40	3,46
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,00	3,00	42,86	11,00	2,00	18,18
Sadnja plodonosnega drevja	dni	231,86	6,42	2,77	52,82	1,88	3,56
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	4,47	2,39	53,47	0,00	2,00	0,00
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,38	0,00	0,00	0,00	0,35	0,00
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0,00	301,39	0,00	0,00	0,00	0,00
Naravni razvoj biotopov	m3	0,00	0,00	0,00	381,00	0,00	0,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	81,56	24,28	29,77	3,88	2,20	56,70
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	476,00	819,12	172,08	192,00	0,00	0,00
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	27,75	0,00
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,88	0,00	0,00	4,02	0,00

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Občinski gozdovi			Skupaj GGE		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,00	86,15	41,15	47,77
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,00	22,32	14,31	64,11
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,00	33,67	25,14	74,67
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,00	37,11	36,25	97,68
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,00	275,96	25,49	9,24
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,00	507,03	48,73	9,61
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,00	426,86	50,40	11,81
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,00	495,64	65,98	13,31
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,00	0,00	1,78	0,86	48,31
Nega prebiralnega gozda	ha	0,00	0,00	0,00	23,43	0,00	0,00
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	414,41	0,00
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,00	7,66	7,96	103,92
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,00	52.060,00	13.153,00	25,27
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,00	0,00	709,00	0,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,00	7.800,00	6.130,00	78,59
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,00	24,48	13,41	54,78
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,00	20,22	3,19	15,78
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,00	107,82	24,31	22,55
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,00	18,00	5,00	27,78
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,00	284,68	8,30	2,92
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,00	4,47	4,39	98,21
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,00	0,00	0,38	0,35	92,11
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0,00	0,00	0,00	0,00	301,39	0,00
naravni razvoj biotopov	m3	0,00	0,00	0,00	381,00	0,00	0,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,00	0,00	85,44	26,48	30,99
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	0,00	0,00	0,00	668,00	819,12	122,62
Postavitev gnezdnic	kos	0,00	0,00	0,00	8,00	0,00	0,00
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	27,75	0,00
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,00	0,00	4,90	0,00
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00

Opomba: Zaradi različnih merskih enot pri načrtovanju in evidenci varstvenih del indeks izvedbe ni prikazan

V GGE Radlje - desni breg so bila za preteklo ureditveno obdobje gojitvena dela načrtovana na površini 1.909,9 ha (142,1 ha obnove, 1.767,8 ha nege), realizirana pa so bila le na 308,8 ha oziroma 16,1% načrtovanih površin. V zasebnih gozdovih so bila dela načrtovana na 1.582,5 ha, izvedena pa na 226,5 ha oziroma 14,3%. V državnih gozdovih je bila realizacija boljša, kar pomeni 25,0% od načrtovanih 327,4 ha površin in tudi sovпада z večjo realizacijo poseka.

Obnova je bila v enoti opravljena na dobri polovici (56,7%) načrtovane površine. Glede na lastništvo je bila realizacije večja v državnih gozdovih (71,4%) kot v zasebnih (53,4%). V državnih gozdovih, kjer so zaradi ujm in gradacije podlubnikov nastale večje ogolele površine, sta bili močno preseženi priprava za naravno obnovo (303%) in sadnja (103%). Vse posajene sadike listavcev so bile tudi ustrezno zaščitene pred poškodbami od divjadi z individualno in kolektivno zaščito.

Nega je bila izvedena na 12,9% načrtovanih površin, v zasebnih gozdovih le na 11,2%, v državnih pa na dobri petini (21,0%). Najbolje je bila realizirana obžetev sadik (97,7%), ki je povezana s sadnjo, najslabše pa nega mladja in nege gošče (pod 10%). Slaba realizacija nege drogovnjakov (13,3%) se tudi odraža v tesnem sklepu drogovnjakov na 46% površin. V državnih gozdovih je obžetev presežena (123,8%), kar sovпада z večjim obsegom sadnje na ogolelih površinah, nastalih po ujmah.

Bila so opravljena tudi varstvena dela in varstvo pred žuželkam, predvsem v zasebnih gozdovih. V veliki meri so povezana z opravljenim sanitarnim posekom, zato jih v naprej ni mogoče natančno predvideti.

Ukrepi za ohranjanje funkcije biotske raznovrstnosti so bili izvedeni na slabi tretjini. Najboljša realizacija je bila pri ukrepu vzdrževanje plodonosnega drevja (98,2%) in ukrepu ohranjanje biotopov - sečnja, ki je bila presežena (122,6%), v zasebnih gozdovih (172,1%). Biomeliorativni ukrepi so bili pretežno realizirani v zasebnih gozdovih.

Razlogi za slabšo realizacijo gojitvenih in varstvenih del so različni. V zasebnih gozdovih je potrebno upoštevati pomanjkanje delovne sile, slabši interes lastnikov za delo v gozdu, predvsem pri lastnikih z manjšo gozdno posestjo, kjer je odvisnost od gozda manjša. Tudi načrtovana gojitvena dela, ki so vezana na pomladitvene sečnje in oblikovanje novih mladovij s končnimi poseki, se niso v celoti realizirala zaradi neizvajanja sečenj. Razhajanja med načrtovanimi in izvedenimi gojitvenimi deli so tudi zaradi napačnega obsega načrtovanih gojitvenih del, posebej na bogatih rastiščih in v naravnih mladovijih, kjer je intenzivnejše preraščanje razvojnih faz (mladje, gošča, letvenjak). Smiselno bi bilo načrtovati skupna gojitvena dela, po vrstah ukrepov pa opredeliti v gozdnogojitvenem načrtu. Med vzroki za slabšo realizacijo je tudi sistem sofinansiranja. V zadnjih letih se sredstva povečujejo, predvsem preko projektov PRP, vendar so težave z birokratskimi postopki. Strokovni delavci na KE poudarjajo pomen izvajanja gojitvenih del. V prihodnje bo potrebno lastnike gozdov, predvsem mlajše, vključiti v tečaje nege in jih ponovno izobraževati o pomenu izvajanja gojitvenih del. Posledice neizvajanja se kažejo v slabši kvaliteti sestojev, dolgoročno pa vplivajo tudi na stabilnost in trajni donos.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V zadnjem ureditvenem obdobju se v GGE ni gradilo gozdnih cest.

Preglednica 50/ Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak po lastništvu in odsekih (2013 – 2021)

LETO	ODD	Zasebni gozd		Državni gozd	
		G (m)	R(m)	G (m)	R(m)
2014	1010014A			210	2930
2014	10098				830
2014	10264B	297			
2014	10291A	347	80		
2014	1010046	225			
2014	10285	1008			
2014	10279A	430			
2014	10261	110			
2014	10270	95			
2014	10271	200			
2014	1010048A		979		
2014	10252A		375		
2015	/	593	0	784	2340
2016	10232			736	
2016	10137B			440	540
2016	10129			272	1029
2016	10226			122	
2016	10274				870
2016	1010048	198			
2016	10255A	263			
2016	10264A	195			
2016	10270	312			
2016	10296		175		
2017	10265AC	274			
2017	10213	1042			
2017	10269	1378	727		
2017	10249C	219			
2017	10161A	237			
2017	10258B	64			
2017	10260A	668			
2017	10257A	336			
2017	10221A			152	
2018	10264B	165			
2018	10160A	611			
2018	10279A	229			
2018	10279B	245			
2018	10265B	227			
2018	10179	735	99		
2018	10030	252			
2018	10040	141			

2019	10040A	120			
2019	10039B	185			
2019	10003	310			
2019	10051	282			
2019	10148A	166			
2019	10160A	263			
2019	10237A	83			
2019	10261	310			
2019	10176	346			
2019	10083B		130		
2019	10125			361	408
2020	10112			424	663
2020	10131				323
2020	10087		778		
2020	10298	452			
2020	10288	570			
2020	10257	121			
2020	10256	446			
2020	10234	227			
2020	10208	68			
2020	10178	86			
2020	10169	146			
2020	10147	143			
2020	10086	167			
2020	10027	260			
2020	10038	150			
2021	10030		379		
2021	10045		659		
2021	1046	304	437		
2021	10111				792
2021	10130B			531	345
2022	10036		270		
2022	10082		1978		
2022	10135	1664	1241		
2022	10140			1231	87
2022	10148	165			
2022	10171	339			
2022	10195			451	1251
2022	10199			712	1010
2023	10191	998	4776		
2023	10224			190	
2023	10284	1348	194		
	Skupaj	20.815	13.277	6.616	13418

Gradnja gozdnih vlak je bila v preteklem obdobju intenzivna. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je obseg gradenj v zasebnih gozdovih povečal za 26%, v državnih pa celo za 3,5 krat (prej le 1,9 km). Delež rekonstruiranih vlak v zasebnih gozdovih se je zmanjšal za 46%, v državnih gozdovih pa se je povečal za 23 % glede na prejšnje ureditveno obdobje. Zasebni lastniki so v veliki meri koristili možnost sofinansiranja v okviru programa razvoja podeželja (PRP). Težnja lastnikov gozdov je omogočiti strojno spravilo lesa s traktorji zaradi velikega deleža slučajnih sečenj in zahtevnosti ročnega spravila. Rekonstrukcije se v večini primerov izvajajo zaradi možnosti spravila po kolesih in zaradi nabave večjih traktorjev.

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE Radlje - desni breg je pomembna poudarjenost vseh funkcij, ekološke in socialne funkcije pa se prostorsko prepletajo z lesno proizvodno funkcijo. Njihovo krepitev zagotavlja že načrtno in strokovno gospodarjenje z gozdom. Izvajanje ukrepov za pospeševanje ekoloških in socialnih funkcij ima širši učinek. Je rezultat načrtnega pristopa, skupnega dela in usklajevanja ZGS z različnimi porabniki prostora (lastniki gozda, lokalne skupnosti, društva, šole), ki se vse bolj vključujejo v gospodarjenje z gozdom in prostorom.

Ekološke funkcije - V GGE je med ekološkimi funkcijami posebej pomembna funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. V dostopnih varovalnih gozdovih so se izvajali sanacijski ukrepi in ukrepi za krepitev varovalne vloge. Precejšnji del varovalnih gozdov je bil poškodovan po vetrolomu in podlubnikih, zato so bile izvedene sanitarne sečnje z namenom, da se odstrani poškodovano drevje, zmanjša nevarnost erozije, napada podlubnikov in krepí stabilnost gozda ter zaščitna funkcija. V okviru sanacijskih sečenj in preventivnega varstva pred razvojem podlubnikov so bili izvedeni ukrepi varstva pred žuželkam (414 dni), vzdrževanje stez (27,7 dni) in druga varstvena dela (4,9 dni).

Na območjih v bližini vodotokov in ožjih območjih, je bilo gospodarjenje z gozdom ter sanacija poškodovanega drevja tako, da je bila zagotovljena normalna pretočnost vodotokov. Hidrološka funkcija gozda zaradi sanitarnih sečenj ni bila ogrožena, saj ogolele in večje poškodovane površine niso nastale neposredno v vodozbirnih območjih. Na področjih, kjer so zajetja vodnih virov, je bilo gospodarjenje usklajeno z omejitvami in usmeritvami s področja upravljanja z vodami.

V enoti je poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Za pospešitev te funkcije in lovnogospodarske funkcije so bila v sodelovanju z lovskimi družinami opravljena različna dela: vzdrževanje grmišč in travinj, osnovanje pasišč, ohranjanje biotopov z ukrepi nege (54,3 ha) ter sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, za kar so porabili 13 dni. Izvajanje biomeliorativnih del je zelo pomembno v gozdni krajini, kjer zaraščanje zmanjšuje prehransko pestrost in slabša življenjske pogojev za redke in ogrožene zavarovane vrste. Za ohranjanje biotopov redkih in ogroženih vrst (divji petelin) so gozdarji in lastniki gozdov izvedli ukrep sečnje (819 m³) in v gozdu označevali drevesa ter jih puščali kot stoječo biomaso (301m³) naravnemu razvoju. Biomeliorativna dela so bila opravljena v obeh lastništvi, pretežno pa v zasebnih gozdovih. V državnih je bilo porabljenih tudi 28 dni za vzdrževanje stez. Na območjih rastišč divjega petelina in ruševca je gospodarjenje potekalo v skladu z usmeritvami in upoštevanjem časovnih omejitev za izvajanje sečnje in spravila. Lastniki gozdov so bili o pomenu, potrebnosti izvajanja omenjenih ukrepov in omejitvah tudi seznanjeni.

Socialne funkcije - za njihovo pospeševanje so bile na KE Radlje in območju GGE Radlje - desni breg izvedene številne aktivnosti. Glavni poudarek je bil na izobraževanju, kamor so se aktivno vključevali delavci ZGS in lastniki gozdov. Delavci ZGS so organizirali izobraževanja, kjer so predvsem strokovni svetovalci. Izvedenih je bilo več tečajev za varno delo z motorno žago in varno delo s traktorjem. Najpomembnejše je bilo individualno svetovanje lastnikom gozdov na področju nege, ki poteka vsakodnevno preko rednega dela na terenu in izdelavi gozdno gojitvenih načrtov. Lastnike gozdov so osveščali o kvaliteti lesa, predvsem listavcev in jih vzpodbujali k sodelovanju na licitaciji najvrednejših sortimentov v Slovenj Gradcu. Sodelovali so tudi pri pripravi projektov za razvoj podeželja (PRP - razpisi za rekonstrukcijo in novogradnjo vlak, nabavo mehanizacije). To so pozitivni ukrepi k novim tehnologijam in varnejšemu delu v gozdu. Gozdarji sodelujejo tudi s strokovnimi nasveti v šolskih programih pri naravoslovnih dnevih osnovnošolcev, nudijo strokovno vodenje po gozdnih učnih poteh, desetletja sodelujejo pri izvajanju terenskega pouka za študente gozdarstva in sodelujejo pri številnih strokovnih ekskurzijah, ki prihajajo v Radlje in Pahernikove gozdove tako iz Slovenije kot iz tujine.

Manj interesa s strani lastnikov gozdov je bilo za tečaje s področja nege gozdov. Na področju gojenja je potekalo v glavnem individualno svetovanje in sodelovanje z lastniki gozdov pri terenskem delu, letnem planiranju in izvedbi gojitvenih del ter pripravi projektov (PRP) za gojitvena dela. Lastniki gozdov ali drugi izvajalci (po navodilih strokovnih delavcev ZGS) skrbijo za pestre gozdne robove in v gozdu puščajo posamezna estetsko zanimiva drevesa. V gozdovih, kjer sta poudarjeni rekreacijska in turistična funkcija, je bilo več poudarka tudi pri izvajanju gozdnega reda. Gozdarji dobro sodelujejo z društvi, lovci, predvsem pa z lokalnimi skupnostmi, kjer je sodelovanje še posebej pomembno pri vzdrževanju prometne infrastrukture.

Zaradi pogostejših in vse obsežnejših ujm ter razvoja podlubnikov je zanimanje širše javnosti za dogajanja v gozdu vse večje. Obveščanje javnosti s strani ZGS o obsegu in stopnji poškodovanosti gozdov, o varnosti pri delu v gozdu in o potrebnih ukrepih sanacije je bilo po različnih medijih. Postaja vedno bolj pomembno.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014 – 2023

V GGE Radlje - desni breg so bili v preteklem ureditvenem obdobju posegi v gozd in gozdni prostor izvedeni za kmetijske namene in infrastrukturo. Krčitve na gozdnih površinah, izvedene za povečanje kmetijskih površin, so bile izvedene na 17,91 ha, za kar je bilo izdanih 41 krčitvenih (K) odločb. Izdani sta bili tudi 2 ugotovitveni odločbi na površini 0,28 ha gozdne površine v Pahernikovih gozdovih in 0,81 ha državnih gozdov, kjer je bila skrčena

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

gozdna površina na smučišču Kope za postavitev nove sedežnice. Skupna krčitvena površina je bila v GGE 19,01 ha gozdnih površin. Povprečna krčitvena površina je 0,44ha.

Poleg krčitvenih odločb so bili v preteklem obdobju za GGE Radlje - desni breg izdani projektni pogoji, mnenja in strokovna mnenja ter soglasja za področje urbanizacije, infrastrukture in drugo. Pretežno so se nanašali na objekte v bližini gozda, dovozne poti, v zadnjem času tudi na nevarna drevesa v bližini objektov. Vsi opravljeni posegi so bili izvedeni na osnovi strokovne presoje delavcev ZGS in ne predstavljajo obremenitev za okolje.

Preglednica 51/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu

Namen krčitev															
Krčitev gozdov		Urbanizacija		infrastruktura		kmetijstvo		energetika		rudarstvo		drugo		skupaj	
ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb	ha	št odločb
17,91	41	0	0	1,09	2	0	0	0	0	0	0	0	0	19,01	43

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014 - 2023

Pri načrtovanju ciljev in usmeritev za prihodnje gospodarjenje je pomembna ocena doseganja postavljenih ciljev preteklega ureditvenega obdobja. V obdobju 2014 - 2023 so bili cilji razvoja gozdov postavljeni na osnovi stanja gozdov in razvojne dinamike. Načrtovani ukrepi so bili izvedeni v skladu s postavljenimi cilji, vendar ne dovolj intenzivno. Primerjava načrtovanih in izvedenih ukrepov kaže na odstopanja, ki pa niso v obsegu, da bi ogrozilo stanje gozdov. Odstopanje nakazuje probleme, ki se pri gospodarjenju pojavljajo in jih je potrebno upoštevati pri načrtovanju ciljev in ukrepov za prihodnje obdobje (2024 - 2033). V preteklem obdobju so bile glavni dejavniki za odstopanje naravne ujme (žledolom 2014, vetrolom 2017 in 2023) ter posledično gradacija podlubnikov. Odstopanja in odklon od načrtovanega razvoja kaže tudi na širšo problematiko izven gozdarstva.

Stanje v pogledu gozdnih fondov in sestojnih značilnosti

- **Razmerje razvojnih faz** - ostaja neuravnoteženo. V enoti prevladujejo starejši sestoji (82,3%) in jih je preveč glede na modelno stanje. Delež debeljakov se je glede na preteklo obdobje zmanjšal za 5,4%, sestoji v obnovi pa so se rahlo povečali (za 1,8%). Glede na modelno stanje primanjkuje delež mlajših razvojnih faz. Mladovja, ki so nastala s pomladitvenimi sečnjami in posekom poškodovanih dreves po ujmah in podlubnikih, so se povečala iz 4,2% na 6,8 %. Delež drogovnjak ostaja glede uravnoteženega staja nizek kljub povečanju za 1,6%. Poleg sproščenega mladovja je v enoti še evidentiran podmladek pod zastorom na 1.556,62 ha površin (18,3%), predvsem v debeljakih in sestojih v obnovi. Podmladek je osnova za povečanje deleža mladovij v prihodnjem obdobju, dolgoročno pa za povečanje drogovnjakov. Glede na preteklo obdobje je viden pozitiven trend k uravnoteženemu stanju, vendar je postopen. Za hitrejšo preraščanje razvojnih faz so potrebni intenzivnejši ukrepi: pospešene in končne pomladitvene sečnje ter obnova ogolelih površin za večanje deleža mladovij in intenzivnejšo izvajanje nege letvenjakov (za povečanje drogovnjakov).
- **Lesna zaloga in delež listavcev** - na nivoju GGE Radlje - desni breg se je glede na preteklo obdobje dvignila za 6,2%. Povečanje je pri iglavcih za 5,0%, pri listavcih pa za 11,8%. V skupni lesni zalogi se je povečal delež listavcev iz 18,2% na 19,1% (najbolj pri bukvi), vendar še vedno prevladujejo iglavci (80,9%). Glede na rastiščne danosti in prevladujoča bukova rastišča delež listavcev primanjkuje in je v lesni zalogi znatno prenizek. Smreka je prevladujoča drevesna vrsta, čeprav se je njen delež znižal iz 61,2% na 57,8%. Glede na debelinsko strukturo prevladuje drevje nad 40 cm premera (60,3%). Delež debelega drevja je še višji pri iglavcih. Tanjšega drevja pod 30 cm je 21,1%, predvsem na račun listavcev. Listavci so v lesni zalogi zastopani bolj enakomerno v vseh debelinskih razredih, kar v prihodnjem obdobju ob primernem ukrepanju omogoča večanje njihovega deleža. Preveč iglavcev glede na rastiščne danosti ter neugodna debelinska struktura pomenita nestabilnost in večjo ogroženost sestojev zaradi ujme in manjšo odpornost proti številnim škodljivcem, posebej na neprimernih rastiščih. Slaba pestrost drevesnih vrst zmanjšuje tudi biotsko pestrost in prehranske pogoje za prostoživeče živali. Povečanje listavcev je osnovno vodilo gospodarjenja v prihodnjem obdobju.
- **Prirastek** - se je povečal za 2,5% (iz 10,6 m³/ha na 10,9 m³/ha). Povečanje je enako pri iglavcih kot pri listavcih (za 1,1 %). Delež listavcev v skupnem prirastku predstavlja 23,3%, večji kot je njihov delež v lesni zalogi (19,1%). Relativno je največji delež skupnega prirastka v drugem debelinskem razredu, tudi pri listavcih, pri iglavcih v petem razredu. V petem debelinskem razredu je tudi delež lesne zaloge najvišji (37,3%), delež prirastka pa je 21,5%, predvsem na račun iglavcev. Struktura prirastka pri listavcih omogoča ob intenzivnejših ukrepih povečanje njihovega deleža v skupni lesni zalogi.
- **Naravna obnova in listavci** - gozdovi se v GGE naravno zadovoljivo pomlajujejo, saj je poleg sproščenih mladovij še 18,3% površin z naravnim podmladkom, ki je pod zastorom v starejših sestojih. Naravna obnova poteka dobro, primanjkuje pa rastišču ustreznih drevesnih vrst. V podmladku prevladujeta smreka (47%) in jelka (34%). Delež listavcev (18,6%) je manjši kot je njihov delež v skupni lesni zalogi, kar je

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

znatno premalo glede na prevladujoča rastišča bukve. Zadostni delež rastišču ustreznih drevesnih vrst (predvsem jelke in listavcev) bo potrebno doseči s primerno intenzivno odpiranja podmladka in doziranjem svetlobe, z intenzivnimi ukrepi nege in dopolnilno sadnjo predvsem listavcev. Naravna obnova bo otežkočena na površinah, ki so nastale zaradi vetroloma in posledično gradacije podlubnikov, kjer je intenzivna rast zeliščnega sloga in močna zapleveljenost. Tu bodo potrebni načrtni ukrepi obnove, kombinacija naravne in umetne z dopolnilno sadnjo ciljnih drevesnih vrst, predvsem listavcev. Naravna obnova je otežena tudi v vršnem delu Pohorja zaradi klimatskih razmer in močne travne ruše. Kot predkultura se pojavlja jerebika, obnova poteka počasi. Potrebna je strpnost, načrtno in postopno odpiranje sestojev. Glede na popise škod po divjadi, je ocenjen vpliv divjadi v obsegu, ki ne ogroža naravne obnove in prisotnost ciljnih drevesnih vrst.

- **Kakovost drevja** - glede na rastiščne danosti v enoti je premalo kvalitetnega drevja (odlične in prav dobre kvalitete). Po oceni kakovosti drevja iz podatkov SVP je odlična kvaliteta evidentirana le pri 1,3% dreves, na račun macesna (10%) in ostalih iglavcev (12%), predvsem duglazije. Pri smreki kot graditeljici sestojev prevladuje dobra kvaliteta (78%), odlične ni. V enoti je drevje pretežno dobre kvalitete, v povprečju pa so listavci manj kvalitetni. Slabša kvaliteta drevja je povezana z manj intenzivnimi ukrepi nege. Zato bodo v prihodnje potrebni intenzivni in pravočasni ukrepi (redčenja) za sproščanje krošenj in zagotavljanje večje kvalitete tako pri iglavcih kot listavcih.

Stanje v pogledu realizacije načrtovanih ukrepov

- **Realizacija poseka in prevladujoče sanitarne sečnje** - po uradni evidenci je bilo v enoti posekano 496.722 m³ lesne mase, od tega izven gozdnih površin 3.044 m³, kar pomeni 74,5% realizacijo načrtovanega poseka oziroma 5,90 m³/ha. Realizacija poseka je višja v državnih gozdovih (97,9%). Realizacija poseka v zasebnih gozdovih je 74,5%, odvisna pa je od potreb lastnikov in tržnih razmer lesnih sortimentov. V strukturi poseka je v enoti evidentiranega 44,9% poseka zaradi sanitarnih sečenj in oslabilnega drevja, posebej v letu 2018 in 2023 ter posledično gradacije podlubnikov. Delež sanitarnih posekov je večji v državnih gozdovih (56,6%). Zaradi sanitarnih sečenj je tudi manjši delež realiziranih pomladitvenih sečenj in redčenj. Delež načrtovanih pomladitvenih sečenj je bil 64,3%, realizacija pa 37,4 % celotnega poseka. Izbiralna redčenja so bila načrtovana v 33,6% deležu, izvedenih pa je bilo le 12,6 % vsega poseka. Višina in struktura poseka odstopata od načrtovanega poseka, za kar je več razlogov. Glavni vzroki so žledolom, vetrolomi in posledično gradacija podlubnikov. Vzrok za slabšo realizacijo je tudi ekonomski vidik tako pri večjih lastnikih kot v državnih gozdovih zaradi poseka, ki je skoncentriran v ugodnejših in dostopnejših delih, v težje ali nedostopnih delih pa je realizacija ukrepov slabša. Sanitarne sečnje povečujejo tudi stroške pri gospodarjenju (sanacija poškodovanega drevja, nižja cena lesa, večji stroški sečenj in spravila, preventivni ukrepi in stroški obnove), kar vpliva tudi na zmanjšanje vlaganj in izvajanje gojitvenih ukrepov. Manjši delež izvedenih načrtovanih redčenj debeljakov in neizvajanje redčenj drogovnjakov negativno vpliva na stabilnost in kvaliteto sestojev. Pomanjkljivo izvajanje izbiralnih redčenj v drogovnjakovih se kaže v tesnem sklepu sestojev (46% vseh drogovnjakov), kjer so v prihodnje nujno potrebni ukrepi za krepitev stabilnosti in kvalitete. Velik delež sanitarnih sečenj zmanjšujejo vlogo strokovnega usmerjanja razvoja gozdov, saj nenačrtovani poseki ne vodijo k doseganju postavljenih gozdno gospodarskih ciljev.

Sanacija poškodovanih sestojev po vetrolomu in gradacija podlubnikov so prevladovali v letih 2018 in 2019 ter v letu 2023. Velike količine sanitarnega poseka, zahtevne terenske razmere, pomanjkanje delavcev za izvajanje sečenj in spravila, nizke cene lesa na trgu in problemi s prodajo lesa, so na posameznih delih bili tudi vzroki za nedokončanje sečenj po ujmi v predpisanih rokih. Posledično se je pojavila močna gradacija podlubnikov, ki se bo glede na temperaturne spremembe in predvidevanja tudi nadaljevala. Zato tudi v prihodnjem obdobju lahko pričakujemo odstopanja in večji odmik od načrtovanih ukrepov sečnje. Zelo pomembno bo spremljanje gradacije podlubnikov ter pravočasna in dosledna sanacija poškodovanega drevja.

- **Realizacija gojitvenih del** – gojitvena dela (obnova in nega) so bila na nivoju enote opravljena le na 16,1% načrtovanih površin. Realizacija je bila boljša v državnih gozdovih (25,0%) kot v zasebnih (14,3%). V največjem obsegu so bili opravljeni ukrepi obnove (56,7%), predvsem v državnih gozdovih (71,4%) zaradi priprave za naravno obnovo in sadnje (delno že na sanacijskih površinah). Nega je bila opravljena le na 12,9% načrtovanih površin, najboljše pa je bila realizacija pri obžetvi (98%), kar je povezano s sadnjo. V državnih gozdovih je zaradi povečane sadnje obžetev tudi presežena (123,8%). Tudi nega je bila bolje realizirana v državnih gozdovih (21,0%), v zasebnih le 11,2%. Vzroki za slabo realizacijo nege so različni. V zasebnih gozdovih so prav gotovo v pomanjkanju delovne sile, slabem interesu za izvajanje del pri manjših gozdnih posestnikih, pomanjkanju znanja ter nestimulativnih birokratskih ukrepov sofinansiranja gojitvenih del. Predvsem so izostala negovalna dela, ki so vezana na neizvedene pomladitvene sečnje. Posledice neizvajanja del so vidne v slabi negovanosti mladih sestojev ter tesnem sklepu mladovij in drogovnjakov, dolgoročno pa imajo večje negativne učinke na stabilnost in kvaliteto sestojev. Realizacija gojitvenih del in vlaganja v gozdove se slabšajo tudi v državnih gozdovih. Poudarek

4. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

v prihodnjem obdobju je na osveščanju lastnikov gozda na pomenu izvajanja gozdnogojitvenih ukrepov in dolgoročnih posledicah (ekoloških in ekonomskih) ob neizvajanju le teh.

Stanje v pogledu zagotavljanje funkcij gozdov in usklajevanje različnih interesov

- Izvajali so se načrtovani ukrepi za krepitev ekoloških in socialnih funkcij, vendar niso bili izvedeni v celoti. Ob tem so bila upoštevana območja, kjer je prekrivanje funkcij in je bilo **potrebno sodelovanje** med različnimi porabniki prostora. V območju Natura 2000 se je gospodarilo v skladu s predpisanimi smernicam. Poleg vzdrževanja grmišč in travinj ter osnovanja pasišč (27,5 ha), ohranjanja biotopov z ukrepi nege (26,5 ha), sadnjo in vzdrževanjem plodonosnih vrst (12,9 dni), vzdrževanjem vodnega vira (5 dni) so bili izvedeni ukrepi ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje (112 m³) in puščanje stoječe biomase v gozdu (301 m³) ter ostala biomeliorativna dela. V GGE je tudi veliko zaraščajočih površin (161,8 ha), ki neugodno vplivajo na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, ker se zmanjšujejo travišča in pasišča. Zaraščajoče površine so tudi bodoča mladovja, dostikrat manj kvalitetna, so pa pomemben vir prehrane za divjad. Zato je smiselno določene površine ohranjati in vzdrževati ter s tem prispevati k ravnovesju gozd in divjad tudi v prihodnje. Pomembno je dobro sodelovanje z Lovskimi družinami in lastnikigozdov.
- Pri izvajanju biomeliorativnih del so bile upoštevane omejitve, razen v času izvajanja večjih sanitarnih sečenj.

Za krepitev socialnih funkcij so se delavci ZGS vključevali v različne projekte in izvajali številne aktivnosti. Dobro je bilo tudi sodelovanje z lastniki gozdov. Vseskozi, posebej pa v času ujm, je bilo tudi sodelovanje z drugimi strokovnimi institucijami in širšo javnostjo. Gozdarji so jih preko različnih medijev redno obveščali o stanju in sanaciji poškodovanih sestojev, obvladovanju in preprečevanju razvoja podlubnikov ter varnem delu v gozdu.

Na območjih, kjer je velika poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij, prihaja pri rabi prostora do različnih interesov in večjih pritiskov. Posebej je na področjih prekrivanje funkcij (615,47 ha) potrebno usklajevanje interesov in načrtno ukrepanje.

Stanje v pogledu gozdne infrastrukture in tehnologije

- **Izgradnja in vzdrževanje gozdnih vlak** – v preteklem obdobju je bila v enoti Radlje - desni breg intenzivna. Zgradilo se je 25,60 km gozdnih vlak, pretežni del v okviru Programa razvoja podeželja. 25,54 km gozdnih vlak je bilo rekonstruiranih. Gradnja je bila intenzivnejša v zasebnih gozdovih (18,99 km), v državnih pa je bilo več rekonstrukcij (13,42 km). Z izgradnjo vlak in uvedbo novih tehnologij pri spravilu lesa (traktorske prikolice), predvsem pa z nabavo varnejših traktorjev in ustrezno opremo za sečnjo ter spravilo, se je intenziviralo gospodarjenje z gozdovi. Z izvedbo številnih tečajev za varno delo s traktorjem za lastnike gozdov, se vse bolj zagotavlja tudi varnost pri delu. V enoti prevladuje pretežno spravilo s traktorji (83,5%) in v manjšem deležu kombinirano spravilo. Pri sistemu gradnje gozdnih vlak je zaradi prevladujoče zasebne posesti v veliki meri vpliv lastnika, pomembno je sodelovanje gozdarjev in lastnikov gozda ter načrtna gradnja.
- **Gozdne ceste** - imajo v GGE zaradi poselitve tudi poudarjen javni značaj. Vzdrževanje postaja vse pomembnejše, pri zagotavljanju sredstev pa sodelujejo tudi lokalne skupnosti (Vuzenica, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju). Kljub dobremu sodelovanju razpoložljiva sredstva dostikrat ne zadostujejo. Pri gospodarjenju z gozdovi so pomembne tudi javne ceste, ki so večina asfaltirane in otežujejo deponiranje ter skladiščenje lesa. Z ekonomskega vidika so problem tudi razpršene sečnje in nepredvidene sanitarne sečnje. Te se pojavljajo razpršeno, v različnih koncentracijah, pri tem pa je pomemben pravočasen dostop in posek ter spravilo za preprečevanje gradacije podlubnikov. Na takih območjih je potreben celosten in strokovni pristop, natančna priprava in organizacija dela ter upoštevanje ekološkega in ekonomskega vidika. Strojna sečnja se pojavlja v posameznih primerih, se pa zaradi malo položnih terenov in pretežno zasebne posesti še ni uveljavila. Spravilno zahtevni tereni so severna pobočja v Orlici nad železniško progo Dravograd - Vuhred in gozdovi nad Vuhreščico.
- **Izobraževanje, sodobna in varnejša oprema** - delavci ZGS so s strokovnim delom pri načrtovanju prometnic organizirali tudi izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov za varno delo v gozdu in varno vožnjo s traktorjem.

Ocena in primerjava vseh parametrov kaže, da so gozdovi v GGE Radlje - desni breg kljub močnim poškodbam po ujmah in napadu podlubnikov v sprejemljivem stanju. Poškodovani sestoji so v večji meri sanirani. V prihodnjem obdobju bodo potrebni ukrepi za obnovo poškodovanih in ogolelih površin, ter učinkovito spremljanje razvoja podlubnikov, predvsem izvajanje preventivnih ukrepov ter dobro sodelovanje z lastniki gozdov. Načrtovani ukrepi za prihodnje gospodarjenje so postavljeni glede na sedanje stanje gozdov in našete probleme, predvsem pa tako, da bodo ob realizaciji ukrepov sečnje in nege sledili postavljenim ciljem in usmeritvam. Mešani gozdovi z več listavci ter kvalitetni in stabilni gozdovi, kjer bo ugodno razmerje razvojnih faz, bodo odporni tudi na vse večje spremembe okolja (podnebne) in zunanje vplive na gozd.

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Površina gozdov

Preglednica 52/D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1953 do 2024

Opomba: Podatki o gozdnih fondih za prejšnja obdobja so povzeti iz GGN GGE Radlje - desni breg (2014 - 2023)

Leto	Lastništvo	Skupna površina	Indeks večanja gozdnih površin		Površina po lastništvu
1953	državni	3.143,61	1,00	1,00	3.143,61
	zasebni	0	0	0	0,00
1964	državni	7.172,74	1,00	1,11	3.475,39
	zasebni			1,00	3.652,35
1974	državni	7.991,11	1,11	1,10	3.463,36
1973	zasebni			1,24	4.527,75
1984	državni	8.051,68	1,11	1,12	3.515,06
1983	zasebni			1,22	4.463,36
1994	državni	8.079,04	1,13	0,95	2.978,12
1994	zasebni			1,40	5.100,92
2004	državni	8.218,35	1,15	0,35	1.096,83
2004	zasebni			1,95	7.121,52
2014	državni	8.372,87	1,18	1,18	1.294,59
2014	zasebni			0,99	7.078,28
2024	državni	8.486,90	1,18	1,14	1.472,13
2024	zasebni			0,99	7.014,77

Podatki o površini gozdov se vodijo od prve gozdne inventure (V DG od leta 1953, v ZG od leta 1963). Ugotovljena skupna površina gozdov je bila 7.172,74 ha. Skozi obdobja se je rahlo spreminjala. Prvi porast je bil v obdobju od 1963 do 1973 zaradi zaraščanja kmetijskih površin in pogozditve strmih, za kmetijstvo neprimernih površin. V ureditvenem obdobju 1994 - 2014 je poleg zaraščajočih površin povečanje gozda tudi zaradi ponovne vključitve gozdnih cest v gozdno površino. V zadnjem obdobju se je površina povečala za 114,03 ha. Sprememba je zaradi vključitve zaraščajočih površin, ki so bile v skladu z Zakonom o gozdovih in vednostjo lastnikov gozdov ter strokovnih delavcev na KE Radlje vključene v gozd. Z izdajo odločb je bilo izvedenih 19,00 ha krčitev večinoma v kmetijske površine. Ostale manjše razlike so nastale zaradi natančnejših zarisov gozdnega roba v zadnjem ureditvenem obdobju z uporabo sodobnih pripomočkov (posnetki DOF25 - 2022, letalsko snemanje terena LIDAR - 2016). Zarisi so bili usklajeni tudi z RABO tal (2023).

Skozi ureditvena obdobja se je bistveno bolj spreminjala lastniška struktura gozdov. V prvem obdobju je bilo prevladujoče državno lastništvo (48%). Največje spremembe so nastale v obdobju 1994 - 2004, ko se je površina državnih gozdov zaradi denacionalizacije zmanjšala iz 36,9% na 13,3%. Lastniško razmerje se je v zadnjih dveh desetletjih rahlo spremenilo. Delež državnih gozdov se je v zadnjem deceniju rahlo dvignil zaradi nakupa gozdnih površin (Mulec, Erterjevo, Šulerjevo) in v letu 2023 predstavlja 17,3% delež. Ostale spremembe lastništva so manjše, po parcelah znotraj posameznih odsekov.

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 53/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1962 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1953	3.143,61	149,0	23,0	172,0	2,1	0,3	2,4	1,9	0,2	2,1
1963/64	7.172,74	242,0	31,0	272,0	6,0	0,6	6,6	4,8	0,5	5,3
1973/74	7.991,11	257,0	39,0	296,0	6,4	1,0	7,4	5,1	0,8	5,9
1983/84	8.051,68	249,0	41,0	290,0	6,6	1,2	7,8	4,9	0,7	5,6
1994	8.079,04	268,0	46,0	314,0	5,8	1,4	7,2	3,1	0,5	3,6
2004	8.218,35	299,9	60,6	360,5	6,2	1,4	7,6	5,1	0,7	5,8
2014	8.372,87	348,8	77,4	426,1	8,3	2,4	10,6	5,3	0,6	5,9
2024	8.486,90	366,0	86,5	452,5	8,4	2,5	10,9	7,3	1,5	8,8

Opomba: Vrednosti gozdnih fondov za pretekla obdobja so povzete iz GGN GGE Radlje - desni breg (2014-2023).

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek za vse gozdove brez rezervatov (in ne realiziran posek).

Lesna zaloga v GGE Radlje - desni breg skozi obdobja rahlo narašča. V prvih ureditvenih obdobjih so lesno zalogo ocenjevali okularno in deloma s polno premerbo. V zadnjih štirih desetletjih se lesna zaloga in prirastek izračunavata s pomočjo meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in okularnih ocen. Zato je trend rasti realno primerljiv le za zadnja štiri ureditvena obdobja. V tem obdobju je bil dvig lesne zaloge za slabih 140 m3 oziroma za 44,1% (pri iglavcih 36,6%, pri listavcih pa kar 88,0%). Delež listavcev v skupni lesni zalogi se je v tem obdobju povečal za 4,5% (iz 14,6% na 19,1%), kar je pozitiven trend pri zasledovanju dolgoročnega cilja povečanja deleža listavcev.

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Prirastek se je od leta 1994 (realno primerljivo obdobje) povečal za 3,743/ha oziroma 51,4% (pri iglavcih za 44,1%, pri listavcih pa 81,4%). Delež prirastka listavcev v skupnem prirastku je bil pred štirimi desetletji 19,4%, pri zadnji meritvi pa 23,3%, kar kaže na načrtno ohranjanje in pospeševanje listavcev.

Realizacija možnega poseka je bila različna skozi obdobja, zaznamovale so jo gospodarske in družbene razmere. V zasebnih gozdovih je v veliki meri odvisna od tržnih razmer in potreb lastnikov. V zadnjih obdobjih je realizacija odraz večjega deleža sanitarnih sečenj. Neizvajanje načrtovane sečnje se odraža v kvaliteti in stabilnosti sestojev. V strukturi lesne zaloge je veliko debelega drevja, kvaliteta je povprečna (pojav gnilobe), glede na rastišča pa primanjkuje pa kvalitetno drevje.

Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1963 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali igl	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1953	56,0	25,4	6,0	0,6	0,0	10,0	2,0	0,0	0,0	0,0
1963/64	53,6	28,7	5,3	0,6	0,0	7,8	0,0	2,7	0,0	1,3
1973/74	57,3	24,9	4,3	0,5	0,0	10,2	0,0	2,1	0,0	0,7
1983/84	66,1	15,1	4,5	0,4	0,0	10,7	0,0	2,6	0,0	0,6
1994	62,0	18,1	4,6	0,5	0,2	11,4	0,5	2,3	0,2	0,2
2004	63,1	15,1	4,4	0,3	0,2	13,7	0,4	2,5	0,1	0,2
2014	61,2	15,9	4,2	0,4	0,2	13,7	0,4	3,4	0,1	0,5
2024	57,8	18,4	4,0	0,5	0,2	14,2	0,5	3,6	0,2	0,6

* Opomba :Podatki za pretekla ureditvena obdobja so vzeta iz GGN GGE Radlje - desni breg (2014 - 2023).

Drevesna sestava

Razvoj iglavcev – v enoti je skozi vsa obdobja trend zmanjševanja deleža iglavcev. V zadnjih štirih desetletjih so se zmanjšali za 4,5%, najbolj se je zmanjšal delež smreke (za 4,2%). Kljub temu ostaja prevladujoča drevesna vrsta s 57,9% deležem v skupni lesni zalogi in bo pomembna vrsta tudi v prihodnje. Delež jelke je bil največji v prvih treh desetletjih, potem se je znižal zaradi umiranja. V zadnjih štirih desetletjih se je rahlo dvignil (za 0,3%), najbolj v zadnjem desetletju, kar kaže na njeno vitalnost. Delež bora skozi vsa obdobja rahlo pada, delež macesna ostaja v podobnem deležu. Od ostalih iglavcev se posamezno pojavljata za pestrost duglazija in tisa.

Razvoj listavcev - delež listavcev skozi obdobja počasi narašča. Od leta 1994 se je njihov delež v skupni lesni zalogi dvignil za 4,5%. Največji dvig je pri bukvi (2,8%) in plemenitih listavcih (1,3%) ki jih pospešujejo pri gospodarjenju (sečnja, nega, naravna in umetna obnova) predvsem na bogatih rastiščih. Ostali listavci (hrast, češnja, gorski brest, beli gaber) se pojavljajo v manjšem obsegu, ne vplivajo na delež lesne zaloge, so pa pomembni za pestrost drevesnih vrst. Mehki listavci (črna jelša, siva jelša, vrba ..) se pojavljajo predvsem ob vodotokih, njihov delež se bistveno ne spreminja. Breza in jerebika sta pomembni vrsti sukcesijskega stadija. Trend razvoja drevesnih vrst sledi cilju, da se oblikujejo drevesno mešani sestoji, ki bodo odpornejši na temperaturne in podnebne spremembe.

Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	100,3	98,4	106,0	114,9	104,9	74,4	97,8	101,8	112,5	113,6	101,1	110,9
Listavci	90,0	107,2	110,7	111,8	134,4	111,8	96,5	104,2	108,2	111,8	141,7	108,1	117,0
Skupaj	80,0	102,1	100,9	106,9	117,1	106,2	81,1	99,6	103,2	112,4	116,9	102,6	111,9

Lesna zaloga se je glede na zadnje ureditveno obdobje dvignila za 6,2%, najbolj v petem debelinskem razredu (17,1%), kjer je tudi največji delež (37%) lesne mase. Dvig prirastka je manjši in znaša 2,6%, porast pa je tudi največji v petem debelinskem razredu (12,4%). Padeč lesne zaloge in prirastka iglavcev v tretjem debelinskem razredu kaže na izostala redčenja, dvig lesne zaloge pri listavcih pa na učinke redčenj plemenitih listavcev. Indeksi rasti lesne zaloge in prirastka so večji pri listavcih. Načrtovan možni posek je v prihodnjem ureditvenem obdobju za 11,9% višji kot je bil v preteklem obdobju.

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Preglednica 56D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva - GGE

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	2.920.128	647.754	3.567.882
Prirastek (letni*10)	692.527	196.983	889.510
Sečnje po evidenci	441.149	52.529	493.678
Sečnja SVP	525.150	73.229	598.379
Pričakovana zaloga-evidenca	3.171.506	792.208	3.963.714
Pričakovana zaloga-SVP	3.087.505	771.508	3.859.013
Ugotovljena zaloga GGE	3.106.174	733.914	3.840.088
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidenca)	97,9	92,6	96,9
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ SVP)	100,6	95,1	99,5

Preglednica 57/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Zasebni gozdovi

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	2.471.540	524.710	2.996.250
Prirastek (letni*10)	590.903	160.638	751.541
Sečnje po evidenci	350.725	42.758	393.483
Sečnja SVP	426.951	64.668	491.619
Pričakovana zaloga-evidenca	2.711.718	642.590	3.354.308
Pričakovana zaloga-SVP	2.635.492	620.680	3.256.172
Ugotovljena zaloga GGE	2.603.335	571.667	3.175.002
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidenca)	96,0	89,0	94,7
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ SVP)	98,8	92,1	97,5

Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Državni gozdovi

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	448.588	123.044	571.632
Prirastek (letni*10)	101.624	36.345	137.969
Sečnje po evidenci	90.424	9.771	100.195
Sečnja SVP	100.373	8.199	108.571
Pričakovana zaloga-evidenca	459.788	149.618	609.406
Pričakovana zaloga-SVP	449.839	151.190	601.030
Ugotovljena zaloga GGE	502.839	162.247	665.086
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidenca)	109,4	108,4	109,1
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ SVP)	111,8	107,3	110,7

Opomba: Za kontrolni izračun smo upoštevali prirastek za preteklo obdobje. Pri poseku (evidenca) ni zajet posek izven gozda.

Po podatkih uradne evidence (program xTi) je odstopanje med ugotovljeno ter pričakovano lesno zalogo na nivoju GGE 3,1% in je ugotovljena nižja kot je pričakovana. V zasebnih gozdovih je ugotovljena lesna zaloga po evidenci za 5,3% manjša od pričakovane, v državnih gozdovih pa je višja za 9,1%. V državnih gozdovih je ocena nezanesljiva, ker je v preteklem obdobju bila površina gozdov manjša (1.294.59 ha) in se je povečala na 1.472,13 ha. Število SVP v državnih gozdovih je 109 (14% vseh ploskev), kar pomeni tudi manjšo natančnost. Odstopanje je višje pri listavcih kot pri iglavcih. Po podatkih SVP je pričakovana lesna zaloga na nivoju GGE nižja za 0,5%. Glede na lastniško strukturo je po podatkih SVP pričakovana lesna zaloga v državnih gozdovih večja za 10,7%, v zasebnih pa je manjša za 2,5%.

Odstopanja so prav gotovo tudi posledica sanitarnih sečenj ob koncu ureditvenega obdobja in nastale ogolele površine, kjer so bile tudi SVP(okrog 6 SVP).

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

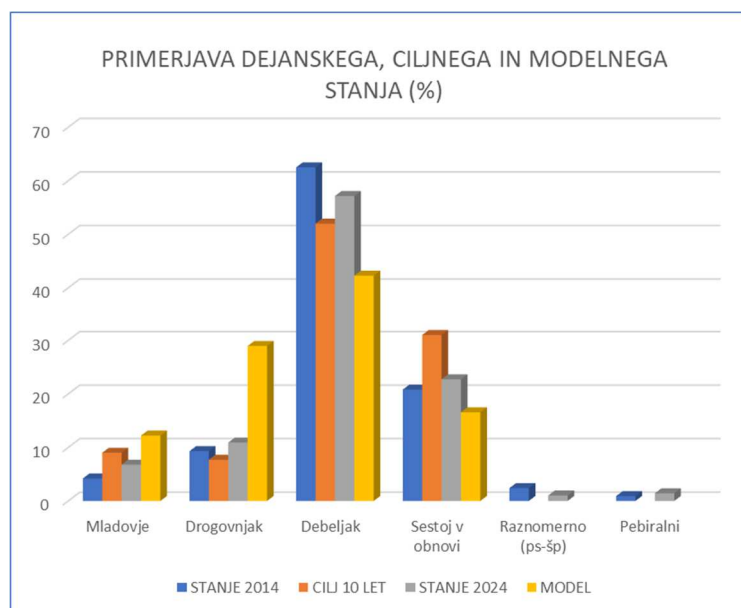
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	572,19	6,8	6,8	16+10	12,2	1.031,74	-459,55
Drogovnjak	922,40	10,9	10,9	37	28,9	2.444,04	-1.521,64
Debeljak	4.833,04	57,1	58,1	44	42,3	3.577,26	1.255,78
Sestoj v obnovi	1.921,77	22,7	24,2	22+10	16,6	1.403,84	517,93
Raznomerni (ps-šp)	86,22	1,0					
Prebiralni	121,26	1,4					
Skupaj	8.456,88	100,0	100,0	119+20	100	8.456,88	0,00

Primerjava dejanskega stanja razvojnih faz in modelnih površin je osnova za presojno stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti. Modelno stanje razvojnih faz je oblikovano za vse večnamenske gozdove (8.456,88) v GGE Radlje - desni breg, kjer se izvajajo gozdnogospodarski ukrepi. Modelno stanje v GGE je oblikovano v skladu z modelnim stanjem in usmeritvami GGN GGO Slovenj Gradec (2021 - 2030). Nastalo je kot ponderirana sredina modelov po posameznih rastiščnogojitvenih razredih. V GGE so zastopane vse razvojne faze. Pri opisih sestojev je bilo še 86,22 ha površin opredeljenih kot raznomerni sestoji, 121,26ha ha pa kot prebiralni gozdovi. Pojavljajo se posamezno ali v skupini, prostorsko ločeni sestoji znotraj različnih RGR, kjer so tudi obravnavani. Glede na sklep sestoja, podmladek in zasnovi, negovanost in lesno zalogo ter predvidene ukrepe smo jih v modelu dodali k debeljakom in sestojem v obnovi. Zanje ni opravljena presoja stanja in razvoja gozdov z vidika debelinske strukture.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah gozdov.



Modeli so pripomoček, s katerim prikažemo uravnoteženo stanje in dolgoročni cilj, ki se mu želimo približati z načrtnim gospodarjenjem. V GGE Radlje - desni breg primerjava dejanskega, ciljnega in modelnega stanja razvojnih faz razvojnih faz kaže, da poteka razvoj gozdov v pravo smer, vendar je počasen.

V večnamenskih gozdovih so skupinsko enomerni gozdovi, kjer prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi. Glede na uravnoteženo stanje je debeljakov preveč, primanjkuje pa mladovij in drogovnjakov.

Glede na strukturo lesne zaloge prevladuje debelo drevje (premer nad 40 cm). Struktura razvoja lesne zaloge pa kaže, da se je zmanjšal delež tanjšega drevja in še povečal delež debelega drevja (iz 56,6% na 60,3%).

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Mladovja (6,8%) so se povečala za 2,6% površin, vendar predstavljajo le 56% modelnega stanja. Pojavljajo se pretežno na manjših površinah in prostorsko razpršenih lokacijah. Pretežno so nastala s pomladitvenimi sečnjami. Delno pomlajene in ogolele površine so nastale tudi s končnimi poseki zaradi ujm in podlubnikov. Poleg sproščenih mladovij se pojavlja še naravni podmladek v debeljakah in sestojih v obnovi, delno tudi v presvetljenih drogovnjakih, na površini 1.548,36 ha oziroma 18,3% večnamenskih gozdov. To je dobra osnova za večanje površin mladovij v naslednjem ureditvenem obdobju.

Delež drogovnjakov (10,9%) se je povečal le za 1,6%. Tu je odstopanje največje, saj predstavljajo komaj 38% modelnega stanja. Do zelenega stanja bo mogoče priti dolgoročno preko povečanja deleža mladovij.

Delež debeljakov (57,1%) se je znižal za 5,4%. V primerjavi z modelnim stanjem je še vedno previsok, čeprav je odstopanje najmanjše. Veliko debeljakov je zaradi ujm (snegolom, vetrolom, žledolom) bilo poškodovanih z razgrajenim sestojnim sklepom in so bili predčasno uvedeni v obnovo,

Delež sestojev v obnovi (22,7%) se je povečal za 1,9% in je zelo pomemben ukrep pri prestrukturiranju razvojnih faz v večnamenskih gozdovih. Zmanjšal se je delež raznomernih gozdov in predstavljajo 1,0%.

Prebiralnih gozdov je le 1,4%. Kljub tradiciji prebiralnega gospodarjenja prebiralna zgradba prehaja v dvoslojne sestoje, predvsem pri posestnikih, kjer so sečnje manj intenzivne in sestoji z visoko lesno zalogo, kar otežuje tudi pomlajevanje.

Ocena stanja gozdov kaže, da je bilo gospodarjenje v preteklem obdobju pravilno načrtovano, vendar so niso bili izvedeni vsi ukrepi oziroma dovolj intenzivno. Zaradi velikega deleža sanitarnih sečenj niso bile izvedene načrtovane negovalne sečnje, predvsem končne pomladitvene sečnje, ki so bile načrtovane za večanje deleža mladovja in posredno drogovnjakov.

V prihodnjem ureditvenem obdobju bo za zagotavljanje trajnosti potreben načrten in selektivni pristop pri izvajanju ukrepov glede na stanje sestojev, rastišče in dinamiko razvoja gozda. Pomembno je intenzivnejše ukrepanje na bogatih rastiščih. Potrebno je opredeliti sestoje, kjer se bo lesna masa akumulirala in sestoje, kjer se bo obnova nadaljevala in zaključila. V enoti prevladuje zasebna posest in lastniki, ki jim je gozd pomemben vir dohodka, zato je trajnost pomembna tudi z vidika posesti. Ugotavljamo, da sprememba razmerja razvojnih faz ne bo skokovita, ampak postopna. Potrebna je previdnost, strpnost in selektiven pristop glede na rastišča in pri tem upoštevati tudi potrebe lastnika, ekonomski in socialni vidik. Intenzivnost načrtovanih ukrepov je potrebno prilagoditi velikosti posesti in skrbeti za trajnost v okviru posesti. Pri večjih posestnih je načrtovano ukrepanje intenzivnejše, vendar večji posestniki načrtovanih sečenj ne realizirajo v celoti. S svetovanjem pri odkazilu, o pomenu vrste in načina sečnje na razvoj gozda, je potrebno lastnike izobraževati o koncentraciji in ekonomiki sečenj.

Zaradi večjih temperaturnih sprememb in pojava gradacije podlubnikov bo tudi v prihodnje več sanitarnih sečenj in odstopanj od načrtovanih negovalnih sečenj. Zato je načrtno spremljanje razvoja gozdov in podlubnikov ter pravočasni posek in sanacija poškodovanega drevja z vidika trajnosti ena izmed glavnih usmeritev k uravnoteženemu razmerju faz in stabilnemu gozdu.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Osnovna usmeritev pri gospodarjenju z gozdovi v GGE Radlje - desni breg je trajno zagotavljanje in krepitev vseh funkcij gozdov. Pri presoji trajnosti z vidika zagotavljanja vseh funkcij gozdov je potrebno upoštevati stanje gozdov v enoti, načrtovane usmeritve in realizacijo načrtovanih ukrepov. Pomemben je naravovarstveni, socialni in ekonomski vidik gospodarjenja z gozdovi. Zaradi močne zastopanosti ekoloških in socialnih funkcij v enoti se le te prekrivajo, zato je potrebno usklajevanje interesov vseh porabnikov prostora.

Gozdovi v enoti Radlje - desni breg kljub pomembni lesnoproizvodni funkciji na 1.stopnji poudarjenosti omogočajo trajno zagotavljanje vseh ostalih funkcij gozda. Zagotavljanje proizvodne funkcije v razvojno uravnoteženih, vitalnih in mešanih sestojih zagotavlja tudi delovanje vseh drugih funkcij gozda. Za hitrejši premik k uravnoteženemu stanju razvojnih faz in krepitev lesnoproizvodne funkcije je v prihodnje potrebno s pospešenimi in končnimi pomladitvenimi sečnjami povečati delež mladovij in posredno delež drogovnjakov, zagotavljati primerno mešanost in povečati delež listavcev, predvsem pa zagotoviti izvedbo vseh načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov. Probleme z vidika trajnosti v večji meri povzročajo nenačrtovani ukrepi sečnje (varstveno sanacijske sečnje zaradi ujm in podlubnikov) in neizvajanje negovalnih sečenj ter nujno potrebnih gojitveni del. Posledice neizvajanja načrtovanih ukrepov je slaba kvaliteta sestojev (sortimentov), predvsem pa je ogrožena stabilnost sestojev, ki ob zunanjih vplivih okolja postaja vse bolj pomembna.

Med ekološkimi funkcijam na 1. stopnji poudarjenosti, ki so opredeljene na 56,1% gozdnega prostora in narekujejo gospodarjenje z gozdovi, sta najpomembnejši funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Zato je za zagotavljanje le teh pomembno, da se na ranljivih površinah ohranjajo mešani in stabilni sestoji. S pospeševanjem listavcev in skupinsko enomerne zgradbe je bila zagotovljena stabilnost na erodibilnih tleh in krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. V varovalnih gozdovih so bile za zagotavljanje stabilnosti opravljene minimalne negovalne sečnje, pretežno pa so bile sanacijske sečnje po podlubnikih in ujmah. Sanacija je bila izvedena tako, da ni bila okrnjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Na področju vodnih virov so bile upoštevane vse omejitve za krepitev hidrološke

5. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

funkcije. Za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, s katerimi se zagotavlja življenjski prostor redkih in ogroženih vrst, so bili izvedeni načrtovani ukrepi, vendar ne v celoti. Z vzdrževanjem grmišč in travinj, s čiščenjem negozdskih površin, pestrih in strukturiranih gozdnih robov, se zagotavljajo prehranski pogoji za divjad in tako vzdržuje ravnovesje med gozdom in divjadjo. Na območju rastišč divjega petelina, kjer so časovne omejitve glede ukrepov v gozdu, so bile le - te upoštevane, kar pa je za lastnike gozdov omejujoč dejavnik pri gospodarjenju z gozdom (vršni del Pohorja). Škode po divjadi so v mejah, da ne ogrožajo razvoja podmladka. Na ekološko pomembnih območjih in območju Natura 2000 je stanje kvalifikacijskih vrst ocenjeno kot stabilno ali nihajoče, padajoči trend je pri planinskem orlu in gozdnem jerebu ter triprstem detlu in divjem petelinu (Naravovarstvene smernice za GGN GGE Radlje – desni breg 2024-2033). V prihodnje je potrebno upoštevati usmeritve v poglavju 6.2.3. Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjenost na 9,5% gozdnega prostora, opredeljuje jih sedem funkcij. Najbolj poudarjeni sta poučna funkcija v gozdovih ob GUP in Pahernikove ustanove ter obrambna funkcija na območju Male Kope.

Na površinah, kjer so evidentirane okolju prijazne socialne funkcije, je zagotovljena njihova trajnost in hkrati tudi trajnost vseh ekoloških funkcij, s katerimi se prekrivajo. Gozdni prostor, kjer so evidentirane okolju obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, poučna, turistična in obrambna), je praviloma obremenjen z večjim dotokom ljudi, ki prinašajo v gozd motnje, nemir in hrup (pohodništvo, gorsko kolesarjenje in rekreacija). V enoti so to gozdovi na območju smučišča na Pohorju, ob E6 in Slovenski turno kolesarski poti ter v gozdovih ob GUP in v Pahernikovih gozdovih.

Negativen dejavnik v gozdnem prostoru predstavljajo gramoznica na Sv. Vidu, manjši peskokopi ter „divja“ odlagališča (gradbeni material, stari avtomobili). Z vidika estetske funkcije je negativen tudi proces zaraščanja, ki je prisoten predvsem v višjih predelih enote in spreminja podobo krajine, hkrati pa se zmanjšujejo prehranski pogoji za divjad, kar je pomembno z vidika funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in ravnovesja gozd - divjad. Tako divjad vrši večji pritisk na naravni pomladek v gozdu, še posebej na objekte s sajenimi listavci, hkrati pa se divjad pomika v nižje predele, kjer si zadovolji potrebe po hrani. V gozdnati, predvsem pa v kmetijski krajini v dolini, je problem tudi uporaba gnojil na travnih površinah in širših vodozbornih območjih.

V višjih predelih gozdne krajine, kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti še posebej pomembna, se na ugodnejših legah (položnejša pobočja) povečujejo nekontrolirane vožnje z motornimi kolesi, motornimi sanmi in gorskimi kolesi, kar pušča negativne posledice. Na tem področju bo v prihodnje potrebno sodelovanje z drugimi strokovnimi službami in razmisleki o morebitnih površinah, ki bi jih izločili za namene rekreacije.

Razvoj turističnih, rekreativnih in drugih okolje obremenjujočih dejavnosti na področju GGE doslej ni povzročal večjih konfliktnih situacij, je pa tudi v prihodnje bistvenega pomena sodelovanje z drugimi strokovnimi službami na lokalnem in državnem nivoju. Potrebno bo tudi v prihodnje preišljeno načrtovati ukrepe, poleg strokovnih vidikov upoštevati druge uporabnike prostora, predvsem pa interese lastnikov, saj v enoti prevladuje zasebna gozdna posest.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilj

Cilji gospodarjenja z gozdovi v GGE so usklajeni s cilji GGN GGO (2021 - 2030). Osnovni cilj je mnogonamensko gospodarjenje, trajna in optimalna proizvodna zmogljivost, skladna z naravnimi danostmi, potrebami lastnikov gozda in širše družbe, ki se odraža v funkcijah gozda in njihovi poudarjenosti.

Cilji upoštevajo tudi smernice za prilagajanje gospodarjenja z gozdovi na podnebne spremembe in splošne usmeritve glede ponorov ogljika. Samo mešani, stabilni in razvojno uravnoteženi gozdni sestoji zagotavljajo v prihodnosti gospodarjenje za cilje, ki so: proizvodni, ekološki in socialni, ter se med seboj povezujejo in dopolnjujejo. Izhajajo iz valorizacije (vrednotenja) funkcij gozdov, ki so opredeljene v GGE in realnih možnosti za njihovo doseganje pri gospodarjenju z gozdovi.

Splošni cilji so prikazani skladno z GGN GGO Slovenj Gradec (2021 - 2030), kjer so bili cilji razvrščeni glede na oceno in rezultate spletne ankete za vrednotenje ciljev.

Proizvodnja lesa v vseh gozdovih

- trajna proizvodnja lesa in čim večji donos ob optimalni izkoriščenosti proizvodne sposobnosti rastišč,
- zagotovljen dohodek, delo in lesna surovina za predelavo ali energijo, vsem lastnikom in širši družbi,
- povečana kvaliteta sortimentov za čim večji dohodek (ne glede na gospodarske in ekološke razmere),
- v lokalnem okolju ohranjanje delovnih mest in zaposlitev v gozdno - lesnem sektorju,
- v zasebnih gozdovih dohodek kot glavni vir dohodka za ohranitev kmetij - celkov, možnost dopolnilnih dejavnosti (opravljanje gozdarskih del v lastnem gozdu in lokalnem okolju),
- širša uporaba lesa v lokalnem okolju (lesena gradnja in druge rabe lesa, biomasa, les za kurjavo,...),
- načrtno gospodarjenje in realizacija načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov (možni etat in gojitvena dela), ki zagotavlja ekonomsko in socialno varnost lastnikom gozda,
- povečana odprtost gozdov in optimalni način sečnje ter spravilo lesa,
- ohranjanje proizvodne sposobnosti in zagotovitev vseh funkcij na poškodovanih površinah po ujmah in podlubnikih,
- obnova načrtovanih območij sanacije z vrstno pestrimi in klimatskim spremembam prilagojenimi sestoji,
- razmerje razvojnih faz za prihodnje ureditveno obdobje: 9,1% mladovij, 7,7% drogovnjakov, 51,8% debeljakov in 31,3% sestojev v obnovi s ciljno lesno zalogo 473 m³ (ob realizaciji načrtovanih gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepov).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

- varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij,
- ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij,
- izvajanje ukrepov za ohranitev naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini,
- ohranitev gozdov na absolutno gozdnih tleh in na površinah s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami, posebej pokrito z gozdno vegetacijo na erodibilnih, plazovitih in plazljivih območjih,
- stabilni, naravni sestoji, ki bodo odporni na vremenske ujme, bolezni in škodljivce ter prilagojeni na klimatske spremembe.

Ohranjanje voda ter naravnega ravnovesja vodnih ekosistemov

- ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin (virov pitne vode),
- krepitev hidrološke vloge gozdov, posebej pa na območjih pitne vode,
- ohranjanje in izboljšanje zgradbe gozdnih sestojev, da bodo optimalno prispevali k izravnemu vodnemu režimu (zadrževanje površinskega odtoka, ohranjanje stabilnosti in varovanja tal na obrežjih potokov in rek, ki imajo hudourniški značaj).

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Varovanje pred naravnimi nesrečami

- varovanje tal in gozdnih sestojev,
- ohranjanje strukturno pestrih gozdnih sestojev, ki varujejo in stabilizirajo plazljive in strme brežine nad železnico, cestami, nižje ležečimi naselji in v hudourniških območjih,
- varovanje gozdnih sestojev in tal na vseh gozdnih površinah, varovanje pred naravnimi nesrečami (snežni in zemeljski plazovi, podori, poplave).

Čiščenje zraka in regulacija klime

- ohranjanje zdravega življenjskega okolja v vseh krajinskih tipih, ohranjanje gozdnih kompleksov, oblikovanje stabilnih, pestrih gozdnih robov za zdravo življenjsko okolje in blaženje klimatskih ekstremov ter regulacije klime,
- ohranjanje gozdnih kompleksov in skupin gozdnega drevja v bližini večjih naselij (Vuzenica, Vuhred, Ribnica na Pohorju).

Rekreacija in turizem

- gozdovi, ki bodo omogočali različne, predvsem okolju prijazne rekreativne aktivnosti v gozdnem prostoru,
- gozdovi, ki bodo skupaj s tipično krajino celkov zaščitni znak razvoja trajnostnega turizma in pomemben del turistične ponudbe (kolesarske in pohodne poti v dolini),
- v območju rekreativnih in turističnih dejavnosti (v bližini Vuzenice, Vuhreda, Ribnice na Pohorju, Primoža na Pohorju, na grebenu Pohorja) usmerjen razvoj rekreacije in gozda s ciljem, da se vzpostavi nadzor nad aktivnostmi, ki obremenjujejo gozd in gozdni prostor.

Zagotovitev ponorov ogljika

- stabilni gozdovi, ki zagotavljajo visoko kopičenje ponorov ogljika,
- nadaljnje kopičenje CO₂ v lesni masi na ravni sedanjega, pri čemer so posebej pomembni gozdovi, ki so prepuščeni naravnemu razvoju (ekocelice in rezervati).

Lov in dohodek od lova

- upravljanje s populacijami divjadi ter lov in lovski turizem s prodajo trofej in divjačine,
- gospodarjenje z gozdom kot življenjskim okoljem divjadi za ohranjanje in izboljšanje biološkega ravnovesja med divjadjo in rastlinskimi habitatami z uravnavanjem odvzema divjadi (trajni lov) in večanjem sestojne pestrosti.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov

- gozdovi, kjer so gozdne učne poti, tematske poti, izobraževalne točke in zagotavljajo možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in raziskovanje,
- gozdovi, ki omogočajo načrtno zbiranje podatkov, opazovanje rastlinskega in živalskega sveta v gozdnem prostoru, naravnih procesih in razvoja gozda (raziskovalne ploskve, Pahernikovi gozdovi, gozdni rezervat),
- dobra opremljenost prej omenjenih gozdov z učnimi objekti in strokovna usposobljenost gozdarjev za izvajanje izobraževanja in raziskovalnih dejavnosti,
- izobraževanje lastnikov gozdov in širše javnosti o vlogi gozdov, javni gozdarski službi, ogroženosti gozdov (klimatske spremembe, bolezni,...),
- izobraževanje kot učni objekti za promocijo gozdarstva (Pahernikovi gozdovi, gozdni rezervat).

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

- optimalno izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda (gozdni sadeži in plodovi ter semena iz semenskih sestojev), usklajeno s potrebami lastnikov gozdov,
- vzdrževanje in ohranjanje površin izločenih semenskih sestojev z namenom pridobivanja semenskega materiala iz lokalnih provenienc (jelka, bor),
- v večfunkcionalnih območjih usmerjanje razvoja dejavnosti in nadzor pridobivanja gozdnih proizvodov (zakonske omejitve),
- mešani sestoji, ki zagotavljajo kvalitetno čebeljo pašo.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Estetski videz krajine.

- ohranjen gozd kot prevladujoč element identitete koroške krajine (preprečevanje večjih krčitev gozdov, preprečitve obsežnejših zaraščanj kmetijskih površin, oblikovanje mozaičnih gozdnih robov in ohranjanje zanimivih dreves),
- ohranjati gozdove na lokacijah, kjer imajo izrazit estetski pomen (npr. kulise pomembnim objektom oz. območjem,...) in kjer zakrivajo estetsko moteče objekte.

Ohranjanje objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot

- ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo status kulturne dediščine in tistih, ki nimajo statusa in so z vidika kulturne dediščine pomembni, pa se nahajajo v gozdu ali gozdnem prostoru, na gozdnem robu ali njihovi neposredni okolici (cerkve, kapelice, ruševine gradov) ter naravne vrednote (izjemna drevesa),
- gospodarjenje z gozdovi tako, da se ne povzroči poškodovanja teh objektov,
- prilagojeno izvajanje gozdarske dejavnosti, da se ohranja in prepreči kakršnakoli ogroženost naštetih objektov,
- ohranjanje kulturne krajine in tradicionalne oblike poselitve v obliki celkov ter tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (prebiralno gospodarjenje na Pohorju).

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve pri gospodarjenju z gozdovi so usklajene s strategijami in usmeritvami GGN GGO (2021 - 2030). Določene so glede na zgoraj opredeljene splošne cilje:

- sonaravno gospodarjenje, ki omogoča trajno krepitev vseh vlog gozda,
- večnamensko gospodarjenje, prilagojeno proizvodni sposobnosti rastišč, razvojni dinamiki gozdov za zagotavljanje stabilnosti in trajnosti ter zmožnosti prilagajanja podnebnim spremembam in zagotavljanje ponorov ogljika,
- gospodarjenje prilagojeno potrebam lastnikov gozdov in usklajeno z drugimi porabniki prostora (z upoštevanjem zakonskih predpisov),
- gozdnogojitveni sistem gospodarjenja in zgradba gozdov prilagojena rastiščnim in sestojnim razmeram, predvsem pa funkcijam gozdov, pri čemer so upoštevane tudi potrebe lastnikov gozda (večjepovršinsko naj bo v večjih kompleksih državnih gozdov in pri večji zasebni gozdni posesti, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst, malopovršinsko gospodarjenje na površinah s poudarjenimi ekološkimi funkcijami in na manjši, razdrobljeni posesti),
- lastnike gozdov vzpodbujati k realizaciji ukrepov sečnje in nege, s katerimi aktivno usmerjamo razvoj gozdov v smeri stabilnih in kvalitetnih sestojev (realizacija postaja vse pomembnejša s strokovnega in ekonomskega vidika, neizvajanje načrtovanih ukrepov in odmik pomeni ekonomsko in ekološko škodo),
- zagotoviti optimalno odprtost gozdov ter uporabo ustreznih tehnologij, ki naj se prilagajajo ekološki sprejemljivosti okolja, funkcijam gozdov ter potrebam lastnikov,
- prednostno ukrepanje v prihodnjem obdobju v sestojih, kjer je potrebna sanacija in obnova zaradi ujm in podlubnikov, na sanacijskih območjih izvajati varstvo gozdov kot prednostni ukrep,
- izvajanje sanitarnih sečenj pred rednimi sečnjami, da se s pravočasnimi poseki zmanjša trenutna škoda zaradi podlubnikov in tudi sekundarna škoda (spremljanje in izvajanje preprečevalnih in zatiralnih ukrepov, posebej v zasmrečenih sestojih),
- obnova nastalih površin naj bo usmerjena v oblikovanje sestojev, ki bodo odporni na naravne ujme in škodljivce že od vznika, obnova poškodovanih in ogolelih površin zaradi ujm in podlubnikov naj bo naravna v kombinaciji z umetno obnovo listavcev,
- z načrtnimi ukrepi sečnje in nege je potrebno težiti k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz, povečati delež mladih razvojnih faz ter zmanjšati delež starejših sestojev,
- proizvodne dobe skrajšati v sestojih, ki ne izkoriščajo proizvodnega potenciala, v zasmrečenih sestojih, v sestojih z velikim deležem debelega drevja in v smrekovih sestojih na sanacijskih območjih,
- snovati mešane, vrstno pestre sestoje, skladno z rastiščnimi danostmi, večati delež listavcev in usmerjati razvoj gozdov v smeri naravne drevesne sestave, ki zagotavlja večjo odpornost na klimatske spremembe in vse pogostejše škodljivce in bolezni,
- pri obnovi s sadnjo vnašati drevesne vrste lokalnih provenienc, upoštevati podnebne spremembe in skrbno ter premišljeno ravnati s tujerodnimi drevesnimi vrstami (v bukovjih je možen vnos duglazije, v nižinskih gozdovih pa rdečega hrasta, črnega oreha),
- skrbno spremljati pojavljanje invazivnih drevesnih in grmovnih vrst, predvsem na odprtih in ogolelih površinah, ter skrbeti za odstranjevanje v primeru pojava,
- ohranjati naravne ekosisteme, pomembne drevesne vrste in vzdrževati usklajen odnos gozd - divjad za krepitev ekološke stabilnosti, izboljšati življenjske in prehranske razmere za prostoživeče živalske vrste in zagotavljati ustrezno prehransko kapaciteto za divjad,
- za zagotavljanje ponorov ogljika prilagojeno gospodariti (akumulirati lesne zaloge, izločiti ekocelice, sestoje prepustiti naravnemu razvoju),
- v gozdovih s poudarjeno socialno vlogo zagotoviti razgibano zgradbo sestojev, malopovršinsko posegati v gozd, ohranjati naravne posebnosti in kulturne spomenike v gozdu ter vzdrževati obstoječo infrastrukturo,
- na večfunkcionalnih območjih, kjer prihaja do nesoglasij in konfliktov, načrtno in aktivno sodelovati z lastniki gozdov, lokalnimi skupnostmi, drugimi strokovnimi institucijami in ostalimi deležniki,
- na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov,
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje,
- ohranjati biotsko pestrost, ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območju Natura 2000,
- v GGE je treba izvajati naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva ter usmerjanje rekreacije (motokros vožnja po brezpotju, nenadzorovano

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

gorsko kolesarjenje, še posebej na območju omejitev za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (greben Pohorja in rastišče divjega petelina), pri tem je potrebno upoštevati enake časovne omejitve kot pri sečnji in spravilu.

Usmeritve za sanacijo poškodb po ujmah in podlubnikih

- prednostno izvajati varstvo gozdov na površinah, poškodovanih po ujmah in gradaciji podlubnikov (poškodovane površine v zasmrečenih sestojih, na najboljših rastiščih in poškodovanih sestojih v višjih legah, kjer je problem obnove),
- sodelovati in koordinirati delo med strokovnimi službami in lastniki gozdov ter skrbeti za časovno in vsebinsko zaporedje izvajanje del (predvsem intenzivni preventivni ukrepi in pravočasni zatiralni ukrepi),
- ozaveščati lastnike gozdov o pomenu izvajanja preventivnih in zatiralnih ukrepov, sanaciji in obnovi ogolelih površin ter obveščati javnost o obsegu poškodb in potrebnih aktivnostih,
- zagotavljati varnost pri delu in vzpostaviti primerno odprtost z gozdno infrastrukturo (glede na terenske razmere) in preprečiti sekundarne škodo na gozdnih sestojih zaradi zamujene sanacije po podlubnikih,
- pri sanaciji izbirati učinkovit način sečnje (tehnologijo) in spravila (glede na terenske razmere tudi strojna sečnja, vožnja lesa s prikolico in spravilo lesa s transporterji),
- načrtovati in sanirati poškodovane površine z ukrepi obnove in nege, ki bodo ohranili proizvodni potencial gozdov in ostale funkcije gozda (glavni ukrepi so priprava površin za naravno ali umetno obnovo, sadnja in zaščita sadik, nega in obžetev naravnega mladja, uravnavanje drevesne sestave mladja, krepitev stabilnosti ter pospeševanje kakovosti in nega gozdnega roba),
- na večjih ogolelih površinah je smiselno pustiti manjše površine naravnemu razvoju do faze grmišč, da se zagotavlja prehranska baza za divjad (Orlica),
- spremljati pojav tujerodnih (invazivnih drevesnih in grmovnih vrst) na večjih odprtih in ogolelih površinah in v primeru pojava nujno odstranjevati,
- po končani sečnji in spravilu na poškodovanih površinah je potrebno nadaljevati z ukrepi obnove, nege in varstva gozdov za zmanjšanje nadaljnjega razvoja in gradacije podlubnikov,
- zaradi klimatskih sprememb in pogostejših ujm je v prihodnje še večji poudarek na sodelovanju strokovnih služb, drugih institucij in lastnikov gozda,
- za optimalne učinke v prihodnje upoštevati primere dobrih praks (razvoj in uporaba novih tehnologij, usposobljenost kadrov, pozitivne izkušnje preteklih sanacij).

Usmeritve za obnovo, nego in varstvo gozdov

- gozdnogojitveni ukrepi se morajo izvajati (so nujni) na bogatih rastiščih s ciljem povečanja kvalitete, v umetno osnovanih mladovjih, ki zahtevajo večja vlaganja in v vseh nenegovanih sestojih, kjer je ogrožena stabilnosti sestojev,
- v GGE so nujni tudi ukrepi obnove na ogolelih površinah in gojitveni ukrepi v sestojih, poškodovanih po ujmah in podlubnikih, predvsem pa v mladovjih, ki se bodo sprostila z načrtovanimi pomladitvenimi sečnjami,
- izvajanje gozdnogojitvenih ukrepov je potrebno usmerjati v zagotavljanje stabilnosti sestojev, krepitev odpornost proti zunanjim vplivom okolja, ki bodo v prihodnje vse pogostejši.

Obnova

- z obnovo je potrebno povečati in zagotavljati zadostni delež sproščenih mladovij in mladovij pod zastorom starejših sestojev,
- intenziteta obnove mora biti prilagojena rastišču, sestoji, stanju podmladka in funkcijam gozda,
- v prihodnjem obdobju je v GGE Radlje - desni breg prednostna obnova na površinah, ki so nastale zaradi ujm in podlubnikov; obnova naj bo kombinacija naravne in umetne obnove,
- poudarek naj bo na naravni obnovi, predvsem na površinah, kjer ni zapleveljenosti in ostajajo posamezna drevesa kot zastor za ugodnejšo naravno obnov, umetna obnova naj bo na bogatejših delih ogolelih površin (s sadnjo listavcev in macesna),
- načrtovana sadnja oziroma spopolnitve s sadikami naj se izvaja po preteku 3 do 5 let po sečnji oziroma ujmi ali gradaciji podlubnikov, potrebna je strpnost in spremljanje naravne sukcesije, priporočljiva je tudi sadnja puljenk iz lokalnega okolja.

Obnova je predvidena:

- **v debeljakah** ki so primerni za uvajanje v obnovo - gre za debeljakke, ki ne izkoriščajo rastiščnih sposobnosti, debeljakke z zrelem in manj kvalitetnim drevjem in vrzelastim sklepom, debeljakke, ki so že pomlajeni in debeljakke, ki so bili poškodovani po ujmah; v enoti je načrtovana obnova v 20% debeljako,
- **v sestojih v obnovi**, kjer se glede na stanje sestojev in naravni podmladek izvaja zadržana ali pospešena obnova:

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- zadržana obnova naj bo v sestojih, kjer naravni podmladek še ni v zadostnem obsegu in primerne kvalitete, sklep sestoja pa je rahel do vrzelast; v enoti je načrtovana v 46% sestojev v obnovi;
- pospešena obnova naj bo v vrzelastih sestojih s kvalitetnim podmladkom bogatih zasnov, v sestojih s starejšim podmladkom (gošča, letvenjak), kjer so predvidene tudi zaključene sečnje; pri tem je potrebno upoštevati tudi pravilne razmere in ekonomičnost; načrtovana je na 53% sestojev v obnovi,
- **v obstoječih mladovjih**, ki imajo pomanjkljive sestojne zasnove (19% mladovij) ter v vrzelastem mladovju (29%), kjer so potrebne spolnitve predvsem z listavci,
- **na ogolelih površinah** (poškodovanih od ujm in podlubnikov), kjer je kombinacija naravne in umetne obnove (sadnja listavcev in macesna); priporočljivo je puščanje vseh odraslih listavcev (tudi poškodovanih), ki bodo kot zaščita pred močno zapleveljenostjo.

Naravna obnova

- je načrtovana v sestojih, kjer poteka naravno pomlajevanje z nasemenitvijo in so zasnove naravnega podmladka (zadostna kvaliteta, ciljna sestava drevesnih vrst) primerne za bodoči sestoj,
- naj poteka malopovršinsko, prične naj se pod zastorom starejšega sestoja; pri odpiranju in sproščanju podmladka je potrebna strpnost, intenziteto odpiranja je potrebno prilagajati ciljnim drevesnim vrstam in upoštevati pomladitveno ekologijo:
 - za naravno obnovo sencozdržnih vrst (jelka) je odpiranje manj intenzivno, na manjših površinah,
 - za plemenite listavce intenzivnejše (ena drevesna višina), za macesen in bor (dve drevesni višini),
- ohranjati ciljna semenska drevesa (macesen, bukev, gorski javor) in upoštevati semenska leta za nasemenitev na večjih površinah,
- z robnimi sečnjami sproščati naravni podmladek, intenziteto prilagajati starosti podmladka in zahtevam drevesnih vrst,
- na ekstremni rastiščih, v višinskih in zatavljenih sestojih upoštevati vsak naravni podmladek in ga sproščati; na površinah z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem pa izvajati pripravo za naravno obnovo,
- na površinah, nastalih po ujmah in podlubnikih, izvajati pripravo za naravno obnovo (posek grmovnega in odstranitev zeliščnega sloja; grmovni sloj, ki ni konkurenčen za naravno obnovo, puščati kot hrano za divjad); ukrep je priporočljivo izvajati v času semenjenja.
- v sestojih, kjer je delež listavcev v podmladku glede na rastiščne danosti prenizek, ga je potrebno sprostiti s primerno intenziteto odpiranja ter kasneje negovati.

Umetna obnova - sadnja

- prednostno je načrtovana na površinah, ki so/bodo zapleveljene in je naravna obnova otežena; na površinah, kjer naravna obnova sploh ne poteka; kjer primanjkujejo rastišču primerne vrste (listavci, macesen); na praznih površinah, nastalih zaradi prehitrega odpiranja; na površinah, nastalih po ujmah (vetrolom) in podlubnikih; v GGE je 8% površin znotraj mladovij,
- pripravo tal za sadnjo izvajati na površinah, kjer je oziroma se bo pojavil močan zeliščni sloj ali grmovni sloj kot konkurenca za umetno vnesene sadike (predvsem pri manjših sadikah iglavcev in listavcev),
- za uspešno sadnjo je potrebno upoštevati naravne danosti in rastišča, saditi in spolnjevati rastišču ustrezne drevesne vrste (macesen, bukev, ob jarkih gorski javor in plodonosne vrste za biotsko raznovrstnost),
- na večjih površinah, poškodovanih po ujmah in podlubnikih, je smiselna sadnja predvsem na bogatejših delih poškodovanih površin, kjer je možnost razvoja zeliščnega sloja (v jamah, ulekninah); sadnja naj bo v skupinah in šopih; za pestrost in biotsko raznovrstnost je na teh površinah zelo priporočljiva sadnja plodonosnih vrst,
- saditi kvalitetne sadike z ustrezno provenienco in ustrezne velikosti (v jarkih in na bogatih rastiščih so primernejše večje sadike); opraviti prevoz sadik pravočasno in strokovno, da ne pride do izsušitve koreninskega sistema,
- vnos tujerodnih drevesnih vrst je potrebno premišljeno načrtovati; vnašati jih na sanacijske površine, kadar ni mogoče zagotoviti ugodnega stanja avtohtonih vrst (možen je vnos duglazije, rdečega hrasta v nižinah, robinije ne pospešujemo); invazivne tujerodne drevesne vrste zatirati in preprečevati njihovo širjenje; zaradi pojava jesenovega ožiga, ki ga povzroča gliva *Chalara fraxinea*, se sadnja velikega jesena ne izvaja,
- v primeru pomanjkanja ustreznih sadik, se obnova gozda lahko izvaja s setvijo semena; prioriteten naj se obnova s sadnjo izvede na predelih, kjer je možen razvoj erozijskih procesov; priporočljivo je saditi tudi pionirske vrste, ki preprečujejo erozijo,
- glede na rastiščne danosti in mikrolokacije, je smiselno spremljati in ugotavljati, kakšen način obnove daje boljše rezultate (priprava tal ob semenskih letih, zaščita naravnega podmladka, sadnja...) ter voditi evidenco in kontrolo novo osnovanih površin mladovij.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Nega

- ukrepi nege so načrtovani v sproščenih mladovjih in na površinah podmladka, ki se bodo sprostile s pomladitvenimi sečnjami,
- ukrepi nege so nujni za povečanje in doseg kvalitete, stabilnosti in ohranjanja podmladka ter pospeševanja mešanosti drevesnih vrst,
- prednostna in nujna je nega v sproščenih mladovjih in mladju, nastalem na sanacijskih površinah; v mladju, kjer so listavci umetno osnovani; po opravljeni sečnji je nega potrebna tudi v mladovjih, ki bodo nastala z odstranitvijo odraslega sestoja; nujna je nega v sestojih, poškodovanih po vetrolomu,
- poudarek naj bo na indirektni negi in sproščanju naravnega podmladka s svetlitvenimi in robnimi sečnjami; intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi ciljnim drevesnim vrstam v podmladku,
- intenziteta negovalnih ukrepov mora biti prilagojena razvojni dinamiki sestojev, drevesni sestavi in kvaliteti sestojev,
- z izvedbo nege je potrebno pričeti pravočasno in s primerno intenziteto, posebej pri mladovjih, kjer so listavci, primešani, so utonjeni in manj konkurenčni, vendar za razvoj sestojev nujno potrebnim,
- intenzivnost nege in pogostost je potrebno prilagajati glede na reakcijo izvedenih ukrepov,
- na površinah, poškodovanih po vetrolomu in podlubnikih, je priporočljivo puščanje grmovnega sloja (hrana za divjad) ali delna odstranitev v taki meri, da ni konkurenčen in ne ogroža naravne obnove oziroma razvoja mladovja.

Obžetev

- je potrebno izvajati v naravnem in umetno osnovanem mladju; prednostna in nujna je obžetev na novo osnovanih mladjih
- obžetev naj bo pravočasna in prilagojena vremenskim razmeram, predvsem na močno zapleveljenih površinah; ponovitve in intenzivnost je potrebno prilagajati reakciji ukrepanja in višini sadik;
- žetev je potrebno izvajati v obliki lijaka, da se ohrani mikroklima za naravni pomladek; pri tem je potrebno spremljati pojav in ohranitev naravnega pomladka, posebej listavcev,
- v višinskih, zatavljenih mladovjih jo je potrebno izvesti ob koncu vegetacijske dobe, da se prepreči poleganje trave pod snežno odejo; v nižinskih delih je obžetev primernejša tekom vegetacijske dobe,
- na površinah, nastalih po vetrolomu 2018 in podlubnikih, je smiselna žetev plevela (odstranitev močne robide,..) za lažji pojav in razvoj naravnega pomladka; posebej primerna je žetev v času semenskega obroda,
- na površinah, ki so nastale s sadnjo, so potrebne ponovitve vsaj 2 do 3 krat; v enoti sta v povprečju načrtovani dve ponovitvi.

Nega mladja in gošče

- poudarek naj bo na indirektni negi mladja s pomočjo odraslega sestoja; pri mladju, ki je poškodovano od sečnje, je potrebno odstraniti poškodovane osebkke,
- nega mladja in gošče kot ukrepa negativne izbire, naj bosta v sproščenih naravnih in umetnih skupinah s poudarkom na rahljanju, odstranjevanju prirastkov, uravnavanju zmesi in pospeševanju rastišču primernih vrst ter krepitvi stabilnosti; načrtovana nega mladja in gošče predstavlja 71% površin mladovja,
- posebej pomembna je nega gošče v vrstno mešanih goščah oziroma skupinah z listavci, kjer so listavci manj konkurenčni,
- jakost in pogostnost naj bosta prilagojeni razvojni dinamiki drevesnih vrst; intenzivnejša naj bo nega v skupinah gošče z več listavci,
- potrebno je ohranjati in vzdrževati pestrost grmovnih in pionirskih vrst (hrana za živali, estetska funkcija, vrstna pestrost),
- pri negi je potrebno skrbeti, da na ogolelih površinah ne pride do invazivnih vrst, ki jih je potrebno z nego odstranjevati,
- v GGE sta nega mladja in gošče načrtovani na 69% mladovij.

Nega letvenjakov in drogovnjakov

- redčenja naj bodo pravočasna in dovolj intenzivna, da se zagotovi stabilnost, uravnava drevesna sestava in krepi kvaliteta sestojev; na bogatih rastiščih, v skupinah plemenitih listavcev naj bo nega intenzivnejša (nad 22 % od LZ) in pogostejša, da se sprostijo krošnje listavcev in zagotovi kvaliteta,
- pogostost ukrepov je potrebno prilagoditi sestojnemu sklepu; starejše drogovnjake s tesnim sklepom, drogovnjake z zamujenimi redčenji in drogovnjake iglavcev na področjih pogostih snegolomov, starejše ne prereditvene drogovnjake v vršnem delu je smiselno redčiti manj intenzivno s ponovitvami,
- izvajanje ukrepa naj bo izven vegetacijske dob,
- sečnja in spravilo posekanega lesa naj bosta usmerjena zaradi minimalni poškodb na deblih in koreničniku (krojenje krajših sortimentov, zbiranje v linije); v območjih zahtevnih terenov in možnosti večjih poškodb zaradi

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

spravila napadle lesne mase, je smiselno puščati lesno maso v sestoju (le ob zimski sečnji, kjer ni nevarnosti razvoja podlubnikov),

- v GGE Radlje – desni breg je nega letvenjaka načrtovana na 23% mladovij, nega drogovnjaka kot gojitveni ukrep pa na 55 % vseh drogovnjakov; prednostni in nujni so ukrepi v sproščenih skupinah s tesnim sklepom, na bogatih rastiščih in v sestojih z več listavci.

Usmeritve v odraslih sestojih

- v odraslih sestojih je potrebno ukrepati načrtno in prilagojeno stanju sestojnih parametrov (lesni zalogi, sklepu sestoja, kvaliteti in podmladku),
- v prihodnjem obdobju prednostno izvesti sanacijo sestojev, poškodovanih po močnem vetrolomu in podlubnikih; puščati listavce in robna drevesa (zaščita pred močno zapleveljenostjo); pri tem je potrebno upoštevati možnost bodočega spravila in varnost (drevesa na gozdnem robu, ob objektih),
- skrbno spremljati razvoj podlubnikov in v primeru gradacije prednostno izvajati varstveno sanacijske sečnje,
- težiti k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz, pospešenemu sproščanju podmladka in zaključevanju obnove ter zaokroževanju pomladitvenih jeder,
- naravni podmladek sproščati s pomladitvenimi sečnjami in ga indirektno negovati; intenzivnost sproščanja naj bo prilagojena drevesnim vrstam v podmladku (močnejša z večjimi odprtini za povečanje deleža macesna in listavcev),
- potrebno je **opredeliti debeljake** glede na intenziteto ukrepanja: mlajše debeljake, kjer bodo intenzivna izbiralna redčenja, debeljake z zmernimi redčenji in akumulacijo lesne mase ter debeljake, ki jih bomo uvedli v obnovo,
- intenziteta sečenj naj bo večja v mlajših debeljakih, v ohranjenih naj bo le akumulacija; v prerahljanih debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo, naj bo intenziteta višja,
- v debeljakih in drogovnjakih izvajati izbiralna redčenja z namenom, da se sproščajo krošnje listavcem, krepiti kvaliteta in stabilnost sestojev,
- glede na stanje podmladka izvajati tudi ukrep priprave za naravno obnovo,
- v preredčenih debeljakih je potrebno skoncentrirati posek na skupine nekvalitetnega in sečno zrelega drevja,
- intenziteto odpiranja v **sestojih v obnovi** je potrebno prilagoditi stanju podmladka, stanju odraslega sestaja in ciljnim drevesnim vrstam v podmladku,
- v sestojih v obnovi, glede na stanje sestojev, kvaliteto drevja in podmladek, opredeliti površine, kjer bo obnova zadržana, pospešena ali zaključena,
- na večjih strnjanih površinah v zgornjem delu enote (pretežno iglasti gozdovi), skrbeti tudi za izboljšanje prehranskih pogojev za divjad (pri negi puščati delno porezan grmovni sloj),
- v sestojih, poškodovanih po vetrolomu, puščati listavce (zaščita, melioratorji, stabilnost).

Usmeritve za varstvo gozdov

Ukrepi za varstvo pred divjadjo

- zmanjšati gostote populacij, da bo zagotovljena naravna obnova vseh ciljnih drevesnih vrst,
- izboljšati življenjske pogoje za divjad z ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti; (poškodbe po objedanju in lupljenju so v enoti manjše, pojavljajo se lokalno, predvsem pa v letih z ostrejšo zimo),
- izvajati ukrepe zaščite sadik: v naravnem mladju, ki ima bogate sestojne zasnove in v umetno osnovanem mladju (zaščita sadik listavcev in macesna pred objedanjem od divjadi),
- pri izbiri in vrsti zaščite (individualna, kolektivna) upoštevati ogroženost drevesne vrste, lokacijo sadnje in ekonomiko; vrsta zaščite naj bo strokovno opredeljena z gozdno gojitvenim načrtom,
- površina kolektivne zaščite naj bo praviloma okrog 0,5 ha in več (potrebno je upoštevati lastnika gozda,
- potrebno je skrbeti za redno vzdrževanje in obnovo individualne zaščite ter ograj, po opravljeni funkciji pa za njihovo odstranitev iz gozda,
- za nadaljnje načrtovanje je potrebno voditi evidenco o lokacijah in vzdrževanju zaščite ter spremljati uspeh sadnje in zaščite sadik.

Ukrepe varstva pred boleznimi in žuželkami

- morajo temeljiti na preventivi; v delih, kjer je večja ogroženost, je potrebno zagotavljati razgibane, mešane, vrstno pestre in stabilne sestoje z dosledno izvedeno gozdno higieno,
- potrebni so redni pregledi gozdov in spremljanje številčnosti podlubnikov, posebej na ogroženih območjih, južnih legah in področjih večjih ujm (vetrolom) in podlubnikov,
- intenzivnejša naj bo kontrola v žariščih, ki so delno sanirana,
- posebno intenziven mora biti nadzor v sestojih, kjer je bil močan vetrolom v letu 2018 in posledično gradacija podlubnikov; poškodovano drevje iglavcev povzroča večjo nevarnost za pojav in razvoj podlubnikov v

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

naslednjih letih; potrebno je izvajanje sanacijskega načrta, strokovni nadzor pri izvajanju ukrepov in dosledno spremljanje razvoja podlubnikov,

- potrebno je odstraniti vsa poškodovana drevesa, ki pomenijo nevarnost za gradacijo podlubnikov,
- potrebno je sodelovanje z lastniki gozdov ter osveščenost o nujnosti izvajanja preventivnih ukrepov za zatiranje in uspešno obvladovanje podlubnikov,
- nujna je skrb za pravočasen posek dreves napadenih po podlubnikih, za strokovnost pri sečnji in sanaciji posekanega drevja ter preprečevanju nadaljnega širjenja podlubnikov,
- v času, ko je nevarnost večje gradacije podlubnikov, je potrebno v drogovnjakih in letvenjakih napaden les razžagati in pokriti z vejevjem ali pa ukrep izvajati izven vegetacijske dobe,
- za uspešno obvladovanje gradacije podlubnikov je v prihodnje potrebno skrbno izvajanje ukrepov akcijskega načrta.

Ukrepi varstva v predelih varovalne in zaščitne funkcije gozdov

- v varovalnih gozdovih in težkih terenih so pomembne tudi usmeritve za vzdrževanje protipožarnih stez (za nadzor sestojev in razvoj ter obvladovanje podlubnikov); usmeritve so pomembne v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo in ob vodotokih,
- v ožjih območjih erozijskih žarišč je potrebno izvajati tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo, v širšem območju pa predvsem malo površinsko posegati in vzdrževati ustrezne strukture gozda,
- sistem gospodarjenja mora vključevati varstvo pred erozijo (od načrtovanja do izvedbe ukrepov).

Usmeritve za posek in varno delo v gozdu

- sečnjo je potrebno prilagajati razvojni dinamiki gozda; pri intenziteti in dinamiki sečnje je v največji meri treba upoštevati lastnika gozda; pri odločitvi za strojno sečnjo so pomembne sestojne in terenske razmere ter koncentracija sečnje,
- za realizacijo možnega poseka (predvsem pomladitvenih sečenj v državnih gozdovih) je glede na vse omejitve (vegetacija, dolge zime, rastišče divjega petelina) potrebno sodelovanje ZGS, SIDG in ZRSVN, potreben je načrten pristop (še naprej izdelava preliminarija in letnega plana); priporočljivo je izvesti pomladitveno sečnjo na večjih površinah 1 do 2 krat v deceniju (posebej v višinskih gozdovih), po končani sečnji pa izvesti nego mladja, gošče in negi posvetiti posebno pozornost,
- glede na terenske razmere (strmina) in stanje vlak (širina, naklon vlak) izbirati kombinacijo spravila s traktorjem in vožnja po kolesih v kombinaciji s strojno sečnjo ter tako zmanjšati delež ročnega spravila; potrebno je nadaljevati z rekonstrukcijo in širitvijo vlak, kjer to dopuščajo terenske razmere; v strmih in ekološko ranljivih terenih (erozija, plazovi) načrtovati žičničarsko spravilo; novogradnja vlak in cest mora biti smiselna in strokovno načrtovana,
- izbrati je potrebno način spravila z najbolj primernimi in varnimi sredstvi (da bodo čim manjše poškodbe tal, drevja, mladja, obremenjenost delavcev, da bo zagotovljena varnost pri delu in ekonomičnost proizvodnje),
- čas sečnje (omejitve zaradi rastišč divjega petelina) in način spravila (traktorsko, kombinirano, prevoz na kolesih) je potrebno prilagoditi stopnjam poudarjenosti drugih funkcij gozda, terenskim razmeram in vremenskim pogojem (razmočenost v pomladanskih mesecih, sečnja v poletnih mesecih in zimska sečnja),
- v gozdovih, kjer je poudarjena socialna vloga in se giblje večje število obiskovalcev (planinske poti, kolesarske poti, rekreacijske točke) je potrebno z opozorilnimi tablamami in obvestili opozoriti na ukrepe sečnje, spravila in varstva v gozdu (E6, Slovenska turno kolesarska pot);
- potrebno je nadaljevati z izobraževanjem (primerne oblike) lastnikov, jih usposabljanje za varno delo v gozdu, usmerjati v uporabo primernih tehnologij pri sečnji in spravilu; posebej pomembno je izobraževanje manjših lastnikov, ki najemajo delovno silo (ekonomičnost nabave lastne tehnologije),
- načrtno in strokovno je potrebno pristopiti k sečnji in spravilu v sestojih, ki so poškodovani po ujmah (posebej vetrolom 2023) in varstveno sanitarnih sečenj (podlubniki), ki zaradi ekonomike zahtevajo načrten in celosten pristop; poudarek mora biti na pripravi dela in varnem delu.

Usmeritve za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Zaradi poudarjenosti drugih vlog gozda in naravnih danosti v GGE ni sestojev, ki bi zadostovali kriterijem za določitev območij brez posamične izbire drevja za posek. Zato tudi ni izločenih območij, kjer za posek drevja ni potrebno predhodna odbira drevja. Strokovne odločitve za posege v prostor so potrebne tudi v gozdovih z manjšo intenziteto poseka.

Usmeritve za gozdne vlake in strojno sečnjo

- trasiranje vlak in sečnih poti upošteva omejitve in pogoje gospodarjenja kot izhaja iz načrta GGE za gozdne sestoj (E4 obrazec),
- v elaboratu izvedbe se v bližini pomembnejših habitatnih vrst, občutljivih na motnje zapiše ali na novo

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- vzpostavi režim - protokol uporabe gozdnih prometnic,
- gradnja se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal in v času reprodukcijskega cikla izbranih kvalifikacijskih vrst ptic (divji petelin) od 01.03. - 30.06,
- ob upoštevanju vseh ostalih časovnih in prostorskih omejitev je strojna sečnja možna le na primernih terenih; na manj nosilnih tleh je možna le, ko so tla zmrznjena ali suha; sečne poti naj bodo prekrite s sečnimi ostanki, kar zmanjšuje nastanek kolesnic
- v GGE je glede na terenske razmere, stanje sestojev, predvsem pa lastniško strukturo (državni gozdovi in večji posestniki) strojna sečnja smiselna v zgornjih položnejših delih GGE (cca 470 ha).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

- pri gospodarjenju z gozdovi v GGE morajo usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij upoštevati vse funkcije gozdov, ki se pojavljajo, njihovo stopnjo poudarjenosti in njihovo prekrivanje, posebej funkcije na 1.stopnji poudarjenosti, ki narekujejo gospodarjenje,
- zelo pomembne so usmeritve za občutljiva območja gozdov, kjer so na isti površini poleg proizvodnih funkcij evidentirane še vse ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti (P1,E1,S1) - 615,47 ha, ki za lesno proizvodno funkcijo pomenijo določene omejitve,
- pri načrtovanju ukrepov in posegih v gozd na večfunkcionalnih območjih, kjer se funkcije prepletajo, je potrebno upoštevati smernice drugih porabnikov prostora; zakonsko so kot obvezna izhodišča v načrtu GGE Radlje – desni breg podane Naravovarstvene smernice, Splošne in podrobne kulturno varstvene usmeritve in Smernice s področja upravljanja z vodami,
- usklajevanje interesov je potrebno na vseh območjih, ki so ekološko ranljiva in imajo veliko krajinsko vrednost (območja naravnih in kulturnih vrednot, posebna varstvena območja Nature 2000) in na območjih, kjer je interes širše javnosti in lastnikov gozdov ter je potrebno ukrepe uskladiti; v prihodnje bo potrebno upoštevati tudi finančni interes lastnikov gozd,
- z ukrepi in dejavnostmi v gozdu za krepitev različnih funkcij, je potrebno seznaniti vse uporabnike prostora (širšo javnost), še posebej morajo s pomenom ukrepov biti seznanjeni lastniki gozdov,
- v primerih, ko zaradi krepitve drugih funkcij (omejitve sečenj zaradi krepitve funkcij biotske raznovrstnosti, varovanje naravnih vrednot, kulturne dediščine, varstva zavarovanih območij), pri lastnikih gozdov prihaja do izpada dohodka, bi morale pristojne državne institucije poskrbeti tudi za pravne osnove nadomestila izpada dohodka.

Območja prekrivanja ekoloških in socialnih funkcij ter usmeritve za usklajevanje interesov

V GGE Radlje - desni breg so **območja**, kjer so možni problemi (konflikti) zaradi prekrivanja proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti (615,17ha):

- v gozdovih Pahernikove ustanove v Hudem kotu in ob GUP Pistrov grad v Vuzenici,
- na smučišču Pungart in turističnem naselju Tajzl,
- nad Vuhredom in v gozdovih nad železnico od Vuzenice proti Šentvidu,
- ter gozdovih v vplivnem pasu ob E6 in Slovensko turno kolesarski poti.

V teh gozdovih se prekrivajo proizvodna funkcija 1. stopnje in ekološke funkcije (funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, poučna, rekreacijska in turistična funkcija). Ekološke in socialne funkcije narekujejo gospodarjenje, zato je potrebno usklajevanje različnih interesov in porabnikov prostor, še posebej pa upoštevanje lastnikov gozda.

Pomembno je tudi izobraževanje tako javnosti kot lastnikov gozdov o pomenu gozdnih ekosistemov, o funkcijah, o nabiralništvu in vseh dejavnostih, ki se izvajajo za krepitev vseh ostalih funkcij gozda.

Usmeritve

1. na območjih prekrivanja s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- je potrebno pospeševati malopovršinsko enomerno zgradbo gozdov in rastišču primerne drevesne vrst,
- ohranjati in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov (ohranjanje in vzdrževanje gozdnih robov, gozdnih jas, kaluž, grmišč in drugih negozdnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru),
- ohranjati gozdne površine, ki vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost (posamezna drevesa, skupine dreves, pasove ob vodotokih in kmetijski krajini),
- skrbeti za razgiban gozdni rob, stopničaste zgradbe, s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih vrst, prepustiti naravnemu razvoju,
- ohranjati staro sadno in plodonosno drevje na opuščeni kmetijah, razgledne točke in koridorje ob razglednih in najbolj obiskanih izletniških točkah,

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- na območju Nature 2000 in ekološko pomembnih območjih (EPO) naj se posegi in dejavnosti izvajajo tako, da se ne ogroža prvobitnosti narave in se ohranja biotska raznovrstnost,
- v enoti je potrebno nadaljnje načrtno puščanje odmirajočih in odmrlih stoječih dreves (označitev dreves mora biti v dogovoru z lastnikom), posebej puščanje debelejših dreves (bukve in smreke) v vršnem delu Pohorj,
- Splošne in podrobnejše usmeritve za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so podane v poglavju 6.2.3.

2. v območju prekrivanja s poudarjeno turistično in rekreativno vlogo gozda

- opredeliti gozdni prostor, primeren za različne oblike turizma, rekreacije in povezane dejavnosti,
- pospeševati sestoje z malopovršinsko enomerno zgradbo ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko bogatijo krajino in ji dajejo tipičen pečat,
- oblikovati razgiban, pester gozdni rob s spreminjajočo se obliko in zgradbo,
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le v primeru sanacije poškodb po ujmah,
- pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo,
- ohranjati zanimiva drevesa (manjšinske vrste, drevesa izjemnih dimenzij in habitusa) in skupine dreve,
- pomlajevati postopno in malopovršinsko,
- potrebno je rekreativne in turistične dejavnosti (kolesarjenje, pohodništvo) usmerjati na območja, ki ne bodo ogrožala ekosistemov redkih in ogroženih živalskih vrst ter drugih elementov naravne krajine, ki so pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti (možnosti so na zaraščajoče površine),
- na teh območjih je potrebno izvajati predpisan gozdni red, skrbeti za urejenost in prehodnost označenih poti v gozdu ter urejeno okolje v neposredni bližini naravnih in kulturnih vrednot,
- ob razglednih točkah in vedutah puščati estetsko zanimiva drevesa ter elemente kulturne krajine,
- potrebno je tudi osveščanje lastnikov gozdov in vseh porabnikov prostora (širše javnosti) o pomenu ekoloških in socialnih funkcij ter izvajanju ukrepov za njihovo krepitev,
- vse posege v gozd (za namene rekreacije, kolesarjenja,..) je potrebno usklajevati in iskati strokovne rešitve vseh deležnikov.
- izvajati vedutne sečnje na točkah s slikovitim razgledom,
- čas sečnje prilagoditi obisku v gozdu,
- za zagotavljanje varnosti obiskovalcev izvajati različne preventivne ukrepe,
- prioritarno izvajati sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih,
- v času različnih aktivnosti v gozdu nujno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih, rekreacijske poti za čas izvajanja del zapret,
- uporabljati prijaznejšo tehnologijo pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti,
- upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju in vzdrževanju gozdnih prometnic (gozdne prometnice v teh območjih (kolesarske in planinske poti) služijo tudi rekreaciji),
- na in ob gozdnih prometnicah je potrebno skrbno izvajati gozdni red, urejeno sečišče, odvoz lesa in sanacijo vlak.

3. na področjih prekrivanja s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev:

- v varovalnih gozdovih, na strmih pobočjih in območjih vseh vrst erozijskih procesov naj se izvajajo le ukrepi, ki prispevajo h krepitvi varovalne funkcije gozda,
- Usmeritve za delo z varovalnimi gozdovi so podane v poglavju 6.2.5.

4. na področjih prekrivanja s funkcijo varovanja naravnih vrednot

- je potrebno skrbno ravnanje z vsemi naravnimi vrednotami s ciljem, da se ohranijo in se ne ogrozi njihov obstoj;
- Splošne in konkretne varstvene meritve za naravne vrednote so podane v poglavju 6.2.3.

5. Na območji prekrivanja z estetsko funkcijo

- v največji meri naj se ohranjajo posamezna zanimiva drevesa in negozdne površine v gozdni krajini, ki so pomemben element gozda in krajin,
- na najbolj obiskanih izletnih točkah je smiselno oblikovati vedutne točke in koridorje.

6. na območjih s poudarjeno lesno funkcijo in socialnimi ter ekološkimi funkcijami :

- v bližini naselja Vuzenica in Vuhred, kjer gre za posege v prostor zaradi urbanizacije, je potrebno vse posege usklajevati z lokalno skupnostjo in prostorskim planom občine,
- zaradi zaščite kulturne krajine in optimalne izrabe obstoječe infrastrukture, je potrebno določene posege omejiti in določiti območja, kjer je možen obstoj in širitev poselitve.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

- ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov,
- pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju (bukev, građen, gorski javor),
- ohranяти vertikalno in horizontalno razslojenost (skupinsko raznomerno zgradbo),
- večji posegi v gozdni prostor, kot je krčenje gozdnih sestojev z namenom povečanja kmetijskih ali zazidalnih površin praviloma niso dovoljeni,
- redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

- v neposredni bližini objekta naj bo ukrepanje malopovršinsko, omejeno predvsem na sanitarno sečnjo,
- po izvajanju vojaških aktivnosti (vadba) naj ostane območje v prvotnem stanju, torej brez posegov v zemljišč,;
- odstrani se vse odpadke, ki bodo nastali tekom vaj; dreves naj se ne poškoduje in trajno označuje,
- vaj naj se ne izvaja v času in na območju, ko bi vaje lahko vplivale na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali na zagotavljanje hidrološke funkcije.

Usmeritve za raziskovalno funkcijo in gozdne rezervate

- Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji.
- V gozdnih rezervatih je smiselno poleg splošnih usmeritev zapisanih v Uredbi:
 - o spremljati stanje razvoja sestojev, opažanja zapisovati in voditi kroniko (glede na kadrovske in finančne zmožnosti v območju),
 - o pri raziskavah sodelovati z znanstveno - raziskovalnimi institucijami (Biotehniško fakulteto, oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire), ki izvajajo raziskave, spremljati potek in rezultate raziskav ter nova spoznanja upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi,
 - o za potrebe raziskovanja znotraj gozdnih rezervatov določiti ploskve, kjer se lahko raziskave opravljajo,
 - o za krepitev raziskovalne funkcije gozdov pripraviti vsebine, ki bi lahko bile obravnavane s strokovnimi, diplomskimi ali drugimi raziskovalnimi deli,
 - o v okviru načrtovanja nadaljevati z desetletnim spremljanjem lesnih zalog, drevesne sestave in odmrle lesne mase,
 - o zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov in morebitne učne poti,
 - o ustvariti evidenco zunanjih raziskav, ki so se ali se bodo izvedle v gozdnih rezervatih,
 - o spremljati obisk gozdnih rezervatov, ki naj bo čim bolj nadzorovan,
 - o z različnimi ukrepi in aktivnostmi (z zaščito, preusmeritvijo raznih poti in stez ipd.) je potrebno odvrniti prevelik obisk javnosti.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- ohranяти strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine (omejki, šopi dreves,...),
- pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste,
- zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost,
- ohranяти zanimivosti v gozdnem prostoru (evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh),
- ohranяти pester gozd in zeleno kuliso v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, rekreativne in turistične funkcij,
- informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake in počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Semenski sestoji

- ohranяти izbrane semenske sestoje oziroma izbrana semenska drevesa znotraj območja sestoja,
- z ukrepi sečnje pospeševati proizvodnjo kvalitetnega semena (z zgradbo gozda, z redčenji in naravno obnovo);
- pri sečnji in izdelavi ter spravlilu preprečiti poškodbe izbranih semenskih dreves (izven vegetacijske dobe),
- podrobnejše usmeritve za delo s semenskimi sestoji so v poglavju 6.2.7.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Čebelarjenje

- pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (čipa, češnja, kostanj,..),
- sadnja dreves medonosnih vrst;
- načrtno postavljanje čebelnjakov na ustrezna mesta.

Usmeritve za krepitev lovngospodarske funkcije

- splošne usmeritve so podane v poglavju 6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali,
- posebnosti, vezane na lovngospodarsko funkcijo:
Zimska krmišča
- v obdobju krmljenja v nočnem času oz. od ene ure pred mrakom do ene ure po zori veljajo sledeče omejitve rabe prostora:
 - o prepoved aktivnosti gospodarjenja z gozdovi,
 - o zapora gozdnih cest v primeru, ko cesta odpira manjše območje v okolici krmišča (v dogovoru med ZGS, občino in lastniki zemljišč),
 - o prepoved turizma in rekreacije ter vsakršnega dostopa na krmišče nepooblaščenim osebam (v primeru vzpostavljenega gozdnega oz. naravovarstvenega nadzora).
- pri določitvi lokacij krmišč upoštevati usmeritve za lokacije krmišč zapisane v načrtih upravljanja z divjadjo Rukališča
- v času razmnoževalnega ciklusa jelenjadi v trajanju 1 meseca veljajo sledeče omejitve rabe prostora:
 - o prepoved aktivnosti gospodarjenja z gozdovi na celotnem rukališču,
 - o zapora gozdnih cest v primeru, ko cesta odpira manjše območje v okolici rukališča (v dogovoru med ZGS, občino in lastniki zemljišč);
 - o prepoved turizma in rekreacije na celotnem rukališču (v primeru vzpostavljenega gozdnega oz. naravovarstvenega nadzora).

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

Za krepitev te funkcije je potrebno upoštevati Smernice s področja upravljanja z vodami, ki jih je za pripravo gozdnogospodarskih načrtov izdala Direkcija republike Slovenije za vode (Ljubljana, februar 2020).

I. Splošne usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah:

1. Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

2. Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda. Reka Drava je voda 1. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, **vodno zemljišče** celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor.

Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je **priobalno zemljišče** celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

3. Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

4. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

5. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

6. Sestavni del gozdnogospodarskega načrta – GGN GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033) vsebuje prikaz:

- **varovanih območij**, in sicer:
 - o hidrografija (os vodotoka),
- **ogroženih območij**, in sicer:
 - o poplavnih območij,
 - o erozijskih območij,
 - o plazljivih območij,
 - o plazovitih območij (v obravnavani GGE jih ni)
- **varstvenih območij**, in sicer:
 - o vodovarstvenih območij v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove,
- **referenčnih odsekov**, iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Grafični prikaz varovanih, varstvenih, ogroženih območij in referenčnih odsekov ter obstoječih in načrtovanih gozdnih prometnicah ter predvidenih posegov in ukrepov, katerih izvedba bi lahko vplivala na vode, vodni režim in stanje voda, je izdelan v merilu, ki ustreza merilu izvedbenih načrtov ter v taki obliki, da je mogoče prekrivanje slojev (*shp).

7. Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev **za referenčna odseka** (dva odseka na vodotoku Vuhreščica - Črnkovo, Pušnik), ki sta določena v GGE:

- Na referenčnih odsekih so prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti.
- Na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov in na njihovi prispevni površini so dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.
- Na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera, so dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka.
- Če gre pri posegu v vodotok iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena za gradnjo prečnega objekta, mora biti tak objekt izveden tako, da je zagotovljena prehodnost za vrste rib, značilne za ribji tip na mestu posega.

Na območju gozdov s **poudarjeno hidrološko funkcijo 1. stopnje**, za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje 1. in 2. vodovarstvene cone ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s **poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije** je potrebno dosledno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L.RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 3. vodovarstvene cone ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje;

Na vodovarstvenih območjih je pri delu z motornimi žagami in spravilu s traktorji obvezna uporaba biološko razgradljivih olj; pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja; parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla; v primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode; izogibati se je potrebno dela v gozdu v času, ko obstaja večja nevarnost onesnaženja vodnih virov;

- na celotnem vodovarstvenem območju naj bo zagotovljena stalna pokrovnost z gozdne vegetacije, zgradba gozda pa malopovršinsko enomerna s čim bolj sklenjenim sestojnim sklepom;
- v ožjih obrežnih pasovih in hudourniških strugah naj se izvaja predvsem sečnja starih in nestabilnih dreves, kadar le ta ogrožajo stabilnost tal in obvodna območja;
- v strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja in sečnih ostankov;
- v primeru razmočenosti tal (dolgotrajne padavine) je primerna zapora gozdnih cest (dogovor z lastniki, občinami in ZGS);
- pri nadzoru virov pitne vode in vseh posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, erozijska in poplavna območja, vodovarstvena območja) je potrebno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi;
- v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami je potrebno pridobiti vodno soglasje za posege, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda.

8. V GGN GGE Radlje - desni breg so upoštevane strokovne podlage s področja upravljanja z vodami, dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

Za namen prikaza se v GGN GGE Radlje - desni breg uporabijo sloji:

- hidrografija – os vodotokov (v merilu 1 : 5000)
- integralna karta poplavne nevarnosti (IKPN)
- integralne karte razredov poplavne nevarnosti (IKRPN)
- opozorilne karte poplav (OPKP)
- poplavni dogodki (PODO)
- erozijska območja (opozorilna karta erozije),
- plazljiva območja (karta verjetnosti pojavljanja plazov)¹
- plazovita območja (karta lavinske nevarnosti)²
- vodovarstvena območja (državni nivo)
- vodovarstvena območja (občinski nivo)
- odseki z referenčnimi razmerami
- vodna dovoljenja
- koncesije za rabo vode.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

II. Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1

- so vključene v poglavje 6.2.8 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic
- in poglavje 6.2.9 Usmeritve za poseg v gozd in gozdni prostor.

Pri gospodarjenju z gozdom na vodovarstvenih območjih in območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potrebno upoštevati:

Gozdnogojitvene usmeritve

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije v obliki stabilnih raznodobnih mešanih gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode,
- izogibati se velikopovršinskim ukrepom,
- na ogolelih površinah v vodozbornih območjih zagotoviti čimprejšnjo poraščenost,
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije,
- ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo (trajno pomlajevanje na območju ujma).

Usmeritve pri posegih

- omejiti posege na vodnih, priobalnih in vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi o varstvu voda.

Usmeritve za sečnjo in gozdno tehniko

- prilagoditi način sečnje, spravila in skladiščenja lesa:
 - o sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu,
 - o ob vodotokih in širšem pasu sprotno izvajati sečni red,
 - o sprotno odstranjevati sečne ostanke iz vodotokov in obrežij,
 - o na ogolelih površinah (ujme) stabilizirati panje, kjer je nevarnost zdrsa in so ogroženi vodotoki,
 - o izogibati se poškodbam spravilu in izvozu lesa v času razmočenosti,
 - o čimprej sanirati poškodovane gozdove v območju prve stopnje hidrološke funkcije,
 - o ne skladiščiti lesa ali drugega materiala v in ob vodotokih,
 - o v vodnem telesu ni dopustna nobena aktivnost pridobivanja in spravila lesa, razen v izjemnih primerih.
- upoštevati usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi, ki so naveden v poglavju 6.2.8,
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in stroje (biološko razgradljiva olja),
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:
 - o nujno je redno vzdrževanje vzdolžnega in prečnega odvodnjavanja na gozdnih prometnicah,
 - o v neposredni bližini izvirov, potokov in pritokov, zajetij, strug ter jam se gradnji gozdnih prometnic izogibat,
 - o gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše vkope in dolžine prometnic,
 - o pri gradnji in rekonstrukciji gozdnih vlakov zagotoviti ustrezen odmik vlakov od vodotokov, da (ob nujnem umeščanju najmanj 50 m),
 - o gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da se ne zmanjšuje pretočni profill (0,5 m varnostna višina),
 - o pri umeščanju upoštevati določbe DRSV, ki veljajo na varstvenih območjih po ZV-1.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- preprečiti onesnaževanje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaževanja,
- ohranjati ustrezno širini obvodnega pasu,
- vodne vire ter bližnjo okolico občasno očistiti in urediti dostopne, kjer je to smiselno,
- sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja.

Smernice za ogrožena območja po ZV-1 (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju 6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Ohranjena kulturna dediščina in njeno povezovanje v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Za kulturno dediščino (kulturni spomeniki in vplivno območje), ki se nahaja v gozdnem prostoru GGE Radlje - desni breg, je potrebno skrbeti po veljavnem pravnem režimu varstva, ki je podan v Splošnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarski načrtov z vidika varstva kulturne dediščine in Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

enote Radlje - desni breg (ZVKDS, OE Maribor, 16.2.2024). Usklajene so tudi s Splošnimi kulturnovarstvenimi usmeritvami za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 2020, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino - Območna enota Maribor. S svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja kulturna dediščina pomemben socialni, ekonomski in vzgojni potencial, zato je potrebno skrbeti tudi za urejeno in estetsko oblikovano okolje kulturnih spomenikov v gozdu.

V območjih kulturnih spomenikov in registrirane dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE Radlje - desni breg veljajo naslednje:

1. splošne varstvene usmeritve:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenikov in dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenikov in dediščine, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi v spomenike in dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov, ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlakov se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja kulturnih spomenikov in registrirane dediščine v gozdnem prostoru

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da mora biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- konkretni režim je določen v aktu o razglasitvi spomenika. V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva za kulturne spomenike je opredeljen v konkretnem aktu o razglasitvi posameznega objekta ali območja za spomenik.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine (območje stavbne dediščine):

- varuje se gabariti, gradivo, oblikovanost,
- varuje se pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- varuje se celovitost dediščine v prostoru.

Pomembno vlogo ima tudi ohranjanje kulturne krajine, kjer je še posebej poudarjena tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini). Ohranja naj se tudi krajinska zgradba z značilnimi strukturami in členitvami.

Dodatni režim za območje naselbinske dediščine - velja dodatni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče, po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, umestiti prej naštete nedopustne posege, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega. V tem primeru veljajo naslednje usmeritve:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti,
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS,
- nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Posegi v kulturno dediščino

V primeru poseganja v kulturno dediščino ZVKD -1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- - kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD -1),
- - kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev spomenika ali registrirane nepremične kulturne dediščine (31.člen ZVKD-1).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo in spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS

2. podrobne kulturno varstvene usmeritve

Nanašajo se na vse varovane enote in območja kulturne dediščine, ki so evidentirane na gozdnih površinah, ob oz. v bližini gozdnega roba na območju GGE Radlje – desni breg. Povzete so po Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Radlje - desni breg, 16.2.2024).

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	OOPOMBE	ODDELEK/ODSEK
1-00724	Šentjanža nad Dravčami - Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10034A
1-00724	Šentjanža nad Dravčami - Cerkev sv. Janeza Krstnika	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10034B
1-02854	Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega	vplivno območje spomenika	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda	10163B

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	OOPOMBE	ODDELEK/ODSEK
				stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	
1-2854	Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10163B
1-03322	Hudi kot – cerkev sv. Bolfenka	vplivno območje spomenika	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10260B
1-03511	Sveti Vid pri Vuzenici – Cerkev sv. Vida	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10075, 10076A
1-03512	Vuzenica – Cerkev Device Marije	vplivno območje	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10061A
1-08136	Vuzenica – Trško jedro	spomenik	naselbinska dediščina	Potrebno je ohranjanje gozdnega roba in spremljanje stanja.	10061A, 10062B
1-08138	Sveti Vid pri Vuzenici – Arheološko območje sv. Vid	spomenik	arheološka dediščina	Potrebno je ohranjati nepoškodovano materialno substanco arheološkega območja. V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak. Ruvanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških ostalin ni dovoljeno. Panj je potrebno odstraniti s frezo.	10075, 10076A
1-08141	Vuzenica – Stari grad	spomenik	profana stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev. Preprečuje se zaraščanje ostalin. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do dodatnih poškodb razvalin.	10061B
1-08182	Dravče – Mlin domačije Dravče 21	spomenik	profana stavbna dediščina	Mlin je porušen.	10008, 10010, 10036
1-08189	Sveti Anton na Pohorju – Domačija Kodrež	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija je porušena.	10169A, 10169B
1-08230	Hudi kot – Partizanska bolnišnica Svoboda	spomenik	memorialna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.	10140A,
1-11702	Sveti Danijel – Rečnikova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10013A
1-18280	Sveti Anton na Pohorju – Koglarjeva kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10165

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM	OOPOMBE	ODDELEK/ODSEK
1-18281	Sveti Anton na Pohorju – Vamlekovka kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10163B
1-19913	Dravče – Črešnikova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10007
1-19935	Sveti Primož na Pohorju – Pohorska kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10119
1-20985	Dravče - Domačija Kurej	dediščina	profana stavbna dediščina	Potrebno je ohranjanje gozdnega roba in spremljanje stanja.	10006
1-23937	Sveti Primož na Pohorju – Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	Potrebno je ohranjanje gozdnega roba in spremljanje stanja.	10111, 10112, 10120
1-27580	Hudi kot – Volbanška kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru, potrebno je vzdrževati okolico spomenika.	10272

6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Naravovarstvene smernice za GGN GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033), ki smo jih prejeli od ZRSVN OE Maribor (september 2023) in so bile predhodno usklajene med ZGS in ZRSVN, so osnova za usmeritve pri funkciji ohranjanje biotske raznovrstnosti. Vključujejo splošne in konkretne usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000, za ekološko pomembna območja (EPO) in usmeritve za varovanje naravnih vrednot. Za območje Natura 2000 so usmeritve podane za celoten gozdni prostor (CGP) in posamezne upravljavske cone znotraj območja. Večina usmeritev, ki so vezane na EPO, se vsebinsko prekrivajo z usmeritvami za območje Natura 2000, ker se območji tudi prostorsko prekrivata.

Splošne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

Celoten gozdni prostor (v nadaljevanju CGP):

Ime upravljavske cone: CGP Radlje - desni breg (Zgornja Drava s pritoki 3000172)	Površina v GGE: 475,49 ha (od tega gozdni prostor 233,11 ha)
HABITATNI TIPI: Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	
VRSTE: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, bober (<i>Castor fiber</i>).	
OPIS CONE: Glavni poudarki usmeritev v tej coni so vezani predvsem na ohranjanju in obnovi naravnega stanja gozdov ob vodnih telesih in vzdrževanju gozdnega roba s prilagojeno vrstno sestavo.	
Konkretne varstvene usmeritve:	

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Ohranja naj se gozdne jase, strukturirane gozdne robove ter vzdržuje primeren delež presvetljenih sestojev in površin v obnovi.
- Na območju presvetljenih gozdov, gozdnih jas, strukturiranih gozdnih robovih in na površinah v obnovi naj se ohranja zlasti rastline iz rodov *Lamium*, *Urtica*, *Epilobium*, *Corylus*, *Rubus*, *Lonicera*, *Salix*, *Quercus*, *Eupatorium*, *Origanum*, *Solidago* in *Cirsium*.
- Ohranja naj se obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja ob reki Dravi z varstvenimi in gojitvenimi deli (odstranitev tujerodnih zeliščnih in grmovnih vrst, sadnja rastišču primernih vrst).
- Neselektivnih fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih

Znotraj POO Zgornja Drava s pritoki (SI3000172) je obstoječa cona javorovih gozdov neustrezna oz. pomanjkljiva. V cono habitatnega tipa se na podlagi terenskih popisov gozdov (opisi sestojev) za GGN GGE Radlje - desni breg vključijo predvsem javorovi gozdovi s 1. in delno z 2. stopnjo ohranjenosti. Pri obnovi načrta je potrebno posebno pozornost posvetiti izločanju gozdov (manjše površine, skupine dreves) na nivoju sestoja. Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih se na podlagi trenutne conacije nahajajo v odseku: 10246 (priložen sloj: *HT_javorovi_GGE_Radlje_DB.shp*).

Konkretne varstvene usmeritve za habitatni tip Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000172 Zgornja Drava s pritoki izločijo primerni sestoji. Na podlagi pridobljenih podatkov s terenskih popisov se oblikuje cona javorovih gozdov za POO SI3000172 Zgornja Drava s pritoki.
- Preprečuje naj se krčitve tovrstnega habitatnega tipa na nivoju GGE.
- Izboljša oz. obnovi naj se sonaravna drevesna sestava.
- Pri obnovi gozda naj se daje prednost kvalitetnemu mladju značilnih drevesnih vrst za HT 9180 (predvsem: gorski javor, veliki jesen in gorski brest), skrbi naj se za ohranitev semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim osebkom gorskega javora, velikega jesena in gorskega bresta.
- Izboljša naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Trajno naj se ohranja vsaj 30% delež starejših sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Pomlajevanje naj se izvaja v manjših pomladitvenih jedrih.
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se praviloma usmerja izven območij GHT javorovih gozdov.
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Kjer je zaradi prekomerne rastlinojede divjadi onemogočena naravna obnova sestojev, naj se mladje zaščiti z zaščitnimi ograjami.
- Znotraj cone naj se ne vzpostavlja krmišč za divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljavska območja.

Usmeritve za gozdne vlake

- Gradnja gozdnih vlakov naj se praviloma ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.

Usmeritve za strojno sečnjo

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšujejo nastanek kolesnic.

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Vzdrževanje pasišč (travišč) v gozdu.
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Ohranjanje in nega biotopa, obvodnih mehkolesnih logov in gozdnega roba pred invazivnimi tujerodnimi vrstami - ITV (zlasti japonski dresnik in druge ITV). Pomembno za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst.
- Na podlagi pridobljenih podatkov na terenu (opisi sestojev – javorovi gozdovi) se določijo sektorski ukrepi na nivoju načrta gozdnogospodarske enote (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves za

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

vzpostavitev mreže ekocelic za izboljšanje stanja HT (prenos usmeritev iz projekta Pohorka na konkretne sektorske ukrepe).

IME CONE: Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)	POVRŠINA: 828,23 ha																																																
VRSTE/HT: divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), rušavec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), tripsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), sloka (<i>Scolopax rusticola</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>).																																																	
OPIS CONE: Upravljavska cona se pojavlja na ovršju Pohorja in obsega večino gozdnega prostora. Predstavlja osrednjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju. Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur. Območje cone je pomembno iz vidika zagotavljanja prehranske baze za koconoge kure, večjih količin odmrlega drevja (tripsti detel, mali skovik, koconogi čuk) in potreb po miru v času gnezdenja kvalifikacijskih vrst ptic. V upravljavsko cono so zajeta naslednja območja Nature 2000: SI5000006 Pohorje.																																																	
KONKRETNE USMERITVE:																																																	
<ul style="list-style-type: none"> - V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih ekocelic (območja ekocelic so navedena znotraj posameznih upravljavskih con) in znotraj SPA SI5000006 Pohorje na območju habitata divjega petelina v odsekih in delih odsekov¹: <table border="0" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>10133</td> <td>10289</td> <td>10134B</td> <td>10283A</td> <td>10291A</td> <td>10299B</td> </tr> <tr> <td>10135</td> <td>10290</td> <td>10137A</td> <td>10283B</td> <td>10291B</td> <td>10301A</td> </tr> <tr> <td>10136</td> <td>10292</td> <td>10137B</td> <td>10283C</td> <td>10293A</td> <td>10301B</td> </tr> <tr> <td>10138</td> <td>10295</td> <td>10139A</td> <td>10284A</td> <td>10293B</td> <td></td> </tr> <tr> <td>10282</td> <td>10296</td> <td>10139B</td> <td>10284B</td> <td>10294A</td> <td></td> </tr> <tr> <td>10285</td> <td>10297</td> <td>10140B</td> <td>10284C</td> <td>10294B</td> <td></td> </tr> <tr> <td>10286</td> <td>10298</td> <td>10274B</td> <td>10287A</td> <td>10294C</td> <td></td> </tr> <tr> <td>10288</td> <td>10300</td> <td>10278B</td> <td>10287B</td> <td>10299A</td> <td></td> </tr> </table> - Dela v gozdu v posameznih odsekih naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.); (odseki so navedeni v prejšnji alineji (območje habitata divjega petelina)). - Ohranja naj se delež iglavcev glede na rastiščne danosti in stopnjo spremenjenosti drevesnega sestava (vsaj 60% v lesni zalogi). - Ohranja naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih. - Odmrla in živa drevesa bukve, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno drevje. - Ohranja naj se površina gozda z najmanj 50 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C). - Poveča naj se delež odmrlega stoječega lesa (predvsem iglavcev): izloča naj se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm (ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah naj se puščajo posamezna poškodovana drevesa). - Ohranja oz. varuje se vsa pevska drevesa divjega petelina. - Ohranja naj se najmanj 5% površine gozda brez gospodarjenja na nivoju GGO in se k temu teži tudi v GGE (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja, omejena gradnja gozdnih prometnic). - Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji gozdni rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jeder); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd s širokimi prehodi). - Ohranja naj se vsaj 5 ha ekstenzivnih travnih površin (pasišč) na 1000 ha gozda. Upoštevajo naj se usmeritve podane za NV 119V Jezerski vrh - planje, NV 336 Kope - planje in NV 38 Črni vrh - planje in visoko barje. - Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora divjega petelina označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja (postavitev novih ograj je možna v leseni izvedbi (na podlagi protokola projektov SUPORT in POHORKA)). - V zeliščni/grmovni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>). - Izboljša naj se struktura sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stojećih odmrlih dreves - sušic) in funkcije gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur. - Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. 		10133	10289	10134B	10283A	10291A	10299B	10135	10290	10137A	10283B	10291B	10301A	10136	10292	10137B	10283C	10293A	10301B	10138	10295	10139A	10284A	10293B		10282	10296	10139B	10284B	10294A		10285	10297	10140B	10284C	10294B		10286	10298	10274B	10287A	10294C		10288	10300	10278B	10287B	10299A	
10133	10289	10134B	10283A	10291A	10299B																																												
10135	10290	10137A	10283B	10291B	10301A																																												
10136	10292	10137B	10283C	10293A	10301B																																												
10138	10295	10139A	10284A	10293B																																													
10282	10296	10139B	10284B	10294A																																													
10285	10297	10140B	10284C	10294B																																													
10286	10298	10274B	10287A	10294C																																													
10288	10300	10278B	10287B	10299A																																													

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst.
- Na obstoječih gozdnih prometnicah se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice).
- V coni naj se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najbolj občutljivejših območij ohranjanja narave. Novih poti naj se na najvrednejših območjih varovanja ne ureja oz. ne vzpostavlja.
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Dovoljena so privabljalna krmišča za divjega prašiča izven cone divjega petelina (baza ZGS, projekt SUPORT) in pod 1.200 metri nadmorske višine, ki so prvenstveno namenjena opazovanju ter lažjemu izvrševanju odstrela. Za doseganje učinka privabljanja divjih prašičev so na krmišču potrebne le minimalne količine krme. Priporočena uporaba kostanj, želod, vse vrste žit in koruze. Žita in koruza mora biti na krmišču dostopna le divjemu prašiču (polaganje žita v tla, krmni valj, prekrivanje).
- Nad 1.200 metrov m NV se omeji oz. izjemoma dovoli število krmišč za ostalo divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljavska območja.

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Ohranjanje biotopov – nega: Na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo se pospešuje/ohranja borovnica, brusnica.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja iglavcev glede na lesno zalogo znotraj upravljavske cone – večina (vsaj 50% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Izloča se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Obžetev.
- Zaščita mladja z leseno ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.

OPOMBE ¹: priložen sloj Divji_petelin_odseki.shp.

IME CONE: Cona H - Pohorje (5006-H zunanja cona)	POVRŠINA: 1.003,62 ha
VRSTE/HT: koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), črna štokrlja (<i>Ciconia nigra</i>), severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>).	
OPIS CONE: Upravljavska cona se pojavlja na obrobju SPA Pohorje (zunanje območje z nižjimi nadmorskimi višinami). Predstavlja zunanjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju. V območju je poudarek na splošnih usmeritvah za zagotavljanje ustrezne količine odmrle lesne mase (črna žolna, sove), kakor tudi za posamezne strukture v gozdnem prostoru iz vidika ohranjanja drugih kvalifikacijskih vrst (npr. gozdnega jereba). V upravljavsko cono so zajeta naslednja območja Nature 2000: SI5000006 Pohorje.	
KONKRETNE USMERITVE:	
<ul style="list-style-type: none"> - Ohranja naj se vsaj 30% delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca. - Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavlja pester gozdni rob s prisotnostjo plodonosnega drevja in grmovja. - Ohranja naj se pester polnilni sloj v sestojih, s prevlado listavcev, delež iglavcev v polnilnem sloju naj bo pod 20 %. - Pomladitvena jedra naj se širi z robno sečnjo v širini dveh drevesnih višin (obnavljanje pestrega zeliščnega in grmovnega sloja). - Vzdržuje naj se zaraščajoče površine v fazi grmišč (ohranjanje leske, jerebike). - Za skupinsko zaščito mladja naj se prednostno izvede postavitve novih ograj v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT in POHORKA); novo postavljene žične pomlajevalne ograje se postavi v dogovoru z ZRSVN (v tem primeru jih je potrebno ustrezno vidno označiti). 	

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Ohranja naj se mozaičnost območja, preplet gozdne in kulturne krajine (mejice, omejki, solitarno drevje).
- Ohranja naj se odrasla drevesa bukve in pospešuje naj se bukovo mladje.
- Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje.
- Ohranja naj se naravno stanje vodotokov (omeji naj se gradnja gozdnih prometnic ob potokih).

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Vzdrževanje grmišč.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- Vzdrževanje večjih vodnih virov v gozdu.
- Mulčenje brežin gozdnih cest.
- Zaščita mladja z (leseno) ograjo.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Izdelava vodnih virov v gozdu.

IME CONE: Cona koščaka - potoki	POVRŠINA v GGE: 172,68 ha
VRSTE in HT: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>).	
OPIS CONE: Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine. V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000172 Zgornja Drava s pritoki, SI3000182 Velka s pritoki.	
KONKRETNE USMERITVE:	
<ul style="list-style-type: none"> - Na pretežnem delu cone naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.² - V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. - V coni naj se ne uporablja fitofarmaceutskih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. - Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se praviloma ne izvaja. - Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine. - Ohranja naj se obrečno drevnino mehkolesne in trdolesne loke (v oddaljenosti 25 m od stoječih in tekočih voda ter na poplavnih območjih oz. območjih pogoste prisotnosti vode, močvirnih gozdovih naj se pušča izredno debela drevesa vrb, jelš, jesenov in topolov). Na teh območjih naj se ne izvaja krčitev gozda (vključno s sicer dovoljenimi 0,5 ha). - Ohranja naj se pretežni del sestojev s strnjenim sklepom krošenj v 10 m pasu ob vodotoku. - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. - V coni naj se krčenje gozda ne izvaja. 	
UKREPI:	
<ul style="list-style-type: none"> - Ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja vrst, zamočvirjenih gozdnih površin). 	

OPOMBE ²: 3000182 Velka s pritoki; SI3000172 Zgornja Drava s pritoki (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na povirnih delih območja cone na vodotokih Vuhreščica in Polnarjev potok).

Usmeritve za varovanje naravnih vrednot – konkretne usmeritve za naravne vrednote

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti *	
						NV	BR
119V	Jezerski vrh - planje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na planjah ovršja Pohorja na Jezerskem vrhu, južno od Ribnice na Pohorju	BOT, ZOO	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Ohranja naj se strukturiran gozdni rob (širina gozdnega roba naj obsega vsaj eno drevesno višino). - Izvaja naj se čiščenje zaraščenih površin, ki so v gozdnogospodarskem načrtu opredeljene kot površine v zaraščanju (travišča). Sečnja in ostali posegi v gozdu naj se ne izvajajo v času paritve in gnezditve divjega petelina, v času od 1. marca do 30. junija. Odstranjena lesna biomasa naj se trajno odstrani izven območja travišč. 	2	1
336	Kope - planje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na planjah ovršja Pohorja med Pungartom in Malo Kopo	BOT, ZOO	državni	<ul style="list-style-type: none"> - V gozdnem prostoru naj se smiselno upoštevajo usmeritve podane v poglavju 5.2.1 (Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)). - Čiščenje površin naj poteka kontinuirano in po mozaičnem sistemu. - Ohranjajo naj se posamezni šopi dreves (predvsem jerebike in smreke), mravljišča, skupine borovničevja. - Gradnje novih objektov in prometnic naj se ne načrtuje. - Omejijo naj se ukrepi, ki bi uničili ali poškodovali travišče (požiganje, gnojenje, apnenje, spreminjanje vlažnostnega režima, izravnava zemljišča, odstranjevanje ali preoravanje ruše). - Ohranja naj se strukturiran gozdni rob (širina gozdnega roba naj obsega vsaj eno drevesno višino). - Izvaja naj se čiščenje zaraščenih površin, ki so v gozdnogospodarskem načrtu opredeljene kot površine v zaraščanju (travišča). Sečnja in ostali posegi v gozdu naj se ne izvajajo v času paritve in gnezditve divjega petelina, v času od 1. marca do 30. junija. Odstranjena lesna biomasa naj se trajno odstrani izven območja travišč. - V gozdnem prostoru naj se smiselno upoštevajo usmeritve podane v poglavju 5.2.1 (Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)). - Čiščenje površin naj poteka kontinuirano in po mozaičnem sistemu. - Ohranjajo naj se posamezni šopi dreves (predvsem jerebike in smreke), mravljišča, skupine borovničevja. - Gradnje novih objektov in prometnic naj se praviloma ne načrtuje. - Omejijo naj se ukrepi, ki bi uničili ali poškodovali travišče (požiganje, gnojenje, apnenje, spreminjanje vlažnostnega režima, izravnava zemljišča, odstranjevanje ali preoravanje ruše). 	2	1
38	Črni vrh - planje in visoko barje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in visoko barje na Črnem vrhu na Pohorju, severovzhodno od Mislinje	ZOO, BOT	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Ohranja naj se strukturiran gozdni rob (širina gozdnega roba naj obsega vsaj eno drevesno višino). - Izvaja naj se čiščenje zaraščenih površin, ki so v gozdnogospodarskem načrtu opredeljene kot površine v zaraščanju (travišča). Sečnja in ostali posegi v gozdu naj se ne izvajajo v času paritve in gnezditve divjega petelina, v času od 	2	1

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6567	Požarnik - gozd	Naravni gozdni sestoji s preходом v sekundarni pragozd nad Požarskim jarkom na Pohorju, južno od Vuzenice	EKOS	državni	<p>1. marca do 30. junija. Odstranjena lesna biomasa naj se trajno odstrani izven območja travišč.</p> <ul style="list-style-type: none"> - V gozdnem prostoru naj se smiselno upoštevajo usmeritve podane v poglavju 5.2.1 (Cona G - Pohorje (5006-G osrednja cona)). - Čiščenje površin naj poteka kontinuirano in po mozaičnem sistemu. - Ohranjajo naj se posamezni šopi dreves (predvsem jerebike in smreke), mravljišča, skupine borovničevja. - Gradnje novih objektov in prometnic naj se praviloma ne načrtuje. - Na vplivnem pasu v gozdu s prometnicami se priporoča omejitev prometa z rampami. - Omejijo naj se ukrepi, ki bi uničili ali poškodovali travišče (požiganje, gnojenje, apnenje, spreminjanje vlažnostnega režima, izravnava zemljišča, odstranjevanje ali preoravanje ruše). - Območje barja naj se ne izsušuje. - Barje naj se prepusti naravnemu razvoju, razen občasnega odstranjevanja spontane gozdne vegetacije. - V območju naj se določijo ekocelice, kjer se gozd prepusti naravnemu razvoju (ekocelice brez ukrepanja). Predlagamo, da se opredelijo na težje dostopnih predelih na površinah z večjim deležem odmrlega drevja. 	2	2
6568 ¹	Repiško – gozd	Ohranjen gozdni sestoj v Hudem kotu na Pohorju, zahodno od Ribnice na Pohorju	EKOS, GEOMO RF, GEOL	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov). 	2	1
6571	Kompošev vrh - rastišče tis	Rastišče tis na Kompošovem vrhu nad Vuhredom, južno od Radelj ob Dravi	BOT	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Na območju rastišča tise naj se načrtuje takšno gospodarjenje z gozdom, ki bo ohranjalo oz. večalo delež tise (ohranjanje zastrtosti sestoja). - Posek in spravilo naj se izvaja na način, da se ne poškoduje rastočih tis. 	2	/
6581 ²	Repiške peči	Osamela apnenčasta vzpetina na Svetem Antonu na Pohorju, južno od Radelj ob Dravi	GEOMO RF	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje gozdnih prometnic. 	2	/
6701	Sveti Florjan - nasad dreves	Nasad dreves na Svetem Florijanu pri Vuhredu, južno od Radelj ob Dravi	ONV	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje gozdnih prometnic. - Ohranjajo naj se najvrednejša drevesa (vitalna in debela). 	2	/
6680	Sveti Primož na Pohorju - lipa	Lipa na križišču pri Pohorski kapeli, južno od Primoža na Pohorju	DREV	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Dreves naj se ne poseka ali poškoduje. Možna je odstranitev – posek morebitnih konkurentov, vendar na način, da se izpostavljenost krošnje svetlobi in vetru drastično ne spremeni. 	1	/
3883	Sgermova smreka	Najvišja slovenska smreka na Orlici, severno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Preko ravnega prostora dreves (tloris krošnje + vsaj 2 m) naj se ne gradi gozdnih prometnic. Prav tako se praviloma ne gradi gozdnih prometnic, ki bi lahko imele vpliv na spremembe rastiščnih pogojev, izven tega prostora. 	1	/
6589	Pahernikova smreka	Orjaška smreka v Hudem kotu, zahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Preko rastišča naj se ne vlačijo lesa in na rastišču naj se ne skladišči lesa. 	1	/
6606	Progatova bukev	Velika bukev pri domačiji Progat na Svetem Antonu na Pohorju, južno od Radelj ob Dravi	DREV	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Na rastišču naj se ne parkira sredstev za prevoz, spravilo in transport. - Na drevesu naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. 	1	/
6704	Držečnikov bor	Velik bor severozahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Rastišča v radiju krošnje +2 m naj se ne spreminja. V vplivnem območju drevesa naj se ne krči ali spreminja gozdnega roba. 	1	/
6601	Gregornova bukev	Orjaška bukev pri Gregornu v Hudem kotu, zahodno od Ribnice na Pohorju	DREV	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Opomba: NV 6704 Držečnikov bor – novelirane koordinate (D48/GK: y = 519803, x = 155497; D96/TM: E = 519434, N = 155982). 	1	/
6641	Ferferlova lipa	Velika lipa nad Ferferlovo domačijo na Orlici, severno od Ribnice na Pohorju	DREV	lokalni		1	/

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6684 ³	Šentjanž nad Dravčami - lipi	Veliki lipi pri cerkvi sv. Janeza na Šentjanžu nad Dravčami, jugozahodno od Vuzenice	DREV	lokalni		1	/
6587	Polnarjev potok - slap	Manjši slap na Polnarjevem potoku, desnem pritoku Drave, južno od Radelj ob Dravi	HIDR	lokalni	- Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje gozdnih prometnic. - Načrtuje naj se selektivno redčenje obvodne drevnine. - V pasu ene sestojne višine okoli naravne vrednote (slap) naj se manj intenzivno gospodarji z gozdom. - V, nad in pod slapom naj se podrti les in sečni ostanki ne puščajo v strugi potoka.	1	/
7344 ⁴	Plavžnica - nahajališče kamnin in mineralov	Nahajališče kontaktno metamorfnih kamnin in železovih rudnih mineralov v opuščnem rudniškem rovu na Kopnikovem hribu severovzhodno od Male Kope na Pohorju	GEOL	lokalni	- Pri gospodarjenju z gozdom naj se preprečuje zasipavanje vhodov rudniških rogov; sečnih ostankov naj se ne pušča pred vhodi.	2	/

Konkretne varstvene usmeritve za podzemne jame

V GGE Radlje - desni breg je po Naravovarstvenih smernicah za GGN GGE Radlje desni breg (september 2023) le ena podzemna jama in je navedena v seznamu v poglavju 2.2.7 Funkcija varovanja naravnih vrednot.

Konkretne varstvene usmeritve za omenjeno jamo:

- upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 3.2.2 (Naravovarstvenih smernic),
- kjer potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov,
- nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne).

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V GGE Radlje - desni breg je opredeljeno tudi območje pričakovanih naravnih vrednot. Namen opredelitve območij je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot. Del območja GGE Radlje - desni breg gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot.

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasi Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic:

Investitorja se seznanja z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve, ki so določene v poglavju 3.1.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo: dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

oceno ogroženosti ter predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na vrsto in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

V GGE Radlje - desni breg sta evidentirani dve ekološko pomembni območji, ki v celoti pokrivata območja Natura 2000.

Kjer se ekološko pomembno območje prekriva z območjem Natura 2000, se upoštevajo usmeritve, podane za območja Natura 2000 **41200 Pohorje**

Sicer naj:

Na območjih divjega petelina, ki so zavedena v bazi ZGS, se upošteva usmeritve in ukrepe navedene za Cono G – Pohorje. Območja divjega petelina naj se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. (v GGN GGE na strani 115).

- Ohranja naj se površina gozdov, ohranjajo naj se jase v gozdu.
- Pušča naj se starejše debelo drevje (predvsem listavci), ki služi kot habitatno drevje primarnim in sekundarnim duplarjem.
- Ne vnaša naj se rastišču neprimernih rastlinskih in tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst.

Kjer se ekološko pomembno območje prekriva z območjem Natura 2000, se upoštevajo usmeritve, podane za območja Natura 2000 **443000 Zgornja Drava s pritoki**

Sicer naj se:

- Ohranja naj se površina gozdov, ohranjajo naj se jase v gozdu. Krčitve gozdnih zemljišč naj se praviloma ne izvajajo.
- Ohranja naj se samotna drevesa, mejice in grmovje v kulturni krajini.
- Ne vnaša naj se rastišču neprimernih rastlinskih in tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst.
- Prepreči naj se krčenje obvodne drevnine in ohranja osenčenost strug potokov,
- Čas izvajanja posegov v gozdu naj se prilagodi življenjskim ciklom živali, zlasti naj se zagotovi mir v času razmnoževanja in odraščanja mladičev,
- Na območju se ohranjajo mlake, luže in kolesnice, v katerih zastaja voda in so habitat dvoživk. Kolesnice se naj izravnavajo takoj po zaključku del ali v času izven obdobja mrestitve in razvoja dvoživk, ki je od 1. marca do 1. avgusta.
- Pri delih v gozdu naj se uporablja biorazgradljiva olja in maziva,
- Ohranja naj se naravna struktura in pestrost gozdnega roba,
- Pri gradnji gozdnih prometnic se način prečkanja vodotokov izvede brez negativnih vplivov na kvaliteto vode in prehodnost vodotokov za vodne organizme.

Naravovarstvene smernice za GGN GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033), ki smo jih prejeli od ZRSVN OE Maribor (september 2023) in so bile predhodno usklajene med ZGS in ZRSVN, so osnova za usmeritve pri funkciji ohranjanje biotske raznovrstnosti. Vključujejo splošne in konkretne usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000, za ekološko pomembna območja (EPO) in usmeritve za varovanje naravnih vrednot. Za območje Natura 2000 so usmeritve podane za celoten gozdni prostor (CGP) in posamezne upravljalvske cone znotraj območja. Večina usmeritev, ki so vezane na EPO, se vsebinsko prekrivajo z usmeritvami za območje Natura 2000, ker se območji tudi prostorsko prekrivata.

Splošne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

Celoten gozdni prostor (v nadaljevanju CGP):

Ime upravljavske cone: CGP Radlje - desni breg (Zgornja Drava s pritoki 3000172)	Površina v GGE: 475,49 ha (od tega gozdni prostor 233,11 ha)
HABITATNI TIPI: Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	
VRSTE: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, bober (<i>Castor fiber</i>).	
OPIS CONE: Glavni poudarki usmeritev v tej coni so vezani predvsem na ohranjanju in obnovi naravnega stanja gozdov ob vodnih telesih in vzdrževanju gozdnega roba s prilagojeno vrstno sestavo.	
Konkretne varstvene usmeritve: <ul style="list-style-type: none">- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.- Ohranja naj se gozdne jase, strukturirane gozdne robove ter vzdržuje primeren delež presvetljenih sestojev in površin v obnovi.- Na območju presvetljenih gozdov, gozdnih jas, strukturiranih gozdnih robovih in na površinah v obnovi naj se ohranja zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i>, <i>Urtica</i>, <i>Epilobium</i>, <i>Corylus</i>, <i>Rubus</i>, <i>Lonicera</i>, <i>Salix</i>, <i>Quercus</i>, <i>Eupatorium</i>, <i>Origanum</i>, <i>Solidago</i> in <i>Cirsium</i>.- Ohranja naj se obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja ob reki Dravi z varstvenimi in gojitvenimi deli (odstranitev tujerodnih zeliščnih in grmovnih vrst, sadnja rastišču primernih vrst).- Neselektivnih fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.	
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih <p>Znotraj POO <u>Zgornja Drava s pritoki (SI3000172)</u> je obstoječa cona javorovih gozdov neustrezna oz. pomanjkljiva. V cono habitatnega tipa se na podlagi terenskih popisov gozdov (opisi sestojev) za GGN GGE Radlje - desni breg vključijo predvsem javorovi gozdovi s 1. in delno z 2. stopnjo ohranjenosti. <u>Pri obnovi načrta je potrebno posebno pozornost posvetiti izločanju gozdov (manjše površine, skupine dreves) na nivoju sestoja.</u></p>	
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih se na podlagi trenutne conacije nahajajo v odseku: <u>10246</u> (priložen sloj: <i>HT_javorovi_GGE_Radlje_DB.shp</i>).	
Konkretne varstvene usmeritve za habitatni tip Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih: <ul style="list-style-type: none">- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000172 Zgornja Drava s pritoki izločijo primerni sestoji. Na podlagi pridobljenih podatkov s terenskih popisov se oblikuje cona javorovih gozdov za POO SI3000172 Zgornja Drava s pritoki.- Preprečuje naj se krčitve tovrstnega habitatnega tipa na nivoju GGE.- Izboljša oz. obnovi naj se sonaravna drevesna sestava.- Pri obnovi gozda naj se daje prednost kvalitetnemu mladju značilnih drevesnih vrst za HT 9180 (predvsem: gorski javor, veliki jesen in gorski brest), skrbi naj se za ohranitev semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim osebkom gorskega javora, velikega jesena in gorskega bresta.- Izboljša naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.- Trajno naj se ohranja vsaj 30% delež starejših sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).- Pomlajevanje naj se izvaja v manjših pomladitvenih jedrih.- Novogradnje gozdnih prometnic naj se praviloma usmerja izven območij GHT javorovih gozdov.- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.- Kjer je zaradi prekomerne rastlinojede divjadi onemogočena naravna obnova sestojev, naj se mlajše zaščitni z zaščitnimi ograjami.- Znotraj cone naj se ne vzpostavlja krmišč za divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljavsko območja.	

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za gozdne vlake

- Gradnja gozdnih vlak naj se praviloma ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.

Usmeritve za strojno sečnjo

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic.

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Vzdrževanje pasišč (travišč) v gozdu.
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Ohranjanje in nega biotopa, obvodnih mehkolesnih logov in gozdnega roba pred invazivnimi tujerodnimi vrstami - ITV (zlasti japonski dresnik in druge ITV). Pomembno za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst.
- Na podlagi pridobljenih podatkov na terenu (opisi sestojev – javorovi gozdovi) se določijo sektorski ukrepi na nivoju načrta gozdnogospodarske enote (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves za vzpostavitev mreže ekocelic za izboljšanje stanja HT (prenos usmeritev iz projekta Pohorka na konkretne sektorske ukrepe).

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

- na vseh ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) je usklajenost odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo ena najpomembnejših usmeritev za zagotavljanje biotske raznovrstnosti;
- ohranjati je potrebno ustrezno gostoto populacij divjadi ter vse ukrepe v gozdnem prostoru načrtovati in usklajevati z vsemi uporabniki prostora;
- odvzem divjadi (odstrel) in ostali ukrepi v populacijah divjadi morajo prispevati k izboljšanju življenjskih razmer in ravnovesja med gozdom in divjadjo; gostota populacij rastlinojede divjadi mora biti v mejah prehranskih zmožnosti, da se ne onemogoči naravna obnova sestojev;
- glavna usmeritev pri upravljanju z gozdovi je ohranjati naravno sestavo gozdnih rastiščnih tipov in z mešanostjo drevesnih vrst krepiti mehansko in biološko stabilnost gozdov ter zagotavljati ugodne prehranske in bivalne pogoje za prostoživeče živali; (večati delež mladih faz);
- na rastiščih, kjer je drevesna sestava močno spremenjena, je potrebno glede na dejansko stanje gozdov in naravne danosti težiti k naravni drevesni sestavi in povečevati mešanost drevesnih vrst (primanjkuje listavcev in plodonosnega drevja); vnašati na površinah, nastalih po ujmah in podlubnikih;
- za izboljšanje življenjskih pogojev različnih prostoživečih živali je potrebno: oblikovati vrstno bogate in strukturirane gozdne robove, vzdrževati postopen prehod iz gozda v kmetijske površine, povečevati delež naravnega mladovja in povečevati pestrost drevesnih vrst, ohranjati grmovni in zeliščni sloj ter s sadnjo plodonosnih vrst (lesnika, češnja, hruška, oreh ...), izboljševati prehranske pogoje; vnos plodonosnih vrst je še posebej priporočljiv na površinah, ki so nastale po vetrolomu in posledično zaradi gradacije podlubnikov;
- kjer so zagotovljeni pogoji, je potrebno ohranjati vodne ekosisteme (gozdne mlake, kaluže, izvire, studence) in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter ostale negozdne ekosisteme v gozdnem prostoru (jase, travišča, melišča, skalovja...); v območjih mirnih con, zimovališč in rastišč gozdnih kur omejiti promet z motornimi vozili;
- potrebno je preprečevati zaraščanje v kmetijski in urbani krajini; pomembno je ohranjati posamezna drevesa, skupine drevja, omejke in gozdne otoke v negozdni krajini (prehod in pribežališče za prostoživeče živali);
- za izboljšanje življenjskih pogojev in ohranjanje ugodnih habitatov posameznih ogroženih živalskih vrst v enoti Radlje - desni breg (koconogi čuk, gozdni jereb, triprsti detel, divji petelin,...), je potrebno ohranjati predvsem debela drevesa z dupli, ki so pomembna za njihov življenjski cikel; drevesa je potrebno izbrati v soglasju z lastnikom gozda in jih na terenu primerno označiti;
- v gozdovih naj se določijo ekocelice (območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti in vzpostavljanje primernih habitatov za živalske vrste) s puščanjem posameznih dreves in manjših skupin drevja staranju in naravnemu razkroju (na območju GGE je pri opisih sestojev opredeljenih 22 ekocelic: 11 - z ukrepi, 11 - brez ukrepov);
- za konkretna rastišča divjega petelina in ruševca se predlaga izločitev območij v obliki ekocelic z ukrepanjem; primeren je gozd s stopničasto zgradbo (sklep krošenj 0,7- 0,8), s primernim deležem mladovij, gozd z bogato zastopano zeliščno plastjo (predvsem vrste iz rodu Vaccinium, malinovja,...), strukturno in vrstno pester sestoj z grmovjem in s plodonosnimi drevesnimi vrstami (češnja, jerebiko, lesniko,...) ter vrstami, ki so pomembne v prehrani vrste (bor, macesen, bukev ...) in jih je potrebno dodatno vnašati; sestoji s prisotnostjo mravljišč.

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09 in 31/16)

- potrebno je zagotoviti mirne cone, kjer je področje opredeljeno kot pomemben življenjski prostor za divjega petelina in ruševca (vršni del Pece in Uršlje gore) in se zagotovijo pogoji za razvoj vrste;
- potrebno je upoštevati določilo časovne omejitve izvajanja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest v času od 1. marca do 30. junija;
- pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem, neaktivna pa naj se ohranjajo; v času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) je potrebno prestaviti dela, (gradbeni posegi, sečnja in spravilo), s katerimi bi vznemirjali živali, predvsem v mladovijih in starejših debeljakah; pri spravilu lesa na erozijskih oziroma labilnih območjih je smiselno uporabljati pravilna sredstva, ki ne povzročajo erozije in s tem negativni vplivajo na pomembne habitate oziroma rastišča; sečni ostanki naj v čim večji možni meri ostanejo v gozdu za naravni razpad;
- za zagotavljanje ugodnega stanja izbranih kvalifikacijskih vrst v območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Radlje - desni breg (2024 - 2033) in izvajati predpisane ukrepe iz poglavja 6.2.3.

6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Splošne usmeritve

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba o varovalnih gozdovih:

Pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi mora Zavod zagotavljati:

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja,
- malo površinsko izvajanje sečenj,
- uščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih in območjih, kjer je nevarnost snežnih plazov,
- načine spravila in uporabo pravih sredstev, kot je določeno z gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarske enote,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- odstranjevanje drevja iz hudourniških strug,
- pravočasno izvedbo vseh gozdno gojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda in
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami.

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo;

Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo, ki niso razglašeni z Uredbo, je za krepitev potrebno:

- vse ukrepe skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa;
- zagotavljati pokrovnost tal; z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov oblikovati sestoje z malopovršinsko enomerno zgradbo, ki zagotavlja globoko prekoreninjenost tal; ukrepi naj bodo zmerni, malopovršinski, prilagojeni rastišču in dinamiki razvoja sestojev;
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne vloge gozda;
- pospeševati šopasto rast dreves, hkrati ohraniti in pospeševati mrežo stabilnih dreves;
- izvajati obnovo sestojev v manjših vrzelih, ki ne sledijo po padnici terena; z obnovo pričeti, ko je odrasel sestoj še dovolj vitalen in stabilen; odstranjevati nestabilna in prestara drevesa, ki lahko povzročijo erozijske procese;
- za zagotavljanje naravne obnove izvajati ukrepe v populaciji divjadi in gozdnem okolju (osnovati več pasišč za divjad);
- za preprečitev degradacije tal pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal;
- na območju večjih ogolelih površin (nastalih zaradi ujm in podlubnikov), pravočasno odstraniti poškodovano drevje, sanirati površine in jih pripraviti za obnovo (kombiniramo naravno in umetno obnovo); spopolnjevati predvsem z listavci, macesnom in drugimi rastišču ustreznimi drevesnimi vrstami;
- v enomernih in prestarih sestojih ukrepati čimprej, saj so dovzetnejši za naravne ujme; hkrati zaradi neugodne zgradbe slabše varujejo infrastrukturne in bivanjske objekte;
- v dostopnih predelih se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela, ki povečujejo stabilnost gozdnih sestojev in tal; vzdržuje se tudi prehodnost poti in stez, ki omogočajo pregled in nadzor nad stanjem gozdov;
- uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo ter tehnologijo spravila lesa; za spravilo na strmih terenih uporabljati žičnice;
- drevje podirati diagonalno na smer padnice terena, pri poseku puščati visoke panje (najmanj 1,3 m);
- gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic prilagoditi terenskim razmeram; gostota naj bo manjša še posebej na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi; na izredno strmih terenih ni dovoljena;
- na območjih, ki niso odprta z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja;
- pri žičnem spravilu umestiti traso poševno na padnico terena, da se zmanjša erozijski potencial; uporabiti sortimentno metodo spravila;
- vsi ukrepi morajo biti podrejeni varovalni vlogi; po izvedbi ukrepov je potrebno izvesti popoln gozdni red;
- po sečnji in spravilu lesa sečišče ter vlake urediti v skladu s predpisi (Pravilnik o izvajanju sečnje...);
- v sestojih, kjer gozdnogojitveni ukrepi ne zadostujejo, uporabiti tehnične ukrepe;
- na najbolj ranljivih in izpostavljenih območjih izdelati podrobne gozdnogojitvene načrta in redno spremljati stanje;
- izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj;
- v območju rezervata in prav tako v nedostopnih varovalnih gozdnih je potrebno za preprečitev širjenja podlubnikov zagotoviti primerno varovalno cono in prepustiti površine naravnemu razvoju;
- v rezervatu opravljati redne letne preglede in popise stanja, kot je določeno v navodilih za delo v rezervatu ter vzdrževati prehodnost poti in stez; vzdrževati in izvajati ukrepe v varstvenem pasu rezervata;

Usmeritve, ki izhajajo iz zakona o vodah in usmeritvah DRSV

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode;

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

V GGE Radlje – desni breg so v skladu z Zakonom o vodah (ZV-1) ter varstvenih, varovanih in ogroženih območjih kot ogrožena območja evidentirana **poplavna, erozijska, plazovita in plazljiva območja**.

1. Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so v primeru prisotnosti prikazana v gozdnogospodarskem načrtu, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

V GGE Radlje - desni breg je poplavno območje opredeljeno le na površini 0,0193 ha ob reki Dravi od Tišijenka do Coklerja na Sv. Vidu. površin kot območje velike poplavne nevarnosti. Območje srednje, majhne in preostale poplavne nevarnosti v GGE ni opredeljeno. Opredeljeno je tudi območje zelo redkih poplav (reka Drava od Dravč do Vuhreda).

2. Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.

V GGE Radlje - desni breg je kot **erozijsko** območje opredeljeno 96,2 % površin (10.679,19 ha). Večina teh površin (7.318,59 ha oziroma 68,5%) so erozijska območja, kjer so predvideni zahtevni zaščitni ukrepi. Sem spadajo vsi hriboviti predeli enote in strme brežine nad vodotoki v območju vse od Šentjanža nad Dravčami, Primoža na Pohorju, Planine, dela Orlice in Hudega kota. GGE.ravo. Na preostalih 31, 5% površin so izločena območja z običajnimi zaščitnimi ukrepi.

3. Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetroolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je prereditvene in ogoljene površine potrebno ustrezno proti erozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

V GGE Radlje - desni breg so **plazljiva območja** opredeljena na celotni površini GGE in se prekrivajo z erozijskimi območji. Na 512,07 ha (4,61% površin) je zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov (ravninski del na Dravčah, Šentvidu in v Vuhredu). Majhna in zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov je opredeljena na površini 2.879,82 ha (25,9%). To so robna območja ravninskega dela in vse izravnane lege pobočij po GGE.

Velika in zelo velika nevarnost pojavljanja plazov je evidentirana na površini 4.671 ha (42,1% vseh površin). Gre predvsem za spodnje, strme lege pobočij in jarkov. Na ostalih 27,4% površin je verjetnost pojavljanja plazov srednja. Območje zelo redkih poplav je ob reki Dravi (od vzhodne do zahodne meje GGE na površini 135,01 ha.

4. Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na teh območjih je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

V GGE Radlje - desni breg plazovita območja niso opredeljena.

Preglednica 60 Ogrožena območja po predpisih o vodah

	Površina (ha)	Delež (%)
Plazljiva območja		
Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	512,07	4,61
Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	900,64	8,11
Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.979,18	17,83
Srednja verjetnost pojavljanja plazov	3.037,89	27,37
Velika verjetnost pojavljanja plazov	3.247,80	29,26
Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1.423,19	12,82
Erozijska območja		
Erozijska območja - običajni zaščitni ukrepi	3.360,60	31,47
Erozijska območja - zahtevni zaščitni ukrepi	7.318,59	68,53
Plazovita območja		
Poplavna območje		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,02	100,00

6.2.6 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

GGE Radlje - desni breg je v območju med požarno manj izpostavljenimi. Požarna ogroženost gozdov v GGE Radlje - desni breg je pretežno majhna (4. stopna ogroženosti – 85,1% površin), velika ogroženost (2. stopnja ogroženosti - na 0,09% površin) in srednja ogroženost (14,86%). 1. stopnje ogroženosti ni evidentirane. Za delo s požarno ogroženimi gozdovi veljajo naslednje usmeritve:

- gospodarjenje z gozdovi, še posebej na območjih, kjer je evidentirana požarna ogroženost 1. in 2. stopnje, je usmerjeno v preventivno varstvo in dolgoročno zmanjševanje ogroženosti; delo v gozdu je potrebno prilagoditi letni dinamiki požarne ogroženosti (čim manj posegov v sušnih obdobjih) in dosledno izvajati gozdni red;
- požarno ogrožena območja morajo biti odprta z gozdnimi cestami, vlakami in stezami, ki so vzdrževane in prehodne; na gozdnih cestah so priporočljiva večja izogibališča in obračališča, ki naj bodo urejena predvsem na zgornjem robu požarno ogroženega območja, zaradi tehnike gašenja od zgoraj navzdol;
- v okolici naselij in delov gozdov, ki so obremenjeni z obiskovalci, je potrebno postaviti opozorilne table, ki prepovedujejo kurjenje v gozdu; v času velike požarne ogroženosti je potrebno obveščati lastnike gozdov in izvajalce del v gozdovih o nevarnosti gozdnih požarov in prepovedi kurjenja v naravnem okolju; o pomenu gozda in preventivnem požarnem varstvu je potrebno obveščati tudi širšo javnost;
- na področju toploljubnih bukovih gozdov in v gozdovih »plinskega območja« je priporočljiva malopovršinska obnova gozda z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, da se prepreči razvoj talnega požara v vršnega; skrbeti je potrebno za dosledno izvajanje gozdnega reda;
- v času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem okolju (določi in objavi jo Republiška uprava za zaščito in sodelovanje s hidrometeorološkim zavodom), je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnih sestojev in gozdnega prostora;
- posege v požarno ogrožene sestoje je potrebno uskladiti s protipožarnim načrtom, ki je osnova izvajanja protipožarne zaščite in ga je hkrati z izvajanjem ukrepov potrebno tudi ažurirati;
- v požarno ogroženih gozdovih in težje dostopnih terenih je potrebno vzdrževati protipožarne steze, v strugah potokov pa zagotavljati možnost črpanja vode v primeru požarne ogroženosti;
- posege v požarno ogrožene sestoje je potrebno uskladiti s protipožarnim načrtom, ki je osnova izvajanja protipožarne zaščite in ga je hkrati z izvajanjem ukrepov potrebno tudi redno obnavljati.

6.2.7 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Na območju GGE Radlje - desni breg so izločeni semenski sestoji na dveh lokacijah: semenski objekt jelke v odseku 10241 v Orlici, »Vinšek – jelka « (Ident.št. 2.0403) za *Abies alba Mil.* in rdečega bora » Vinšek - bor » (Ident. št.2.0402) za *Pinus silvestris L.* ter semenski objekt jelke v odseku 1067B v Hudem kotu, »Miheličevo -

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

jelka «(Ident. št.2.0400) za *Abies alba* Mil. in semenski sestoj rdečega bora »Mihelič - bor« j (Ident. Št 2.,0401) za *Pinus silvstris* L.

Za semenske sestoj je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- semenski objekt vršina semenskega sestoja naj bo (dokler ustreza kriterijem) na terenu primerno označena; stanje sestoja je potrebno spremljati skozi vso leto (posebej ob semenskem letu), enkrat letno pa poročati Gozdarskemu inštitutu (ocena zdravstvenega stanja, ocena semenjenja, ocena o primernosti objekta kot semenskega); ob večjih spremembah (posek in razgradnja sestoja, poškodovanost sestoja zaradi ujma) je priporočljivo površino prilagoditi ali določiti nov semenski objekt;
- semenski sestoj je potrebno negovati, posebej izbrana fenotipska drevesa in jim zagotavljati rasti prostor (sproščati krošnje, ohranjati število izbrancev, izvajati sanitarne sečnje, odstranjevati drevesa z neželenimi lastnostmi);
- semenski material je smiselno pridobivati iz stoječega drevja (s plezanjem in stresanjem) ali iz podrtih dreves; sečnja semenskih dreves je smiselna le v letu močnega semenskega obroda; semenski material je smiselno pobirati s tal, če so semenska drevesa oddaljena vsaj za dve drevesni višini; v času močnega deževja v fazi mirovanja vegetacije je možno pobirati puljenke;
- priporočljiva je uporaba lokalnega gozdnega reprodukcijskega materiala (kategorija «izbran»).

6.2.8 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tehnologija dela

Tehnologija dela (sečnja in spravilo) mora biti strokovno in smiselno načrtovana pred pričetkom izvajanja del. Intenziteta sečnje mora upoštevati tudi izbrano tehnologijo. Posebej je pomembna presoja pri pomladitvenih (končnih) sečnjah, kjer je potrebno zasledovati postavljene razvojne cilje gozda in ekonomski vidik.

Usmeritve za sečnjo:

- čas sečnje prilagoditi stopnji poudarjenosti drugih funkcij gozda (predvsem krepitvi biotske raznovrstnosti) in vremenskim pogojem (časovna prerazporeditev sečnje v višinskih gozdovih na poletne mesece); pri izvajanju sanitarnih sečenj (vačsu omejitev od 1.3. do 31.06) iskati optimalne rešitve za izvedbo sečenj (v dogovoru z ustreznimi institucijami -ZRSVN),
- na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo pri delu v gozdu uporabljati biološko razgradljiva olja,
- dinamiko možnega poseka prilagoditi potrebam lastnikov gozdov in ekonomskim zakonitostim trga ter na različne načine vzpodbuditi lastnike za realizacijo poseka (licitacije posameznih vrednejših kosov lesa),
- tehnologijo (strojno, ročno) izbrati v odvisnosti od terenskih razmer, poudarjenosti funkcij, stanja sestojev ter načrtovanega možnega poseka (za optimalne učinke kombinirati različne tehnologije sečnje)
- uporabljati ergonomsko in ekološko ustrezne motorne žage,
- skrbeti za ustrezno usposobljenost sekačev (s primernimi oblikami izobraževanja izobraziti lastnike za varno delo v gozdu pri sečnji in izdelavi gozdnih lesnih sortimentov),
- pri načrtovanju strojne sečnje je treba poleg terena upoštevati tudi razvojno fazo sestojev (v sestojih v obnovi in na drugih površinah z večjim deležem podmladka strojna sečnja ni sprejemljiva, izjemoma se lahko uporabi v kombinaciji z ročnim podiranjem);v GGE je primernih □a 478 ha (zgornji položnejši deli pobočij v zgornjem delu GGE); podobno se območja opredelijo z gozdno gojitvenimi načrti;
- odločitvi o izbiri tehnologije sečnje mora slediti prilagojeno odkazilo (intenziteta odkazila, sečne poti, doseg in zmogljivost strojev),
- zahtevati od izvajalcev in lastnikov izvajanje sečnega reda.

Usmeritve za spravilo

- način spravila lesa prilagoditi terenskim razmeram,
- zmanjšati obseg ročnega spravila (poškodbe na drevju, visoki stroški),
- premišljeno zgoščevati omrežje gozdnih vlak glede na terenske možnosti (omrežje vlak je nujno načrtovati celostno za območje odpiranja),
- na daljših spravljalnih razdaljah (več kot 600m), je smiselno uporabljati traktorske polprikolice in forwarderje,
- pri žičničarskem spravilu obvezno trasirati linije pred odkazilom (gostota linij naj bo taka, da ni potrebno ročno zbiranje) in upoštevati tudi možnost spravila navzdol,
- postopno odpirati strme terene z vlakami (gostota do 150m/ha) za racionalno spravilo manjših količin lesa (slučajni pripadki, manjše koncentracije poseka).
- na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic; potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za gozdne ceste

- nujno je prednostno zagotavljanje stalne prevoznosti pozimi (zimsko vzdrževanje) in poleti (ujme) na gozdnih cestah, ki odpirajo kmetije, in gozdnih cestah, ki odpirajo večje gozdne komplekse; priključki v gozd se vzdržujejo po potrebi in finančnih možnostih; skrbeti za sanacijo in redno vzdrževanje gozdnih cest po opravljeni sečnji,
- prednostno se sanirajo škode za zagotavljanje varnosti prometa,
- redno zimsko vzdrževanje in posipanje po potrebi na odsekih s pretežno javnim prometom,
- nujno je redno vzdrževanje in dograjevanje odvodnih naprav,
- obnova nosilno obrabne plasti z nasipavanjem in komprimiranjem materiala ustrezne kakovosti (material iz gramoznic z atestiranim materialom) in reciklažo materiala na trasi,
- na predelih s poudarjeno funkcijo krepitev biotske raznovrstnosti prilagoditi režim prometa z občasnimi ali stalnimi zapornicami ter njihovo redno vzdrževanje.

Usmeritve za gozdne vlake

- redno vzdrževanje takoj po uporabi – poravnava planuma in ureditev prečnih jarkov.
- takoj po uporabi in deloma sproti je potrebno sanirati vozišča cest na priključkih vlak.

Gradnja gozdnih prometnic

Usmeritve za gozdne ceste

- razmak med cestami (etažami) naj bo minimalno 400 m,
- pri gradnji je obvezna uporaba bagske tehnologije z uporabo udarnih kladiv za izkop 5., 6. kategorije,
- obvezna je ustrezna ureditev odvodnjavanja meteornih in stalnih (hidravlični račun) voda z zavarovanjem vtokov (vtočni jaški, vtočna krila) in iztokov (zaključne stene, iztočna krila, talni pragovi, iztočne mulde),
- za podporne in oporne stene je obvezna uporaba kamna v betonu ali kamnita obloga opaženih armiranobetonskih konstrukcij (po možnosti z avtohtono kamnino),
- polaganje betonskih nearmiranih cevi naj se izvaja na armirano betonsko posteljico,
- na slabo nosilnih tleh je ob novogradnjah in rekonstrukcijah priporočena uporaba geotekstilov ali perforiranih folij za ločevanje spodnjega in zgornjega ustroja,
- pri izvedbi in obnovi nosilno obrabne plasti je priporočljiva uporaba reciklaže – drobljenje hribine na trasi s komprimiranjem materiala.

Usmeritve za gozdne vlake

- gradnja gozdnih vlak naj bo načrtovana; naj se upošteva dejanska gostota in odprtost z gozdnimi vlakami,
- nakloni vlak naj praviloma ne presegajo 25%,
- na strmejših terenih je obvezna uporaba bagske tehnologije z izgradnjo pete in vgradnjo kamnitega materiala v nasip,
- po izgradnji in po vsakokratni uporabi obvezna ureditev odvodnjavanja.

Pri sečnji in spravilu ter pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati:

- omejitve, ki izhajajo iz konkretnih varstvenih režimov za naravne vrednote in zavarovana območja **Natura 2000** (poglavje 6.2.3) ter
- **splošne usmeritve**, ki izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) in Usmeritve za varovanje kulturne dediščine (poglavje 6.2.2);
- pri načrtovanju gozdnih prometnic (gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras (žičničarske linije), ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, je potrebno upoštevati **usmeritve s področja upravljanja z vodami** za pripravo gozdnogospodarski načrtov, ki jih je izdala Direkcija RS za vode (Ljubljana, februar 2020);
- **usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja** o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1;
- pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09);
- pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09),
 - v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi,
 - v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi,
 - dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena,

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- projektno je treba obdelati morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...), odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice ter odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča.
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij,) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- **Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih** je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

6.2.9 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

ZGS izdaja za posege v gozd in gozdni prostor soglasja, mnenja in dovoljenja na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih. Pri posegih je potrebno upoštevati usmeritve, ki izhajajo iz stanja gozdov in stopnje poudarjenosti funkcij gozda. Poleg ocene o ogroženosti funkcijo je pri izvedbi posegih potrebno upoštevati usmeritve GGN GGO (2021 - 2030) in GGN GGE Radlje – desni breg (2024 - 2033).

Pri posegih v gozd in gozdni prostor (presoji) je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Soglasje ZGS je potrebno pridobiti za gradnjo enostavnih in manj zahtevnih objektov v gozdu in gozdnem prostoru.
- Mnenje ZGS je potrebno pridobiti za gradnjo objektov zunaj gozda, ki bi negativno vplivala na gozdni ekosistem in funkcije gozd.
- Dovoljenje ZGS je potrebno pridobiti za krčitev gozda v kmetijske namene, za gozdarska investicijska vzdrževalna dela in za zaporo gozdne ceste.
- Po predhodnem mnenju ZGS je potrebno za prireditve s kolesi ali vozili na motorni pogon pridobiti tudi soglasje zavoda, pristojnega za varstvo narave; za javne shode in prireditve, ki jih je dopustno organizirati v gozdu v skladu s predpisi, pa je potrebno le obvestiti ZGS.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Strokovno navodilo ZGS je potrebno pridobiti za gospodarjenje s posameznim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj gozda, ki so pomembni habitati in življenjski prostor prosto živečih živali.
- V gozdnih rezervatih posegi v gozd in gozdni prostor niso dovoljeni.
- Za posege v varovalne gozdove, razglašene z Uredbo, je potrebno pridobiti dovoljenje pristojnega ministrstva.
- Za posege na varovana območja gozdov po drugih predpisih (varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo voda) je potrebno pridobiti soglasje drugih pristojnih institucij.
- Krčitve gozdov: niso dopustne na območjih gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov, praviloma niso dopustne: na območjih z evidentiranimi ekološkimi funkcijami na 1. stopnji poudarjenosti (oziroma jih je potrebno umestiti tako, da se funkcije gozdov čim manj prizadete), na območjih gozdnih učnih poti, na sklenjenih območjih gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, na območjih ohranjenih gozdov znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana na osnovi predpisov s področja ohranjanja narave, na gozdnih površinah, ki imajo funkcijo povezovanja živalskih koridorjev, na območju kmetijske in primestne krajine, razen v primeru druge namenske rabe, ki je opredeljena v planskih aktih občine.
- Umeščanje objektov (infrastrukturnih, energetskih ter drugih) v prostor je potrebno prilagoditi naravnim prvinam krajine, v gozd in gozdni prostor pa umestiti tako, da so čim manj prizadete funkcije gozdov.
- Dovoljeni posegi in dejavnosti, ki se izvajajo v gozdu, ne smejo zmanjševati rastnosti sestojev in rodovitnosti rastišč, ogroziti stabilnosti in trajnosti gozda in njegovih funkcij.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščin.
- V gozdni krajini je potrebno preprečevati zaraščanje negozdnih površin, ki so pomembne za ohranjanje življenjskega prostora redkih rastlinskih in živalskih vrst ter kulturne krajine. Zaraščajoče površine na opuščeni kmetijskih površinah, predvsem na strmih pobočjih, ki jih že porašča gozdno drevje, naj se v soglasju z lastnikom vključi v gozd.
- V gozdni in gorski gozdni krajini je potrebno zagotoviti vzdrževanje obstoječih negozdnih enklav in preprečiti nadaljnje zaraščanje negozdnih površin na območjih s poudarjeno prvo stopnjo biotske raznovrstnosti.
- V gozdnati krajini je možno s soglasjem ZGS skrčiti gozdove, ki poraščajo površine primerne za kmetijsko rabo in na njih ni evidentirana nobena ekološka ali socialna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti. Krčitve gozdov za kmetijske namene ni možno izvajati na površinah, kjer so bili v preteklosti izvedeni gojitveni ukrepi sofinancirani s strani države ali EU.
- V kmetijski in primestni krajini krčitve praviloma niso dopustne, razen v primeru druge namenske rabe opredeljene v planskih aktih občine. Po izvedenih krčitvah je potrebno novo oblikovati in utrditi gozdni rob.
- V območjih, varovanih po predpisih o varovanju naravnih vrednot in kulturne dediščine, je izjemoma dopustno skrčiti gozdove, če je za to izdano pozitivno soglasje pristojnih nosilcev urejanja prostora in če ne gre za gozdove prednostnih habitatnih tipov.
- Paša v gozdu je možna, vendar mora biti opredeljena v detajlnem gozdnogojitvenim načrtom v skladu s predpisi o varstvu gozdov.
- Na drugih gozdnih zemljiščih, kamor v GGE štejemo obore za divjad in površine pod daljnovodi, je potrebno posege v prostor opredeljevati na podlagi določil Zakona o gozdovih.
- Urbanizacijo morajo umestiti v gozdni prostor prostorski načrti lokalnih skupnosti tako, da se prepreči poselitve tistih gozdnih robov, ki so pomemben del pestrosti gozdnega prostora. Ureditev objektov turistične infrastrukture (kolesarjenje, jahanje, motokros,...) je možna na območjih, kjer zaradi izvajanja teh dejavnosti ne bodo ogrožene ostale funkcije gozda, evidentirane na 1. stopnji poudarjenosti. Za gradnjo enostavnih in manj zahtevnih objektov v gozdu ali gozdnem prostoru je potrebno pridobiti soglasje ZGS.
- Za individualno stanovanjsko gradnjo in počitniške objekte morajo biti posegi takšni, da bodo izkoristili že obstoječo infrastrukturo in okolja ne smejo dodatno obremenjevati. Novo grajeni objekti naj bodo od gozdnega roba oddaljeni eno drevesno višino zaradi zagotavljanja varnosti objekta in funkcij gozdov. Po izvedenem posegu se ne smejo poslabšati pogoji za gospodarjenje z gozdom in preprečiti dostopi v gozd. Vse nove poselitve morajo biti načrtovane tako, da ohranjajo značilnosti krajine s strnjanimi naselji in posameznimi celki.
- Na stavbnih zemljiščih, kjer je v naravi še gozd, je do krčitve gozda treba upoštevati predpise Zakona o gozdovih. Drevje, ki ga je potrebno posekati zaradi posegov v gozdni prostor na podlagi gradbenega dovoljenja, se lahko poseka šele po pridobitvi ustreznega dovoljenja za gradnjo. Pred začetkom del se na podlagi dokončnega dovoljenja za poseg v prostor, na terenu jasno označi obseg posega. Drevje za posek označi in evidentira krajevno pristojni delavec ZGS.
- Ob rekonstrukciji javnih cest, ki potekajo po gozdu, je potrebno urediti obstoječe priključke gozdnih vlak in deponije za skladiščenje lesa,
- Za ureditev gozdnih prometnic za druge dejavnosti (gorsko kolesarjenje, motorna vozila) morajo biti posegi usklajeni s pogoji, ki jih predpiše upravljavec gozdnih prometnic. Na gozdnih cestah, ki potekajo po območju s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, je potrebno postaviti zapore in tako onemogočiti

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

nezaželene vožnje z motornimi vozili. Pri gradnji prometnic, zavarovanih z ograjami, je potrebno zagotoviti prehode za posamezno vrsto divjadi (na mestih stečin in naravnih prehodov).

- Pri posegih v prostor za druge namene (peskokopi, smetišča) je potreben načrt sanacije, ki zagotavlja sprotno saniranje (ozelenitev, pogozditev) posameznih sektorjev po opustitvi dejavnosti.
- Javne prireditve v gozdu oziroma na gozdnem zemljišču, ki so dopustne z vidika varstva funkcij gozdov, je dopustno organizirati v skladu s predpisi, ki urejajo javne shode in prireditve ter v skladu z določili Zakona o ohranjanju narave, ki urejajo vožnjo z vozili na motorni pogon in s kolesi v naravnem okolju. O shodu oziroma prireditvi mora organizator obvestiti ZGS (21.a člen ZOG).
- Večfunkcionalna območja: predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora (prekrivanje funkcij), je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo; opredeliti je potrebno območja gozdov (večje gozdne komplekse) za namene naravi prijaznim oblikam rekreacije; potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem; gorsko kolesarjenje je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
- Pri posegih v gozd in gozdni prostor naj se upoštevajo Usmeritve s **področja upravljanja z vodami** za pripravo GGN na področju GGE (Splošne usmeritve in Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1):
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje/mnenje** o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.
Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1,
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, **gozdarsko delo**, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno - pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

6.2.10 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore)

Na drugih gozdnih zemljiščih je potrebno gospodariti v skladu z določili Zakona o gozdovih ter s cilji in usmeritvami, podanimi v gozdnogospodarskem načrtu. V GGE Radlje - desni breg so druga gozdna zemljišča evidentirana kot daljnovodi (20,35 ha) in obore (2,71 ha).

Usmeritve za ukrepe pod daljnovodi

- čiščenje tras daljnovodov naj bo redno, s poudarkom na vzdrževanju stopničastega gozdnega roba (manjša intenziteta in pogosto vračanje),
- odstranjevanje zaraščajočih delov naj bo postopno zaradi zagotavljanja prehranskih in bivalnih razmer za divjad (pestra grmišča),
- čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le izven vegetacije, poleanja mladičev in gnezdenja ptic (med 1. avgustom in 1. marcem),
- potrebno je dosledno izvajanje gozdnega reda v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje in ravnanju s sečnimi ostanki, ohranjanje in zagotavljanje prehodnosti gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov,
- v robnih smrekovih sestojih in sestojih z večjim deležem smreke je potrebno izvajati preventivne ukrepe varstva pred podlubniki (postavitev pasti, kontrolno - lovni dreves, opazovanje in spremljanje populacije podlubnikov,..); pri vzdrževanju tras daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba herbicidov,
- robna drevesa, ki ogrožajo napeljave, naj odstranijo strokovne službe po predhodni označitvi pristojnih delavcev ZGS in dogovoru z lastniki gozdov.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve za ukrepe v oborah

- površina obor za rejo divjadi ne sme presegati 5% lovne površine posameznega lovišča, delež ograjenega gozda ne sme presegati 25% celotne površine,
- v oborah je potrebno izvajati vse ukrepe s ciljem, da se krepijo oz. se ne slabšajo življenjski pogoji za živali,
- ohranjati je potrebno zadosten delež odraslega drevja (zaradi osenčenost tal oz. zaščite pred soncem), primerno število jas in grmišč za zatočišča divjadi, primerno oblikovane gozdne robove in površine s kalužami (po potrebi jih je potrebno tudi osnovati), izvajati dosledni gozdni red, posebej pri sanitarnih sečnjah,
- v večjih oborah so smiselne manjše krmne njive z različnimi krmnimi rastlinami in več krmišč,
- za vzdrževanje in izboljševanje travnih površin v oborah naj se ne uporablja umetnih gnojil;
- potrebno je evidentirati vse pobege neavtohtone divjadi (muflonov in damjakov) iz obor in izvršiti pravočasni odstrel (po potrebi tudi z odločbo),
- v skladu z interesi lastnikov se lahko površine pod daljnovodi izkoristijo za vzgojo in pridobivanje okrasnih dreves (novoletne smreke).

6.3 Ukrepi

Ukrepi za prihodnje obdobje (2024 – 2033) so načrtovani glede na stanje gozdov, predvsem pa v obsegu, ki zagotavlja ob dosledni realizaciji doseganje splošnih strategij in zastavljenih ciljev. Gozdovi z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz, z naravno drevesno sestavo ter kvalitetni in mehansko stabilni sestoji, bodo bolj odporni na vse biotske in abiotske dejavnike, predvsem pa na podnebne spremembe.

6.3.1 Možni posek

Možni posek v GGE Radlje - desni breg je načrtovan za večnamenske in varovalne gozdove, v skladu s cilji in usmeritvami gospodarjenja z gozdovi za obdobje 2024 - 2033. Stanje sestojev, proizvodna sposobnost rastišč in razvojna dinamika gozdov določajo višino in strukturo načrtovanega poseka iglavcev in listavcev. Upoštevana je tudi višina in struktura poseka v preteklem ureditvenem obdobju, predvsem pa potrebe lastnikov gozdov. Za lastnike, ki jim gozd pomeni pomemben vir dohodka, sta kontinuiteta sečenj in trajni donos in okviru posesti posebej pomembna. Gozdovi z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz in naravno drevesno sestavo ter kvalitetni in mehansko stabilni sestoji, bodo tudi odporni na vse biotske in abiotske dejavnike, ki bodo v prihodnje vplivali na gozd, predvsem pa na podnebne spremembe.

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)-Skupaj GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitvene	Prebiralne						
Iglavci	m ³	234.346	370.919	12.626			2.698	620.589	20	87,5
	%	37,8	59,8	2,0	0,0	0,0	0,4	100,0		
Listavci	m ³	57.486	70.288	1.656			1.102	130.532	17,8	60,6
	%	44,0	53,8	1,3	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m³	291.832	441.207	14.282			3.800	751.121	19,6	81,3
	%	38,9	58,7	1,9	0,0	0,0	0,5	100,0		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)-Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitvene	Prebiralne						
Iglavci	m ³	193.575	315.813	12.626			2.502	524.516	20,1	86,5
	%	36,9	60,2	2,4	0,0	0,0	0,5	100,0		
Listavci	m ³	44.999	55.327	1.656			1.046	103.028	18	60,7
	%	43,7	53,7	1,6	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	238.574	371.140	14.282			3.548	627.544	19,8	80,9
	%	38,0	59,1	2,3	0,0	0,0	0,6	100,0		

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³)-Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	40.771	55.106				196	96.073	19,1	93,1
	%	42,4	57,4	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m ³	12.487	14.961				56	27.504	17	60,4
	%	45,4	54,4	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	53.258	70.067				252	123.577	18,6	83,1
	%	43,1	56,7	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		

Načrtovani možni posek je bil določen pri terenskih opisih sestojev in usklajen s strokovnimi delavci na KE Radlje. Za ureditveno obdobje 2024 - 2033 je načrtovan najvišji možni posek v višini **751.121 m³** (620.589 m³ iglavcev, 130.532 m³ listavcev). Predpisan posek pomeni **8,85 m³/ha/leto**, kar predstavlja **19,6%** od lesne zaloge oziroma **81,3%** prirastka. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je načrtovani posek zvišal za 13,4%. Pri iglavcih je povečanje 12,4%, pri listavcih pa je kljub nižji intenziteti večji za 18,6%.

Intenziteta poseka je višja pri iglavcih (87,5% prirastka), pri listavcih je intenziteta nižja in predstavlja le 60,6% prirastka. Nižji načrtovani posek listavcev je zaradi akumulacije in postopnega večanja njihovega deleža, ki dosega v lesni zalogi 19,1%. Glede na rastiščne danosti in modelno stanje bi moral biti delež listavcev 28,7%. Potrebno je izboljšati tudi njihovo kakovost in jih ohraniti v sestoji kot talne melioratorje.

V večnamenskih gozdovih je načrtovan najvišji možni posek v višini **8,88 m³/ha/leto**, kar pomeni 81,4% od prirastka in 19,6% od lesne zaloge. Načrtovani obseg in intenziteta omogočata postopen razvoj sestojev k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz. Posek v varovalnih gozdovih je predviden v višini 325 m³, predvsem v obsegu, ki zagotavlja krepitev varovalne vloge gozda.

Možni posek glede na vrste sečenj

Vrste sečenj so usklajene z usmeritvami za zagotavljanje uravnoteženega stanja razvojnih faz. Usmerjene so k povečanju deleža mladovij in drogovnjakov ter zmanjšanju deleža debeljakov. Z intenzivnimi redčenji želimo sproščati nosilce funkcij (predvsem listavce), krepiti kvaliteto in stabilnost sestojev. V ohranjenih debeljakih je predvidena akumulacija oziroma zmerno redčenje. S pomladitvenimi sečnjami v zrelih debeljakih in sestojih v obnovi želimo povečati delež mladovij.

V prerahljanih in vrzelastih sestojih (zaradi ujm) je načrtovan le sanitarni posek.

Pomladitvene sečnje - prevladujejo v strukturi načrtovanega poseka (58,7%). Predvidene so v debeljakih in v sestojih v obnovi, razlikujejo pa se glede na intenziteto poseka. Intenziteta je odvisna je od rastišča in stanja sestojev. Upoštewane so tudi pravilne razmere (žičničarsko pravilo) in ekonomika (zaokroževanje jeder pri končnih posekih). Vrste pomladitvenih sečenj glede na razvojno fazo in intenziteto ukrepanj so:

- Uvajanje v obnovo – svetlitvene sečnje, so načrtovane na površini 20% debeljakov, s povprečno intenziteto 20% od LZ. To so debeljaki z rahlim in pretrganim sklepom, debeljaki s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, debeljaki z manj kvalitetnim in zrelim drevjem, kjer je prirastek že akumuliral in debeljaki, poškodovani po vetrolomu.
- Zadržane pomladitvene sečnje - so predvidene na 46 % vseh površin sestojev v obnovi, povprečna intenziteta je 30% od LZ. Načrtovane so v sestojih v obnovi, kjer je še lesna zaloga visoka, sklep sestoja rahel, naravni podmladek pa v mlajši fazi (mladje), pod zastorom, še ni v zadostnem obsegu in ni primerne kvalitete.
- Pospešene pomladitvene sečnje - so načrtovane na 48% površin sestojev v obnovi s povprečno intenziteto 45% lesne zaloge. Predvidene so v sestojih v obnovi s pretrganim sklepom, podmladek pa je bogatih in dobrih zasnov ter starejši (gošča, delno letvenjak).
- Zaključene pomladitvene sečnje - so predvidene na 5% vseh površin sestojev v obnovi z intenziteto 90 - 100%. Te so predvidene v sestojih, ki so pomlajeni na več kot 70% površine, podmladek pa je kvaliteten in starejši (v fazi letvenjaka in gošče), bogatih in dobrih zasnov ter nakazuje lastnosti bodočega sestoja.

Izbiralna redčenja - v strukturi sečenj predstavljajo 38,9% delež. Načrtovana so v drogovnjakih ter mlajših in starejših debeljakih. Redčenja se razlikujejo glede na starost sestojev, razvojno fazo in intenziteto ukrepanja.

- Intenzivna izbiralna redčenja so načrtovana v drogovnjakih s povprečno intenziteto 20% od LZ.
- Zmerna redčenja so predvidena na 78% površine debeljakov s povprečno intenziteto 12% od LZ. Načrtovana so v debeljakih z normalnim in deloma rahlim sklepom, kjer je cilj ohraniti kvalitetne dele debeljakov in akumulirati lesno zalogo ter vrednostni prirastek.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Prebiralne sečnje – predstavljajo 1,9% delež načrtovanega poseka. Predvidene so v posamezno do skupinsko prebiralnih sestojih. Zajete so tudi sečnje v raznomernih sestojih, kjer je cilj izboljšati debelinsko strukturo in kakovost.

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja se načeloma ne načrtuje, predviden je na površini predvsem v sestojih, ki so bili močnejše poškodovani po ujmi in v varovalnih gozdovih, za krepitev varovalne vloge gozda. V strukturi možnega poseka predstavlja 0,5% delež.

Možni posek po lastniških kategorijah

V zasebnih gozdovih je najvišji možni posek načrtovan v višini 627.544 m³ oz. 8,95 m³/ha/leto, z intenziteto 80,9% od prirastka oz. 19,8% od lesne zaloge. V državnih gozdovih je predviden posek 123.577 m³, kar predstavlja 8,39 m³/ha/leto. Intenziteta je 83,1% od prirastka oziroma 18,6% od LZ.

Razlike v intenziteti možnega poseka po lastniških kategorijah so glede na različne vrednosti lesne zaloge, prirastka in stanja razvojnih faz (realizacije poseka v preteklem obdobju), ki so osnova za določitev načrtovanega poseka. Karta ukrepov v merilu 1:25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Stanje gozdnih sestojev, razvojna dinamika sestojev in prehajanje med posameznimi mladimi fazami, so bile osnove za določitev potrebnih gojitvenih in varstvenih del. Glede na preteklo obdobje se je obseg načrtovane nege povečal za 17%. Večja površina načrtovanih del so predvsem večje potrebe po intenzivni obnovi in negi na površinah, poškodovanih zaradi vetroloma 2017 in 2013, posledično gradacije podlubnikov ter odraz velikega deleža pomladitvenih sečenj. Glede na to v načrtu opredeljujemo nujna gojitvena dela, ki so predvidena v obstoječih in sproščenih mladovjih ter dela, ki so načrtovana v podmladku odraslih sestojev in so pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj. Načrtovan obseg negovalnih del je tudi posledica slabe realizacije v preteklem obdobju.

Gojitvena dela (s ponovitvami) so v prihodnjem ureditvenem obdobju načrtovana na površini 2.235,51 ha površin (15,6% obnove, 84,4% nege). Nujna gojitvena dela, ki se nanašajo na ogolele in delno pomlajene površine, obstoječa sproščena mladovja ter drogovnjake, so predvidena na 1.190,51 ha oziroma 53,3% vseh načrtovanih del. Pri nujnih delih je poudarek na obžetvi sadik, ki predstavlja 95% vse obžetve in negi drogovnjaka, ki zajema 93,8% redčenj drogovnjakov. Ostali načrtovani gojitveni ukrepi so pogojeni z izvedbo načrtovanih pomladitvenih sečenj v starejših sestojih. Po izvedenih sečnjah je nega nujna tudi v sproščenem podmladku v teh sestojih.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 64/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	239,62	51,14	290,76
Priprava tal	ha	20,94	6,02	26,96
Sadnja	ha	23,29	6,02	29,31
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)- ujma	ha	1	0	1
Sadnja - ujma	ha	1	0	1
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	38,46	12,61	51,07
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	39,06	13,7	52,76
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	2	8	10
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	225	15	240
Postavitev gnezdnic	kos	15	5	20
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0	2	2
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	570	230	800
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0	0,12
ohranjanje biotopov - sečnja	m3	2.780,00	450	3.230,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	77,61	5,2	82,81
Naravni razvoj biotopov	m3	107	886	993
Obžetev	ha	65,93	33,85	99,78
Nega mladja	ha	455,85	117,12	572,97
Nega gošče	ha	358,64	73,52	432,16
Nega letvenjaka	ha	223,36	44,88	268,24
Nega drogovnjaka	ha	381,82	112,77	494,59
Nega v preb. gozdu	ha	14,53	0	14,53
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	4,21	0	4,21
Premazi vršičkov	ha	8,08	0	8,08
Zaščita s količenjem	kos	1.550,00	0	1.550,00
Zaščita s tulci	kos	29.079,00	8.400,00	37.479,00
Zaščita pred obgriz. in luplj.	kos	800	0	800
Zaščita mladja z ograjo	m	0	200	200
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120	300	420
Obeleževanje sadik	kos	1.920,00	0	1.920,00
Vzdrževanje tulcev	kos	0	860	860
Odstranjevanje tulcev	kos	1.700,00	0	1.700,00

Opomba: V tabeli so prikazana gojitvena in varstvena dela s ponovitvami.

Obnova

Je načrtovana na površini 349,0 ha. Poudarek je na naravni obnovi, zato ukrep priprava sestoja za naravno obnovo in pomladitev predstavlja kar 83,3% obnove (290,8 ha). Načrtovana je v debeljakih, ki jih bomo uvedli v obnovo ter v tistih delih sestojev v obnovi, kjer želimo obnovo pospešiti. Predvidena je tudi v odraslih, po ujmah poškodovanih, sestojih z vrzelastim sestojnim sklepom, kjer se je oziroma se bo pojavil agresivni zeliščni in grmovni sloj in bo obnova otežena.

Sadnja in priprava tal za sadnjo predstavljata v okviru obnove 16,7% delež. Sadnja je načrtovana na površini 30,3 ha površin. Zajema ogolele površine (1,0 ha), pretežno pa delno pomlajene ali zapleveljene površine, ki so nastale zaradi ujma in je verjetnost pojava močnega zeliščnega ter grmovnega sloja. Vključuje tudi površine mladja, kjer niso zastopane ciljne drevesne vrste in je sadnja le spolpolnitev z željenimi drevesnimi vrstami. Glede na obstoječe razmerje drevesnih vrst in rastiščni potencial je predvidena sadnja macesna in listavcev (bukve in gorskega javorja, plodsonosnih vrst češnje, lesnike, oreha, hruške).

Priprava tal je načrtovana na nekoliko manjši površini (28,0 ha), predvsem tam, kjer je oziroma se bo pojavil močan zeliščni ali grmovni sloj kot konkurenca za umetno vnesene sadike (predvsem pri manjših sadikah iglavcev in listavcev).

V okviru obnove je 32,2% načrtovanih del nujnih in so vezana na prazne površine in že sproščena mladovja, 67,8% ukrepov obnove pa je načrtovanih kot priprava za naravno obnovo v odraslih sestojih in so pogojeni z izvedbo sečenj. Po opravljeni sečnji je nujna tudi ta obnova.

Nega

Načrtovana je na površini 1.886,48 ha, s ponovitvami predvsem pri obžetvi in negi mladja. Ponovitve so načrtovane na bogatih rastiščih. Obžetev sadik je predvidena na površinah, kjer je načrtovana sadnja in površinah, kjer je predvidena naravna obnova. S pojavom naravnega mladja bo potrebna tudi obžetev. Nega mladja in gošče sta načrtovani v naravnih in umetno osnovanih mladovjih z namenom rahljanja in uravnavanja zmesi v korist listavcev, nega letvenjaka in drogovnjaka pa v skupinah s tesnim sklepom in zamujenimi redčenji.

V okviru nege je 57,14% ukrepov nege, na površini 1.078,02 ha, **nujnih** in so neposredno potrebni za nego sproščenih mladovij in drogovnjakov. Na ostalih 42,86% površin so načrtovani ukrepi nege pogojeni z izvedbo

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

pomladitvenih sečenj v debeljaki in sestojih v obnovi, predvsem z izvedbo pospešenih in končnih posekov. Med najpomembnejšimi ukrepi predstavlja največji delež nega v drogovnjakih (93,8% predvidenih ukrepov redčenj) in obžetev sadik (95,0% načrtovane obžetve).

Varstvo

Za zaščito sadik listavcev pred objedanjem od divjadi so predvideni tudi ukrepi varstva. V največjem obsegu je načrtovana zaščita sadik s količenjem in mrežastimi tulci, kar je v podobnem obsegu kot sadnja macesna, bukve in javorja. V okviru zaščite je načrtovan tudi ukrep zaščite mladja z zaščitno ograjo (0,25 ha). Med varstvenimi ukrepi je še predvideno obeleževanje sadik, vzdrževanje zaščitne ograje in tulcev ter njihovo odstranjevanje. Na površini 8,08 ha mladovij je predvidena zaščita sadik s premazi, v drogovnjakih pa zaščita pred obgrizenjem in lupljenjem (800 kom).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

V gozdu in gozdnem prostoru so načrtovani tudi ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Vrsta in obseg del je načrtovana glede na stanje gozdnih sestojev, stanje populacij prostoživečih živali, delež negozdnih površin v gozdu in glede na zahteve posebnih varstvenih območij (Natura 2000).

Vsi konkretni ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, ki so sestavni del preglednice NGDL v poglavju 6.3.2, so zapisani v obrazcih E4 za osnovne ureditvene enote (odsek). Ukrepi, ki so načrtovani na negozdnih površinah, so v odseku pripisani k najbližjim gozdnim sestojem.

Načrtovani ukrepi so usklajeni z revirnim gozdarji na KE Radlje in z večjimi lastniki gozdov (SiDG, Pahernikova ustanova). Lastniki so tudi obveščeni o pomembnosti izvedbe vseh načrtovanih ukrepov.

Za ureditveno obdobje 2024 – 2033 so v GGE Radlje - desni breg načrtovana naslednja biomeliorativna dela (s ponovitvami):

- vzdrževanje grmišč in obrežij: 51,07 ha površin, ki v gozdnem prostoru s prevladujočim grmovnim slojem prispevajo k ohranjanju in večanju prehranskih zmožnosti za divjad; evidentirana so na manjših površinah pretežno na območju Orlice in v vršnem delu Pohorja,
 - vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu: na površini 52,76 ha, kjer so predvsem gozdne jase in druge zaraščajoče pašne površine, ki jih vzdržujejo za boljše življenjske pogoje prostoživečih živali; med večjimi so evidentirane površine v Hudem kotu in v Pahernikovih gozdovih, manjše površine se razpršeno pojavljajo po celi GGE,
 - vzdrževanje vodnih virov in kalov z namenom, da so dostopni prostoživečim živalim; 2 vodna vira sta v državnih gozdovih na Orlici (Langerjevo) in 1 vodni vir v Pahernikovem gozdu (Kotnikovo),
 - sajenje (240 kom) in vzdrževanje sadik plodonosnega drevja in grmovja (800 kom); načrtovana je sadnja češnje, lesnike, oreha, divje hruške; ukrep je opredeljen po odsekih, natančna lokacija površin ter vrsta sadik se opredeli v gozdnogojitvenem načrtu,
 - postavitev gnezdnic – 24 kos ,
 - osnovanje pasišč v gozdu na površini 0,12 ha, v Pahernikovem gozdu (Kotnikovo),
 - ohranjanje biotopov z ukrepi nege na 82,81 ha površin, od tega v državnih gozdovih 77,61 ha; ukrep pomeni ohranjanje in vzdrževanje skupin borovničevja in zarasti ter izboljšanje habitata kvalifikacijske vrste (rastišča divjega petelina); ukrep je načrtovan po odsekih, konkretna lokacija se opredeli z gozdnogojitvenim načrtom; nega je načrtovana predvsem na rastiščih divjega petelina (vršni del Pohorja od Ribniške kočice do Erterjevega vrha na Primožu),
 - ohranjanje biotopov - sečnja (3.230 m³), od tega v državnih gozdovih 2.780 m³; posek se načrtuje na območjih, kjer je prisotnost koconogih kur in gre za izboljšanje njihovega habitata in življenjskih pogojev (pomeni odpiranje jeder borovničevja in grmičevja ter vzdrževanje strukture sestojev); količina je opredeljena po osnovnih ureditvenih enotah (odsekih), natančna lokacija in drevesna vrsta se opredeli z gozdnogojitvenim načrtom,
 - ukrep načrtno puščanje stoječe biomase (cca 3% odmrlega lesa od LZ) za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, ki so v razvoju vezane na odmrlo biomaso), natančno se opredeli z gojitvenim načrtom (določi se lokacija, drevesna vrsta in izmera drevesa),
 - naravni razvoj biotopov - ukrep je opredeljen po oddelkih/odsekih (993 m³ – 0,2% od LZ); gre za površine pretežno v varovalnih gozdovih in težko dostopnih terenih, kjer so izločene ekocelice brez ukrepanja (16 na površini 12,77 ha); sestoj se prepusti naravnemu razvoju in se sečnja ne izvaja; pretežno so izločene v varovalnem gozdu in težje dostopnem terenu,
 - v GGE je izločenih tudi 36 ekocelic (47,26 ha) z ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti.
- Dodatno puščanje stoječe biomase in ohranjanje biotopov (sečnja in nega) ter sadnja sadik plodonosnega drevja po posameznih RGR bodo kot ukrepi podrobneje določeni z gozdnogojitvenimi načrti.

6. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda

Ohranjanje in krepitev ostalih funkcij gozda zagotavljajo že strokovno načrtovani in realizirani osnovni gozdnogospodarski ukrepi (sečnja, gozdnogojitvena in varstvena dela), s katerimi želimo izboljšati stanje gozdov. Zato so konkretni ukrepi načrtovani le za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti ter so usklajeni z Uredbo o financiranju in sofinanciranju gojitvenih in varstvenih del. Ukrepi so zapisani po osnovnih ureditvenih enotah v obrazcu E4. Usmeritve za posamezne druge sklope funkcij so opredeljene v poglavju 6.2.2, konkretna dela za izboljšanje ostalih funkcij pa niso načrtovana. Pri ukrepih za izboljšanje ostalih funkcij gozda lahko podamo pobude, za načrtovanje in izvedbo konkretnih ukrepov pa je potrebno sodelovanje z drugimi institucijami in uporabniki. Pomembno vlogo imajo občine, ki morajo z prostorskimi plani predvideti in zagotoviti rabo prostora, ki bo omogočala krepitev vseh funkcij.

Za krepitev socialnih funkcij gozda izvajajo delavci ZGS tudi druge pomembne ukrepe: strokovno vodenje po gozdu (Pahernikovi gozdovi in Sgermovo ter Kajžerjevo) in GUP, sodelovanje z gozdarsko fakulteto (terenske vaje študentov gozdarstva), strokovno sodelovanje s šolami in drugimi ciljnim skupinami, osveščanje širše javnosti o pomenu izvajanja ukrepov v gozdnem prostoru (zloženke, informacijske table), izobraževanje lastnikov gozdov in organiziranje strokovnih ekskurzij po gozdovih v Sloveniji, sprejemanje ekskurzij in sodelovanje v raznih projektih ter na licitaciji najvrednejših sortimentov v Slovenj Gradcu.

Za celostno načrtovanje in izvedbo del je tudi v prihodnje potrebno sodelovanje z drugimi institucijami in uporabniki prostora. Pozornost bo potrebno usmeriti v izločitev primernih poligonov za vožnjo gorskih kolesarjev, koles z motorji in ostalih vozil nekontrolirane vožnje po nelegalnih kolesarskih poteh in gozdnih vlakah.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je tudi v prihodnje potrebno sodelovanje pri vzdrževanju gozdnih cest in sodelovanje v projektih, ki potekajo ali bodo potekali na območju GGE Radlje - desni breg (PRP).

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Radlje – desni breg enoti je odprtost gozdov s cestami dobra. Produktivnost je zaradi prekrivanja ob vzpenjanju, delne produktivnosti ob negozdnih površinah in omejenega zbiranja na javne ceste, razmeroma dobra. V prihodnjem ureditvenem obdobju ni predvidena gradnja gozdnih prometnic.

Gradnja gozdnih vlak se bo prednostno izvajala na predelih kjer poteka ročno in kombinirano spravilo (ročno - traktor) in tudi delo na žičničarskih terenih zaradi povečevanja sanitarnih sečenj. Gradnja vlak je predvidena v dolžini cca 8,0 km. Predvideva se tudi večji obseg rekonstrukcij zaradi uvajanja spravila z močnejšimi gozdarskimi traktorji in spravila lesa po kolesih (traktorske polprikolice).

7. USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Zakon gozdovih - ZG (Uradni list RS, št. 30/93 z dne 10. 6. 1993 in nasl.) ureja pogoje za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij in izven gozda. ZGS v skladu z zakonom načrtuje ukrepe ter svetuje lastnikom ali izvajalcem pri izvedbi del ter izvaja nadzor.

V GGE Radlje - desni breg so kljub gozdnatosti 76,5% pomembna tudi posamezna drevesa in skupine dreves kot pomemben element krajine tako v kmetijski kot v gozdni in gozdnati krajini. Glede na naravne danosti in poseganje človeka v prostor so se v enoti oblikovali trije krajinski tipi:

- **gozdnata krajina** prevladuje in predstavlja **76,1%**. Zajema osrednji in zahodni del enote, pretežno pa hribovita območja s celki in manjšimi zaselki, za katero je značilno prepletanje gozdnih in negozdnih površin. Zajema tudi velik delež gozda (gozdnatost 78,5%).

- **gozdna krajina** obsega južni, vršni del Pohorja z največjo gozdnatostjo (92,1%). To so predvsem strnjene gozdovi Pahernikove ustanove in večje gozdne posesti (celki) ter državni gozdovi v vršnem delu enote od Hudega kota do Primoža na Pohorju.

- **kmetijska in primestna krajina** z najmanjšo površino v GGE (6,33%). Gre za območje na dravskih terasah in v bližini večjih poselitvenih območij (Vuzenica, Vuhred), kjer je gozdnatost 8,1%. Tu so posebej pomembna posamezna drevesa in skupine dreves.

Za posamezen krajinski tip veljajo različne usmeritve za gospodarjenje z gozdom in gozdno vegetacijo izven gozda.

V gozdnati krajini je mozaičnost pokrajine pomembna z estetskega vidika, ugodno razmerje gozdnih in negozdnih površin pa zagotavlja dobre življenjske razmere za prostoživeče živali. Pomemben v tej krajini je dolg gozdni rob, ki ga je potrebno negovati v skladu z navodili v poglavju 6.2.4. Kljub visoki gozdnatosti je zaradi izgleda krajine in zaradi funkcije biotske raznovrstnosti tudi v gozdnati krajini zaželeno puščanje posameznih dreves ali skupin dreves izven gozda, še posebej listavcev in plodonosnega drevja.

V gozdni krajini je delež negozdnih površin (senožeti, travniki, zaraščajoče površine) majhen, ima pa velik pomen za divjad. Posamično gozdno drevje ter manjše skupine dreves se pojavljajo le izjemoma, imajo pa pomemben vpliv na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ter na estetsko funkcijo. Z vidika biotske pestrosti so za to območje pomembni gozdni robovi ter staro drevje, sušice in podrtice, ki jih je pri gospodarjenju z gozdom potrebno ohranjati in vzdrževati.

V kmetijsko primestni krajini je delež gozda najmanjši, ima pa velik pomen za krepitev drugih funkcij gozda. Tu je potrebno posebno pozornost nameniti vsem ostalim skupinam gozdnega drevja in posameznim drevesom (omejki, obvodna drevesa) in jih ohranjati. Pomembne so zaradi vrstne pestrosti rastlinskega in živalskega sveta ter zaradi estetskega in rekreacijskega vidika.

V GGE Radlje - desni breg se skupine gozdnega drevja v obliki obvodnih pasov pojavljajo tudi ob reki Dravi in njenih pritokih. Zanimivi so tudi pestri in estetsko oblikovani gozdni robovi ob naseljih ter posamezna drevesa v manjših zaselkih in plodonosne drevesne vrste (češnja, oreh, jerebika) v bližini gozdnega roba, na GUP Pistrov grad, Vidovi poti, Vodni učni poti Vuhreščica in Romarska pot Sv. Anton na Pohorju.

Ne glede na tip krajine, je z vsemi naštetimi skupinami gozdnega drevja izven gozda potrebno gospodariti po naslednjih usmeritvah:

- za posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja izven naselij je potrebno izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- potrebno je gospodariti skupinsko ali posamično in težiti k večji pestrosti drevesnega in grmovnega sloja;
- pridobivanje lesa naj se v čim večji meri opravi zunaj vegetacijske dobe;
- omejke, posamezna drevesa in druge skupine gozdnega drevja izven gozda puščati z namenom, da se zagotovi habitat posameznim rastlinskim in živalskim vrstam;
- z naštetimi skupinami gozdnega drevja je treba gospodariti tako, da se obstoječe stanje ohranja in da se hkrati krepita tudi estetska ter rekreacijska vloga;
- skupinam gozdnega drevja je potrebno ustvariti vertikalno zapolnjen gozdni rob, za oblikovanje katerega se uporabi avtohtone grmovne in drevesne vrste (po potrebi z dodatnimi spopolnitvami);
- posamezna avtohtona in rastišču primerna drevesa v manjših skupinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin je smiselno puščati do njihove fizične zrelosti;
- potrebno je ohraniti vsa drevesa izven gozdnega prostora, ki so evidentirana kot naravne vrednote v inventarju naravne dediščine (ZRSVN, OE Maribor) in upoštevati naravovarstvene usmeritve (poglavje 6.2.3);
- ohranjati je potrebno tudi vsa druga estetsko zanimiva drevesa in drevesa, ki so pomembna kot življenjski prostor nekaterih prostoživečih živalskih vrst;
- za vsa drevesa je potrebno zagotoviti ustrezne rastiščne pogoje in jih tudi ohranjati;
- na posameznih evidentiranih drevesih naj se izvajajo le strokovni posegi, ki ne škodijo vitalnosti drevesa.

7. USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Za obvodno drevnino ob reki Dravi in njenih pritokih je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- obvodno vegetacijo ohranjati za zaščito bregov pred erozijo, za varovanje sosednjih zemljišč pred poplavami in kot biotop določenih rastlinskih in živalskih vrst;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih, ki niso ogroženi zaradi spodjedanja, je potrebno težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini in v njih izvajati samo sanitarni posek;
- čiščenje grmovja in obvodne vegetacije naj se izvaja izven gnezdenja (pozno poleti in v začetku jeseni) tako, da se na razdalji 10 m pušča vsaj eno drevesno vrsto, da doseže višjo starost;
- na površinah ob vodi naj se ne zažiga in ne uporablja kemičnih preparatov;
- jelševja in vrbovja ob potokih je potrebno ohranjati (osuševanje območij ni zaželeno);
- potrebno je preprečiti krčenje obvodne drevnine;
- morebitni hidromelioracijski ukrepi naj se načrtujejo v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave in Direkcijo republike Slovenije za vode;
- ob morebitnih posegih naj se prepreči naselitev invazivnih vrst s takojšnjo zasaditvijo avtohtone drevnine;
- ohranja naj se struktura in vrstna pestrost obvodne drevnine.

Na področju zgoraj omenjenih skupin vegetacije je prepovedano odlaganje smeti in drugih odpadkov.

8. EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 65/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi GGE	
	Skupaj (EUR)	za 1 m3	Skupaj (EUR)	za 1 m3	Skupaj (EUR)	za 1 m3
Vrednost lesa na KC	51.159.583,90	81,52	10.248.712,20	82,93	61.408.296,10	81,76
Strošek poseka in sprav.	13.991.753,00	22,30	2.811.143,71	22,75	16.802.896,71	22,37
Razlika	37.167.830,90	59,23	7.437.568,49	60,19	44.605.399,39	59,39

Preglednica 66/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	61.408.296,10	81,76	100,00
Stroški sečnje in spravila	16.802.896,71	22,37	27,36
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.221.796,00	1,63	1,99
gojenja in varstvo gozdov	1.174.224,00	1,56	1,91
krepitev funkcij gozdov	47.572,00	0,06	0,08
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	2.425.976,56	3,23	3,95
vzdrževanje gozdnih cest	2.050.416,06	2,73	3,34
vzdrževanje vlak	375.560,50	0,50	0,61
Stroški skupaj	20.450.669,27	27,23	33,30
Dohodek	40.957.626,83	54,53	66,70
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	485.543,31	0,65	0,79
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	214.517,16	0,29	0,35
Skupaj predvidene spodbude	700.060,47	0,93	1,14
Stroški - spodbude	19.750.608,79	26,29	32,16
Prihodek-stroški+spodbude	41.657.687,31	55,46	67,84

Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	51.159.583,90	81,52	100,00
Stroški sečnje in spravila	13.991.753,00	22,30	27,35
Stroški gojenja in varstva gozdov	962.743,75	1,53	1,88
gojenja in varstvo gozdov	936.959,75	1,49	1,83
krepitev funkcij gozdov	25.784,00	0,04	0,05
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	1.984.792,51	3,16	3,88
vzdrževanje gozdnih cest	1.671.020,51	2,66	3,27
vzdrževanje vlak	313.772,00	0,50	0,61
Stroški skupaj	16.939.289,26	26,99	33,11
Dohodek	34.220.294,64	54,53	66,89
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	467.943,59	0,75	0,91
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	174.824,31	0,28	0,34
Skupaj predvidene spodbude	642.767,90	1,02	1,26
Stroški - spodbude	16.296.521,36	25,97	31,85
Prihodek-stroški+spodbude	34.863.062,54	55,55	68,15

8. EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 68/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	10.248.712,20	82,93	100,00
Stroški sečnje in spravila	2.811.143,71	22,75	27,43
Stroški gojenja in varstva gozdov	259.052,25	2,10	2,53
gojenja in varstvo gozdov	237.264,25	1,92	2,32
krepitev funkcij gozdov	21.788,00	0,18	0,21
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	441.184,05	3,57	4,30
vzdrževanje gozdnih cest	379.395,55	3,07	3,70
vzdrževanje vlak	61.788,50	0,50	0,60
Stroški skupaj	4.211.616,30	34,08	41,09
Dohodek	6.037.095,90	48,85	58,91
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	11.140,10	0,09	0,11
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	39.692,85	0,32	0,39
Skupaj predvidene spodbude	50.832,95	0,41	0,50
Stroški - spodbude	4.160.783,35	33,67	40,60
Prihodek-stroški+spodbude	6.087.928,85	49,26	59,40

Opomba: Delež stroškov materiala je zajet v izračunu, v preglednici pa so upoštevane samo finančne vzpodbude pri sofinanciranju.

Pri ekonomski presoji je uporabljen program za izračun skupnega prihodka ter stroškov sečnje in spravila, ki je bil izdelan na centralni enoti ZGS. Vrednost lesa v GGE je izračunana na podlagi najvišjega načrtovanega možnega poseka in temelji na predpostavki, da bo struktura realiziranega načrtovanega poseka podobna debelinski strukturi in drevesni sestavi stoječega drevja v gozdu. V izračunu je upoštevan celoten načrtovan možni posek v enoti, tudi posek v varovalnih gozdovih. Pri izračunu smo bruto vrednosti preračunali v neto vrednosti na osnovi dogovorjenih koeficientov, za iglavce 0,85 in listavce 0,88.

Pri izračunu vrednosti lesa so uporabljene povprečne cene gozdno - lesnih sortimentov. Povprečna cena za neto m3 lesa na kamionski cesti v GGE Radlje - desni breg je 81,76 €.

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje in spravila, stroški gojitvenih in varstvenih del, stroški za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti ter stroški vzdrževanja gozdnih prometnic. Vsi stroški skupaj predstavljajo 33,30 % od cene lesa na kamionski cesti. Najvišji strošek predstavljajo stroški sečnje in spravila, ki predstavljajo 27,36 % od cene lesa na kamionski cesti. Skupni stroški so višji v državnih gozdovih (41,09 %) kot v zasebnih gozdovih (33,11 %).

Stroški gojenja in varstva ter stroški za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti, predstavljajo 1,99 % vrednosti lesa na kamionski cesti oziroma 1,6 €/neto m3. Izračunani so na podlagi vseh načrtovanih gojitvenih del za naslednje ureditveno obdobje. Normativi so povzeti iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur.l.št. 30/24 z dne 5. 4. 2024). Vrednost materialov je povzeta iz zadnjih veljavnih cenikov (2023), za oba sektorja lastništva je upoštevana enotna dnina (134 €/8 ur). Stroški gojenja in varstva so nižji v zasebnih gozdovih in predstavljajo 1,83 % od cene lesa na kamionski cesti oziroma 1,5 €/neto m3, delež predvidenih subvencij je 0,8 %. V državnih gozdovih so stroški gojenja in varstva gozdov višji in predstavljajo 2,32 % od cene lesa na kamionski cesti oziroma 1,9 €/neto m3.

Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic predstavljajo 3,95 % cene lesa na kamionski cesti. Večji del stroška (3,34 %) je namenjeno vzdrževanju gozdnih cest, ki zajema tekoče vzdrževanje, zimsko pluženje in periodično vzdrževanje cest. Pri izračunu so upoštevane povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v gozdnogospodarskem območju. Strošek vzdrževanje gozdnih vlak temelji na ocenjeni površini gozdov, ki je odprta z vlakami. Strošek za vzdrževanje gozdnih vlak je v GGE 0,61 % od cene lesa na kamionski oziroma 0,50 €/neto m3. Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic, tako gozdnih cest, kot vlak, so v obeh sektorjih lastništva podobni. Stroški investicij, za gradnjo novih cest in vlak v izračunu niso upoštevani.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V GGE Radlje - desni breg so za spremljanje razvoja gozdov in gozdnih fondov, doseganja postavljenih ciljev in izvajanje načrtovanih ukrepov izločeni RGR. Glede na rastišče (GRT) je v večnamenskih gozdovih opredeljenih 5 RGR. Posebej sta oblikovana RGR za varovalne gozdove in RGR za gozdove s posebnim namenom. RGR so oblikovani v skladu z GGN GGO Slovenj Gradec (2021 - 2030). Upoštevajo specifičnosti enote glede zgradbe in stanja gozdov, drevesne sestave, poudarjenosti funkcij in intenzivnosti gospodarjenja.

Varovalni gozdovi (RGR 200) in gozdovi s posebnim namenom, kjer so vključeni gozdni rezervati (RGR 210), so bili izločeni v skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 39/2015, 12/2020).

Število RGR ostaja enako kot je bilo v preteklem obdobju. Spremenile so se številke RGR in imena (tabela spremembe RGR) v skladu z GGN GGO (2021 – 2030), kar pa ne vpliva na vsebinsko opredelitev RGR.

Do manjših sprememb je prišlo v RGR, kjer so odseki prešli v drug RGR na podlagi prevladujočega rastišča (GRT) in uskladitve z RGR na nivoju GGO (9 odsekov). Površina in delež prevladujočega GRT se je spremenil zaradi spremembe gozdnega roba, kar pa na vsebino RGR ne vpliva. Vsi RGR so primerljivi z RGR v prejšnjem ureditvenem obdobju, zato je možna spremljava razvoja gozdnih fondov, realizacije ukrepov in doseganja postavljenih ciljev znotraj posameznih RGR.

V vseh RGR v GGE Radlje - desni breg so opredeljene površine gozdov, ki spadajo v posebno varstveno območje Natura 2000.

Spremembe v RGR (obdobje 2014 - 2023)

RGR (2014) - Rastiščnogojitveni razred (RGR)	Pov.(ha)	RGR (2024) - Rastiščnogojitveni razred	Pov. (ha)
00001-01- Kisloljubna bukovja	583,16	062 - Kisloljubna bukovja	603,64
00002-02- Zmerno kisloljubna bukovja	1.372,75	063 - Zmerno kisloljubna bukovja	1.329,38
00003-03- Jelovja na revnejših tleh	478,31	162 - Jelovja na revnejših rastiščih	487,05
00004-04 - Jelovja s praprotmi	4.388,28	163 - jelovja s praprotmi	4.487,71
00011-11 - Zgornjegorska bukovja na silikatu	1.520,11	081 - Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini	1.549,10
00022-22 - Gozdovi s posebnim namenom	11,54	210 - Gozdni rezervati	11,51
00021-21 - Varovalni gozdovi	18,72	200 - Varovalni gozdovi	18,51
Skupaj vsi gozdovi	8.372,87	Skupaj vsi gozdovi	8.486,90

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 69/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi

EU Koda/ Natura	Ime habitatnega tipa	Physis	Ime habitatnega tipa	RGR	Gozdni rastiščni tipi po seznamu iz baze ZGS	
					šifra	ime GRT
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	41.11	Srednjeevropska kisloljubna bukovja	063	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
				062	751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo
				081 200	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	41.C	Ilirska bukovja	063	632	Predalpsko gorsko bukovje
				062	592	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje
				163 063	643	Predalpsko jelovo bukovje
91R0	Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora	42.5C	Jugovzhodno evropska rdečeborovja	062	621/624	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih	44.4	Javorovja, jesenovja, brestovja in lipovja	162	601	Pobočno velikojesenovje
		42.11	Nevtrofilna jelovja**	163 210	771	Jelovje s praprotni
		42.13	Kisloljubna jelovja**	162	772	Jelovje s trikrpim bičnikom
9410	Kisloljubni gozdovi smreke gorske do subalpinske ravni	42.2	Smrekovja	081	803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91L0	Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi	42.2A2	Ilirska poplavna dobova belogabrovja	062	531	Dobovje in dobovo belogabrovje

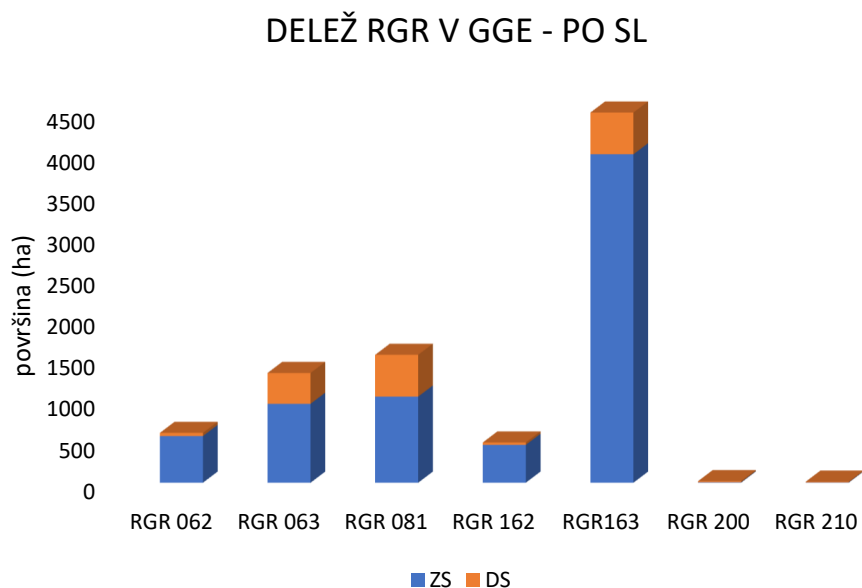
opomba:*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

**Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.

Razvrščanje habitatnih tipov je usklajeno z Uredbo o habitatnih tipih (2003), s tipologijo Habitatni tipi Slovenije... (Jogan in sod., 2004), Seznamom in nomenklatur... (Robič, 2002) ter Gozdnimi habitatnimi tipi... (Gozdni habitatni tipi..., 2012).

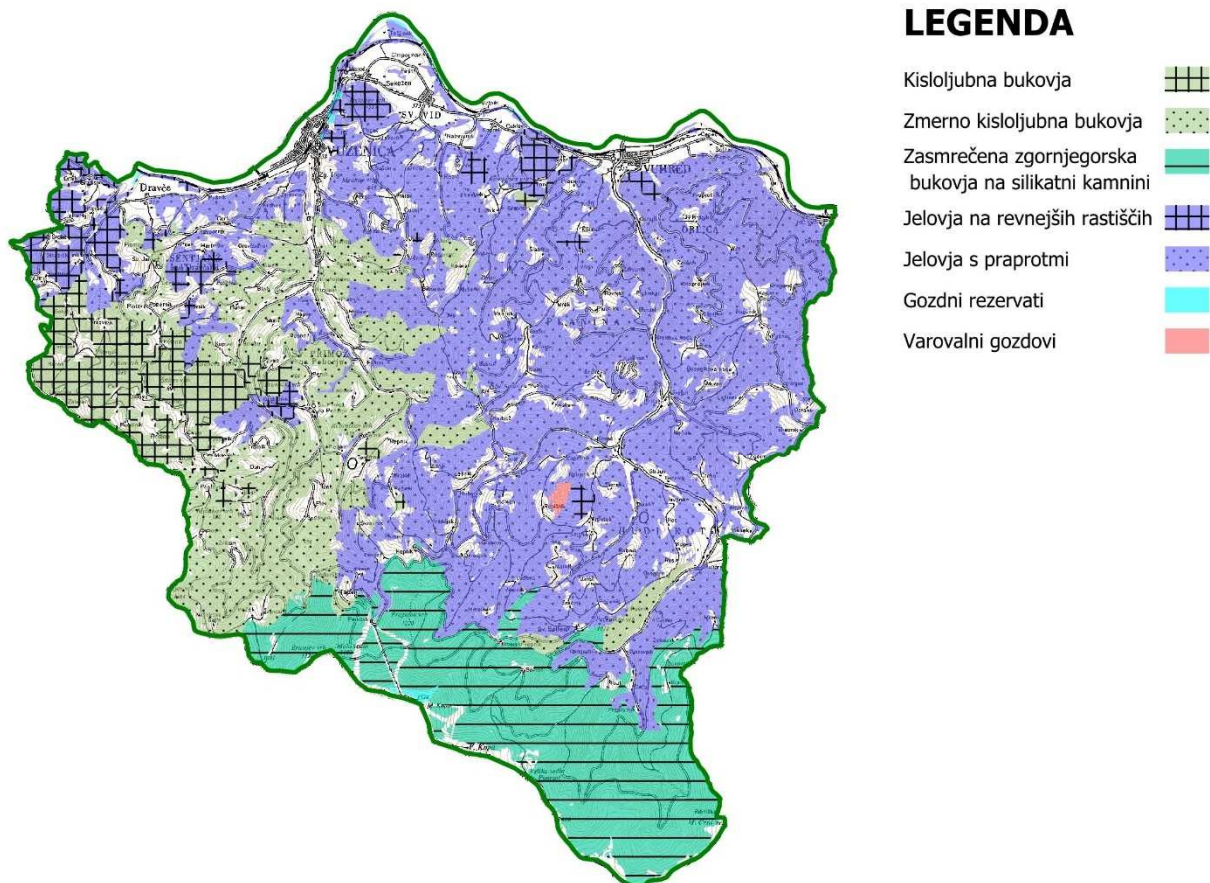
Evropsko pomembni gozdni habitatni tipi v GGE Radlje - desni breg so HT 9180 – Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih. Najdemo jih znotraj POO Zgornja Drava s pritoki (SI3000172), kjer se nahajajo OB Vuhreščici od Kažirja do Breznika, na površini 1,42 ha, v manjših skupinah znotraj rastišč Jelovja s praprotni na vlažnih in hladnih pobočjih.

Grafikon 8: Delež posameznih RGR v GGE (glede na lastništvo)



9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Karta 11: Rastiščnogojitveni razredi v GGE Radlje – desni breg



V GGE Radlje - desni breg prevladuje RGR 163 – Jelovja s praprotni s površino 4.487,71 ha oziroma 52,88 % deležen v GGE, najmanjši pa je poleg RGR 210 - Gozdni rezervati (11,51 ha) še RGR 062 – Kisloljubna bukovja z 7,11% deležem. V vseh RGR prevladujejo zasebni gozdovi, razen v RGR 200 in RGR 210. Državni gozdovi so pretežno v RGR 063, 081 in RGR 163.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna bukovja - 062

RGR 062 je s površino 603,64 ha med večnamenskimi gozdovi najmanjši v GGE in predstavlja 7,11% delež. Primerljiv je z RGR 01 v preteklem ureditvenem obdobju (583,16 ha). Manjša sprememba površine je posledica prehoda odseka (zaradi prevladujočega GRT) iz RGR 063 v RGR 062. Ostala razlika v površini je nastala zaradi natančnejšega zarisa gozdnega roba, vključitve zaraščajočih površin v gozdno masko in manjših krčitev v kmetijske namene. V RGR prevladujejo zasebni gozdovi (96%), lastniških sprememb ni bilo. Zato ostaja primerljiva tudi lastniška struktura. Pretežno malopovršinska zasebna posest odraža večje potreba lastnikov in trajni donos.

V RGR 062 je v celoti gozdnata krajina. RGR prevladuje v skrajnem jugozahodnem delu enote, večinoma na Dravčah in Šentjanžu nad Dravčami, posamezni segmenti so še na Primožu na Pohorju in Šentvidu.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so evidentirane na 306,0 ha gozdov (50,1% površin v RGR). Najbolj poudarjena je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki je opredeljena na 50,4% površin, predvsem zaradi strmih naklonov nad 35°, v manjši meri tudi zaradi gozdne združbe *Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje* in hudourniških območji (Plavznica). Na 18,4% je evidentirana tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti kot mirna cona rastišč divjega petelina. Ostale ekološke funkcije niso opredeljene. Od socialnih funkcij sta samo rekreacijska in turistična v vplivnem pasu ob Slovenski turno kolesarski poti na krajšem odseku na Primožu na Pohorju. Ploskovno socialne funkcije niso evidentirane.

Proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne na površini 599,4 ha (99,3% površin RGR). Najbolj pomembna je lesnoproizvodna funkcija, ki je zastopana na enaki površini. Druge proizvodne funkcije v RGR niso evidentirane.

Usmeritve in ukrepi v RGR 062 so neposredno potrebni za območje Natura 2000 za SI3000172 Zgornja Drava s pritoki POO na površini 1,25 ha. Znotraj območij je na enaki površini upravljavske cone, Cona koščaka – potoki in se v celoti prekrivata.

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR na 88,7% površine opredeljuje habitatni tip 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi, kamor spadajo gozdni rastiščni tip Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Predalpsko gorsko bukovje. Habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi opredeljuje na površini 2,8% GRT Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje. Habitatni tip Kisloljubna jelovja** (physis 42.13) zajema GRT Jelovja s praprotni, habitatni tip Nevtrofilna jelovja (physis 42.11) zajema GRT Jelovje s trikrpim bičnikom in habitatni tip Javorovja, jesenovja, brestovja in lipovja (physis 44.4) opredeljuje RGT Pobočna velikojesenovja. Habitatni tip 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih opredeljuje skupaj 7,8% površin. V manjšem obsegu se pojavlja še habitatni tip 91R0 za gozdno rastiščni tip Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje (0,6%).

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 70/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	502,01	83,2
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	29,43	4,9
77100	Jelovje s praprotni	17	25,51	4,2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	20,28	3,4
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	17,03	2,8
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	4,07	0,7
62100	Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	3,83	0,6
60100	Pobočno velikojesenovje	7	1,48	0,2
	Skupaj	9,37	603,64	100,0

V RGR 062 prevladuje GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (83,2%). Pojavlja se na položnejših do strmih pobočjih, na položnejših legah v zgornjih delih pobočij, kjer je izpiranje hranil večje kot je dotok. Rastišča se nahajajo na revni silikatni matični podlagi (gnajsi, revnejši glinasti skrilavci in peščenjaki). Tla so distrična rjava. Prisotnih je še sedem GRT, ki so zastopani v manjšem deležu. GRT Jelovje s trikrpim bičnikom (3,4%) se pojavlja na položnih do zmerno strmih pobočjih, pretežno na osojnih legah z vlažno mikroklimo. GRT Jelovje s praprotni (4,2%) je v spodnjih delih strmih pobočij vzdolž vodotokov, pretežno na osojnih legah, kjer se v manjšem obsegu pojavlja še Pobočno velikojesenovje. Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (4,9%) je

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

evidentirano na zmernih in strmih pobočjih, pretežno na prisojnih legah in zgornjih delih pobočij. Na prisojnih legah strmih pobočij z vložki dolomita ali dolomitiziranega apnenca je v manjšem obsegu Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje (2,8%). Kot pestrost sta prisotna še RGR Predalpsko gorsko bukovje in Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje. RK za prevladujočo združbo je 9. Povprečen RK za RGR je zaradi primešanih revnejših GRT nekoliko višji (9,37).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V RGR 062 so malopovršinsko in skupinsko enomerni gozdovi. V prevladujočih zasebnih gozdovih, pretežno majhne in srednje velike gozdne posesti, se sestoji prepletajo in izmenjujejo na manjši površini. Prevladujejo debeljaki (59,1%) z večjim deležem rdečega bora, macesna in bukve ter sestoji v obnovi (20,1%). Delež mladovij je komaj 1,7%, drogovnjakov pa je 11,7%. Opredeljeni so tudi posamezno do skupinsko raznomerni sestoji (7,7%).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,1	13,4	20,0	25,2	36,3	343,2	77,3	7,07	70,1
Listavci	12,9	22,8	24,9	21,8	17,6	100,8	22,7	3,02	29,9
Skupaj	6,9	15,5	21,1	24,4	32,1	444,0	100,0	10,09	100,0

Lesna zaloga – je v RGR 444,0 m³/ha, nižja od povprečne LZ v GGE. V skupni zalogi predstavljajo iglavci 77,3%, listavci pa 22,7% delež. Več kot polovica lesne mase se nahaja v četrtem in petem debelinskem razredu (56,5%). Pri iglavcih je delež debelega drevja še višji (61,5%). Pri listavcih je razporeditev bolj enakomerna, delež tanjšega drevja je višji (35,7%), kar kaže na večanje njihovega deleža v lesni zalogi.

Prirastek – v RGR znaša 10,09 m³. Prirastek listavcev predstavlja v skupnem prirastku večji delež (29,9%) kot pa v lesni zalogi, kar kaže na večjo zastopanost listavcev v mlajših fazah. Relativno je prirastek najvišji v drugem (22,8%) in tretjem (22,7%) debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	217,5	62,5	55,4	5,0	2,8	65,8	14,1	14,1	2,9	3,9
	%	49,0	14,1	12,5	1,1	0,6	14,8	3,2	3,2	0,7	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha	22,2	8,9	0,0	13,3	0,0	355,2	22,2	4,4	17,8	0,0
	%	5,0	2,0	0,0	3,0	0,0	80,0	5,0	1,0	4,0	0,0

Dejansko stanje lesne zaloge po drevesnih vrstah močno odstopa od naravnega stanja, kjer predstavljajo listavci 90%, izstopa pa bukev (80%). V RGR 062 prevladujejo iglavci (77,3%), največ pa je smreke (49,0%), jelka (14,1%) in rdeči bor (12,5%) sta zastopana v podobnem deležu. Macesen se pojavlja posamezno. Pri listavcih prevladuje bukev (14,8%), ostali listavci so zastopani posamezno in v manjšem deležu, največ še plemeniti listavci (3,2%). Drevesna sestava kaže na močan vpliv človeka v preteklosti, na pospeševanje iglavcev in posek listavcev za kurjavo. Listavcev je glede na naravno stanje premalo, čeprav se je njihov delež iz prejšnjega obdobja dvignil iz 20,2% na 22,7%. Mešanost glavnih drevesnih vrst je sestojna (smreka, jelka, bor, bukev). Posamezno in v skupinah se pojavljajo plemeniti listavci (predvsem gorski javor, delno veliki jesen) in hrast, ostale vrste le posamezno (duglazija, trepetlika, črna in siva jelša, breza, vrba in jerebika).

Površina naravnega podmladka je v RGR 062 113,6 ha (D-POM, priloga E2). Prevladujejo iglavci (74,5%), med njimi pa je največ jelke (36%) in smreke (35%), pomlajuje se še rdeči bor (3%), posamezno macesen in drugi iglavci. Listavci dosegajo v podmladku večji delež (25,5%) kot v lesni zalogi. Največ je bukve (18%), pojavljajo pa se še plemeniti listavci (5%), posamezno hrast ter drugi trdi in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (izračun evklidske razdalje) so gozdovi v RGR 062 spremenjeni (71,2%) in močno spremenjeni (14,1%). Ohranjenih gozdov je le 14,7%.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	10,3	3,4	66,8	29,8	0,0	58,0	34,3	7,7	0,0	3,5	32,5	42,0	22,0
Drogovnjak	68,25	17,4	72,5	10,1	0,0	40,0	57,5	2,5	0,0	39,7	45,7	14,6	0,0
Debeljak	356,87					75,8	24,2	0,0	0,0	4,2	55,9	37,4	2,5
Sestoj v obnovi	121,63					97,3	2,7						
RAZNOMERNO (ps-šp)	46,59					0,0	100,0						
Skupaj	603,64												

Mladovja in drogovnjaki imajo ocenjeno pretežno dobro in bogato zasnovo. Pri drogovnjakih je več odlične zasnove, pri mladovjih pa je na površini 29,8% ocena s pomanjkljivo zasnovo. Sestoji so pretežno negovani. Najslabša je negovanost pri drogovnjakih (60% pomanjkljivo ali nenegovani), kar se kaže v tesnem sklepu na 39,7% površine drogovnjakov.

Mladovja imajo pretežno (64,0%) rahel in vrzelast sklep. Mladovja s tesnim sklepom kažejo tudi delež nenegovanih površin.

Debeljaki so v glavnem dobro negovani (76%) in imajo pretežno normalen sklep (56%). Slabih 40% debeljakov je z rahlim in pretrganim sklepom, pomlajeni so na 11% s podmladkom bogatih in dobrih zasnov. To so debeljaki, ki jih je smiselno uvajati v obnovo.

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 44% površine sestojev v obnovi (tabela RF1) s podmladkom, ki ima bogate in dobre sestojne zasnove. V podmladku prevladuje jelka (43%), delež listavcev je 21% (bukve 16%).

Sestojni sklep ter delež in stanje podmladka v starejših sestojih nakazujejo intenziteto ukrepanja in intenziteto pomladitvenih sečenj (zadržana, pospešena ali končna). Intenzivnost ukrepanja na manjših lastniških površinah bo potrebno premišljeno prilagoditi tudi lastnikom gozdov zaradi potreb in trajnih donosov, upoštevati tehnologijo spravila in ekonomske razmere.

Sestojne zasnove, negovanost in sklep sestojev prikazujejo delež sestojev po posameznih razvojnih fazah, kjer bodo potrebni intenzivnejši ukrepi sečnje, predvsem pa negovalna dela. Bogate sestojne zasnove mladovij in drogovnjakov so dobra osnova za bodoči razvoj gozdov, potrebna so pravočasna in intenzivnejša redčenja letvenjakov in drogovnjakov.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila ocenjena na SVP 434 drevesom. Prevladuje dobra kakovost drevja (79%). Iglavci so v povprečju boljše kvalitete, saj so na površini 93,7% ocenjeni z dobro, prav dobro in tudi odlično kvaliteto, listavci pa na površini 88,1%). Najboljšo kvaliteto pri iglavcih dosega macesen z 22% odlične kvalitete, vendar je njegov delež v lesni zalogi majhen (1%). Smreka je pretežno povprečne kvalitete. Boljšo kakovost dosega jelka in rdeči bor. Listavci so manj kvalitetni. Pri listavcih sta ocenjena s prav dobro kvaliteto hrast (30%) in bukev (5%), mehki listavci pa so v celoti zadovoljive kvalitete. (priloga E2, preglednica K).

Preglednica 74/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	350	0,6	14,6	78,5	6,3	0,0
Skupaj listavci	84	0,0	7,1	81,0	11,9	0,0
Skupaj	434	0,5	13,1	79,0	7,4	0,0

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 6,3%. Največ poškodb nastane na deblu in koreničniku zaradi sečnje in spravila (2,1%). Poškodovanost vej je evidentirana pri 1,4 % dreves, osutost pa le na 0,1%.

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V RGR 062 je bil v preteklem ureditvenem obdobju načrtovan najvišji možni posek v višini 42.275 m³ (iglavci 34.635 m³, listavci 7.640 m³). Po uradni evidenci (program xTi) je bilo posekano 20.236 m³ (iglavci 17.469 m³ in listavci 2.767 m³), od tega je bilo evidentirano 135 m³ poseka izven gozda. Realizacija načrtovanega poseka v gozdu je bila tako 20.101 m³ oziroma 47,6%. Posek je bil večji pri iglavcih (50,2%), manjši pa pri listavcih (35,7%). V strukturi poseka (po programu xTi) je pomladitvenih sečenj 42,6%, redčenj pa le 16,15%. Prevladujejo sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja (38,7%). V okviru sanitarnih sečenj in oslabelega drevja je evidentiran posek

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

zaradi vetroloma 8,2%, posek zaradi podlubnikov 10,4%. Po podatki SVP je posek 24.484 m³ (iglavci 20.680 m³, listavci 3.804 m³), kar pomeni 57,9 % realizacijo (iglavci 59,7%, listavci 49,8%).

Gojitvena dela

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,14	0,10	8,8
Priprava tal	ha	0,20	0,36	180,0
Sadnja	ha	0,84	1,41	167,9
Obžetev	ha	0,18	1,16	644,4
Nega mladja	ha	12,97	0,05	0,4
Nega gošče	ha	43,70	1,00	2,3
Nega letvenjaka	ha	22,13	1,25	5,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,83	3,70	16,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	45,68	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,43	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.060,00	925,00	87,3
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	2,13	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	1,80	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	12,18	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	11,98	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,63	0,0

Gojitvena dela (obnova in nega) so bila načrtovana na 103,99 ha površine (2,18 ha obnove, 101,81 ha nege), realizirana pa so bila le na 8,7% (obnova 85,8%, nega 8,7%).

Pri obnovi je realizacija presežena pri sadnji (168%) in pripravi tal (180%), izvedeni na površinah, nastalih zaradi ujm in podlubnikov. Pri negi je največja realizacija in preseganje pri obžetvi sadik, kar je posledično povezano s sadnjo. Ostali ukrepi nege so bili izvedeni minimalno (pod 6%), še najboljša je realizacija pri negi drogovnjaka (16,2%). V sklopu sadnje je bila izvedena tudi zaščita sadik listavcev s količenjem ali tulci (87%). Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je bil izveden ukrep puščanje stoječe biomase v gozdu, ki pa ni bil načrtovan. Trije dnevi so bili porabljeni za ostalo varstvo, ki sovпада s sanitarnimi sečnjami in ga ne načrtujemo.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Primerjava je možna za zadnja tri ureditvena obdobja, ker so gozdovi obravnavani v okviru istega RGR.

Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	504,16	265,0	59,0	324,0	4,70	1,50	6,20	3,40	0,70	4,00
2014	583,16	334,6	84,7	419,3	7,04	2,76	9,81	2,98	0,47	3,45
2024	603,64	343,2	100,8	444,0	7,07	3,02	10,09	6,59	1,52	8,11

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek) Za preteklo obdobje je odštet posek izven gozda.(135 m³) .

Površina gozdov se rahlo povečuje. V zadnjem obdobju je nastala razlika zaradi priključitve odseka iz RGR 063 v RGR 062 (zaradi prevladujočega GRT). Manjše razlike so tudi zaradi točnosti zarisov gozdnega roba in vključitve zaraščajočih površin.

Skupna lesna zaloga in prirastek se rahlo dvigata. V dveh desetletjih se je LZ dvignila za 37,0%, v zadnjem obdobju le za 5,9%. Dvig prirastka je večji (62,7%), v zadnjem obdobju samo za 2,9%. Trend razvoja listavcev je pozitiven, saj narašča bolj kot pri iglavcih tako v lesni zalogi kot v prirastku. Realizacija poseka je v zadnjem obdobju padla, odvisna pa je od potreb lastnika in tržnih razmer.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Drevesna sestava

Preglednica 77/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	53,0	14,1	14,5	0,5	0,4	11,9	2,7	2,5	0,3	0,1
2014	51,4	13,0	14,0	0,9	0,5	12,3	3,9	3,1	0,5	0,4
2024	49,0	14,1	12,5	1,1	0,6	14,8	3,2	3,2	0,6	0,9

Delež iglavcev se zmanjšuje. V dvajsetih letih se je zmanjšal za 5,1%, najbolj pri smreki (4,2%) in rdečemu boru (2,0%), jelka ostaja v enakem deležu. Pri listavcih se je delež najbolj dvignil pri bukvi (2,9%), plemenitih listavcih (0,7%) in mehkih listavcih (0,8%). V skupnem se je delež listavcev v dvajsetih letih dvignil za 5,1% (iz 17,6% na 22,7%). Trend v razvoju gozda in povečevanju deleža listavcev je pozitiven.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

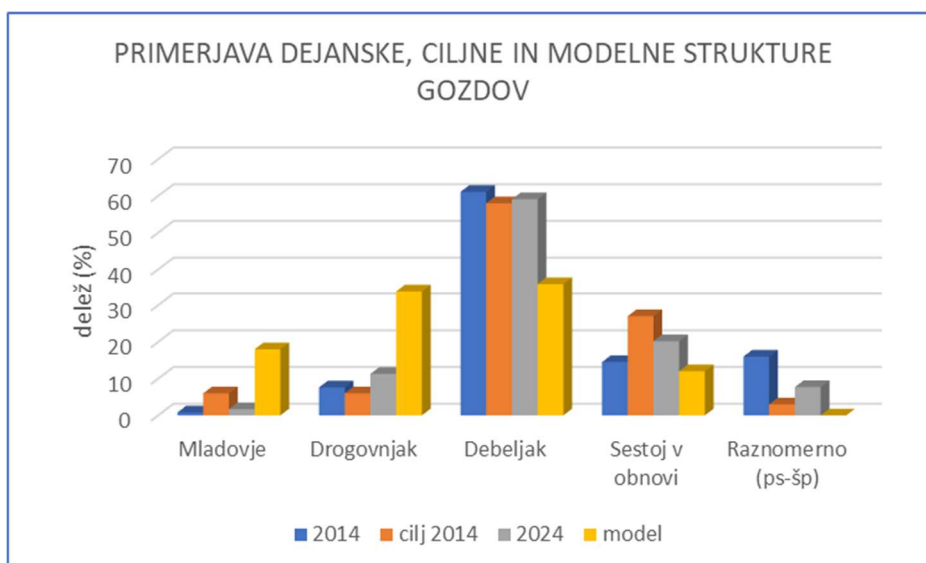
Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika	
	Površina Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina		
Mladovje	10,3	1,7	1,7	23+7	18	108,66	-98,36
Drogovnjak	68,25	11,3	11,3	43	34	205,24	-136,99
Debeljak	356,87	59,1	60,6	45	36	217,31	139,56
Sestoj v obnovi	121,63	20,1	26,4	15+8	12	72,44	49,19
Raznomerno (ps-šp)	46,59	7,7	0	0	0	0,00	0,00
Skupaj	603,64	99,9	100	126+15	100	603,64	0,00

Stanje razvojnih faz v RGR 062 odstopa od modelnega stanja. Neuravnoteženo razmerje je posledica gospodarjenja in potreb lastnikov, slabše realizacije načrtovanih negovalnih sečenj, predvsem pa večjega deleža sanitarnih sečenj.

V RGR 062 prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi, čeprav se je delež debeljakov iz preteklega obdobja zmanjšal za 2,0%. Primanjkujejo tudi površine mladovij, povečanje v zadnjem ureditvenem obdobju je le za 0,9%. Dvig pri drogovnjakih je nekoliko večji (3,7%), kljub temu predstavljajo le 33% modelnega stanja. Delež mladih faz se je povečal zaradi izvajanja pomladitvenih sečenj v prvih letih ureditvenega obdobja, v zadnjih letih pa nenačrtovanih sanitarnih sečenj zaradi vetroloma in podlubnikov, kjer so nastale prazne in le delno pomlajene površine. Najbolj se je povečal delež sestojev v obnovi (za 5,7%), kar je dobra osnova za nova mladovja in dolgoročno drogovnjake.

Glede na načrtovan gozdnogojitven cilj v preteklem obdobju (mladovje 6%, drogovnjaki 6%, debeljaki 58%, sestoji v obnovi 27% in raznomerni sestoji 3,0%) je cilj najbolj dosežen pri debeljakih in sestojih v obnovi. Trend je usmerjen v načrtovano smer, vendar je počasen in postopen. V vseh razvojnih fazah so odstopanja od modelnega stanja, največje je pri drogovnjakih in mladovjih. Povečanje deleža drogovnjakov ter ohranjanja trajnosti donosov tudi na manjši posesti bo dolgoročno preko povečanja mladovij.

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdom po RF oz. zgradbah sestojev



9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko do skupinsko raznodoben mešan gozd iglavcev in listavcev;

Delež drevesnih vrst: smreka 48,0%, jelka 13,5%, macesen 1,0%, rdeči bor 12,1%, ostali iglavci 0,4%, bukev 17,5%, hrast 3,0%, plemeniti listavci 3,0%, trdi listavci 0,8%, mehki listavci 0,7%;

Razmerje razvojnih faz: mladovje 4%, drogovnjaki 7% debeljaki 55%, sestoji v obnovi 34%;

Lesna zaloga: ciljna 463 m³/ha,

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi):	1	2	3	4	5
- iglavci (%)	15	35	45	5	
- listavci (%)	10	20	50	20	

Gozdnogojitvene usmeritve

- glede na stanje sestojev, mikroreliefno pestrost in potrebe lastnikov gozdov, je potrebno ohranjati in pospeševati skupinsko do malopovršinsko zgradbo gozdov;
- proizvodna doba naj traja okrog 126 let, odvisno od dinamike razvoja sestojev; krajša naj bo v manj kvalitetnih debeljakih z rahlim sklepom, v sestojih, ki niso na ustreznih rastiščih, v sestojih poškodovanih po vetrolomu in podlubnikih ter močno pomlajenih sestojih;
- pomladitvena doba naj bo okoli 15 let; v sestojih s podmladkom bogatih zasnov naj bo krajša, daljša v sestojih, kjer podmladek še ni dovolj razvit;
- povečevati je potrebno delež rastišču ustreznih drevesnih vrst, predvsem bukve; ohranjati je potrebno delež rdečega bora in jelke, predvsem pa primes hrasta in plemenitih listavce ob jarkih; mešanost glavnih drevesnih naj bo sestojna in skupinska (smreka, bor, bukev), skupinska do posamezna (plemeniti listavci) in posamezna za ostale drevesne vrste;
- ukrepi nege naj bodo intenzivni v vseh razvojnih fazah, predvsem za povečanje kvalitete.

Usmeritve za obnovo

- naravna obnova naj bo glavni ukrep za pomlajevanje; poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev (kjer je potreben posek grmovnih vrst in odstranitev konkurenčnega zeliščnega sloja); posebej je pomembna na površinah, poškodovanih po vetrolomu in podlubnikih; pri tem pa je nujno upoštevati semensko leto; v RGR je smiselna obnova v 8,0% mladovjih; poudarek je na naravni obnovi (76% površin obnove); prednostna in nujna je obnova na prazninah, nastalih po ujmi in podlubnikih (55% sadnje);
- s pomladitvenimi sečnjami in nego odraslega sestoja je potrebno regulirati ciljno zmes drevesnih vrst v podmladku; za večanje deleža macesna in plemenitih listavcev je potrebno intenzivnejše odpiranje (večje odprtine), za povečanje deleža jelke pa strpno poseganje;
- umetna obnova naj bo na površinah, kjer je naravna obnova otežena zaradi zapleveljenosti, na večjih površinah, ki so nastale zaradi podlubnikov in vetroloma; dopolnilna sadnja naj bo v skupinah mladovja, kjer je sklep rahel in vrzelast in v sproščenem mladju, kjer niso zastopane zelene drevesne vrste (plemeniti listavci, bukev, hrast, plodonosne vrste);
- na večjih površinah, poškodovanih po vetrolomu 2017 in 2023, naj bo kombinacija naravne obnove in sadnje, ki je smiselna predvsem v bogatejših delih; sadnja naj bo v skupinah (macesen, bukev, plemeniti listavci); za uspešnejšo naravno obnovo je smiselno puščati od ujmi poškodovane posamezne listavce ali skupine osebkov (za ugodno mikroklimo pomlajevanja), pri tem je potrebno upoštevati varnost, sečne in pravilne razmere; za biotsko pestrost je priporočljiv vnos plodonosnih drevesnih vrst, posebej na površine, poškodovane po ujmah;
- posajene sadike je potrebno tudi ustrezno zaščititi pred objedanjem od divjadi (macesen, listavce); zaščitene sadike je potrebno redno pregledovati, zaščito vzdrževati in jo v primernem času odstraniti; zaščititi je potrebno tudi naravno prisotne listavce, ki so ogroženi od divjadi.

Usmeritve za mladovja

- ukrepi nege naj bodo intenzivni v vseh razvojnih fazah za doseg večje stabilnosti, za sproščanje in povečanje deleža listavcev in doseg boljše kvalitete;
- nega naj bo pravočasna in dovolj intenzivna; v GGE je načrtovana na 92% vseh površin mladovja, prednostna in nujna pa je na sproščenih mladovjih, bogatejših rastiščih in mladovjih, ki so bila poškodovana po vetrolomu, v mladovjih z bogatimi sestojnimi zasnovami in tesnim sklepom in v mladovjih z večjim deležem listavcev;
- z nego mladja in gošče (70% površin mladovja) je potrebno pospeševati mešanost drevesnih vrst (macesen, jelka, bor, bukev in plemenite listavce); nega naj bo pravočasna in dovolj intenzivna predvsem v skupinah z listavci; pri žetvi naj bo poudarek tudi na obžetvi naravnega podmladka; ponovitve ukrepov so odvisne od velikosti sadik (mladja) in razvoja zeliščnega sloja;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- potrebno je intenzivno izvajati redčenja letvenjakov (22% površine mladovij), prednostno ukrepati v letvenjakih z bogatimi sestojnimi zasnovami in tesnim sklepom ter v skupinah z macesnom in več listavci;
- v letvenjakih je nega nujna za povečanje kvalitete, stabilnosti sestojev in pravočasnega preraščanja v drogovnjake.

Usmeritve za drogovnjake

- nego drogovnjaka kot gojitveni ukrep za doseg večje kvalitete in stabilnosti sestojev je potrebno nujno izvesti na 40% vseh drogovnjakov; to so predvsem površine drogovnjakov, ki imajo tesen sklep;
- redčenje drogovnjakov naj bo pravočasno, s primerno intenziteto (okrog 20% od LZ), odvisno od starosti sestoja in drevesne sestave; intenzivnejše (20 - 25%) naj bo v mlajših drogovnjakih in v skupinah, kjer je večji delež bukve, macesna in plemenitih listavcev; pri drogovnjakih s smreko in zamujenimi redčenji naj bodo redčenja šibkejša in pogostejša; v starejših drogovnjakih je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvajati šibka izbiralna redčenja;
- v drogovnjakih iglavcev je potrebno načrtno puščati tudi listavce slabše kvalitete (biomelioratorji).

Usmeritve za debeljake

- potrebno je opredeliti debeljake glede na različno intenziteto ukrepanja; na 81% površin debeljakov z normalnim sklepom je potrebno lesno zalogo akumulirati in izvajati šibka izbiralna redčenja (10 - 12% LZ);
- debeljake, poškodovane po vetrolomu 2018 in 2023, je potrebno prednostno sanirati (3% debeljakov), ohraniti pa dele debeljakov, kjer so bile poškodbe manjše;
- z izbiralnimi redčenji (81% debeljakov) je potrebno izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev; v mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20%), odvisno od stanja in deleža drevesnih vrst, sklepa sestoja in kvalitete;
- v 16% debeljakov je potrebno pričeti z obnovo; v debeljakih, ki so že pomlajeni, v debeljakih z rahlim sklepom in nekvalitetnim drevjem, v vrzelastih in od ujm poškodovanih sestojih; intenziteta sečenj naj bo okrog 19% od LZ, večja (20 do 25%) naj bo v močno prerahljanih delih s podmladkom svetlojubnih drevesnih vrst; začetek obnove je potrebno prilagoditi pojavu semenskega leta glavnih drevesnih vrst;
- kjer se pojavlja bukev v polnilnem sloju, jo je smiselno negovati in kvalitetne osebkke vključevati v zgornji sloj;
- intenziteta odpiranja naj bo prilagojena ciljnim drevesnim vrstam v podmladku; zadržano odpiranje naj bo za jelko, intenzivnejše za sproščanje in povečanje macesna ter plemenitih listavcev v podmladku.

Usmeritve za sestoje v obnovi

- v sestojih v obnovi, ki so slabše pomlajeni in imajo rahel sklep, zasnove pomladka pa so še slabe in pomanjkljive, je potrebno z obnovo nadaljevati zadržano (teh je 54% sestojev v obnovi), intenziteta sečenj naj bo prilagojena stanju podmladka in stanju sestoja (okrog 29% od LZ); z robnimi sečnjami je potrebno uravnavati dotok svetlobe in regulirati zeleno zmes drevesnih vrst v podmladku;
- v sestojih s porušeni sestojnim sklepom in v delih, kjer naravni podmladek prehaja v razvojno fazo gošče ter letvenjaka, je potrebno z obnovo pospešeno nadaljevati (42% površin sestojev v obnovi) s povprečno intenziteto okrog 45% od LZ;
- v delih sestojev (4% sestojev v obnovi), kjer je sklep pretrgan, podmladek pa je bogatih in odličnih zasnov, pretežno v fazi gošče ter letvenjaka, je potrebno s končnimi pomladitvenimi sečnjami obnovo zaključiti in jedra zaokrožiti, (intenziteta 95 do 100%); pri tem je potrebno upoštevati tudi sečno pravilne razmere;
- za naravno nasemenitev je priporočljivo puščati kvalitetna drevesa iglavcev (macesna in bora) ter listavcev (bukev);
- v sestojih, poškodovanih po vetrolomu 2018 in 2023 kljub pospešeni obnovi puščati listavce (tudi poškodovane) kot zaščita (bogati zeliščni sloj) za ugodnejšo naravno nasemenitev.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v sestojih s poudarjenimi funkcijami na 1. stopnji je potrebno režim gospodarjenja podrediti pogojem, ki zagotavljajo ohranjanje in krepitev prisotnih funkcij; kjer so poudarjene na 2. stopnji, pa je potrebno prilagoditi režim gospodarjenja tem funkcijam; v gozdovih, kjer se funkcije na 1. stopnji poudarjenosti prekrivajo (varovalna, hidrološka in lesnoproizvodna), je potrebno načrtno ukrepanje in usklajevanje interesov z vsemi porabniki prostora in lastniki gozdov;
- na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, morajo biti ukrepi podrejeni varovalni vlogi;
- na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- na območjih evidentirane funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno pospeševati raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov, ohranjati negozdne površine ter oblikovati in vzdrževati velik delež pestrih gozdnih robov, preprečevati zaraščanje in saditi plodonosne drevesne vrste;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- na rastiščih divjega petelina ohranjati borovničevje in saditi plodonosne drevesne vrste, upoštevati omejitve in časovne zapore za izvajanje del v gozdu in izvajanje rekreativnih dejavnosti (vožnja s kolesi, motokros);
- v gozdovih ob rekreacijskih in turističnih poteh, je potrebno izvajati dosledni gozdni red in skrbeti za vzdrževanje gozdne infrastrukture;
- potrebno je izobraževati lastnike gozdov glede pomena izvajanja gojitvenih del in realizacija ukrepov za zagotavljanje trajnega donosa in krepitve vseh funkcij gozda;
- v gozdovih, kjer so območja Natura 2000, je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3, v gozdovih, kjer so objekti in območja kulturne dediščine, pa usmeritve iz poglavja 6.2.2.

UKREPI

Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	77,3	22,7	100
- ciljno %	45,0	25,0	100
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	343,2	100,8	444,0
- ciljna (m3/ha)	347,7	115,7	463,4
Prirastek (m3/ha)	7,1	3,0	10,1
Možni posek (m3/ha)	65,9	15,2	81,1
Možni posek (m3/ha/leto)	6,6	1,5	8,1
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,2	15,0	18,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,2	50,2	80,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka							% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	15.597	23.006	1.013	0	0	160	39.776	19,2	93,2
	%	39,2	57,8	2,5	0	0	0,4	100,0	0	0
Listavci	m3	4.436	4.237	377	0	0	101	9.151	15	50,3
	%	48,5	46,3	4,1	0	0	1,1	100,0	0	0
Skupaj	m3	20.033	27.243	1.390	0	0	261	48.927	18,3	80,4
	%	40,94	55,68	2,84	0	0	0,53	100,00	0	0

Načrtovan možni posek je v prihodnjem ureditvenem obdobju za RGR 062 v višini 48.927 m³ (81,3% iglavci, 18,7% listavci), kar prestavlja 18,3% od LZ, 80,4% od P oziroma 8,1 m³/ha letno. Povprečna intenziteta predvidenega poseka je višja pri iglavcih (93,2% od P) kot pri listavcih (50,3 % od P). Z akumulacijo prirastka listavcev je predvideno načrtno povečanje njihovega deleža v vseh razvojnih fazah.

V strukturi sečenj prevladujejo pomladitvene sečnje (55,7% delež). Načrtovane so v pomlajenih in prerahljanih debeljkih, kjer je predvideno uvajanje v obnovo, v sestojih v obnovi in v sestojih, poškodovanih po vetroloemu in podlubnikih. Velik delež pomladitvenih sečenj, predvsem pospešenih, bo zagotavljal povečanje deleža mladovij. Z večanjem mladovij se bo dolgoročno povečal tudi delež drogovnjakov. Glede na lastniško strukturo je pomembno, da se pomladitveni posek intenzivno izvaja na manjših površinah, ki se podrobneje opredeli z gojitvenim načrtom.

Izbiralna redčenja, ki predstavljajo 40,9% delež, so predvidena v drogovnjakih in debeljkih. Intenziteto redčenja je potrebno prilagoditi stanju in kvaliteti sestoj (ne redčiti po celem). Zmerna redčenja so predvidena v debeljkih (okrog 11%), kjer se bo akumulirala lesna zaloga, v drogovnjakih in mlajših debeljkih so načrtovana redčenja z večjo intenziteto (okrog 19%). Z izbiralnimi redčenji želimo povečati kvaliteto in stabilnost sestojev.

V gozdovih, kjer je velika poudarjenost drugih funkcij, je potrebno izvajati načrtovani posek s poudarkom na krepitvi funkcij.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	7,02	7,02
Priprava tal	ha	1,10	1,10
Sadnja	ha	1,10	1,10
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,15	0,45
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	0,22	2,20
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	5,00	5,00
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	2,00
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	5,00	15,00
Naravni razvoj biotopov	m3	38,00	38,00
Obžetev	ha	2,42	4,40
Nega mladja	ha	26,50	29,39
Nega gošče	ha	26,34	26,34
Nega letvenjaka	ha	20,26	20,26
Nega drogovnjaka	ha	31,55	31,55
Zaščita s tulci	kos	1.540,00	1.540,00

Za prihodnje ureditveno obdobje je obseg gojitvenih del (obnova in nega s ponovitvami) v RGR 062 načrtovan na površini 121,16 ha (obnova 7,61% in nega 92,39%). 81,82 ha površin oziroma 42,8% predpisanih gojitvenih del (obnove in nege) je vezanih na sproščena mladovja in drogovnjake ter so za izvedbo nujno potrebna. Ostala načrtovana gojitvena dela so pogojena z realizacijo pomladitvenih sečenj. Po opravljeni sečnji je izvedba nujna tudi v teh mladovjih.

Obnova je načrtovana na površini 9,22 ha. Naravna obnova poteka dobro, zato je poudarek na pripravi sestoja za naravno obnovo, ki je predvidena na 7,02 ha (76,1% obnove). Le 1,1 ha (11,9% površin obnove) je predvidenih za umetno obnovo, od tega je na enaki površini načrtovana priprava tal. Pri pripravi sestoja za naravno obnovo gre za posek grmovja, poškodovanih osebkov in odstranitve zeliščnega sloja. Predpisana je v sestojih v obnovi in v debeljakih, ki bodo šli v obnovo in se pojavlja močan zeliščni ter grmovni sloj, ki otežkočata naravno pomladitev. 22,3% obnove je nujne, predvsem sadnja in priprava tal za sadnjo na sanacijskih površinah, delno v obstoječih mladovjih s pretrganim sklepom. Predvidena je predvsem sadnja listavcev (bukve, javorja). V enakem obsegu je načrtovana tudi zaščita sadik pred objedanjem od divjadi. Vrsta in način zaščite se opredeli z gozdno gojitvenim načrtom. Ostala sadnja in priprava sestoja za naravno obnovo sta vezani na pomladitvene sečnje.

Nega je načrtovana na 111,94 ha. Pri negi je poudarek na obžetvi sadik in negi drogovnjaka. 44,5 % načrtovane nege je nujne in je vezana na sproščena mladovja in drogovnjake. Pri nujnih delih je obžetev sadik nujna na 46% površin obžetve, nega drogovnjaka pa je nujna na 93% drogovnjakov. Ostala nega je pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj. V odraslih sestojih prevladuje ukrep nege mladja in gošče. Po izvedeni sečnji je nujna nega tudi na teh površinah. Z nego želimo uravnavati zmes v korist listavcev, jih pospeševati in večati njihov delež, krepiti kvaliteto in stabilnost sestojev.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti in ohranjanje biotopov prostoživečih živali so predvideni ukrepi: vzdrževanje grmišč in obrežij ter vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu (2,65 ha), postavitev gnezdnic za ptice pevke in sove. Naravni razvoj biotopov je načrtovan v ekocelici brez ukrepanja, ki je izločena na površini 0,06 ha (38 m3). Na površinah, poškodovanih po ujmah je za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti predvidena tudi sadnja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst (češnje, oreha, lesnike, hruške) in njihovo vzdrževanje.

Navedeni ukrepi upoštevajo in so v skladu s posebnimi varstvenimi usmeritvami za območja Natura 2000 (poglavje 6.2.3.).

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 063

Gozdovi RGR 063 zavzemajo 1.329,38 ha gozdov oziroma 15,7% površine GGE Radlje - desni breg. V RGR so uvrščeni gozdovi na pobočjih nad požarskim jarkom v Vuzenici, osrednjega dela na območju Primoža na Pohorju vse do Erterjevega vrha in Tajzla, del Šentvida, Šentjanža nad Dravčami in Sv. Antona na Pohorju

RGR je primerljiv z RGR 02 iz preteklega ureditvenega obdobja. Njegova površina se je zmanjšala za 43,37 ha. Do spremembe površin prihaja zaradi uvrstitve odsekov v druge RGR zaradi prevladujoče združbe oziroma GRT. Manjša razlika nastaja zaradi natančnejšega zarisa gozdnega roba, krčitve gozda v kmetijske namene in vključitve zaraščajočih površin v gozdno masko. Glede na lastništvo prevladuje zasebna posest (71,9%), kjer dohodek iz gozda zagotavlja trajnost donosov na kmetiji. Državnih gozdov je 28,1%, z večjim delež v osredjem delu Primoža. Lastništvo se je spremenilo v dveh odsekih, ki sta zaradi nakupa prešla v državni gozd.

V RGR 063 prevladujeta gozdnata (88,5%) in gozdna krajina (11,5% površin RGR).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR so proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti zastopane na 1.329,32 ha, ekološke opredeljujejo 662,42 ha (49,8% GP), socialne funkcije pa so evidentirane na 48,22 ha (3,6%). Med ekološkimi izstopa funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na površini 646,8 ha, pretežno na pobočjih nad 35° naklona na kompaktni podlagi, na pobočjih nad 25° na erodibilni podlagi in na površinah gozdov v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je opredeljena na 37,9 ha, kjer so evidentirana rastišča divjega petelina, mirne cone in zimovališča (okrog Sedovške bajte in naselja Tajzl). Hidrološka funkcija je opredeljena na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (0,09 ha - Kremžarjev vrh). Klimatska funkcija (11,6 ha) je poudarjena v gozdovih, ki varujejo naselje, rekreacijske in turistične objekte ter prometnice pred vremenskimi ekstremi (okrog naselja Tajzl). Od socialnih funkcij je najbolj pomembna poučna funkcija 1. stopnje, opredeljena na površini 36,6 ha, kjer so gozdovi učni objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja (del Pahernikovih gozdov). Turistična in rekreacijska funkcija sta opredeljeni okrog turističnega naselja Tajzl. V manjšem obsegu je opredeljena tudi funkcija varovanja kulturne dediščine.

Lesnoproizvodna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je poudarjena na celotni površini RGR. Drugih lesno proizvodnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti ni evidentiranih.

Lesnoproizvodna funkcija 1. stopnje se prekriva z ekološkimi (E1) in socialnimi (C1) na površini 48,03 ha (okrog Tajzla).

V RGR 063 so usmeritve in ukrepi načrta GGE Radlje - desni breg neposredno potrebni za območja Natura 2000: za območja SI5000006 POV Pohorje (153,70 ha gozda) in SI3000172 POO Zgornja Drava s pritoki (1,62 ha gozda). Znotraj Nature je upravljavaska cona Cona koščaka - potoki (1,62 ha).

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR 063 opredeljuje pretežno habitatni tip 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (69,2%) za gozdne rastiščne tipe Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Habitatni tip 91KO Ilirski bukovi gozdovi zajema 5,8% površine gozdov za GRT Predalpsko gorsko bukovje, Predalpsko jelovo bukovje in Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje. V habitatnem tipu 9180*, ki predstavlja 24,9% delež, se nahajajo v (physis 42.11) Jelovje s praprotmi, v (physis 42.12) Jelovje s trikrpim bičnikom in v (physis 44.4) Pobočno velikojesenovje.

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.*

9.2.8.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

V RGR 063 je zastopanih 9 gozdnih rastiščnih tipov, kar izraža rastiščno pestrost, ki je mikoreliefno pogojena. Prevladuje Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, ki pokriva 65,6% površine in se pojavlja na zmernih do strmih pobočjih, pretežno prisojnih legah, ugodnejših in tipičnih zgornjih delih pobočij. Geološka podlaga so bogatejše silikatne kamnine, tla pa globlja distrična rjava tla. Na predelih z vlažnejšo klimo se pojavlja GRT Jelovje s trikrpim bičnikom (2,6%). Sveža pobočja ob jarkih porašča GRT Jelovja s praprotmi (2,7%). V podobnem deležu (2,6%) se na osojnih in zaščitenih legah pojavlja še Predalpsko jelovo bukovje. V zgornjem višinskem pasu, na položnejših pobočjih, pretežno na osojnih legah pa GRT Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (2,4%). V manjšem obsegu sta evidentirani na revnejši silikatni podlagi Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, vzdolž vodotokov na osojnih legah pa Pobočno velikojesenovje. RK za prevladujočo združbo je 9, povprečna rastnost v RGR pa je zaradi primesi bogatejših združb višja (10,84).

Preglednica 82/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
781	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	871,95	65,6
771	Jelovje s praprotmi	17	285,43	21,5
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	36,46	2,7
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	34,64	2,6
643	Predalpsko jelovo bukovje	11	34,08	2,6
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	32,26	2,4
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	16,28	1,2
601	Pobočno velikojesenovje	7	11,24	0,8
592	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	7,04	0,5
	Skupaj	10,84	1.329,38	100,0

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi RGR 063 so malo do večjepovršinsko raznodobni mešani sestoji, posamezno raznomernih je le 0,4%. V zasebnih gozdovih se sestoji prepletajo na srednje velikih površinah, v državnih gozdovih in gozdovih Pahernikove ustanove je menjavanje sestojev večjepovršinsko. Prevladujejo debeljaki (55,8%) in sestoji v obnovi (27,3%). Delež drogovnjakov je med vsemi RGR največji (12,0%), mladovij je 4,6%.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 83/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj				
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%	
Iglavci	4,8	12,8	19,6	25,0	37,8	348,8	77,9	7,00	68,9	
Listavci	13,3	24,0	23,9	20,7	18,1	98,9	22,1	3,15	31,1	
Skupaj	6,7	15,2	20,6	24,1	33,4	447,7	100,0	10,15	100,0	

Povprečna lesna zaloga v RGR je 447,7m³/ha. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je povečala za 4,4% (iglavci 0,4%, listavci 21,8%) V skupni lesni zalogi predstavljajo iglavci 77,9%, listavci pa so prisotni v 22,1% deležu. Večina lesne mase se nahaja v višjih debelinskih razredih. Drevje, debelejšje od 40 cm predstavlja 57,5% delež debelega drevja, pri iglavcih celo 62,8%. Pri listavcih je lesna zaloga razporejena bolj enakomerno, tanjšega drevja je 37,3% (v preteklem obdobju 42,3%). Viden je premik lesne zaloge listavcev, vendar je postopen.

Prirastek je 10,15 m³/ha, iz preteklega obdobja se je dvignil le za 2,4% (prej 9,91m³/ha). Delež listavcev v prirastku je 31,1% in je večji kot v lesni zalogi, kar nakazuje pozitivne premike k izboljšanju razmerja drevesnih vrst. Delež prirastka je najvišji v II. debelinskem razredu (tabela PR1), potem intenzivnost priraščanja začne padati. Tudi listavci dosegajo najvišji prirastek v II. debelinskem razredu, kar omogoča z načrtnim gojitvenim ukrepanjem večanje njihovega deleža.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 84/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	277,2	45,7	21,2	2,4	2,3	74,8	0,9	19,9	0,6	2,6
	%	61,9	10,2	4,7	0,5	0,5	16,7	0,2	4,5	0,1	0,6
Naravno stanje	m3/ha	0,0	9,0	0,0	9,0	0,0	335,7	53,7	13,4	22,4	4,5
	%	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

Dejansko stanje drevesnih vrst odstopa od naravnega, kjer v drevesni sestavi prevladujejo listavci (96,0%), predvsem bukev in hrast. V dejanskem stanju so pretežno iglavci (77,9%), med njimi pa izstopa smreka (61,9%). Velik je tudi delež jelke (10,2%), bor, macesen in drugi iglavci (duglazija) se pojavljajo posamezno. Delež listavcev je v obstoječem stanju 22,1%. Potrebno jih je ohranjati, ne glede na kvaliteto, v bodoče pa pospeševati in z ukrepi nege dvigati tudi njihovo kvaliteto. Prevladuje bukev (16,7%), posamezno in skupinsko se pojavljajo plemeniti listavci (4,4%), predvsem gorski javor, brest, lipa, češnja in jesen. Posamezno so prisotni še kostanj, beli gaber, trepetlika, črna jelša, breza, vrbe, jerebika in mehki listavci, ki so pomembni z vidika drevesne pestrosti.

Površina naravnega podmladka je 249,84 ha (18,8% površine RGR). Listavci predstavljajo večji delež (24,5%) kot v lesni zalogi. Poleg smreke (46%) se najbolj pomlajuje še jelka (28%), bor in drugi iglavci le posamezno. Pri listavcih se dobro pomlajujejo bukev (17%) in plemeniti listavci (5%), posamezno tudi trdi in mehki listavci (3%). Z načrtovanimi ukrepi nege je nujno potrebno skrbno ravnati z naravnim podmladkom istavcev (primeren dotok svetlobe in odpiranje večjih jeder).

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) prevladujejo spremenjeni (81,8%) gozdovi, ostali so ohranjeni (18,2%).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 85/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	60,67	12,0	41,5	46,2	0,3	22,7	69,8	7,5	0,0	3,5	36,4	19,2	40,9
Drogovnjak	158,98	45,9	51,7	2,4	0,0	37,1	56,2	6,7	0,0	30,6	62,7	6,0	0,7
Debeljak	741,45					82,2	17,7	0,1	0,0	1,9	68,7	28,3	1,1
Sestoj v obnovi	362,86					84,2	15,8	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	5,42					0,0	100,0	0,0	0,0				
Skupaj	1.329,38												

Mladovja imajo slabše zasnove kot drogovnjaki, saj jih je 46% s pomanjkljivimi zasnovami. Drogovnjaki imajo poleg dobrih tudi velik delež bogatih zasnov (46%). Pomanjkljive in slabe sestojne zasnove pri mladovju se odražajo v rahlem in pretrganem sklepu (60,1%). Mladovja in drogovnjaki so tudi pomanjkljivo negovani, delež negovanih je boljši pri drogovnjakih (37%) kot pri mladovjih (23%). Pri drogovnjakih se pomanjkljiva negovanost odraža v podobnem deležem s tesnim sklepom (30,6%). To kaže na nujna redčenja za krepitev mehanske stabilnosti.

Debeljaki in sestoji v obnovi so v glavnem dobro negovani. Debeljaki imajo na slabih 30% površin rahel do pretrgan sklep, pomlajeni so povprečno na 10% površin. 46% podmladka ima bogate sestojne zasnove. To nakazuje na delež debeljakov, ki jih je smiselno postopno uvajati v obnovo. Sestoji v obnovi so pomlajeni v povprečju na 45% površin, s podmladkom bogatih (44%) in dobrih (56%) sestojnih zasnov (RF1). Stanje pomladka in sklep sestoja narekujejo intenzivno sproščanje podmladka in pospešeno obnovo teh sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati tudi potrebe in ekonomski interes lastnika.

Stanje zasnov, negovanosti in sklepa po posameznih razvojnih fazah nam nakazuje delež sestojev, kjer je potrebno posegati z gozdnogospodarskimi ukrepi, predvsem z ukrepi nege.

Kakovost drevja

Preglednica 86/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	728	1,1	18,8	76,4	3	0,7
Skupaj listavci	249	2,4	15,3	69,9	11,2	1,2
Skupaj	977	1,4	17,9	74,8	5,1	0,8

Kvaliteta lesa je bila v RGR 063 ocenjena na SVP 977 izbranim drevesom. Prevladuje ocena dobre kvalitete (74,8%). Pri iglavcih je kvaliteta nekoliko boljša, saj je dobre in odlične kakovosti več (19,9%) kot pri listavcih (17,7%), predvsem na račun jelke, pa tudi bora in macesna, ki pa sta v lesni zalogi v manjšem deležu (priloga E2, preglednica K).

Listavci so podobne kvalitete. V povprečju je ocena dobra (69,9%). Bukev in plemeniti listavci so podobne kvalitete, podoben je tudi delež odlične kakovosti. Najslabše so ocenjeni drugi trdi in mehki listavci, ki pa imajo pomembno vlogo kot talni melioratorji. V prihodnosti je potrebno z intenzivnimi ukrepi, predvsem v mlajših razvojnih fazah (redčenja, sproščanje krošenj) izboljšati kvaliteto strukturo sestojev.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je le 5,2%. Največ poškodb nastane na deblu in korenčniku zaradi sečnje in spravila (3,1%). Poškodovanost vej je evidentirana pri 2,1 % dreves, osutost pa ni bilo evidentirane.

9.2.8.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

Za preteklo ureditveno obdobje je bil načrtovan najvišji možni posek v višini 108.160 m³ (iglavci 89.661 m³, listavci 18.499 m³). Po uradni evidenci (**program xTi**) je bilo posekano 85.459 m³ (iglavci 76.278 m³, listavci 9.180 m³), posek izven gozda je bil 268 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka (**v gozdu**) je 85.190 m³ oziroma 78,8% (pri iglavcih 84,9%, pri listavcih 49,1%). V teh gozdovih je bil delež sanitarnih sečenj (27,5%) in posek oslabelega drevja (14,7), skupaj 42,2%. Prti tem je največji posek zaradi podlubnikov 17,5% in vetroloma 9,3%. Pomladitvenih sečenj je bilo 40,3%, izbiralnih redčenj pa 12,2%. Posek zaradi gozdne infrastrukture (gradnja vlak preko projektov PRP) je bil le 1,3%.

Po podatkih iz SVP je posek 103.262 m³ (iglavci 90.592 m³, listavci 12.671 m³).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena dela

Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,05	5,27	32,83
Priprava tal	ha	5,26	2,38	45,25
Sadnja	ha	7,42	3,79	51,08
Obžetev	ha	8,02	2,56	31,92
Nega mladja	ha	41,22	1,95	4,73
Nega gošče	ha	102,40	7,85	7,67
Nega letvenjaka	ha	66,88	3,80	5,68
Nega ml. drogovnjaka	ha	80,67	9,90	12,27
Nega prebiralnega gozda	ha	0,50	0,00	0,00
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	63,72	0,00
Zaščita s premazom	ha	0,40	2,88	720,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.920,00	1.550,00	19,57
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	130,00	0,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	8,83	0,63	7,13
Vzdrževanje grmišč	ha	5,42	2,05	37,82
Vzdrževanje travinj	ha	9,55	1,40	14,66
Sadnja plodonosnega drevja	dni	34,12	0,38	1,11
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	1,50	0,00	0,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	4,20	0,90	21,43
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	11,00	0,00	0,00
Postavitev gnezdnic	kos	4,00	0,00	0,00
Ostala biomeliorativna dela	dni	0,00	0,25	0,00

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 063 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 328,42 ha (obnova 8,8%, nega 91,2%). Opravljena so bila na površini 37,5 ha, kar predstavlja 11,4% načrtovanih del. Obnova je realizirana 39,8%, nega pa le 8,7%.

V okviru obnove, ki je bila načrtovana na površini 28,73 ha, sta bila priprava tal (45%) in sadnja (51%) boljše realizirana kot priprava sestoja (33%). V okviru obnove je bila izvedena tudi zaščita sadik glede na sorazmeren delež posajenih listavcev.

Nega je bila načrtovana na 299,69 ha, opravljena pa le na 8,7% načrtovanih površin. V največjem obsegu je bila izvedena obžetev sadik (32%) in nega mlajšega drogovnjaka (12%). Neizvajanje ukrepov nege se kaže v oceni pomanjkljive negovanosti in tesnega sklepa v drogovnjakih, kar bo vplivalo tudi na zmanjšanje stabilnosti ter kvaliteto sestojev.

V okviru varstva pred divjadjo je bil v mladju izveden ukrep zaščite s premazom (2,9 ha), ostalo varstvo pred divjadjo (7% realizacija) ter ukrep vzdrževanje obstoječih ograj, ki ni bil načrtovan. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so bila izvedena dela, vendar ne v celoti: vzdrževanje grmišč (38%), vzdrževanje travinj (15%), sadnja plodonosnega drevja (1%), ohranjanje biotopov - nega (21%). Načrtovana ukrepa ohranjanje biotopov – sečnja in postavitev gnezdnic nista bila realizirana. Bil je izveden ukrep varstvo pred žuželkam, ki ga ne moremo načrtovati in sovпада s sanitarnimi sečnjami.

9.2.8.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.291,08	311,3	66,7	378,0	6,10	1,60	7,60	4,20	0,80	5,00
2014	1.372,75	347,5	81,2	428,7	7,18	2,73	9,91	5,54	0,66	6,20
2024	1.329,38	348,8	98,9	447,6	7,00	3,15	10,15	6,97	1,80	8,78

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek). V poseku za preteklo obdobje posek izven gozda ni evidentiran..

Površina gozdov se je v dvajsetih letih povečala za 38,3 ha, predvsem zaradi vključitve gozdnih cest v gozdno masko. V zadnjem desetletju se je površina zmanjšala za 43,4 ha. Razlike so nastale zaradi priključitve odsekov z prevladujočo združbo (GRT) v drug RGR, zaradi krčitev gozdne površine in natančnejših zarisov gozdnega roba. Pred 10 leti so bile v gozdno masko ponovno vključene gozdne ceste.

Lesna zaloga in prirastek sta narasla. V dvajsetih letih se je zaloga dvignila za 69,6%. Porast lesne zaloge je višji pri iglavcih (za 37,5%), v zadnjem desetletju pa je porast višji pri listavcih (za 17,1%) kot pri iglavcih (za 1,3%).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Prirastek se je dvignil za 2,6%. Porast je v dvajsetih letih višji pri listavcih (za 1,5%), v zadnjem obdobju pa je prirastek iglavcev padel. Delež listavcev v prirastku je 31,0% in je večji kot v lesni zalogi (22,0%), kar je pozitivno za večanje njihovega deleža. Načrtovani možni posek se povečuje, vendar je realizacija odraz potreb lastnikov, tržnih razmer, v veliki meri tudi večjega deleža sanitarnih sečenj.

Drevesna sestava

Preglednica 89/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	75,3	6,9	8,8	0,2	0,8	6,1	0,1	1,7	0,0	0,1
2014	66,3	9,0	4,8	0,5	0,5	13,5	0,2	4,6	0,1	0,5
2024	61,9	10,2	4,7	0,5	0,5	16,7	0,2	4,5	0,1	0,6

Delež listavcev se je v dvajsetih letih dvignil za 14,1%, glede na preteklo ureditveno obdobje pa za 3,2%. Pri iglavcih je v dvajsetih letih padel delež pri smreki za 13,4%, pri boru za 4,1%, dvignil pa se je pri jelki (3,3%) in macesnu (za 0,3%). Pri listavcih je dvig pri bukvi za 10,6% in plemenitih listavcih za 2,8%, čeprav je v zadnjem obdobju delež plemenitih listavcev nekoliko padel. Znižanje kaže na potrebo po gojitvenem ukrepanju.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze	Model		Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež		Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	60,67	4,6	4,6	13+10	13	172,82	-112,15
Drogovnjak	158,98	12,0	12,0	35	32	425,40	-266,42
Debeljak	741,45	55,7	56,1	40	36	478,58	262,87
Sestoj v obnovi	362,86	27,3	27,3	20+10	19	252,58	110,28
RAZNOMERNO (ps-šp)	5,42	0,4					
Skupaj	1.329,38	100,0	100,0	110+20	100	1.329,38	0,00

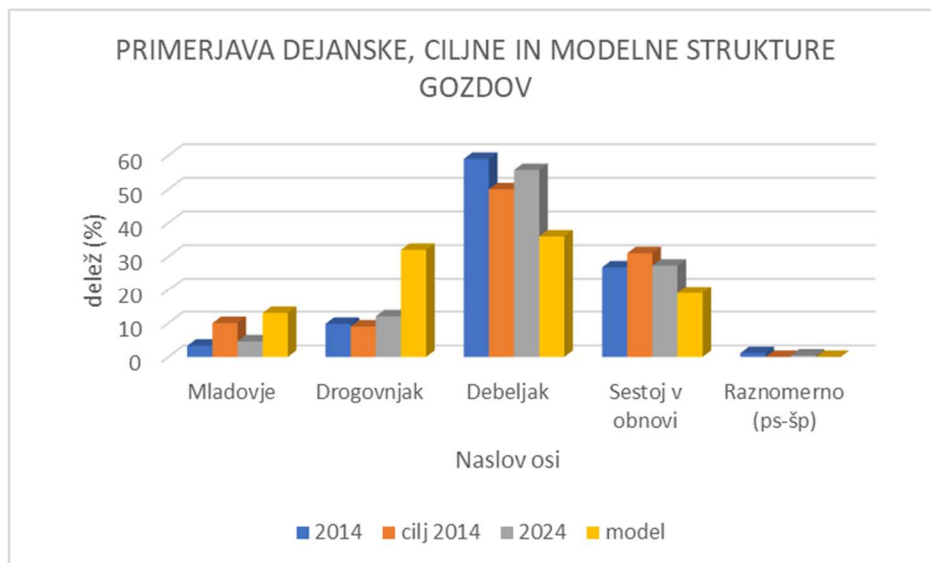
Dejansko razmerje razvojnih faz in modelno stanje ni uravnoteženo. Prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi. Na manjši površini se pojavljajo tudi raznomerni sestoji, ki smo jih za primerjavo z modelnim stanjem uvrstili glede na delež podmladka k debeljakom. Primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Delež mladovij se je iz prejšnjega obdobja dvignil za 1,3%, kljub temu pa predstavlja le 35,4% modelnega stanja. V mladovja so zajete sproščene skupine mladovja, ogolele površine in delno pomlajene površine, nastale zaradi vetroloma in podlubnikov. Drogovnjaki so se zvišali za 2,2%, vendar predstavljajo 37,5% modelnega stanja. Debeljaki so se znižali le 2,9%, raznomerni sestoji za 0,7%. Delež sestojev v obnovi se je dvignil za 0,5%. Sestoji v obnovi so dobro pomlajeni (povprečno 44%) s podmladkom bogatih in dobrih zasnov. Velik del sprememb je tudi posledica vetroloma in poškodb zaradi napada podlubnikov.

Zastavljeni cilji v prejšnjem ureditvenem obdobju (mladovje 10%, drogovnjaki 9%, debeljaki 50% in sestoji v obnovi 31%) so delno doseženi. Dinamika razvoja gozda poteka v pozitivni smeri proti modelnemu stanju, le da je počasna. Največji razkorak med dejanskim in modelnim stanjem je v nizkem deležu mladovij in drogovnjakov.

Ob načrtnem in dovolj intenzivnem ukrepanju v zrelih debeljakih in v sestojih v obnovi, ki jih bomo uvajali v obnovo, bo zagotovljeno večanje deleža mladovij ter posredno tudi drogovnjakov.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev



9.2.8.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko do večjepovršinsko enomenen mešan gozd iglavcev in listavcev.

Drevesna sestava: smreka 60,1%, jelka 10,0%, rdeči bor 4,8%, macesen 0,7%, bukev 18,5%, plemeniti listavci 4,8%, trdi listavci 0,2% in mehki listavci 0,5%.

Razmerje razvojnih faz: mladovje 6,7%, drogovnjaki 8,1%, debeljaki 54,3%, sestoj v obnovi 31,0%;

Lesna zaloga: ciljna 461 m³/ha;

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
- iglavci (%)	10	35	50	5	
- listavci (%)	10	30	50	10	

Gozdnogojitvene usmeritve

- pospeševati je potrebno raznodobno, malopovršinsko do večjepovršinsko zgradbo gozdov;
- proizvodna doba naj bo okrog 110 let in prilagojena razvojni dinamiki gozdov; krajša naj bo v poškodovanih debeljakih z rahlim do pretrganim sestojnim sklepom in podmladkom bogatih sestojnih zasnov; daljša pomladitvena doba je smiselna v sestojih, kjer se podmladek še ni oblikoval in je večji problem zatavljanja;
- pomladitvena doba naj bo okrog 20 let;
- z ukrepi direktne in indirektna nege je potrebno zagotoviti večji delež listavcev (v podmladku je 25% delež listavcev, ki jih je potrebno glede na svetlobne zahteve drevesnih vrst usmerjati s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami);
- za uravnoteženo stanje razvojnih faz je poudarek na pomladitvenih sečnjah, predvsem na sproščanju mladovij pod zastorom; sproščanje in odpiranje jeder naj bo prilagojeno sestojnim razmeram in zahtevam podmladka; upoštevati je potrebno tudi trajnost v okviru posesti;
- gozdnogojitveni ukrepi morajo biti poudarjeni v vseh razvojnih fazah s poudarkom na kvaliteti in pospeševanju listavcev in macesna; nega naj bo pravočasna, s primerno intenziteto (predvsem pri listavcih);
- prednostno je potrebno ukrepati v sestojih, poškodovanih po vetrolomu in podlubnikih ter obnoviti nastale površine (praznine).

Usmeritve za obnovo

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- obnova sestojev naj temelji na naravni obnovi, ki s smreko, jelko in bukvijo dobro poteka; odstranjevanje starejšega sestoja in sproščanje podmladka je potrebno prilagoditi stanju sestoja, predvsem pa talnim razmeram (zapleveljenost) in drevesni sestavi v podmladku; za svetloljubne vrste (macesen, plemeniti listavce) je potrebno odpiranje večjih odprtih, vendar je potrebna strpnost;
- glede na stanje sestojev je obnova smiselna na 18% vseh mladovij; naravna obnova je predvidena na 69% površin obnove; ostale površine je smiselno obnoviti s sadnjo;
- priprava sestojev za naravno obnovo je poudarjena predvsem v prerahljanih debeljaki in vrzelastih sestojih v obnovi, kjer so zatravljene površine in površine, porastle z grmovnim slojem;
- prednostno je potrebno izvesti pripravo za naravno obnovo v prazninah in ogolelih površinah, nastalih po vetrolomu 2023 (odstranjevanje zeliščnega in morebitnega grmovnega sloja); pri tem upoštevati semensko leto;
- sadnja in priprava tal za sadnjo naj bosta na bogatejših delih (večja zapleveljenost); v višjih predelih je smiselno saditi bukev in macesen, v nižjih pa listavce; na zatravljenih delih je priporočljiva kontejnerska sadnja; v prazninah puščati odrasle osebk listavcev (poškodovane po vetrolomu) kot zastor za zapleveljenosti in lažjo naravno nasemenitev; upoštevati pogoje sečnje in kasnejšega spravila;
- prednostna naj bo sadnja na površinah, nastalih zaradi ujma in podlubnikov;
- sadnja je smiselna tudi na površinah v naravnem podmladku s pomanjkljivimi zasnovami in vrzelastim sklepom površin mladovja; pri izbiri sadik je potrebno upoštevati mikrorastiščne pogoje; sadijo naj se predvsem listavci;
- posajene sadike listavcev je potrebno ustrezno zaščititi pred poškodbami od divjadi in skrbeti za vzdrževanje zaščite in odstranitve po opravljeni funkciji;
- v sestojih je potrebno puščati tudi kvalitetna semenska drevesa listavcev (bukve, gorski javor).

Usmeritve za mladovja

- nega naj bo intenzivna v vseh fazah mladovja, pravočasna, s primerno jakostjo; z intenzivnimi ukrepi je potrebno zagotoviti stabilnost in večjo kakovost bodočih sestojev;
- ukrepi obžetve, nege mladja in gošče (57% površin mladovij) morajo biti usmerjeni v uravnavanje zmesi, pospeševanje listavcev (bukve, gorskega javorja) in macesen; pri negi je potrebno odstranjevati le konkurenčno grmovje, ostalo prikrajšati in puščati kot hrano za divjad; pri mladovjih s tesnim sklepom je nega nujno potrebna;
- poudarek je na negi mladja in uravnavanju zmesi v korist listavcev in macesnu in jelke;
- redčenja letvenjakov (24% površin mladovij) naj bodo pravočasna, zmerna s ponovitvami, intenzivnejša v letvenjakih s plemeniti listavci in macesnom.

Usmeritve za drogovnjake

- glede na stanje drogovnjakov (tesen sklep) je redčenje drogovnjakov kot negovalni ukrep smiselno izvesti na 56% površin vseh drogovnjakov; zaradi stabilnosti in kvalitete je prednostna nega v drogovnjakih z več listavci;
- redčenja naj bodo selektivna glede na sklep sestoja in primes listavcev; intenzitete redčenj naj bodo od 18 do 25% od LZ (povprečno okrog 21%); v mlajših sestojih in sestojih z listavci naj bodo intenzivnejše, v starejših drogovnjakih in v drogovnjakih z zamujenimi redčenji pa zmernejša (okrog 18%), s ponovitvami 1 do 2 krat;
- stanje sestojev (tesen sklep in zamujena redčenja) narekuje previdno ukrepanje, da s posegi in z gojitvenimi ukrepi ne še bolj narušimo stabilnost sestojev (ozke krošnje).

Usmeritve za debeljake

- v kvalitetnih in sklenjenih debeljaki (89% debeljakov) je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvesti zmerna izbiralna redčenja (intenziteta okrog 11% od LZ), v mlajših debeljaki in debeljaki s tesnim sklepom naj bodo redčenja intenzivnejša (do 18%); z redčenji sproščati in pospeševati listavce i, jelko, krepiti kvaliteto ter stabilnost sestojev;
- debeljake z manj kvalitetnim in poškodovanim drevjem (vetrolom), debeljake z rahlim do pretrganim sklepom in že pomlajene debeljake, je potrebno uvajati v obnovo (teh je 11%); povprečna intenziteta naj bo okrog 20% od LZ;
- začetek uvajanja v obnovo je potrebno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst, ki jih želimo v bodočih sestojih; s pravilnim doziranjem svetlobe vplivamo na drevesne vrste, ki jih želimo v podmladku (jelko dlje časa držati pod zastorom, plemeniti listavci potrebujejo že na začetku več svetlobe); kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je potrebno negovati in kvalitetne osebk iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj;
- z redčenji je potrebno izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev.

Usmeritve za sestoje v obnovi

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- na 57% površin sestojev v obnovi, kjer podmladek še ni dovolj kvaliteten in se pojavlja v mlajših fazah mladovja, naj bo obnova zadržana z intenziteto okrog 30% od LZ;
- v sestojih v obnovi, kjer je sklep rahel do pretrgan, podmladek pa kvaliteten, mešan z listavci ter v fazi gošče, letvenjaka in drogovnjaka, je potrebno z obnovo nadaljevati pospešeno (39% sestojev v obnovi) z intenziteto okrog 44%, na površini 4% tudi zaključiti;
- za naravno obnovo listavcev puščati v sestojih semenska drevesa; kvalitetne bore in macesne je smiselno pustiti kot prihranjence dve generaciji.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v sestojih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji ali 2. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, upoštevati pa ustrezno stopnjo poudarjenosti; na površini, kjer se prekrivajo ekološke in proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti, je potrebno usklajevanje interesov vseh porabnikov prostora, posebej lastnikov gozda;
- na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, morajo ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi, na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je potrebno pospeševati malopovršinsko enomerno zgradbo gozdov, na strmih in plazovitih delih pospeševati listavce; pri gozdnem redu paziti, da sečne ostanke ne odlagajo v jarek (nevarnost erozije);
- za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti in estetske funkcije je potrebno ohranjati in vzdrževati pester gozdni rob; vnašati sadike plodonosnega drevja in jih tudi vzdrževati; za ohranitev rastišč in gnezdišč divjega petelina ter mirne cone za divjad, je potrebno zagotavljati ugodne pogoje z ukrepi sečnje in nege;
- v gozdovih ob turističnih, rekreacijskih in učnih poteh naj se dosledno izvaja gozdni red in skrbi za ustrezno infrastrukturo ter obvešča uporabnike o gozdnogospodarskih ukrepih;
- na območjih Natura 2000 (155,32 ha) in območju naravnih vrednot je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- nadaljevati je potrebno z obveščanjem lastnikov gozdov, drugih porabnikov in širše javnosti o pomenu izvajanja gozdnogospodarskih ukrepov.

Ukrepi

Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	77,9	22,1	100,0
- ciljno %	75,6	24,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	348,6	98,9	447,5
- ciljna (m3/ha)	348,8	112,3	461,1
Prirastek (m3/ha)	7,00	3,15	10,15
Možni posek (m3/ha)	69,7	18,0	87,7
Možni posek (m3/ha/leto)	7,0	1,8	8,8
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,0	18,3	19,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,6	57,2	86,5
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	36.528	56.084	0	0	0	106	92.718	20	99,7
	%	39,4	60,5	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m3	10.353	13.494	0	0	0	146	23.993	18,3	57,2
	%	43,2	56,2	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m3	46.881	69.578	0	0	0	252	116.711	19,6	86,5
	%	40,2	59,6	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		

Glede na stanje gozdov in dinamiko razvoja gozdov je načrtovan možni posek za prihodnje ureditveno obdobje v RGR 063 v višini 116.711 m3 (79,4% iglavcev in 20,6% listavcev), kar pomeni 8,78 m3/ha/leto, 86,5% od P oziroma 19,6% od LZ. Intenziteta je večja pri iglavcih (99,7% od P) kot pri listavcih (57,2% od P) s ciljem povečevanja njihovega deleža.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V strukturi načrtovanega poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (59,6%). Z njimi želimo izboljšati razmerje razvojnih faz, povečati delež mladovij, posredno pa tudi primanjkljaj drogovnjakov. Zmerne pomladitvene sečnje so predvidene v debeljakih, ki jih je potrebno uvesti v obnovo in v sestojih v obnovi, kjer bo potrebno z obnovo strpno odpiranje glede na stanje podmladka in drevesno sestavo. Pospešene in zaključene pomladitvene sečnje so načrtovane v sestojih s starejšim podmladkom odličnih zasnov.

Izbiralna redčenja predstavljajo 40,2% delež. Načrtovana so v drogovnjakih in v debeljakih. V sklenjenih in ohranjenih debeljakih so redčenja manj intenzivna s ciljem akumulacije lesne zaloge. Z redčenji želimo sproščati bukev in plemenite listavce, pospeševati kvaliteto ter stabilnost sestojev. Intenziteta je odvisna od sestojnih zasnov, sklepa in negovanosti sestojev.

Pri načrtovanju možnega poseka je upoštevana tudi lastniška struktura in zagotavljanje trajnosti v okviru posesti ter kontinuiran donosa iz gozda.

Načrtovan je tudi sanitarni posek v izločenih ekocelicah (8,36 ha).

Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	39,12	39,12
Priprava tal	ha	8,43	8,43
Sadnja	ha	8,93	8,93
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,15	6,30
Vzdrevanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	0,65	5,18
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	ha	20	20
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,09	0,18
Naravni razvoj biotopov	ha	35	35
Obžetev	kos	11,35	25,40
Nega mladja	m3	81,25	81,81
Nega gošče	ha	62,13	62,13
Nega letvenjaka	ha	45,98	45,98
Nega drogovnjaka	ha	88,15	88,15
Premazi vršičkov	ha	0,27	0,27
Zaščita s tulci	ha	12.006	12.006
Odstranjevanje tulcev	ha	1.000	1.000

Gojitvena dela (obnova in nega) so načrtovana na površini 359,95 ha (15,7% obnova, 84,3% nega). **Nujna** gojitvena dela, ki so vezana na sproščena mladovja in drogovnjake, so predvidena na 50,87% površin (183,09 ha).

Obnova je načrtovana na površini 56,48 ha. **Nujna** je na 43,9% površin obnove. Poudarek je na naravni obnovi, ki predstavlja 69,3 % celotne obnove. Ukrep (priprava sestoja) je načrtovan pretežno v debeljakih in sestojih v obnovi (posek grmovja). Priprava tal in sadnja sta nujni na površini 96,8% in načrtovani predvsem kot sanacija praznin, nastalih zaradi vetroloma in podlubnikov, pa tudi kot spopolnitev že obstoječih vrzelastih mladovij predvsem z listavci. V enakem obsegu je načrtovana tudi zaščita sadik s tulci in po opravljeni funkciji tudi odstranjevanje tulcev.

Nega je predvidena na površini 303,47 ha površin. **Nujna** je na 183,09 ha oziroma 50,9% načrtovanih površin nege. To so sproščena mladovja in drogovnjaki. Najbolj nujni ukrepi so obžetev sadik (97,9% obžetve) in nega drogovnjaka (92,6% nege drogovnjaka). Ostali ukrepi so v večjem deležu vezani na podmladek v starejših sestojih in pomladitvene sečnje. Z nego želimo sproščati listavce in jelko, povečevati delež listavcev, krepiti mehansko stabilnost in kvaliteto sestojev.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so načrtovani biomeliorativni ukrepi s ponovitvami: vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu, vzdrževanje grmišč in obrežij in ohranjanje biotopov – nega, skupno na površini 11,66 ha, sajenje sadik plodonosnega drevja in grmovja (20 kom) in ohranjanje biotopov – sečnja (35 m3). Našeta dela so načrtovana predvsem v vršnem delu pod Kremžarjevim vrhom za vzdrževanje rastišč in ugodnega življenjskega prostora divjega petelina. Ukrepi upoštevajo in so v skladu s posebnimi varstvenimi usmeritvami (poglavje 6.2.3.) za območja Natura 2000.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini - 081

Površina RGR 081 je 1.549,10 ha in predstavlja 18,3% gozdov GGE. Primerljiv je z RGR 011 v preteklem ureditvenem obdobju. Površina se je povečala za 28,99 ha. Razlika je nastala zaradi vključitve odseka 10271 (prevladujoča združba Kislojubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico), ki je bil prej v RGR 063. Manjša razlika v površini nastaja zaradi natančnejšega zarisa gozdnega roba, vključitve zaraščajočih gozdnih površin, ki

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

so po ZG in v soglasju z lastniki gozdov opredeljeni kot gozdna površina. Izvedene so bile tudi manjše krčitve gozdov na območju smučišča (sedežnica).

RGR 081 vključuje gozdove vršnega dela Pohorja, od Mačkovega vrha do Ribniške kočice v pasu od 900 do 1542,7 na NV na najvišji točki Velike Kope.

Prevladujeta gozdna (88,08%) in gozdnata krajina (11,88%). Gozdovi tvorijo večje strnjene komplekse in predstavljajo veliko gozdnatost.

Prevladujejo zasebni gozdovi (67,3%), 32,7 % pa je državnih gozdov, ki se nahajajo okrog Erterjevega vrha, na območju smučišča Kope in manjši del po Ribniško kočico. Med zasebnimi gozdovi prevladuje večja gozdna posest, med katerimi predstavlja Pahernikova posest 29% delež.

V RGR so ekološke funkcije na 1. stopnji evidentirane na površini 1.423,75ha (91,9%). Najmočneje je zastopana funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (1.234,4ha), kjer gre za rastišča divjega petelina in nahajališča redkih in ogroženih rastlinskih vrst ter zimovališča in grmišča. Poudarjena je tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 1. stopnji poudarjenosti, predvsem na strmih terenih (nad 35° na kompaktni in nad 25° na erodibilni matični podlagi), v manjšem obsegu ob hudourniških območjih z večjo gostoto erozijskih pojavov. Klimatska funkcija 1. stopnje je evidentirana v gozdovih, ki varujejo naselja, rekreacijske in turistične objekte pred vremenskimi ekstremi (Tajzel, smučišče na Veliki in Mali Kopi).

Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na površini 452,59 ha (29,2%). Obrambna funkcija je evidentirana na površini 148,15 ha, kjer gre za površine območij nadzorovane rabe prostora okrog Partizanskega doma in Male Kope, ki so občasno zaprta in pod nadzorom. Med ostalimi funkcijami na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirana turistična funkcija (35,2 ha) v okolici turističnega in počitniških naselij (Tajz, Mala Kopa in Grmoškov dom). V teh gozdovih je opredeljena tudi estetska funkcija 1. stopnje. Poučna funkcija je evidentirana v gozdovih Pahernikove ustanove (od Samca do Velike Kope), ki so učni objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja. Rekreacijska in turistična funkcija sta opredeljeni v gozdu ob Slovenski turno kolesarski poti in E6.

V RGR 081 so proizvodne funkcije poudarjene na 1. stopnji na celotni površini 1.549,40 ha. Najbolj je pomembna lesnoproizvodna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti, ki je poudarjena na celotni površini. Na 166 ha je opredeljena tudi lovna funkcija na rukališčih pod Črnim vrhom, Veliko Kopo in nad Praprotnikom.

Lesnoproizvodna funkcija 1. stopnje poudarjenosti se prekriva z ekološkimi (E1) in socialnimi funkcijami (S1) na površini 395,03ha, kjer je potrebno usklajevanje interesov vseh uporabnikov prostora, predvsem pa lastnikov gozdov.

V RGR 081 so usmeritve in ukrepi načrta GGE Radlje - desni breg tudi neposredno potrebni za območja Natura 2000: POV Pohorje SI5000006 (1.411,18 ha gozdov) in POO Zgornja Drava s pritoki SI3000172 (0,02ha). V območju Nature sta upravljavski coni UC G – Pohorje in Cona koščaka – potoki.

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR 081 se nahaja pretežno v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (85,5% površine), za gozdni rastiščni tip Kisloljubno zgornjegorsko bukove z zasavsko konopnico in Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukove z belkasto bekico. 6,9% površine RGR opredeljuje habitatni tip 9410 Kisloljubni gozdovi smreke gorske do subalpinske ravni za GRT Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico. V habitatnem tipu 9180 Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih (47% površin) opredeljuje GRT Jelovje s praprotni za (physis 42.11) 4,6% in GRT Pobočno velikojesenovje za (physis 44.4) še 0,1%. V habitatni tip 91KO Ilirski bukovi gozdovi spadata združbi Predalpsko jelovo bukove in Predalpsko gorsko bukove

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni. ** Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.*

9.2.9.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 94/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukove z zasavsko konopnico	7	1.310,23	84,6
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	107,05	6,9
771	Jelovje s praprotni	17	72,13	4,7
643	Predalpsko jelovo bukove	11	42,71	2,8
781	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukove z belkasto bekico	9	14,78	1,0
601	Pobočno velikojesenovje	7	1,38	0,1
632	Predalpsko gorsko bukove	9	0,82	0,1
	Skupaj	7,59	1.549,10	100,0

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

RGR 081 rastiščno opredeljuje sedem gozdnih rastiščnih tipov, najbolj zastopan pa je gozdni rastiščni tip Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico, ki pokriva uravnana, položna do zmerna pobočja, prevladujejo pa osojne lege. Geološka podlaga so skrilljavci in peščenjaki, tla so distrična rjava. V nižjih delih, na vlažnih in pretežno osojnih legah, v spodnjih delih pobočij se pojavlja Jelovje s praprotni (4,7%).

Na osojnih in zaščitnih legah ter bogatejši mešani kamnini, se pojavlja Predalpsko jelovo bukovje (2,8). V vršnem delu, kjer poraščajo pretežno smrekovi gozdovi, je gozdni rastiščni tip Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (6,9% površin). Ostale združbe se pojavljajo v manjšem obsegu.

V omenjenih gozdovih je bila naravna sestava drevesnih vrst spremenjena zaradi močnih posegov v preteklosti. Sistem gospodarjenja in pospeševanje smreke sta delež bukve močno zmanjšala. Zaostrene klimatske razmere in slabe talne razmere so slabšali tudi konkurenčno moč jelke, ki se pojavlja le posamezno. Posamezno se pojavlja še gorski javor. Značilnost tega rastišča je močan zeliščni sloj borovnice in vijugaste mastnice. RK za prevladujočo združbo je 7. Zaradi primesi bogatejših združb je za RGR povprečni RK nekoliko višji (7,59).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni sestoji smreke, v določenem predelu tudi s pretežnim deležem bukve, med katerimi je največ debeljakov (66,8%). Za državne gozdove so značilni večjepovršinsko raznodobni sestoji, v veliki meri pa tudi za večjo zasebno posest (30 -100 ha) in gozdove Pahernikove ustanove. Del gozdnih sestojev pod grebenom Pohorja s poudarjeno varovalno vlogo je posamezno šopastih in skupinsko gnezdistih oblik. Zaradi večjega deleža sanitarnih sečenj je delež mladovij 7,1% (večji je le še v RGR 163). Delež drogovnjakov je 10,0%, sestojev v obnovi 15,8% ter raznomernih (0,2%) in posamezno do skupinsko prebiralnih sestojev 0,1% površin. Smreka kot glavna drevesna vrsta se pojavlja sestojno, skupinsko in sestojno tudi bukev, jelka, plemeniti listavci in rdeči bor skupinsko in posamezno, ostale drevesne vrste pa le posamezno.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Skupaj		Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V				
Iglavci	5,5	13,5	17,4	23,2	40,4	341,4	75,0	6,03	74,4
Listavci	5,9	17,7	24,8	25,4	26,2	114,0	25,0	2,07	25,6
Skupaj	5,6	14,6	19,3	23,7	36,8	455,4	100,0	8,10	100,0

V RGR 081 je povprečna lesna zaloga 455,4 m³/ha: Glede na preteklo obdobje se je dvignila za 4,8, dvig pa je višji pri listavcih (za 7,1%). Delež listavcev v skupni zalogi predstavlja 25,0% (prej 24,5%). Večina lesne zaloge se nahaja v četrtem in petem debelinskem razredu (60,5%), pri iglavcih je delež še višji (63,5%). Razporeditve lesne mase sovпада z velikim deležem debeljakov. Delež debelega drevja se je glede na preteklo obdobje kljub sanitarnim sečnjam zvišal (prej 58,3%). Listavci so razporejeni podobno, delež lesne zaloge v višjih debelinskih razredih je 51,6%.

Letni prirastek v RGR 081 znaša 8,10 m³/ha in je glede na preteklo obdobje padel (prej 8,10 m³/ha). Prirastek listavcev predstavlja 25,6% delež v skupnem prirastku (več kot pri lesni zalogi). Najvišji skupni prirastek je v petem debelinskem razredu pri iglavcih, pri listavcih pa v tretjem.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 96/DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	312,9	20,6	5,1	2,6	0,2	102,8	0,0	8,5	0,0	2,7
	%	68,7	4,5	1,1	0,6	0,0	22,6	0,0	1,9	0,0	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	91,1	0,0	0,0	36,4	0,0	318,8	0,0	9,1	0,0	0,0
	%	20,0	0,0	0,0	8,0	0,0	70,0	0,0	2,0	0,0	0,0

V naravni sestavi drevesnih vrst prevladujejo listavci (72,0%), največji delež predstavlja bukev (70,0%). Dejansko stanje se močno razlikuje od naravnega, kjer prevladujejo iglavci (75,0%), med njim pa smreka (68,7%). Med listavci, ki predstavljajo 25,0%, je zastopana bukev z 22,6% in močno primanjkuje glede na naravno stanje. Od iglavcev sta na izpostavljenih delih še posamezno bor in macesen, jelka pa se pojavlja na osojnih legah (4,5%). Ob vznožjih pobočij, z ugodnejšimi talnimi razmerami se nahajajo tudi plemeniti listavci (1,9%). Med ostalimi iglavci se pojavljata še zeleni bor in duglazija, pri listavcih pa breza, jerebika, trepetlika, mehki listavci, največ kot predkultura v nastajajočih mladovijih in zaraščajočih površinah. Vsi listavci so pomembni kot talni melioratorji.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Naravni podmladek zajema 202,05 ha (13,0% površine RGR). Tudi v podmladku prevladuje smreka (67,3%), od ostalih iglavcev se posamezno pojavljajo še jelka (8%), bor in macesen. Listavci se pomlajujejo na površini 25,1% (več kot je njihov delež v lesni zalogi). Največji je delež bukve (21%), prisotni pa so še plemeniti listavci (1,5%) in mehki listavci (2%). Potrebni so intenzivni gojitveni ukrepi za ohranitev in pospeševanje listavcev ter svetloljubnih vrst v podmladku (preglednica D-POM, priloga E2).

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) so v RGR 081 pretežno spremenjeni gozdovi (88,7% vseh gozdov). Ohranjenih je le 11,3% gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 97/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	110,72	18,6	74,4	7,0	0,0	34,6	42,7	22,7	0,0	13,3	27,1	35,2	24,4
Drogovnjak	155,61	14,1	84,7	1,2	0,0	26,9	64,9	8,2	0,0	39,8	57,3	2,3	0,6
Debeljak	1.034,45					45,8	35,1	19,1	0,0	2,5	61,2	31,8	4,5
Sestoj v obnovi	245,18					66,6	27,0	6,4	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,34	0,2				0,0	0,0	100,0	0,0				
Tipični prebiralni	0,8	0,1				0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	1.549,10												

Mladovja in drogovnjaki imajo pretežno dobre in bogate zasnove, v povprečju pa so boljše pri drogovnjakih. Mladovja imajo tudi pomanjkljive zasnove (7%), kar se kaže v vrzelastem sklepu mladovij. To so ogolele in delno pomlajene površine, nastale zaradi ujim in podlubnikov. Mladovja in drogovnjaki so pomanjkljivo negovani. Slabša je negovanost pri mladovjih, saj je 23% nenegovanih. Pomanjkljiva nega se kaže v tesnem sklepu, pri drogovnjakih na 40% površin, kar je tudi posledica zamujenih redčenj. V višinskih gozdovih je potrebno k ukrepanju pristopiti previdno, da s premočno intenziteto ne ogrozimo stabilnosti sestojev.

Debeljaki in sestoji v obnovi so dobro negovani. Slabša je negovanost pri debeljakih, saj je 19% nenegovanih. 36% debeljakov ima rahel do pretrgan sklep sestoj. Pomlajeni so na 9% površin s podmladkom bogatih, pretežno pa dobrih sestojnih zasnov. Te debeljake je smiselno uvesti v obnovo. Sestoji v obnovi so boljše negovani, pomlajeni pa so na 46% površin, zasnove podmladka so bogate in pretežno dobre (65%) (tabela TRF1).

Raznomerni sestoji, ki so evidentirani na površinah, poškodovanih po ujmi, in v vršnem grebenskem delu RGR, so nenegovani.

Dobre sestojne zasnove v starejših fazah so ugodne za nadaljnji razvoj gozdov. Pomanjkljive zasnove in pretrgan sklep v mladovjih kažejo na potrebo po negi in dodatnih gojitvenih ukrepih (sadnja listavcev). Pomanjkljiva nega in tesen sklep v drogovnjakih nakazuje potrebo po redčenju (zmerna redčenja in ponovitve v tem višinskem pasu). Sklep sestojev in delež podmladka v debeljakih omogoča uvajanje sestojev v obnovo, ki pa mora biti strpno zaradi možnosti zatavljanja. Tudi v sestojih v obnovi mora biti v tem višinskem pasu ukrepanje načrtno in postopno, kar zagotavlja nadaljnje večanje deleža mladovij, dolgoročno pa drogovnjakov.

Kakovost drevja

Preglednica 98/K: Kakovost drevja

	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	783	0,3	10,6	73,3	14,0	1,8
Skupaj listavci	315	9,5	26,7	44,1	14,6	5,1
Skupaj	1.098	2,9	15,2	65,0	14,2	2,7

Podatki o kakovosti drevja so pridobljeni na SVP, ocenjena pa je bila 1.098 drevesom. Po oceni prevladuje dobra kakovost (65,0%). Drevja z oceno odlične kvalitete je le 2,9%. Iglavci so v povprečju boljše ocenjeni, pretežno z oceno dobre kvalitete (73,3%). Jelka je kvalitetnejša od smreke, izstopa pa bor, ki je ocenjen tudi z odlično kvaliteto (8%), vendar je v lesni zaloga v manjšem deležu. Tudi listavci so v povprečju dobre kvalitete (44,1%), ocenjeni so tudi z odlično kvaliteto (9,5%), predvsem na račun bukve (10%) in plemenitih listavcev (6%). Mehki listavci so zadovoljive in slabe kvalitete, so pa pomembni kot talni melioratorji (priloga E2, preglednica K).

Poškodovanost sestojev

Tudi poškodovanost sestojev je bila ugotovljena na podlagi meritev na SVP in je evidentirana na 6,7%. V strukturi poškodb prevladujejo poškodbe na deblu in korenčniku (4,3%), ki nastajajo pri sečnji spravilu. V manjšem obsegu so evidentirane še poškodbe vej (2,3%). Osutost drevja ni evidentirana oziroma opazna.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Odmrla biomasa

Preglednica 99: Odmrla biomasa

Razširjen debelinski razred	Stoječe drevice			Ležeče drevice			Skupaj			m ³ /ha
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
A	12,32	1,28	13,6	4,64	2,88	7,52	16,96	4,16	21,12	9,10
B	0,64	1,28	1,92	0,8	0,96	1,76	1,44	2,24	3,68	6,08
C	0,16	0,00	0,16	0,16	0,48	0,64	0,32	0,48	0,80	2,44
Skupaj	13,12	2,56	15,68	5,60	4,32	9,92	18,72	6,88	25,6	17,61

V RGR 081 je po podatkih iz SVP tudi 3,8% odmrle biomase oziroma 17,61 m³/ha (25,6 dreves/ha), kar je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in je pomembno za ohranjanje biotskega ravnovesja. Stoječe biomase je 15,7 dreves/ha, leže pa 9,9 dreves/ha. Pretežno je drevice v prvem in drugem razširjenem debelinskem razredu, v tretjem pa je le 2,4 m³/ha. V gozdu so tudi označena habitatna drevesa (P), ki so pomembna za vzdrževanje habitata redkih in ogroženih vrst (divji petelin,...).

9.2.9.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek v višini 104.103 m³ (iglavci 78.952 m³, listavci 25.151 m³). Po uradni evidenci (program xTi) je bilo posekano 64.452 m³ (iglavci 51.99, listavci 12.459 m³), od tega je bil evidentiran posek izven gozda v višini 888 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka (**v gozdu**) je bila 61,1% (pri iglavcih 64,8%, pri listavcih 49,2%). V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (43,7%) in varstveno sanacijske sečnje (sanitarni posek in posek oslabelega drevja) 24,7%. Med sanacijskimi sečnjami predstavlja 6,7% vetrolom, posek zaradi podlubnikov pa je 4,1% delež. Izbiranih redčenj je bilo 23,2%. Posek za gozdno infrastrukturo (gradnja vlak preko projektov PRP) je bil v deležu 3,6%.

Po podatki iz SVP je posek 78.190 m³ (iglavci 60,924 m³, listavci 17.266 m³) oziroma 75.1% realizacija.

Gojitvena dela

Preglednica 100/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	12,61	0,00	0,0
Priprava tal	ha	3,32	0,77	23,2
Sadnja	ha	3,50	0,92	26,3
Obžetev	ha	2,85	0,00	0,0
Nega mladja	ha	42,05	3,30	7,8
Nega gošče	ha	54,76	6,26	11,4
Nega letvenjaka	ha	54,32	12,61	23,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	65,61	6,01	9,2
Obžagovanje vej	ha	1,78	0,86	48,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	47,55	
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.620,00	193,00	1,8
Zaščita z ograjo	m	0,00	670,00	
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	7.800,00	6.000,00	76,9
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,94	0,75	79,8
Vzdrževanje grmišč	ha	10,86	1,09	10,0
Vzdrževanje travinj	ha	72,64	9,52	13,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,00	3,00	42,9
Sadnja plodonosnega drevja	dni	34,93	2,65	7,6
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	2,22	0,64	28,8
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	177,85	
Naravni razvoj biotopov	m ³	311,00	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	76,84	21,50	28,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	528,00	798,63	151,3
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	0,00	0,0

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Za preteklo ureditveno obdobje so bila v gozdovih RGR 081 načrtovana gojitvena dela (obnova in nega) na površini 240.80 ha (obnova 8,1%, nega 91,9%). Opravljena so bila le na površini 30,7 ha, kar je 12,8% načrtovanih del. Obnova je bila realizirana 8,7%. Sadnja in priprava tal sta bili opravljene le na ¼ načrtovane sadnje, predvsem na površinah, nastalih zaradi ujm in podlubnikov. Priprava sestoja se sploh ni izvajala.

Nega je bila realizirana na 12,8% načrtovanih površin. Pri negi je bila najboljša realizacija pri negi letvenjaka (23,2%) in ukrepu obžaganje vej (48,3%). Obžetev sadik se sploh ni izvedla. Slaba negovanost se kaže v oceni slabe in pomanjkljive negovanosti pri mladovjih in drogovnjakih ter tesnem sestojnem sklepu pri drogovnjakih (tabela ZNS).

V sklopu sadnje je bila izvedena tudi zaščita sadik s tulci. Izvedena sta bila ukrepa vzdrževanje obstoječih zaščitnih ograj (realizacija 77%) in zaščita z mladja z ograjo, ki pa ni bil načrtovan (670 m).

V okviru preventivnega varstva pred podlubniki je bilo opravljenih 47,6 dni varstva pred žuželkami, ukrepa pa ni mogoče v naprej načrtovati.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so bili izvedeni ukrepi: vzdrževanje grmišč (10%) in travinj(13%), vzdrževanje vodnih virov, sadnja in vzdrževanje plodonosnih vrst, ohranjanje biotopov – sečnja (je bil presežen 151%), ohranjanje biotopov - nega (28%), puščanje stoječe biomase v gozdu (178 m³), ki pa ni bilo načrtovano.

9.2.9.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 101/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2014	1.397,37	348,40	35,60	384,00	7,34	0,76	8,10	11,85	0,35	12,20
2024	1.477,55	295,00	44,40	339,40	5,81	1,01	6,82	5,03	0,66	5,69

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek): V poseku za preteklo obdobje je odštet posek izven gozda.

Zaradi spremembe površine in vključitve GR5 v RGR11 pred 10 leti, se analiza smeri razvoja gozdnih sestojev dela samo za zadnjih 10 let.

Površina gozdov se je povečala za 28,99 ha zaradi vključitve odseka 10271 (pravladujoča združba) iz RGR063. Ostala manjša razlika je posledica natančnejšega zarisa gozdnega roba, vključitve novih zaraščajočih površin in krčitev gozdnih površin na Kopah (širitev sedežnice na smučišču).

Lesna zaloga se je glede na preteklo obdobje zvišala za 4,8%, dvig pa je višji pri listavcih (7,1%). Delež listavcev v skupni zalogi je narastel iz 24,5% na 25,0%. Prirastek je glede na preteklo obdobje padel za 12,8%, predvsem pri iglavcih za 17,5%, pri listavcih se je dvignil za 4,6%. Delež listavcev v prirastku se je zvišal 4,2% (iz 21,3% na 25,6%).

Glede na razvoj sestojnih parametrov se povečuje tudi možni posek. Realizacija poseka je skozi obdobja različna in je odraz potreb lastnikov, tržnih razmer, v zadnjem obdobju pa je odraz večjega deleža sanitarnih sečenj.

Drevesna sestava

Preglednica 102/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2012 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2014	70,2	3,9	0,9	0,4	0,2	21,6	0,0	2,3	0,0	0,5
2024	68,7	4,5	1,1	0,6	0,0	22,6	0,0	1,9	0,0	0,6

Delež listavcev v skupni lesni zalogi se je v zadnjih 10 letih dvignil za 0,6%. Dvig je pri bukvi (za 0,97%) in mehkih listavcih (za 0,4%), pri plemenitih listavcih je padec (za 0,4%). Zmanjšal se je delež smreke (za 1,5%) in drugih iglavcev, povečal pa se je pri jelki (za 0,6%), boru za (0,2%) in macesnu (za 0,16%). Trend razvoja drevesne sestave je pozitiven, vendar počasen.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze in zgradbe sestojev

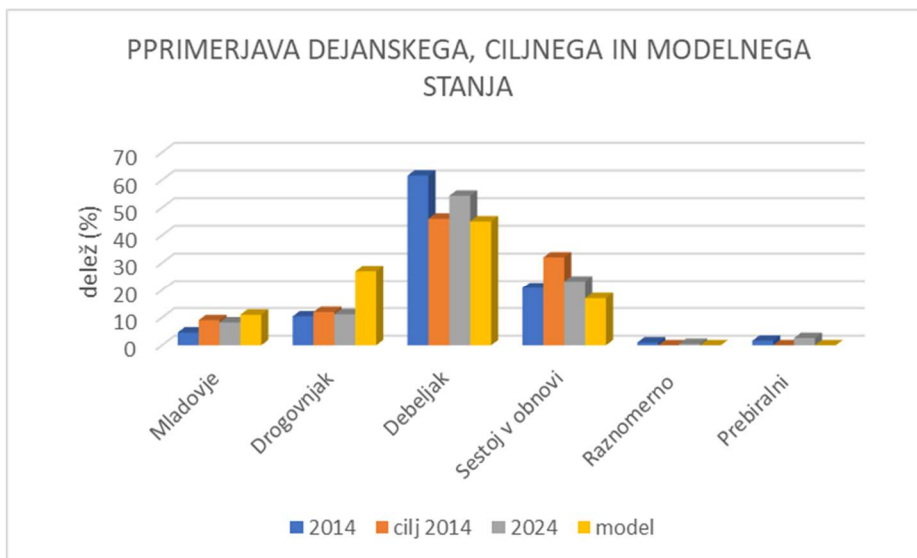
Preglednica 103/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina ha	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze let	Delež	Modelna površina ha	
		%	%		%	%	
Mladovje	110,72	7,1	7,1	16+10	13	201,38	-90,663
Drogovnjak	155,61	10,0	10,0	37	29	449,24	-293,629
Debeljak	1.034,45	66,8	67,1	53	42	650,62	383,828
Sestoj v obnovi	245,18	15,8	15,8	20+10	16	247,86	-2,676
Raznomerno (ps-šp)	2,34	0,2	0,0	0	0	0,00	2,34
Tipični prebiralni sestoji	0,8	0,1	0,0	0	0	0,00	0,8
Skupaj	1.549,10	100,0	100,0	126+20	0	1.549,10	0

Primerjava dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz kaže na neuravnoteženo stanje. Prevladujejo debeljaki (66,8%), najmanjši pa je delež mladovij (7,1%). Mladovja so se glede na preteklo obdobje povečala le za 1,1% in predstavljajo dobro polovico (54,6%) modelnega stanja. Povečanje gre predvsem na račun ogolelih in delno pomlajenih površin, nastalih zaradi vetroloma in podlubnikov, v manjši meri pa zaradi pomladitvenih sečenj in sproščanja podmladka. Drogovnjaki so se povečali za 2,1% in predstavljajo 34,5% delež modelnega stanja. Delež debeljakov je padel le za 2,1% in še vedno presega modelno stanje. Znižal se je tudi delež sestojev v obnovi (za 2,1%) in raznomernih sestojev (za 0,2%).

Trend razvoja in preraščanja faz je pozitiven. Na to so v veliki meri vplivale ujme in razvoj podlubnikov. Kljub temu bo v prihodnje potrebno zmanjševati delež debeljakov, nadaljevati s pomladitvenimi sečnjami, večati delež mladovij, preko katerih se bo povečal delež drogovnjakov. Razvoj in prestrukturiranje razvojnih faz poteka v višjih predelih počasneje, zato je potrebno strpno in postopno odpiranje (zatravljanje).

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev



9.2.9.4. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko raznodoben, posamezno do skupinsko mešan gozd iglavcev in listavcev.

Drevesna sestava: smreka 68,3%, jelka 4,8%, macesen 0,7%, rdeči bor 1,0%, bukev 23,0%, plemeniti listavci 2,0%, ostali listavci 0,2%;

Razmerje razvojnih faz: mladovje 8,4%, drogovnjaki 7,4%, debeljaki 60,9%, sestoji v obnovi 23,3%;

Lesna zaloga : ciljna 459 m³ /ha;

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	10	20	60	10	
listavci (%)	5	30	55	10	

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gozdnogojitvene usmeritve

- krepiti je potrebno skupinsko in malopovršinsko zgradbo gozdov, v državnih gozdovih in gozdovih večjih posestnikov ter v Pahenikovih gozdovih tudi večjepovršinsko;
- poudarek je na načrtnem izvajanju gozdnogojitvenih ukrepov (odpiranje in sproščanje podmladka ter pravočasna redčenja), s katerimi bo zagotovljeno preraščanje mlajših razvojnih faz k uravnoteženemu stanju (več mladovij bo zagotavljalo posredno dovolj drogovnjakov); poudarek naj bo na povečevanju deleža listavcev in zagotavljanju kvalitete;
- okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo v tem višinskem pasu okrog 126 let; v manj kvalitetnih in sečno zrelih debeljakih, kjer se že pojavlja naravni podmladek naj bo krajša;
- pomladitvena doba je okrog 20 let; daljša doba je smiselna v delih sestojev, kjer je velika nevarnost zatavljanja; vsi ukrepi morajo biti izvedeni načrtno in strpno; najkvalitetnejše macesne je smiselno puščati kot prihranjence dve proizvodni dobi;
- prednostno je ukrepanje v sestojih, poškodovanih po vetrolomu; poudarek je na obnovi ogolelih površin, predvsem pa spremljanju in obvladovanju razvoja podlubnikov;
- v drevesni sestavi je potrebno pospeševati bukev in gorski javor, pri iglavcih pa macesen in jelko;

Usmeritve za obnovo

- poudarek je na naravni obnovi sestojev in pojavu ter ohranjanju naravnega podmladka, ki ga je potrebno sprostiti za povečanje deleža mladovij; odpiranje uravnati z dolžino pomlajevanja; za ohranjanje in povečevanje jelke v podmladku je potrebna daljša doba pomlajevanja; za ohranitev plemenitih listavcev v podmladku in pojav macesna je potrebno odpiranje večjih površin;
- pripravo za naravno obnovo (nasemenitev) izvesti v zrelih in prerahljanih sestojih ter v sestojih poškodovanih po vetrolomu
- za naravno nasemenitev je potrebno ohranjati semenska drevesa, upoštevati semenska leta; pojavljanje jerebika izkoristiti kot predkulturo;
- sadnja naj bo le na delih praznih površin, kjer je problem zatavljanja, na bogatejših delih in površinah, kjer se po naravni poti ne bodo pojavile rastišču ustrezne drevesne vrste (macesen, bukev, javor); v vrzelastih mladovijih s slabimi zasnovami je potrebno načrtovati spolnitev (predvsem bukev, gorski javor in macesen);
- sadnja in spolnitev naj bosta v šopih in skupinah; sadike je potrebno ustrezno zaščititi pred poškodbami od divjadi; smiselna je tudi kolektivna zaščita mladja; zaščita s premazi; zaščito je potrebno vzdrževati.

Usmeritve za nego

- nega naj bo v vseh fazah mladovja prilagojena dinamični razvoju gozda (v teh gozdovih je počasna), usmerjena pa v pospeševanje listavcev in macesna, krepitvi stabilnosti in povečanju kvalitete iglavcev;
- žetev je potrebno izvajati v naravnih in umetno osnovanih mladjih, obvezno pa na zatavljenih delih, pozno jeseni (v zimskem času je nevarnost poganjanja trave čez sadike);
- nega mladja in gošče (rahljanje in uravnavanje zmesi) naj bo prednostna v naravnih smrekovih goščah s tesnim sklepom in primesjo listavcev, predvsem pa pravočasna za krepitev stabilnosti in kvalitete; v prihodnjem obdobju je skupaj z obžetvijo predvidena na 76% mladovij;
- redčenja letvenjakov (19% površin mladovij) morajo biti pravočasna za krepitev stabilnosti in oblikovanje ravnega prostora listavcev in macesna; s primerno intenziteto; v višje ležečih delih zmerna, s ponovitvijo in prilagojena razvojni dinamiki (potrebna je strpnost);
- grmovne vrste (leska, jerebika) med mladovjem, je potrebno puščati kot hrano za divjad in jih le delno prikrajšati.

Usmeritve za drogovnjake

- redčenja drogovnjakov (kot gojitveni ukrep) je potrebno izvesti na 20% površin drogovnjakov; prednostno izvajati redčenje v sestojih s tesnim sklepom; intenziteta naj bo zmerna (okrog 20% od LZ), s ponovitvami (1 - 2 x v deceniju);
- intenzivnejša redčenja (20 do 25%) naj bodo pri sproščanju listavcev in macesna z namenom krepitve stabilnosti in kvalitete sestojev; sklep sestoja mora ostati sklenjen, da se ne zaplevi;
- v vrzelastih in poškodovanih drogovnjakih (1% površin) izvesti le sanitarni posek in upoštevati naravni podmladek.

Usmeritve za debeljake

- v ohranjenih in sklenjenih debeljakih (82% vseh debeljakov) je potrebno izvajati izbirna redčenja s povprečno intenziteto 12% od LZ; v delih, kjer je nevarnost zatavljanja, naj bodo zmernejša;
- zmerna redčenja in akumulacija lesne zaloge naj bo v debeljakih s kvalitetnim drevjem; v mlajših debeljakih in debeljakih s tesnim sklepom naj bodo redčenja intenzivnejša; redčenje je potrebno usmeriti v sproščanje listavcev in macesna;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- okrog 14% debeljakov, ki so prerahljani, že pomlajeni s kvalitetnim podmladkom, delno poškodovani po vetrolomu, je potrebno postopno uvajati v obnovo in tako izkoristiti naravni podmladek (intenziteta okoli 19% LZ); upoštevati je potrebno strpno poseganje in problem zatavljanja;
- intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi ciljnim drevesnim vrstam iz podmladka (bukev, jelka);
- v debeljakih z rahlim in pretrganim sestojnim sklepom zaradi ujm (2% vseh), je potrebno izvesti le sanitarni posek; upoštevati vsak naravni podmladek.

Usmeritve za sestoje v obnovi

- na površini 47% sestojev v obnovi, kjer se pojavlja podmladek, pa še ni oblikovan in ni v zadostnem obsegu, naj bodo pomladitvene sečnje zadržane (intenziteta okrog 30% od LZ);
- na 46% površin sestojev v obnovi, kjer je podmladek že v fazi gošče ali letvenjaka, je potrebno nadaljevati in izvajati pospešeno obnovo (intenziteta okrog 41% od LZ);
- v sestojih v obnovi, kjer je sestojni sklep porušen, podmladek pa že v fazi gošče in letvenjaka, je potrebno obnovo zaključiti ter združevati novo nastale pomladitvene skupine (6% površin z intenziteto 95 do 100%)
- za naravno nasemenitev je potrebno ohranjati kvalitetna drevesa, macesne pa kot prihranjence dve generaciji.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda

- v gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji ali 2. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam in upoštevati ustrezno stopnjo poudarjenosti funkcij;
- na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, morajo ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi;
- na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- na 395,01 ha, kjer so prekrivajo ekološke, socialne in proizvodne funkcije, je potrebno načrtno ukrepanje in usklajevanje različnih interesov, posebej z lastniki gozdov;
- pri gospodarjenju je potrebno upoštevati poudarjen pomen funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti;
- v delu gozdov, ki so izločeni kot območje Natura 2000 (1.411,2 ha) in območjih, kjer so naravne vrednote, je potrebno upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 in jih uskladiti z interesi lastnikov gozda;
- potrebno je pospeševati strukturiran in vrstno pester gozdni rob, vzdrževati in ohranjati posamezne negozdne površine, pa tudi dele površin na prazninah od ujm, predvsem za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti; načrtno je potrebno puščati in ohranjati odmirajoča ter odmrla stoječa drevesa, posebej debelejša (bukev in smreka);
- na območju življenjskega prostora divjega petelina je potrebno upoštevati določilo časovne omejitve izvajanja sečnje in spravila lesa, gradnje cest ter rekreativnih in turističnih dejavnost, v času rasti od 1. marca do 30. junija; z ukrepi sečnje in nege zagotavljati ustrezne biotope;
- površino 8,64 ha, opredeljeno kot ekocelica brez ukrepanja, je potrebno prepustiti naravnemu razvoju za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti;
- v gozdovih ob Slovenski turno kolesarski poti in E6 (rekreacijska in turistična funkcija) ter ob razglednih točkah je nujno izvajati predpisan gozdni red, skrbeti za urejeno okolje in ustrezno infrastrukturo;
- v gozdovih, kjer so območja in objekti kulturne dediščine ter v okolici objektov, je potrebno upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev funkcij in uskladitve funkcij gozdov;
- v gozdovih, kjer je poudarjena lovnogospodarska funkcija, upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali;
- lastnike gozdov, druge porabnike prostora in širšo javnost je smiselno osveščati o pomenu izvajanja gozdnogospodarskih ukrepov za krepitev funkcij gozda; za vse ukrepe se je potrebno uskladiti in dogovoriti z lastnikom gozda.

UKREPI

Preglednica 104/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	75,0	25,0	100,0
- ciljno %	74,8	25,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	341,5	113,8	455,3
- ciljna (m3/ha)	343,7	115,6	459,3
Prirastek (m3/ha)	6,03	2,07	8,10
Možni posek (m3/ha)	57,8	19,0	76,8
Možni posek (m3/ha/leto)	5,8	1,9	7,7
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,9	16,7	16,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	95,9	91,8	94,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 105/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitvena	Prebiralna						
Iglavci	m3	47.862	40.880	82	0	0	704	89.528	16,9	95,9
	%	53,5	45,7	0,1	0,0	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m3	13.869	15.249	10	0	0	290	29.418	16,7	91,8
	%	47,1	51,8	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m3	61.731	56.129	92	0	0	994	118.946	16,9	94,8
	%	51,9	47,2	0,1	0,0	0,0	0,8	100,0		

Možni posek

Možni posek je načrtovan na osnovi stanja sestojev, razvojne dinamike gozdov in upoštevanja trajnega donosa v okviru posesti. Višina načrtovanega možnega poseka v RGR 081 je 118.946 m³ bruto lesne mase (75,3 % iglavci, 24,7% listavci), kar predstavlja 7,68 m³/ha/leto, 94,8% od P oziroma 16,9% od LZ. Pri listavcih je intenziteta nižja (91,8% od P) s ciljem povečanja njihovega deleža v lesni zalogi.

V strukturi načrtovanih sečenj prevladujejo izbiralna redčenja (51,9%). Predvidena so v drogovnjakih in debeljakih. Z intenzivnejšimi redčenji v drogovnjakih in mlajših debeljakih želimo pospeševati stabilnost, kvaliteto sestojev sproščati listavce in povečati njihov delež. V ohranjenih debeljakih s kvalitetnim drevjem želimo lesno zalogo akumulirati in izvajati le rahla redčenja. V drogovnjakih in debeljakih z rahlim in pretrganim sklepom (predvsem zaradi vetroloma) so predvidene le sanitarne sečnje (1,7%).

Pomladitvene sečnje predstavljajo 47,2%. Predvidene so v sestojih v obnovi in zrelih, pomlajenih, prerahljanih ter poškodovanih debeljakih, primernih za uvajanje v obnovo. Pomladitvene sečnje so zmerne v debeljakih in sestojih v obnovi s podmladkom v fazi mladja in gošče, pospešene v sestojih v obnovi s starejšim podmladkom in končne, kjer je podmladek v fazi gošče in letvenjaka. Tako želimo povečati delež mladovja, da bi dolgoročno povečali delež drogovnjakov ter usmerjali razvoj gozdov k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz.

Z načrtnim izvajanjem ukrepov sečenj je pot k uravnoteženemu stanju razvojnih faz realna, vendar postopna. Potrebno je zagotavljati kontinuiteto donosa ter upoštevati potrebe lastnika, ki jim gozd pomeni vir dohodka iz gozda.

Preglednica 106/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	5,62	5,62
Priprava tal	ha	0,47	0,47
Sadnja	ha	0,72	0,72
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5,81	11,01
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	0,44	4,4
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	1	2
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	25	25
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	30	90
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0,12
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	3.000,00	3.000,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	26,98	78,09
Naravni razvoj biotopov	m3	450	450
Obžetev	ha	1,45	3,37
Nega mladja	ha	70,01	70,01
Nega gošče	ha	58	58
Nega letvenjaka	ha	40,63	40,63
Nega drogovnjaka	ha	72,18	72,18
Nega v preb. gozdu	ha	0,16	0,16
Zaščita s količenjem	kos	50	50
Zaščita s tulci	kos	826	826
Zaščita mladja z ograjo	m	200	200
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	300

Gojitvena dela

V RGR 081 so gojitvena dela (obnova in nega) načrtovana na 251,16 ha površin (2,7% obnove in 97,3% nege). V okviru načrtovane obnove in nege je **57,1%** (143,30 ha) načrtovanih gojitvenih del neposredno vezanih na praznine, mladovja, drogovnjake in so za razvoj gozda **nujna**, ostala so pogojena z realizacijo pomladitvenih sečenj.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Obnova je načrtovana na površini 6,81 ha, od tega je 69,2% obnove **nujne**. Nujni sta v celoti sadnja in priprava tal. Predvideni sta predvsem v prazninah, ki so nastale zaradi vetroloma in podlubnikov, v delih, kjer je naravna obnova otežena zaradi zatavljanja, v manjši meri pa v mladovjih, kjer so potrebne spolnitev zaradi bogatih rastišč. Naravna obnova je načrtovana na 82,5% obnove. Poudarek je na pripravi sestoja in tal na ogolelih in delno pomlajenih površinah (odstranitev zeliščnega in grmovnega sloja za nasemenitev), v vrzelastih debeljkih in sestojih v obnovi (posek grmovnega sloja), kjer je pogojena z realizacijo sečenj.

Priporočena je sadnja listavcev in macesna, na sadnjo pa je vezana tudi zaščita sadik s tulci in zaščita z ograjo (200 m). V okviru zaščite je predvideno tudi vzdrževanje zaščitne ograje (300 m).

Nega je načrtovana na 244,35 ha. **Nujna** nega je predvidena na 56,7% načrtovanih površin (138,6 ha), v obstoječih prazninah, sproščenih mladovjih in drogovnjakih. Ostala nega je pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj. Med nujnimi negovalnimi ukrepi prevladuje nega drogovnjaka (93% je naujnih), nega letvenjaka (69%) in obžetev sadik (90% obžetve). Ostala nega je vezana na starejše sestoje in izvedbo sečenj. Z nego želimo uravnati zmes v korist listavcev, pri redčenjih pa sproščati krošnje listavcev in krepiti stabilnost.

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in ohranjanje ugodnega življenjskega prostora divjega petelina so predvideni ukrepi: vzdrževanje vodnih virov in kalov gozdu, vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu, vzdrževanje grmišč in obrežij in sajenje sadik plodonosnega drevja in grmovja, ohranjanje biotopov – sečnja in nega. Izločene ekocelice brez ukrepanja so prepuščene naravnemu razvoju biotopov (450 m³).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Jelovja na revnejših tleh - 162

Površina gozdov v RGR 162 je 487,05 ha in predstavlja le 5,7% vseh gozdov v GGE Radlje – desni breg. Površinsko je RGR precej razdrobljen, pretežno na severnih pobočjih Dravč, na Šentjažu nad Dravčami in manjših gozdnih površinah nad dravskimi terasami na Šentvidu in Vuhredu ter v Hudem kotu.

RGR je primerljiv z RGR 003 v preteklem ureditvenem obdobje (478,31 ha). Dva odseka sta zaradi prevladujoče gozdne združbe prešla iz RGR 162 v RGR 163, eden pa iz RGR 163 v RGR 162. Do manjše razlike površin (povečanje za 8,74 ha) prihaja zaradi natančnejših zarisov gozdnega roba, vključitve zaraščajočih površin pod gozd na eni strani in krčitve gozdnih površin v kmetijske namene na drugi strani.

V RGR prevladuje gozdnata krajina (96,3%), kmetijske in primestne krajine je 3,72%, gozdne krajine pa v RGR ni. Glede na lastniško strukturo prevladujejo zasebni gozdovi (94,0%), državnih je le 6,0%. Značilna je pretežno manjša do srednje velika gozdna posest.

Ekološke funkcije na 1.stopnji poudarjenosti so evidentirane na površini 125,10 ha, socialne na 17,13 ha. Med ekološkimi je najbolj zastopana funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (122,43 ha), v gozdovih na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° in v gozdovih na področju skalnih podorov (brežina nad železnico proti Šentvidu). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je opredeljena na 5,42 ha zaradi manjših gozdnih površin v kmetijski in primestni krajini (Marof na Šentvidu). Med socialnimi je najbolj poudarjena poučna funkcija v gozdovih, kjer je speljana GUP Pistrov grad. Evidentirana je še zaščitna funkcija na površini 1,3 ha, kjer so gozdovi kot zaščita pred sklanimi podori in zemeljskimi plazovi (strme brežine nad železnico proti Šentvidu).

Proizvodne funkcije so opredeljene na 1. stopni poudarjenosti na celotni površini RGR. Tudi lesnoproizvodna funkcija je pomembna in je določena na celotni površini gozda. Ostale proizvodne funkcije v RGR 162 niso opredeljene. Proizvodna, ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti (P1E1S1) se prekrivajo na površini 6,2 ha. Gre za območje, kjer je potrebno usklajevanje različnih porabnikov prostora in lastnikov gozda (gozdovi v bližini Vuzenice).

V RGR 162 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območje Natura 2000 na površini 61,84 ha gozda za območje SI3000172 POO Zgornja Drava s pritoki, znotraj tega pa je upravljavski Cona koščaka – potoki (43,42 ha).

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Pretežni del (90,4%) RGR spada v habitatni tip 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih; (physis 42.13) Kisloljubna jelovja**, ki opredeljuje gozdni rastiščni tip Jelovja s trikrpim bičnikom (66,9%), (physis 42.11) Nevtrofilna jelovja ** za RGR Jelovje s praprotni (22,0%) in (physis 44.4) Javorovja, jesenovja, brestovja, in lipovja za GRT Pobočno velikojesenovje (1,5%). V habitatni tip 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (5,8%) spadata GRT Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Habitatni tip 91L0 Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi (3,4%) opredeljuje GRT Dobovje in dobovo belogabrovje, habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi (0,2%) vključuje GRT Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje in habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora (0,1%) GRT Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje.

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni. ** Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.*

9.2.3.1. STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 107/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	325,80	66,9
77100	Jelovje s praprotni	17	107,20	22,0
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	20,16	4,1
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	16,80	3,4
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	8,29	1,7
60100	Pobočno velikojesenovje	7	7,26	1,5
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	1,18	0,2
62100	Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	0,36	0,1
	Skupaj	14,79	487,05	100,0

V RGR 162 je evidentiranih 8 gozdnih rastiščnih tipov. Prevladuje gozdni rastiščni tip Jelovje s trikrpim bičnikom (66,9%), ki se pojavlja na revnih silikatnih kamninah, v senčnih, pretežno zaprtih in ne prestrmih legah z vlažno lokalno mikroklimo. Na položnejših legah v zgornjih delih pobočij, kjer je močnejše izpiranje hranilnih snovi, se pojavlja Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (7,8%). Večji delež predstavlja še Jelovje s praprotni (13,6%). Rastišče

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

je vezano na silikatne kamenine, največkrat na strma pobočja vzdolž vodotokov, kjer prevladuje mikroklima z večjo zračno in talno vlažnostjo. Na prisojnih ugodnejših legah, zgornjih delih pobočij prehaja v Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (4,1%). Na rečnih nanosih in dolinskih ravninah nad Dravo na Šentviškem in Dravškem polju, deloma tudi na Vuhreškem polju se pojavlja Dobovje in dobovo belogabrovje (3,4%). Ostali GRT so prisotni v manjšem obsegu. V rastlinski kombinaciji so predvsem acidofilne vrste, ki ob jarkih prehajajo v zahtevnejše vrste, grmovni sloj je slabo razvit. V drevesnem sloju je pestrost drevesnih vrst, kjer je več bora, posamezno kvalitetni macesni. Naravne danosti in stanje gozdov na visoko produktivnih rastiščih omogočajo optimalne pogoje za razvoj kvalitetnih sestojev z večjim deležem jelke. RK za prevladujočo združbo je 15, povprečni RK pa je zaradi prisotnosti manj zahtevnih gozdno rastiščnih tipov nižji (14,79).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V RGR 162 so malopovršinsko enomerni mešani gozdovi iglavcev in listavcev, kjer se sestoji in razvojne faze prepletajo na manjši površini ter dajejo vtis netipičnih prebiralnih gozdov. Rastišča so primerna za prebiralno gospodarjenje, vendar se prebiralna struktura, ki je bila v preteklosti prepoznavna kot najbolj ustrezna oblika gospodarjenja v kmečkih gozdovih, tu ni uveljavila. Prebiralni in raznomerni sestoji so evidentirani le na 2,9% površin.

V RGR je velik delež sestojev v obnovi (30,6%), največji med vsemi RGR v GGE. Prevladujoča faza so debeljaki na 54,1%, malo pa je drogovnjakov (7,4%), delež mladovij je komaj 5,0%.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 108/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	5,0	12,6	19,4	24,7	38,3	345,6	83,2	7,26	77,7
Listavci	12,9	23,5	24,0	20,9	18,7	69,6	16,8	2,08	22,3
Skupaj	6,3	14,4	20,1	24,1	35,1	415,2	100,0	9,34	100,0

Lesna zaloga v RGR 162 je 415,2 m3/h, delež listavcev pa predstavlja 16,8%. Težišče lesne mase je v IV. in V. debelinskem razredu, kar predstavlja 59,2% delež. Pri iglavcih je debelega drevja še več (63,0%), kar se odraža tudi v stanju razvojnih faz (debeljaki in sestoji v obnovi). Delež debelega drevja se je glede na prejšnje obdobje še povečal. Listavci so razporejeni bolj enakomerno, največji delež je v III. debelinskem razredu (24,0%), v preteklem obdobju pa je bil v II. (25,6%).

Prirastek v RGR 162 znaša 9,34 m3/ha, listavci pa predstavljajo 22,3% delež, kar je več kot je njihov delež v lesni zalogi. Relativni delež skupnega prirastka je najvišji v II. debelinskem razredu. Pri listavcih je najvišji v I in II. razredu, pri iglavcih pa v V. debelinskem razredu (preglednica PR1, priloga E2). Primerjava razporeditve lesne zaloge in prirastka kaže, da bo z gojitvenimi ukrepi (intenzivna redčenja drogovnjakov) možno povečevati delež listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 109/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	221,5	82	38,5	2,2	1,3	40,6	2,3	15,8	4,4	6,6
	%	53,3	19,7	9,3	0,5	0,3	9,8	0,6	3,8	1,1	1,6
Naravno stanje	m3/ha	145,32	186,8	0,0	4,2	0,0	62,3	4,2	8,3	4,2	0,0
	%	35,0	45,0	0,0	1,0	0,0	15,0	1,0	2,0	1,0	0,0

V naravnem stanju je najbolj zastopana jelka (45,0%). V dejanski drevesni sestavi prevladuje smreka z 53,3%, delež jelke pa je 19,7%. Zaradi močnejših sečenj (presvetljeni sestoji) ima večji delež bor (9,3%), ki pa se je glede na preteklo obdobje zmanjšal. Posamezno se pojavlja tudi zeleni bor. Delež jelke se je povečal za 3,8%. Delež listavcev v dejanskem stanju (16,8%) je manjši kot v naravnem stanju (19,0%) najbolj pa je zastopana bukev (9,8%). Ob jarkih so skupinsko in posamezno zastopani plemeniti listavci (3,8%), nekoliko več kot je njihov delež v naravnem stanju, kar nakazuje na aceretalne vložke na karbonatu. Od listavcev se posamezno pojavljajo še hrasti, kostanj, robinija, beli gaber, trepetlika, lipa, češnja, črna jelša, jerebika, breza, vrba in mehki listavci.

Podmladek je evidentiran na 120,20 ha oziroma 24,7% površin gozdov v RGR (tabela D-POM, priloga E2). Tudi v sestavi naravnega podmladka prevladujejo iglavci (84,8%), med njimi jelka z 49%, kar je več kot v lesni zalogi (19,8%). Skupni delež listavcev je manjši (15,2%) kot v lesni zalogi, manjši je tudi delež bukve (9%). Delež

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

plemenitih listavcev je v podmladku večji (4%) kot v lesni zalogi Stanje podmladka nakazuje načrtno odpiranje sestojev in sproščanje podmladka. Zelo pomemben je podmladek jelke, ki ga je potrebno upoštevati pri intenziteti odpiranja (zadržano odpiranje), intenziteto odpiranja je potrebno prilagoditi tudi v podmladku z bukvijo in plemenitimi listavci.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (izračun evklidske razdalje) so gozdovi v RGR 162 spremenjeni (86,9%). Ohranjeni so na 13,1% vseh površin.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 110/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	24,36	2,3	52,8	44,9	0,0	37,2	49,1	13,7	0,0	18,7	17,0	37,2	27,1
Drogovnjak	36,03	13,0	76,8	10,2	0,0	24,4	60,6	15,0	0,0	55,8	28,8	14,5	0,9
Debeljak	263,68					70,5	29,5	0,0	0,0	5,5	37,5	51,0	6,0
Sestoj v obnovi	148,84					79,4	16,3	4,3	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	8,31					33,0	67,0	0,0	0,0				
Tipični prebiralni sestoji	5,33					38,0	60,0	2,0	0,0				
Skupaj	487,05												

V mladovjih in drogovnjakih so bogate in dobre zasnove. Bolje so ocenjene v drogovnjakih, saj je delež z bogatimi zasnovami 13%, pri mladovjih pa je velik delež (45%) mladovij pomanjkljivih zasnov. To se kaže pri deležu mladovij z rahlim in pretrganim sklepom. Gre za mladovja, poškodovana zaradi ujm in delno pomlajene površine, nastale zaradi vetroloma in podlubnikov. Mladovja in drogovnjaki so pomanjkljivo negovani. Delež negovanih površin je večji pri mladovjih (37%) kot pri drogovnjakih (24%), kar se odraža tudi v velikem deležu drogovnjakov s tesnim sklepom (56%). To nakazuje potrebo po pravočasnem in intenzivnejšem ukrepanju (nega drogovnjakov).

Debeljaki in sestoji v obnovi so dobro negovani. Velik delež debeljakov (57%) ima rahel do pretrgan sestojni sklep. So dobro pomlajeni (14% površin), s podmladkom dobrih in odličnih sestojnih zasnov. V podmladku prevladujejo jelka, smreka, bukev in gorski javor (tabela RF4). Ti debeljaki so primerni za uvajanje v obnovo. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 48% površin, s podmladkom bogatih in dobrih sestojnih zasnov. V podmladku prevladujejo jelka (50%), smreka, bukve in gorski javor (tabela RF4).

Zasnova sestojev, negovanost, sklep sestojev in podmladek so osnova pri intenziteti ukrepanja in izvajanju gozdnogojitvenih ukrepov.

Delež kvalitetnega podmladka v primerjavi s sestojnim sklepom nakazuje delež sestojev, kjer bo obnova zadržana (podmladek jelke) oziroma bo pospešena ali celo zaključena (plemeniti listavci).

Kakovost drevja

Preglednica 111/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	289	0,0	20,8	75,0	4,2	0,0
Skupaj listavci	55	0,0	18,2	65,4	16,4	0,0
Skupaj	344	0,0	20,3	73,6	6,1	0,0

Kakovost drevja, ki je bila določena na stalnih vzorčnih ploskvah 344 drevesom, je pretežno (73,6%) ocenjena z dobro kvaliteto. Drevja z oceno odlične kakovosti ni. Iglavci so v povprečju dobre kvalitete. S prav dobro kvaliteto sta najboljše ocenjena bor (33%) in smreka (24%), jelka le 10%. Listavci so slabše kvalitete, prav dobre kvalitete je manj (18%). Najbolje so ocenjeni plemeniti listavci (29% prav dobre kvalitete), pri bukvi je tudi zadovoljiva kvaliteta (17%). Ostali trdi listavci so zadovoljive kvalitete, so pa pomembni kot talni melioratorji (preglednica K, priloga E2).

Poškodovanost sestojev

Na osnovi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah je v RGR 162 poškodovanost drevja ocenjena na 3,8%. Tu so v največjem obsegu evidentirane poškodbe na deblu in korenčniku (3,0%). Poškodbe vej so minimalne (0,8%), osutost pa ni bila opazna.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.3.2. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V preteklem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek v višini **36.657 m³** (31.287 m³ iglavci, 5.370 m³ listavci). Po uradni evidenci (**program xTi**) je bilo posekano 24.605 m³, posek izven gozda je bil evidentiran v višini 154m³. Realizacija načrtovanega poseka v gozdu je 66,7%. Pri iglavcih je bila realizacija večja (69,0%), pri listavcih pa nižja (53,2%). V strukturi poseka prevladujejo varstveno sanacijske sečnje (37,4%) in posek oslabelega drevja (16,1%), skupaj 53,5% vsega poseka. Največji delež predstavljata posek zaradi gradacije podlubnikov (18,2%) in vetroлома (14,4%). V tem RGR je bilo tudi 10,1% poseka zaradi žledoloma v letu 2014. Pomladitvene sečnje, ki so bile načrtovane v največjem obsegu (78,5%), v strukturi poseka predstavljajo 30,1%, izbiralna redčenja pa le 8,5%. Posek za gozdno infrastrukturo predstavlja le 0,9%.

Posek po podatki SVP je 29.688 m³ (iglavci 25.707 m³, listavci 3.981 m³), kar pomeni 81,0% realizacijo načrtovanega poseka.

Gojitvena dela

Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,16	0,50	12,0
Priprava tal	ha	1,88	1,51	80,3
Sadnja	ha	2,54	2,36	92,9
Obžetev	ha	1,83	1,66	90,7
Nega mladja	ha	11,58	0,56	4,8
Nega gošče	ha	37,03	0,30	0,8
Nega letvenjaka	ha	29,83	0,50	1,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,38	0,64	4,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,19	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,35	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.960,00	1.475,00	49,8
Sadnja plodonosnega drevja	dni	12,18	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	70,00	0,00	0,0

Gojitvena dela (obnova in nega) so bila načrtovana na površini 104,23 ha (obnova 8,2%, nega 91,8%). Realizirana so bila le na 7,7% oziroma 8,03 ha načrtovanih površin (obnova 50,9%, nega 3,8%).

Obnova je bila izvedena na površini 4,37 ha. Poudarek je bil na pripravi tal in sadnji, ki je bila realizirana skoraj v celoti (93%). V obsegu sadnje je bila izvedena tudi načrtovana zaščita sadik.

Pri negi, ki je bila opravljena na 3,66 ha, je najboljša realizacija pri obžetvi sadik (91%), kar je povezano s sadnjo. Med ostalimi ukrepi sta v podobnem obsegu (okrog 5%) bila izvedena nega mladja in nega drogovnjaka. Ostali ukrepi se skoraj niso izvajali. Slaba negovanost se kaže v tesnem sklepu mladovij (letvenjakov) in drogovnjakov (56%).

Vzrokov za slabšo realizacijo gojitvenih del je več. V veliki meri je realizacija povezana z lastniki gozdov, ki v tem RGR prevladujejo (drobna posest in pomanjkanje delovne sile, slabša zainteresiranost, birokratske težave pri obračunavanju in subvencioniranju).

Opravljena so bila tudi varstvena dela (varstvo pred žuželkami – 5,2 dni), ki sovpadajo s sanitarnimi sečnjami in jih v naprej ni mogoče načrtovati. Na manjši površini (0,35 ha) je bila izvedena tudi zaščita s premazom, ki ni bila načrtovana.

Za ohranjanje biotske raznovrstnosti načrtovani ukrepi niso bili izvedeni.

9.2.3.3. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	477,68	280,4	41,9	322,3	6,11	1,16	7,28	3,2	0,3	3,5
2014	477,17	342,4	59,2	401,6	7,22	1,98	9,2	4,43	0,59	5,02
2024	487,05	345,6	69,6	415,2	7,26	2,08	9,34	7,51	1,35	8,86

*Opomba: Za zadnje obdobje je naveden načrtovani oz. možni posek. Pri poseku je odštet posek izven gozda.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Površina RGR 162 se je v dvajsetih letih povečala za 9,37 ha. Skupna lesna zaloga je v dvajsetih letih narastla za 28,8%, dvig je večji pri listavcih (za 66,1%), pri iglavcih za 23,6%. Tudi prirastek je v dvajsetih letih porastel za 28,3%, pri iglavcih za 18,8%, močno pa pri listavcih (79,3%).

Trend razvoja je v smeri akumulacije listavcev. V dvajsetih letih se je delež listavcev v prirastku dvignil za 6,3%, v lesni zalogi pa 3,8%, kar je odraz manjše intenzitete poseka listavcev. Letni realizirani posek se je dvignil, odvisen pa je od nenačrtovanih sečenj, potreb lastnikov in tržnih razmer.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je delež glavnih drevesnih vrst spreminjal. Glede na dvajsetletno obdobje se delež iglavcev zmanjšal za 3,8%. Zmanjšal se je delež smreke za 4,3%, bora za 1,7%, dvignil pa se je delež jelke za 1,8% in macesna za 0,2%. Pri listavcih je v dvajsetih letih dvig iz 13,0% na 16,8%, najbolj pri buki za 1,2% in mehkih listavcih 0,2%. V zadnjem obdobju je najbolj porastla jelka, rahlo je padel delež plemenitih listavcev. Trend razvoja listavcev je pozitiven in se približuje naravnemu stanju (19,0 % delež).

Preglednica 114/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	57,6	18,0	11,0	0,3	0,1	8,6	0,3	3,4	0,2	0,5
2014	56,5	16,5	11,6	0,4	0,3	8,6	0,4	3,9	0,2	1,6
2024	53,3	19,8	9,3	0,5	0,3	9,8	0,5	3,8	1,1	1,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

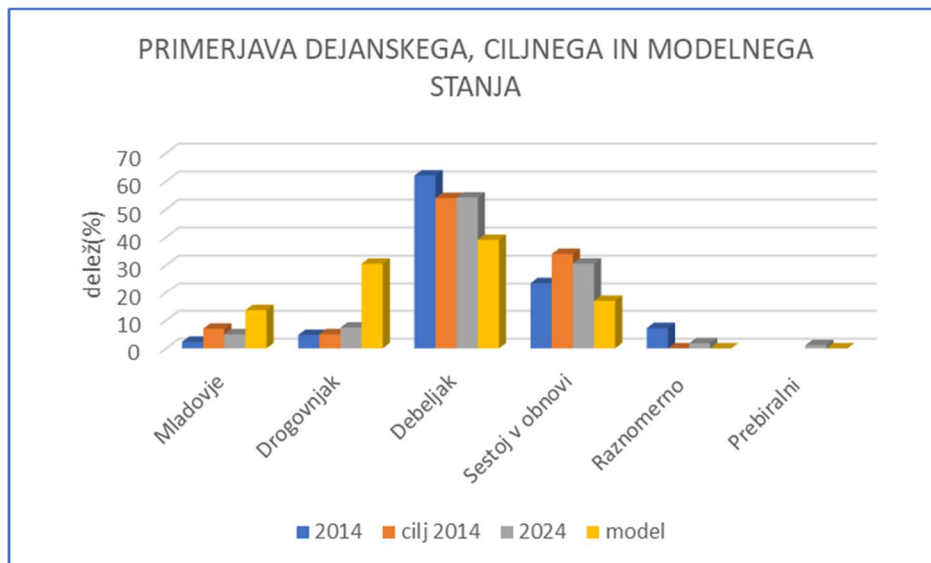
Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež		Delež	Modelna površina	
	ha	%	%		%	ha	
Mladovje	24,36	5,0	5,0	16+10	14	66,24	-41,88
Drogovnjak	36,03	7,4	7,4	37	31	148,55	-112,52
Debeljak	263,68	54,1	54,1	45	39	189,95	73,73
Sestoj v obnovi	148,84	30,6	33,5	20+10	17	82,31	66,53
RAZNOMERNO (ps-šp)	8,81	1,8	0,0			0,00	8,81
Prebiralni sestoji	5,33	1,1	0,0			0,00	5,33
Skupaj	487,05	100,0	100,0	118+20	100	487,05	0,00

Dejanski delež razvojnih faz se precej razlikuje od modelnega stanja. Delež sproščenega mladovja se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečal le za 2,7%, ker se s pomladitvenimi sečnjami obnova ni zaključila. Predstavljajo le 37% modelnega stanja. Mladovja so se povečala v največjem obsegu zaradi nastalih praznin in delno pomlajenih površin, ki so nastale zaradi vetroloma in podlubnikov. Delež drogovnjakov se je povečal za 2,6%, kar predstavlja le slabo ¼ modelnega stanja. Precej se je zmanjšal delež debeljakov (za 7,9%), a kljub zmanjšanju presegajo modelno sranje. Enako se je povečal tudi delež sestojev v obnovi za 7,0%. Zaradi prestrukturiranja so se zmanjšali tudi raznomerni sestoji. Za primerjavo z modelnim stanjem smo glede na podmladek vključili raznomerne in prebiralne sestoje k sestojem v obnovi.

Velik delež sestojev v obnovi s podmladkom 48% površin (preglednica RF1), bogatih in dobrih sestojnih zasnov omogoča ob intenzivnem ukrepanju povečanje mladovij, predvsem pa dolgoročno delež drogovnjakov, ki jih najbolj primanjkuje. Trend razvoja gozdov je usmerjen v pravo smer, vendar je v veliki meri posledica nepredvidenih ukrepov (sanitarne sečnje). V prihodnje bo potrebno nadaljevati z načrtnimi pomladitvenimi sečnjami, predvsem pa posvetiti skrb izvajanju nege letvenjakov za hitrejšo preraščanje v drogovnjake.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev



9.2.3.4. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko raznodoben gozd iglavcev, s posamezno in skupinsko primesjo listavcev, v delih z več jelke in bukve tudi prebiralna zgradba.

Drevesna sestava: smreka 51,4%, jelka 20,2%, macesen 0,7%, bor 9,4%, bukev 11,6%, hrast 0,7%, plemeniti listavci 3,6%, ostali listavci 2,4%.

Razmerje razvojnih faz: mladovje 7,4%, drogovnjak 5,2%, debeljaki 49,5%, sestoj v obnovi 37,9%.

Lesna zaloga: ciljna 420 m³/ha.

<u>Ciljna kakovost</u> : (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	5	30	65		
listavci (%)	5	20	70	5	

Gozdnogojitvene usmeritve

- zgradba gozdov naj bo malopovršinsko raznodobna, kjer se razvojne faze prepletajo na manjši površini; upoštevati lastniško strukturo in donos v okviru posesti; povečati je potrebno delež mladih faz, ki bodo osnova za večanje deleža drogovnjakov; v delih z ustrezno drevesno sestavo (primeren delež jelke in bukve) pospeševati tudi prebiralno zgradbo;
- okvirna proizvodna doba naj bo okrog 118 let, krajša naj bo v vrzelastih sestojih s kvalitetnim podmladkom za bodoči sestoj;
- pomladitvena doba naj bo okoli 20 let; daljša mora biti v sestojih, kjer je cilj povečati delež jelke v pomladku; v sestojih, kjer je porušen sestojni sklep in v sestojih s pomladkom naravnih plemenitih listavcev naj bo krajša; pri odstranjevanju starega sestoja je potrebna strpnost zaradi zapleveljenosti (robida, orlova praprot), ki otežkoča naravno obnovo;
- pospeševati je potrebno jelko in listavce, posebej v mlajših razvojnih fazah; mešanost glavnih drevesnih vrst (smreke in bukve) naj bo sestojna do skupinska; plemenite listavce je potrebno ohranjati in spopolnjevati v skupinah, ostale drevesne vrste so primešane posamezno;
- pri izvajanju gozdnogojitvenih ukrepov so prednostni ukrepi za sanacijo in obnovo površin, poškodovanih po vetrolomu 2023 in podlubnikih.

Usmeritve za obnovo

- pospeševati je potrebno naravno obnovo, ki poteka s smreko in jelko brez večjih težav; usmerjati jo je potrebno z intenzivno pomladitvenih sečenj (ukrepi indirektna nege) in odpiranje prilagoditi drevesnim vrstam v pomladku; za doseg večjega deleža jelke je potrebno počasno odstranjevanje (pod zastorom), za macesen in plemenite listavce pa intenzivnejše in oblikovati večje površine; smiselna je na dobrih 55% površin obnove;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- ohranjati je potrebno semenska drevesa, spremljati semenska leta in s pripravo sestoja ustvarjati pogoje za naravno obnovo;
- poudarek je na sanaciji in obnovi površin, nastalih po vetrolomu in podlubnikih; obnova naj bo kombinacija naravne obnove (priprava sestojev za naravno obnovo, posek leske in grmovja, odstranjevanje zeliščnega sloja) in umetne obnove;
- sadnjo izvesti na površinah, kjer je naravna obnova otežena (zapleveljenost) in površinah, kjer obnova ni in ne bo stekla (vetrolom in podlubniki); sadnja je smiselna tudi v delih sestojev, kjer je cilj izkoristiti rastišča ter povečati delež listavcev (gorski javor, bukev) in macesna; v mladovjih, kjer je sklep pretrgan; v mladovjih, kjer niso prisotne želenne drevesne vrste; pri sadnji je potrebno upoštevati pestre mikrorastiščne pogoje, posebej za vnos plemenitih listavcev; glede na stanje sestojev je sadnja skupaj s pripravo tal načrtovana na 45% površin obnove;
- sadike listavcev je potrebno ustrezno zaščititi pred divjadjo; smiselna je tudi zaščita v naravnem podmladku; za razvoj naravnih habitatov in pestrost drevesnih vrst vnašati plodonosne vrste.

Usmeritve za mladovja

- nega naj bo intenzivna v vseh fazah mladovja; naj bo pravočasna in dovolj intenzivna s ciljem povečanja deleža rastišču primernih drevesnih vrst (bukve, jelke, plemenitih listavcev), stabilnosti in kvalitete sestojev (sortimentov);
- obžetev naj bo prednostno na površinah, ki so nastale s sadnjo; poudarek tudi na obžetvi površin na bogatejših rastiščih, nastalih po ujmah in podlubnikih, ki se bodo zaplevelile, v naravnem pomladku, kjer se pojavlja močni zeliščni sloj robide; intenziteta in ponovitve so odvisne od velikosti sadik in razvoja zeliščnega sloja;
- pri negi mladja in gošče naj bo poudarek na rahljanju in pospeševanju jelke, bukve, gorskega javorja; skupaj z obžetvijo je predvidena na 71% mladovij;
- redčenja letvenjakov (21% mladovij) naj bodo pravočasna, predvsem pa dovolj intenzivna, posebno v delih, kjer je sklep tesen in je večja primes listavcev ter macesna; z redčenji je potrebno sproščati krošnje, posebej listavcem in macesnu, ohranjati stabilnost in povečati kvaliteto bodočih sestojev;
- pri naravnih razslojenih mladovjih praviloma niso potrebne ponovitve; intenzivnejši posegi so le pri sproščanju listavcev;
- potrebno je ohranjati in vzdrževati polnilni sloj leske (ne sekati) za prehrano divjadi.

Usmeritve za drogovnjake

- nego drogovnjakov je potrebno izvesti na celotni površini, prednostno v drogovnjakih s tesnim sklepom (56% površin) in drogovnjakih, kjer so primešani listavci v večjem deležu; tu so redčenja kot negovalni ukrep;
- intenzivnost redčenj naj bo prilagojena stanju in sklepu sestoja ter deležu listavcev; v mlajših drogovnjakih in drogovnjakih z listavci je primerna večja intenziteta (okrog 25% do 30% od LZ), v starejših skupinah in drogovnjakih z zamujenimi ukrepi pa manjša (do 20%); povprečno okrog 20%;
- v drogovnjaku, kjer je izločena ekocelica z ukrepi (1,80 ha), izvajati le sanitarni posek;
- pri redčenjih pospeševati gorski javor, bukev, macesen in sproščati krošnje s primerno intenziteto (večanje stabilnosti in kvalitete).

Usmeritve za debeljake

- v ohranjenih debeljakih (73% površin debeljakov) je potrebno izvajati zmerna izbiralna redčenja z intenziteto okrog 11% od LZ; intenzivnejša redčenja naj bodo v mlajših debeljakih in debeljakih s tesnim sklepom (intenziteta okrog 20% od LZ); v kvalitetnejših delih z normalnim in delno rahlim sklepom naj bo redčenje zmernejše s ciljem akumulirati lesno zalogo;
- okrog 24% debeljakov je smiselno uvesti v obnovo, predvsem del debeljakov z rahlim in vrzelastim sklepom, kjer je drevje manj kvalitetno, s poškodbami na korenčniku, kjer se pojavlja naravni podmladek bogatih in dobrih zasnov; povprečna intenziteta naj bo 19% od LZ; potrebno je upoštevati semensko leto in puščati semenska drevesa;
- pri intenziteti odpiranja in pomladitvenih sečnjah je potrebno upoštevati nevarnost zapleveljenosti, stanje podmladka in želeni drevesni sestav v podmladku; za večanje deleža jelke je potrebno bolj zadržano odpiranje;
- v debeljakih (1% površin debeljakov), poškodovanih po naravnih ujmah, naj se izvajajo le sanitarne sečnje;
- v zapleveljenih in prehitro odprtih debeljakih so smiselne spopolnitve z listavci, predvsem z gorskim javorjem;
- v prebiralnih gozdovih izvajati nego prebiralnega gozda s poudarkom na vzdrževanju strukture in večanju deleža bukve.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za sestoje v obnovi

- v sestojih v obnovi, kjer je sklep sestoja rahel, deloma pretrgan, podmladek pa je še v mlajših razvojnih fazah in v sestojih s podmladkom jelke, je potrebno zadržano nadaljevati z obnovo (49% površin sestojev v obnovi) z intenziteto okrog 30% od LZ);
- na 49% sestojev v obnovi, kjer je sestojni sklep pretrgan in so pomlajeni s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, je potrebno pospešeno nadaljevati z obnovo; prednostno je potrebno sproščati starejše pomladitvene skupine (letvenjak, gošča), jedra pa zaokrožiti; povprečna intenziteta naj bo okrog 45% od LZ;
- v sestojih v obnovi (2% površin sestojev v obnovi), kjer je sestojni sklep porušen, lesne zaloge so nižje, podmladek pa je bogatih in dobrih zasnov ter starejših faz (gošča, letvenjak, drogovnjak), je potrebno z obnovo zaključiti, jedra pa postopno združevati; posamezna kvalitetna drevesa je potrebno ohranjati za semenjake (posebej bukev, gorski javor, jelko).

Usmeritve za zagotavljanje drugih funkcij gozda

- v gozdovih s poudarjenostjo ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam in stopnji gospodarjenja; kjer so poudarjene na 2. stopnji, pa mora biti režim gospodarjenja prilagojen tem prisotnim funkcijam;
- na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, morajo ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi;
- na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami
- za krepitev vseh funkcij je potrebno ohranjati malopovršinsko raznodobno zgradbo gozda, pospeševati naravno sestavo drevesnih vrst, vnašati plodonosne drevesne vrste za pestrost in ohranjanje biotopov, puščati odmrlo lesno maso in stara razvejana drevesa;
- v gozdovih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo na 1. stopnje, turistični in poučni (GUP, Vidova pot), je potrebno izvajati predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost poti v gozdu;
- oblikovati in vzdrževati je potrebno gozdni rob za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti;
- na erozijskih in pazljivih območjih je potrebno upoštevati iz poglavja 6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom;
- na območjih evidentiranih naravnih vrednot in kulturne dediščine je potrebno upoštevati iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov;
- na izločenih območjih Nature 2000 (Zgornja Drava s pritoki - 61,84 ha) je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- nadaljevati je potrebno z osveščanjem javnosti, drugih porabnikov prostora, predvsem pa lastnikov gozdov, o pomembnosti izvedbe načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov v gozdnem prostoru.

UKREPI

Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	83,2	16,8	100,0
- ciljno %	81,7	18,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	345,5	69,6	415,1
- ciljna (m3/ha)	342,9	76,9	419,8
Prirastek (m3/ha)	7,26	2,08	9,34
Možni posek (m3/ha)	75,1	13,5	88,6
Možni posek (m3/ha/leto)	7,5	1,4	8,9
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,7	19,4	21,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	103,5	64,7	94,9
Izravnalna doba (let)	10,0	10,0	10,0

Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitvene	Prebiralne						
Iglavci	m3	9.368	26.358	680	0	0	176	36.582	21,7	103,5
	%	25,6	72,1	1,9	0,0	0,0	0,5	100,0		
Listavci	m3	2.234	4.080	105	0	0	146	6.565	19,4	64,7
	%	34,0	62,1	1,6	0,0	0,0	2,2	100,0		
Skupaj	m3	11.602	30.438	785	0	0	322	43.147	21,3	94,9
	%	26,9	70,5	1,8	0,0	0,0	0,7	100,0		

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Možni posek

Načrtovani posek je določen na osnovi stanja sestojev, razvojne dinamike gozdov, postavljenih usmeritev in upoštevanja lastniške strukture ter zagotavljanja trajnosti v okviru posesti.

V RGR 162 je načrtovan posek v višini 43.147 m³ (36.582 m³ iglavcev, 6.565 m³ listavcev), kar predstavlja 8,9 m³/ha/leto, 94,9% od P oziroma 21,3 od LZ. Intenziteta listavcev (64,7% od P) je precej manjša od intenzitete iglavcev (103,5% od P) s ciljem akumulacije in večanja njihovega deleža v skupni lesni zalogi.

V strukturi sečenj prevladujejo pomladitvene sečnje in predstavljajo kar 70,5% vsega načrtovanega poseka. Intenziteta teh sečenj je načrtovana glede na stanje sestojev, sestojni sklep in stanje podmladka. Z njimi se želimo približati uravnoteženemu razmerju razvojnih faz. Predvideno je povečanje deleža mladovij, predvsem pa posredno večanje drogovnjakov. Načrtovane so v debeljakih, ki jih je potrebno uvajati v obnovo, predvsem pa v sestojih v obnovi.

Izbiralna redčenja predstavljajo 26,9% delež, načrtovana pa so v drogovnjakih in debeljakih. Pri listavcih je intenziteta nižja s ciljem večanja njihovega deleža. Z redčenji želimo ohraniti kvalitetnejše dele sestojev, krepiti stabilnost, sproščati in pospeševati listavce ter kvaliteto sestojev. V poškodovanih sestojih (naravne ujme) je v manjši meri predvidena sanitarna sečnja in posek oslabelega drevja (0,7% delež).

Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,44	11,44
Priprava tal	ha	3,58	3,58
Sadnja	ha	3,58	3,58
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)- ujma	ha	1	1
Sadnja - ujma	ha	1	1
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	30	30
Obžetev	ha	2,95	6,47
Nega mladja	ha	36,34	36,34
Nega gošče	ha	27,02	27,02
Nega letvenjaka	ha	16,56	16,56
Nega drogovnjaka	ha	17,71	17,71
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	3,17	3,17
Zaščita s količenjem	kos	1.500,00	1.500,00
Zaščita s tulci	kos	5.267,00	5.267,00

Gojitvena dela

Gojitvena dela (obnova in nega) so v RGR 162 načrtovana na površini 127,87 ha. Pri gojitvenih delih je poudarek na negi, ki predstavlja 83,9 % vseh ukrepov, obnova pa 16,1%. **Nujno** potrebna nega, ki je načrtovana v že obstoječih in sproščenih mladovjih ter drogovnjakih, predstavlja 53,58 ha oziroma 41,9% načrtovanih gojitvenih del, ostala dela so vezana na izvedbo sečnje.

Obnova je predvidena na 20,6 ha, **nujna** pa je na 53,7% površin. Ker poteka naravna obnova smreke in jelke dobro, je poudarek na pripravi sestojev za naravno obnovo (55,5% obnove). Sadnja in priprava tal za sadnjo sta predvideni na površinah, nastalih zaradi ujme in podlubnikov ter vrzelastih mladovjih, kjer je potrebna spolnitev za izboljšanje drevesne sestave. Sadnja je nujna skoraj na celotni načrtovani površini.

V obsegu sadnje je načrtovana individualna zaščita sadik s tulci in s količenjem.

Nega je predvidena na 107,27 ha, nujna pa je na 39,6% načrtovanih površin, v sproščenem mladovju in drogovnjakih. Med nujnimi ukrepi sta obžetev sadik, ki je skoraj v celoti nujna (95%) in je vezana predvsem na novo osnovano mladje, ter nega drogovnjaka (71% vseh drogovnjakov), predvsem v drogovnjakih s tesnim sklepom. Nega drogovnjaka je nujno potrebna za sproščanje krošenj in krepitev stabilnosti ter pospeševanje kvalitete sestojev. Ukrepi nege mladja, gošče in letvenjaka so v večjem deležu vezani na odrasle sestoje in pomladitvene sečnje. Po sečnji je nujna tudi ta nega. Z nego želimo predvsem uravnavati zmes v korist jelke in povečevati delež listavcev.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je predvidena le sadnja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst (30 kos).

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Jelovje s praprotmi – 163

V RGR 163 je opredeljenih 4.487,71 ha gozdov in predstavljajo največji RGR v GGE (52,9% delež). Povezuje strukturno pestre mešane gozdove smreke, jelke in bukve v osrednjem in na severozahodnem delu enote. Pojavlja se na pobočjih ob večjih ulekninah nad jarki, kjer vladajo ugodne rastiščne razmere in visok delež sencozdržnih drevesnih vrst. Na teh površinah se v pasovih in večjih skupinah pojavljajo plemeniti listavci in

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

jelševja. To so gozdovi spodnjega dela Šentjanža nad Dravčami, okolice Vuzenice, Šentvida, Vuhreda, Orlice Sv. Antona na Pohorju in spodnjega dela Hudega kota.

Prevladujejo zasebni gozdovi (88,7%), državnih pa je 11,3%. Značilna je večja gozdna posest, celki, kjer je velika odvisnost lastnikov od stalnih donosov iz gozda. Večja gozdna posest so tudi gozdovi Pahernikove ustanove s površino 238,52 ha (41,5% delež PU).

Prevladujejo gozdnata krajina (93%), v zgornjem delu gozdna (6,1%) in ravninskem delu kmetijska in primestna krajina ((0,8%).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR so na 1.stopnji poudarjene proizvodne funkcije na celotni površini 4.487,64 ha, ekološke funkcije na 2.190,16 ha in socialne funkcije na 225,24 ha. Med ekološkimi funkcijami prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 122,47 ha, v pretežnem delu zaradi strmih terenov, v manjši meri na hudourniških območjih. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je opredeljena na površini 137,84 ha, predvsem na območju rastišč divjega petelina v zgornjem delu RGR, v spodnjem ravninskem delu zaradi manjše gozdne posesti v kmetijski krajini. Na površini 28,69 ha je opredeljena še klimatska funkcija (na območju Tajzla). Med socialnimi funkcijami prevladuje poučna funkcija na površini 183,2 ha (Pahernikovi gozdovi in gozdovi v okolici GUP Pistrov grad). Evidentirana je tudi turistična funkcija okrog naselja Tajzel (28,4 ha). Med socialnimi funkcijami je še prisotna na površini 13,64 ha zaščitna funkcija zaradi ogroženosti pred sklanimi podori (strmo pobočje nad železnico v Vuzenici). Turistična in rekreacijska funkcija sta opredeljeni tudi v vplivnem območju ob Turno kolesarski poti in E6. Med proizvodnimi funkcijami je na 1.stopnji poudarjena lesno proizvodna funkcija na celotni površini in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 6,31 ha (semenski sestoji), točkovno pa ob čebelnjakih. Lovno gospodarska funkcija 1. stopnje je na območjih rukališč na površini 15,67 ha (nad Pungartnikom).

Proizvodne, ekološke in socialne funkcije se v RGR prekrivajo na površini 615,47 ha (zgornji del RGR). Gre za področja, kjer je potrebno usklajevanje interesov različnih porabnikov prostora.

V RGR 163 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000 za površino 344,19 ha: POV SI5000006 Pohorje (171,79 ha), POO SI3000182 Velka s pritoki (0,17 ha) in POO SI3000172 Zgornja Drava s pritoki (172,23 ha). Na območju Nature se nahaja upravljavska cona Cona koščaka – potoki (101,89 ha).

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji del RGR opredeljuje habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi (51,2%) za gozdni rastiščni tip Predalpsko - alpsko toploljubno bukove, Predalpsko zgornjegorsko bukove s platanolistno zlatico in Predalpsko jelovo bukove. Habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora opredeljuje Bazoljubno rdečeborovje (8,6%). Rastiščno gojitvena tipa Kisloljubno zgornjegorsko bukove z zasavsko konopnico in Kisloljubno bukove z rebrenjačo se nahajata v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (6,4%). Habitatni tip 9420 Macesnovi gozdovi na karbonatni podlagi v subalpskem pasu opredeljuje Macesnovje (17,6%), habitatni tip 9410 Kisloljubni gozdovi smreke gorske do subalpske ravni pa opredeljuje Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico in Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi (6,4%). Jelovje s trikrpim bičnikom se nahaja v habitatnem tipu 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih, (physis 42.13) Kisloljubna jelovja** (12,8%).

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni. ** Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.*

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
771	Jelovje s praprotni	17	3587,74	79,9
781	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukove z belkasto bekico	9	284,18	6,3
601	Pobočno velikojesenovje	7	215,68	4,8
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	130,75	2,9
643	Predalpsko jelovo bukove	11	130,43	2,9
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukove z zasavsko konopnico	7	44,95	1,0
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	31,69	0,7
751	Kisloljubno bukove z rebrenjačo	9	30,10	0,7
632	Predalpsko gorsko bukove	9	20,17	0,4
592	Predalpsko - alpsko toploljubno bukove	5	6,37	0,1
621	Predalpsko - dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	5,65	0,1
	Skupaj	15,51	4487,71	100,0

V RGR je evidentiranih 11 gozdnih rastiščnih tipov. Prevladuje Jelovje s praprotni (79,9%), ki spada med najbolj produktivna rastišča. Pojavlja se na vlažnih in hladnih, pretežno osojnih legah, v spodnjih delih strmih pobočij. Na vlažnih severnih pobočjih in ulekninah prehaja v Jelovje s trikrpim bičnikom (2,9%). Na prisojnih legah zgornjih delih pobočij se pojavlja Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukove z belkasto bekico (6,3%), na sušnejših

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

pobočjih pa se pojavljajo ostala Kisloljubna bukovja. Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (1,0%) je na delih s karbonatnimi vložki, Predalpsko jelovo bukovje (2,9%) je v vršnem delu pod grebenom Pohorja. Na bogatejših vložkih v jarkih se primeša Pobočno velikojesenovje (4,8%). Naravne danosti in ohranjenost gozdov na visoko produktivnih rastiščih, omogočajo optimalne pogoje za razvoj kvalitetnih sestojev z večjim deležem jelke. RK za prevladujočo združbo je 17, dejanska ravnost pa je zaradi spremenjene drevesne sestave nižja (15,51).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo malopovršinsko, raznodobni sestoji in večjepovršinsko prepletanje sestojev v državnih gozdovih, v gozdovih večjih posestnikov in v Pahernikovih gozdovih. Zaradi večjega deleža jelke in malopovršinske mešanosti dajejo marsikateri sestoji vtis prebiralnega gozda, vendar se prebiralna struktura zaradi načina gospodarjenja ni razvila. Prehitro odpiranje in pospeševanje smreke je marsikje prebiralna zgradba prešla v sestoj v obnovi.

Izstopajo debeljaki (54,3%) in sestoji v obnovi z deležem jelke okrog 40%. V tem RGR je največji delež mladovij (8,2%), drogovnjakov pa je 11,2%. Tipičnih prebiralnih gozdov s prevladujočo jelko je malo (2,6%), opredeljeni so tudi raznomerni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,8	14,0	16,9	23,0	41,3	385,7	84,0	9,87	79,8
Listavci	10,2	23,2	19,8	17,6	29,2	73,3	16,0	2,51	20,2
Skupaj	5,7	15,5	17,4	22,1	39,3	459,0	100,0	12,38	100

Lesna zaloga znaša 459,0 m³/ha in je najvišja med vsemi RGR v enoti. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je povečala za 7,6%. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (84,0%). V višjih debelinskih razredih (v IV. in V.) se nahaja 61,4% lesne mase, pri iglavcih je delež še višji (64,3%). Delež listavcev je 16,0%. Lesna zaloga listavcev se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečala za 9,6%, njena porazdelitev po debelinskih razredih je bolj enakomerna.

Prirastek znaša 12,38 m³/ha in je tudi najvišji med vsemi RGR v enoti, kar nakazuje dobro izkoriščenost rastiščnega potenciala. V prirastku je delež iglavcev 79,8%, delež listavcev pa je večji (20,2%) kot v lesni zalogi. Relativno je najvišji prirastek v II. debelinskem razredu, pri iglavcih pa v V.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 150/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	250,2	119	14,6	1,4	0,5	50,2	1,5	18,6	0,5	2,5
	%	54,5	25,9	3,2	0,3	0,1	10,9	0,3	4,1	0,1	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	98,0	294,0	0,0	0,0	0,0	58,8	14,7	19,6	4,9	0,0
	%	20,0	60,0	0,0	0,0	0,0	12,0	3,0	4,0	1,0	0,0

Naravno stanje drevesnih vrst sestavljajo jelka z največjim deležem (60%), smreka (20%) in bukev (12%), v manjši meri hrast, plemeniti listavci in drugi listavci. Dejansko razmerje drevesnih vrst v lesni zalogi odstopa od naravnega stanja. Preveč je smreke (55%) in premalo jelke (26%). Manjši delež jelke je posledica splošnega slabjenja v preteklih desetletjih in posledično močnejših sečenj jelke. Povečala se je presvetljenost, kar je zelo zmanjšalo njeno konkurenčno moč. V dejanski sestavi se odraža tudi vpliv mikrorastišč, saj na grebenih prevladujeta bor in posamezno macesen, ki v naravnem stanju nista prisotna. Hrasta je nekoliko manj, manjši delež kot v naravnem stanju je tudi pri bukvi, je pa delež plemenitih listavcev na nivoju naravnega stanja. Med iglavci se pojavljata še zeleni bor in duglazija. Med plemenitimi listavci se pojavljajo posamezno ali v šopih poleg gorskega javorja in velikega jesena še topokrpi javor, gorski brest in lipa, med ostalimi listavci pa kostanj, robinija, beli gaber, črna jelša, vrba, breza in jrebika, vrba in mehki listavci. Vsi listavci poleg pestrosti predstavljajo pomembno vlogo kot talni melioratorji.

V RGR je tudi 862,67 ha podmladka (19,2% delež). V sestavi naravnega podmladka prevladuje smreka (46%), jelka dosega (40%), kar je več kot v lesni zalogi. Bor se v podmladku pojavlja v manjšem obsegu (0,1%), macesna je v minimalnem obsegu (1%). Delež bukve podmladku je podoben deležu v lesni zalogi, delež plemenitih

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

listavcev pa je manjši (3,4%) (tabela RF4 in RF1). Delež jelke v sproščenih mladovjih je le 26%, kar nakazuje intenziteto odpiranja sestojev. Prehitro in premočno odpiranje lahko povzroči izgubo podmladka jelke in zapleveljenost, kar zahteva drage ukrepe umetne obnove.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske in naravne drevesne sestave (evklidska razdalja) je v RGR 85,7% gozdov spremenjenih, močno spremenjenih je le 1,67 ha (0,04%), 14,3% pa je ohranjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	366,14	33,7	49,7	16,3	0,3	25,7	37,3	37,0	0,0	22,4	30,1	18,7	28,8
Drogovnjak	503,52	32,4	63,6	4,0	0,0	29,5	55,6	13,4	1,5	53,3	39,4	7,0	0,3
Debeljak	2.436,59					54,0	35,5	10,5	0,0	9,6	61,8	27,6	1,0
Sestoj v obnovi	1.043,26					57,2	30,3	12,5	0,0				
Raznomerno(ps-šp)	23,06					33,0	67,0	1,0	0,0				
Tipični prebiralni sestoj	115,14					38,0	60,0	2,0	0,0				
Skupaj	4.487,71												

V mladovjih so zasnove na 83,4% ocenjene kot bogate in dobre, na 16,3% so pomanjkljive. To se odraža tudi v vrzelastem sklepu na 28,8% površine mladovij. Večina mladovij je pomanjkljivo ali nenegovanih, kar se kaže v tesnem sklepu (predvsem letvenjakov).

Drogovnjaki imajo večinoma bogate in dobre zasnove (96,2%), so pa pomanjkljivo ali nenegovani (70,5%), kar odraža tesen sestojni sklep na površini 53,3% drogovnjakov in kaže na neizvedene oziroma zamujene ukrepe nege (redčenja) v prejšnjem ureditvenem obdobju.

Debeljaki in sestoji v obnovi so pretežno dobro negovani, dobra 1/10 jih je nenegovanih. Debeljaki so pomlajeni na 13% površin, 57% jih ima že rahel in vrzelast sklep, kar v povezavi s pojavom kvalitetnega podmladka nakazuje na delež debeljakov, ki jih je smiselno uvesti v obnovo. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 44% s podmladkom bogatih sestojnih zasnov (41%), kar nakazuje delež sestojev, ki so primerni za pospešeno obnovo in sprostitvev podmladka ter večanje deleža mladovij.

Kakovost drevja

Preglednica 122: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	2.340	0,8	16,2	79,6	3,3	0,1
Skupaj listavci	458	1,5	14,4	64,3	17,2	2,6
Skupaj	2.798	0,9	15,9	77,1	5,6	0,5

Kvaliteta drevja je bila ocenjena 2.798 drevesom na SVP. Prevladuje ocena dobre kvalitete (77%). Odlične kvalitete je le 0,9%, predvsem na račun odlične ocene macesna (13%), bora na (3%), plemenitih listavcev (4%) ter v manjšem obsegu smreke in bukve. V povprečju so listavci ocenjeni slabše kot iglavci, saj je 20% zadovoljive in slabe kvalitete, predvsem pri trdih in mehkih listavcih. Kljub temu so pomembni kot talni melioratorji. Na slabšo kvaliteto je pokazala že analiza negovanosti in sklepa, saj se v tesnem sklepu in nesproščenih krošnjah kvaliteta ne more razviti, še posebej pri listavcih.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja v RGR je 3,5%. Največ poškodb (2,3%) je evidentiranih na deblu in koreničniku. Nastajajo predvsem pri sečnji in spravilu. Poškodbe vej predstavljajo 1,2%, osutost pa ni opazna.

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek 370.825 m³ (iglavci 317.504 m³, listavci 53.321 m³). Po uradni evidenci (xTi) so posekali 301.544 m³, od tega je bil posek izven gozda 1.599 m³, kar pomeni 299.945 m³ oziroma 80,9% realizacijo načrtovanega poseka v gozdu. Pri poseku iglavcev je bila realizacija 86,5%, medtem ko so posekali le 47,7% načrtovanega poseka listavcev. V strukturi poseka predstavljajo sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja 49,3% (največ podlubniki 21,2%, vetrolomi 10,7 in bolezn, glive 7,7%).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Pomladitvene sečnje in posamezno prebiralne predstavljajo 35,2%, redčenja pa 10,4% v strukturi realiziranega poseka.

Gojitvena dela

Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	52,00	35,28	67,8
Priprava tal	ha	11,66	8,79	75,4
Sadnja	ha	19,18	16,16	84,3
Obžetev	ha	24,23	29,37	121,2
Nega mladja	ha	168,12	19,63	11,7
Nega gošče	ha	269,14	33,32	12,4
Nega letvenjaka	ha	253,70	32,24	12,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	311,15	45,73	14,7
Nega prebiralnega gozda	ha	22,93	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	252,27	0,0
Zaščita s premazom	ha	7,26	4,30	59,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	29.500	7.960,00	27,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	39,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	14,71	9,90	67,3
Vzdrževanje grmišč	ha	3,94	0,05	1,3
Vzdrževanje travinj	ha	19,77	13,39	67,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	11,00	2,00	18,2
Sadnja plodonosnega drevja	dni	191,27	5,27	2,8
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0,75	3,75	500,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,38	0,35	92,1
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m3	0,00	111,56	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	4,40	4,08	92,7
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	124,00	20,49	16,5
Postavitev gnezdnic	kos	1	0,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	27,75	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	4,27	0,0

Obnova in nega sta bili v RGR načrtovani na površini 1.132,11 ha (obnova 7,3%, nega 92,7%), realizirani pa na 220,52 ha (19,5%). Obnova je bila načrtovana na 82,84 ha, izvedena pa na 60,23 ha (72,7% realizacija). Priprava tal za sadnjo in sadnja sta bili izvedeni predvsem na površinah, ki so bile prizadete po ujmah in podlubnikih. Pri sadnji so bili posajeni listavci, zato je bila v podobnem obsegu izvedena tudi zaščita sadik.

Nega je bila načrtovana na 1.049,27 ha, realizirana pa le na 160,29 ha (15,3% realizacija). Presežen je bil načrtovan obseg obžetve (121,2%), ki se je s ponovitvami izvedla na posajenih površinah. Najslabša realizacija je bila pri negi mladja. Slaba realizacija pri negi drogovnjakov se kaže v velikem deležu tesnega sklepa te razvojne faze. Za varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano, je bilo porabljenih 252 dni, kar sovпада z velikim deležem sanitarnih sečenj zaradi podlubnikov. Za varstvo sadik pred divjadjo je bil opravljen tudi načrtovan ukrep zaščite sadik s premazom (59% realizacija).

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so bili izvedeni ukrepi v boljšem obsegu kot negovalna dela: vzdrževanje travinj (67,7% realizacija), osnovanje pasišč v gozdu (92,1% realizacija), ohranjanje biotopov – nega (92,7%), ohranjanje biotopov - sečnja (16,5%). Za sadnjo in vzdrževanje plodonosnih vrst je bilo opravljenih več dni kot je bilo načrtovano. Za vzdrževanje stez in ostala biomeliorativna dela, ki niso bila načrtovana, je bilo porabljenih 35 dni.

9.2.5.3. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	4.326,13	307,3	47,6	355,0	6,68	1,21	7,89	3,86	0,93	4,79
2014	4.419,11	359,3	67,3	426,6	9,23	2,36	11,59	6,21	0,58	6,79
2024	4.487,71	385,7	73,3	459,0	9,87	2,51	12,38	8,06	1,37	9,43

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (ne realiziran posek).

Površina se je v dvajsetih letih povečala za 68,60 ha. Spremembe so zaradi vključitve zaraščajočih površin v gozd, priključitve 5 odsekov na podlagi prevladujoče združbe (prej so bili v RGR 063 in RGR 162) ter zaradi krčitve gozdnih površin.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga se je v dvajsetih letih dvignila za 12,9%, pri listavcih pa za 15,4%. Še posebej se je v lesni zalogi povečal delež listavcev (za 2,56 %). V istem obdobju se je prirastek povečal za 15,7%. Delež listavcev v prirastku je 20,7%, večji kot v lesni zalogi. Trend razvoja je v smeri večanja deleža listavcev.

Drevesna sestava

Preglednica 125/NGD: Drevesna sestava

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	61,0	21,8	3,4	0,3	0,1	10,6	0,3	2,3	0,0	0,2
2014	57,9	22,6	3,2	0,4	0,2	11,7	0,2	3,4	0,1	0,3
2024	54,5	25,9	3,2	0,3	0,1	10,9	0,3	4,0	0,1	0,5

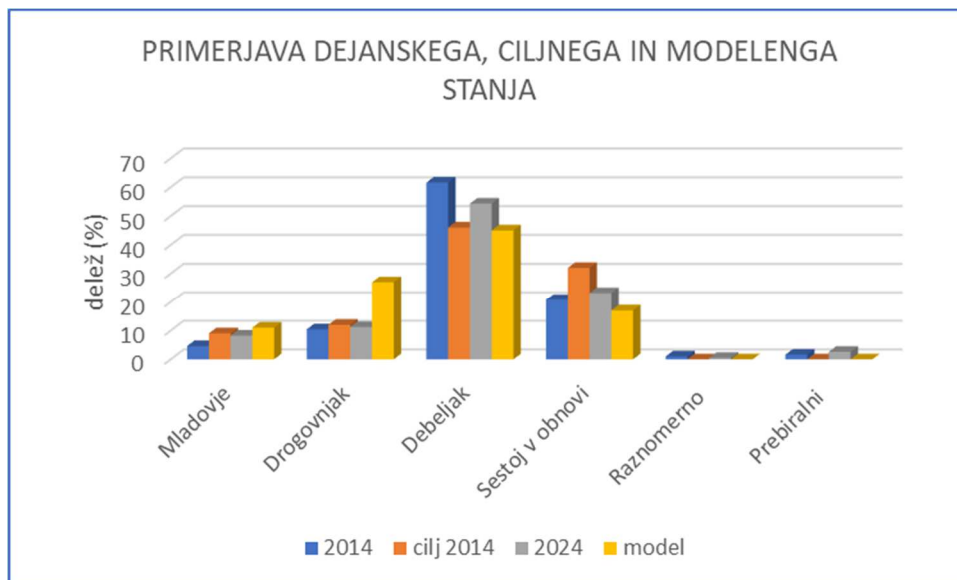
Delež drevesnih vrst se spreminja. V dvajsetletnem obdobju se je delež smreke zmanjšal za 6,5%, povečal pa se je delež jelke za 4,1%, intenzivneje v zadnjem desetletju, kar kaže na povečanje njene vitalnosti. Delež bora rahlo pada (za 0,2%), macesen ostaja v enakem deležu. Zmanjšanje deleža smreke je tudi posledica številnih sanitarnih posekov zaradi napada podlubnikov. Delež listavcev se je povečal od 13,4% na 15,8%. Najbolj se je povišal delež plemenitih listavcev (za 1,7%). Pri bukvi je porast v dvajsetih letih komaj 0,3%, v zadnjem obdobju se je delež znižal za 0,8% zaradi vetroloma in snegoloma.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 126/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	366,14	8,2	8,2	13+10	11	493,65	-127,51
Drogovnjak	503,52	11,2	11,2	32	27	1.211,68	-708,16
Debeljak	2.436,59	54,3	56,2	54	45	2.019,47	417,12
Sestoj v obnovi	1.043,26	23,2	24,4	20+10	17	762,91	280,35
Raznomerno	23,06	0,5					
Tipični prebiralni sestoji	115,14	2,6					
Skupaj:	4.487,71	100,0	100,0	119+20		4.487,71	0,00

Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF RGR



V RGR 163 je največji delež mladovij (8,2%) med vsemi RGR v enoti. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je delež povišal za 3,6% in predstavlja 74,5% delež modelnega stanja. Del mladovij je nastal zaradi sproščanja s pomladitvenimi poseki, večji del pa zaradi odstranitve starejših sestojev zaradi ujm in podlubnikov. Delež drogovnjakov je 11,2%, glede na preteklo obdobje se je povišal za 0,8%. Najbolj se je znižal delež debeljakov (za 7,3%) n se približuje modelnemu stanju. Ker se obnova ni zaključevala s končnimi poseki, je narasel delež sestojev v obnovi (od 20,8% na 23,2%). Glede na stanje sestojev v obnovi (stanje podmladka,

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

negovanost, sklep), je potrebno opredeliti površine za pospešeno obnovo in končne poseke, za povečanje deleža mladovij in dolgoročno drogovnjakov. V enoti je še 0,5% raznomernih sestojev, ki so se znižali za 0,5%, in 2,6% prebiralnih sestojev, ki so se povečali za 1,0%. Za primerjavo z modelnim stanjem smo jih uvrstili glede na delež podmladka v debeljake in sestoje v obnovi.

9.2.5.4. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko do večjepovršinsko raznodoben mešan gozd smreke in jelke, s posamezno in skupinsko primesjo bukve in plemenitih listavcev, v delih z več jelke in bukve tudi prebiralna zgradba.

Drevesna sestava: smreka 51,6%, jelka 28,0%, macesen 0,2%, bor 3,0%, bukev 11,0%, hrast 0,4%, plemeniti listavci 5,8%, ostali listavci 0,3%.

Razmerje razvojnih faz: mladovje 10,2%, drogovnjaki 7,9%, debeljaki 48,1%, sestoji v obnovi 33,8%.

Lesna zaloga: ciljna 489 m³/ha.

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci (%)	5	30	65		
listavci (%)	5	20	70	5	

Gozdnogojitvene usmeritve

- pospeševati malopovršinsko do večjepovršinsko raznodobno zgradbo gozdov; kjer rastiščne in sestojne razmere dopuščajo tudi prebiralno zgradbo; pri strukturiranju razvojnih faz naj bo poudarek na sproščanju mladovij;
- dolžina proizvodne dobe naj bo okoli 119 let; pomladitvena doba okrog 20 let; daljša bo v sestojih, kjer želimo povečati delež jelke v podmladku, krajša pa v sestojih, kjer je prisoten odličen podmladek listavcev, sestojni sklep pa prerahljan; pri odpiranju sestojev je potrebna strpnost, da ne prihaja do zapleveljenja tal (robida, orlova praprot), kar upočasnjuje in podraža pomladitveni proces;
- z ukrepi nege in sečnje izboljšati kakovostno strukturo dreves, ki je slaba glede na rastiščno sposobnost;
- poudarek pri gozdnogojitvenem ukrepanju naj bo na sanaciji sestojev, nastalih po vetrolomu in podlubnikih; v poškodovanih sestojih naj se velikost jeder (praznih površin) prilagaja stopnji poškodovanosti sestojev in upošteva trajnost v okviru gozdne posesti.

Usmeritve za obnovo

- poudarek naj bo na naravni obnovi, ki na tem rastišču dobro poteka (predvsem s smreko in jelko); usmerjati jo je potrebno z uravnavanjem dolžine pomladitvene in proizvodne dobe;
- glavni ukrep naj bo priprava sestojev za naravno obnovo, pri tem je potrebno spremljati semenska leta in ohranjati semenska drevesa;
- intenziteto odpiranja je potrebno prilagajati glede na svetlobne zahteve □ljnih drevesnih vrst v podmladku; zadosten delež svetloлюбnih drevesnih vrst, predvsem listavcev, je potrebno zagotoviti z odpiranjem večjih površin (končni poseki) in z ukrepi indirektna nege; jelko, ki se pojavlja v podmladku, je potrebno držati pod zastorom daljši čas, macesen in plemeniti listavci potrebujejo več svetlobe že na začetku;
- prednostna je sanacija površin, ki so bile prizadete po naravnih ujmah in podlubnikih; potrebna je kombinacija naravne obnove in sadnje, prednost pa ima naravna obnova;
- sadnja naj se izvede na tistih predelih, kjer je /bo zaradi zapleveljenosti (predvsem robide) naravna obnova otežena; sadnja naj bo tudi kot spopolnitev z listavci na bogatejših rastiščnih vložkih pri naravni obnovi;
- sadnja naj bo tudi na praznih, ki so nastale zaradi vetroloma, na katerih se do sedaj ni ali pa se je le delno pojavil naravni podmladek; obnova s sadnjo je v enoti načrtovana na 7% površin mladovij;
- s sadnjo je potrebno spopolniti naravna mladovja z vrzelastim sklepom (29% mladovij), mladovja, kjer želimo zagotoviti večjo pestrost drevesnih vrst (listavci) in površine, ki bodo nastale s končnimi poseki, zasnovane podmladka pa so pomanjkljive;
- sadijo naj se pretežno listavci, pri čemer naj se upošteva mikrorastiščna pestrost, predvsem pri vnosu plemenitih listavcev;
- posajene sadike je potrebno zaščititi, zaščito redno vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda; zaščititi je smiselno tudi posamezne kvalitetne naravne osebkke listavcev in macesna, ki so izpostavljeni poškodbam po divjadi.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Usmeritve za nego

- s pravočasnimi in dovolj intenzivnimi ukrepi nege v vseh mladih razvojnih fazah je potrebno zagotoviti stabilnost, predvsem pa večjo kvaliteto bodočih sortimentov, povečati delež jelke in rastišču primernih listavcev (bukev, plemeniti listavci na vlažnejših delih);
- na površinah, kjer je predvidena naravna obnova, je potrebno skrbno spremljati nastanek naravnega podmladka, izvajati obžetev sadik ter izvajati ponovitve obžetve glede na reakcijo in zahteve mladja;
- obžetev sadik naj se prednostno izvaja na novo posajenih površinah;
- v mladovjih s tesnim sklepom (22% površin mladovij), je potrebno izvajati rahljanje, zagotavljati mehansko stabilnost ter sproščati kvalitetne listavce in jim zagotavljati rastni prostor;
- redčenja letvenjakov naj se izvajajo pravočasno za krepitev stojnosti, željenega deleža drevesnih vrst in zaradi povečanja kvalitete bodočih sestojev (predvsem listavcev).

Usmeritve za drogovnjake

- redčenja drogovnjakov izvajati na celotni površini drogovnjakov; v drogovnjakih s tesnim sklepom (53% površine drogovnjakov) izvajati redčenje kot negovalni ukrep;
- pri redčenjih sproščati kvalitetne osebke in dajati prednost listavcem ter jim zagotoviti dovolj ravnega prostora;
- intenziteto redčenj je potrebno prilagajati stanju sestojev (mlajše drogovnjake in listavce redčiti z višjo jakostjo (25 - 30% od LZ), starejše drogovnjake in drogovnjake z zamujenimi redčenji redčiti z nižjo jakostjo (20% od LZ));
- v drogovnjakih z večjim deležem napadenega velikega jesena (*Chalara fraxinea*) pospeševati le zdrave in kvalitetne osebke, upoštevati pojav naravnega podmladka in skrajšati proizvodno dobo.

Usmeritve za debeljake

- v debeljakih, ki imajo normalni sklep in so ohranjeni (75 % debeljakov) izvajati izbiralna redčenja z intenziteto okoli 12% od LZ; v mlajših debeljakih s tesnim sklepom izvajati intenzivnejša redčenja (okoli 18% od LZ);
- debeljake z rahlim in vrzelastim sklepom, ki so pomlajeni s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, postopno uvajati v obnovo (25% površine debeljakov) z intenziteto okrog 20% od LZ; načrtno odpirati dele sestojev in vplivati na zmes drevesnih vrst v podmladku;
- v debeljakih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah, izvajati le sanitarni posek (okrog 1% debeljakov);
- v prebiralnih sestojih izvajati nego prebiralnega gozda s poudarkom na povečanju deleža bukve in jelke ter vzdrževanju prebiralne strukture;
- v sestojih puščati semenska drevesa za naravno obnovo, predvsem listavce.

Usmeritve za sestoje v obnovi

- na 41% površin sestojev v obnovi, ki imajo še normalni in rahel sklep, podmladek pa še ne dosega željene kakovosti, zadržano nadaljevati obnovo z intenziteto okoli 31% od LZ; posebej smiselna je zadržana obnova v sestojih s kvalitetnim jelovim podmladkom;
- v sestojih v obnovi (52% površin), ki so pomlajeni s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, imajo pretrgan sestojni sklep, podmladek pa je v fazi mladja in gošče, pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 45% od LZ;
- na 5% površin sestojev v obnovi, kjer je podmladek v fazi gošče in letvenjaka, obnovo tudi zaključiti; za naravno obnovo ohranjati semenska drevesa jelke, macesna, bukve in gorskega javorja;
- v sestojih v obnovi (3% površin), ki so bili poškodovani po ujmi, drevje še ni sečno zrelo, podmladek pa ne zadosti razvit, izvajati le sanitarni posek.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov

- v vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam;
- na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (na strmih pobočjih, v hudourniških območjih, območjih zemeljskih plazov in skalnih podorov), morajo vsi ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi gozda;
- na območju poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in površinah, kjer je evidentirana funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (rastišča redkih in ogroženih vrst, vršni del Pohorja) je potrebno pospeševati raznodobno, malopovršinsko zgradbo gozdov, ohranjati posamezne negozdne površine ter oblikovati in vzdrževati pestre gozdne robove;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- na območjih vodnih zajetij (vodovarstveno območje) in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami;
- v gozdovih ob turističnih, rekreacijskih (E6, Slovenska turno kolesarska pot, Vidova pot, romarska pot Sv. Anton na Pohorju) in učni poti (GUP Pistrov grad) naj se dosledno izvaja gozdni red in skrbi za ustrezno infrastrukturo ter obvešča uporabnike o gozdnogospodarskih ukrepih;
- v gozdovih, kjer so izločena območja Natura 2000 (344,2 ha), je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3, v gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine pa usmeritve iz poglavja 6.2.2. V gozdovih, kjer so izločeni semenski objekti je potrebno gospodariti v skladu z usmeritvami v poglavju 6.2.6;
- potrebno je nadaljevati z izobraževanjem lastnikov o pomenu realizacije načrtovanih ukrepov za zagotavljanje trajnosti donosov;
- v gozdovih (141,8 ha), kjer se funkcije prekrivajo (P1E1S1), je potrebno načrtno ukrepanje in usklajevanje interesov z vsemi porabniki prostora, posebej z lastniki gozdov.

Ukrepi

Preglednica 127/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	84,0	16,0	100,0
- ciljno %	82,7	17,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	385,7	73,3	459,0
- ciljna (m ³ /ha)	403,8	84,7	488,5
Prirastek (m ³ /ha)	9,87	2,51	12,38
Možni posek (m ³ /ha)	80,6	13,7	94,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	8,06	1,37	9,43
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,9	18,6	20,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,7	54,5	76,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 128/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitvena	Prebiralne						
Iglavci	m ³	124.965	224.522	10.851	0	0	1.419	361.757	20,9	81,7
	%	34,5	62,1	3,0	0,0	0,0	0,4	100,0		
Listavci	m ³	26.582	33.213	1.164	0	0	349	61.308	18,6	54,5
	%	43,4	54,2	1,9	0,0	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m³	151.547	257.735	12.015	0	0	1.768	423.065	20,5	76,2
	%	35,8	60,9	2,8	0,0	0,0	0,4	100,0		

V RGR 163 je za prihodnje ureditveno obdobje načrtovan najvišji možni posek v višini 423.065 m³ (iglavci 85,5%, listavci 14,5%), kar predstavlja 76,2% od P in 20,5 % od LZ oziroma 9,4 m³/ha /leto. Posek je intenzivneje načrtovan pri iglavcih (81,7% od P), pri listavcih pa je nižji (54,5%) s ciljem povečanja deleža listavcev. V možnem poseku predstavljajo pomladitvene sečnje 60,9% načrtovanega poseka. Intenzivnejše pomladitvene sečnje so načrtovane v sestojih v obnovi z odličnim podmladkom, na mestih s starejšim podmladkom tudi končni poseki. Z njimi želimo povečati delež mladovij in posredno delež drogovnjakov. Zadržane pomladitvene sečnje so predvidene v debeljakah, ki jih bo potrebno uvesti v obnovo, s previdnim odpiranjem sestojnega sklepa pa je cilj vplivati na željeno mešanost podmladka. Redčenja predstavljajo 35,8% vsega načrtovanega poseka. Intenzivnejša redčenja so načrtovana v drogovnjakah, v debeljakah pa zmerna. Z njimi želimo krepiti stabilnost sestojev, sproščati listavce ter pospeševati kvaliteto sestojev. Sanitarne sečnje so načrtovane v sestojih, poškodovanih po ujmah.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 129/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	227,20	227,20
Priprava tal	ha	13,10	13,10
Sadnja	ha	14,70	14,70
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	19,15	33,31
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	4,31	40,98
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	2	8
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	160	160
Postavitev gnezdnic	kos	18	18
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1	2
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	180	695
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	230,00	230,00
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,62	4,54
Naravni razvoj biotopov	m3	452,00	470,00
Obžetev	ha	22,23	59,30
Nega mladja	ha	353,29	354,77
Nega gošče	ha	258,67	258,67
Nega letvenjaka	ha	144,81	144,81
Nega drogovnjaka	ha	285,00	285,00
Nega v preb. gozdu	ha	14,37	14,37
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	1,04	1,04
Premazi vršičkov	ha	3,01	7,81
Zaščita s tulci	kos	17.448	17.448
Zaščita pred obriz. in luplj.	kos	800	800
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120,00	120,00
Obeleževanje sadik	kos	1.920	1.920
Vzdrževanje tulcev	kos	860	860
Odstranjevanje tulcev	kos	700	700

V RGR 163 so gojitvena dela (obnova in nega) načrtovana na površini 1.372,96 ha. Zaradi dobrega naravnega pomlajevanja so dela v okviru obnove načrtovana v manjšem obsegu (18,6%), nega pa predstavlja 81,4 % vseh gojitvenih del. Na 756,48 ha so načrtovana gojitvena dela, ki so vezana na sproščena mladovja in drogovnjake, zato so **nujna** in predstavljajo **55,1%** načrtovanih del.

Obnova je načrtovana na površini 255,00 ha. Poudarek je na naravni obnovi, ki predstavlja v okviru obnove 89,1%, sadnja in priprava tal za sadnjo pa 10,9%. Sadnja je načrtovana na površinah, prizadetih po podlubnikih in kot spopolnitev že obstoječih mladovij s pretrganim sklepom. Načrtovana je predvsem sadnja listavcev. V obsegu sadnje je načrtovana tudi zaščita sadik. **27,1%** obnove je **nujne**, od tega sta skoraj v celoti nujni sadnja (93%) in priprava tal za sadnjo. Priprava sestoja je načrtovana v odraslih sestojih in je vezana na pomladitvene sečnje in končne poseke v starejših fazah.

Nega je načrtovana v večjem obsegu (1.117,96 ha). Na 687,46 ha (**61,5%** načrtovane nege) so gojitvena dela vezana na sproščena mladovja in drogovnjake in so zato tudi **nujna**. Pri nujnih delih je poudarek na obžetvi (98% je nujne) in negi drogovnjaka (96% vseh drogovnjakov). Obžetev je vezana na sadnjo. Nega drogovnjaka je načrtovana v drogovnjakih s tesnim sklepom, kjer želimo z redčenji krepiti njihovo mehansko stabilnost, kakovost in zagotavljati rasti prostor listavcem. Ostala negovalna dela (38,5%) so vezana na izvedbo pomladitvenih sečenj in so predpisana glede na stanje podmladka v starejših razvojnih fazah.

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti so načrtovani ukrepi sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, vzdrževanje grmišč in obrežij, vzdrževanje travnih in pašnih površin v gozdu, vzdrževanje vodnih virov in kalov, postavitev gnezdnic, vzdrževanje večjega vodnega vira, ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje in nege ter naravni razvoj biotopov (v ekocelicah brez ukrepov na površini 3,61 ha).

V okviru varstva sadik pred objedanjem od divjadi je poleg zaščite sadik s tulci in mrežo, predvideno vzdrževanje zaščite in njihovo odstranjevanje. Načrtovan je tudi ukrep premazi vršičkov v naravnem mladju, v letvenjaki pa zaščita sadik pred obrizenjem in lupljenjem ter obeleževanje sadik.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 200

V RGR 200 je opredeljenih 18,51ha (0,2% vseh gozdov) varovalnih gozdov, ki so razglašeni z veljavno Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS št. 88/05 z dne 4. 10. 2005, št. 56/0707, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 91/10 z dne 15. 11. 2010, št. 1/13 z dne 4. 1. 2013, št. 39/15 z dne 5. 6. 2015. št. 191/20 z dne 16.12.202).

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V državni lasti je 12,68 ha (68,5%), v zasebni pa 5,83 ha (31,5%). Med varovalne gozdove so uvrščeni gozdovi pod grebenom Pohorja v neposredni bližini smučišča Kaštivnik in gozdovi nad železniško progo ter reko Dravo med Trbojnjskim jezerom in Vuhredom. To so pretežno manj kakovostni sestoji, s poudarjeno varovalno in zaščitno vlogo in omejeno lesno proizvodno funkcijo.

Prevladuje gozdna krajina (47,3%), gozdnata krajina (28,2%) ter kmetijska in primestna krajina (24,2%) pa opredelujeta podobne površine.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR 200 so na 1. stopnji poudarjene ekološke funkcije skoraj na celotni površini (18,43 ha). Prisotne so vse funkcije, najbolj pomembna pa je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (18,43 ha), ki je opredeljena predvsem zaradi strmih naklonov, zemeljskih plazov in skalnih podorov. Na površini 8,77 ha je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in klimatska funkcija na površini 5,79 ha. V manjšem obsegu sta prisotni še zaščitna funkcija (nad železniško progo) in hidrološka funkcija (na vodovarstvenem območju). Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjenosti opredeljene na površini 11,88 ha. V največjem obsegu je zastopana obrambna funkcija (8,77 ha) okrog Partizanskega doma, prisotne pa so še higiensko zdravstvena funkcija (4,38 ha), rekreacijska (5,79 ha) in turistična funkcija okrog smučišča Kope, v nižini pa poučna funkcija ob gozdni GUP Pistrov grad (2,66 ha). Okrog turističnega naselja ob smučišču je opredeljena še estetska funkcija (4,78 ha).

Med proizvodnimi je lesnoporizvodna funkcija opredeljena na površini 18,53 ha, ostale funkcije pa niso evidentirane.

V RGR 200 se na površini 11,88 ha prekrivajo proizvodna funkcija na prvi stopnji (P1.) ekološke (E1) in socialne funkcije (S1). Gre za področja, kjer je potrebno usklajevanje interesov različnih porabnikov prostora, predvsem pa z lastniki gozdov.

V RGR 200 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000 za površino 13,05 ha: POV SI50000064 Pohorje (7,66 ha) in POO SI3000172 Zgornja Drava s pritoki (5,39). Na območju Nature se nahajata upravljavska cona: Cona G – Pohorje in Cona koščaka – potoki.

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji del RGR (60,1% površin) opredeljuje habitatni tip 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi za GRT Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico in Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. GRT Dobovje in dobovo belogabrovje (24,5% površine) spada v habitatni tip 91L0 Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi. Habitatni tip 9410 Kisloljubni gozdovi smreke gorske do subalpinske ravni opredeljuje GRT Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico na 10,4 % površin. Habitatni tip 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih zajemajo 5,0% vseh površin; (physis 42.11) Nevtrofilna jelovja ***opredeljujejo GRT Jelovje s praprotni (4,8%), (physis 42.13) Kisloljubna jelovja ** pa zajemajo GRT Jelovje s trikrpim bičnikom na 0,2% vseh površin.

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 130/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	6,83	36,9
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	4,53	24,5
781	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	4,30	23,2
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	1,93	10,4
771	Jelovje s praprotni	17	0,88	4,8
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	0,04	0,2
	Skupaj	8,94	18,51	100,0

Varovalni gozdovi v RGR 200 niso izločeni na podlagi rastišča oziroma gozdnega rastiščnega tipa. Pojavlja se 6 GRT, v največjem deležu pa Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (36,9%) v vršnem delu Pohorja, v nižinskem delu na rečnih nanosih in dolinskih ravninah nad Dravo na Šentviškem in Dravškem polju, deloma tudi na Vuhreškem polju pa se nahaja Dobovje in dobovo belogabrovje (24,5%). Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (23,2%) se nahaja na zmerno strmih, pretežno prisojnih legah. Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico (10,4%) porašča najvišje predele RGR. Na bogatejših spodnjih delih strmih pobočjih se pojavlja GRT Jelovje s praprotni (4,8%), ki se na položnejših pobočjih meša z Jelovjem s trikrpim bičnikom.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo debeljaki (62,2%) in posamezno do skupinsko raznomerni sestoj (22,9%)i. Večino teh predstavljajo sestoji smreke, jelke, bora in listavcev. Del sestojev tako v vršnem delu kot ob reki Dravi je močno razgrajen zaradi posledic vetroloma in napada podlubnikov. V zgornjem delu imajo varovalni gozdovi bolj enomerno zgradbo. Mladovja zajemajo 8% površin, drogovnjaki 7%, pri obeh pa je večja primes listavcev, predvsem trdih in mehkih, ki pa imajo zelo pomembno varovalno vlogo.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	1,0	2,1	6,0	35,2	55,7	123,5	66,2	1,72	61,4
Listavci	10,0	24,4	11,5	23,5	30,6	63,1	33,8	1,08	38,6
Skupaj	4,0	9,7	7,9	31,2	47,2	186,6	100,0	2,80	100,0

Lesna zaloga je bila v varovalnih gozdovih ocenjena okularno in znaša 186,6 m³/ha. Izmerjeni sta bili le 2 SVP, vendar jih pri izračunu zaradi nezadostnega števila podatkov nismo upoštevali. V lesni zalogi prevladujejo iglavci z 66,2% deležem, velik pa je delež listavcev (33,8%). Tudi v varovalnih gozdovih prevladuje debelo drevje (78,4% s premerom nad 40 cm), kar sovpada s prevladujočo fazo debeljaka. Razporeditev lesne zaloge je pri listavcih bolj ugodna. Največji delež drevja je v II. debelinskem razredu (24,4%), delež debelega drevja je vseeno 54%. To so stara debela bukova drevesa

Prirastek je 2,8 m³/ha, delež listavcev je v prirastku višji (38,6%) kot v lesni zalogi. Lesna zaloga se je glede na preteklo obdobje povečala (za 13,4%), prirastek pa je padel (prej 2,87m³/ha).

Najvišji je prirastek v IV. debelinskem razredu, tako pri iglavcih kot pri listavcih.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	116,5	1,0	6,0	0,0	0,0	24,9	3,9	6,6	11,3	16,4
	%	62,5	0,5	3,2	0,0	0,0	13,3	2,1	3,5	6,1	8,8

Smreka predstavlja največji delež v lesni zalogi (62,5%). Na ekstremnih legah se pridruži še bor (3,2%). Posamezno se pojavlja jelka (0,5%). Pomemben delež predstavljajo listavci, predvsem stara debela drevesa bukke (13,3%). Na izpostavljenih delih se pojavlja hrast (2,1%), na globjih tleh pa plemeniti listavci (javor, jesen, lipa). Posamezno in v šopih se pojavljajo še robinija, oreh, beli gaber, črna jelša, vrba in mehki listavci. Listavci imajo pomembno vlogo kot stabilizatorji in talni melioratorji.

Varovalni gozdovi opravljajo varovalno funkcijo, zato je naravno pomlajevanje v teh gozdovih zelo pomembno. Evidentirano je 3,46 ha podmladka oziroma 18,7% površine (tabela D-POM). V podmladku dosegajo listavci 72,5% delež, prevladujejo pa mehki listavci (50%), bukev (9%) in trdi listavci (8%) (tabela RF4).

Ohranjenost gozdov

V RGR 200 so gozdovi glede na rastiščne danosti pretežno še ohranjeni (50,4%) spremenjenih je 49,6% gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,48	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	62,8	37,2	0,0	0,0	0,0	62,8	37,2
Drogovnjak	1,29	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	14,0	86,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	11,51					24,4	71,3	4,3	0,0	0,0	24,4	75,6	0,0
Raznomerno (ps-šp)	4,23					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	18,51												

Mladovja so v celoti slabih sestojnih zasnov (100%), kar se odraža v rahlem (63%) in vrzelastem sklepu (37%) mladovij. Pretežno so tudi pomanjkljivo negovana, na 37% celo nenegovana.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Drogovnjaki imajo dobre sestojne zasnovе (100%), so pa v celoti z rahlim sestojnim sklepom. So pomanjkljivo negovani, pretežno pa nenegovani (86%).

Debeljaki, ki prevladujejo, so negovani le na 24% površin (kjer je bila sanacija po ujmah), pretežno pa so pomanjkljivo negovani. Velik delež debeljakov ima rahel do pretrgan sestojni sklep (75%) zaradi ujm in napada podlubnikov. Tudi raznomerni sestoji so nenegovani, razen v delih, kjer so bili zaradi poškodb po vetrolomu in podlubnikih sanirani.

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila ocenjena le 24 drevesom na 2 SVP. Po oceni je drevje dobre (71%) in prav dobre (29%) kvalitete. Najboljšo kvaliteto dosega bukev, najslabšo pa plemeniti listavci in smreka. Ocena kvalitete zaradi majhnega števila podatkov ni povsem realna. Bolj kot kakovost je v varovalnih gozdovih za krepitev varovalne vloge gozda pomembna pestrost drevesnih vrst in raznomerna zgradba.

Poškodovanost sestojev

Tudi poškodovanost drevja je bila ocenjena le na 2 SVP. Ocena je, da so poškodbe samo na koreničniku in deblu (6,9%), kar je posledica sanacije po vetrolomu in podlubnikih.

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V varovalnih gozdovih je bil v preteklem ureditvenem obdobju načrtovan najvišji možni posek 345 m³ (266 m³ iglavcev, 79 m³ listavcev), predvsem kot sanitarne sečnje za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Po uradni evidenci (**program xTi**) je bilo posekano 427 m³ (384 m³ iglavcev in 44 m³ listavcev). Posek izven gozda ni bil evidentiran. Realizacija poseka je presežena na račun iglavcev in znaša 123,8% (iglavci 144,4%, listavci 54,4%). V strukturi poseka so skoraj v celoti bile sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja (99,5%), le 0,5% sečenj je bilo v dostopnih delih negovalnih za krepitev stabilnosti. Največ sanitarnih sečenj (49,6%) je bilo zaradi napada podlubnikov, 27,0% zaradi zemeljskih plazov in 3,8% zaradi žleda.

Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,19	0,00	
Priprava tal	ha	0,00	0,50	
Sadnja	ha	0,19	0,50	263,2
Obžetev	ha	0,00	1,50	
Nega mladja	ha	0,02	0,00	
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	1,050	
Vzdrževanje travinj	ha	4,06	0,00	
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	5,00	0,00	

Gojitvena dela – obnova in nega so bila načrtovana na 0,40 ha površin (obnova 0,38 ha in nega 0,02 ha). Pri obnovi je bila načrtovana priprava sestojev za naravno obnovo in v enakem obsegu tudi sadnja. Zaradi ujm sta bila izvedena in presežena ukrep sadnje in priprave tal za sadnjo, priprava za naravno obnovo ni bila opravljena. V okviru sadnje je bila narejena tudi zaščita sadik, ki pa ni bila načrtovana.

Pri negi je bila načrtovana v manjšem obsegu samo nega mladja (0,02 ha). Opravljena je bila obžetev sadik, ki je bila povezana s sadnjo in ni bila načrtovana.

Za krepitev funkcije ohranjanje biotske raznovrstnosti načrtovana ukrepa (vzdrževanje travinj in ohranjanje biotopov – sečnja) nista bila izvedena.

9.2.7.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina varovalnih gozdov se je v različnih ureditvenih obdobjih spreminjala skladno z Uredbami o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 191/20) Zadnja sprememba oziroma uskladitev po uredbi je bila v letu 2020. V zadnjem obdobju se je površina minimalno spremenila zaradi uskladitve varovalnih površin z ZKN (Zemljiškoknjižni načrt). V varovalnih gozdovih je proizvodna funkcija podrejena funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato tudi gibanje gozdnih fondov ni rezultat intenzivnega načrtnega gospodarjenja.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga je v dvajset letih rahlo padla, narastla je v zadnjem desetletju za 13,4%, intenzivneje pri listavcih (za 47,1%), pri iglavcih pa zaradi sanitarnih sečenj manj (1,5%). Delež listavcev v lesni zalogi se je v dvajsetih letih dvignil komaj za 0,8 %, intenzivneje v zadnjem desetletju (7,8%).

Skupni prirastek se je v dvajsetih letih znižal iz 3,45 m³/ha na 2,79 m³/ha, dvignil pa se je pri listavcih (iz 0,75 m³/ha na 1,08 m³/ha). Tudi delež listavcev v prirastku se je v dvajsetih letih dvignil za 17,0%, kar je povezano z močnejšimi sanitarnimi sečnjami iglavcev.

Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	18,87	125,1	61,7	186,8	2,69	0,75	3,45	0	0	0,9
2014	18,72	121,7	42,9	164,6	2,2	0,67	2,87	2,05	0,24	2,28
2024	18,51	123,5	63,1	186,6	1,72	1,08	2,79	1,23	0,52	1,76

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Preglednica 136/D-GFR2: Delež razvojnih faz v RGR

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	61,4	0,5	5,1	0,0	0,0	12,3	0,4	8,4	11,9	0,0
2014	67,9	0,6	5,5	0,0	0,0	14,6	0,5	3,6	6,0	1,3
2024	62,5	0,5	3,2	0,0	0,0	13,3	2,1	3,5	6,1	8,8

Delež smreke se je v dvajsetih letih dvignil za 1,1%, v zadnjem desetletju pa je padel za 5,4%. Zmanjšal se je delež bora (1,9%), v zadnjem desetletju tudi delež jelke (0,1%). Delež listavcev se je v dvajsetih letih povečal za 0,8%, predvsem pa v zadnjem desetletju (7,8%). Dvig je na račun mehkih listavcev (8,8%) in hrasta (1,7%) ter bukke (1,0%). Delež plemenitih listavcev je padel za 4,9%, v zadnjem obdobju tudi bukev (za 1,3%). Sprememba sestave drevesnih vrst je posledica sanitarnih sečenj.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	1,48	8,0					
Drogovnjak	1,29	7,0					
Debeljak	11,51	62,2					
Raznomerno (ps-šp)	4,23	22,9					
Skupaj	18,51	100,0					

V RGR prevladujejo debeljaki (62,2%) in posamezno do šopasto raznomerni sestoji (22,9%). Gre za sestoj, kjer se na majhnih površinah prepletajo različne razvojne faze, s prevladujočim deležem mlajših razvojnih faz. V debeljaki prevladujejo iglavci (smreka, bor in posamezno jelka) 74%, pri raznomernih sestojih pa listavci, med njim črna jelša in vrbe, iglavcev (smreke in bora) je le 17%. Delež drogovnjakov, ki jih gradijo predvsem listavci (robinija, črna jelša, beli gaber, vrbe, hrast) ter le 20% smreke, predstavljajo 7,0% delež RGR. Delež mladovij je 8,0%, prevladujejo pa hrast, bukev in ostali listavci ter smreka in bor (35%). Za varovalne gozdove ni izdelanega modela razvojnih faz, ker so izločeni izključno zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

9.2.7.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GOZDNOGOJITVENI CILJ - obdobje 10 let

Zgradba gozda: malopovršinsko raznodobn sestoji, ki se prepletajo s posamezno do šopasto raznomerno zgradbo sestojev in optimalno zagotavljajo varovanje gozdnih zemljišč in sestojev.

Drevesna sestava: naravna drevesna sestava, ki je prilagojena rastišču, s poudarkom na mehansko bolj odpornih vrstah z globokim koreninskim sistemom.

Gozdnogojitvene usmeritve

- ohranjati in pospeševati malopovršinsko raznodobno in raznomerno zgradbo gozdov;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- izvajati ukrepe, s katerimi se v največji meri krepi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev; izvajati v glavnem sanitarni posek in redčenja z nizko intenziteto ter krepiti mehanska stabilnost sestojev;
- odstranjevati je potrebno stara in debela drevesa iglavcev ter listavcev za zagotavljanje stabilnosti sestojev; odstranitev je še posebej pomembna v varovalnih gozdovih ob prometnicah in naseljih, ki imajo poudarjeno zaščitno funkcijo (nad železnico); po izvedenih sečnjah je potrebno izvesti popolni gozdni red;
- na dostopnih predelih se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela, ki povečujejo stabilnost gozdnih sestojev in tal ter ustrezno mešanost drevesnih vrst;
- v sestojih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah, je potrebno odstraniti vsa poškodovana drevesa, ki ogrožajo stabilnost; kjer terenske razmere dopuščajo, spodbuditi naravno obnovo z obžetvijo naravnega podmladka;
- ukrepi za krepitev drugih funkcij gozdov, ki so tu poudarjene, morajo biti podrejeni varovalni vlogi gozdov; na ekološko ranljivih območjih je potrebno zagotavljati trajno pokritost z gozdnimi sestoji; prostorski posegi se izvajajo izjemoma, potrebna je presoja vplivov na okolje;
- na področjih, kjer je povečan dotok obiskovalcev zaradi rekreacijske in turistične funkcije (območje okrog smučišča Kope), je potrebno omejiti gibanje obiskovalcev na urejene poti;
- na področjih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno načrtovati in izvajati tiste ukrepe za ohranjanje in izboljševanje stanja habitatov in habitatnih vrst, ki ne ogrožajo varovalne vloge;
- upoštevati iz poglavja 6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom;
- v varovalnih gozdovih, kjer so tudi območja Natura 2000 (13,05 ha) in so evidentirane naravne vrednote, je potrebno usklajevati ukrepe ter upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- intenzivnost načrtovanih ukrepov v varovalnih gozdovih je potrebno opredeliti tudi z gozdnogojitvenimi načrti, še posebej na večfunkcionalnih območjih, kjer je potrebno upoštevati vse druge dejavnosti in omejiti.

Ukrepi

Preglednica 138/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	66,2	33,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	123,5	63,1	186,6
Prirastek (m3/ha)	1,72	1,08	2,80
Možni posek (m3/ha)	12,3	5,2	17,5
Možni posek (m3/ha/leto)	1,23	0,52	1,76
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	10,0	8,3	9,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	71,8	48,6	62,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 139/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitvena	Prebiralne						
Iglavci	m ³	26	69	0	0	0	133	228	10,0	71,8
	%	11,4	30,3	0,0	0,0	0,0	58,3	100,0		
Listavci	m ³	12	15	0	0	0	70	97	8,3	48,6
	%	12,4	15,5	0,0	0,0	0,0	72,2	100,0		
Skupaj	m³	38	84	0	0	0	203	325	9,4	62,8
	%	11,7	25,8	0,0	0,0	0,0	62,5	100,0		

V varovalnih gozdovih so v strukturi poseka v večjem obsegu (62,5%) načrtovane sanitarne sečnje za krepitev varovalne vloge gozda. V dostopnih delih debeljakov, ki se pomladujejo in v raznomernih sestojih so načrtovane pomladitvene sečnje (25,8%) za sprostitev podmladka. Ukrepi sečnje so načrtovani z intenziteto, ki zagotavlja predvsem krepitev mehanske stabilnosti.

Preglednica 140/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,36	0,36
Priprava tal	ha	0,28	0,28
Sadnja	ha	0,28	0,28
Obžetev	ha	0,28	0,84
Nega mladja	ha	0,65	0,65
Zaščita s tulci	kos	392	392

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V delih varovalnih gozdov, kjer je možna izvedba, so načrtovana tudi gojitvena dela (obnova in nega) na površini 2,41 ha (38,2% obnova in 61,8% nega). Na površini 2,24 ha (93,0%) so gojitvena dela vezana na sproščena mladovja in drogovnjake, zato so tudi **nujna** za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Obnova je načrtovana na površini 0,92 ha, v celoti pa je nujna priprava tal in sadnja po ujmah poškodovanih površin. Nujna dela predstavljajo 91,3% obnove, ostalo je priprava sestoja, ki je pogojena s sečnjo.

Nega je predvidena na 1,49 ha, na 1,40 ha (94%) pa je tudi nujna za krepitev varovalne vloge gozda. V celoti je nujna obžetev sadik, ki je vezana na sadnjo, nega mladja je delno pogojena s pomladitveno sečnjo.

V obsegu sadnje (predvsem listavcev) je načrtovana tudi zaščita sadik.

Izločeni sta 2 ekocelici (3,79 ha) z ukrepi (predvsem sanitarnih sečenj) za krepitev varovalne vloge gozda.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi s posebnim namenom - 210

RGR 210 zajema gozdni rezervat Repiško, s površino 11,51 ha gozdov oziroma 0,14 % vseh gozdov v enoti. Zajema dva odseka. Odsek 10255B, ki je v državni lasti in v KO Hudi kot, leži na sevzahodnem pobočju, v pasu od 560 do 730 m NV. Odsek 10177B je v zasebni lasti in se nahaja v KO Planina, na strmem severovzhodnem pobočju od 460 do 700 m NV, nad Zapečkimi pečmi. Gozdna rezervata sta bila izločena na podlagi odredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS št. 88/05 z dne 4. 10. 2005, št. 56/0707, št. 29/09 dne 14. 4. 2009, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 91/10 z dne 15. 11. 2010, št. 1/13 z dne 4. 1. 2013, št. 39/15 z dne 5. 6. 2015, št. 191/20 z dne 16.12.2020). RGR spada v kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. V zasebni lasti je 37,6%, v državni pa 62,4% gozdov. Glede na preteklo obdobje se je površina zmanjšala za 0,03 ha zaradi uskladitve mej na ZKN (Zemjiško knjižni načrt).

Celotno površino RGR opredeljuje gozdnata krajina.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR 210 so na celotni površini opredeljene ekološke (11,51 ha) in socialne (11,51 ha) funkcije 1. stopnje poudarjenosti. Med ekološkimi je na celotni površini poudarjena funkcija ohranjanje biotske raznovrstnosti (redki gozdni ekosistemi). V manjšem obsegu je prisotna tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (0,03 ha) zaradi strmih naklonov. Med socialnimi funkcijami sta na celotni površini (11,51 ha) opredeljeni raziskovalna funkcija in funkcija varovanja naravnih vrednot. Druge ekološke in socialne funkcije 1. stopnje poudarjenosti niso prisotne.

Tudi proizvodne funkcije na 1. stopnji v RGR niso opredeljene.

V RGR se prekrivajo ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti na površini 11,51 ha.

RGR 200 ne spada v posebno varstveno območje Natura 2000.

Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR opredeljujeta dva habitatna tipa. Pretežni del (79,2%) opredeljuje habitatni tip 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih, (physis 42.11) Nevtrofilna jelovja** za gozdni rastiščni tip Jelovja s praprotmi. GRT Predalpsko gorsko bukovje se nahaja v habitatnem tipu 91K0 Ilirski bukovi gozdovi na 20,8% deležu površin v RGR.

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.*

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 141/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
77100	Jelovje s praprotmi	17	9,12	79,2
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	2,39	20,8
	Skupaj	15,34	11,51	100,0

V RGR sta zastopana dva gozdna rastiščna tipa. Prevladuje (79,2%) GRT Jelovje s praprotmi, na vlažnih in spodnjih delih strmih pobočij. Na delu, kjer je karbonatni vložek (Zapečke pečmi), je zastopan GRT Predalpsko gorsko bukovje. Rezervat je bil izločen z namenom proučevanja najproduktivnejših rastišč na Pohorju. Ima velik pomen pri proučevanju razvojnih struktur, proizvodnih zmogljivosti in biotopskih povezav.

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladuje posamezno do šopasto raznomerna zgradba gozda (62,4%), ki prevlada v delu, kjer se nakazujejo in pojavljajo inicialne faze. V delih sestoja, kjer se sloj tekačev uspešno vključuje v zgornji bolj razrahljan sloj smreke in jelke, nakazujejo dvoslojno zgradbo. Del sestojev predstavljajo debeljaki (37,6%) z večjim deležem jelke (50%)

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 142/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha		%	
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%				
Iglavci	6,0	13,5	18,2	29,4	32,9	442,3	85,7	12,48	83,7		
Listavci	8,0	21,3	17,4	25,9	27,4	73,9	14,3	2,43	16,3		
Skupaj	6,3	14,6	18,1	28,9	32,1	516,2	100,0	14,91	100,0		

Skupna lesna zaloga v rezervatih je 516,2 m3/ha, prevladujejo pa iglavci z 85,7 % deležem. Največji delež lesne zaloge se nahaja v višjih debelinskih razredih (61% drevja debelejšega od 40 cm). Tudi pri listavcih prevladuje debelo drevje (53 %), kar predstavljajo stare bukve in debela drevesa hrastov ter plemenitih listavcev. Prirastek v RGR je 14,91 m3/ha, delež listavcev pa je v prirastku višji (16,3%) kot v lesni zalogi (14,3%). Tudi prirastek je najvišji v IV. debelinskem razredu (izmerjena 1 SVP v RGR).

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 143/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko	m3/ha	249,2	189,6	3,5	0,0	0,0	68,7	1,7	3,5	0,0	0,0
stanje	%	48,3	36,7	0,7	0,0	0,0	13,3	0,3	0,7	0,0	0,0

Med iglavci prevladujeta smreka (48,3%) in jelka (36,7%), ki se sestojno mešata kot glavni drevesni vrsti, kar kaže na značilnost rastišč. Med listavci je najbolj zastopana bukev (13,3%). Ostali iglavci (bor) in listavci (hrast, gorski javor, veliki jesen) so zastopani v šopih ali posamezno. V rezervatu je precej podrtih debelejših jelovih dreves. Zelo malo je podrtega drevja (odmrta masa), smreke in bukve.

V podmladku, ki se pojavlja na 4,80 ha oziroma 41,7% površin RGR, je le 9,0% listavcev. Med iglavci sta smreka (52,8%) in jelka (38,3%). Večji delež podmladka smreke nakazuje na presvetljenost sestojev. V sklenjenih delih je podmladka manj, prevladuje pa jelka. Pri listavcih se pojavlja predvsem bukev. (D-POM).

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR 210 so glede na naravne rastiščne danosti spremenjeni (100%).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 144/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Debeljak	4,33	37,6				0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	7,18	62,4				0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	11,51												

Parametri o negovanosti in sklepu so ocenjeni le na osnovi 1 SVP. Debeljaki so v glavnem z rahlim sklepom (100%). Sestoji so nenegovani, ker se v gozdnih rezervatih ne gospodari.

Kakovost drevja

Preglednica 145/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	4	0	50	50	0	0
Skupaj listavci	1	0	0	100	0	0
Skupaj	5	0	40	60	0	0

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Kakovost drevja je bila ocenjena na 5 na 1 SVP. Glede na vlogo, ki jo gozdovi opravljajo, je kakovost drevja drugotnega pomena, je pa večina dobre kakovosti (60%). Pri smreki so vsa drevesa ocenjena s prav dobro kvaliteto, bukev v celoti z dobro, jelka pa s prav dobro in dobro kvaliteto.

Poškodovanost sestojev

Tudi poškodovanost je bila ocenjena na osnovi podatkov na eni SVP. Ugotovljeno je, da so prisotne poškodbe, ki nastajajo kot posledica vremenskih ujm (podrta drevesa, odlomljene veje, sušice). Poškodovanost je ocenjena pri vejah (16,7%). Prisotna so tudi stoječa odmirajoča drevesa ter odmrta stoječa in padla drevesa.

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek v rezervatih v preteklem ureditvenem obdobju ni bil načrtovan in se tudi ne načrtuje. Po uradni evidenci (program xTi) v RGR 210 ni evidentiranega poseka v preteklem obdobju, saj se v rezervat ni posegalo.

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 146/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2014 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2014	11,54	412,9	69,6	482,5	9,04	1,90	10,94	0,00	0,00	0,00
2024	11,51	442,3	73,9	516,2	12,48	2,43	14,91	0,02	0,00	0,02

*Opomba: V rezervatih se ne gospodari, zato tudi letni posek ni načrtovan

Podatki so primerljivi samo za zadnje ureditveno obdobje, ker je bil izločen gozdni rezervat Požar.

Površina gozdnih rezervatov se je v zadnjem deceniju zmanjšala (za 0,3 ha) zaradi uskladitve parcel na ZKN (Zemljiški knjižni načrt). Lesna zaloga je ocenjena. Pri izračunu ni upoštevana meritev na 1 SVP.

Lesna zaloga se je povečala za 7,0%, nekoliko bolj pri iglavcih (7,1%). Skupni povprečni prirastek je močno porastel (za 36,3%), še močneje pri iglavcih (38,1%).

Delež drevesnih vrst pa ostaja podoben kot v prejšnjem ureditvenem obdobju in se spreminja znotraj odstotnega deleža. V zadnjem deceniju je zmanjšanje pri smreki (1,1%), povečanje pri jelki (0,9%) in boru (0,4%). Delež listavcev se je zmanjšal za 0,2%, najbolj pri bukvi (0,3%), kar kaže, da listavci potrebujejo ukrepanje.

Preglednica 147/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2014 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2014	49,4	35,8	0,3	0,0	0,0	13,6	0,3	0,6	0,0	0,0
2024	48,3	36,7	0,7	0,0	0,0	13,3	0,3	0,7	0,0	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 148/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež		Delež	Modelna površina	
	ha	%	%		%	ha	
Debeljak	4,33	37,6					
RAZNOMERNO (ps-šp)	7,18	62,4					
Skupaj	11,51	100					

Za gozdove s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, nimamo izdelanega modela razvojnih faz, zato primerjave med dejanskim in modelnim stanjem ne delamo.

9.2.8.3 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj (za obdobje 10-ih let)

- ohranjanje naravnega (obstoječega) stanja in spremljanje naravnega razvoja gozdne vegetacije, predvsem njene pogojenosti z mikroreliefnim spreminjanjem rastiščnih razmer.

Gozdnogojitvene usmeritve

- gozdne sestoje prepustiti naravnemu razvoju in naravnim procesom zaraščanja;

9. RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

- smiselno je izvesti ponovne meritve na izločenem raziskovalnem objektu,
- v rezervatu se ne izvajajo sečnje in gozdnogojitveni ukrepi; izjema so ukrepi potrebni za prehodnost poti in postavitve informacijskih tabel;
- v primeru večjih naravnih ujm, napadov podlubnikov ali drugih kalamitet, je potrebno procese omejiti na površino rezervata (poostriti nadzor in varovalna dela v zaščitnem pasu in okolici); ukrepati je možno le v primeru požara;
- zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov;
- potrebno je letno spremljanje stanja gozdov v rezervatu in ažurno vodenje kronike;
- upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za gozdne rezervate.

Možni posek

Možni posek se v skladu s stopnjo rezervatnega varstva ne načrtuje.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela

V skladu z veljavnim režimom gospodarjenja v navedenem rezervatu večji posegi, razen vzdrževanja prehodnosti, niso možni.

10. LITERATURA

- Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2011 – 2020).
- Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2021 – 2030).
- Gozdnogospodarski načrti GGE Radlje - desni breg (1963– 2023).
- Gozdarska kronika KE Radlje.
- ZGS. 2023. Informacijska baza Zavoda za gozdove Slovenije: Baza prostorskih podatkov. 2023. Evidenca gozdnih cest, Šifrant gozdnih rastiščnih tipov, Šifrant rastiščno gojitvenih razredov.
- ZG (Zakon o gozdovih).1993. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON-C in 31/18.
- Zakon o varstvu kulturne dediščine. 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.
- ZV-1 (Zakon o vodah). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur.list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2013. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Radlje - desni breg (2024 - 2033), september 2023, Maribor, Zavod RS za varstvo narave – OE Maribor.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 2020. Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Radlje – desni breg, februar 2023. Maribor, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino – OE MB.
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Februar 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Spletna stran občine Radlje ob Dravi, Vuzenica, Ribnica na Pohorje.
- ARSO, 2016. <http://meteo.arso.gov.si/>.
- Pleničar, M., Ogorelec, B. & Novak, M. 2009. Geologija Slovenije. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana, 612 str..
- Spletna stran Statističnega urada RS.
- Spletna stran. Seznam gozdnih semenskih sestojev, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str..
- Marinšek A., Banij V., Kutnar L., Jamnik Z., Medved L., Vuzenica, Vuhred, Hudi kot, 15. junij 2023. Vegetacijske in talne razmere v izbranih gozdovih GGE Radlje – desni breg, delavnica Javne gozdarske službe in projektov Life-IP Natura. SI ter Pohorka na OE ZGS Slovenj Gradec.
- Uredba o habitatnih tipih, 2003. Ur. l. RS, št. 22/2003.
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 191/20.
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15.
- Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine. 2011, Ljubljana; ZVKDS.
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021 – 2030, Interna navodila. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana 2021.
- Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16.
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Uradni list RS, št. 04/09.
- Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, pravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09.
- Zakon o ohranjanju narave. 2004. Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg 31/18, 82/20 z dne 4. junija 2020.
- Mojca Bezovšek, Ljubljana 2005, Filozofska fakulteta, diplomsko delo, Geografija Dravske doline s poudarkom na klimatskih razmerah.

11. NAČRT SO IZDELALI

Terenska ureditvena dela so v letu 2022 in 2023 opravili:

Popis stanja gozdov v GGE, načrtovanje in usklajevanje ukrepov v osnovnih ureditvenih enotah:

Zdenka JAMNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Ljudmila MEDVED, univ. dipl. inž. gozd.

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.

Miha Mrakič, dipl. inž. gozd.

Tomaž Serec, gozd. inž.

Jože Ribič, inž. gozd. in lovstva

Andrej Ribič, dipl. Inž. gozd

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, vnos in priprava podatkov:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd.

Suzana Podvinšek, mag. inž. gozd

Mateja MERKAČ, dipl. inž. gozd. In mag. biolog in ekolog z narav.

Inventarizacija in valorizacija funkcij gozdov:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd

Baze atributnih podatkov in računalniške obdelave:

Ivan ŠTORNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Baze prostorskih podatkov in izrisi tematskih kart:

Janez GOLOB, mag. inž. gozd.

Analize in usmeritve za posamezna strokovna poglavja so pripravili:

Simona Oto, univ. dipl. inž. gozd. – odsek za ukrepe v gozdovih

Zdravko MIKLAŠIČ, dipl. inž. gozd., Miha Mrakič, dipl. inž. gozd – odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Zdenka Jamnik, univ. dipl. inž. gozd – odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Koordinatorica pri izvajanju del in odgovorna nosilka izdelave gozdnogospodarskega načrta:

Zdenka JAMNIK, univ. dipl. inž. gozd. – odsek za načrtovanje razvoja gozdov

11. NAČRT SO IZDELALI

Odgovorna nosilka izdelave gozdnogospodarskega načrta:
Zdenka JAMNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
Ljudmila MEDVED, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Slovenj Gradec:
Branislav GRADIŠNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Osnutek GGN GGE Radlje – desni breg (2024 – 2033)
ZGS Območna enota Slovenj Gradec

Slovenj Gradec, maj 2024

12. PRILOGE

Priloge v načrtu

- Tabelarni pregledi za GGE (E1), RGR (E2) in oblike lastništev (E3)
- Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih
- Seznam tarif po odsekih
- Seznam gozdnih cest

Ločene priloge

Kartni del:

- Pregledna karta GGE Radlje – LB
- Karta tipov drevesne sestave gozdov
- Karta rastišč
- Karta kategorij gozdov
- Karta rastiščnogojitvenih razredov
- Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
- Karta funkcij gozdov
- Karta ukrepov
- Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
- Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
- Karta požarne ogroženosti gozdov

Prostorski del:

- Stanje in razvoj gozdnih površin
- Večfunkcionalna območja - brez konfliktov
- Večfunkcionalna območja - možni konflikti
- Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
- Območja varovalnih gozdov
- Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
- Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
- Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda
- Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Obrazec E4

12.1 Priloge v načrtu

Tabelarni pregledi za GGE, RGR in oblike lastništev

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	7.014,77	1.472,13	0,00	8.486,90
Delež (%)	82,65	17,35	0,00	100,00

PRILOGE

Preglednica/GF1: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Površina (ha)	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
00062-Kisloljubna bukovja	603,64	343,2	100,8	444,0	7,07	3,02	10,09	19,2	15,0	18,3	80,4
00063-Zmerno kisloljubna bukovja	1.329,38	348,8	98,9	447,6	7,00	3,15	10,15	20,0	18,3	19,6	86,5
00081-Zasmrečena zgornjegorska bukov	1.549,10	341,4	114,0	455,4	6,03	2,07	8,10	16,9	16,7	16,9	94,8
00162-Jelovja na revnejših rastiščih	487,05	345,6	69,6	415,2	7,26	2,08	9,34	21,7	19,4	21,3	94,9
00163-Jelovja s praprotmi	4.487,71	385,7	73,3	459,0	9,87	2,51	12,38	20,9	18,6	20,5	76,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	8.456,88	366,4	86,5	453,0	8,37	2,54	10,90	20,0	17,8	19,6	81,4
00210-Gozdni rezervati	11,51	442,3	73,9	516,2	12,48	2,43	14,91	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	11,51	442,3	73,9	516,2	12,48	2,43	14,91	0,0	0,0	0,0	0,0
00200-Varovalni gozdovi	18,51	123,5	63,1	186,6	1,72	1,08	2,79	10,0	8,3	9,4	62,8
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	18,51	123,5	63,1	186,6	1,72	1,08	2,79	10,0	8,3	9,4	62,8
Skupaj vsi gozdovi	8.486,90	366,0	86,5	452,5	8,36	2,54	10,89	20,0	17,8	19,6	81,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	573,67	6,8								
Drogovnjak	923,68	10,9	44,66	4,8	28,6	69,8	1,6	0,0		
Debeljak	4.848,88	57,1	539,38	11,1	34,6	63,0	2,4	0,0		
Sestoj v obnovi	1.921,77	22,6	864,10	45,0	38,2	60,8	1,0	0,0		
RAZNOMERNO (ps-šp)	218,90	2,6	80,88	36,9	43,8	44,5	11,7	0,0		
Skupaj	8.486,90	100,0	1.529,02	18,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	573,67	26,5	53,9	19,3	0,3	28,1	42,3	29,6	0,0	18,1	29,6	23,3	29,0
Drogovnjak	923,68	29,7	66,3	4,0	0,0	30,9	57,6	10,8	0,7	46,1	46,4	7,0	0,5
Debeljak	4.848,88					58,9	31,6	9,5	0,0	6,3	60,9	30,7	2,1
Sestoj v obnovi	1.921,77					67,8	24,3	7,9	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	218,90					26,0	67,1	6,9	0,0				
Skupaj	8.486,90												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,0	13,7	17,9	23,6	39,8	57,8	261,6
Jelka	5,0	13,5	17,2	23,1	41,2	18,4	83,2
Bor	4,4	12,6	18,5	25,3	39,2	4,0	18,1
Macesen	4,8	12,7	18,3	24,6	39,6	0,5	2,1
Ostali igl.	4,3	11,9	18,3	24,8	40,7	0,2	0,9
Bukev	9,0	20,8	22,5	21,4	26,3	14,2	64,2
Hrast	10,8	20,8	23,4	21,3	23,7	0,5	2,1
Pl. lst.	13,2	26,2	21,5	17,4	21,7	3,6	16,4
Dr. tr. lst.	12,9	23,5	23,4	20,1	20,1	0,2	0,9
Meh. lst.	13,6	25,5	22,4	18,6	19,9	0,6	2,9
Iglavci	4,9	13,6	17,8	23,6	40,1	80,9	366,0
Listavci	10,1	22,0	22,3	20,5	25,1	19,1	86,5
Skupaj	5,9	15,2	18,6	23,0	37,3	100,0	452,5

PRILOGE

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,0	13,8	17,9	23,6	39,7	57,8	262,0
Jelka	5,0	13,5	17,2	23,1	41,2	18,4	83,3
Bor	4,4	12,6	18,5	25,3	39,2	4,0	18,2
Macesen	4,8	12,7	18,3	24,6	39,6	0,5	2,1
Ostali igl.	4,3	11,9	18,3	24,8	40,7	0,2	0,9
Bukev	9,0	20,8	22,5	21,4	26,3	14,2	64,3
Hrast	10,8	20,8	23,4	21,3	23,7	0,5	2,1
Pl. lst.	13,2	26,3	21,5	17,4	21,6	3,6	16,5
Dr. tr. lst.	12,9	23,4	23,6	20,1	20,0	0,2	0,8
Meh. lst.	13,6	25,5	22,4	18,6	19,9	0,6	2,9
Iglavci	5,0	13,6	17,8	23,6	40,0	80,9	366,4
Listavci	10,1	22,0	22,4	20,5	25,0	19,1	86,5
Skupaj	5,9	15,2	18,6	23,0	37,3	100,0	453,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,99	1,82	1,74	1,80	2,01	76,7	8,36
Listavci	0,55	0,74	0,53	0,38	0,34	23,3	2,54
Skupaj	1,54	2,56	2,27	2,18	2,35	100,0	10,90

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,99	1,82	1,74	1,81	2,01	8,37	76,8
Listavci	0,55	0,74	0,53	0,38	0,34	2,54	23,3
Skupaj	1,54	2,56	2,27	2,18	2,35	10,9	100,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	620.589	20,0											
Listavci	130.532	17,8											
Skupaj	751.121	19,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejansko	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	290,76	290,76											
Priprava tal	ha	26,96	26,96											
Sadnja	ha	29,31	29,31											
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)-ujma	ha	1,00	1,00											
Sadnja - ujma	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	28,26	51,07											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	5,62	52,76											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	3,00	10,00											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	240,00	240,00											
Postavitev gnezdnic	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1,00	2,00											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	215,00	800,00											
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0,12											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	3.230,00	3.230,00											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	28,69	82,81											
Naravni razvoj biotopov	m3	975,00	993,00											
Obžetev	ha	40,68	99,78											
Nega mladja	ha	568,04	572,97											
Nega gošče	ha	432,16	432,16											
Nega letvenjaka	ha	268,24	268,24											
Nega drogovnjaka	ha	494,59	494,59											
Nega v preb. gozdu	ha	14,53	14,53											
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	4,21	4,21											
Premazi vršičkov	ha	3,28	8,08											
Zaščita s količenjem	kos	1.550,00	1.550,00											
Zaščita s tulci	kos	37.479,00	37.479,00											
Zaščita pred obgriz. in luplj.	kos	800,00	800,00											
Zaščita mladja z ograjo	m	200,00	200,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	420,00	420,00											
Obeleževanje sadik	kos	1.920,00	1.920,00											
Vzdrževanje tulcev	kos	860,00	860,00											
Odstranjevanje tulcev	kos	1.700,00	1.700,00											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	261,64	57,83
Jelka	83,23	18,40
Rdeči bor	18,12	4,00
Zeleni bor	0,14	0,03
Macesen	2,09	0,46
Duglazija	0,77	0,17
Bukev	64,20	14,19
Graden	2,07	0,46
Kostanj	0,04	0,01
Robinija	0,13	0,03
Gorski javor	10,35	2,29
Veliki jesen	5,86	1,30
Gorski brest	0,08	0,02
Lipa	0,10	0,02
Beli gaber	0,69	0,15
Mehki listavci	0,60	0,13
Trepetlika	0,16	0,04
Črna jelša	1,01	0,22
Breza	0,59	0,13
Vrbe	0,07	0,02
Jerebika	0,45	0,10
Skupaj:	452,39	100,00

PRILOGE

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna bukovja - 00062

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	565,40	38,24	0,00	603,64
Delež (%)	93,7	6,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,0	13,3	20,0	25,2	36,5	49,0	217,5
Jelka	5,1	12,9	19,5	24,4	38,1	14,1	62,5
Bor	5,4	14,5	21,0	26,0	33,1	12,5	55,4
Macesen	4,3	12,1	20,1	26,5	37,0	1,1	5,0
Ostali igl.	3,8	11,4	19,0	25,6	40,2	0,6	2,8
Bukev	12,3	22,1	25,1	22,2	18,3	14,8	65,8
Hrast	12,3	21,0	26,0	23,1	17,6	3,2	14,1
Pl. lst.	16,1	27,8	22,7	18,8	14,6	3,2	14,1
Dr. tr. lst.	12,6	21,9	25,2	22,3	18,0	0,6	2,9
Meh. lst.	14,5	24,3	24,4	21,6	15,2	0,9	3,9
Iglavci	5,1	13,4	20,0	25,2	36,3	77,3	343,2
Listavci	12,9	22,8	24,9	21,8	17,6	22,7	100,8
Skupaj	6,9	15,5	21,1	24,4	32,1	100,0	444,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,80	1,45	1,63	1,62	1,57	70,1	7,07
Listavci	0,82	0,86	0,65	0,44	0,24	29,9	3,02
Skupaj	1,62	2,31	2,28	2,06	1,81	100,0	10,09

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	88,76	14,7	429,84	71,2	85,04	14,1	0,00	0,0	603,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	88,76	14,7	429,84	71,2	85,04	14,1	0,00	0,0	603,64	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,15	1,54	7,69	4,62	3,46	8,08	10,77	5,00	15,77	6,42
30 - 49 cm	0,00	0,00	0,00	0,77	0,38	1,15	0,77	0,38	1,15	1,74
50 in več cm	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	6,15	1,54	7,69	5,38	3,85	9,23	11,54	5,38	16,92	8,16

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	10,30	1,7							
Drogovnjak	68,25	11,3	5,98	8,8	6,2	93,8	0,0	0,0	0,0
Debeljak	356,87	59,2	37,71	10,6	8,9	80,3	10,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	121,63	20,1	53,48	44,0	24,1	75,9	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	46,59	7,7	16,43	35,3	0,0	56,8	43,2	0,0	0,0
Skupaj	603,64	100,0	113,60	18,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGE

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	40,13	40,46	3,37	0,01	0,63	20,30	1,17	5,17	0,26	2,10	113,60
%	35,33	35,62	2,97	0,01	0,55	17,87	1,03	4,55	0,23	1,85	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	207	0,0	12,1	85,5	2,4	0,0
Jelka	43	0,0	16,3	79,0	4,7	0,0
Bor	91	0,0	19,8	63,7	16,5	0,0
Macesen	9	22,2	11,1	66,7	0,0	0,0
Bukev	63	0,0	4,8	85,7	9,5	0,0
Hrast	10	0,0	30,0	50,0	20,0	0,0
Pl. Ist.	9	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	350	0,6	14,6	78,5	6,3	0,0
Skupaj listavci	84	0,0	7,1	81,0	11,9	0,0
Skupaj	434	0,5	13,1	79,0	7,4	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	1,4
Osutost	0,1
Skupaj	3,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	34.635	17.372	50,2	41,1
LISTAVCI	7.640	2.729	35,7	6,5
Skupaj	42.275	20.101	47,5	47,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	66,8	10,6	5,5
Jelka	12,9	8,2	1,1
Bor	5,8	3,4	0,5
Macesen	1,0	9,0	0,1
Ostali igl.	0,2	3,1	0,0
Bukev	7,8	5,3	0,6
Hrast	2,6	5,6	0,2
Pl. Ist.	1,3	3,5	0,1
Dr. tr. Ist.	0,5	9,3	0,0
Meh. Ist.	1,1	20,4	0,1
Skupaj iglavci	86,6	8,9	7,1
Skupaj listavci	13,4	5,5	1,1
Skupaj	100,0	8,2	8,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	4,1	7,4	9,6	12,5	8,9	29,9
Listavci	2,3	4,1	5,3	6,2	10,4	5,5	4,6
Skupaj	2,5	4,1	6,9	9,0	12,3	8,2	34,5

PRILOGE

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	53,0	14,1	14,5	0,5	0,4	11,9	2,7	2,5	0,3	0,1
2014	51,8	12,9	13,9	0,9	0,5	12,2	3,8	3,1	0,5	0,4
2024	49,0	14,1	12,5	1,1	0,6	14,8	3,2	3,2	0,6	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	39.776	19,2											
Listavci	9.151	15,0											
Skupaj	48.927	18,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	7,02	7,02											
Priprava tal	ha	1,10	1,10											
Sadnja	ha	1,10	1,10											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,15	0,45											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	0,22	2,20											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	5,00	5,00											
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	2,00											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	5,00	15,00											
Naravni razvoj biotopov	m3	38,00	38,00											
Obžetev	ha	2,42	4,40											
Nega mladja	ha	26,50	29,39											
Nega gošče	ha	26,34	26,34											
Nega letvenjaka	ha	20,26	20,26											
Nega drogovnjaka	ha	31,55	31,55											
Zaščita s tulci	kos	1.540,00	1.540,00											

Rastičnogojitveni razred: Zmerno kisloljubna bukovja - 00063

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	956,33	373,05	0,00	1.329,38
Delež (%)	71,9	28,1	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,8	12,9	19,7	25,1	37,5	61,9	277,1
Jelka	5,0	12,4	19,0	24,0	39,6	10,2	45,7
Bor	4,1	12,0	19,8	26,5	37,6	4,7	21,2
Macesen	5,0	12,0	19,4	25,4	38,2	0,5	2,4
Ostali igl.	4,6	11,6	18,6	24,1	41,1	0,5	2,3
Bukev	12,3	22,6	24,5	21,5	19,1	16,7	74,8
Hrast	13,2	22,5	25,4	22,1	16,8	0,2	0,9
Pl. Ist.	16,4	28,3	22,1	17,9	15,3	4,5	19,9
Dr. tr. Ist.	14,9	23,9	24,7	21,6	14,9	0,1	0,6
Meh. Ist.	18,7	28,7	22,6	18,1	11,9	0,6	2,6
Iglavci	4,8	12,8	19,6	25,0	37,8	77,9	348,8
Listavci	13,3	24,0	23,9	20,7	18,1	22,1	98,9
Skupaj	6,7	15,2	20,6	24,1	33,4	100,0	447,6

PRILOGE

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,82	1,42	1,60	1,58	1,58	68,9	7,00
Listavci	0,82	0,92	0,67	0,46	0,28	31,1	3,15
Skupaj	1,64	2,34	2,27	2,04	1,86	100,0	10,15

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	241,71	18,2	1.087,67	81,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.329,38	100,0
Skupaj vsi gozdovi	241,71	18,2	1.087,67	81,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.329,38	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,2	1,5	5,7	6,9	5,3	12,2	11,1	6,8	17,9	7,4
30 - 49 cm	0,7	0,4	1,1	0,9	0,9	1,8	1,6	1,3	2,9	4,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,9	1,9	6,8	7,8	6,2	14,0	12,7	8,1	20,8	12,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	60,67	4,6								
Drogovnjak	158,98	12,0	11,05	7,0	25,0	69,0	6,0	0,0		
Debeljak	741,45	55,8	75,83	10,2	46,2	53,4	0,4	0,0		
Sestoj v obnovi	362,86	27,3	161,59	44,5	44,2	55,8	0,0	0,0		
RAZNOMERNO (ps-šp)	5,42	0,4	1,37	25,3	0,0	100,0	0,0	0,0		
Skupaj	1.329,38	100,0	249,84	18,8	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	115,65	70,34	1,04	0,00	1,59	42,52	0,01	11,49	0,05	7,15	249,84
%	46,29	28,15	0,42	0,00	0,64	17,02	0,00	4,60	0,02	2,86	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	590	0,0	17,1	79,0	3,1	0,8
Jelka	67	1,5	13,4	82,1	3,0	0,0
Bor	60	6,7	40,0	50,0	3,3	0,0
Macesen	7	14,3	28,6	57,1	0,0	0,0
Ostali igl.	4	50,0	25,0	25,0	0,0	0,0
Bukev	194	2,6	13,4	72,7	10,8	0,5
Hrast	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	41	2,4	26,8	58,6	9,8	2,4
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. Ist.	8	0,0	0,0	62,5	25,0	12,5
Skupaj iglavci	728	1,1	18,8	76,4	3,0	0,7
Skupaj listavci	249	2,4	15,3	69,9	11,2	1,2
Skupaj	977	1,4	17,9	74,8	5,1	0,8

PRILOGE

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	2,1
Osutost	0,0
Skupaj	5,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	89.661	76.101	84,9	70,4
LISTAVCI	18.499	9.089	49,1	8,4
Skupaj	108.160	85.190	78,8	78,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	79,8	17,6	11,6
Jelka	5,8	9,4	0,9
Bor	2,9	9,0	0,4
Macesen	0,2	5,6	0,0
Ostali igl.	0,4	12,0	0,1
Bukev	8,0	8,5	1,2
Hrast	0,2	15,6	0,0
Pl. list.	1,9	6,1	0,3
Dr. tr. list.	0,2	25,0	0,0
Meh. list.	0,6	17,9	0,1
Skupaj iglavci	89,1	16,0	13,0
Skupaj listavci	10,9	8,4	1,6
Skupaj	100,0	14,6	14,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,2	6,5	10,6	14,1	26,2	16,0	55,8
Listavci	3,1	5,0	7,8	9,4	20,5	8,4	6,8
Skupaj	3,7	6,1	10,0	13,3	25,7	14,6	62,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	67,9	7,4	5,4	0,4	0,7	14,8	0,4	3,0	0,0	0,0
2014	66,2	9,1	4,8	0,5	0,5	13,6	0,2	4,5	0,1	0,5
2024	62,0	10,2	4,7	0,5	0,5	16,7	0,2	4,5	0,1	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	92.718	20,0											
Listavci	23.993	18,3											
Skupaj	116.711	19,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	39,12	39,12											
Priprava tal	ha	8,43	8,43											
Sadnja	ha	8,93	8,93											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,15	6,3											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	0,65	5,18											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	20	20											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,09	0,18											
Naravni razvoj biotopov	m3	35	35											
Obžetev	ha	11,35	25,4											
Nega mladja	ha	81,25	81,81											
Nega gošče	ha	62,13	62,13											
Nega letvenjaka	ha	45,98	45,98											
Nega drogovnjaka	ha	88,15	88,15											
Premazi vršičkov	ha	0,27	0,27											
Zaščita s tulci	kos	12.006	12.006											
Odstranjevanje tulcev	kos	1.000	1.000											

Rastičnogojitveni razred: Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini - 00081

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.043,21	505,89	0,00	1.549,10
Delež (%)	67,3	32,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,5	13,6	17,5	23,3	40,1	68,7	313,0
Jelka	6,1	13,5	17,2	21,3	41,9	4,5	20,6
Bor	4,0	10,3	17,5	26,3	41,9	1,1	5,1
Macesen	4,9	11,6	17,5	24,6	41,4	0,6	2,6
Ostali igl.	9,0	15,8	19,8	25,0	30,4	0,0	0,2
Bukev	5,8	17,6	24,9	25,5	26,2	22,6	102,8
Pl. Ist.	6,8	18,8	24,4	24,4	25,6	1,9	8,5
Meh. Ist.	7,4	19,4	23,4	24,6	25,2	0,6	2,7
Iglavci	5,5	13,5	17,4	23,2	40,4	75,0	341,4
Listavci	5,9	17,7	24,8	25,4	26,2	25,0	114,0
Skupaj	5,6	14,6	19,3	23,7	36,8	100,0	455,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,82	1,26	1,18	1,24	1,53	74,4	6,03
Listavci	0,28	0,52	0,53	0,43	0,31	25,6	2,07
Skupaj	1,10	1,78	1,71	1,67	1,84	100,0	8,10

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	175,15	11,3	1.373,95	88,7	0,00	0,0	0,00	0,0	1.549,10	100,0
Skupaj vsi gozdovi	175,15	11,3	1.373,95	88,7	0,00	0,0	0,00	0,0	1.549,10	100,0

PRILOGE

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	12,3	1,3	13,6	4,6	2,9	7,5	16,9	4,2	21,1	9,1
30 - 49 cm	0,6	1,3	1,9	0,8	1,0	1,8	1,4	2,3	3,7	6,1
50 in več cm	0,2	0,0	0,2	0,2	0,5	0,7	0,4	0,5	0,9	2,4
Skupaj	13,1	2,6	15,7	5,6	4,4	10,0	18,7	7,0	25,7	17,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	110,72	7,1							
Drogovnjak	155,61	10,0	6,80	4,4	37,9	61,9	0,2	0,0	
Debeljak	1.034,45	66,8	80,93	7,8	6,6	89,5	3,9	0,0	
Sestoj v obnovi	245,18	15,8	113,62	46,3	34,7	65,3	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,34	0,2	0,50	21,0	0,0	100,0	0,0	0,0	
Tipični prebiralni sestoj	0,8	0,1							
Skupaj	1.549,10	100,0	201,85	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	135,96	15,39	0,04	0,02	0,00	42,99	0,00	3,04		4,61	202,05
%	67,29	7,62	0,02	0,01	0,00	21,28	0,00	1,50	0,00	2,28	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	712	0,1	10,5	73,1	14,5	1,8
Jelka	39	0,0	12,8	76,9	10,3	0,0
Bor	12	8,3	8,3	58,4	16,7	8,3
Macesen	19	0,0	10,5	84,2	5,3	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	271	10,3	29,9	45,4	10,3	4,1
Pl. lst.	34	5,9	5,9	44,1	35,3	8,8
Dr. tr. lst.	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Meh. lst.	8	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	783	0,3	10,6	73,3	14,0	1,8
Skupaj listavci	315	9,5	26,7	44,1	14,6	5,1
Skupaj	1.098	2,9	15,2	65,0	14,2	2,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,3
Veje	2,3
Osutost	0,0
Skupaj	6,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	78.952	51.179	64,8	49,2
LISTAVCI	25.151	12.385	49,2	11,9
Skupaj	104.103	63.564	61,1	61,1

PRILOGE

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	76,0	10,6	7,4
Jelka	3,8	9,5	0,4
Bor	0,5	5,2	0,0
Macesen	0,2	5,3	0,0
Ostali igl.	0,2	8,2	0,0
Bukev	18,7	8,4	1,8
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,4	1,5	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,2	3,5	0,0
Skupaj iglavci	80,7	10,4	7,9
Skupaj listavci	19,3	7,7	1,9
Skupaj	100,0	9,7	9,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,8	5,6	8,7	9,4	14,6	10,4	34,3
Listavci	4,9	6,1	7,5	9,0	8,9	7,7	8,2
Skupaj	4,1	5,8	8,3	9,3	13,7	9,7	42,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	70,5	3,0	0,7	0,2	0,1	23,1	0,0	2,2	0,0	0,2
2014	70,2	3,9	0,9	0,4	0,2	21,6	0,0	2,3	0,0	0,5
2024	68,7	4,5	1,1	0,6	0,0	22,6	0,0	1,9	0,0	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	89.528	16,9											
Listavci	29.418	16,7											
Skupaj	118.946	16,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,62	5,62											
Priprava tal	ha	0,47	0,47											
Sadnja	ha	0,72	0,72											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5,81	11,01											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	0,44	4,4											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	1	2											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	25	25											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	30	90											
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0,12											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	3.000	3.000											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	26,98	78,09											
Naravni razvoj biotopov	m3	450	450											
Obžetev	ha	1,45	3,37											
Nega mladja	ha	70,01	70,01											
Nega gošče	ha	58	58											
Nega letvenjaka	ha	40,63	40,63											
Nega drogovnjaka	ha	72,18	72,18											
Nega v preb. gozdu	ha	0,16	0,16											
Zaščita s količenjem	kos	50	50											
Zaščita s tulci	kos	826	826											
Zaščita mladja z ograjo	m	200	200											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	300											

Rastičnogojitveni razred: Jelovja na revnejših rastiščih - 00162

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	458,07	28,98	0,00	487,05
Delež (%)	94,0	6,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,8	12,5	19,4	24,9	38,4	53,5	221,7
Jelka	5,6	12,7	19,0	23,6	39,1	19,8	82,0
Bor	4,6	12,8	20,1	26,1	36,4	9,3	38,5
Macesen	6,3	12,8	18,4	22,1	40,4	0,5	2,2
Ostali igl.	2,9	11,0	20,0	28,3	37,8	0,3	1,3
Bukev	12,0	22,8	23,9	21,1	20,2	9,8	40,6
Hrast	13,3	22,9	25,3	21,8	16,7	0,5	2,3
Pl. lst.	13,3	24,1	23,9	20,6	18,1	3,8	15,8
Dr. tr. lst.	13,7	23,3	25,6	21,9	15,5	1,1	4,4
Meh. lst.	16,3	26,7	23,5	19,4	14,1	1,6	6,6
Iglavci	5,0	12,6	19,4	24,7	38,3	83,2	345,6
Listavci	12,9	23,5	24,0	20,9	18,7	16,8	69,6
Skupaj	6,3	14,4	20,1	24,1	35,1	100,0	415,2

PRILOGE

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,83	1,43	1,66	1,65	1,68	77,7	7,26
Listavci	0,57	0,61	0,44	0,29	0,18	22,3	2,08
Skupaj	1,40	2,04	2,10	1,94	1,86	100,0	9,34

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	64,04	13,1	423,01	86,9	0,00	0,0	0,00	0,0	487,05	100,0
Skupaj vsi gozdovi	64,04	13,1	423,01	86,9	0,00	0,0	0,00	0,0	487,05	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	7,6	0,0	7,6	4,9	2,7	7,6	12,5	2,7	15,2	6,5
30 - 49 cm	1,1	1,1	2,2	1,1	0,5	1,6	2,2	1,6	3,8	6,4
50 in več cm	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	1,6
Skupaj	8,7	1,6	10,3	6,0	3,2	9,2	14,7	4,8	19,5	14,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	24,36	5,0							
Drogovnjak	36,03	7,4	2,83	7,9	7,8	92,2	0,0	0,0	
Debeljak	263,68	54,1	36,74	13,9	16,3	80,9	2,8	0,0	
Sestoj v obnovi	148,84	30,6	72,05	48,4	23,5	74,8	1,7	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	8,81	1,8	3,78	43,0	0,0	79,0	21,0	0,0	
Tipični prebiralni sestoj	5,33	1,1							
Skupaj	487,05	100,0	115,4	23,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	42,22	58,69	0,93	0,04		10,86	0,07	5,09	0,97	1,33	120,20
%	35,12	48,83	0,77	0,03	0,00	9,03	0,06	4,23	0,81	1,11	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	177	0,0	23,7	72,9	3,4	0,0
Jelka	85	0,0	10,6	84,7	4,7	0,0
Bor	27	0,0	33,3	59,3	7,4	0,0
Bukev	24	0,0	20,8	62,5	16,7	0,0
Hrast	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Pl. list.	17	0,0	29,4	70,6	0,0	0,0
Dr. tr. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Meh. list.	9	0,0	0,0	77,8	22,2	0,0
Skupaj iglavci	289	0,0	20,8	75,0	4,2	0,0
Skupaj listavci	55	0,0	18,2	65,4	16,4	0,0
Skupaj	344	0,0	20,3	73,6	6,1	0,0

PRILOGE

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,0
Veje	0,8
Osutost	0,0
Skupaj	3,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet je posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	31.287	21.595	69,0	58,9
LISTAVCI	5.370	2.856	53,2	7,8
Skupaj	36.657	24.451	66,7	66,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	64,0	14,4	8,1
Jelka	18,4	14,2	2,3
Bor	5,6	6,1	0,7
Macesen	0,2	5,5	0,0
Ostali igl.	0,1	5,1	0,0
Bukev	5,4	8,1	0,7
Hrast	0,8	27,8	0,1
Pl. list.	3,1	10,0	0,4
Dr. tr. list.	0,7	38,5	0,1
Meh. list.	1,7	12,7	0,2
Skupaj iglavci	88,3	13,1	11,2
Skupaj listavci	11,7	10,1	1,5
Skupaj	100,0	12,7	12,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,0	7,7	11,8	14,9	16,1	13,1	45,0
Listavci	5,3	9,3	10,9	10,5	14,7	10,1	6,0
Skupaj	4,4	8,1	11,7	14,4	16,0	12,7	51,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	57,6	18,0	11,0	0,3	0,1	8,6	0,3	3,4	0,2	0,5
2014	56,5	16,5	11,6	0,4	0,3	8,6	0,4	3,9	0,2	1,6
2024	53,4	19,8	9,3	0,5	0,3	9,8	0,5	3,8	1,1	1,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	36.582	21,7											
Listavci	6.565	19,4											
Skupaj	43.147	21,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,44	11,44											
Priprava tal	ha	3,58	3,58											
Sadnja	ha	3,58	3,58											
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)- ujma	ha	1	1											
Sadnja - ujma	ha	1	1											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	30	30											
Obžetev	ha	2,95	6,47											
Nega mladja	ha	36,34	36,34											
Nega gošče	ha	27,02	27,02											
Nega letvenjaka	ha	16,56	16,56											
Nega drogovnjaka	ha	17,71	17,71											
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	3,17	3,17											
Zaščita s količenjem	kos	1.500	1.500											
Zaščita s tulci	kos	5.267	5.267											

Rastičnogojitveni razred: Jelovja s praprotni - 00163

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.981,60	506,11	0,00	4.487,71
Delež (%)	88,7	11,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,8	14,3	17,1	22,9	40,9	54,6	250,2
Jelka	4,9	13,7	16,7	22,9	41,8	25,9	119,0
Bor	4,0	12,2	16,4	24,1	43,3	3,2	14,6
Macesen	4,7	13,9	17,3	23,6	40,5	0,3	1,4
Ostali igl.	4,0	12,4	16,6	24,4	42,6	0,1	0,5
Bukev	9,1	21,8	19,4	18,4	31,3	10,9	50,2
Hrast	8,1	19,8	19,6	18,8	33,7	0,3	1,5
Pl. lst.	12,9	26,7	20,6	15,7	24,1	4,0	18,6
Dr. tr. lst.	11,6	24,4	20,4	16,5	27,1	0,1	0,5
Meh. lst.	13,5	26,6	21,3	15,6	23,0	0,5	2,5
Iglavci	4,8	14,0	16,9	23,0	41,3	84,0	385,7
Listavci	10,2	23,2	19,8	17,6	29,2	16,0	73,3
Skupaj	5,7	15,5	17,4	22,1	39,3	100,0	459,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,13	2,23	2,00	2,11	2,39	79,8	9,87
Listavci	0,54	0,77	0,48	0,33	0,39	20,2	2,51
Skupaj	1,67	3,00	2,48	2,44	2,78	100,0	12,38

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	641,47	14,3	3.844,57	85,7	1,67	0,0	0,00	0,0	4.487,71	100,0
Skupaj vsi gozdovi	641,47	14,3	3.844,57	85,7	1,67	0,0	0,00	0,0	4.487,71	100,0

PRILOGE

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,3	1,0	9,3	8,0	3,7	11,7	16,3	4,7	21,0	9,5
30 - 49 cm	0,9	0,5	1,4	1,3	1,3	2,6	2,2	1,8	4,0	6,9
50 in več cm	0,3	0,1	0,4	0,5	0,3	0,8	0,8	0,4	1,2	4,0
Skupaj	9,5	1,6	11,1	9,8	5,3	15,1	19,3	6,9	26,2	20,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	366,14	8,2								
Drogovnjak	503,52	11,2	17,71	3,5	38,7	61,3	0,0	0,0		
Debeljak	2.436,59	54,3	305,96	12,6	44,5	54,1	1,4	0,0		
Sestoj v obnovi	1.043,26	23,2	463,36	44,4	40,9	57,6	1,5	0,0		
RAZNOMERNO (ps-šp)	23,06	0,5	3,22	14,0	0,0	100,0	0,0	0,0		
Tipični prebiralni sestoji	115,14	2,6								
Skupaj	4.487,71	100,0	790,25	17,66	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	393,47	340,66	1,15	0,00	0,00	91,36	0,38	29,61	1,67	4,37	862,67
%	45,61	39,49	0,13	0,00	0,00	10,59	0,04	3,43	0,19	0,51	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.526	0,6	15,2	80,4	3,7	0,1
Jelka	682	0,4	16,9	80,3	2,1	0,3
Bor	96	3,1	22,9	66,7	7,3	0,0
Macesen	24	12,5	37,5	50,0	0,0	0,0
Ostali igl.	12	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	313	1,0	12,1	68,7	16,6	1,6
Hrast	15	0,0	33,3	40,0	26,7	0,0
Pl. list.	107	3,7	20,6	61,7	13,1	0,9
Dr. tr. list.	15	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Meh. list.	8	0,0	12,5	25,0	50,0	12,5
Skupaj iglavci	2.340	0,8	16,2	79,6	3,3	0,1
Skupaj listavci	458	1,5	14,4	64,3	17,2	2,6
Skupaj	2.798	0,9	15,9	77,1	5,6	0,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,3
Veje	1,2
Osutost	0,0
Skupaj	3,5

PRILOGE

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet je posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	317.504	274.518	86,5	74,0
LISTAVCI	53.321	25.427	47,7	6,9
Skupaj	370.825	299.945	80,9	80,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	69,3	19,1	11,1
Jelka	20,7	14,7	3,3
Bor	1,3	6,5	0,2
Macesen	0,2	8,1	0,0
Ostali igl.	0,1	6,8	0,0
Bukev	5,1	6,9	0,8
Hrast	0,2	19,5	0,0
Pl. list.	2,4	11,1	0,4
Dr. tr. list.	0,3	36,6	0,1
Meh. list.	0,4	19,6	0,1
Skupaj iglavci	91,6	17,4	14,6
Skupaj listavci	8,4	8,5	1,3
Skupaj	100,0	16,0	16,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,1	7,5	12,7	17,5	26,0	17,4	62,3
Listavci	4,2	6,2	9,9	9,2	11,9	8,5	5,7
Skupaj	4,9	7,2	12,2	16,4	24,5	16,0	68,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	61,0	21,8	3,4	0,3	0,1	10,6	0,3	2,3	0,0	0,2
2014	57,9	22,6	3,2	0,4	0,2	11,7	0,2	3,4	0,1	0,3
2024	54,6	25,9	3,2	0,3	0,1	10,9	0,3	4,0	0,1	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	361.757	20,9											
Listavci	61.308	18,6											
Skupaj	423.065	20,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	227,20	227,20											
Priprava tal	ha	13,10	13,10											
Sadnja	ha	14,70	14,70											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	19,15	33,31											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	4,31	40,98											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	2	8											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	160	160											
Postavitev gnezdnic	kos	18	18											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1	2											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	180	695											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	230,00	230,00											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,62	4,54											
Naravni razvoj biotopov	m3	452,00	470,00											
Obžetev	ha	22,23	59,30											
Nega mladja	ha	353,29	354,77											
Nega gošče	ha	258,67	258,67											
Nega letvenjaka	ha	144,81	144,81											
Nega drogovnjaka	ha	285,00	285,00											
Nega v preb. gozdu	ha	14,37	14,37											
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	1,04	1,04											
Premazi vršičkov	ha	3,01	7,81											
Zaščita s tulci	kos	17.448	17.448											
Zaščita pred obgriz. in luplj.	kos	800	800											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120,00	120,00											
Obeleževanje sadik	kos	1.920	1.920											
Vzdrževanje tulcev	kos	860	860											
Odstranjevanje tulcev	kos	700	700											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 00200

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5,83	12,68	0,00	18,51
Delež (%)	31,5	68,5	0,0	100,0

PRILOGE

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	0,7	1,9	5,8	35,3	56,3	62,5	116,5
Jelka	15,3	0,0	0,0	33,3	51,4	0,5	1,0
Bor	3,6	6,3	11,1	32,4	46,6	3,2	6,0
Bukev	6,2	24,1	0,2	25,7	43,8	13,3	24,9
Hrast	12,1	25,3	18,0	21,9	22,7	2,1	3,9
Pl. lst.	11,2	24,9	11,1	24,0	28,8	3,5	6,6
Dr. tr. lst.	13,2	26,7	15,5	20,0	24,6	6,1	11,3
Meh. lst.	12,3	22,9	24,6	23,0	17,2	8,8	16,4
Iglavci	1,0	2,1	6,0	35,2	55,7	66,2	123,5
Listavci	10,0	24,4	11,5	23,5	30,6	33,8	63,1
Skupaj	4,0	9,7	7,9	31,2	47,2	100,0	186,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,05	0,07	0,15	0,68	0,76	61,4	1,72
Listavci	0,23	0,35	0,12	0,19	0,18	38,6	1,08
Skupaj	0,28	0,42	0,27	0,87	0,94	100,0	2,80

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	9,33	50,4	9,18	49,6	0,00	0,0	0,00	0,0	18,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	9,33	50,4	9,18	49,6	0,00	0,0	0,00	0,0	18,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	10,0	3,9
30 - 49 cm	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	10,0	15,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	19,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,48	8,0							
Drogovnjak	1,29	7,0	0,29	22,5	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	11,51	62,1	1,35	11,7	0,0	100,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	4,23	22,9	1,82	43,0	0,0	11,0	89,0	0,0	
Skupaj	18,51	100,0	3,46	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,84	0,05	0,06	0,00	0,00	0,30	0,08	0,13	0,27	1,73	3,46
%	24,28	1,45	1,73	0,00	0,00	8,67	2,31	3,76	7,80	50,00	100,00

PRILOGE

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	13	0,0	23,1	76,9	0,0	0,0
Bor	8	0,0	37,5	62,5	0,0	0,0
Bukev	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Pl. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	21	0,0	28,6	71,4	0,0	0,0
Skupaj listavci	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Skupaj	24	0,0	29,2	70,8	0,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	6,9
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	6,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR (odštet je posek izven gozda)

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	266	384	144,4	111,3
LISTAVCI	79	43	54,4	12,5
Skupaj	345	427	123,8	123,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	85,0	17,4	11,8
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	4,8	12,2	0,7
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	1,3	5,0	0,2
Dr. tr. lst.	8,9	20,5	1,2
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	89,8	16,8	12,5
Skupaj listavci	10,2	5,5	1,4
Skupaj	100,0	13,9	13,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,3	8,1	5,1	12,6	31,1	16,8	20,5
Listavci	34,2	20,8	3,8	4,3	1,0	5,5	2,3
Skupaj	19,5	12,1	4,8	10,5	23,4	13,9	22,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	61,4	0,5	5,1	0,0	0,0	12,3	0,4	8,4	11,9	0,0
2014	67,9	0,6	5,5	0,0	0,0	14,6	0,5	3,6	6,0	1,3
2024	62,5	0,5	3,3	0,0	0,0	13,3	2,1	3,5	6,1	8,8

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	228	10,0											
Listavci	97	8,3											
Skupaj	325	9,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,36	0,36											
Priprava tal	ha	0,28	0,28											
Sadnja	ha	0,28	0,28											
Obžetev	ha	0,28	0,84											
Nega mladja	ha	0,65	0,65											
Zaščita s tulci	kos	392	392											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 00210

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4,33	7,18	0,00	11,51
Delež (%)	37,6	62,4	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,8	15,4	20,1	28,4	29,3	48,3	249,3
Jelka	4,9	11,3	15,9	30,6	37,3	36,7	189,6
Bor	2,1	0,0	5,0	35,0	57,9	0,7	3,5
Bukev	8,3	21,0	18,7	26,0	26,0	13,3	68,7
Hrast	4,6	25,0	0,0	25,0	45,4	0,3	1,7
Pl. lst.	4,6	25,0	0,0	25,0	45,4	0,7	3,5
Iglavci	6,0	13,5	18,2	29,4	32,9	85,7	442,3
Listavci	8,0	21,3	17,4	25,9	27,4	14,3	73,9
Skupaj	6,3	14,6	18,1	28,9	32,1	100,0	516,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,65	2,56	2,59	3,38	2,30	83,7	12,48
Listavci	0,43	0,71	0,42	0,50	0,37	16,3	2,43
Skupaj	2,08	3,27	3,01	3,88	2,67	100,0	14,91

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	11,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	11,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	11,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	11,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	10,0
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	40,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	40,0	40,0	0,0	40,0	50,8

PRILOGE

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Debeljak	4,33	37,6	0,86	20,0	100	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	7,18	62,4	3,94	54,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	11,51	100,0	4,80	41,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,53	1,84	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	4,80
%	52,71	38,33	0,00	0,00	0,00	8,96	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Jelka	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	4	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	5	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	16,7
Osutost	0,0
Skupaj	16,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	25,8	52,9	0,0	0,0	0,0	21,0	0,0	0,3	0,0	0,0
2014	49,4	35,8	0,3	0,0	0,0	13,6	0,3	0,6	0,0	0,0
2024	48,3	36,7	0,7	0,0	0,0	13,3	0,3	0,7	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	7.004,61	371,4	81,5	452,9	8,65	2,42	11,07	20,2	18,0	19,8	80,9
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	4,33	400,5	59,8	460,3	8,74	1,78	10,53	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	5,83	35,7	92,8	128,5	0,67	1,72	2,40	10,1	7,8	8,4	45,0
Skupaj vsi gozdovi	7.014,77	371,1	81,5	452,6	8,64	2,42	11,06	20,1	18,0	19,8	80,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	436,10	6,2
Drogovnjak	715,51	10,2
Debeljak	4.045,96	57,7
Sestoj v obnovi	1.605,48	22,9
RAZNOMERNO (ps-šp)	90,45	1,3
Tipično prebiralni sestoj	121,27	1,7
Skupaj:	7.014,77	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	56,7
Jelka	20,5
Bor	4,1
Macesen	0,4
Ostali igl.	0,1
Bukev	13,1
Hrast	0,5
Pi. lst.	3,5
Dr. tr. lst.	0,2
Meh. lst.	0,7
Iglavci	82,0
Listavci	18,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,9	13,5	17,7	23,6	40,3	82,0	371,1
Listavci	10,1	21,9	22,1	20,5	25,4	18,0	81,5
Skupaj	5,8	15,0	18,5	23,1	37,6	100,0	452,6

PRILOGE

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	524.516	20,1											
Listavci	103.028	18,0											
Skupaj	627.544	19,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	239,62	239,62											
Priprava tal	ha	20,94	20,94											
Sadnja	ha	23,29	23,29											
Priprava pov. za obnovo (prip.tal)- ujma	ha	1	1											
Sadnja - ujma	ha	1	1											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	21,67	38,46											
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	4,25	39,06											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	1	2											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	225	225											
Postavitev gnezdnic	kos	15	15											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos													
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	165	570											
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,12	0,12											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	2.780,00	2.780,00											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	24,67	77,61											
Naravni razvoj biotopov	m3	89	107											
Obžetev	ha	29,59	65,93											
Nega mladja	ha	450,92	455,85											
Nega gošče	ha	358,64	358,64											
Nega letvenjaka	ha	223,36	223,36											
Nega drogovnjaka	ha	381,82	381,82											
Nega v preb. gozdu	ha	14,53	14,53											
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	4,21	4,21											
Premazi vršičkov	ha	3,28	8,08											
Zaščita s količenjem	kos	1.550	1.550											
Zaščita s tulci	kos	29.079	29.079											
Zaščita pred obgriz. in luplj.	kos	800	800											
Zaščita mladja z ograjo	m													
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	120	120											
Obeleževanje sadik	kos	1.920	1.920											
Vzdrževanje tulcev	kos													
Odstranjevanje tulcev	kos	1.700	1.700											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	1.452,27	342,5	110,9	453,4	7,01	3,11	10,12	19,3	17,0	18,7	83,9
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	7,18	467,5	82,5	550,0	14,73	2,82	17,55	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	12,68	163,9	49,4	213,3	2,19	0,78	2,98	10,0	8,8	9,7	69,3
Skupaj vsi gozdovi	1.472,13	341,6	110,2	451,8	7,01	3,09	10,10	19,1	17,0	18,6	83,1

PRILOGE

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	137,57	9,3
Drogovnjak	208,17	14,1
Debeljak	802,92	54,6
Sestoj v obnovi	316,29	21,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	7,18	0,5
Skupaj:	1.472,13	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	63,0
Jelka	8,1
Bor	3,4
Macesen	0,5
Ostali igl.	0,6
Bukev	19,5
Hrast	0,3
Pl. lst.	4,0
Dr. tr. lst.	0,1
Meh. lst.	0,5
Iglavci	75,6
Listavci	24,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,2	14,2	18,2	23,2	39,2	75,6	341,6
Listavci	10,0	22,3	23,0	20,7	24,0	24,4	110,2
Skupaj	6,4	16,2	19,4	22,6	35,4	100,0	451,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	96.073	19,1											
Listavci	27.504	17,0											
Skupaj	123.577	18,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	51,14	51,14											
Priprava tal	ha	6,02	6,02											
Sadnja	ha	6,02	6,02											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	6,59	12,61											
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	1,37	13,7											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	2	8											
Sajenje sad.plod.drev. in grm.	kos	15	15											
Postavitev gnezdnic	kos	5	5											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1	2											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	50	230											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	450	450											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	4,02	5,2											
Naravni razvoj biotopov	m3	886	886											
Obžetev	ha	11,09	33,85											
Nega mladja	ha	117,12	117,12											
Nega gošče	ha	73,52	73,52											
Nega letvenjaka	ha	44,88	44,88											
Nega drogovnjaka	ha	112,77	112,77											
Zaščita s tulci	kos	8.400	8.400											
Zaščita mladja z ograjo	m	200	200											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	300											
Vzdrževanje tulcev	kos	860	860											

PRILOGE

12.1. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00062	SM	140	0,0396	0,0313	0,0261	0,0225	0,0198	0,0178	0,0161	0,0148	0,0137	0,0128	0,0120	0,0113	0,0106	0,0101
	JE	141	0,0847	0,0712	0,0608	0,0523	0,0451	0,0389	0,0334	0,0285	0,0241	0,0200	0,0163	0,0128	0,0096	0,0066
	OI	143	0,0582	0,0436	0,0349	0,0290	0,0249	0,0218	0,0193	0,0174	0,0158	0,0145	0,0134	0,0124	0,0116	0,0108
	BU	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	HR	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	PL	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	TL	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	ML	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
00063	SM	144	0,0506	0,0379	0,0303	0,0253	0,0217	0,0190	0,0168	0,0152	0,0138	0,0126	0,0117	0,0108	0,0101	0,0095
	JE	141	0,0847	0,0712	0,0608	0,0523	0,0451	0,0389	0,0334	0,0285	0,0241	0,0200	0,0163	0,0128	0,0096	0,0066
	OI	143	0,0582	0,0436	0,0349	0,0290	0,0249	0,0218	0,0193	0,0174	0,0158	0,0145	0,0134	0,0124	0,0116	0,0108
	BU	146	0,0711	0,0533	0,0426	0,0354	0,0303	0,0265	0,0235	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140	0,0131
	HR	146	0,0711	0,0533	0,0426	0,0354	0,0303	0,0265	0,0235	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140	0,0131
	PL	146	0,0711	0,0533	0,0426	0,0354	0,0303	0,0265	0,0235	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140	0,0131
	TL	146	0,0711	0,0533	0,0426	0,0354	0,0303	0,0265	0,0235	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140	0,0131
	ML	146	0,0711	0,0533	0,0426	0,0354	0,0303	0,0265	0,0235	0,0211	0,0192	0,0176	0,0162	0,0150	0,0140	0,0131
00081	SM	152	0,0497	0,0373	0,0298	0,0248	0,0212	0,0185	0,0165	0,0148	0,0134	0,0123	0,0114	0,0105	0,0098	0,0092
	JE	152	0,0497	0,0373	0,0298	0,0248	0,0212	0,0185	0,0165	0,0148	0,0134	0,0123	0,0114	0,0105	0,0098	0,0092
	OI	152	0,0497	0,0373	0,0298	0,0248	0,0212	0,0185	0,0165	0,0148	0,0134	0,0123	0,0114	0,0105	0,0098	0,0092
	BU	153	0,0469	0,0352	0,0281	0,0234	0,0200	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093	0,0087
	HR	153	0,0469	0,0352	0,0281	0,0234	0,0200	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093	0,0087
	PL	153	0,0469	0,0352	0,0281	0,0234	0,0200	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093	0,0087
	TL	153	0,0469	0,0352	0,0281	0,0234	0,0200	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093	0,0087
	ML	153	0,0469	0,0352	0,0281	0,0234	0,0200	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093	0,0087
00162	SM	140	0,0396	0,0313	0,0261	0,0225	0,0198	0,0178	0,0161	0,0148	0,0137	0,0128	0,0120	0,0113	0,0106	0,0101
	JE	141	0,0847	0,0712	0,0608	0,0523	0,0451	0,0389	0,0334	0,0285	0,0241	0,0200	0,0163	0,0128	0,0096	0,0066
	OI	143	0,0582	0,0436	0,0349	0,0290	0,0249	0,0218	0,0193	0,0174	0,0158	0,0145	0,0134	0,0124	0,0116	0,0108
	BU	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	HR	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	PL	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	TL	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
	ML	142	0,0732	0,0529	0,0411	0,0335	0,0281	0,0242	0,0212	0,0188	0,0169	0,0153	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
00163	SM	147	0,0583	0,0441	0,0355	0,0297	0,0255	0,0224	0,0200	0,0180	0,0164	0,0151	0,0140	0,0130	0,0121	0,0114
	JE	148	0,0900	0,0761	0,0654	0,0567	0,0493	0,0428	0,0372	0,0321	0,0275	0,0234	0,0195	0,0160	0,0126	0,0095
	OI	147	0,0583	0,0441	0,0355	0,0297	0,0255	0,0224	0,0200	0,0180	0,0164	0,0151	0,0140	0,0130	0,0121	0,0114
	BU	149	0,0821	0,0615	0,0492	0,0409	0,0351	0,0306	0,0272	0,0245	0,0222	0,0203	0,0188	0,0174	0,0162	0,0152
	HR	149	0,0821	0,0615	0,0492	0,0409	0,0351	0,0306	0,0272	0,0245	0,0222	0,0203	0,0188	0,0174	0,0162	0,0152
	PL	149	0,0821	0,0615	0,0492	0,0409	0,0351	0,0306	0,0272	0,0245	0,0222	0,0203	0,0188	0,0174	0,0162	0,0152
	TL	149	0,0821	0,0615	0,0492	0,0409	0,0351	0,0306	0,0272	0,0245	0,0222	0,0203	0,0188	0,0174	0,0162	0,0152
	ML	149	0,0821	0,0615	0,0492	0,0409	0,0351	0,0306	0,0272	0,0245	0,0222	0,0203	0,0188	0,0174	0,0162	0,0152

12.2. Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

PRILOGE

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
10001A	48	48	48	48	48	48	47	47
10001B	52	51	51	48	48	48	48	48
10002A	53	53	53	50	50	50	50	50
10002B	52	52	52	50	50	50	50	50
10003	51	51	51	49	49	49	49	49
10004	53	53	53	50	50	50	50	50
10005	53	53	53	50	50	50	50	50
10006	52	52	52	49	49	49	49	49
10007	50	50	50	49	49	49	49	49
10008	53	53	53	50	50	50	50	50
10009	48	48	48	48	48	48	47	47
10010	51	51	51	49	49	49	49	49
10011	53	53	53	50	50	49	49	49
10012	49	49	49	48	48	48	48	48
10013A	53	53	50	49	49	49	49	49
10013B	50	50	50	49	49	49	49	49
10014	50	50	50	49	49	49	49	49
10015	52	52	52	50	49	49	49	49
10021	53	53	53	49	49	49	49	49
10022	53	53	53	49	49	49	49	49
10023	52	52	52	49	49	49	49	49
10024A	53	53	53	50	50	50	49	49
10024B	52	52	52	49	49	49	49	49
10025A	52	52	52	49	49	49	49	49
10025B	52	52	52	49	49	49	49	49
10026	53	53	53	50	50	49	49	49
10027	52	52	52	49	49	49	49	49
10028	52	52	52	49	49	49	49	49
10029	52	52	52	49	49	49	49	49
10030	51	51	51	49	49	49	49	49
10031	52	52	52	49	49	49	49	49
10032	52	52	52	49	49	49	49	49
10033A	52	52	52	49	49	49	49	49
10033B	52	52	52	49	49	49	49	49
10034A	52	52	52	49	49	49	49	49
10034B	53	53	53	50	50	50	49	49
10035A	53	53	53	49	49	49	49	49
10035B	52	52	52	49	49	49	49	49
10036	53	53	53	50	50	50	49	49
10037A	52	52	52	49	49	49	49	49
10037B	53	53	53	49	49	49	49	49
10038	53	53	53	49	49	49	49	49
10039A	54	54	54	50	50	50	49	49
10039B	53	53	53	49	49	49	49	49
10040A	53	53	53	49	49	49	49	49
10040B	53	53	53	49	49	49	49	49
10040C	49	49	49	48	48	48	48	48
10041A	49	49	49	48	48	48	49	49
10041B	49	49	49	48	48	48	48	48
10041C	53	53	53	49	49	49	49	49
10042	53	53	53	49	49	49	49	49
10043	52	52	52	49	49	49	49	49
10044	52	52	52	49	49	49	49	49
10045A	50	50	50	49	49	49	49	49
10045B	52	52	52	49	49	49	49	49
10046	53	53	53	49	49	49	49	49
10047	53	53	53	49	49	49	49	49
10048	53	53	53	50	50	50	49	49
10049	52	52	52	49	49	49	49	49
10050A	52	52	52	49	49	49	49	49
10050B	53	53	53	49	49	49	49	49
10051	52	52	52	49	49	49	49	49
10052	52	52	52	49	49	49	49	49
10053	51	51	51	49	49	49	49	49
10054	52	52	52	49	49	49	49	49
10055	52	52	52	49	49	49	49	49
10056A	52	52	52	49	49	49	49	49
10056B	51	51	51	49	49	49	49	49
10060	52	52	52	50	49	49	49	49
10061A	52	52	51	50	49	49	48	48
10061B	50	50	50	48	48	48	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
10062A	54	54	50	50	50	50	50	50
10062B	53	53	53	49	49	49	49	49
10062C	49	49	49	48	48	48	48	48
10063	53	53	53	49	49	49	49	49
10065A	54	54	54	50	50	49	49	49
10065B	50	50	49	49	49	48	48	48
10065C	50	50	50	48	48	48	48	48
10066	51	51	51	49	49	49	49	49
10067	51	51	51	49	49	49	49	49
10068A	51	51	51	49	49	49	49	49
10068B	51	51	50	49	49	49	49	49
10069A	53	53	53	51	49	49	49	49
10069B	52	52	51	50	49	49	49	49
10070A	51	51	51	49	49	49	49	49
10070B	53	53	53	50	49	49	49	49
10071	53	52	52	50	49	49	49	49
10072A	52	52	52	50	49	49	49	49
10072B	49	49	49	49	49	49	49	49
10073	51	51	50	50	49	49	49	49
10074	51	51	50	49	49	49	49	49
10075	51	51	50	49	49	49	49	49
10076A	51	51	50	49	49	49	49	49
10076B	51	51	50	49	49	49	49	49
10077	52	52	52	50	49	49	49	49
10078	52	52	52	50	49	49	49	49
10079A	51	51	51	49	49	49	49	49
10079B	51	51	51	49	49	49	48	48
10080	53	53	53	50	49	49	49	49
10081	54	54	54	50	50	50	49	49
10082	52	52	52	49	49	49	49	49
10083A	52	52	52	49	49	49	49	49
10083B	53	53	53	50	50	50	49	49
10084	54	54	54	50	49	49	49	49
10085	54	54	54	51	50	49	49	49
10086A	53	53	52	50	49	49	49	49
10086B	53	53	53	49	49	49	49	49
10087A	53	52	50	50	49	49	48	48
10087B	51	51	49	49	49	49	49	49
10088A	52	52	50	50	49	49	49	49
10088B	52	52	50	50	49	49	49	49
10089A	53	53	53	52	49	49	49	49
10089B	49	49	49	49	49	49	48	48
10090A	53	53	53	50	50	50	50	50
10090B	52	52	52	50	49	50	49	49
10090C	52	52	52	49	49	49	49	49
10090D	52	52	52	50	49	50	49	49
10091A	52	52	51	51	50	50	49	49
10091B	53	52	51	50	49	49	49	49
10095	54	54	53	51	51	51	49	49
10096A	52	52	50	50	49	49	49	49
10096B	52	52	52	50	49	49	49	49
10097	55	55	53	51	51	51	50	49
10098	55	55	53	51	51	51	50	49
10099	50	50	50	50	49	49	49	49
10100	54	54	54	51	51	51	49	49
10101	53	53	51	51	49	50	49	49
10102A	54	54	51	51	49	50	49	49
10102B	51	51	50	50	48	49	49	49
10103A	53	53	51	51	50	50	49	49
10103B	53	53	51	51	49	50	49	49
10103C	54	53	51	52	49	50	49	49
10104A	53	53	51	51	50	50	49	49
10104B	55	55	53	52	50	50	49	49
10104C	53	52	50	49	49	49	49	49
10105	52	51	50	50	50	50	50	50
10106	53	53	51	51	50	50	50	50
10107A	55	55	53	53	53	53	49	49
10107B	51	51	51	51	49	51	49	49
10108	53	53	50	50	49	50	49	49
10109	53	53	51	51	50	51	49	49
10110	53	53	51	49	49	49	49	49
10111	53	53	50	51	49	49	49	49
10112	53	53	50	50	49	49	49	49

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
10113	54	54	49	50	48	50	49	49
10114A	53	53	51	51	49	49	49	49
10114B	51	51	49	50	49	49	49	49
10114C	51	51	49	49	49	49	49	49
10115A	54	54	51	52	51	51	49	49
10115B	53	52	50	50	49	49	49	49
10116	52	51	50	51	49	49	48	48
10117	53	53	52	50	49	49	49	49
10118A	54	53	51	53	50	52	49	49
10118B	52	50	49	49	49	49	49	49
10119	54	54	52	51	50	52	49	49
10120	53	53	51	52	50	51	49	49
10121	53	52	49	51	49	49	49	49
10122	53	52	50	51	49	49	49	49
10123	53	53	52	51	49	50	49	49
10124A	53	53	53	52	49	49	49	49
10124B	53	53	53	52	50	50	49	49
10124C	49	49	49	49	49	49	49	49
10125	53	52	55	50	49	49	49	49
10126A	54	53	55	51	49	50	49	49
10126B	51	51	50	50	49	49	49	49
10127	53	53	51	53	50	51	49	49
10128A	53	52	51	52	49	49	49	49
10128B	51	51	51	51	50	50	50	50
10129A	53	53	51	52	49	49	49	49
10129B	54	54	51	52	49	49	49	49
10129C	50	50	50	50	50	50	50	50
10130A	53	53	51	51	49	49	49	49
10130B	53	53	50	52	49	49	49	49
10131A	53	53	53	51	49	49	49	49
10131B	52	52	52	51	49	49	49	49
10132A	53	53	53	50	49	49	49	49
10132B	53	53	53	51	49	49	49	49
10133	53	53	53	50	49	49	49	49
10134A	53	52	51	51	49	49	49	49
10134B	53	52	51	51	49	49	49	49
10135	53	52	51	52	49	49	49	49
10136	53	52	52	53	50	49	49	49
10137A	53	52	51	53	49	49	49	49
10137B	53	52	51	52	48	49	49	49
10138	51	50	49	49	48	49	48	48
10139A	52	52	52	52	49	49	49	49
10139B	52	52	52	52	49	51	49	49
10140A	54	53	52	52	48	50	49	49
10140B	53	53	52	55	48	50	49	49
10145	55	55	55	52	52	52	52	52
10146	55	55	55	52	52	52	52	52
10147A	54	53	52	51	50	50	50	50
10147B	54	54	54	51	51	51	51	51
10148A	53	53	52	50	49	49	49	49
10148B	53	53	52	50	49	49	49	49
10149A	54	53	50	50	49	49	49	49
10149B	51	51	50	50	49	49	49	49
10150A	54	54	52	50	50	50	50	49
10150B	54	53	51	49	49	49	49	49
10150C	53	53	53	50	50	50	50	50
10151A	54	54	53	50	50	50	50	50
10151B	53	53	53	50	50	50	50	50
10152	56	55	54	50	50	50	50	50
10153	56	55	54	54	52	50	50	50
10154	55	55	54	54	52	50	50	50
10155A	55	55	53	50	50	50	50	50
10155B	56	55	54	50	50	49	49	49
10156	54	54	53	49	49	49	49	49
10157	55	55	50	52	50	49	49	49
10158	54	53	52	49	49	49	49	49
10159	55	54	50	51	50	50	49	49
10160A	54	53	52	50	49	49	49	49
10160B	54	52	52	49	49	49	49	49
10160C	54	53	52	51	51	51	51	51
10161A	53	53	52	50	50	50	50	50
10161B	54	54	52	50	50	50	50	50
10162A	55	53	52	50	50	50	50	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
10162B	53	53	52	50	50	50	50	50
10163A	53	53	51	49	49	49	49	49
10163B	55	55	54	49	49	49	49	49
10163C	53	52	51	51	50	50	50	50
10163D	51	51	50	49	48	48	48	48
10164	53	53	53	51	50	50	50	50
10165	52	52	51	51	49	49	49	49
10166	53	53	52	51	49	49	49	49
10167	52	52	51	51	49	49	49	49
10168A	52	52	52	51	50	50	50	50
10168B	52	52	52	51	50	50	50	50
10169A	52	51	51	49	49	49	49	49
10169B	50	50	50	49	49	49	49	49
10170A	55	55	52	51	49	49	49	49
10170B	54	54	53	50	50	50	50	50
10171	55	54	50	50	50	50	50	50
10172	55	54	50	50	50	50	50	50
10173	54	53	50	49	49	49	49	49
10174	54	54	53	50	49	49	49	49
10175	53	53	50	50	49	49	49	49
10176	55	55	52	50	50	50	50	50
10177A	54	53	52	50	50	50	50	50
10177B	53	53	50	50	50	50	50	50
10178	55	54	51	50	49	49	49	49
10179	54	54	52	50	49	50	49	49
10180	53	53	53	50	49	49	49	49
10181	53	52	52	51	49	49	49	49
10182	53	53	51	51	49	49	49	49
10183	53	53	52	51	49	49	49	49
10184A	53	52	51	51	50	50	50	50
10184B	49	49	49	49	49	49	49	48
10185	53	53	52	51	50	50	50	50
10186	53	52	51	51	49	50	49	49
10187	53	53	51	51	49	49	49	49
10188A	53	53	51	52	49	49	49	49
10188B	53	53	51	50	50	50	50	49
10188C	52	52	51	49	49	49	49	49
10189A	53	53	51	52	49	49	49	49
10189B	53	52	51	51	49	49	49	49
10190	53	53	53	51	49	49	49	49
10191	53	53	53	51	50	50	50	50
10192A	53	53	52	51	50	50	50	50
10192B	52	52	52	51	49	49	49	49
10193A	53	53	52	52	51	51	51	51
10193B	49	49	49	49	49	49	48	48
10194A	52	52	51	50	49	49	49	49
10194B	53	53	52	51	49	49	49	49
10195A	53	53	53	52	51	51	51	51
10195B	50	50	49	49	49	49	48	48
10196	53	53	53	52	51	51	51	51
10197	53	53	53	51	50	50	50	50
10198	53	53	52	51	49	49	49	49
10199	53	53	53	52	51	51	51	51
10203	53	53	53	51	50	50	50	50
10204	56	55	54	52	52	52	52	52
10205	55	54	50	51	50	50	50	50
10206	53	53	51	51	50	51	50	50
10207A	54	54	53	53	53	53	51	51
10207B	54	54	53	53	53	52	51	51
10208A	54	54	53	53	53	52	51	51
10208B	55	55	53	53	53	52	51	51
10208C	55	54	53	53	53	52	51	51
10209	54	54	53	53	53	52	51	51
10210A	54	54	53	53	53	52	51	51
10210B	54	54	53	53	53	52	51	51
10211A	55	55	53	53	53	52	51	51
10211B	55	54	53	53	53	52	51	51
10212	55	55	53	53	53	52	51	51
10213	56	55	53	53	53	52	51	51
10217	55	55	53	53	53	52	50	50
10218	56	56	53	53	53	52	51	51
10219A	54	54	53	53	53	52	50	50
10219B	54	54	53	53	53	52	50	50

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
10220	54	54	53	52	52	52	51	51
10221A	56	55	53	53	53	52	51	51
10221B	56	54	53	53	53	52	51	51
10222	56	54	53	53	53	52	50	50
10223	56	54	53	53	53	52	51	51
10224	56	55	53	54	53	53	51	51
10225	56	54	53	53	53	52	51	51
10226A	54	54	53	53	53	52	51	51
10226B	54	54	53	53	53	52	51	51
10227A	54	54	53	53	53	52	51	51
10227B	54	54	53	53	53	52	51	51
10228A	54	54	53	53	53	52	51	51
10228B	55	54	53	53	53	52	51	51
10229	55	54	53	53	53	52	51	51
10230	55	54	53	53	53	52	50	50
10231	55	54	53	53	53	52	51	51
10232	54	54	53	53	53	52	51	51
10233A	54	54	53	53	53	52	51	51
10233B	55	54	53	53	53	52	51	51
10234A	55	54	53	53	53	52	51	51
10234B	52	52	52	50	50	50	50	50
10235	55	54	53	53	53	52	51	51
10236	54	54	53	53	53	52	51	51
10237A	54	54	53	53	53	52	51	51
10237B	53	52	52	51	51	51	50	50
10238A	55	54	53	53	53	52	51	51
10238B	55	54	53	53	53	52	51	51
10238C	55	54	53	53	53	52	51	51
10239	56	55	53	53	53	52	51	51
10240	56	55	53	53	53	52	51	51
10241	55	54	53	53	53	52	51	51
10246	54	53	53	53	53	52	51	51
10247	54	54	52	50	50	50	50	50
10248	55	55	53	50	50	50	50	50
10249A	52	52	52	50	50	50	50	50
10249B	53	53	52	50	50	50	50	50
10249C	53	53	52	50	50	50	50	50
10251	53	53	52	50	50	50	50	50
10252A	53	53	52	50	50	50	50	50
10252B	53	53	51	51	51	51	51	51
10253A	53	53	51	51	50	50	50	50
10253B	54	54	51	51	50	50	50	50
10254A	53	53	50	49	49	49	49	49
10254B	52	52	50	49	49	49	49	49
10255A	55	55	51	52	51	51	51	51
10255B	55	55	55	54	51	53	50	50
10256	55	55	52	52	51	51	51	51
10257A	52	52	51	49	49	49	49	49
10257B	55	55	52	52	50	50	50	50
10257C	49	49	49	49	49	49	49	49
10258A	54	53	50	50	50	50	50	50
10258B	50	50	49	49	49	49	48	48
10258C	51	51	50	49	49	49	49	49
10258D	53	53	50	49	49	49	49	49
10259A	55	55	55	55	53	53	53	53
10259B	56	56	55	55	53	53	53	53
10260A	54	54	51	50	50	50	50	50
10260B	51	51	50	49	49	49	49	49
10261	55	55	53	53	53	53	53	53
10262	55	55	54	54	54	54	54	54
10263A	52	52	52	49	49	49	49	49
10263B	52	52	52	49	49	49	49	49
10264A	53	53	52	49	49	49	49	49
10264B	53	53	50	49	49	49	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
10265A	54	53	53	53	53	52	51	51
10265B	54	53	53	53	53	52	51	51
10265C	53	53	53	53	53	52	51	51
10266A	54	53	53	53	53	52	51	51
10266B	54	53	53	53	53	52	51	51
10267A	54	53	53	53	53	52	51	51
10267B	54	53	53	53	53	52	51	51
10268A	54	53	53	53	53	52	51	51
10268B	54	53	53	53	53	52	51	51
10269	54	53	53	53	53	52	51	51
10270	54	54	52	51	51	51	51	51
10271	54	54	52	51	51	51	49	49
10272	53	53	51	50	50	50	50	50
10273A	54	54	52	52	50	52	50	50
10273B	54	54	52	52	50	52	50	50
10274A	53	53	51	51	51	51	51	51
10274B	53	53	52	52	51	51	51	51
10275	55	55	53	54	54	54	54	54
10276A	54	54	53	53	52	52	52	52
10276B	53	53	52	52	52	52	52	52
10277A	54	54	53	52	52	52	52	52
10277B	54	54	53	51	51	51	51	51
10278A	52	52	50	51	50	50	50	50
10278B	53	53	51	50	50	50	50	50
10279A	56	56	53	53	53	53	53	53
10279B	56	56	53	53	53	53	53	53
10280A	54	53	53	53	53	52	51	51
10280B	54	53	53	53	53	52	51	51
10280C	54	53	53	53	53	52	51	51
10281A	54	53	53	53	53	52	51	51
10281B	54	53	53	53	53	52	51	51
10282	54	53	53	53	53	52	51	51
10283A	52	52	51	52	50	52	50	50
10283B	52	52	51	52	50	52	50	50
10283C	52	52	51	52	50	52	50	50
10283D	52	52	51	52	50	52	50	50
10284A	50	49	49	49	48	48	48	48
10284B	49	49	49	49	48	48	48	48
10284C	49	49	49	49	48	48	48	48
10285	52	52	52	52	48	48	48	48
10286	49	49	49	49	48	48	48	48
10287A	50	50	49	49	49	49	49	49
10287B	52	52	51	52	52	52	52	52
10288	53	52	51	52	52	52	52	52
10289	54	53	52	52	51	51	50	50
10290	53	53	52	52	51	51	50	50
10291A	52	52	51	51	50	50	49	49
10291B	49	49	49	48	48	48	48	48
10292	53	53	51	51	51	51	51	51
10293A	52	52	50	52	50	50	50	50
10293B	52	52	50	52	50	50	50	50
10294A	53	53	51	51	50	50	50	50
10294B	49	49	49	48	48	48	48	48
10294C	52	52	51	49	49	49	49	49
10295	54	54	52	53	52	52	52	52
10296	53	53	51	51	51	51	51	51
10297	51	49	49	49	49	49	49	49
10298	54	54	53	52	52	52	52	52
10299A	54	53	52	50	50	50	50	50
10299B	53	53	52	51	51	51	51	51
10300	52	50	50	49	49	49	49	49
10301A	52	52	52	50	50	50	50	50
10301B	53	53	52	52	51	51	51	51

PRILOGE

12.3 Seznam gozdnih cest

Preglednica/D-GC: Seznam gozdnih cest

Sifra ceste	Ime ceste	Dolžina v GGE [m]	ZG	DG
11B043	REPIŠNIK	150	150	0
11B041	ŠVIČEVA RAVNA-PONGRAC	1.014	1.014	0
11B040	LADINE-VILI-UŠMAN	535	428	107
11B039	POVEZAVA ČRNI VRH-TUMF	1.436	1.436	0
11B038	MIHELICEVO	1.464	1.464	0
11B035	REK	394	394	0
11B034	MAROLT	119	119	0
11B032	RIBNIŠKA KOČA-ČRNI VRH	4.983	4.485	498
11B031	PESNIK-TUMF	4.790	4.790	0
11B030	BUKOVNIK-ČRNI POTOK-KUHELJSKA PLANINA	4.584	1.513	3.071
11B029	KRALJ-KUHELJSKA PLANINA	2.904	2.904	0
11B028	KAMNOLOM-TRBOS	2.975	2.975	0
11B027	PLAZNIKOV MOST-BAKO-DORNIKOVA PLANINA	2.609	2.609	0
11B026	REFLAK-ČRINKOVO	2.247	2.247	0
11B025	REFLAK	1.027	1.027	0
11B024	GREGLOV JAREK-UŠMAN	2.536	2.536	0
11B023	GREGLOV JAREK-ZGERM	3.022	3.022	0
11B022	ČRINKOVO	109	109	0
11B021	JEVŠNIK	694	694	0
11B020	PAHERSKI KRIŽ-PUNGART	1.677	1.677	0
11B019	POLDANOVA FRATA-DG	647	0	647
11B018	KOPNIK-KRALJEV VRH	4.055	2.636	1.419
11B017	GRAMOZNICA KOPNIK-SUTJE	1.298	844	454
11B016	KRMIŠČE-REKOVO- ZG	346	346	0
11B015	BOLFENK-MAVRIČ	526	526	0
11B014	SAMEC-SAMČEV POTOK	2.266	2.266	0
11B013	KRALJEV VRH	3.402	3.402	0
11B012	BOLFENK KAPELA-SAMC-KOPNIK	4.782	4.065	717
11B011	PLAZNIKOV MOST-KAMNOLOM	357	357	0
11B010	REČNIK-KOS-ROBNIK	1.718	1.718	0
11B009	BOLFENK-RIBNIŠKI KOPNIK	2.206	1.655	552
11B008	RES	354	354	0
11B007	GREGORN-ROBNIK	2.708	2.708	0
11B006	SRAČNIK-ODD 40	769	769	0
11B005	MAROVTV,URH	830	830	0
11B004	ROBNIKOV JAREK-REPIŠNIK	3.471	3.471	0
11B003	ROBNIKOV JAREK-GORNEŽ-ROBJENK	2.727	2.727	0
11B002	ROBNIKOV J.-JAREN-SRAČNIK	2.688	2.688	0
11B001	BOLFENK-BARONOVO	2.978	2.978	0
11A148	GREGL-MURN	474	474	0
11A118	POLNAR	734	734	0
11A117	KOGLERJEVO	290	290	0
11A116	MEDVEDOV VRH-BIBOVNIK	1.575	0	1.575
11A115	EBJENKOVA RIDA-KLEMENOVO	647	647	0
11A114	EBJENKOVA RIDA-KRAMLJAKOVO ODLAGALIŠČE	508	508	0
11A113	PEČNIK	165	165	0
11A112	MRAKIČ	241	241	0
11A111	DOJER	249	249	0
11A110	PROGAT-KAMNOLOM-SKRAVNIK	1.433	1.433	0
11A106	GLAŽAR-LORENCI	1.053	1.053	0
11A105	ZORČNIK	662	662	0
11A104	BREK	279	279	0
11A103	CIGAJNER	215	215	0
11A102	KAŽIR-BARAKAR KOČA	878	878	0
11A101	ZG.BETRIH	255	255	0
11A100	MALEJ	168	168	0
11A099	KOLMAN	173	173	0
11A053	KOLPERCA	454	454	0
11A051	OSREDNIK-PERNIK -DOJER	3.220	2.576	644
11A049	ANTONSKI KOPNIK-RIBNIŠKI KOPNIK	3.191	0	3.191
11A048	KOPNIŠKA SEČA	992	0	992
11A047	EBJENKOV JAREK-HRIBERN	2.742	2.742	0
11A046	MRŠENK-DAJNIK	1.323	1.323	0
11A044	MURN	469	469	0
11A043	SVIT	495	495	0
11A042	LADINEK-VILI	552	552	0
11A041	KREMZERJEVA CESTA	2.325	581	1.744

PRILOGE

Sifra ceste	Ime ceste	Dolžina v GGE [m]	ZG	DG
11A040	GREGORIČ	1.279	64	1.215
11A039	KAJŽER-BRNIK	2.474	990	1.484
11A038	PRAPROTNIK	902	902	0
11A028	POLNARJEV JAREK-SLATNAG-SUSNIK	7.630	7.630	0
11A015	PINTER	400	400	0
11A014	ZAPECKE PEČI-REZERVAT	335	335	0
11A013	KREMLJAK-OSREDNIK-BARO	2.491	1.943	548
11A012	VIDMAN-ZAPEČNIK	4.171	4.171	0
11A011	ANTONSKI JAREK-REPIŠNI	1.284	1.284	0
11A010	ČAVKOVA RIDA-KRAMLJAK	2.496	2.496	0
11A009	BRUNČKO	570	570	0
11A008	CERKEV SV.ANTON	474	474	0
11A007	ŽELEZNIK, VOROVNIK	654	654	0
11A006	PLUŽNIKAR-HODNIKOVO	1.514	1.514	0
11A005	VETRIŠKI JAREK-ŽELEZNI	2.673	2.673	0
11A004	KOLMAN-VITRIH	2.640	2.640	0
11A003	VUHRED-POLNARJEV JAREK	3.722	3.722	0
11A001	KAVC - DAJNIK	653	653	0
118099	TRBONJSKI JAREK	911	911	0
118098	DAJNSKA ŽAGA - EBJENKOV JAREK	449	449	0
118097	URBANC	789	789	0
118079	KLUG	1.037	0	1.037
118076	ROŽEJ	690	483	207
118075	TAUČMAN P.	230	0	230
118074	IGRIŠČE	367	184	184
118073	PEČIRNIK	616	616	0
118072	KANOP.N.H.	302	302	0
118071	PETELINOVO	526	526	0
118070	PRODNAR	178	18	160
118069	POSOD	439	439	0
118068	MURN	324	324	0
118067	PLOS	900	900	0
118066	MRŠENK-KOGLER	617	0	617
118065	ADAMOVO - ZG	1.074	1.074	0
118064	ORNIK	648	648	0
118062	KUPLJEN	821	821	0
118059	GRUBELNIK	625	625	0
118058	BERHAUS-KAŠTIVNIK	1.165	816	350
118057	PRIMOŽ-PERUŠ-ŠKRUBEJ-ŽVIRC	1.797	1.438	359
118056	IŽEK-SEDOVNIK	1.929	1.929	0
118055	TAUČMAN	525	525	0
118054	RIBNIŠKI KOPNIK-KAŠTIVSKO SEDLO	2.801	0	2.801
118053	KUPNIK,VOŠNER,PLAZNIK	2.332	2.332	0
118052	REBERNIK 2.	949	0	949
118051	BERGHAUS-ERTERJEVO	1.115	558	558
118050	SEDOVNIK-KAMNOLOM	2.640	0	2.640
118049	PRIMOŽ-FALENTI	1.942	1.359	583
118048	LADINEK	1.529	1.223	306
118047	REBERNIK 1.	976	586	390
118046	REPJENK	745	745	0
118045	FALORN	2.568	2.568	0
118044	KASPE-LEBIČ	1.741	1.393	348
118043	MEDVEDOVO - DG	991	0	991
118042	IMPREGNACIJA-LUŽNIK	2.821	1.975	846
118041	POGORELC	650	650	0
118040	ŠROTOVO	855	855	0
118039	POLNAR	339	339	0
118038	KOGLARJEVA KOČA	447	179	268
118037	ZIMAN	1.477	1.477	0
118036	JEREBIČ	575	575	0
118035	SV.VID JAREK	2.961	2.961	0
118034	ERTERJEVO	1.437	1.437	0
118033	MAČKOV KRIŽ - ŽVIKART SEČA	1.330	931	399
118032	POLSNIK-LOVSKA KOČA	578	405	173
118031	ODCEP BREZNIK	887	887	0
118030	IMPREGNACIJA-VOHTER	963	963	0
118029	PUST	334	334	0
118028	PRŠITOVŠKA KAPELA - MEJA(KREV	794	794	0
118027	ŽVANČAR	1.096	986	110
118026	BUKOVSKA RIDA-MAČKOV KRIŽ	3.039	2.431	608
118025	BUKOVSKA RIDA-ŽVIKART	4.093	2.660	1.433

PRILOGE

Sifra ceste	Ime ceste	Dolžina v GGE [m]	ZG	DG
118024	LOVSKA KOČA VUZENICA	740	740	0
118023	BINDIŠ-CENC	2.234	2.234	0
118022	POŽARSKI J-BINDIŠ-POKERŽNIK	3.505	3.505	0
118020	DUH BAJTA	394	394	0
118019	PUŠAVNIK	819	819	0
118018	MRAVLJAKOVO SEDLO-MERŠAK	1.983	1.983	0
118017	POŽARSKI JAREK-SABODIN	4.952	4.457	495
118016	URBANČEV JAREK	1.070	1.070	0
118015	POBERNIK-VRHOVNIK	738	738	0
118014	POK	1.156	1.156	0
118013	LURŠAK	490	490	0
118012	IMONIK-BOROVNIKOVO	1.448	0	1.448
118011	PRISTOVNIK	648	0	648
118010	BUČENIK KOČA	301	301	0
118009	VRŽOVNIK	465	465	0
118008	NADLES	803	803	0
118007	KUREJEV MLIN- IMONIK - ZALETE	6.391	6.391	0
118006	RAZBORNIK-DRAVČBAHER-BINDIŠ	2.076	2.076	0
118005	DRAVČE-RAZBORNIK-STOJAN	624	624	0
118003	ONDOLF	734	734	0
118001	GOSNIKOV MOST-ZALETEN-MRAVLJA	5.474	5.474	0
117134	PERJET-KRIŠTAN-ORNIK	0	0	0
117133	KLINČNIK-PERJET	30	30	0
112075	JEVŠNIK - ZAGREB - KAŠTIVSKO SEDLO	12	12	0
112051	LAMPRET - MAČKOV KRIŽ - BERNEŠKO SEDLO	329	329	0
112028	PLANSKI KREVIH - OBČINSKA MEJA	18	18	0
	SKUPAJ	238.919	200.923	37.996

13. PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica : Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina(ha)	Indeks (%)**
Pretekli gozdnogospodarski načrt	8.372,87	100,00
Novo določene površine gozdov	199,03	2,38
Novo izločene gozdne površine*	66,00	0,79
Izkrčene površine v preteklem obdobju	19,00	0,23
Skupna površina gozda novega načrta(SP)	8.486,90	101,36
Površine v zaraščanju	161,79	
Druga gozdna zemljišča	23,06	

* osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

V novem ureditvenem obdobju 2024 - 2033 meri skupna površina gozdov v GGE Radlje - desni breg 8.486,90 ha. Na začetku preteklega ureditvenega obdobja (2014 - 2023) je bila površina gozda v enoti 8.372,87 ha. Povečala se je za 114,03 ha.

Novo določenih površin gozda je 199,03 ha. Večinoma so to novo določeni sestoji, ki smo jih skladno z 2.členom Zakona o gozdovih in z vednostjo lastnikov gozdov opredelili kot gozd. V preteklem ureditvenem obdobju (2014 - 2023) je bilo 62,73 ha površin, ki so bile opredeljene kot zaraščajoče. Novo izločenih gozdnih površin je 66,00 ha. Razlogov za to je več. V manjši meri so to površine, ki so po uradni evidenci posegov v prostor bile v prejšnjem ureditvenem obdobju izkrčene za kmetijske namene (17,91 ha) in infrastrukturo (1,09 ha - sedežnica na smučišču). Velik del novo izločenih površin je zaradi preategorizacije dveh gozdnih cest v javne ceste, ki smo jih skladno z navodili izrezali iz gozdne maske v širini 8 metrov. Do razlik med starim in novim gozdnim robom prihaja tudi zaradi usklajevanja novega ZKN z osnovnimi ureditvenimi enotami ter zaradi natančnejšega usklajevanja gozdnega roba (s pomočjo DOF25 – 2022, LIDAR 2016 in RABE tal - 2023) z uradno RABO TAL na MKGP.

Kot druga gozdna zemljišča je opredeljeno 23,06 ha površin, kjer so obore (2,71 ha) in daljnovodi (20,35 ha). Pri terenskem pregledu gozdnega roba leta 2023 je bilo 161,79 ha površin opredeljenih kot zaraščajoče površine. Te bodo v naslednjem ureditvenem obdobju (2034 - 2043) vključene v gozd, če se na njih ne bo gospodarilo v druge namene.

13.2 Večfunkcionalna območja

V GGE so večfunkcionalna območja tista območja, kjer se na isti površini prekriva in pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje. Glede na stopnjo evidentiranih funkcij in učinke na gospodarjenje ločimo nekonfliktna in konfliktna večfunkcionalna območja.

Nekonfliktna območja so površine, kjer funkcije sicer vplivajo na gospodarjenje z gozdom, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje. Na istem področju so navzoče ekološke funkcije (vsaj na 2. stopnji poudarjenosti) in okolju prijazne socialne funkcije (na 1. ali na 2. stopnji poudarjenosti). Okolju prijazne socialne funkcije so tiste, pri katerih se z ukrepi za njihovo krepitev ne slabijo oziroma nimajo negativnega vpliva na ekološke funkcije. To so zaščitna funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena funkcija in estetska funkcija. Površina nekonfliktnih območij v GGE Radlje - desni breg je 441,49 ha. Prikazana so na Karti št. 2a v merilu 1:50000.

Konfliktna območja so področja, kjer prihaja do problemov. To so območja, kjer so različne funkcije poudarjene na prvi ali drugi stopnji in kjer izvajanje ukrepov za krepitev enih funkcij ne pospešuje ali pa celo zavira razvoj drugih funkcij. Na konfliktnih območjih so navzoče ekološke funkcije (na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti) in okolju obremenjujoče socialne funkcije (vsaj na 2. stopnji poudarjenosti). Okolju obremenjujoče socialne funkcije so turistična, rekreacijska, poučna in obrambna funkcija. Na konfliktnih območjih je tako potrebno premišljeno in načrtovano ukrepanje v prostoru. Konfliktnih območij je v GGE 1.243,24 ha in so prikazana na Karti št. 2b v merilu 1:50000 .

Kategorije konfliktnih območij so 4 in so prikazane v preglednici.

Preglednica: Površine gozdnega prostora s hkrati poudarjenimi ekološkimi in okolje obremenjujočimi socialnimi funkcijami

Območje	Površina (ha)	Delež (%) od gozd. prostora
1.območje	753,55	8,76

PRILOGE

2.območje	342,68	3,98
3.območje	114,33	1,33
4.območje	32,68	0,38
Skupaj	1.243,24	14,45

Opomba: Površine se nanašajo na gozdni prostor v GGE (8.603,69 ha)

1.območje - z navzočo vsaj eno ekološko in vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti,

2.območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti,

3.območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti,

4.območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti.

Na 1. območju je izločeno 753,55 ha gozdov. To so gozdovi ob GUP Pistrov grad v Vuzenici, kjer se funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje prekriva s poučno funkcijo, prav tako gozdovi Pahernikove ustanove (nad Vuhredom in v Hudem kotu ter pri Sgermu). Na območju Tajzla in smučišča Pungart se prekrivata funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje ter turistična funkcija, na območju Partizanskega doma in Male Kope pa obrambna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Rekreativna funkcija se prekriva s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev v gozdovih ob evropski pešpoti E6 in Slovenski turno kolesarski poti, v vršnem delu se prekriva še s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na 2. območju je izločeno 342,68 ha površin. Gre za območje, kjer se prekriva funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 1. stopnje z rekreacijsko funkcijo 2. stopnje (smučišče Kope in naselje Tajzl). Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev se prekriva s turistično funkcijo (na Sv. Antonu) in poučno funkcijo (Romarska pot Sv. Anton na Pohorju, Vodna učna pot Vuhreščica, Kajžerjev gozd). Pri Mariji na Kamnu se prekriva funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s turistično funkcijo. V to skupino spadajo tudi vsi gozdovi (vplivni pas), kjer potekajo obiskane planinske poti, kolesarske poti, se odvija gorsko kolesarjenje in so evidentirane funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter turistična in rekreacijska funkcija.

Na 3. območju je izločeno 114,33 ha površin. To so območja, kjer se prekrivata klimatska funkcija 2. stopnje in poučna funkcija 1. stopnje (GUP Pistrov grad v Vuzenici), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje in poučna funkcija (gozdovi Pahernikove ustanove v Hudem kotu).

Na 4. območju je izločen 32,68 površine. Tu se prekriva klimatska funkcija 2. stopnje s poučno funkcijo 2. stopnje (Vodna učna pot Vuhreščica), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s poučno funkcijo (Romarska pot na Sv. Anton na Pohorju) in turistično funkcijo (Sv. Anton na Pohorju), funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev z rekreacijsko funkcijo (del Sgermovega gozda).

V GGE Radlje - desni breg je v gozdnem prostoru izločenih 47,95 km rekreacijskih, turističnih in drugih planinskih poti, ki so glede na veljavna merila ovrednotene na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti in se prekrivajo.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

V GGE intenzivnost gospodarjenja pogojujejo stanje sestojev, način gospodarjenja in lastniška struktura. Trajnost donosov je v enoti še posebej pomembna v zasebnih gozdovih, kjer so pretežno lastniki gozdov, ki so odvisni od gozda in jim dohodek iz gozda pomeni glavni vir dohodka v okviru kmetije. Pri teh lastnikih je navezanost na gozd velika. Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih. Kot merilo intenzivnosti se upošteva najvišji možni načrtovani in realizirani posek, obseg načrtovanih in realiziranih gojitvenih ter varstvenih del. Na realizacijo načrtovanega poseka so poleg lastništva v preteklem ureditvenem vplivale ujme in gradacija podlubnikov ter razmere na trgu gozdnih sortimentov. Glede na veljavne kriterije je v enoti izločenih pet kategorij intenzivnosti gospodarjenja. Prikazane so na Karti št.3 v merilu 1:50000.

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v GGE Radlje – desni breg

PRILOGE

	Površina(ha)	Delež (%)
zelo velika intenzivnost	1.833,42	21,6
velika intenzivnost	4.246,60	50,0
srednja intenzivnost	2.239,19	26,4
majhna intenzivnost	155,19	1,8
brez načrtovanih ukrepov	12,50	0,1
Skupaj	8.486,90	100,0

V GGE prevladujejo gozdovi, kjer je velika intenzivnost gospodarjenja (1.833,42 ha). To so gozdovi, kjer so načrtovane zmerne pomladitvene sečnje v sestojih v obnovi, svetlitvene sečnje v pomlajenih in zrelih debeljkih, intenzivnejša izbiralna redčenja v mlajših debeljkih in drogovnjakih. Zelo velika intenzivnost gospodarjenja je v gozdovih na površini 4.246,60 ha, kjer so predvidene pospešene pomladitvene sečnje in zaključene sečnje (končni poseki). Srednja intenzivnost gospodarjenja je v zasebnih gozdovih manjših in srednje velikih gozdnih posestnikov, kjer je pomembna trajnost donosov v okviru kmetije (2.239,19 ha). Sem spadajo tudi gozdovi, ki so bili poškodovani po ujmah in podlubnikih. Majhna intenzivnost je v manjšem delu varovalnih gozdov, kjer so načrtovani ukrepi za krepitev varovalne vloge in v ekocelicah, kjer so načrtovani ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti. Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 12,50 ha. Vključena sta rezervat Repiško ter del varovalnega gozda, kjer ukrepi niso mogoči.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi so prikazani na Karti št.4 v merilu 1:50000.

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Kategorija	Površina(ha)	delež(%)
Večnamenski gozdovi	8.456,88	99,65
Varovalni gozdovi	18,51	0,22
GPN, ukrepi niso dovoljeni	11,51	0,14
Skupaj	8.486,90	100,00

V GGE Radlje - desni breg prevladujejo večnamenski gozdovi (99,65%), kjer se načrtujejo in izvajajo vsi gozdnogospodarski ukrepi. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur .list RS št. 88/05 z dne 4. 10. 2005, št. 56/0707 z dne 26. 6. 2007, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 91/10 z dne 15. 11. 2010, št. 1/13 z dne 4. 1. 2013, št. 39/15 z dne 5. 6. 2015 in št. 191/20 z dne 16.12.2020), je izločenih 18,51 ha varovalnih gozdov. Tu se gozdnogospodarski ukrepi načrtujejo le v obsegu, ki je podrejen krepitvi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. V enoti je še 11,51 ha gozdov s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni. To je gozdni rezervat Repiško.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Na področju GGE ni gozdov, ki bi bili po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja, izločeni kot gozdovi za sanacijo.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali so prikazana na Karti št.6 v merilu 1.50000.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

	Površina (ha)	Delež (%)
Miirne cone	62,01	0,72
Zimovališča	59,68	0,69
Grmišča	25,99	0,30

PRILOGE

Pasišča	103,96	1,21
Skupaj	251,64	2,92

Opomba: delež je izračunan od površine gozdnega prostora v GGE (8.603,69).

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti in večanje prehranskih zmožnosti za prostoživeče živali je v GGE Radlje - desni breg v gozdnem prostoru izločenih 25,99 ha **grmišč** in 103,96 **pasišč**, ki jih je potrebno vzdrževati. Opredeljena so na negozdnih površini vse od Šentjanža nad Dravčami, Primoža na Pohorju, Planine, Orlice do Hudega kota in grebena Pohorja.

Grmišča so izločena na površini 25,99 ha, predvsem na območju Orlice in Vuhreda. Gre za krepitev funkcije ohranja biotske raznovrstnosti v mladovjih in praznih površinah, ki so nastale po ujmah in podlubnikih.

Mirne cone so izločene na 62,01 ha površin gozdnega prostora. To so območja za gamsa na območju Šentjanža nad Dravčami (Štihov vrh). Pomembno vlogo v mirnih conah imajo negozdne površine v strnjenih gozdnih kompleksih (travniki, kaluže, mlake, skalovja).

Zimovališča so v gozdnem prostoru izločena na 59,68 ha površine. To so zimovališča gamsa in jelenjadi. Tudi tu so med gozdovi zajete posamezne negozdne površine, ki prispevajo k prehranski pestrosti. Zimovališča so evidentirana v zgornjem delu od Male Kope do Baronovega in Bolfenka v Hudem kotu.

Na območju mirnih con in zimovališč veljajo ukrepi iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti in poglavja 6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali.

Preglednica: Območja pomembna za ohranitev biotske pestrosti

	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	2.307,27	26,82
EPO	4.931,68	57,32
Skupaj	7.238,95	84,14

Opomba: Delež je izračunan od površine gozdnega prostora v GGE (8.603,96 ha).

Površina EPO v celoti prekriva območje Natura 2000, zato je dejanska površina območij pomembnih za ohranitev biotske pestrosti 2.624,41 ha oz.30,50% celotnega gozdnega prostora.

Na območju GGE Radlje - desni breg so izločena naslednja območja **Natura 2000** in evropsko pomembne kvalifikacijske vrste ter habitatni tipi:

- S15000006 POV – Pohorje (1.831,84 ha) zajema vršni del GGE, pas od Kremžarjevega vrha, Sedovnika, Bolfenka in Bukovnika do grebena Pohorja. Tu se nahaja največ kvalifikacijskih vrst: koconogi čuk, planinski orel, gozdni jereb, divji petelin, ruševac, triprsti detel, mali skovik in črna žolna, kovaček in sloka.
- S13000182 POO –Velka s pritoki (0,17 ha) se nahaja v manjšem obsegu v vzhodnem delu enote (proti Ribnici na Pohorju) za kvalifikacijsko vrsto navadni koščak.
- S13000172 POO – Zgornja Drava s pritoki (475,26 ha) se nahaja v porečju reke Drave na Dravčah, Sv. vidu in v Vuhredu ter ob Polnarjevem potoku, Antonskem in Sgermovem jarku ter Vuhreščici. Na tem območju najdemo kvalifikacijske vrste navadni koščak, črtasti medvedek, močvirski krešič in bober. Tu najdemo tudi habitatni tip (9180) Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih*.

Ekološko pomembno območja v GGE Radlje - desni breg so opredeljena na površini 6.360,85 ha oziroma na 4.931,68 ha površin gozda.

EPO 41200 Pohorje se razprostira južno od reke Drave med Dravogradom na zahodu in Mariborom na vzhodu, na jug pa sega do Vitanjskega podolja. Najvišji vrh je Črni vrh (1534 m).

EPO 44300 Zgornja Drava obsega dolino reke Drave z obrežji, spodnjimi deli pritokov ter vznožji Kozjaka in Pohorja.

Na območjih Natura 2000 in na EPO se ukrepi načrtujejo tako, da se ohranja naravna razširjenost in ugodno stanje vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih so območja izločena.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

V kartnem delu GGN (Prostorski del, Karta št.7, merilo 1:25000) so po predpisih o vodah prikazana **varstvena območja** (vodovarstvena območja – občinski nivo), **varovana območja** (osi vodotokov) in **ogrožena območja**

PRILOGE

(erozijska, poplavna, plazljiva). Usmeritve za gospodarjenje na območjih, prikazanih na karti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Kot **erozijsko** območje je opredeljeno skoraj celotno območje v GGE Radlje - desni breg (10.679,19 ha oziroma 96,2% enote). 31,5% erozijskih območij so območja, kjer se predvidevajo običajni ukrepi. Na 68,5% površin so izločena erozijska območja z zahtevnimi ukrepi. To so območja hribovitih predelov zgornjega dela Dravč, Šentjanža nad Dravčami in strme brežine nad Požarskim jarkom, ob Cerkvenci od Vuzenice do vrha Primoža, ob Vuhreščici, Sgermovem jarku in Antonskem jarku vse do Pungarta in Tajzla.

Plazljiva območja, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev, so opredeljena na celotni površini GGE Radlje - desni breg (11.100,77 ha) in se prekrivajo z erozijskimi območji. Zanimarljiva verjetnost (4,6%) je predvsem na ravninskem delu Dravč, Šentvida in Vuhreda. Zelo majhna in majhna verjetnost pojavljanja plazov (25,9% površin) je na obrobni delih Vuhreške ravnine in vršnih ter izravnanih delih pobočij v zgornjem delu enote. Velika in zelo velika verjetnost pojavljanja plazov (42,1% površin) je predvsem v spodnjih, strmih legah pobočij in potokov. Na ostalih površinah (27,3%) je verjetnost pojavljanja plazov srednja.

Plazovita območja, ki so ogrožena po snežnih plazovih, v GGE Radlje - desni breg niso opredeljena.

Poplavna območja, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča, so v GGE Radlje - desni breg le na površini 0,02 ha kot območje razreda velike poplavne nevarnosti. To je manjši pas ob reki Dravi od Tišijenka do Virtnika na Sv. Vidu. Ostalih razredov poplavne nevarnosti ni evidentiranih.

Območje zelo redkih poplav je ob reki Dravi od Dravč do Vuhreda (Z in V meja GGE) na površini 135,01 ha.

Preglednica: Ogrožena območja po predpisih o vodah

	Površina (ha)	Delež (%)
Plazljiva območja		
Zanimarljiva verjetnost pojavljanja plazov	512,07	4,61
Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	900,64	8,11
Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.979,18	17,83
Srednja verjetnost pojavljanja plazov	3.037,89	27,37
Velika verjetnost pojavljanja plazov	3.247,80	29,26
Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1.423,19	12,82
Erozijska območja		
Erozijska območja - običajni zaščitni ukrepi	3.360,60	31,47
Erozijska območja - zahtevni zaščitni ukrepi	7.318,59	68,53
Plazovita območja		
Poplavna območja		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,02	100,00

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje

Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje, so prikazana na Karti št. 8 v merilu 1:50000.

V GGE Radlje - desni breg je 30,02 ha gozdov, kjer **krčenje ni dopustno**. To so varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (rezervat Repiško). Obe kategoriji sta izločeni na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS št. 88/05 z dne 4. 10. 2005, št. 56/0707 z dne 26. 6. 2007, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 29/09 z dne 14. 4. 2009, št. 91/10 z dne 15. 11. 2010, št. 1/13 z dne 4. 1. 2013, št. 39/15 z dne 5. 6. 2015 in št.191/20 z dne 16.12.2020).

Krčitve **praviloma niso dopustne** v gozdovih, kjer so ekološke funkcije poudarjene na 1. stopnji (4.825,92 ha), v sklenjenih območjih gozdov (razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine), v gozdovih, ki imajo funkcijo koridorske povezave in v manjših gozdnih predelih v kmetijski krajini z majhno gozdnatostjo. Izjemoma so možne, kadar se s presojo ugotovi, da krčitev ne bo vplivala na poslabšanje poudarjenih funkcij.

Na plazljivih območjih z zelo veliko in veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov, so območja, kjer krčitve praviloma niso dopustne. V kolikor je krčitev potrebna za kmetijske namene (razvoj kmetije, ureditev infrastrukture), je krčitev pogojno dopustna. Ob pobudi za krčitev se preveri dejanska ogroženost in se skupaj s pristojnim organom (Direkcije za vode) izda mnenje o ustreznosti in upravičenosti posega za konkretno situacijo na terenu.

Navedeno območje v GGE so v veliki meri območja celkov, kjer je smiselno omogočati razvoj kmetijske dejavnosti

PRILOGE

in ohranjati poseljeno krajino. Analize posegov v preteklosti kažejo, da je teh posegov malo (<20 ha v 10 letih), vendar so lahko za razvoj posameznih kmetij zelo pomembni. Menimo, da je potrebno zaradi velike gozdnosti, ohranjanja krajine in zagotavljanja prehranske varnosti kmetijam omogočiti razvoj dejavnosti.

V GGE Radlje - desni breg krčitve **praviloma niso dopustne** na 7.777,84 ha gozdov..

Na ostalih površinah gozdov je **krčenje dopustno** 679,04 ha po predhodnem strokovnem mnenju ZGS.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture

a) Odprtost gozdov z gozdnimi cestami

Gozdne ceste so prikazane na Karti 9a v Merilu 1:50000. V GGE Radlje - desni breg je 239,20 km gozdnih cest - 181,10 km produktivnih v gozdu in 58,10 km povezovalnih (EGC -2024 – grafične dolžine). Gostota produktivnih gozdnih cest je v enoti 21,34 m/ha. Gozdove odpira tudi 87,9 km produktivnih javnih cest (gostota 10,36 m/ha). Odprtost z produktivnimi gozdnimi in produktivni javnimi cestami je tako v GGE Radlje - desni breg 31,70 m/ha.

b) Prednostna območja za gradnjo cest

Na Karti 9b v Merilu 1:50000 so predstavljena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest. V načrtovanem ureditvenem obdobju v GGE prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest ni predvidenih.

c) Prednostna območja za gradnjo vlak

Na Karti 9b v Merilu 1:50000 so predstavljena prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak. V prednostna območja za gradnjo vlak so vključene površine, kjer je trenutni način spravila ročno spravilo ali kombinacija traktorskega in ročnega spravila z daljšim ročnim predspravilom. Zaradi razgibanosti terena in prepletanja načinov spravila prednostnih območij za gradnjo vlak ni možno natančno opredeliti. Predvidena je gradnja vlak v dolžini cca 8,0 km. V prednostna območja za gradnjo vlak ne sodijo varovalni gozdovi in rezervat Repiško. Prav tako so iz prednostnih območij izločena območja z omejitvijo ekoloških in socialnih funkcij ter erozijska območja z zahtevnimi in strogimi ukrepi.

Zaradi uvajanja spravila z močnejšimi gozdarskimi traktorji in spravila lesa po kolesih (traktorske polprikolice) se predvideva tudi več rekonstrukcij.